

HELSINGIN KAUPUNGIN
KUNNALLINEN
ASETUSKOKOELMA

36

1958

HELSINGIN KAUPUNGIN
KUNNALLINEN
ASETUSKOKOELMA

HELSINGIN KAUPUNGIN
TILASTOTOIMISTON
JULKAISEMA

36

1958

HELSINGIN KAUPUNGIN
HANKINTATOIMISTO
1959

AJANLUVUNMUKAINEN HAKEMISTO HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISEEN ASETUSKOKOELMAAN VUODELTA 1958.

Vuosi ja kuukausi	Päivä		Asetuksen numero
1957			
Maaliskuu	20	Helsingin kaupungin viranhaltijain luontoisetusääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	1
Huhtikuu	15	Helsingin yliopistollisen keskussairaalan perustamiskirja; lääkintöhallituksen, Helsingin yliopiston ja keskussairaalaan osallistuvien kuntien edustajien allekirjoittama	2
Syyskuu	21	Helsingin yliopistollinen keskussairaalaliitto - Helsingfors universitetscentralsjukhusförbund-nimisen keskussairaalaliiton perussääntö; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama	3
Marraskuu	27	Kaasutariffi; kaupunginvaltuuston vahvistama	4
"	27	Sähkötariffi; kaupunginvaltuuston vahvistama	5
1958			
Tammikuu	2	Helsingin kaupungin ja valtion välinen sopimus verovirastoa koskevien tehtävien ja kustannusten jaosta; kaupunginhallituksen allekirjoittama	6
"	9	Helsingin kaupungin ja valtion välinen sopimus verovirastoa koskevien tehtävien ja kustannusten jaosta; valtiovarainministeriön allekirjoittama	6
"	14	Henkilökuljetusmaksut yksityisten linjaliikenteenharjoittajien Helsingin kaupungin alueella liikennöimillä linjoilla; maistraatin vahvistamat	7

IV

Tammikuu	15	Helsingin kaupungin urheilu- ja retkeilylautakunnan johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	8
"	15	Helsingin kaupungin kiinteistölautakunnan johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	9
"	15	Helsingin kaupungin viranhaltijain kielitaitosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	10
"	15	Helsingin kaupungin terveydenhoitoviraston johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	11
"	17	Laki kansaneläkelain muuttamisesta ...	12
"	20	Laiturihuollon taksa; satamalautakunnan vahvistama	13
"	21	Helsingin kaupungin satamajärjestys; sisäasiainministeriön vahvistama	14
"	22	Raitiotie- ja linja-autolippujen hinnat; kaupunginvaltuuston päätös	15
"	27	Laki kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen muuttamisesta	16
"	27	Laki tulojen ilmoittamisvelvollisuudesta kunnallisverotusta varten annetun lain muuttamisesta	17
"	29	Helsingin kaupungin tilastotoimiston johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	18
"	29	Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen muutos; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama	19
Helmikuu	7	Asetus eräiden poliisitoimien perustamisesta tai muuttamisesta	20
"	12	Helsingin kaupungin tilisääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	21
"	12	Helsingin kaupungin oikeusapulautakunnan ja oikeusaputoimiston johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	22
"	12	Kaupungin virastojen ja laitosten vahtimestarien virkapukujen tunnusmerkkien vahvistaminen; kaupunginhallituksen yleisjaoston päätös	23
"	21	Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön muutos; kouluhallituksen vahvistama	24
"	21	Asetus denaturoiduista alkoholipitoisista aineista	25

Helmikuu	21	Asetus työllisyysasetuksen muuttamisesta	26
"	25	Vuosilomakorvausten maksaminen työsuhteeseen siirtyvälle viranhaltijalle; palkkalautakunnan päätös	27
"	26	Helsingin kaupungin kaduissa tehtävien kaivuiden suoritus- ja valvontataksa; kaupunginvaltuuston vahvistama	28
"	26	Yksityisten puhdistuslaitosten suunnitelmien ja piirustusten hyväksymisestä perittävät maksut; kaupunginvaltuuston vahvistamat	29
"	26	Helsingin kaupungin ammattioppilaslautakunnan johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	30
"	27	Myytyjen tonttien kauppahinnan maksuajkoja pidennettäessä perittävä korko; kaupunginhallituksen päätös	31
Maaliskuu	7	Vajaamielislaki	32
"	12	Yksityisille oppikouluille uusien opetustilojen rakentamista varten myönnettävien lainaehtojen määrittelemine; kaupunginvaltuuston päätös	33
"	12	Sairaaloiden röntgenosastojen henkilökunnan pakollinen talviloma; kaupunginvaltuuston päätös	34
"	12	Katujen puhtaanapito; kaupunginvaltuuston päätös	35
"	12	Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunnan ohjesääntö; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama	37
"	13	Kaupungeille ja kauppaloille kansakoululaitoksen ylläpitämiseen vuodelta 1957 oppilasmäärän mukaan maksettava valtionavustus; valtioneuvoston päätös	36
"	17	Helsingin kaupunginlääkärien ohjesääntö; lääkintöhallituksen vahvistama	38
"	17	Helsingin kaupungin äitiys- ja lastenneuvolain sekä kättilöiden ja terveyssisarten ohjesääntö; lääkintöhallituksen vahvistama	39
"	17	Helsingin kaupungin kouluterveydenhoito-ohjesääntö; lääkintöhallituksen vahvistama	40
"	17	Helsingin sataman koneellisten tavaran-siirtolaitteiden käyttötaksan korotus; satamalautakunnan päätös	41

Maaliskuu	20	Verovirastossa aikaisemmin valtion palkkaamina toimineiden viranhaltijain vuosilomaoikeus; kaupunginhallituksen päätös	42
"	22	Helsingin kaupungin työnvälityslautakunnan ja työnvälitystoimiston ohjesääntö; kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistama	43
"	22	Kuorma- ja pakettiautojen liikennetaksa Helsingin kaupungissa; maistraatin vahvistama	44
"	26	Helsingin kaupungin virkasäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	45
"	26	Helsingin kaupunginhallituksen johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	46
"	26	Helsingin kaupunginkanslian johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	47
"	26	Helsingin kaupunginhallituksen järjestelytoimiston johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	48
"	26	Helsingin kaupunginhallituksen asiamiestoimiston johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	49
"	26	Helsingin kaupungin tilastotoimiston johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	50
"	26	Helsingin kaupunginarkiston johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	51
"	26	Helsingin kaupungin palkkalautakunnan johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	52
"	26	Helsingin kaupungin palkkalautakunnan toimiston johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	53
"	26	Sairaalalääkärien palkkauksen järjestely; kaupunginvaltuuston päätös	54
"	26	Ns. virkalääkärien palkkauksen järjestely; kaupunginvaltuuston päätös	55
"	26	Rakennuspiirustusten hyväksymisessä noudatettavat menettelyohjeet; kaupunginvaltuuston vahvistamat	186
"	26	Yksityisiä viemärijohtoja koskevien piirustusten ja näiden mukaan rakennettujen viemärijohtojen tarkastamisesta vesijohtolaitokselle suoritettavat toimitusmaksut; kaupunginvaltuuston vahvistamat	187

VII

Maaliskuu	27	Perhelisälain toimeenpano; valtioneuvoston päätös	56
"	27	Lahjoitusrahastojen varoista myönnettävien lainojen indeksiehdon tarkistaminen; kaupunginhallituksen päätös	57
Huhtikuu	11	Laki kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen muuttamisesta ...	58
"	11	Laki eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin annetun lain muuttamisesta	59
"	17	Ammattiopetuslaitosten opettajien perustuntipalkat; kaupunginhallituksen päätös	60
"	18	Laki Helsingin yliopistollisen keskussairaalan rakennusajan osittaisesta pidentämisestä	61
"	18	Asetus moottoriajoneuvoasetuksen muuttamisesta	62
"	22	Kuorma- ja pakettiautojen liikennetaksan soveltaminen kaupungin töissä; palkkalautakunnan päätös	63
"	23	Helsingin kaupungin viranhaltijain palkkauksen sitominen elinkustannusindeksiin; kaupunginvaltuuston päätös	64
"	23	Helsingin kaupungin luottamusmiesten palkkiosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	65
"	24	Lastenkotien vuosimenoihin vuonna 1958 annettavan valtionavun määrä; valtioneuvoston päätös	66
"	25	Laki sotilasavustuslain muuttamisesta	67
"	25	Asetus sotilasavustusasetuksen muuttamisesta	68
"	25	Laki ammattioppilaitoksista	69
"	30	Kaupungin matkustussäännön mukaan suoritettavien eräiden korvausten ja lentotapaturmavakuutuksen määrien vahvistaminen; kaupunginhallituksen päätös	70
Toukokuu	3	Henkilövuokra-autotaksan muutos; maistraatin vahvistama	71
"	3	Henkilövuokra-autoille myönnettävien alue liikennelupien enimmäismäärä; maistraatin päätös	72
"	5	Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen muutos; sisäasiainministeriön vahvistama	73

VIII

Toukokuu	6	Laki ammattiopintojen avustuslain muuttamisesta	74
"	7	Helsingin kaupungin viranhaltijain luon- toetusäännön muutos; kaupunginval- tuuston vahvistama	1
"	7	Kroonisesti sairaiden laitoshoidon jär- jestely; kaupunginvaltuuston päätös	75
"	8	Polttoaineen hankinnan ja jakelun keskit- tämisestä eräissä asutuskeskuksissa sekä polttoainepäällikön asettamisesta niihin annetun valtioneuvoston pää- töksen kumoaminen; valtioneuvoston päätös	76
"	9	Helsingin kaupungin lastentarhain lauta- kunnan ja sen alaisten laitosten ohje- säännön muutos; sosiaaliministeriön vahvistama	77
"	14	Helsingin kaupungin terveydenhoitojär- jestyksen muutos; Uudenmaan läänin- hallituksen vahvistama	78
"	14	Perhelisälain toimeenpano; valtioneuvos- ton päätös	79
"	16	Helsingin kaupungin huoltokassan toimin- taohjeet; kaupunginhallituksen vahvis- tamattamat	80
"	16	Merimiesverolaki	81
"	16	Määräyksiä yksityisoikeudellisiin sopi- muksiin perustuvia maksuja laimin- lyötäessä kannettavasta sakkokorosta ja perimispalkkiosta; kaupunginhalli- tuksen päätös	82
"	20	Helsingin kaupungin nuohoustaksa; maist- raatin vahvistama	83
"	21	Ammattikoulujen rehtorien palkkioiden ja opetusvelvollisuuden vahvistaminen; kaupunginvaltuuston päätös	84
"	21	Maidontarkastamon taksa; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama	85
"	29	Konekirjoitus-, pikakirjoitus- ja kone- kirjanpitolisät; kaupunginhallituksen päätös	86
"	29	Työsopimussuhteessa olevalle henkilö- kunnalle suoritettavat ylityökorvauk- set; kaupunginhallituksen päätös	87
Kesäkuu	2	Taksa, jonka mukaan Helsingin kaupun- gin satamapalveluskunta on oikeutettu kantamaan korvausta luotsauksista ym.	

		sivutehtävistä; satamalautakunnan vahvistama	88
Kesäkuu	3	Helsingin kaupungin maistraatin työjärjestys; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama	89
"	6	Asetus väkijuomista annetun lain täytäntöönpanosta	90
"	6	Laki asemakaavalain 46 §:n muuttamisesta	91
"	6	Laki kunnallislain muuttamisesta	92
"	14	Vajaamielisasetus	93
"	16	Helsingin kaupunginhallituksen ohjesääntön muutos; sisäasiainministeriön vahvistama	94
"	17	Konekirjoitus-, konekirjanpito- ja pika- kirjoituslisän huomioon ottaminen yli- työkorvausta, vuosiloma-ajan palkkaa ja kahden kuukauden sairausloma- ajalta maksettavaa palkkaa lasketta- essa; palkkalautakunnan päätös	95
"	18	Vesilaitoksen taksan korotus; kaupungin- valtuuston päätös	96
"	18	Eräiden asiakirjaryhmien osittainen hä- vittäminen; kaupunginvaltuuston päätös	97
"	28	Asetus sairaala-asetuksen muuttamisesta	98
"	28	Laki kansakoululaitoksen kustannuksista annetun lain muuttamisesta	99
"	28	Työturvallisuuslaki	100
"	30	Taksan, jonka mukaan aluksista kanne- taan satamamaksua Helsingin kaupun- gissa, muutos; sisäasiainministeriön vahvistama	101
Heinäkuu	3	Sairaalalautakunnan alaisilla poliklini- koilla perittävät maksut; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat	102
"	3	Perimispalkkioiden korottaminen; kau- punginhallituksen päätös	105
"	23	Kansakouluasetus	103
"	23	Asetus kansakoululaitoksen viranhalti- jain palkkauksesta ja eläkkeistä	104
Elokuu	1	Asetus kaupunginvoudin viran kelpoisuus- ehdoista	106
"	9	Helsingin kaupungin sairaaloissa perit- tävät hoitomaksut; Uudenmaan läänin- hallituksen vahvistamat	107

Elokuu	9	Sairaalalautakunnan alaisilla poli- klinikoilla perittävät maksut; Uudenmaan lääninhallituksen vah- vistamat	108
"	14	Taksan, jonka mukaan aluksista kanna- taan satamamaksua Helsingin kaupun- gissa, muutos; sisäasiainministeriön vahvistama	101
"	14	Hintojen sekä maksujen valvonta ja säännöstely; valtioneuvoston päätös	109
"	16	Rakennuslaki	110
"	16	Laki eräistä naapurisuhteista an- netun lain muuttamisesta	111
"	19	Helsingin taksiliikenteen järjestysohjeet; maistraatin vahvistamat	112
"	22	Helsingin kaupungin sairaalatoimen ohje- sääntö; lääkintöhallituksen vahvistama	113
"	29	Purkausmaksut Helsingin kaupungin teu- rastamossa; teurastamolautakunnan vahvistamat	166
Syyskuu	1	Väkijuomaliikkeen kunnallisten tarkasta- jain ohjeet; sosiaaliministeriön päätös	114
"	4	Kansakoulujen johtajien vapaatunnit; kaupunginhallituksen päätös	115
"	4	Työtäpaturmien ilmoittaminen kaupungin työturvallisuustarkastajalle; kaupun- ginhallituksen päätös	116
"	11	Jäämälueuttelon laatiminen ratkaisematta olevista asioista; kaupunginhallituksen päätös	117
"	13	Henkilökuljetusmaksut yksityisten linja- liikenteenharjoittajien Helsingin kau- pungin alueella liikennöimillä linjoilla; maistraatin päätös	118
"	19	Asetus keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavasta val- tionavusta	119
"	23	Asuntotuotannon veronhuojennuslaissa tarkoitettu käypä korko; valtiovarain- ministeriön päätös	120
"	24	Autorekisterin siirtäminen Helsingin po- liisilaitokselle; kulkulaitosten ja yleis- ten töiden ministeriön päätös	121
"	24	Makkarain myyntiä koskevien määräys- ten muuttaminen; kaupunginvaltuuston päätös	122

Syyskuu	24	Kaupungin viranhaltijoille yleisillä työmarkkinoilla tapahtuneen palkkojen nousun perusteella myönnettävä palkkojen korotus; kaupunginvaltuuston päätös	123
"	24	Helsingin kaupungin palolaitoksen johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	124
"	24	Helsingin kaupungin palolaitoksen sisäpalvelussääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	125
Lokakuu	4	Rakennusten ja rakennusosien palonkestävyyden luokittelu; sisäasiainministeriön päätös	126
"	6	Helsingin kaupungin yleisen talletuskasiinin työmaksut; satamalautakunnan vahvistamat	127
"	8	Helsingin kaupungin kiinteistöviraston johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	128
"	8	Ylimääräisten eläkkeiden sekä leski- ja orpoeläkekassan kaupungin varoista maksamien eläkkeiden tarkistaminen; kaupunginvaltuuston päätös	129
"	8	Helsingin kaupungin luottamusmiesten palkkiosäännön muuttaminen; kaupunginvaltuuston päätös	130
"	8	Helsingin kaupungin vuosittain myöntämien taide- ja kirjallisuusapurahojen jakoa koskevien sääntöjen muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	131
"	8	Virvoitusjuomakioskien ja kukkienmyyntipaikkojen myyntikauden jatkaminen; kaupunginvaltuuston päätös	132
"	9	Helsingin keskusmielisairaalan Kivelän osaston, Tuberkuloosiparantolan ja Naisten keskuskodin nimen muuttaminen; kaupunginhallituksen päätös	133
"	24	Laki mielisairaslain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta	135
"	29	Lämpimän veden jakelusta suoritettavat korvaukset; sosiaaliministeriön päätös	136
"	30	Sielullisesti sairaiden huoltotoimiston ja vastaanottoaseman nimen muuttaminen; kaupunginhallituksen päätös	134

Lokakuu	31	Laki kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä annetun lain muuttamisesta	137
"	31	Väestönsuojelulaki	138
Marraskuu	3	Laskutus ja korvausten periminen huoltolaitosten tulo- ja lähtöpäiviltä; huoltolautakunnan päätös	139
"	5	Helsingin kaupungin palkkalautakunnan johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	140
"	5	Kunnallistaksoituksessa tehtävät vähennykset; kaupunginvaltuuston päätös ...	141
"	8	Kulutusmaidon pastörointi; maatalousministeriön päätös	142
"	13	Kaupungin antolainoista perittävät korot; kaupunginhallituksen päätös	143
"	20	Lauttasaaren maantiesillan liikennöiminen; valtioneuvoston päätös	144
"	26	Muutoksia taksaan Helsingin kaupungin sairaaloissa perittävistä hoitopäivämaksuista; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat	145
"	26	Sairaalalautakunnan alaisilla poliklinikoilla perittävät maksut; Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat	146
"	28	Laki tullilain muuttamisesta	147
Joulukuu	1	Helsingin kaupungin yleisen talletuskasiinin taksa; satamalautakunnan vahvistama	148
"	1	Helsingin sataman koneellisten tavaransiirtolaitteiden käyttötaksa; satamalautakunnan vahvistama	149
"	3	Aluelääkäreiden vastaanotolla röntgen- ja laboratoriotutkimuksista sekä fyysikaalisesta hoidosta perittävät maksut; kaupunginvaltuuston päätös	150
"	4	Helsingin kaupungin sosiaaliohjesäännön muutos; sosiaaliministeriön vahvistama	151
"	4	Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten laitosten ohjesäännön muutos; sosiaaliministeriön vahvistama	152
"	4	Palkkaetujen myöntäminen viranhaltijoille ja työntekijöille virkavapauden tai loman ajalta; kaupunginhallituksen päätös	153

XIII

Joulukuu	4	Kaupungin palveluksessa olevilta tai palvelukseen pyrkiviltä henkilöiltä vaadittavat lääkärintodistukset; kaupunginhallituksen päätös	154
"	5	Kaavojen vahvistaminen lomakkeita varten, joita saadaan käyttää tehtäessä tuloilmoitusta kunnallisverotusta varten eräissä tapauksissa; valtiovarainministeriön päätös	155
"	11	Kansakoulujen vahtimestareille ja siivoojille suoritettavat korvaukset; kaupunginhallituksen vahvistamat	156
"	12	Laki poikkeuksesta porvariston ja kaupunkien erioikeuksiin	157
"	12	Verotuslaki	158
"	12	Laki kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen muuttamisesta	159
"	12	Laki kunnallislain muuttamisesta	160
"	12	Laki kansaneläkelain muuttamisesta	161
"	12	Laki veronmaksun laiminlyömisestä johdosta suoritettavasta veronlisäyksestä annetun lain muuttamisesta	162
"	12	Laki työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksusta annetun lain muuttamisesta	163
"	12	Laki invaliidirahalain muuttamisesta	164
"	18	Työväenopistojen luento- ja tuntipalkkioiden korottaminen; kaupunginhallituksen päätös	165
"	18	Helsingin kaupungin teurastamon suolipuhdistamo- ja navettamaksut; kaupunginhallituksen vahvistamat	167
"	18	Vuotien tarkastus- ja punnitusmaksut Helsingin kaupungin teurastamossa; kaupunginhallituksen vahvistamat	168
"	18	Helsingin kaupungin teurastamon jäädyttämön jäädytyskoppien vuokrat; kaupunginhallituksen vahvistamat	169
"	19	Laki eräiden valtion varoista suoritettavien kansakoululaitoksen viranhaltijain eläkkeiden ja elinkautisten apurahojen järjestelystä	170
"	19	Laki kansakoululaitoksen asevelvolliselle viranhaltijalle eräissä tapauksissa suoritettavasta palkasta	171

XIV

Joulukuu	19	Asuntotuotannon veronhuojennuslaki . . .	172
"	23	Laki huoneenvuokrien säännöstelystä . .	173
"	23	Huoneenvuokrasäännöstely; valtioneuvoston päätös	174
"	23	Liikehuoneistoja koskevien vuokrasuhteiden säännöstely Helsingin kaupungissa; valtioneuvoston päätös	175
"	23	Asuinhuoneistojen vuokratustannusten nousu; sosiaaliministeriön päätös	176
"	23	Laki eräiden työasiain hallinnon järjestelystä	177
"	23	Laki eräiden talletusten, obligatioiden ja osuustodistusten omistajille sekä eräiden velkasitoumusten saajille myönnettävästä veronhuojennuksesta annetun lain muuttamisesta	178
"	23	Laki koiraveron suorittamisesta annetun asetuksen muuttamisesta	179
"	23	Asetus valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta annetun asetuksen muuttamisesta	180
"	23	Asetus virkamieseläkkeistä annetun asetuksen muuttamisesta	181
"	31	Laki eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin	182
"	31	Helsingin kaupungin vapauttaminen eräiden maanhankinta-alueiden kuntoonpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta; valtioneuvoston päätös	183
"	31	Kunnallisen kodinhoitoavun korvausperusteet; sosiaaliministeriön päätös	184
"	31	Kunnallisten kodinhoitajien luontoisetujen korvaaminen; sosiaaliministeriön päätös	185
		Asemakaavan muutokset vuonna 1958	188
		Tontti- jaon muutokset vuonna 1958	189
		Muutokset vakinaisten virkojen luokitteluun vuonna 1958	190

**AAKKOSELLINEN HAKEMISTO
HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISEEN ASETUSKOKOELMAAN
VUODELTA 1958.**

	N:o
Alueliikenneluvat, henkilövuokra-autoille myönnettävät, niiden enimmäismäärä	72
Aluelääkäreiden vastaanotolla röntgen- ja laboratoriotutkimuksista sekä fysikaalisesta hoidosta perittävät maksut	150
Aluksista kannettavan satamamaksun korotus	101
Ammattikoulujen rehtorien palkkioiden ja opetusvelvollisuuden vahvistaminen	84
Ammattiopetuslaitosten opettajien perustuntipalkat	60
Ammattiopintojen avustuslain muutos	74
Ammattioppilaitokset, laki niistä	69
Ammattioppilaslautakunnan johtosääntö	30
Asemakaavalain muutos	91
Asemakaavan muutokset	188
Asetus denaturoiduista alkoholipitoisista aineista eräiden poliisitoimien perustamisesta tai muuttamisesta	25
kansakoulu-	20
kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä	103
kaupunginvoudin viran kelpoisuusehdoista	104
keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavasta valtionavusta	106
moottoriajoneuvoasetuksen muuttamisesta	119
sairaala-asetuksen muuttamisesta	62
sotilasavustusasetuksen muuttamisesta	98
työllisyysasetuksen muuttamisesta	68
vajaamielis-	26
valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta annetun asetuksen muuttamisesta	93
virkamieseläkkeistä annetun asetuksen muuttamisesta	180
väkijuomista annetun lain täytäntöönpanosta	181
Asiakirjojen osittainen hävittäminen	90
Asiamiestoimisto, kaupunginhallituksen, sen johtosäännön muutos	97
.....	49
Asuinhuoneistojen vuokratustannusten nousu	176
Asuntotuotannon veronhuojennuslaissa tarkoitettu käypä korko	120
Asuntotuotannon veronhuojennuslaki	172
Autorekisterin siirtäminen Helsingin poliisilaitokselle	121
Autotaksa, ks. Kuorma-autotaksa ja Vuokra-autotaksa.	
Denaturoidut alkoholipitoiset aineet, asetus niistä	25

XVI

Eläkkeet, ylimääräiset sekä leski- ja orpoeläkekassan kaupungin varoista maksamat, niiden tarkistaminen	129
Henkilövuokra-autoille myönnettävien alueliikennelupien enimmäismäärä	72
Henkilövuokra-autotaksan muutos	71
Huoltokassan toimintaohjeet	80
Huoltolaitokset, niiden tulo- ja lähtöpäiviltä perittävät korvaukset	139
Huoltolautakunnan alaisten laitosten ohjesäännön muutos	152
Huoneenvuokrien säännöstely	173, 174, 175
Invaliidirahalain muutos	164
Johtosääntö, ammattioppilaslautakunnan	30
kaupunginarkiston, sen muutos	51
kaupunginhallituksen	46
kaupunginhallituksen asiamiestoimiston, sen muutos	49
kaupunginhallituksen järjestelytoimiston	48
kaupunginkanslian	47
kiinteistölautakunnan, sen muutos	9
kiinteistöviraston, sen muutos	128
oikeusapulautakunnan ja oikeusaputoimiston	22
palkkalautakunnan, sen muutos	52, 140
palkkalautakunnan toimiston, sen muutos	53
palolaitoksen, sen muutos	124
terveydenhoitoviraston	11
tilastotoimiston, sen muutos	18, 50
urheilu- ja retkeilylautakunnan, sen muutos	8
Järjestelytoimiston johtosääntö	48
Jäämäluettelon laatiminen ratkaisematta olevista asioista	117
Kaasutariffi	4
Kaduissa tehtävien kaivuiden suoritus- ja valvontataksa	28
Kadut, niiden nimet, vahvistetut uudet ja poistetut	188
Kansakouluasetus	103
Kansakoulujen johtajien vapaatunnit	115
Kansakoulujen ohjesäännön muutos	24
Kansakoulujen vahtimestareille ja siivoojille suoritettavat korvaukset	156
Kansakoululaitos, sen kustannuksista annetun lain muutos	99
sen viranhaltijain palkkaus ja eläkkeet	104, 137, 170, 171
sen ylläpitämiseen vuodelta 1957 maksettava valtionavustus ..	36
Kansaneläkelain muutos	12, 161
Kansaneläkemaksu, työnantajan, siitä annetun lain muutos	163
Katujen puhtaanapito	35
Kaupunginarkiston johtosäännön muutos	51
Kaupunginhallituksen johtosääntö	46
Kaupunginhallituksen asiamiestoimiston johtosäännön muutos ..	49
Kaupunginhallituksen järjestelytoimiston johtosääntö	48
Kaupunginhallituksen ohjesäännön muutos	94
Kaupunginkanslian johtosääntö	47
Kaupunginlääkärien ohjesääntö	38
Kaupunginvoudin viran kelpoisuusehdot, asetus niistä	106

Kaupunkien erioikeudet, laki poikkeuksesta niihin	157
Keskusmielisairaalan Kivelän osaston nimen muutos	133
Keskusparantolain valtioneapu	119
Keskussairaala, Helsingin yliopistollinen, sen perustamiskirja sen rakennusajan osittainen pitentäminen	2 61
Keskussairaalaliitto, Helsingin yliopistollinen, sen perussääntö	3
Kielitaitosääntö, kaupungin viranhaltijain, sen muutos	10
Kiinteistölautakunnan johtosäännön muutos	9
Kiinteistöviraston johtosäännön muutos	128
Kioskeissa ja ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavasta kau- pasta annettujen määräysten muuttaminen	122
Kirjallisuusapurahojen jakoa koskevien sääntöjen muutos	131
Kivelän osasto, Helsingin keskusmielisairaalan, sen nimen muuttaminen	133
Kodinhoitajat, kunnalliset, heidän luontoisetujensa korvaaminen	185
Kodinhoitoapu, kunnallinen, sen korvauserusteet	184
Koiraveron suorittamisesta annetun asetuksen muutos	179
Koneellisten tavaransiirtolaitteiden käyttötaksa	41, 149
Konekirjoitus- ja konekirjanpitolisät	86
niiden huomioon ottaminen ylityökorvausta ym. laskettaessa	95
Kouluterveydenhoito-ohjesääntö	40
Kroonisesti sairaiden laitoshoidon järjestely	75
Kukkien myyntipaikkojen myyntikauden jatkaminen	132
Kunnallisasetuksen muutos	16, 58, 159
Kunnallislain muutos	92, 160
Kunnallistaksoitus, lomakkeiden vahvistaminen tehtäessä tulo- ilmoitusta sitä varten	155
siinä tehtävät vähennykset	141
tulojen ilmoittamisvelvollisuus sitä varten, siitä annetun lain muutos	17
Kuorma-autotaksa	44
sen soveltaminen kaupungin töissä	63
Kättilöiden ohjesääntö	39
Lahjoitusrahastojen varoista myönnettävien lainojen indeksieh- don tarkistaminen	57
Lainat, kaupungin, niistä perittävät korot	143
Laiturihuollon taksa	13
Laki ammattiopintojen avustuslain muuttamisesta	74
ammattioppilaitoksista	69
asemakaavalain 46 §:n muuttamisesta	91
asuntotuotannon veronhuojennus-	172
eräiden talletusten, obligatioiden ja osuustodistusten omistajil- le sekä eräiden velkasitoumusten saajille myönnettävästä ve- ronhuojennuksesta annetun lain muuttamisesta	178
eräiden työasiain hallinnon järjestelystä	177
eräiden valtion varoista suoritettavien kansakoululaitoksen vi- ranhaltijain eläkkeiden ja elinkautisten apurahojen järjeste- lystä	170
eräistä naapuruussuhteista annetun lain muuttamisesta	111
eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin	182
eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin anne- tun lain muuttamisesta	59
Helsingin yliopistollisen keskussairaalan rakennusajan osittai- sesta pitentämisestä	61

XVIII

Laki huoneenvuokrien säännöstelystä	173
invalidirahalain muuttamisesta	164
kansakoululaitoksen asevelvolliselle viranhaltijalle eräissä ta- pauksissa suoritettavasta palkasta	171
kansakoululaitoksen kustannuksista annetun lain muuttamisesta	99
kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä annetun lain muuttamisesta	137
kansaneläkelain muuttamisesta	12, 161
koiraveron suorittamisesta annetun asetuksen muuttamisesta	179
kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen muuttami- sesta	16, 58, 159
kunnallislain muuttamisesta	92, 160
merimiesvero	81
mielisairaslain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta ...	135
poikkeuksesta porvariston ja kaupunkien erioikeuksiin	157
rakennus-	110
sotilasavustuslain muuttamisesta	67
tullilain muuttamisesta	147
tulojen ilmoittamisvelvollisuudesta kunnallisverotusta varten annetun lain muuttamisesta	17
työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksusta annetun lain muuttamisesta	163
työturvallisuus-	100
vajaamielis-	32
veronmaksun laiminlyömisestä johdosta suoritettavasta veronli- säyksestä annetun lain muuttamisesta	162
verotus-	158
väestönsuojelu-	138
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksu, työnantajan, siitä annetun lain muutos	163
Lastenkotien valtionapu	66
Lastenneuvolain ohjesääntö	39
Lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten ohjesäännön muutos	77
Lauttasaaren maantiesillan liikennöiminen	144
Leski- ja orpoeläkekassan kaupungin varoista maksamien eläk- keiden tarkistaminen	129
Liikehuoneistojen vuokrasäännöstely Helsingissä	175
Linja-autolippujen hinnat	15
Linjaliikenteenharjoittajat, yksityiset, henkilökuljetusmaksut heidän Helsingin kaupungin alueella liikennöimillään lin- joilla	7, 118
Luontoisetusääntö, kaupungin viranhaltijain	1
Luotsitaksa	88
Lämpimän veden jakelusta suoritettavat korvaukset	136
Lääkärintodistukset, kaupungin palveluksessa olevilta tai palve- lukseen pyrkiviltä henkilöiltä vaadittavat	154
Maanhankinta-alueiden kuntoonpanoon liittyvät tehtävät, Helsin- gin kaupungin vapauttaminen niistä	183
Maidon pastörointi	142
Maidontarkastamon taksa	85
Maistraatin työjärjestys	89
Makkaraan myyntiä koskevien määräysten muuttaminen	122

Maksujen valvonta ja säännöstely	109
Matkustussäännön mukaan suoritettavien eräiden korvausten ja lentotapaturmavakuutuksen määrien vahvistaminen	70
Merimiesverolaki	81
Mielisairaslain muutos	135
Moottoriajoneuvoasetuksen muutos	62
Naapuruussuhteista annetun lain muutos	111
Naisten keskusoti, sielullisesti sairaiden, sen nimen muutta- minen	133
Nuohoustaksa	83
Obligatioiden omistajille myönnettävä veronhuojennus	178
Ohjesääntö, huoltolautakunnan alaisten laitosten, sen muutos	152
kansakoulujen, sen muutos	24
kaupunginhallituksen, sen muutos	94
kaupunginlääkärien	38
kouluterveystenhoito-	40
lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten, sen muutos	77
sairaalatoimen	113
sosiaali-, sen muutos	151
terveydenhoitolautakunnan	37
työväilylautakunnan ja työväilytoimiston	43
äitiys- ja lastenneuvolain sekä kättilöiden ja terveyssisarten ..	39
Oikeusapulautakunnan ja oikeusaputoimiston johtosääntö	22
Oppikouluille, yksityisille, myönnettävien lainaehtojen määritte- leminen	33
Palkkalautakunnan johtosäännön muutos	52, 140
Palkkalautakunnan toimiston johtosäännön muutos	53
Palkkaus, kaupungin viranhaltijain	64, 123
sairaalalääkärien	54
valtion viran haltijain, siitä annetun asetuksen muutos	180
virkalääkärien	55
Palkkiosääntö	65, 130
Palolaitoksen johtosäännön muutos	124
Palolaitoksen sisäpalvelussääntö	125
Palonkestävyys, rakennusten ja rakennusosien, sen luokittelu	126
Pastörinti, kulutusmaidon	142
Perhelisälain toimeenpano	56, 79
Perimispalkkio, yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvia maksuja laiminlyötäessä kannettava	82, 105
Pikakirjoituslisät	86
niiden huomioon ottaminen ylityökorvausta ym. laskettaessa	95
Poliisitoimien perustaminen tai muuttaminen	20
Poliklinikat, sairaalalautakunnan alaiset, niillä perittävät mak- sut	102, 108, 146
Polttoaineen hankinnan ja jakelun keskittäminen eräissä asutus- keskuksissa, siitä annetun päätöksen kumoaminen	76
Puhdistuslaitokset, yksityiset, niiden suunnitelmien ja piirustus- ten hyväksymisestä perittävät maksut	29
Raitiotielippujen hinnat	15
Rakennusjärjestyksen muutos	73

Rakennuslaki	110
Rakennuspiirustusten hyväksymisessä noudatettavat menettely- ohjeet	186
Rakennusten palonkestävyyden luokittelu	126
Röntgenosastot, sairaaloiden, niiden henkilökunnan talviloma	34
Sairaala-asetuksen muutos	98
Sairaalaalautakunnan alaisilla poliklinikoilla perittävät maksut 102, 108,	146
Sairaalaalääkärin palkkauksen järjestely	54
Sairaalat, kaupungin, niiden röntgenosastojen henkilökunnan tal- viloma	34
niissä perittävät hoitomaksut	107, 145
Sairaalatoimen ohjesääntö	113
Sakkokorko, yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvia mak- suja laiminlyötäessä kannettava	82
Satamajärjestys	14
Satamamaksut, aluksista kannettavat, muutos niihin	101
Sataman koneellisten tavaransiirtolaitteiden käyttötaksa 41,	149
Sielullisesti sairaiden huoltotoimiston, vastaanottoaseman ja naisten keskuskodein nimen muuttaminen	133, 134
Sosiaaliohjesäännön muutos	151
Sotilasavustusasetuksen muutos	68
Sotilasavustuslain muutos	67
Sähkötariffi	5
Taide- ja kirjallisuusapurahojen jakoa koskevien sääntöjen muu- tos	131
Taksa, jonka mukaan aluksista kannetaan satamamaksua, sen muutos	101
kaduissa tehtävien kaivuiden suoritus- ja valvonta-	28
koneellisten tavaransiirtolaitteiden	41, 149
kuorma-auto-	44
laturihuollon	13
luotsi-	88
maidontarkastamon	85
nuohous-	83
vesilaitoksen, sen korotus	96
vuokra-auto-, sen muutos	71
yleisen talletusmakasiinin	148
Taksiliikenteen järjestysohjeet	112
Talletusmakasiini, yleinen, sen taksa	148
sen työmaksut	127
Talletusten omistajille myönnettävä veronhuojennus	178
Tariffi, kaasu-	4
sähkö-	5
Tavaransiirtolaitteet, koneelliset, niiden käyttötaksa 41,	149
Terveystenhoitojärjestyksen muutos	19, 78
Terveystenhoitolautakunnan ohjesääntö	37
Terveystenhoitoviraston johtosääntö	11
Terveystyöskunnan ohjesääntö	39
Teurastamo, purkausmaksut siinä	166
sen jäädyttämön jäädytyskoppien vuokrat	169
sen suolipuhdistamo- ja navettamaksut	167
vuotien tarkastus- ja punnitusmaksut siinä	168

Tilastotoimiston johtosäännön muutos	18,	50
Tilisääntö		21
Tonttien kauppahinnan maksuaikoja pidennettäessä perittävä korko		31
Tonttijaon muutokset		189
Tuberkuloosiparantolan nimen muuttaminen		133
Tullilain muutos		147
Tulojen ilmoittamisvelvollisuus kunnallisverotusta varten, siitä annetun lain muutos		17
Työasiain hallinnon järjestely		177
Työllisyysasetuksen muuttaminen		26
Työmaksut, yleisen talletusmakasiinin		127
Työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksusta annetun lain muut- taminen		163
Työntekijät, kaupungin, heiltä vaadittavat lääkärintodistukset		154
palkkaetujen myöntäminen heille virkavapauden tai loman ajalta		153
Työnvälityslautakunnan ja -toimiston ohjesääntö		43
Työsopimussuhteessa oleville suoritettavat ylityökorvaukset ...		87
Työtaturmien ilmoittaminen kaupungin työturvallisuustarkas- tajalle		116
Työturvallisuuslaki		100
Työväenopistojen luento- ja tuntipalkkiot		165
Urheilu- ja retkeilylautakunnan johtosäännön muutos		8
Vahtimestarit, kaupungin virastojen ja laitosten, heidän virkapu- kujensa tunnusmerkkien vahvistaminen		23
Vajaamielisasetus		93
Vajaamielislaki		32
Valtionavustus, kansakoululaitoksen		36
keskusparantolain		119
lastenkotien		66
Verolait, väliaikaiset poikkeussäännökset niihin	59,	182
Veronhuojennuslaki, asuntotuotannon		172
siinä tarkoitettu käypä korko		120
Veronlisäys, veronmaksun laiminlyömisestä johdosta suoritettava, siitä annetun lain muutos		162
Verotuslaki		158
Veroviraston tehtävien ja kustannusten jakoa koskeva kaupungin ja valtion välinen sopimus		6
Vesilaitoksen taksan korotus		96
Viemärijohtoja, yksityisiä, koskevien piirustusten ja niiden mu- kaan rakennettavien viemärijohtojen tarkastamisesta suori- tettavat toimitusmaksut		187
Viranhaltijat, kaupungin, heidän kielitaitosääntönsä muutos		10
heidän luontoisetusääntönsä		1
heidän palkkauksensa	64,	123
heiltä vaadittavat lääkärintodistukset		154
palkkaetujen myöntäminen heille virkavapauden tai loman ajalta		153
työsopimussuhteessa oleville suoritettavat ylityökorvaukset ..		87
työsuhteeseen siirtyville suoritettavat vuosilomakorvaukset ..		27
verovirastossa aikaisemmin valtion palkkaamina toimineet, heidän vuosilomaoikeutensa		42
Viranhaltijat, valtion, heidän eläkkeistään annetun asetuksen muutos		181

XXII

Viranhaltijat, valtion, heidän palkkauksestaan annetun asetuksen muutos	180
Virat, vakinaiset, muutokset niiden luokitteluun	190
Virkalääkärien palkkauksen järjestely	55
Virkasäännön muutos	45
Virvoitusjuomakioskien myyntipaikkojen myyntikauden jatkaminen	132
Vuokra-autoille myönnettävien alueliikennelupien enimmäismäärä	72
Vuokra-autojen järjestysohjeet	112
Vuokra-autotaksan muutos	71
Vuokrakustannusten nousu	176
Vuosilomakorvausten maksaminen työsuhteeseen siirtyvälle vi- ranhaltijalle	27
Väestönsuojelulaki	138
Väkijuomaliikkeen kunnallisten tarkastajain ohjeet	114
Väkijuomista annetun lain täytäntöönpanoasetus	90
Yliopistollinen keskussairaala, Helsingin, laki sen rakennusajan osittaisesta pitentämisestä	61
sen perustamiskirja	2
Yliopistollinen keskussairaalaliitto, Helsingin, sen perussääntö	3
Ylityökorvaukset työsopimussuhteessa oleville	87
Äitiys- ja lastenneuvolain sekä kättilöiden ja terveyssisarten oh- jesääntö	39

Helsingin kaupungin

**Säädykskokoelmassa ilmestyneiden säädösten aakkosellinen
hakemisto on painettuna kirjan viimeisillä sivuilla.**

1. HELSINGIN KAUPUNGIN VIRANHALTIJAIN LUONTOISETU-SÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 20 p:nä 1957.
(Muutoksineen toukokuun 7 p:ltä 1958)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1933:47, 1950:73 sekä 1956:64 ja 144)

I. Yleisiä määräyksiä.

1 §. Helsingin kaupungin virkasäännön alaiselle viranhaltijalle voidaan antaa luontoisetuja tai erinäisiä etuisuuksia sen mukaan kuin tässä luontoisetusäännössä määrätään.

Tämän säännön määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta milloin laissa tai asetuksessa taikka muussa valtion viranomaisen antamassa päätöksessä on johonkin virkaan nähden toisin säädetty.

2 §. Luontoisedulla tarkoitetaan tässä säännössä sellaisia hyödykkeitä, palveluksia ja nautintaoikeuksia, jotka virkaan liittyen annetaan viranhaltijalle.

Viranhaltija on velvollinen ottamaan vastaan luontoisedun sekä korvauksetta alistumaan siihen tehtäviin muutoksiin tai siitä luopumaan. Luontoiseduista viranhaltija on velvollinen suorittamaan vastiketta sen mukaan kuin jäljempänä määrätään.

Viranhaltijan luontoisetujen vastikkeen raha-arvo on kuukausittain vähennettävä hänen palkastaan. Vähennystä ei kuitenkaan toimiteta, jos viranhaltija ei ole voinut käyttää luontoisetuja hyväkseen. Virka-asunnon vuokraa vastaava korvaus vähennetään kuitenkin viranhaltijan palkasta vuosiloman ja virkavapauden aikana, ellei asuntoa ole luovutettu viransijaisen käytettäväksi.

Viranhaltijalla ei ole oikeutta vaatia luontoisedun saamista eikä korvausta sen johdosta, ettei myönnettyä luontoisetua voida asettaa hänen käytettäväkseen. Viranhaltijalle ei suoriteta korvausta myöskään siitä, että hän ei käytä hänelle myönnettyä luontoisetua.

3 §. Viranhaltijain erinäisillä etuisuuksilla tarkoitetaan muita kuin 2 §:ssä mainittuja, hyödykkeitä, palveluksia ja nautintaoikeuksia, joita viranhaltijoille voidaan antaa tässä ominaisuudessa.

Viranhaltija ei ole velvollinen käyttämään erinäisiä etuisuuksia lukuun ottamatta 18 §:n 2 momentin 3 kohdassa ja 26 §:ssä mainittuja tapauksia. Käyttämästään erinäisestä etuisuudesta viranhaltijan on suoritettava maksu niissä tapauksissa ja sillä tavalla kuin jäljempänä erikseen mainitaan.

4 §. Palkkalautakunnan tehtävänä on

1) vahvistaa luontoiseduista suoritettavat vastikkeet tässä säännössä annettujen määräysten mukaisesti

2) päättää viranhaltijan velvollisuudesta käyttää luontoisetua sekä ratkaista viranhaltijain luontoisedusta vapauttamista koskevat anomukset,

3) ratkaista ne muut asiat, jotka tässä säännössä on luontoisetujen tai erinäisten etuisuuksien osalta määrätty sen ratkaistaviksi,

4) antaa tämän säännön soveltamista koskevia yksityiskohtaisia ohjeita,

5) huolehtia tilastotoimiston avustamana siitä, että luontoiseduista suoritettavat vastikkeet sekä erinäisistä eduista perittävät maksut pysyvät tässä säännössä määrättyjen perusteiden mukaisina tarkistamalla ne vähintään kerran vuodessa ja tarvittaessa useamminkin ja

6) huolehtia siitä, että tarpeellisia luettelota tai kortistoja pidetään

a) viranhaltijain luontoiseduista ja niiden raha-arvoista,
 b) kaupungin virka-asunnoista ja
 c) luontoisetuvastikkeiden ja erinäisistä etuisuuksista perittävien maksujen yksikköhinnoista.

II. Luontoisedut.

1. Virka-asunnot.

5 §. Viran tarkoituksenmukaista hoitamista varten viran haltija voidaan velvoittaa asumaan kaupungin omistamassa tai sen hallinnassa olevassa huoneistossa, jota tällöin nimitetään virka-asunnoksi ja johon näiden sovelletaan tämän säännön luontoisetuja koskevia määräyksiä.

6 §. Palkkalautakunta vahvistaa minkäläinen virka-asunto viranhaltijalle annetaan sekä määrää, mikä asunto hänelle luovutetaan. Sairaalain ja huoltolaitosten viran haltijoille vahvistetut, enintään 2 huoneen virka-asunnot määrää kuitenkin asianomaisen laitoksen päällikkö.

Virka-asunnoiksi on vahvistettava, mikäli mahdollista

1) yksinäisille viranhaltijoille yksi huone paitsi johtavassa asemassa oleville kaksi huonetta,

2) perheellisille viranhaltijoille

1. -15. palkkaluokassa	2-3 huonetta,
16. -22.	" 3-4 "
23. -27.	" 4-5 "
28. -42.	" 5-6 "

Edellä oleviin huonelukuihin katsotaan sisältyvän myös keittiön tai ikkunallisen keittokomeron.

Perheellisellä viranhaltijalla tarkoitetaan tässä luontoisetusäännössä viranhaltijaa, jonka luona asuu hänen aviopuolisonsa, lapsensa tai muu sellainen hänen omaisensa, jonka huollosta hän on velvollinen huoltoapulain 3 ja 4 §:ien mukaan huolehtimaan.

7 §. Virka-asunnon tai sen osan luovuttaminen vuokralle on kiellettyä.

Milloin erityiset syyt vaativat, palkkalautakunta voi kuitenkin myöntää perheelliselle tarkoitettun virka-asunnon haltijalle oikeuden pitää luonaan asumassa muunkin kuin 6 §:n 4 momentissa mainitun omaisensa. Tällainen oikeus voidaan myöntää kuitenkin vain, jos laitokselle ei siitä aiheudu haittaa ja edellytyksin, ettei viranhaltija saa tästä taloudellista hyötyä ja ettei omaisen asumisen lisäksi saa kaupungilta muita etuisuuksia.

Perheettömälle tarkoitettuun virka-asuntoon saadaan ainoastaan

palkkalautakunnan erityisistä syistä myöntämällä luvalla ottaa asumaan viranhaltijan omaisiin kuuluva henkilö edellä 2 momentissa mainituin ehdoin, mikä ei kuitenkaan rajoita perheenjäsenille 22 §:n mukaan mahdollisesti myönnettävää oikeutta ruokailu kaupungin laitoksissa.

Viranhaltijan muuttaessa virka-asuntoon tai siitä pois sekä erityisen syyn ilmaantua muulloinkin, tulee sen viraston tai laitoksen, jonka hallinnassa huoneisto on, suorittaa asunnon kuntoisuustarkastus, josta on laadittava asianmukainen pöytäkirja.

Viranhaltija on velvollinen luovuttamaan vuosiloman tahi virka-vapauden ajaksi tai viranhoidon muutoin keskeytyessä viransijaisensa käytettäväksi virka-asuntonsa joko kokonaan tai osaksi, jos se viranomaisen, jonka hallinnon alainen virka-asunto on, harkitsee sen välttämättömäksi. Perheellisen viranhaltijan asuntoa ei kuitenkaan saada vaatia luovutettavaksi vuosiloman ajaksi eikä muussakaan tapauksessa kuin pakottavista syistä.

Jos viranhaltija eroaa virasta, on hänen samalla luovuttava virka-asunnostaan. Jos hän kuolee, on virka-asunto luovutettava kaupungin käytettäväksi viimeistään kuolinpäivää seuraavan toisen kalenterikuukauden loppuun mennessä.

Virka-asunnon korjaukset suoritetaan kaupungin toimesta ja kustannuksella. Jos viranhaltija kuitenkin on tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut asunnossa havaitut viat, on hän velvollinen korvaamaan kaupungille korjauskustannukset.

8 §. Virka-asunnosta perittävä kuukausikorvaus ilman lämpöä ja muita etuja määräytyy asunnon pinta-alan, sijainnin ja laadun mukaan seuraavasti:

I. Peruskorvaus. Tilastotoimisto määrittää alempana mainittuun I piiriin kuuluvissa kaupunginosissa sijaitsevien ennen vuotta 1949 valmistuneiden keskuslämmityshuoneistojen kulloisenkin yleisen keski-
vuokran (mk/m² kuukaudelta). Tällöin otetaan huomioon vain ne huoneistot, joissa on keittiö ja sen lisäksi vähintään yksi tai enintään kolme asuinhuonetta.

Palkkalautakunta määrää tämän jälkeen virka-asuntojen neliömetrikorvauksen siten, että tilastotoimiston ilmoittamaa keskivuokraa alennetaan enintään 30 %. Virka-asunnon peruskorvaus lasketaan sen jälkeen huoneiston lattiapinta-alan mukaan. Lattiapinta-alalla tarkoitetaan sitä huoneiston vaakasuoraa pinta-alaa, jota rajoittavat huoneistoa ympäröivät seinien sisäpinnat, ottamatta kuitenkaan lukuun hormiryhmien, putkikanavien, pilarien ja kantavien seinien vaatimaa alaa. Asuntotalossa olevien tai asuntotalotyypisen asuinhuoneiston lattiapinta-alaksi on laskettava kunkin asuinhuoneen pinta-ala lisättynä asukkaiden yhteiskäyttöön varattujen huonetilojen suhteellisella lattiapinta-alalla. Asukkaiden yhteiskäyttöön tarkoitettuina asumiseen liittyvinä huonetoiloina pidetään muualla kuin kellarikerroksessa ja ullakolla olevia yhteiskäyttöisiä oleskelu- ja työskentelyhuoneita sekä muita tämänkaltaisia huonetiloja.

II. Virka-asunnon sijainti ja laatu otetaan huomioon siten, että I kohdassa esitetyllä tavalla määritetty virka-asunnon peruskorvaus kerrotaan alla lueteltujen kertoimien tulolla.

a) Kaupunkipiiri

Kerroin

1) I piiri: Kaupunginosat 1-26, 29-31, 43, Kulosaari
ja Maunulan kerrostaloalue .....

1,00

- 2) II piiri: Muut kaupungin rajojen sisäpuolella olevat alueet sekä kaikki kaupunkialueeseen kuuluvat saaret, joihin ei ole maantieyhteyttä, vaikka nämä saaret olisivatkin I piirin alueella 0,85
- 3) III piiri: Kaupunkialueen ulkopuolella olevat virka-asunnot 0,75

b) sijainti rakennusryhmässä,

- 1) Asunto on asuinrakennuksessa 1,00
- 2) " " laitosrakennuksessa, mutta ei suoraan osastojen välittömässä yhteydessä 0,90
- 3) Asunto on osastojen suoranaيسissa yhteydessä 0,80
- 4) " " ullakkokerroksessa niin, että siinä on yläosastaan viistoja seiniä 0,90
- 5) Asunto on kellarikerroksessa tai siihen verrattavassa pohjakerroksessa 0,70
- 6) Asunto on likaisessa tai nokisessa teollisuuskorttelissa 0,80

c) Mukavuudet.

N:o	Vesijohto	Mukavuudet Kylpyhuone ja WC	Kerroin	
			Keskus- lämmitys	Uuni- lämmitys
1)	On	Kumpikin oma	1,00	0,80
2)	"	Kylpyhuoneen asemasta suihkuhuone	0,95	0,75
3)	"	Toinen yhteinen	0,95	0,75
4)	"	Molemmat yhteisiä	0,90	0,70
5)	"	Toinen puuttuu	0,85	0,65
6)	"	Molemmat puuttuvat	0,80	0,60
7)	Ei	" "	0,70	0,50

d) Huoneiston valmistusvuosi.

	Kerroin
Huoneisto on valmistunut tai kokonaan uusittu:	
1) Ennen vuotta 1949	1,00
2) Vuonna 1949 tai sen jälkeen	1,50

Milloin erityinen syy niin vaatii, palkkalautakunnalla on oikeus tarkistaa yllä kohdissa a)-d) esitettyjen kertoimien soveltaminen tietyn virka-asunnon suhteen.

Jos virka-asuntoa käytetään yksityiseen ansiotoimintaan, palkkalautakunta voi sen estämättä, mitä 16 §:n 2 mom:ssa on sanottu, korottaa yllä selvitettyllä tavalla laskettua kuukausikorvausta enintään 30 %.

Jääkaapin käyttöoikeudesta on viranhaltijain suoritettava palkkalautakunnan vahvistama korvaus, minkä lisäksi jääkaapin aiheuttama käyttövoiman kulutus on korvattava 10 §:n määräysten mukaisesti.

2. Lämpö ja muut virka-asuntoon liittyvät edut.

9 §. Palkkalautakunta määrää virka-asuntojen keskuslämmityksestä ja uunilämmitykseen käytettävistä polttopuista perittävät korvaukset (mk/m² kuukaudelta) yleisten keskimääräisten kustannusten mukaisesti ottamalla samalla huomioon halkolämmityksestä yksityistapauksissa aiheutuvat erityiset haitat. Samoin palkkalautakunta määrää keittopuista veloitettavan korvauksen (mk/kk).

Lämpimästä vedestä palkkalautakunta määrää kustannuksia vastaavan korvauksen (mk/henk. kuukaudelta), joka kuitenkin alle 10-vuoti-

aiden lasten osalta alennetaan puoleen. Jos käytettävissä on lämminvesihana, mutta asuntoon ei liity kylpyammeen käyttöoikeutta, lämminvesikorvaus on puolet ylläsanoituista määristä.

10 §. Virka-asunnon kaasusta ja sähköstä peritään korvaus mittarin mukaan noudattaen yleistä tariffia.

Milloin virka-asunnon varustaminen mittarilla ei ole tarkoituksemukaista, veloitetaan kaasusta ja sähköstä palkkalautakunnan määräämä korvaus (mk/m² kuukaudelta), joka lasketaan yleisten keskimäärien kustannusten mukaan. Sähkön suhteen on tällöin erotettava toisaalta valaistus sekä toisaalta sähköliesi tai -keitin.

Jos virka-asunnossa on kaasulla tai sähköllä toimiva veden lämmitin, mutta ei vastaavaa mittaria, tästä edusta peritään sama korvaus kuin lämpimästä vedestä.

Yksityisten kaasu- ja sähkölämmittimien käyttö on kielletty niissä virka-asunnoissa, joissa ei ole vastaavaa mittaria, mutta joissa on muu lämmitystapa. Milloin virka-asunnossa, jossa ei ole mittaria, käytetään yksityisesti hankittua jääkaappia tai muita huomattavasti virtaa kuluttavia yksityisiä sähkölaitteita, voi palkkalautakunta määrätä niistä maksettavaksi eri korvauksen sähkölaitoksen arvion mukaan.

Samoin palkkalautakunta määrää korvauksen suuruuden kaupungin omistamien jääkaappien käytöstä niissä tapauksissa, jolloin korvausta ei ole mahdollisuus periä mittarin mukaan.

Työvuorossa olevat viranhaltijat sekä sairaaloiden, huoltolaitosten ja lastensuojelulaitosten perheettömille tarkoitetuissa virka-asunnoissa asuvat viranhaltijat saavat käyttää laitosten määräämiä yhteiskeittämiä ja -jääkaappeja korvauksetta.

11 §. Kalustetussa virka-asunnossa tulee olla kutakin viranhaltijaa kohti vuode ja lisäksi tarpeelliset pöytä- ja istuinhuonekalut, lipasto tai vastaava sekä riittävästi kaappi- ja komerotilaa. Huoneessa tulee vielä olla peili, tarvittavat verhot ja pöytäliinat sekä lisäksi pesuvälineet silloin, kun ei ole käytettävissä yhteistä pesuhuonetta.

Palkkalautakunta määrää yhdessä tai kahdessa kaupungin kalustamassa huoneessa yksin asuville kohtuullisen kalustokorvauksen (mk/ huone kuukaudelta), joka yksityistapauksissa voidaan kaluston vanhuuden tai heikon kunnon perusteella alentaa vähintään 70 %:iin täydestä korvauksesta.

Yhteisessä kalustetussa huoneessa asuville palkkalautakunta määrää kalustokorvaukset (mk/henkilö kuukaudelta), jotka eivät saa olla enempää kuin 50 % henkilöä kohden edellisen momentin mukaisista korvauksista.

12 §. Vuode- ja liinavaatteiden käytöstä palkkalautakunta määrää kohtuullisen korvauksen henkilöä kohden kuukaudelta.

13 §. Virka-asuntojen siivouksesta ei kaupunki huolehdi korvaustakaan vastaan eikä myös suorita siivouksekustannuksista viranhaltijalle korvausta. Virka-asuntojen yhteistilojen siivoamisesta kaupunki kuitenkin huolehtii korvauksetta.

14 §. Milloin virka-asuntoon liittyy putarha-, kasvitarha- tai perunamaata enintään niin paljon, että sen tuotto käytetään kokonaan viranhaltijan omassa kotitaloudessa, tästä maasta ei peritä eri korvausta. Jos tällaista maata on enemmän, asianomainen lautakunta ratkaisee, kuinka suuri ylimäärä on. Ylimäärästä peritään kiinteistölautakunnan määräämä vuokra.

Jos viranhaltija on istuttanut virka-asuntoon liittyvälle maa-alueelle puita tai pensaita, hänellä ei pois muuttaessaan ole oikeutta ottaa niitä pois eikä saada niistä korvausta kaupungilta.

15 §. Maaseudulla sijaitsevaan tai maaseutuoloihin verrattavissa olosuhteissa olevaan virka-asuntoon liittyvän saunan ja pesutuvan käytöstä ei peritä korvausta viranhaltijalta eikä hänen perheeltään.

3. Luontoisetuvastike.

16 §. Virka-asunnosta ja siihen liittyvistä eduista peritään viranhaltijalta kuukausittain palkanmaksun yhteydessä luontoisetuvastike, jonka palkkalautakunta vahvistaa määrittelemällä 8-15 §:ssä mainittujen korvausten yhteissummasta.

Luontoisetuvastiketta määriteltäessä on otettava huomioon, että kertoimilla tarkistettu virka-asunnon peruskorvaus ja keskuslämmitys- tai lämmityspuukorvaus eivät saa yhteenlaskettuina ylittää 25 % viranhaltijan peruspalkasta.

Milloin kahdella tai useammalla viranhaltijalla on virka-asuntoa yhteinen huone, kukin heistä maksaa asujien lukumäärää vastaavan osan huoneen kertoimilla tarkistetusta peruskorvauksesta sekä lämmitys-, keittopuu-, kaasu- ja sähkökorvauksista. Tämän lisäksi kukin heistä on velvollinen suorittamaan lämminvesikorvauksen, yhteishuoneensa asuvien kalustokorvauksen ja vuodevaatekorvauksen.

17 §. Milloin lomasijainen saa käyttöönsä viranhaltijan virka-asunnon, johon kuuluu vähintään yksi huone, häneltä peritään sama luontoisetukorvaus kuin viranhaltijaltakin, joka tällöin vapautuu korvauksen suorittamisesta vastaavalta ajalta. Milloin lomasijainen kuitenkin saa käyttöönsä vain osan useampia huoneita käsittävästä virka-asunnosta, palkkalautakunta määrää luontoisetukorvaukset jakamisesta viranhaltijan ja viransijaisen kesken.

Yhteiseen huoneeseen majoitetuilta lomasijaisilta peritään kaikissa laitoksissa sama luontoisetukorvaus, joka saadaan laskemalla yhteen 8 m²:n suuruista lattiapinta-alaa vastaava peruskorvaus (ilman kertoimia), keskuslämmityskorvaus ja sähkövalaistuskorvaus sekä lisäksi yhteistä huonetta vastaava kalustokorvaus ynnä vuodevaatekorvaus.

III. Erinäiset etuisuudet.

1. Ruokailu.

18 §. Kaupungin sairaaloissa, huoltolaitoksissa, lastensuojelulaitoksissa ja lastentarhoissa, joissa tarjotaan ruokaa, on laitosten viranhaltijoilla oikeus maksulliseen ruokailuun. Palkkalautakunta määrää aterioiden hinnat ja maksu tapahtuu etukäteen ostettavilla lipukkeilla tai kuponkikorteilla.

Edellisessä momentissa mainittuun, vapaaehtoisuuden pohjalla tapahtuvaan ruokailuun nähden on otettava huomioon seuraavat poikkeukset:

1) Ruoan valmistamiseen ja valmiin ruoan käsittelyyn osallistuva ruokalakenkilökunta on velvollinen maksamaan vähintään yhdestä työvuoronsa aikana tarjottavasta ateriatesta päivittäin. Jos he ruokailevat useammin, on muista aterioista suoritettava maksu samalla tavalla kuin muidenkin viranhaltijoiden.

2) Lastentarhojen emännöitsijät, keittäjät ja vastaavat, jotka asuvat laitoksen keittiön yhteyteen kuuluvissa huoneistoissa, maksavat kaikkia yleiseen ruokatalouteen kuuluvia aterioiden vastaavan maksun, joka on suoritettava myös pyhä- ja juhlapäiviltä ja vaikka laitos olisi silloin suljettunakin. Maksua ei kuitenkaan peritä siltä ajalta, jolloin viranhaltija loman tai muun poissaolon takia ei ruokaile laitoksessa. Sama koskee muitakin laitoksia, mikäli olosuhteet niissä ovat samankaltaiset.

3) Elintarvikekeskuksessa on ruokailuetu pakollinen kaikille muille viranhaltijoille, paitsi toimistohenkilöstölle.

Asianomainen lautakunta määrää, keihin viranhaltijoihin edellä 2 momentin 1) ja 2) kohdissa olevia määräyksiä on sovellettava.

19 §. Sairaaloiden, huoltolaitosten, lastensuojelulaitosten ja muiden vastaavien laitosten viranhaltijoille tarjottavien aterioiden hinnat on määriteltävä siten, että ateriaan käytettyjen ruoka-aineiden keskihintaan lisätään 20 %. Ruoka-aineiden keskihintaa laskettaessa otetaan lähinnä huomioon kaupungin sairaaloiden ja kunnalliskodin maksamat hinnat.

Elintarvikekeskuksen viranhaltijain kuukausittain maksettavan ruokailukorvauksen palkkalautakunta määrää siten, että päivän ruokaan käytettyjen ruoka-aineiden keskihintaan lisätään 20 %.

Lastentarhojen viranhaltijain ateriahinnat palkkalautakunta määrää 20 % lasten aterioiden perittäviä maksuja korkeammiksi. Edellä 18 §:n 2 momentin 2) kohdassa tarkoitetuilta viranhaltijoilta peritään lastentarhoissa päivittäin päivällistä ja kahta pienoisateriaa vastaava korvaus.

Koulujen keittoruosta peritään viranhaltijoilta asianomaisen lautakunnan määräämä maksu, johon on elintarvikekeskuksen veloittaman hinnan lisäksi sisällytettävä erikseen määrättävä astianpesumaksu. Kaupunginvaltuusto 7/5 1958.

20 §. Kansakoulujen opettajat sekä lastentarhojen henkilökunta ja lastensuojelu- ja nuorisonhuoltolaitosten hoitohenkilökunta saavat oppilaiden tai hoidokkien aterioita valvoessaan korvauksetta syödä heille tarjottavaa ruokaa. Mainittu oikeus koskee kuitenkin vain yhtä ateriaa, olkoon se minkä niminen tahansa, päivässä.

21 §. Viranhaltijain ruokailu tapahtuu laitoksen ruokalassa tai muussa säännönmukaisessa ruokailupaikassa. Ruoan nauttiminen keittiössä ja osastoilla on kielletty. Olosuhteiden vaatiessa asianomainen lautakunta voi kuitenkin sallia, että keittiöhenkilöstö aterioi keittiössä.

Viranhaltijoilla ei ole oikeutta laitoksen ruokalasta, keittiöstä tai osastoilta viedä mukaansa ruokaa eikä elintarvikkeita. Laitoksessa asuvalle viranhaltijalle saadaan kuitenkin viedä asuntoon säännölliset ateriat silloin, kun lääkäri on määrännyt hänet vuoteeseen. Samoin voidaan asianomaisen lautakunnan luvalla järjestää yövuorossa olevien ruokailu siten, että heille annetaan osastolle tai muulle työpaikalle mukaan ateria.

22 §. Viranhaltijain perheenjäsenet ja muut sivulliset eivät saa ruokailua kaupungin laitoksissa. Milloin kuitenkin erityiset syyt vaativat tekemään poikkeuksen, sairaalan ja huoltolaitoksen taloudenhoitaja tai vastaava voi myöntää luvan tilapäiseen ruokailuun enintään kahdeksi viikoksi sekä asianomainen lautakunta sitä pitemmäksi ajaksi, ei kuitenkaan enemmäksi kuin vuodeksi kerrallaan. Poikkeustapauksessa voi

ruokalanhoitaja sallia viranhaltijan luona vierailevan omaisen tilapäisesti ruokailu laitoksessa, mutta tällaisesta ruokailusta on seuraavana arkipäivänä ilmoitettava taloudenhoitajalle.

Laitoksessa tilapäisesti virantoimituksessa oleva toisen kaupungin laitoksen viranhaltija on oikeutettu käyntiaikanaan ruokailemaan laitoksessa yleistä ateriamaksua vastaan. Tällaisten käyntien tarkkailu järjestetään joko erillisten lipukkeiden tahi vieraskirjamerkintöjen avulla.

Ruokailu kaupungin laitoksessa on muuten sallittu vain saman laitoksen henkilökunnalle, ellei asianomainen lautakunta ole oikeuttanut erikseen määrättyjen muiden kaupungin laitosten henkilökunnan käyttämään hyväkseen laitoksen ruokalaa. Ateriamaksujen periminen tapahtuu tällöin samalla tavoin kuin laitoksen omalta henkilökunnalta.

Aterioiden hinnat palkkalautakunta määrää sellaisiksi, että ne vastaavat kaupungille aterioista aiheutuvia keskimääräisiä kustannuksia.

23 §. Laitosten asiana on huolehtia siitä, että aterialipukkeita ja -kortteja koskeva tarkkailu on järjestetty tarkoituksenmukaisesti ja että sitä valvotaan.

24 §. Elintarvikekeskuksen ruokaloissa tarjotaan virastojen ja laitosten viranhaltijoille annoksia omakustannushinnalla, jota määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon kiinteistöjen, laitteiden ja energian käytöstä aiheutuvia eikä elintarvikekeskuksen toimistokustannuksia. Annosten hinnoittelun suorittaa elintarvikekeskus.

2. Lääkintähuolto.

25 §. Viranhaltijoille annettavasta lääkintähuollosta päättää kaupunginvaltuusto.

3. Virka- ja suojavaatetus.

26 §. Viranhoidon sitä edellyttäessä voidaan viranhaltijan käyettäväksi antaa korvauksetta virkapuku, joka on varustettava asianmukaisilla virkamerkeillä. Viranhaltija on velvollinen viran toimituksessa käyttämään hänelle annettua virkapukua, ellei asianomainen lautakunta toisin päättä. Virkapuvun käyttö virkatehtävien ulkopuolella on kielletty.

27 §. Suojakäsineitä ja -jalkineita sekä muuta suojavaatetusta voidaan antaa maksutta sellaisten viranhaltijain käyttöön, joiden työ kuluttaa ja likaa vaatteita tavallista enemmän tai tapahtuu vetisissä ja lokaisissa paikoissa taikka edellyttää erityistä hygieenisyyttä ja siisteyttä. Suoja-vaatetusesineet on mikäli mahdollista työstä lähdettäessä jätettävä työpaikalle.

Palkkalautakunta voi päättää, että suojavaatetusesineet annetaan sen määräämillä ehdoilla viranhaltijan omiksi.

28 §. Asianomainen lautakunta päättää, mitkä virka- ja suojavaatetusesineet annetaan viranhaltijain käyttöön määrärahojen puitteissa.

29 §. Milloin erityiset syyt vaativat voidaan viranhaltijalle suorittaa omien virkapukuesineittensä käytöstä palkkalautakunnan vahvistama rahakorvaus. Samoin voidaan kaupunginorkesterin jäsenille myöntää soitin- ja pukukorvausta.

4. Vaatteiden pesu.

30 §. Viranhaltijain käyttöön annettu kaupungin suojavaatetus pesetään kaupungin kustannuksella.

Mikäli viranhaltijoille annetaan vuosittain omaksi tietty määrä suojavaatetusineitä, on heidän pesettävä ne omalla kustannuksellaan.

Sairaanhoidohenkilöstön ja vastaavan apuhenkilöstön omat, vain työssä käytettävät erikoisvaatetusineet pesetetään kaupungin kustannuksella.

31 §. Sairaaloiden, huoltolaitosten ja lastensuojelulaitosten viranhaltijat saavat pesettää arkikäyttöön tarkoitettuja yksityisvaatteitaan laitostensa pesuloissa, mikäli kuin näiden suorituskyky sallii. Palkkalautakunta määrää kilolta perittävän maksun pitäen silmällä sellaista keskimääräistä omakustannushintaa, jossa ei ole otettu huomioon kiinteistöjä ja laitteita eikä toimistoa koskevia kustannuksia. Pesettämisoikeus koskee kaupungin ulkopuolella olevissa laitoksissa edellä mainituin rajoituksin myös viranhaltijain perheenjäseniä, mutta ei muiden laitosten viranhaltijain perheenjäseniä eikä muita sivullisia. Pesu ei sisällä silitystä, eikä prässäystä, ellei asianomainen lautakunta paikallisten olosuhteiden perusteella pidä sitä tarpeellisenä, jolloin silityksestä ja prässäyksestä peritään erillinen omakustannushintaa vastaava maksu.

Pesutuvan ja mankelin käytöstä yksityispyykin pesua varten, mikäli tilaisuutta siihen voidaan järjestää, on maksettava palkkalautakunnan vahvistama maksu, jota määrättäessä on erikseen otettava huomioon pesukoneen käyttömahdollisuus. Mahdollisuuksien mukaan on lisäksi pyrittävä varaamaan tilaisuuksia viranhaltijain samanaikaisesti suoritettavaa pikkupyökin pesua varten, josta ei peritä korvausta.

5. Saunominen..

32 §. Milloin laitos järjestää työn laadun perusteella viranhaltijoille tilaisuuden saunan tai suihkun käyttämiseen, ei tästä peritä maksua.

33 §. Mikäli kuin laitosten saunoissa voidaan järjestää saunomistilaisuuksia myös muille oman laitoksen viranhaltijoille kuin 15 ja 32 §:ssä mainituille, saunasta ei peritä maksua.

Silloin kun laitokset voivat haitatta järjestää yhteis- tai perhevuoroja viranhaltijain perheille, näiltä peritään kuukausittain palkkalautakunnan määräämä maksu, joka vastaa noin puolta yleisissä saunoissa noudatettavista maksuista.

6. Virkapuhelimet.

34 §. Milloin kaupungin etu vaatii, että viranhaltijain käytettävänä on virka-ajan ulkopuolellakin puhelin, palkkalautakunta voi määrätä, että hänen asuntoonsa asennetaan kaupungin puhelin tai että kaupunki osallistuu viranhaltijan itse hankkiman puhelimen kustannuksiin.

35 §. Virkapuhelimen neljännesvuosimaksut tai muunlaiset perusmaksut maksaa kaupunki. Viranhaltija maksaa itse kaikki puhelut, mutta saa 36 §:n mukaisesti korvauksen virka-asioissa puhutuista ulkolinjapuheluista.

Poikkeuksena on otettava huomioon seuraavat määräykset:

1) Milloin viranhaltijan käytettäväksi on lain mukaan asetettava vapaa puhelin, kaupunki maksaa perusmaksujen lisäksi myöskin kaikki kaupunkipuhelut.

2) Milloin teollisuuslaitosten viranhaltijan käyttöön on päivystys- tai käyttövelvollisuuden takia asetettu suoraan yleiseen keskukseseen liitetty virkapuhelin, niin kaupunki maksaa perusmaksujen lisäksi osan puhelumaksuista palkkalautakunnan harkinnan mukaan.

3) Jos viranhaltija käyttää virkapuhelimenaan vuokranantajansa puhelinta, kaupunki maksaa tästä käytöstä asianomaisen lautakunnan hyväksymän vuosikorvauksen.

4) Jos asunnossa oleva virkapuhelin on sivupuhelimenä liitetty viraston tai laitoksen keskukseseen taikka virkahuoneen puhelimeen eivätkä puhelut tule automaattisesti lasketuiksi, viranhaltijalta ei peritä maksua kaupunkipuheluista.

36 §. Milloin viranhaltija joutuu välttämättömissä virka-asioissa puhumaan ulkolinjapuheluita muusta kuin virkapaikan puhelimesta taikka kaupunkipuheluita muusta kuin virkapaikan tai asunnon virkapuhelimesta, asianomainen virasto tai laitos maksaa nämä puhelut hyväksytyä laskua vastaan, jolloin laskussa on selvitettävä, kenen kanssa ja missä asiassa puhelu on puhuttu.

7. Kuljetukset.

37 §. Liikennelaitoksen vuosilippu voidaan antaa kaupunginhallituksen periaatepäätöksessä mainittuihin viranhaltijaryhmiin kuuluville viranhaltijoille kaupunginhallituksen vahvistamaa maksua vastaan talousarvion puitteissa.

Edellä sanottu ei koske niitä viranhaltijoita, jotka saavat vapaa-lipun.

38 §. Muille viranhaltijoille, jotka virkatehtävissään joutuvat säännöllisesti käyttämään liikennelaitoksen kulkuvälineitä, voidaan kuukausittain maksaa näiden matkojen arvioitua keskimäärää vastaava korvaus.

39 §. Milloin viranhaltija, joka ei kuulu 37-38 §:ssä mainittuihin ryhmiin, joutuu tilapäisesti käyttämään liikennelaitoksen kulkuvälinettä, virasto tai laitos antaa hänelle matkaa varten liikennelaitoksen alennuskortin.

40 §. Kaupungin autoja ei saa käyttää viranhaltijan asunnon ja säännönmukaisen virkapaikan välisiin eikä muihinkaan yksityisluontoisiin henkilökuljetuksiin, ellei asianomainen lautakunta erityisistä syistä toisin päättää.

Kaupungin ulkopuolella olevan laitoksen ajosta vapaata autoa saadaan kuitenkin kiireellisissä sairaustapauksissa käyttää viranhaltijan tahi hänen perheenjäsenensä kuljettamiseen sairaalahoitoon ehdolla, että kuljetuksen tarpeellisuudesta esitetään viimeistään seuraavana päivänä lääkärintodistus.

Ne vahingot, jotka viranhaltija on tuottanut toimiessaan yksityisajossa kaupungin auton kuljettajana, hän on velvollinen korvaamaan.

41 §. Kaupungin kuorma- ja pakettiautoja kuljettajineen voidaan antaa viranhaltijain yksityisajoihin vain poikkeustapauksissa, kun on kysymyksessä asunnon muutto tai muu erityinen syy ja kun kaupungin omat ajot tämän sallivat. Laskutus tapahtuu ammattimaisessa alueliikenteessä noudatettavien taksojen mukaisesti.

Milloin asianomainen lautakunta sallii laitoksen autoja käytettävän viranhaltijajärjestöjen järjestämiin opintomatkoihin, näistä ajoista peritään kohtuullinen korvaus.

Asianomaisen viraston tai laitoksen tulee hankkia tässä pykälässä tarkoitettuja kuljetuksia varten asianomainen liikennelupa.

42 §. Milloin erityisiä syitä on, voi laitoksen johtaja antaa viranhaltijalle oikeuden asianomaisen lautakunnan vahvistamaa tuntimaksua vastaan käyttää kaupungin hevosta.

8. Viljelyspalstat ja kesäasunnot.

43 §. Viranhaltijalle mahdollisesti annettavasta viljelypalstasta samoin kuin virka-asuntoon liittyvän puutarha-, kasvitarha- tai perunamaan 14 §:n mukaisesta ylimäärästä peritään kiinteistölautakunnan määräämä maksu kesältä.

44 §. Kaupungin omistamat kesähuvilat, joita ei tarvita laitosten käyttöön, voidaan vuokrata viranhaltijoille. Suuret huvilat vuokrataan ensisijaisesti kaupungin palveluksessa olevien yhdistyksille ja muille yhteisöille, joiden toiminta läheisesti liittyy kaupungin toimintaan, sekä toissijaisesti kaupungin palveluksessa oleville. Pienet huvilat vuokrataan ensisijaisesti kaupungin palveluksessa oleville. Samalle viranhaltijalle ei pätevättä syyttä saa vuokrata huvilaa kauemmin kuin viitenä peräkkäisenä vuotena, mikäli on muita halukkaita vuokraajia. Kesähuviloiden vuokraamismahdollisuuksista on riittävän tehokkaasti tiedoitettava.

9. Autosuojat ja työpajat.

45 §. Viranhaltija voi saada asianomaiselta lautakunnalta luvan pitää yksityisautoaan kaupungin suojissa, mikäli kaupungin omilta autoilta jää käyttämätöntä tilaa. Palkkalautakunta määrää sekä lämmitettävän että lämmittämättömän autosuojan käytöstä perittävät maksut siten, että ne suunnilleen vastaavat käypiä hintoja.

Yksityisautoja ei huolleta kaupungin puolesta.

46 §. Kaupungin työpajoissa ja muissa paikoissa, joissa tehdään valmistus- tai korjaustyötä, eivät viranhaltijat saa suorittaa yksityistöitään, ellei asianomainen lautakunta anna siihen lupaa. Luvan antaessaan lautakunta määrää, mitä viranhaltijaryhmiä lupa koskee, mille viranomaiselle on yksityistyöhön ryhtymisestä ilmoitettava ja minkälaisia ohjeita työssä on noudatettava.

Kaupungin laitoksissa saa yksityistöinä suorittaa vain vähäisiä omien välttämättömyysesineiden korjauksia, jotka viranhaltija tekee virka-ajan ulkopuolella omia aineita käyttäen, sikäli kuin näistä yksityistöistä ei koidu sanottavaa haittaa eikä suoranaisia menoja kaupungille. Uusien esineiden valmistus ja ansiotyö ovat kielletyt. Yksityistöissä on myös otettava huomioon tilisäännön 42 §, jonka mukaan yksityistavaroitten säilytys kaupungin varastoissa on kielletty.

10. Viranhaltijain kotieläinten pitoa koskevat etuisuudet.

47 §. Milloin kaupungin kiinteistöissä on sopivia suojia, voidaan niitä vuokrata tilaa viranhaltijain kotieläimiä varten, kuitenkin ehdolla, että laitoksen omalle kotieläinhoidolle tai muulle toiminnalle ei tästä koidu haittaa, ja että kysymyksessä oleva eläinmäärä on vain viranhaltijain omaa kotitaloutta varten. Viranhaltijalla ei ole oikeutta vaatia käyttöönsä kotieläinsuojaa ja hänen on luovuttava siitä määräajassa, jos vuokrasopimus sanotaan irti.

48 §. Kotieläinsuojista peritään paikkakunnan hintatasoa vastaava vuokra, johon sisällytetään maksu mahdollisesti tarvittavista kuivikkeista. Vuokraa määrättäessä on otettava huomioon kotieläinsuojan laatu ja suuruus, valaistus sekä mahdollinen lämmitys.

49 §. Viranhaltijain kotieläimet voivat saada kaupungin laitoksesta rehuja ja laitumen, sikäli kuin näitä riittää. Rehuista ja laitumesta peritään käypä hinta.

11. Huollettavien ja potilaiden käyttö viranhaltijain töissä.

50 §. Kaupungin huoltolaitosten ja lastensuojelulaitosten huollettavia voi laitoksen johtaja antaa harkintansa mukaan viranhaltijain yksityistöihin, sikäli kuin laitoksen omat työt ja muu toiminta eivät tästä kärsi. Laitos perii yksityistöistä asianomaisen lautakunnan määräämän tuntimaksun.

51 §. Kaupungin mielisairaalan viranhaltijat voivat saada potilaita yksityistöihinsä siinä määrin kuin asianomainen lääkäri katsoo tämän potilaan hoidon kannalta tarpeelliseksi. Viranhaltijat suorittavat sairaalan johtajan määräämän kohtuullisen korvauksen, joka otetaan huomioon ahkeruusrahoja potilaille jaettaessa.

12. Tuotteiden osto kaupungin maataloilta ja laitoksista.

52 §. Kaupungin maataloilla sekä niitä vastaavissa huolto- ja lastensuojelulaitoksissa saadaan niiden omille viranhaltijoille myydä maataloustuotteita heidän omaa kotikäyttöään varten hinnoilla, jotka asianomainen lautakunta määrää, ottaen huomioon kaikki tuotteista kaupungille aiheutuneet kustannukset ja kullakin paikkakunnalla käyvät hinnat.

13. Pesuaineet.

53 §. Niille viranhaltijoille, jotka virkatehtävissään ovat erityisen alttiit likaantumiselle, voivat laitokset määrääjain antaa pesuaineita.

14. Ilmainen kaasu ja sähkö.

54 §. Ne kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen nykyiset viranhaltijat, jotka ovat tähän saakka jatkuvasti saaneet tai olleet oikeutetut saamaan asuntoonsa talouskäyttöä varten kokonaan tai osaksi ilmaisen kaasun tai sähkön, saavat nauttia tätä henkilökohtaista etuisuutta niin kauan kuin ovat nykyisessä virassaan tai muussa sellaisessa virassa, johon on liittynyt ilmainen kaasu tai sähkö.

Henkilökohtaisesti ilmaiseen kaasuun tai sähköön oikeutetut on ilmoitettava palkkalautakunnalle.

Ilmainen kaasu käsittää enintään 750 m³ vuodessa ja osaksi ilmainen kaasu 290 m³ vuodessa. Ilmainen sähkö tarkoittaa enintään 2500 kWh vuodessa. Nämä määrät ylittävästä käytöstä laskutetaan yleisen tariffin mukaan.

15. Erinäiset määräykset.

55 §. Luontoisedun tai erinäisen etuisuuden peruuttaa sama viranomaisen, joka on sen myöntänyt.

56 §. Tämä luontoisetusääntö kumoaa kaikki aikaisemmat sen kanssa ristiriidassa olevat kaupunginhallituksen, palkkalautakunnan ja muiden lautakuntien sekä virastojen ja laitosten päätökset, jotka koskevat viranhaltijain luontoisetuja ja erinäisiä etuisuuksia.

57 §. Tämä luontoisetusääntö tulee voimaan kaupunginhallituksen myöhemmin määrättävästä päivämäärästä lukien sen jälkeen kun kaikki valmistavat toimenpiteet on loppuunsaatettu. Tiedotus voimaantulumisesta on annettava viranhaltijoille vähintään kuukautta ennen voimaantulomispäivää.

Tämä luontoisetusäytäntö tulee voimaan 1. 4. 1958. Kaupungin-
hallitus 23/1 1958.

Kaupunginhallitus päätti, että kaikki sellaiset kaupungin
asunnot, joita ei ole virka-asunnoiksi vahvistettu, saadaan luo-
vuttaa virastojen ja laitosten viranhaltijoille ja työntekijöille käy-
pää vuokraa vastaan siten,

1) että lauta- ja johtokunnat sekä virastot ja laitokset saa-
vat itse määrätä, kenelle asunnot luovutetaan,

2) että kiinteistöviraston talo-osaston tulee määritellä
asuntojen vuokrien suuruus,

3) että kaikkiin vuokrasopimuksiin tulee ottaa määräys sii-
tä, että asunto luovutetaan vain siksi aikaa, jolloin asianomainen
viranhaltija tai työntekijä on viraston tai laitoksen palveluksessa,
sekä määräys siitä, ettei asuntoon saa ottaa alivuokralaisia,

4) että sairaalain, huoltolaitosten ja lastensuojelulautakun-
nan alaisten laitosten osalta on vuokrasopimuksissa otettava huo-
mioon myös mahdollisuus saada osa asunnosta kesälomasijaisten
käyttöön, jolloin varsinainen asukas vapautetaan vuokran maksa-
misesta loman ajalta, sekä

5) että vuokrasopimuksissa on otettava huomioon myös mah-
dolliset muut asuntoon liittyvät etuisuudet, kuten kalusto ja vuode-
vaatteet, sekä niistä maksettavat korvaukset. Kaupunginhal-
litus 23/1 1958.

---

2. HELSINGIN YLIOPISTOLLISEN KESKUSSAIRAALAN PERUSTAMISKIRJA.

Lääkintöhallituksen, Helsingin yliopiston ja keskussairaalaan osallistuvien kuntien edustajien allekirjoittama huhtikuun 15 p:nä 1957. (Kaupunginvaltuuston päätös huhtikuun 10 p:ltä 1957)

Valtioneuvosto on 7 päivänä helmikuuta 1957 tekemällään päätöksellä määrännyt, että Helsingin kaupunkiin perustettavan keskussairaalan nimeksi tulee Helsingin yliopistollinen keskussairaala, sen sijaitsemispaikaksi Helsingin kaupunki ja sen toiminta-alueeseen kuuluviksi kunniksi Askolan, Bromarv´in ja Espoon kunnat, Hangon kaupunki, Helsingin kaupunki, Helsingin maalaiskunta, Hyvinkään kauppalat, Hyvinkään maalaiskunta, Inkoon kunta, Järvenpään ja Karjaan kauppalat, Karjaan maalaiskunta, Karjalohjan kunta, Karkkilan, Kauniaisten ja Keravan kauppalat, Kirkkonummen, Lapinjärven ja Liljendal´in kunnat, Lohjan kauppalat, Lohjan maalaiskunta, Loviisan kaupunki, Myrskylän, Mäntsälän, Nummen, Nurmijärven, Pernajan, Pohjan ja Pornaisten kunnat, Porvoon kaupunki, Porvoon maalaiskunta, Pukkilan, Pusulan, Pyhäjärven, Sammatin, Sipoon, Siuntion ja Snappertunan kunnat, Tammisaaren kaupunki, Tammisaaren maalaiskunta sekä Tenholan, Tuusulan ja Vihdin kunnat. Lisäksi valtioneuvosto on 4 päivänä huhtikuuta 1957 tekemällään päätöksellä oikeuttanut Artjärven kunnan pitämään viisi hoitopaikkaa keskussairaalapiirinsä ulkopuolella olevassa Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa.

Tammikuun 20 päivänä 1956 annetun sairaalalain 8 §:n ja kesäkuun 15 päivänä 1956 yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 2 §:n mukaisesti ovat Suomen valtio, Helsingin yliopisto ja allamainitut keskussairaalaan osallistuneet kunnat tämän johdosta hyväksyneet mainitulle Helsingin yliopistolliselle keskussairaalalle seuraavan perustamiskirjan:

1) Keskussairaalassa on osastot seuraavia lääketieteen erikoisaloja varten: sisätaudit, kirurgiset taudit, naistentaudit ja synnytykset, lastentaudit, korva-, nenä- ja kurkkutaudit, silmätaudit, iho- ja sukupuolitaudit ja hermotaudit. Lisäksi sairaalassa on psykiatrin avosasto, sädehoito-osasto sekä tartuntatautien osasto. Osa sairaalan osastoista varataan ruotsinkielistä yliopisto-opetusta varten.

Sairaalassa on tarvittavat tilat opetusta, opiskelijoita ja tieteellistä tutkimusta varten.

2) Keskussairaalassa on yhteensä vähintään 3277 hoitopaikkaa, joista Helsingin yliopiston hoitopaikkoja on 400, kuntien hoitopaikkoja 3. kohtaan sisältyvän luettelon mukaan yhteensä 1918 ja sairaalalain 8 §:ssä edellytetyjä muita paikkoja 959.

3) Helsingin yliopisto ja kukin keskussairaalaan osallistuva kunta varaavat keskussairaalasta seuraavan määrän hoitopaikkoja:

Helsingin yliopisto	400	hoitopaikkaa
Askolan kunta	3	"
Bromarvin "	1	"
Espoon "	150	"
Hangan kaupunki	6	"
Helsingin "	1366	"
Helsingin maalaiskunta	100	"
Hyvinkään kauppala	9	"
Hyvinkään maalaiskunta	4	"
Inkoon kunta	3	"
Järvenpään kauppala	40	"
Karjaan kauppala	3	"
Karjaan maalaiskunta	2	"
Karjalohjan kunta	2	"
Karkkilan kauppala	3	"
Kauniaisten "	7	"
Keravan "	28	"
Kirkkonummen kunta	20	"
Lapinjärven "	4	"
Liljendal'in "	1	"
Lohjan kauppala	5	"
Lohjan maalaiskunta	6	"
Loviisan kaupunki	4	"
Myrskylän kunta	3	"
Mäntsälän "	19	"
Nummen "	3	"
Nurmijärven "	7	"
Pernajan "	4	"
Pohjan "	5	"
Pornaisten "	2	"
Porvoon kaupunki	7	"
Porvoon maalaiskunta	10	"
Pukkilan kunta	2	"
Pusulän "	4	"
Pyhäjärven "	6	"
Sammatin "	1	"
Sipoon "	10	"
Siuntion "	4	"
Snappertunan kunta	1	"
Tammisaaren kaupunki	4	"
Tammisaaren maalaiskunta	2	"
Tenholan kunta	2	"
Tuusulan "	40	"
Vihdin "	10	"
Artjärven "	5	"

4) Keskussairaalaan osallistuvien kuntien on suoritettava sairaalain 7 §:ssä tarkoitettu maksuosuutensa valtiolle siten, että rakennustyötä aloitettaessa on suoritettava viisitoista sadalta kultakin hoitopaikalta kannettavaksi arvioidusta maksusta sekä sen jälkeen vuosittain määrä, joka vastaa kunnan osuutta hoitopaikkaan vuoden aikana käytetyistä perustamiskustannuksista. Rakennustyötä aloitettaessa sekä vuo-

sittain tapahtuneet maksut otetaan huomioon laskettaessa sairaalalain 7 §:ssä tarkoitetun maksun loppuerää rakentamisen päätyttyä. Edellä lausutuun tavoin vuosittain maksettavien erien suuruuden määrää lääkintöhallitus rakennustoimikunnan esittämien tilitysten perusteella. Tässä kohdassa mainitut maksusuudet tarkoittavat vain rakennettavien sairaaloiden perustamiskustannuksia.

5) Valtion, Helsingin yliopiston ja kuntien oikeuksista ja velvollisuuksista keskussairaalaan ja sen toimintaan nähden on muuten voimassa, mitä yliopistollisista keskussairaaloista 15 päivänä kesäkuuta 1956 annetussa laissa säädetään.

Tätä perustamiskirjaa on laadittu kuusi alkuperäistä kappaletta, joista kaksi niihin liittyvine perustamiskirjan allekirjoittajien valtuutusta osoittavine valtakirjoineen annetaan lääkintöhallitukselle, kaksi Helsingin yliopistolle ja kaksi Helsingin kaupungille säilytettäväksi. Muille keskussairaalaan osallistuville kunnille toimittaa lääkintöhallitus tästä perustamiskirjasta oikeaksi todistetun jäljennöksen.

---

3. HELSINGIN YLIOPISTOLLINEN KESKUSSAIRAALALIITTO - HELSINGFORS UNIVERSITETSCENTRALSJUKHUSFÖRBUND - NIMISEN KESKUSSAIRAALALIITON PERUSSÄÄNTÖ.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama syyskuun 21 p:nä 1957.
(Kaupunginvaltuuston päätös kesäkuun 19 p:ltä 1957)

1 Luku.

Yleisiä määräyksiä.

1 §. Keskussairaaliiton nimi on Helsingin yliopistollinen keskussairaaliitto - Helsingfors universitetscentralsjukhusförbund. Sen kotipaikka on Helsingin kaupunki.

Liiton kielet ovat suomi ja ruotsi. Liiton toiminnassa sovelletaan kielilain määräyksiä virka-alueesta, johon kuuluu erikielisiä tai kaksikielisiä kuntia.

2 §. Keskussairaaliiton tarkoituksena on omistaa ja hallita yliopistollisista keskussairaaloista annetussa laissa (392/56) tarkoitettua Helsingin yliopistollista keskussairaala.

3 §. Keskussairaaliiton jäseniä ovat Helsingin yliopisto, jota jäljempänä nimitetään yliopistoksi, sekä Askolan, Bromarvin ja Espoon kunnat, Hangon kaupunki, Helsingin kaupunki, Helsingin maalaiskunta, Hyvinkään kauppalat, Hyvinkään maalaiskunta, Inkoon kunta, Järvenpää ja Karjaan kauppalat, Karjaan maalaiskunta, Karjalohjan kunta, Karkkilan, Kauniaisten ja Keravan kauppalat, Kirkkonummen, Lapinjärven ja Liljendal'in kunnat, Lohjan kauppalat, Lohjan maalaiskunta, Loviisan kaupunki, Myrskylän, Mäntsälän, Nummen, Nurmijärven, Pernajan, Pohjan ja Pornaisten kunnat, Porvoon kaupunki, Porvoon maalaiskunta, Pukkilan, Pusulan, Pyhäjärven, Sammatin, Sipoon, Siuntion ja Snappertunan kunnat, Tammisaaren kaupunki, Tammisaaren maalaiskunta sekä Tenholan, Tuusulan ja Vihdin kunnat, joita jäljempänä sanotaan jäsenkunniksi.

Jäsenkunnan eroamisesta keskussairaaliitosta ja uuden jäsenkunnan ottamisesta siihen määrätään jäljempänä 11 §:ssä.

2 Luku.

Keskussairaaliiton jäsenten oikeudet ja velvollisuudet.

4 §. Yliopiston ja jäsenkuntien oikeus keskussairaaliiton omaisuuteen sekä valtion ja jäsenkuntien vastuu sen sitoumuksista määräytyy yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 4 §:n säännöksen mukaisesti.

5 §. Yliopistolla on yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 5 §:n 1 momentin mukainen oikeus käyttää keskussairaala lääketieteellisen tiedekunnan opetussairaalana.

Yliopiston velvollisuudesta osallistua keskussairaalan toiminnasta aiheutuviin menoihin säädetään yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 12 §:n 1 momentissa.

6 §. Jäsenkunta on velvollinen varainhoitovuosittain suorittamaan keskussairaalaliitolle osuutensa sen tilinpäätöksen osoittamista pääomamenoista ja varsinaisista menoista (käyttötalousmenoista) sen mukaan kuin jäljempänä 7 ja 8 §:ssä määrätään.

7 §. Pääomamenoja ovat keskussairaalaliiton kiinteän omaisuuden hankkimisesta, rakentamisesta ja parantamisesta sekä irtaimen omaisuuden perushankinnoista johtuvat menot, pääomatuloksi merkityn velan kuolelutukset sekä siirrot rahastoihin, ei kuitenkaan 8 §:n 3 momentissa tarkoitettuun eläkerahastoon.

Pääomatuloja ovat keskussairaalaliiton laitosten perustamiskustannuksiin yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 14 §:n 1 momentin mukaan maksettava valtion osuus ja 2 momentin nojalla myönnetty valtionavustus, jäsenkunnalta perittävä hoitopaikan hinta, kiinteän omaisuuden hankkimista, rakentamista tai parantamista tai irtaimen omaisuuden perushankintoja varten otettu velka sekä siirrot rahastoista, niin myös kiinteän sekä sellaisen irtaimen omaisuuden luovutuksesta saadut varat, jonka hankkimiskustannukset ovat pääomamenoa.

Tilinpäätöksen osoittama pääomamenojen ja -tulojen erotus jaetaan sairaalalain (49/56) 15 §:n 2 momentin säännöksen nojalla jäsenkuntien maksettavaksi niiden varainhoitovuoden päättyessä keskussairaalassa omistamien hoitopaikkojen lukumäärän keskinäisessä suhteessa. Mikäli pääomatulot ovat olleet pääomamenoja suuremmat, siirretään näin syntynyt säästö seuraavan vuoden tileihin pääomatuloksi.

8 §. Varsinaisia menoja ovat keskussairaalaliiton toiminnasta aiheutuvat muut kuin 7 §:n 1 momentissa tarkoitettut menot.

Varsinaisia tuloja ovat keskussairaalaliiton muut kuin 7 §:n 2 momentissa tarkoitettut tulot, kuten keskussairaalan toimintaan yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 13 §:n 1 ja 2 momentin nojalla suoritettavat valtion osuudet ynnä sairaalalain 19 §:n 1 momentin mukaan potilaiden hoidosta kannettavat maksut.

Milloin keskussairaalaliiton eläkemenojen tasoittamiseksi on perustettu eläkerahasto, pidetään tähän rahastoon sen sääntöjen mukaan vuosittain siirrettävää määrärahaa varsinaisena menona. Eläkerahaston varoista tapahtuvaa eläkkeen maksamista ei katsota 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuksi siirroksi rahastosta.

Tilinpäätöksen osoittama varsinaisten menojen ja tulojen erotus jaetaan jäsenkuntien maksettavaksi seuraavasti:

1) Keskussairaalan poliklinikan varsinaiset menot vähennettynä poliklinikan toimintaan suoritettavalla valtion osuudella, poliklinikassa suoritetuista tutkimuksista ja annetusta hoidosta kannetuilla maksuilla sekä poliklinikan muilla varsinaisilla tuloilla, jaetaan sairaalalain 19 §:n 2 momentin nojalla jäsenkuntien maksettavaksi näistä kunnista poliklinikassa käyneiden potilaiden käyntikertojen lukumäärien keskinäisessä suhteessa.

2) Tartuntatautipotilaiden sairaalaan kuljetuksesta ja sieltä paluusta keskussairaalaliitolle aiheutuneet menot vähennettynä niihin suoritettavalla valtionosuudella ja muilla niihin kohdistuvilla tuloilla jaetaan sairaalalain 19 §:n 4 momentin nojalla jäsenkuntien maksettavaksi niistä tartuntatautien hoitopaikoilla olleiden potilaiden lukumäärien keskinäisessä suhteessa.

3) Keskussairaalaliiton muiden varsinaisten menojen ja tulojen erotus jaetaan sairaalalain 15 §:n 2 momentin nojalla jäsenkuntien mak-

settayaksi niistä keskussairaalassa olleiden potilaiden hoitopäivien lukumäärien keskinäisessä suhteessa.

9 §. Jäsenkunnat ovat velvolliset liittovaltuuston päätöksen mukaisesti suorittamaan edellä 7 ja 8 §:ssä tarkoitetuista maksuosuuksistaan talousarvion mukaan laskettuja ennakkoja, jotka otetaan huomioon varainhoitovuoden päätyttyä tehtävässä lopullisessa tilityksessä. Mikäli ennakkoa tai lopullisen tilityksen osoittamaa määrää ei suoriteta liittovaltuuston päättämänä aikana, on maksamatta olevalle erälle suoritettava liittovaltuuston määräämä viivästyskorke.

Liittovaltuusto päättää, minä ajankohtana jäsenkunnille on palautettava lopullisen tilityksen mukaan mahdollisesti liikaa kannetut ennakot.

10 §. Keskussairaalaan otetaan hoidettavaksi potilaita yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 11 §:ssä säädettyssä etuoikeusjärjestyksessä. Otettaessa potilaita sairaalaan on huomioon otettava, että jäsenkunnilla on oikeus käyttää keskussairaalan muita paitsi yliopiston omistamia hoitopaikkoja kuntien omistamien hoitopaikkojen lukumäärän keskinäisessä suhteessa.

Potilaiden ottamisesta keskussairaalaan ja sieltä poistamisesta päättää asianomainen ylilääkäri noudattaen niitä määräyksiä, jotka keskussairaalan johtajaylilääkäri 1 momentissa määrättyä perustetta soveltaen antaa.

Keskussairaalaliiton ulkopuolisista kunnista olevien potilaiden polikliinisestä hoidosta voi sairaalaliitto tehdä sopimuksen valtion kanssa.

Sovellettaessa 8 §:n määräyksiä katsotaan potilaan olevan siitä kunnasta, joka on antanut potilaan hoitomaksujen suorittamisesta sitoumuksen tai, ellei mikään kunta ole sellaista antanut, siitä kunnasta, missä potilaalla on kunnallislain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu laillinen kotipaikka. Tartuntatautien hoitopaikalla hoidetun potilaan, jonka osalta tällaista sitoumusta ei ole annettu, katsotaan kuitenkin olevan siitä kunnasta, joka on velvollinen antamaan hänelle hoidon.

11 §. Liittovaltuuston päätöksen mukaisesti ja sen määräämästä hinnasta voi liittohallitus luovuttaa keskussairaalasta hoitopaikkoja jäsenkunnille sillä jo olevien hoitopaikkojen lisäksi tai muille kunnille, jotka valtioneuvosto on määrännyt kuulumaan keskussairaalapiiriin tai jotka se on oikeuttanut pitämään hoitopaikkoja piirin keskussairaalassa.

Jäsenkunnalla on oikeus luovuttaa hoitopaikkansa tai osan niistä keskussairaalapiiriin kuuluvalla tai sellaisella kunnalla, jonka valtioneuvosto on oikeuttanut pitämään hoitopaikkoja piirin keskussairaalassa. Luovutuksesta on ilmoitettava liittohallitukselle.

Jos jäsenkunta haluaa erota keskussairaalaliitosta ja luopua kaikista hoitopaikoistaan tai jos jäsenkunta haluaa luopua osasta hoitopaikoja, liittohallituksella on oikeus liittovaltuuston päätöksen mukaisesti ja sen määräämästä hinnasta lunastaa tällaiset hoitopaikat jäsenkunnalta. Mikäli kunta haluaa luopua hoitopaikoistaan sen vuoksi, että se on siirretty toiseen keskussairaalapiiriin tai sille myönnetty oikeus pitää hoitopaikkoja piirin keskussairaalassa on lakannut, keskussairaalaliitolla on velvollisuus lunastaa kunnan hoitopaikat sairaalalain 17 §:n 2 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan määrättävästä hinnasta.

Hoitopaikan lunastaminen edellä tässä pykälässä säädetyn tavoin voi tapahtua vain, jos lääkintöhallitus on antanut siihen sairaalalain 17 §:n 1 momentissa säädetyn luvan. Keskussairaalaliiton velvollisuudesta luovuttaa hoitopaikkoja ovat voimassa sairaalalain 17 §:n 2 momentin säännökset.

12 §. Edellä 11 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunta tulee keskussairaalaliiton jäseneksi tai uusien hoitopaikkojen omistajaksi siitä lukien, kun hoitopaikkojen hinta on kokonaisuudessaan suoritettu.

Kun jäsenkunta luovuttaa hoitopaikan toiselle kunnalle, siirtyvät hoitopaikkaan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sen lunastaneelle kunnalle luovutusopimuksessa määrätystä ajankohdasta lukien.

13 §. Liittohallituksen on pidettävä luetteloja, johon merkitään, milloin kunta on tullut keskussairaalaliiton jäseneksi sekä kunnan omistamien hoitopaikkojen luku ja siinä tapahtuneet muutokset. Luetteloon on merkittävä vastaavat tiedot myös keskussairaalaliiton ja yliopiston omistamista hoitopaikoista.

3 Luku.

Liittovaltuusto.

14 §. Päätösvaltaa keskussairaalaliitossa käyttää liittovaltuusto muissa paitsi niissä asioissa, joissa se yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 9 §:n mukaisesti kuuluu sairaalahallitukselle tai on tämän perussäännön määräyksillä siirretty liittohallitukselle.

15 §. Liittovaltuustoon valitsevat yliopisto ja jäsenkunnat jäseniä ja varajäseniä yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 6 §:n säännösten mukaisesti. Jäsenten ja varajäsenten toimikausi on sama kuin kunnallisvaltuustojen jäsenten. Jäsenen tai varajäsenen erotessa kesken toimikautensa valitaan uusi hänen sijaansa toimikauden loppuun saakka.

Vaalikelpoinen liittovaltuuston jäseneksi ja varajäseneksi on jokainen, joka on vaalikelpoinen kunnalliseen luottamustoimeen, eivät kuitenkaan kunnallislain 40 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitut eivätkä muut keskussairaalaliiton palveluksessa olevat henkilöt kuin keskussairaalan ylilääkärit.

16 §. Liittovaltuusto valitsee vuosittain kalenterivuoden ensimmäisessä kokouksessa keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Liittovaltuusto ottaa itselleen sihteerin.

17 §. Liittovaltuuston jäsenet ja varajäsenet saavat keskussairaalaliitolta liittovaltuuston vahvistaman kokouspalkkion sekä matkakustannusten korvauksen ja päivärahan matkapäiviltä.

Liittovaltuusto määrää myös puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan palkkion.

18 §. Liittovaltuusto kokoontuu vuosittain toukokuussa ja lokakuussa sekä muulloinkin, kun liittovaltuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi taikka kun vähintään yhtäviidettäosaa (1/5) liittovaltuuston jäsenten kokonaisuäänimäärästä edustava osa valtuutetuista tai liittohallitus tai sairaalahallitus on sitä ilmoittamansa asian käsittelemistä varten puheenjohtajalta pyytänyt.

Liittovaltuuston kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja ja tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja tai, jos hänkin on estyneenä, liittohallituksen puheenjohtaja.

Jos liittovaltuuston jäsen ei voi saapua kokoukseen, hänen on ilmoitettava siitä varajäsenelleen.

19 §. Kutsu liittovaltuuston kokoukseen toimitetaan kirjatussa kirjeessä, joka on lähetettävä viimeistään neljätolista (14) päivää ennen kokousta. Kutsuun on liitettävä selostus kokouksessa käsiteltävistä asioista sekä liittohallituksen tekemistä ehdotuksista. Ilmoitus kokouksesta on

samalla tavoin ja samassa ajassa toimitettava myös jäsenkuntien kunnallishallituksille, liittohallituksen puheenjohtajalle ja muille jäsenille sekä keskussairaalan johtajaylilääkärille ja hallintojohtajalle.

Liittovaltuusto voi kuitenkin kolmen neljänneksen (3/4) äänten enemmistöllä tekemällään päätöksellä ottaa käsiteltäväksi kiireellisen asian, jota kokouskutsussa ei ole mainittu.

Jos jäsenkunta tai yliopiston lääketieteellinen tiedekunta haluaa jonkin asian käsiteltäväksi liittovaltuustossa, on siitä ilmoitettava kirjallisesti liittohallitukselle, jonka on esitettävä asia oman lausuntonsa ohella liittovaltuustolle. Toukokuussa tai lokakuussa pidettävässä liittovaltuuston kokouksessa käsiteltäväksi tarkoitettu asia on tällä tavoin ilmoitettava ennen edellisen maaliskuun tai elokuun loppua.

20 §. Liittovaltuusto on päätösvaltainen, kun saapuvilla olevat valtuuston jäsenet edustavat vähintään puolta (1/2) valtuutettujen kokonaisäänimäärästä.

Liittovaltuuston kokouksessa on jäsenillä yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 6 §:ssä säädetty äänimäärä.

Asian käsittelyssä liittovaltuustossa noudatetaan kunnallislain 22 ja 27 §:n säännöksiä, kuitenkin huomioon ottaen edellä mainitun ääntenlaskemisperusteen. Päätöksen tekoon 25 §:n 4), 5), 7), 8), 9) ja 10) kohdassa sekä 44 ja 45 §:ssä mainituissa asioissa vaaditaan kuitenkin, että sitä kannattaa vähintään kolme neljänestä (3/4) kokouksessa saapuvilla olevien äänimäärästä.

21 §. Liittovaltuuston kokouksessa älköön päätettäväksi asiaa, jota liittohallitus ei ole käsitellyt, ellei liittovaltuusto asian kiireellisyyden vuoksi yksimielisesti toisin päättä.

Liittohallituksen puheenjohtajalla ja muilla jäsenillä sekä keskussairaalan johtajaylilääkärillä ja hallintojohtajalla on oikeus liittovaltuuston kokouksessa ottaa osaa keskusteluun. Päätöksen tekoon osallistuvat kuitenkin vain liittovaltuuston jäsenet.

22 §. Liittovaltuuston kokouksen pöytäkirjan allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri. Pöytäkirjan tarkistaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä. Pöytäkirja pidetään sekä suomen että ruotsin kielellä.

23 §. Toukokuussa pidettävässä liittovaltuuston kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1) Käsitellään liittohallituksen kertomus keskussairaalaliiton toiminnasta edellisenä vuotena ja vuositilintarkastajien lausunto sekä liittohallituksen ja muiden tilivelvollisten siinä ehkä tehtyjen muistutusten johdosta antamat selitykset sekä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta.

2) Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille sekä niistä toimenpiteistä, joihin liittohallituksen kertomus ja vuositilintarkastajien lausunto saattavat antaa aihetta.

3) Päätetään 9 §:ssä tarkoitettua jäsenkunnilta kannettavien loppulisten maksuosuuksien suorituksesta ja ennakkomaksujen mahdollisen palautuksen ajankohdasta.

4) Käsitellään muut kokouskutsussa ilmoitetut tai kiireellisinä käsiteltäviksi otetut asiat.

24 §. Lokakuussa pidettävässä liittovaltuuston kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- 1) Toimitetaan liittohallituksen jäsenten ja varajäsenten vaali.
- 2) Valitaan seuraavan kalenterivuoden hallinnon ja tilien tarkastusta toimittamaan neljä vuositilintarkastajaa ja yhtä monta varatilintarkastajaa.
- 3) Hyväksytään talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi.
- 4) Päätetään jäsenkunnilta seuraavana vuonna 9 §:n nojalla perittävien ennakkojen määräämisperusteista ja maksuajoista sekä kuntien suorituksista perittävistä viivästyskoroista.
- 5) Käsitellään muut kokouskutsussa ilmoitetut tai kiireellisinä käsiteltäviksi otetut asiat.

25 §. Liittovaltuuston tehtävänä on sen lisäksi, mitä tässä perussäännössä muutoin määrätään:

- 1) hyväksyä sairaalahallituksen lausunnon saatuaan keskussairaalan ja sen lääkärien ohjesäännöt, jotka on alistettava lääkintöhallituksen vahvistettaviksi;
- 2) hyväksyä ruotsinkielisten sairaalaosastojen johtokunnan ja muut tarvittavat johtosäännöt sekä tilisääntö ja tilintarkastussääntö;
- 3) hyväksyä keskussairaalaliiton virkasääntö, eläkesääntö ja matkustussääntö;
- 4) päättää rahastojen perustamisesta ja lakkauttamisesta, niiden sääntöjen hyväksymisestä ja muuttamisesta sekä varojen siirtämisestä rahastoon ja sen käytöstä;
- 5) päättää sairaalalain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuun yhteistoimintaan ryhtymisestä;
- 6) ottaa ja erottaa keskussairaalaliiton hallintojohtaja ja määrätä hänen palkkaeduistaan;
- 7) päättää virkojen perustamisesta;
- 8) päättää talousarvioon otettujen määrärahojen korottamisesta ja uusien määrärahojen myöntämisestä varainhoitovuoden aikana;
- 9) päättää pääomatuloksi merkittävän velan ottamisesta kuntainliitolle; sekä
- 10) päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnitysoikeuden myöntämisestä siihen.

2 Luku.

Liittohallitus.

26 §. Keskussairaalaliiton hallintoa hoitaa liittohallitus, sikäli kuin kysymyksessä ei ole yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 9 §:n mukaan sairaalahallituksen toimivaltaan kuuluva asia.

Liittohallitukseen, jonka kokoonpanossa on muutoin otettava huomioon yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 7 §:n 4 momentin säännökset, valitsee liittovaltuusto kahdeksi (2) vuodeksi yhdeksän (9) jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen.

Liittovaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla, keskussairaalan johtajaylilääkärillä ja hallintojohtajalla sekä yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 15 §:ssä mainitulla lääkintöhallituksen edustajalla on oikeus olla saapuvilla liittohallituksen kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun. Päätöksen tekoon osallistuvat kuitenkin vain liittohallituksen jäsenet.

27 §. Liittohallitus valitsee kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Liittohallitus ottaa itselleen sihteerin

Liittohallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten palkkioista sekä matkakustannusten korvauksesta ja päivärahasta päättää liittovaltuusto.

28 §. Liittohallitus kokoontuu puheenjohtajan tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta. Kutsu toimitetaan liittohallituksen jäsenille ja 26 §:n 2 momentissa mainituille henkilöille liittohallituksen päättämällä tavalla.

Jos liittohallituksen jäsen ei voi saapua kokoukseen, hänen on ilmoitettava siitä varajäsenelleen.

Liittohallitus on päätösvaltainen, kun vähintään viisi (5) jäsentä on saapuvilla. Päätökset tehdään yksinkertaisella ääntenemmistöllä sekä noudattaen kunnallislain 22 ja 27 §:n säännöksiä.

29 §. Liittohallituksen kokouksesta pidetään pöytäkirjaa, joka allekirjoitetaan ja tarkistetaan niin kuin 22 §:ssä on liittovaltuuston kokouksen pöytäkirjasta määrätty.

30 §. Liittohallituksen tehtävänä on 26 §:n 1 momentissa mainituin rajoituksin huolehtia kuntainliiton hallinnosta, valvoa sen etuja, valmisella liittovaltuustossa käsiteltävät asiat ja panna täytäntöön liittovaltuuston päätökset sekä tässä tarkoituksessa muun ohessa:

1) valvoa muilta osin paitsi annettavan sairaanhoidon sekä yliopisto-opetuksen ja tieteellisen tutkimustyön kohdalta, keskussairaalan toiminnan tarkoituksenmukaisuutta;

2) ottaa lukuun ottamatta lääkäreitä, keskussairaalaliiton viranhaltijat ja työsopimussuhteessa olevat työntekijät, ellei tässä perussäännössä tai ohje- tai johtosäännössä toisin määrätä;

3) laatia vuosittain ehdotus kuntainliiton talousarvioksi seuraavaa kalenterivuotta varten;

4) määrätä myönnettyjen määrärahojen puitteissa tilapäisten viranhaltijain ja työsopimussuhteessa olevien työntekijäin palkkaus;

5) valvoa, että keskussairaalaliiton taloutta hoidetaan tarkoituksenmukaisesti ja säästäväisesti;

6) määrätä maksut keskussairaalaliiton laitosten ja laitteiden käyttämisestä, sikäli kuin siitä ei ole muualla säädetty;

7) päättää liittovaltuuston antaman valtuuden rajoissa lyhytaikaisen velan ottamisesta keskussairaalaliiton toiminnan rahoittamista varten;

8) johtaa keskussairaalaliiton rahatointa sekä toimituttaa ainakin kahdella jäsenellään vähintään neljä (4) kertaa vuodessa kassan ja tili-ositteiden tarkastus;

9) valvoa, että jäsenkunnat saavat käyttää keskussairaalan hoitopaikkoja tämän perussäännön 10 §:n 1 momentissa määrättyssä laajuudessa;

10) antaa tarvittavat määräykset keskussairaalaliiton kiinteän ja irtaimen omaisuuden hoitamisesta ja omaisuusluetteloiden pitämisestä sekä valvoa näiden tehtävien suorittamista;

11) huolehtia niiden perusteiden mukaan, jotka liittovaltuusto on sairaalalain 33 §:n säännöksen huomioon ottaen päättänyt, keskussairaaliiton omaisuuden vakuuttamisesta tulipalon ja muun vahingon varalta sekä liiton palveluksessa olevien henkilöiden laissa säädetystä vakuuttamisesta;

12) vahvistaa kalenterivuodeksi kerrallaan se ylin raja, johon hallintojohtajan omalla vastuullaan yhdellä kertaa ostettavien, keskussairaalan perushankintoihin kuuluvien tarvikkeiden arvo tai määrä saa nousta, sekä päättää tämän rajan ylittävistä perushankinnoista vahvistetun talousarvion puitteissa;

13) asettaa tarvittaessa jaostoja tai toimikuntia keskussairaalaliiton asioiden valmistelua ja täytäntöönpanoa varten;

14) laatia kalenterivuosittain maaliskuun loppuun mennessä kertomus keskussairaalaliiton toiminnasta; sekä

15) ryhtyä muihinkin toimenpiteisiin, jotka edistävät keskussairaaliiton ja sen laitosten toimintaa sekä potilaiden viihtyisyyttä.

31 §. Liittohallituksen alaisena on yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 7 §:n 2 momentissa mainittu ruotsinkielisten sairaalaosastojen johtokunta.

32 §. Liittovaltuusto valitsee ruotsinkielisten sairaalaosastojen johtokuntaan yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 7 § 2 momentissa tarkoitetuista henkilöistä kahdeksi (2) vuodeksi kuusi (6) jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Johtokunnasta on soveltuvin osin voimassa, mitä edellä 26 §:n 3 momentissa sekä 27, 28 ja 29 §:ssä on liittohallituksesta määrätty.

33 §. Keskussairaalaliitossa on liittohallituksen alaisena sopimuspalkkainen hallintojohtajan virka, joka täytetään viideksi (5) vuodeksi kerrallaan.

Hallintojohtajan pätevyysvaatimuksena on virkaan soveltuva korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinnollisissa ja taloudellisissa asioissa.

34 §. Hallintojohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä perussäännössä määrätään:

1) valmistella sekä esitellä liittohallituksen kokouksessa käsiteltävät asiat;

2) pitää huolta liittohallituksen päätösten täytäntöönpanosta tai jos täytäntöönpano kuuluu muulle henkilölle, valvoa sen suorittamista;

3) päättää ottaen huomioon huomioon perussäännön 30 §:n 11) kohdan määräyksen vahvistetun talousarvion puitteissa keskussairaalan uudishankinnoista, mikäli tätä ei johtosäännöllä ole annettu toisen tehtäväksi; lääkärinkojeita hankittaessa on hänen kuitenkin kuultava asianomaista yli-lääkäriä;

4) olla saapuvilla liittovaltuuston, sairaalahallituksen ja 31 §:ssä mainitun johtokunnan sekä tarvittaessa muiden kuin hallintoa tarkastavien valiokuntien ja toimikuntien kokouksissa;

5) ottaa vastaan keskussairaalaliitolle annettavat tiedoksiannot;

6) valvoa keskussairaalaliiton muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden toimintaa, ei kuitenkaan annettavan sairaanhoidon eikä yliopistopetuksen ja tieteellisen tutkimustyön osalta, sekä ryhtyä toimenpiteisiin havaitsemiensa epäkohtien poistamiseksi;

7) huolehtia keskussairaalaliitolle tulevien valtion maksuosuuksien määräaikaaisesta hakemisesta ja muiden tulojen kantamisesta; sekä

8) suorittaa kaikki muutkin tehtävät, jotka johtosäännössä tai liittovaltuuston tai liittohallituksen päätöksellä hänelle annetaan.

35 §. Liittohallitus käyttää keskussairaalaliiton puhevaltaa sekä tekee sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet.

Hallintojohtajalla on oikeus käyttää liittohallituksen puhevaltaa.

36 §. Liittohallituksen puolesta tehtävät sopimukset ja muut sitoumukset allekirjoittaa liittohallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä varmentaa hallintojohtaja, ellei liittohallitus ole toista tai toisia henkilöitä siihen valtuuttanut.

Toimituskirjat ja kirjelmat allekirjoittaa liittohallituksen puolesta hallintojohtaja ja varmentaa liittohallituksen määräämä viranhaltija. Liittohallitus voi valtuuttaa yhden tai useamman henkilön allekirjoittamaan liittohallituksen puolesta hankinta-, vuokra- ja muita niihin verrattavia sopimuksia sekä pankki-, posti- ja muiden sellaisten asioiden hoidossa tarvittavia asiakirjoja.

5 Luku.

Sairaalahallitus.

37 §. Keskussairaalaliitossa on sairaalahallitus, jonka kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 8 ja 9 §:ssä.

38 §. Sairaalahallituksen esimies ja varaesimies valitaan kahdeksi (2) vuodeksi.

Sairaalahallitus ottaa itselleen sihteerin.

Hallintojohtajalla ja yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 15 §:ssä tarkoitetulla lääkintöhallituksen edustajalla on oikeus olla saapuvilla sairaalahallituksen kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekoon.

39 §. Sairaalahallitus kokoontuu esimiehen tai tämän estyneenä ollessa varaesimiehen kutsusta. Kutsu toimitetaan sairaalahallituksen jäsenille ja 38 §:n 2 momentissa mainituille henkilöille sairaalahallituksen päättämällä tavalla.

Sairaalahallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet (1/2) sen jäsenmäärästä on saapuvilla. Päätökset tehdään yksinkertaisella ääntenenemmistöllä sekä noudattaen kunnallislain 22 ja 27 §:n säännöksiä.

40 §. Sairaalahallituksen kokouksessa pidettävästä pöytäkirjasta on voimassa, mitä 29 §:ssä määrätään liittohallituksen pöytäkirjasta.

6 Luku.

Keskussairaalaliiton taloudenhoito.

41 §. Keskussairaalaliiton varainhoitovuotena on kalenterivuosi.

42 §. Keskussairaalaliiton talousarvio ja kirjanpito on järjestettävä niin, että poliklinikoiden sekä keskussairaalaliiton muun toiminnan menot ja tulot voidaan erottaa toisistaan. Poliklinikoiden käytössä olevien huoneistojen vuokra-arvo on otettava poliklinikan menoksi ja keskussairaalan muun toiminnan tuloksi.

Tarkemmat määräykset keskussairaalaliiton talousarviosta, kassa- ja tilitoimesta sekä tilinpäätöksestä annetaan tilisäännössä.

43 §. Varainhoitovuoden tilinpäätös on valmistettava ja annettava vuositilintarkastajille ennen maaliskuun loppua. Vuositilintarkastajien on huhtikuun kuluessa annettava kertomuksensa tarkastuksen tuloksesta sekä lausuntonsa vastuuvapauden myöntämisestä.

Jos vuositilintarkastajien kertomuksessa on tehty muistutuksia tilejä tai hallintoa vastaan, on liittohallituksen vaadittava niistä asianomaisten selitykset sekä annettava ne ja oma lausuntonsa vuositilintarkastajien kertomuksen mukana liittovaltuuston käsiteltäviksi.

7 Luku.

Perussäännön muuttaminen ja keskussairaaliiton purkaminen.

44 §. Tämän perussäännön muuttamisesta päättää liittovaltuusto. Milloin muutos sisältää keskussairaaliiton toiminnan olennaisen muutoksen tai laajennuksen, on liittovaltuustolla oikeus päättää siitä vasta siten, kun yliopisto sekä kaikkien jäsenkuntien valtuustot ovat antaneet muutokseen suostumuksensa.

Hyväksytty muutos on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

45 §. Keskussairaaliiton purkamisesta päättää liittovaltuusto. Tätä tarkoittava päätös on ollakseen pätevä tehtävä kahdessa vähintään kolmen kuukauden väliajalla pidettävässä kokouksessa. Purkamispäätös voidaan tehdä vain, mikäli sairaalain 1 §:ssä keskussairaalaapiirin kunnille säädetty velvollisuus voidaan täyttää muulla tavoin.

Keskussairaaliiton purkautuessa antaa liittovaltuusto määräykset sen loppuselvityksestä. Tällöin on otettava huomioon, että keskussairaaliiton jäljellä olevat varat, sitten kun kaikki velat on maksettu ja sitoumukset täytetty, on luovutettava yliopistolle ja jäsenkunnille yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain 4 §:ssä säädettyä suhdetta noudattaen.

4. KAASUTARIFFI.

Kaupunginvaltuuston vahvistama marraskuun 27 p:nä 1957.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1942:112, 1950:172 ja 1955:11)

Ryhmä	Kulutus m ³	Perusmaksu	Tariffi
I	0 - 1 000		19 mk/m ³
II	yli 1 000 - 500 000	5 010 mk/v	13 "
III	yli 500 000	1 255 000 "	10 "

Kaasurahake, joka vastaa $1 \frac{2}{3}$ m³:n kulutusta, 32 mk.

Kaupunginhallitus päätti, että näitä kaasun myyntitariffeja sovelletaan maaliskuun 31 päivän jälkeen suoritetusta ensimmäisestä mittarinluvusta alkavaan kulutukseen ja kaasurahakkeiden osalta 1. 4. 1958 alkaen. Kaupunginhallitus 2/4 1958.

5. SÄHKÖTARIFFI.

Kaupunginvaltuuston vahvistama marraskuun 27 p:nä 1957.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:86)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä hyväksyä sähkölaitoksen yleiset sähkönmyyntitariffit seuraaviksi:

T a r i f f i .

Pienkulutus:

Valaistustariffi (301)	A	18 mk/kWh
Sekatariffi (302)	B	15 " "
Yleistariffi (ent. kotitaloustariffi) (304)	EF	
Perusmaksu		600 mk/ty. v
Kulutusmaksu	F	6:50 mk/kWh
Tehotariffi (5-50 kW)	Hb, Hc	
Pätötehomaksu	H	10 200 mk/kWh
Kulutusmaksu	G	5 mk/kWh
Ylikulutusmaksu	I	30 mk/kWh
Vuosimaksutariffi (25 W)	P	1 200 mk/v
Kaksoistariffi		
($\approx$ 1 200 kWh/v)	N	6:50 mk/kWh
Avo- ja sulkutariffi		
($\approx$ 2 400 kWh/v)	Ppk	(5 " "
		(30 " "
Mittarin vuokra	D	

Suurkulutus:

Sp 1 (50-150 kW)		
Pätötehomaksu	SH	7 800 mk/kW. v
Loistehomaksu	SLH	(360 " /kVA r. v
		(3 240 " "
Kulutusmaksu	SG	4:40 " /kWh
Muuntokorvaus	SM a)	
Mittarin vuokra	SD	
Sp 2 (150-450 kW)		
Pätötehomaksu	SH	7 800 mk/kW. v
Loistehomaksu	SLH	(360 " /kVA r. v
		(3 240 " "
Kulutusmaksu	SG	4 mk/kWh
Muuntokorvaus	SM a)	
Mittarin vuokra	SD	

Ss 1 (50-150 kW)		
Pätötehomaksu	SH	7 800 mk/kW.v
Loistehomaksu	SLH	(360 " /kVAr.v
		(3 240 " "
Kulutusmaksu	SG	(4:40 " /kWh
Mittarin vuokra	SD	
Ss 2 (150-450 kW)		
Pätötehomaksu	SH	7 800 " /kW.v
Loistehomaksu	SLH	(360 " /kVAr.v
		(3 240 " "
Kulutusmaksu	SG	4 mk/kWh
Mittarin vuokra	SD	
Ss 3 (yli 450 kW)		
Pätötehomaksu	SH	7 800 mk/kW.v
Loistehomaksu	SLH	(360 " /kVAr.v
		(3 240 " "
Kulutusmaksu	SG	4 mk/kWh
Ylikulutusmaksu	SI	12 " "
Mittarin vuokra	SD	
Avo- ja sulkuajatariffi	Spk	4 mk/kWh
($\approx$ 24 000 kWh/v)		30 " "
Räitiotiet ja johdinautot (Kaupunginvaltuus- ton 26. 10. 1949 teke- män päätöksen mu- kaisesti)		
	KR	n. 7:70 mk/kWh
Ulkovalaistus	KK	5 mk/kWh

---

a) Muuntokorvausmaksut tariffeissa Sp 1 ja Sp 2		
veloitettava teho P = 40-50 kW	mk	60 000 vuodessa
yli enintään		
50-100 kW	"	140 000 "
100-150 "	"	220 000 "
150-200 "	"	300 000 "
200-250 "	"	380 000 "
250-300 "	"	460 000 "
300-400 "	"	540 000 "
400-500 "	"	620 000 "
500-600 "	"	700 000 "

Tätä tariffia sovelletaan 1. 2. 1958 jälkeen suoritetusta mittarin-
luvusta alkavaan kulutukseen. Kaupunginhallitus 6/2 1958.

6. HELSINGIN KAUPUNGIN JA VALTION VÄLINEN SOPIMUS VEROVIRASTOA KOSKEVIEN TEHTÄVIEN JA KUSTANNUSTEN JAOSTA.

Kaupunginhallituksen allekirjoittama tammikuun 2 p:nä ja valtiovarainministeriön allekirjoittama tammikuun 9 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä marraskuun 27 p:nä 1957)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:161)

1 §. Valtiolla ja Helsingin kaupungilla on yhteinen verovirasto, jonka tehtävät on määritelty kaupunginvaltuuston marraskuun 21 päivänä 1956 hyväksymän ja valtiovarainministeriön saman vuoden joulukuun 5 päivänä vahvistaman Helsingin kaupungin veroviraston johtosäännön 1 §:ssä.

Yhteistoiminnan edellytyksenä on, että Helsingin kaupunki ja valtiovarainministeriö valitsevat, edellinen verojohtajaksi ja jälkimmäinen verolautakunnan puheenjohtajaksi, saman henkilön.

2 §. Veroviraston taloutta on hoidettava huolella ja säästäväisyyttä noudattaen.

Viraston ylläpitämisestä aiheutuvista kustannuksista, lukuun ottamatta verolautakunnan, taksoituslautakunnan, tutkijalautakunnan sekä perintöverolautakunnan kokous- ja muita palkkioita, maksavat valtio 60 % ja kaupunki 40 %.

Kunnan ennakkoveroluettelo ja -kantokirja sekä ennakkoveroliput kirjoitetaan kaupungin toimesta ja kustannuksella veroviraston ulkopuolella.

Kustannukset henkikirjan otteesta, joka vuosittain toimitetaan verovirastolle ja joka aikanaan on valtion kappaleena lähetettävä valtion-arkistoon, eivät sisälly viraston yhteisiin kustannuksiin.

Kumpikin sopimuspuoli kustantaa itse ne lomakkeet, jotka se hankkii yksinomaan omaa tarvettaan varten.

Kustannuksia jaettaessa on tulona otettava huomioon myös Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntien kaupungille taksoitusluettelon otteista suorittama korvaus.

Asianomaisen sopimuspuolen omaisuudeksi jäävät koneet, kalusteet ja muu irtaimisto, jonka se omalla kustannuksellaan on vuoden 1954 loppuun mennessä hankkinut verovirastoon. Mikäli uutta irtaimistoa sen jälkeen virastoon tarvitaan, hankkii sitä kumpikin sopimuspuoli omaan lukuunsa samassa suhteessa kuin tämän pykälän 2 momentissa mainittu kustannusten jako edellyttää.

Veroviraston ylläpitämisestä johtuvat kustannukset maksetaan kaupungin varoista, mutta valtio suorittaa niistä kaupungille tässä sopimuksessa määrättyä osuuttaan vastaavan ennakon kunkin kuukauden 15 päivänä. Mahdollinen erotus puoleen tai toiseen tasoitetaan neljännesvuosittain.

Edellä olevat määräykset kustannusten jakamisesta valtion ja kaupungin kesken perustuvat nykyiseen työmäärään. Jos työmäärä puolin tai toisin huomattavasti muuttuu, otetaan kustannusten jakaminen jomman kumman sopimuspuolen vaatimuksesta uudelleen harkittavaksi kunkin vuoden päätyttyä.

3 §. Valtiovarainministeriö ja kaupunginhallitus määräävät vuosittain kumpikin yhden henkilön tarkastamaan viraston tilejä ja tilinpitoa. Tilinpidon tarkastajain tehtävät on mainittu kaupunginvaltuuston marraskuun 21 päivänä 1956 hyväksymien ja valtiovarainministeriön saman vuoden joulukuun 5 päivänä vahvistamien Helsingin kaupungin veroviraston tilinpidon tarkastajain toimintaohjeitten 2 §:ssä.

Edellä mainituille tarkastajille tulee viraston antaa kaikki heidän pyytämänsä tiedot ja selvitykset.

Tarkastajille suoritetaan viraston yhteisenä menona palkkio, joka vahvistetaan erikseen.

4 §. Verovirastossa on verolautakunnan ylimääräisiä ja tilapäisiä toimia sekä kaupungin vakinaisia ja tilapäisiä virkoja. Virastossa voi olla myös verolautakunnan vakinaisia virkoja.

Täytettäessä veroviraston johtosäännön 50 §:n 1 ja 3 momentissa mainittuja kaupungin virkoja, on nimittävän viranomaisen kuultava asianomaista valtion viranomaista ja tämän kaupunginhallitusta, mikäli kysymyksessä on vastaava valtion virka tai toimi.

5 §. Muutettaessa 1 ja 3 §:issä mainittujen johtosäännön ja toimintaohjeitten säännöksiä on muutokseen hankittava valtiovarainministeriön hyväksyminen.

6 §. Tämä sopimus, joka tulee voimaan tammikuun 1 päivänä 1958, jatkuu toistaiseksi yhden kalenterivuoden kerrallaan, ellei sitä jommallakummalta puolen irtisanota viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen kalenterivuoden päättymistä.

7 §. Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, toinen valtiovarainministeriölle ja toinen Helsingin kaupungille.

---

7. HENKILÖKULJETUSMAKSUT YKSITYISTEN LINJALIIKEN-
TEENHARJOITTAJIEN HELSINGIN KAUPUNGIN ALUEELLA
LIKENNÖIMILLÄ LINJOILLA.

Maistraatin vahvistamat tammikuun 14 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1957:50)

Maistraatti päätti mainittuna päivänä, kumoten toukokuun 21 päivänä 1957 antamansa päätöksen yksityisten liikenteenharjoittajien Helsingin kaupungin alueella harjoittamassa linja-autoliikenteessä noudatettavista kuljetusmaksuista vahvistaa noudatettavaksi seuraavat suurimmat henkilökuljetusmaksut:

A. Kertaliput.

ensimmäiset	10 kilometriä	mk	4:75	henkilökilometriltä
seuraavat	20	"	4:15	"
"	30	"	3:75	"
"	kilometrit	"	3:20	"

B. Alennusliput.

Linjaliikenteessä on rajoituksitta myytävä seuraavanlaisia vain asianomaisella linjalla kelpaavia alennuslippuja, joilla voidaan suorittaa maksu yhdestä tai useammasta samanaikaisesti matkustavasta henkilöstä:

- 1) 50 yksinkertaiseen matkaan oikeuttavia sarjalippuja 32 prosentin alennuksella kertalipun pyöristetystä hinnasta;
- 2) 25 yksinkertaiseen matkaan oikeuttavia sarjalippuja 20 prosentin alennuksella kertalipun pyöristetystä hinnasta;
- 3) 10 yksinkertaiseen matkaan oikeuttavia sarjalippuja 10 prosentin alennuksella kertalipun pyöristetystä hinnasta sekä
- 4) alle 12-vuotiaille lastenlippuja 50 prosentin alennuksella kertalipun pyöristetystä hinnasta.

Alennuslippujen kelpoisuus aika jatkuu myyntivuotta seuraavan tammikuun loppuun.

C. Alimmat maksut.

- 1) kertalippu 30 mk, paitsi alle 12-vuotiailta 15 mk,
- 2) 50 matkan alennuslippu 900 mk, paitsi koululaisilta 750 mk,
- 3) 25 matkan alennuslippu 600 mk ja
- 4) 10 matkan alennuslippu 250 mk.

D. Muita määräyksiä.

- 1) Tämän päätöksen mukaiset maksut on pyöristettävä viidellä tasen jaollisiksi markkamääriksi siten, että tällaisen markkamäärän vä-

hintään 2 markalla 50 pennillä ylittävä luku ylennetään ja muut alennetaan, kuitenkin niin, että maksu 10 kilometrin matkalta on 50 mk.

2) Kertakuljetusmaksu on perittävä etukäteen ja on suoritetusta maksusta tällöin annettava matkalippu.

---

8. URHEILU- JA RETKEILYLAUTAKUNNAN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama tammikuun 15 p:nä 1958.
(Vrt. kunn. as. -kok. 1946:196, 1952:21 ja 1954:53)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa toukokuun 23 päivänä 1945 vahvistamaansa ja helmikuun 6 päivänä 1952 sekä kesäkuun 16 päivänä 1954 muuttamaansa urheilu- ja retkeilylautakunnan johtosäännön 2 §:ää siten, että sen 14) kohta poistettiin ja että 6) kohta tulee kuulumaan seuraavasti:

6) antaa vuokralle enintään 5 vuoden ajaksi tai luovuttaa tilapäisesti käytettäväksi lautakunnan hallintoon kuuluvia rakennuksia, alueita, urheilukenttiä, urheilulaitoksia ja -laitteita, kuitenkin siten, että niissä tapauksissa, jolloin samanaikaisesti vuokrataan tai tilapäisesti luovutetaan käytettäväksi eri lautakuntien hallinnossa olevia alueita, vuokraajana esiintyy kiinteistölautakunta.

---

9. HELSINGIN KAUPUNGIN KIINTEISTÖLAUTAKUNNAN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama tammikuun 15 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:49 ja 1955:140)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa kesäkuun 16 päivänä 1954 vahvistamansa ja joulukuun 21 päivänä 1955 muuttamansa kiinteistölautakunnan johtosäännön 2 §:n 5) ja 6) kohdat sekä lisätä mainittuun pykälään uuden 6 a) kohdan seuraavasti:

2 §. Lautakunnan tehtävänä on

-----
5) antaa vuokralle enintään 5 vuoden ajaksi kaupungin omistamalla maalla sijaitsevia alueita, ellei tätä tehtävää ole annettu ohje- tai johtosäännössä muulle lautakunnalle tai viranhaltijalle,

6) päättää katujen, puistojen, torien ja muiden yleisten paikkojen luovuttamisesta tilapäiseen käyttöön, ellei tätä tehtävää ole annettu ohje- tai johtosäännössä muulle lautakunnalle tai viranhaltijalle,

6 a) päättää vuokraamisesta tai luovuttamisesta kuultuaan ennen vuokraamista tai luovuttamista asianomaista hallintoalaa edustavaa lautakuntaa niissä tapauksissa, jolloin samanaikaisesti vuokrataan tai tilapäisesti luovutetaan käytettäväksi eri lautakuntien hallinnossa olevia toisiinsa liittyviä katu-, puisto-, tori-, urheilukenttä- tai muita yleisiä alueita.

10. HELSINGIN KAUPUNGIN VIRANHALTIJAIN KIELITAITO-SÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama tammikuun 15 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1949:133)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa marraskuun 9 päivänä 1949 vahvistamansa kaupungin viranhaltijain kielitaitosäännön 6 §:n 2 kappaleen seuraavan sisältöiseksi:

Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalta, suullisen esitystaidon neuvojalta ja liikunnan neuvojalta, terveydenhoitoviraston alaisilta, yksinomaan ruotsinkielisissä kansakouluissa toimivilta koululääkäreiltä ja kouluhoitajilta, kaupunginkirjaston toiselta apulaiskirjastonhoitajalta samoin kuin ruotsinkielisen työväenopiston johtajalta vaaditaan ruotsin kielen täydellinen hallitseminen ja suomen kielen tyydyttävä suullinen taito sekä edellä mainittujen koulujen taloudenhoitajalta ruotsin kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä suomen kielen tyydyttävä suullinen taito.

---

11. HELSINGIN KAUPUNGIN TERVEYDENHOITOVIRASTON JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama tammikuun 15 p:nä 1958.

1 §. Terveystenhoitoviraston tehtävänä on terveydenhoitolautakunnan toimialaan kuuluvien valvonta-, tarkastus-, neuvonta-, valistus- ja hoitotehtävien suorittaminen, lautakunnan kokouksissa käsiteltävien asiain valmistelu ja lautakunnan päätösten täytäntöönpano sekä lautakunnan alaisten laitosten toiminnan suunnittelu ja johto.

Terveystenhoitovirastoa ja sen alaisia laitoksia varten terveydenhoitovirasto voi, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, vahvistaa työjärjestyksen.

2 §. Viraston päällikkönä on kaupunginlääkäri, jonka tehtävät ja velvollisuudet on määritelty Helsingin kaupunginlääkärien ohjesäännössä.

3 §. Virastossa on seuraavat osastot:

- 1) kanslia- ja talousosasto,
- 2) terveysolojen valvontaosasto,
- 3) terveydenhuolto-osasto,
- 4) kouluterveydenhoito-osasto,
- 5) elintarvikkeiden valvontaosasto.

Kanslia- ja talousosasto.

4 §. Kanslia- ja talousosaston tehtävänä on:

- 1) ohjata ja valvoa lautakunnan alaisten laitosten toimistotöitä ja taloudenhoitoa,
- 2) huolehtia lautakunnan alaisen henkilökunnan kaupungin virka- ja eläkesääntöihin perustuvia oikeuksia ja velvollisuuksia koskevien asiain, määrärahaesitysten ja lautakunnan vahvistaman rajan ylittävien hankintojen valmistelemisesta,
- 3) huolehtia viraston kaupungin tilisäännön 6 §:n mukaisesta kirjanpidosta sekä valvoa lautakunnan alaisten muiden laitosten vastaavaa kirjanpitoa,
- 4) huolehtia lautakunnan ja viraston vuosikertomusten ja talousarvioehdotuksen sekä valtion viranomaisille annettavien määräaikaishilmoitusten laatimisesta,
- 5) huolehtia siitä, että valtionavut anotaan määräajassa,
- 6) huolehtia yleisöön kohdistuvan valistustoiminnan järjestämistä yhteistyössä asianomaisten osastojen kanssa,
- 7) huolehtia viraston ja lautakunnan alaisten laitosten tilastotöistä,
- 8) huolehtia lautakunnan ja viraston päiväkirjojen ja arkistojen hoidosta sekä lautakunnan alaisesta henkilökunnasta pidettävästä henkilökortistosta,
- 9) huolehtia lautakunnan ja viraston konekirjoitustöiden suorittamisesta,

10) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka lautakunta tai kaupunginlääkäri antavat sen suoritettavaksi.

5 §. Kanslia- ja talousosaston päällikkönä on asiamies ja muuna henkilökuntana valistussihteeri, taloudenhoitaja, toimistonhoitaja, kirjaja, kirjanpitäjä, kassanhoitaja, toimistoapulaisia ja vahtimestareita. Määrärahojen puitteissa voidaan palkata myös tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

6 §. Asiamieheksi valittavalta vaaditaan tuomarinvirkaa varten säädetty opinnäytteet ja perehtyneisyyttä kunnallishallintoon.

7 §. Asiamiehen tehtävänä on:

- 1) johtaa ja valvoo osaston toimintaa,
- 2) hoitaa lautakunnan pöytäkirjanpito ja kirjeenvaihto,
- 3) laatia lautakunnan kokousten esityslistat asianomaisten muiden esittelijäin valmisteltua heidän esittelemänsä asiat sekä huolehtia esityslistojen ja kokouskutsujen toimittamisesta asianomaisille,
- 4) edustaa lautakuntaa ja käyttää sen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa terveydenhoitosäädösten rikkomista koskevis- sa asioissa, ellei jossakin yksityistapauksessa valtuutusta anneta toiselle,
- 5) jakaa lautakunnalle ja virastolle saapuneet asiakirjat kaupunginlääkärille ja asianomaisille osastopäälliköille,
- 6) avustaa kaupunginlääkärinä ja viraston osastopäälliköitä lainopillista ja hallinnollista laatua olevien asiain valmistelussa,
- 7) hyväksyä viraston maksettavaksi asetetut laskut,
- 8) laatia lautakunnan talousarvioehdotus sekä hakea valtionavut,
- 9) esitellä lautakunnalle sen alaisen henkilökunnan kaupungin virka- ja eläkesääntöihin perustuvia oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat asiat sekä määrärahaesitykset ja lautakunnan vahvistaman rajan ylittävät hankinnat,
- 10) huolehtia lautakunnan ja viraston vuosikertomusten laatimisesta,
- 11) huolehtia siitä, että valtion ja kaupungin viranomaisille annettavat määräaikaesitelmät valmistuvat ajoissa,
- 12) suorittaa lautakunnan ja kaupunginlääkärin määräämät asiamiehen toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

8 §. Valistussihteeriksi valittavalta vaaditaan korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä lähinnä sanomalehdistön palveluksessa saavutettua kokemusta valistustoiminnasta.

9 §. Valistussihteerin tehtävänä on:

- 1) hoitaa viraston julkisuuteen kohdistuvaa tiedotus- ja valistus-toimintaa,
- 2) järjestää yleisöön kohdistuvan valistustoiminnan vaatimat käytännölliset toimenpiteet kaupunginlääkärin ohjeiden mukaan ja yhteistyössä viraston asianomaisten osastojen kanssa,
- 3) avustaa lautakunnan ja viraston vuosikertomuksen laatimisessa,
- 4) suorittaa asiamiehen määräämät, kanslia- ja talousosastolla esiintyvät muut tehtävät.

10 §. Taloudenhoitajaksi valittavalta vaaditaan korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä perehtyneisyyttä kunnalliseen rahatoimeen ja mieluummin myös liiketalouteen.

11 §. Taloudenhoitajan tehtävänä on:

- 1) avustaa kaupunginlääkärinä ja viraston osastopäälliköitä taloudellista laatua olevien ja tilinpitoa koskevien asiain valmistelussa,

2) neuvoa ja ohjata lautakunnan alaisia, kirjanpidosta ja kassanhoidosta huolehtivia viranhaltijoita heidän työnsä suorittamisessa,

3) tarkastaa viraston maksettavaksi asetetut laskut, valvoa lautakunnan alaisten laitosten määrärahojen käyttöä ja saatavien perimistä näiden kuukausittain lähetettävien ilmoitusten perusteella sekä tarkastaa niiden rahatoimistolle antamat tilitykset ja ennakkovarojen tilaukset,

4) tarkastaa ja hyväksyä lautakunnan erikseen määräämissä tapauksissa lautakunnan alaisten laitosten maksettavat laskut yhdessä asianomaisen laitoksen johtajan kanssa,

5) huolehtia kertymättä jääneiden saatavien perinnästä,

6) valmistella lautakunnan talousarvioehdotusta ja valtionapuaohjelmusten laatimista,

7) valmistella lautakunnalle esiteltävät, lautakunnan alaisen henkilökunnan kaupungin virka- ja eläkesääntöihin perustuvia oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat asiat sekä määrärahaesitykset ja lautakunnan vahvistaman rajan ylittävät hankinnat,

8) suorittaa viraston käyttötarvikkeiden ja painotuotteiden hankinnat,

9) valvoa lautakunnan alaisten laitosten käyttötarvikkeiden hankintaa,

10) valvoa, että kaupungin tilisäännön 36 §:n 6 kappaleen mukaiset rahavarojen tarkastukset toimitetaan ja tarvittaessa itse suorittaa tarkastuksia,

11) valvoa kaupungilta avustusta nauttiville laitoksille ja yhteisöille myönnettyjen varojen käyttöä kaupungin tilisäännön 76 §:n mukaisesti,

12) valvoa kaupungin tilisäännön 73 §:n mukaisesti lautakunnan alaisten laitosten hallinnassa olevien rakennusten ja huoneistojen hoitoa sekä tehdä lautakunnalle esityksiä huoneistojen hankkimisesta ynnä tarpeellisista korjaus- ja muutostöistä,

13) suorittaa lautakunnan ja asiamiehen määräämät, taloudenhoitajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

12 §. Toimistonhoitajan tehtävänä on:

1) huolehtia viraston ja lautakunnan alaisten laitosten keskitetyksi suoritettavista tilastotöistä,

2) huolehtia asiamiehen osoitusten mukaan toimistoapulaisten työnjaon tarkoituksenmukaisuudesta,

3) hoitaa lautakunnan ja viraston arkistoja sekä antaa lautakunnan alaisille laitoksille neuvoja ja ohjausta arkiston hoidossa,

4) laatia virastopäällikön myöntämiä virka- ja sairauslomia koskevat asiakirjat,

5) huolehtia siitä, että viraston irtaimistosta ja varastoista pidetään asianmukaisia luetteloita sekä suorittaa niiden tarkastus kerran vuodessa,

6) suorittaa asiamiehen määräämät, kanslia- ja talousosastolla esiintyvät muut tehtävät.

13 §. Kirjaajan tehtävänä on:

1) ottaa vastaan lautakunnalle ja virastolle saapuvat asiakirjat ja postilähetykset sekä kirjata ja toimittaa ne asiamiehelle asianomaisille jaettaviksi,

2) lähettää toimituskirjat, kantaa lunastusmaksut ja laatia lautakunnan ratkaisemattomien asiain luettelo,

3) suorittaa asiamiehen määräämät, kanslia- ja talousosastolla esiintyvät muut tehtävät.

14 §. Kirjanpitäjän tehtävänä on:

1) tarkastaa alustavasti, varustaa tilimerkinnällä, merkitä tili-

kirjoihin ja esittää taloudenhoitajan tarkastettavaksi viraston maksettavaksi asetetut laskut samoin kuin lautakunnan alaiisten laitosten rahoitustoimistolle annettavat tilitykset ja ennakkovarojen tilaukset,

2) kirjata viraston kantamat maksut,

3) suorittaa asiamiehen määräämät, kanslia- ja talousosastolla esiintyvät muut tehtävät.

15 §. Kassanhoitajan tehtävänä on:

1) ottaa vastaan viraston kantamat maksut ja tilittää ne rahatoimistoon,

2) kantaa virastolle tulevat vuokrat,

3) suorittaa tilitystä vastaan myönnettyistä ennakkovaroista lääkäripalkkio- ynnä muita laskuja,

4) suorittaa asiamiehen määräämät, kanslia- ja talousosastolla esiintyvät muut tehtävät.

16 §. Osaston muiden viranhaltijain tehtävät määrää asiamies.

Terveysolojen valvontaosasto.

17 §. Terveysolojen valvontaosaston tehtävänä on:

1) hoitaa yleiset terveystarkastukset yhteistyössä elintarvikkeiden valvontaosaston kanssa,

2) järjestää ja hoitaa majoitus- ja ravitsemisliikkeiden sekä elintarvikkeiden muun maksullisen tarjoilun valvonta,

3) huolehtia tarttuvien tautien torjunnasta,

4) valvoa myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden valmistukseen ja kauppaan osallistuvien henkilöiden terveydentilaa,

5) järjestää ja hoitaa yleiset rokotukset,

6) huolehtia asuntojen tarkastuksesta,

7) huolehtia lain mukaan kunnalle kuuluvasta ammattientarkastuksesta,

8) johtaa ja valvoa osaston alaisen sukupuolitautilain poliklinikan toimintaa,

9) johtaa ja valvoa osaston alaisen desinfiointilaitoksen toimintaa,

10) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka lautakunta tai kaupunginlääkäri antavat osaston suoritettavaksi.

Yllä 1) ja 2) kohdassa mainitut tehtävät hoitaa osaston terveysolojen tarkastustoimisto, 3), 4) ja 5) kohdassa mainitut tehtävät tartunnan- torjuntatoimisto, 6) kohdassa mainitun tehtävän asuntojentarkastustoimisto ja 7) kohdassa mainitun tehtävän ammattientarkastustoimisto.

18 §. Terveysolojen valvontaosaston päällikkönä on kaupunginhygieenikko ja muuna henkilökuntana apulaishygieenikko, terveysylitarkastaja, terveystarkastaja, tartunnantorjunnan ylihoitaja, terveysisaria, asuntojenylitarkastaja, asuntojentarkastaja, apulaisasuntojentarkastaja, ammattienylitarkastaja, ammattientarkastaja ja toimistoapulaisia. Määrärahojen puitteissa voidaan palkata myös tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

19 §. Kaupunginhygieenikon pätevyysvaatimukset sekä hänen tehtävänsä ja velvollisuutensa on määritelty Helsingin kaupunginlääkärien ohjesäännössä.

20 §. Apulaishygieenikon tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri. Hänen tehtävänä on kaupunginhygieenikon antamien ohjeiden mukaan hänen apulaisenaan suorittaa tarkastuksia, tartunnantorjunta- ja rokotustehtäviä sekä osallistua terveydenhoitohenkilökunnan kouluttamiseen.

21 §. Terveysylitarkastajaksi valittavalta vaaditaan korkeakoulussa suoritettu loppututkiminto sekä hyvää perehtyneisyyttä teknilliseen terveydenhoitoon ja terveysolojen valvontaan.

22 §. Terveysylitarkastajan tehtävänä on:

- 1) toimia terveysolojen tarkastustoimiston päällikkönä,
  - 2) järjestää kaupunginhygieenikon ja elintarvikehygieenikon antamien ohjeiden mukaan satamien, laivojen, majoitus- ja ravitsemisliikkeiden, elintarvikkeiden valmistusta, varastointia, kuljetusta ja myyntiä harjoittavien liikkeiden, kampaamoiden, parturiliikkeiden, saunojen ja niihin verrattavien, yleisöä palvelevien laitosten, julkisten huoneistojen, katujen ja pihamaiden jatkuvia tarkastuksia suorittavien terveys-tarkastajien työt,
  - 3) valvoa itse suorittamiensa tarkastusten avulla terveystarkastajien työn laatua ja säännöllisyyttä,
  - 4) suorittaa kaupunginhygieenikon ja elintarvikehygieenikon määräyksestä tarkastuksia ja antaa niiden perusteella lausuntoja,
  - 5) osallistua tarkastettavien ja muun yleisön neuvontaan,
  - 6) laatia kuukausittain yhteenvedot omasta ja alaistensa terveystarkastajien työstä,
  - 7) suorittaa kaupunginhygieenikon määräämät, terveysylitarkastajien työnsä
- tajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

23 §. Terveystarkastajien tehtävänä on suorittaa terveysylitarkastajan antamien ohjeiden mukaisesti terveydenhoidollisia tarkastuksia joko kaupunginhygieenikon kullekin tarkastajalle määräämällä alueella sijaitsevilla erilaisilla tarkastuskohteilla tai laajemmalla alueella sijaitsevilla määrätyn laatuissa tarkastuskohteilla.

Terveystarkastajien tulee olla virantoimituksessa terveysylitarkastajan määrääminä aikoina riippuen valvontakohteiden toiminta-ajosta. Samoin heidän tulee vuorollaan osallistua sunnuntai- tai yöpöytäpäivystykseen sekä erityistapauksissa mahdollisesti määrättävään yöpöytäpäivystykseen ja varuillaanoloon.

Terveystarkastajaksi valittavalta vaaditaan lääkintöhallituksen hyväksymä tarkastajan peruskoulutus, ylemmän palkkaluokan terveystarkastajalta sen lisäksi vähintään 2 vuoden aikana terveystarkastajan viran hoidossa saavutettu käytännöllinen kokemus tai muu vastaava hyväksyttävä ammattikokemus.

24 §. Tartunnantorjunnan ylihoitajan tehtävänä on:

- 1) toimia tartunnantorjuntatoimiston päällikkönä,
- 2) järjestää tartunnantorjuntaa varten tarvittavien tietojen keräys,
- 3) johtaa ja valvoa toimiston terveyssisarten töitä,
- 4) avustaa osaston lääkäreitä potilaiden tutkimisessa, rokotuksissa ja yleisön neuvonnassa,
- 5) suorittaa henkilökohtaisesti kaupunginhygieenikon hänelle antamat tarkastustehtävät,
- 6) olla jatkuvassa yhteistoiminnassa sekä kaikissa terveydenhoitolautakunnan alaisissa että kaupungin muissa laitoksissa toimivien, vastaavassa asemassa olevien tartunnantorjuntaan osallistuvien henkilöiden kanssa,
- 7) antaa kaikissa lautakunnan alaisissa laitoksissa palveleville sairaanhoitajille neuvoja ja ohjeita tartunnantorjuntaa koskevista asioista,
- 8) suorittaa kaupunginhygieenikon määräämät, tartunnantorjunnan ylihoitajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

25 §. Asuntojenylitarkastajaksi valittavalta vaaditaan diplomiarkkitehdin tai muu korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä perehtyneisyyttä rakennustekniikan ja asuntoterveydenhoitoon. Asuntojentarkastajaksi valittavalta vaaditaan teknillinen peruskoulutus, vähintään teknillisessä koulussa suoritettu loppututkinto, ja apulaisasuntojentarkastajaksi valittavalta asuntoterveydenhoidollisia ja rakennusteknillisiä tietoja sekä perehtyneisyyttä sosiaaliseen huoltotyöhön.

26 §. Asuntojenylitarkastajan tehtävänä on:

- 1) toimia asuntojentarkastustoimiston päällikkönä,
- 2) järjestää terveydenhoitoa koskevissa säädöksissä lautakunnan toimesta suoritettaviksi määrätyt asuntojen tarkastukset kaupungin alueella ja ryhtyä toimenpiteisiin niissä ilmenneiden epäkohtien poistamiseksi,
- 3) antaa neuvoja ja ohjeita sekä vuokranantajille että vuokralaisille asunnoissa havaittujen epäkohtien poistamiseksi sekä tarvittaessa saattaa epäkohdat lautakunnan tietoon toimenpiteisiin ryhtymistä varten,
- 4) perehdyttää asuntojentarkastajat heidän tehtäviinsä ja osoittaa kunkin tarkastettavat kohteet ja alueet, sekä valvoa tarkastajien työn laatua ja säännöllisyyttä,
- 5) suorittaa henkilökohtaisesti tarkastuksia erityisesti sitä vaativissa kohteissa ja antaa niiden perusteella lausuntoja,
- 6) olla lautakunnan määräämänä aikana yleisön tavtavissa toimistossa,
- 7) olla kaupunginhallituksen niin määrätessä saapuvilla rakennuskatselmusmiesten kokouksissa,
- 8) antaa neljännesvuosittain kaupunginhygieenikolle ilmoitus toimiston edellisen tiljännevuoden toiminnasta,
- 9) huolehtia tilastotietojen kokoamisesta,
- 10) suorittaa kaupunginhygieenikon määräämät, asuntojenylitarkastajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

27 §. Asuntojentarkastajan ja apulaistarkastajan tehtävänä on:

- 1) tarkastaa kukin hänelle osoitetuilla alueilla ja kohteissa terveydenhoitoa koskevissa säädöksissä tarkastettaviksi määrätyt asunnot sekä ne asunnot, joiden terveydellisistä oloista on tehty valitus,
- 2) tehdä kirjallinen merkintä tarkastusluetteloon jokaisesta tarkastuksesta huolimatta siitä, onko epäkohtaa todettu vai ei, sekä tarvittaessa ilmoittaa asianomaiselle, mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä epäkohdan poistamiseksi,
- 3) valvoa uusiutuvien tarkastuksien, onko annettuja ohjeita ja kehoituksia noudatettu,
- 4) ilmoittaa asuntojenylitarkastajalle sellaisista epäkohdista, mitkä vaativat tämän tai lautakunnan puuttumista,
- 5) suorittaa asuntojenylitarkastajan määräämät, toimialaansa kuuluvat muut tehtävät.

28 §. Ammattienylitarkastajaksi ja ammattientarkastajaksi valittavien tulee olla toimeen soveliaita ja työolojen tuntemusta omaavia. Ammattienylitarkastajaksi valittavalta vaaditaan teknillisessä korkeakoulussa suoritettu diplomi-insinöörin tutkinto ja ammattientarkastajaksi valittavalta teknillinen peruskoulutus.

29 §. Ammattienylitarkastajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä ammattientarkastuslaissa ja sen toimeenpanosta annetussa valtioneuvoston päätöksessä on säädetty:

- 1) toimia ammattientarkastustoimiston päällikkönä,
- 2) järjestää ammattientarkastuslain mukaan kunnalle kuuluvaa työväensuojelua koskevien säännösten ja määräysten valvontaa varten

tarvittavat tarkastukset ja tätä silmällä pitäen jakaa tarkastuksen alaiset työpaikat ammattientarkastajien kesken joko ammattien mukaan tai alueittain sekä ryhtyä toimenpiteisiin tarkastuksissa ilmenneiden epäkohtien ja rikkomusten johdosta,

3) antaa neuvoja ja ohjeita sekä työnantajille että työntekijöille ammattientarkastusasioissa, ottaa vastaan valituksia ja työpaikkojen tarkastuspyyntöjä sekä antaa niistä aiheutuvat tehtävät asianomaisille ammattientarkastajille,

4) valvoa, että ammattientarkastajat huolellisesti hoitavat tehtävänsä, sekä suorittaa itse tarkastuksia sitä vaativissa kohteissa ja antaa niiden perusteella lausuntoja,

5) antaa kaupungin ammattientarkastajain osalta asianomaiselle valtion ammattientarkastajalle tarpeellisia toimenpiteitä varten tiedot työpaikalla todetuista epäkohdista ja työntekijäin suojelua koskevien määräysten rikkomisesta, niin kuin siitä on säädetty sekä, mikäli aiheutta on, ilmoittaa niistä myös lautakunnalle,

6) seurata ammattientarkastuksen kehitystä ja tehdä tarpeelliseksi havaitsemiaan aloitteita kaupungin ammattientarkastuksen kehittämiseksi ja tehostamiseksi sekä siinä tarkoituksessa järjestää neuvottelutilaisuuksia ammattientarkastajien kesken,

7) saattaa viipymättä ammattientarkastajien tietoon sosiaaliministeriön ja valtion ammattientarkastajien yleiskirjeet ja ohjeet,

8) ilmoittaa valtion ammattientarkastajalle valtion välittömän valvonnan alaisista, toimintansa aloittaneista ja lopettaneista työpaikoista,

9) olla lautakunnan määräämänä aikana yleisön tavattavissa toimistossa,

10) antaa neljännesvuosittain kaupunginhygieenikolle ilmoitus toimiston edellisen neljänneksen toiminnasta,

11) huolehtia tilastotietojen kokoamisesta,

12) suorittaa kaupunginhygieenikon määräämät, ammattienylitarkastajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

30 §. Ammattientarkastajan tehtävänä on:

1) toimittaa hänen valvontansa alaiseksi määrätyissä työpaikoissa lain määräämä tarkastus ainakin kerran vuodessa,

2) tarkastaa työnantajien työntekijöille luovuttamat asunnot ja olla siinä suhteessa yhteistoiminnassa asuntojentarkastustoimiston kanssa,

3) tehdä seikkaperäiset muistiinpanot tarkastusluetteloon kaikista toimituksistaan ja niissä tehdyistä havainnoista,

4) ilmoittaa viipymättä ammattienylitarkastajalle tarkastusalueellaan toimintansa aloittaneista ja lopettaneista työpaikoista,

5) antaa neljännesvuosittain ammattienylitarkastajalle tarkastettavaksi ja valtion ammattientarkastajalle toimitettavaksi vahvistetulle lomakkeelle laadittu selonteko toiminnastaan,

6) tarkastaa valtion ammattientarkastajan pyynnöstä yhdessä hänen kanssaan kunnan ammattientarkastuksen alaisia työpaikkoja,

7) antaa vaadittaessa suullisia ja ammattienylitarkastajan välityksellä kirjallisia valvontansa alaisia työpaikkoja koskevia lausuntoja sekä kunnan että valtion viranomaisille,

8) jättää kirjallisesti antamistaan määräyksistä, ohjeista ja lausunnoista jäljennökset viraston kanslia- ja talousosastolle arkistotaviksi,

9) olla ammattienylitarkastajan määräämänä aikana yleisön tavattavissa toimistossa,

10) suorittaa ammattienylitarkastajan määräämät, ammattientarkastajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

31 §. Osaston muiden viranhaltijain tehtävät määrää kaupunginhygieenikko.

Terveydenhuolto-osasto.

32 §. Terveydenhuolto-osaston tehtävänä on:

- 1) huolehtia äitiysneuvontatyöstä,
  - 2) huolehtia lastenhoidon neuvontatyöstä,
  - 3) huolehtia mielenterveystyöstä,
  - 4) huolehtia terveydenhoitolautakunnan toimialaan kuuluvasta tukerkuloosityöstä,
  - 5) huolehtia lastentarhoissa ja -seimissä suoritettavasta terveydenhoitotyöstä,
  - 6) järjestää muuta kotien ja yksilön terveydenhuollon kehittämistä tarkoittavaa toimintaa,
  - 7) huolehtia lääkärinhuollon järjestämisestä sairaalain ulkopuolella kaupungin varattomalle väestölle maksutta ja muulle väestölle kaupunginvaltuuston vahvistamasta maksusta,
  - 8) huolehtia lääkärinavun välittämisestä kiireellisissä sairaustapauksissa,
  - 9) huolehtia lääkärin määräysten mukaisen sairaanhoitaja-avun järjestämisestä sairaalain ulkopuolella,
  - 10) huolehtia poliisilaitoksen henkilökunnan sekä laitoksen huostassa olevien henkilöiden lääkintähuollosta,
  - 11) hoitaa yhteistoiminnassa viraston muiden osastojen kanssa terveydenhoitolautakunnan alaisen terveysseisä-, sairaanhoitaja- ja kättilöhenkilökunnan tarvetta ja työnjakoa koskevien asioiden valmistelua,
  - 12) valvoo, että kaupungilta avustusta nauttivat yhteisöt ja yksityiset osaston toimialaan kuuluvaa työtä suorittaessaan noudattavat avustusehtoja ja toiminnan yhtenäisyyttä silmällä pitäen annettuja ohjeita,
  - 13) huolehtia osaston toimialaa koskevien ilmoitusten, selostusten ja vuosi- ynnä muiden kertomusten laatimisesta ja antamisesta lautakunnalle sen toimesta tarvittaessa edelleen toimitettaviksi,
  - 14) johtaa ja valvoo osaston alaisen kasvatusneuvolan toimintaa,
  - 15) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka lautakunta tai kaupunginlääkäri antavat osaston suoritettavaksi.
- Yllä 1)-6) kohdissa mainituista tehtävistä samoin kuin kasvatusneuvolan toiminnan johtamisesta ja valvonnasta huolehtii lähinnä osaston neuvolatoimisto, 7)-9) kohdissa mainituista tehtävistä osaston kotisairaanhoidotoimisto ja 10) kohdassa mainitusta tehtävästä osaston poliisilääkärin toimisto.

33 §. Terveydenhuolto-osaston päällikkönä on terveydenhuoltolääkäri ja muuna henkilökuntana neuvolaylilääkäri, johtava ylihoitaja, lastentarhainlääkäri, kotisairaanhoidon ylilääkäri, aluelääkäreitä, ylihoitajia, ylikättilöitä, apulaisylihoitajia, kotisairaanhoidon ylihoitaja, kotisairaanhoidajia, päiväystäviä sairaanhoitajia, terveysseisaria ja kättilöitä, poliisilääkäri, sairaanhoitajia ja kanslistejä. Määrärahojen puitteissa voidaan palkata myös tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

34 §. Terveydenhuoltolääkärin pätevyysvaatimukset ja hänen tehtävänsä on määritelty kaupunginlääkärien ohjesäännössä.

35 §. Neuvolaylilääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on erikoislääkärin oikeudet joko lastentautien tai synnytysopin ja nauttentautien alalla sekä kokemusta äitiys- ja lastenneuvolatyössä.

36 §. Neuvolaylilääkärin tehtävänä on:

- 1) suunnitella, ohjata ja valvoo terveydenhuolto-osaston neuvolatoimiston päällikkönä äitiys- ja lastenneuvolain, kasvatusneuvolain sekä kotien ja yksilön terveydenhuollon kehittämistä tarkoittavien muiden työmuotojen toimintaa,

2) tehdä terveydenhuoltolääkärille esityksiä neuvoloissa tapahtuvien vastaanottojen lukumäärästä ja neuvolapiirien rajoista silmällä pitäen, että toiminta jatkuvasti on todellista tarvetta vastaava,

3) tehdä kaupunginvaltuuston hyväksymien ohjeiden mukaan sopimuksia lääkärrien kanssa neuvolavastaanottojen pitämisestä,

4) järjestää yhdessä terveydenhoitolautakunnan määräämien asian tuntijalääkärrien kanssa neuvoloissa tapahtuvan toiminnan yhdenmukaisuuden kannalta tarpeelliset neuvottelu- ja valistustilaisuudet, yleisohjeet ja muut toimenpiteet,

5) valvoa, että kaupungilta avustusta nauttivat yhteisöt ja yksityiset neuvolatyössään noudattavat avustusehtoja ja työn yhtenäisyyden vuoksi annettuja ohjeita,

6) olla terveydenhoitolautakunnan määräämänä aikana virastossa yleisön tavattavissa,

7) suorittaa terveydenhuoltolääkärin määräämät, neuvolain ylilääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

37 §. Ylihoitajilla, kotisairaanhoidajilla, päivystävillä sairaanhoitajilla ja terveysisareilla tulee olla sairaanhoitajan koulutuksen lisäksi terveysisaren tai sitä vastaava erikoiskoulutus sosiaalisessa huoltotyössä, ylihoitajilla sen lisäksi koulutusta ja kokemusta hallinnollisissa tehtävissä.

Ylikättilöllä tulee olla kättilön ja sairaanhoitajan peruskoulutus sekä terveysisaren tai vastaava erikoiskoulutus ja kokemusta hallinnollisissa tehtävissä.

Kättilöllä tulee kättilön koulutuksen lisäksi olla joko sairaanhoitajan koulutus tai erikoiskoulutus sosiaalisessa huoltotyössä.

38 §. Johtavan ylihoitajan tehtävänä on:

1) valvoa yhdessä osastojen ja toimistojen päälliköiden kanssa terveydenhoitolautakunnan alaisen terveysisari-, sairaanhoitaja- ja kättilöhenkilökunnan tarvetta ja työhön sijoittelua sekä tehdä sanotun henkilökunnan yhteistoimintaa, töiden järjestelyä ja työmenetelmien kehittämistä koskevia esityksiä,

2) koota tarvittavat tiedot tämän henkilökunnan työsuorituksista sekä osallistua osastojen toimintakertomusten laatimiseen,

3) huolehtia tämän henkilökunnan ammatillisen tason säilyttämisestä ja kehittämisestä järjestämällä tarvittavia koulutustilaisuuksia ja yhteisiä neuvottelutilaisuuksia,

4) suorittaa kaupunginlääkärin määräämät, johtavan ylihoitajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

39 §. Neuvolatoimiston ylihoitajan tehtävänä on piirissään:

1) suunnitella ja valvoa neuvolain terveysisarten työtä heidän lähimpänä esimiehenään,

2) tehdä terveysisaripiirin työn laatua ja laajuutta sekä sen henkilökuntaa koskevia esityksiä,

3) osallistua sen terveysisaripiirissä tapahtuvan opetustyön järjestelyyn, minkä kaupunki on ottanut tehtäväkseen,

4) laatia terveysisaripiirin lakimääräiset ilmoitukset ja kerätä piiriä koskevat tilastotiedot sekä esittää ne määräämisenä neuvolaylilääkärille,

5) suorittaa neuvolaylilääkärin määräämät, ylihoitajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

40 §. Ylikättilön tehtävänä on piirissään:

1) suunnitella ja valvoa neuvolain kättilöiden työtä heidän lähimpänä esimiehenään,

2) tehdä kättilöpiirien työn laatua ja laajuutta, niiden henkilökuntaa sekä piirien rajoja koskevia esityksiä,

3) osallistua sen kättilöpiireissä tapahtuvan opetustyön järjestykseen, minkä kaupunki on ottanut tehtäväkseen,

4) laatia kättilöpiirien lakimääräiset ilmoitukset ja kerätä piirejä koskevat tilastotiedot sekä esittää ne määräaikana neuvolaylilääkärille,

5) suorittaa neuvolaylilääkärin määräämät, ylikättilön toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

41 §. Lastentarhain lääkäri tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on lastentautien erikoislääkärin oikeudet.

42 §. Lastentarhain lääkäri kuuluu neuvolatoimiston henkilökuntaan ja hänen tehtävänä on:

1) suunnitella lastentarhoissa pidettävät lääkärintarkastukset niin, että kaikki niihin otetut oppilaat tulevat tarkastetuiksi vähintään syyskoulukauden kuluessa ja myöhemmin otetut kuukauden kuluessa ottamisen jälkeen sekä tarvittaessa useamminkin,

2) johtaa ja valvoo neuvolain lääkärin ja terveystieteiden lastentarhoissa ja -seimissä suorittamaa työtä,

3) huolehtia siitä, että tarkastuksista tehdään muistiinpanot lasten terveystietoihin ja että heikkokuntoisiksi havaitut lapset tarkastetaan uudelleen, kussakin tapauksessa lääketieteelliseltä kannalta riittävän tiheän väliajoin ja että sairaita todetut lapset osoitetaan asianmukaiseen hoitoon,

4) järjestää tartuntatautiin torjunta ja rokotukset annettujen ohjeiden mukaisesti sekä vaarallisen tartunnan uhatessa oma-aloitteisesti ryhtyä toimenpiteisiin tartunnankantajien etsimiseksi ja eristämiseksi sekä desinfiointiin, lääkesuojauksen tai muun tarpeelliseksi katsomansa varokeinon käyttämiseksi,

5) laatia yhteistoiminnassa lastentarhojen johtajain kanssa ehdotus, jonka perusteella lapset sijoitetaan kesäsiirtoloihin ja järjestää erityisesti tartunnan vaaraa silmällä pitäen lääkärin tarkastukset lapsia siirtoloihin lähetettäessä ja sieltä palautettaessa,

6) valvoo laitosten henkilökunnan terveydentilaa ja tarkastaa henkilökuntaan kuuluvan ennen kuin he ryhtyvät toimiinsa ja myöhemminkin kerran vuodessa sekä aina, milloin se on tarpeellista heidän sairautensa lasten terveydelle aiheutuvaa vaaraa silmällä pitäen,

7) valvoo lastentarhojen ja -seimien terveydellisiä oloja erityisesti kiinnittäen huomiota ruoan valmistukseen, jakeluun ja astiain pesuun, huoneiden tuuletukseen ja valaistukseen sekä käymäläin puhtauteen ynnä ryhtyä toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi,

8) suorittaa itse lasten tutkimuksia terveydenhoitolääkärin määräämissä työkohteissa,

9) järjestää yhteistoimintaa oman osastonsa ja lastentarhain lautakunnan alaisten viranhaltijain kesken,

10) olla saapuvilla lastentarhain lautakunnan kokouksissa, joissa hänellä on puhevalta, mutta ei äänioikeutta,

11) suorittaa terveydenhuoltolääkärin määräämät, lastentarhain lääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

43 §. Kotisairaanhoidon ylilääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on erikoislääkärin oikeudet jollakin kliinisen lääketieteen alalla.

44 §. Kotisairaanhoidon ylilääkärin tehtävänä on:

1) toimia kotisairaanhoidotoimiston päällikkönä,

2) huolehtia kaupungin toimesta sairaalain ulkopuolella järjestettävän sairaanhoidon kehittämisestä,

3) järjestää yhteistoimintaa osaston viranhaltijain ja sairaalain välillä,

4) järjestää vastaavaa yhteistoimintaa osaston viranhaltijain sekä kaupungissa toimivien yksityislääkärien ja sairaanhoitolaitosten välillä,

5) huolehtia tietojen hankkimisesta kaupungissa toimivasta lääkintähenkilökunnasta ja yksityisistä sairaanhoitolaitoksista,

6) johtaa ja valvoo aluelääkärien, kotisairaanhoitajien ja päivystävien sairaanhoitajien työtä,

7) olla lautakunnan määräämänä aikana virastossa yleisön tavattavissa,

8) suorittaa terveydenhuoltolääkärin määräämät, kotisairaanhoidon ylilääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

45 §. Aluelääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri.

46 §. Aluelääkärin tehtävänä on:

1) antaa lääkärihoitoa virkapiirissään asuville varattomille henkilöille maksutta ja muille kaupunginvaltuuston vahvistamasta palkkiosta lautakunnan määrääminä aikoina piirissään olevassa vastaanottohuoneistossa,

2) käydä niiden varattomien potilaiden luona, jotka taudin laadun vuoksi eivät voi saapua hänen vastaanotolleen,

3) antaa kaupungin huoltoviranomaisten pyynnöstä maksutta tarpeellisia lausuntoja ja todistuksia niiden henkilöiden terveydentilasta ja työkyvystä, jotka anovat tai saavat yhteiskunnallista huoltoa taikka pyrkivät huoltolaitokseen, mikäli tällaisten todistusten antaminen ei kuulu muille viranomaisille,

4) tarkastaa kaupungin huoltoviranomaisten pyynnöstä kaupungin kustannuksella annettuja lääkkeitä ja sairaanhoitotarvikkeita koskevia maksuasiakirjoja,

5) ilmoittaa viipymättä kotisairaanhoidon ylilääkärille sellaisista havaitsemistaan tai muuten tietoonsa tulleista seikoista, jotka voivat haitallisesti vaikuttaa yleiseen terveystilanteeseen,

6) olla kutsusta saapuvilla huoltolautakunnan ja sen jaoston kokouksissa,

7) pitää vahvistetun kaavan mukaista päiväkirjaa kaikista aluelääkärinä hoitamistaan potilaista ja muista suorittamistaan virkatoimista sekä lähettää kuukausittain siihen perustuvat ilmoitukset kotisairaanhoidon ylilääkärille,

8) antaa vuosittain tammikuun kuluessa kotisairaanhoidon ylilääkärille selostus toiminnastaan edellisen vuoden aikana, ja tulee selostukseen sisältyä ilmoitus virkapiirin terveydellisiä oloja koskevista yleisistä havainnoista,

9) suorittaa terveydenhuoltolääkärin määräämät, aluelääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

47 §. Aluelääkärin virkapiirit määrää terveydenhoitolaetakunta huoltolaetakuntaa kuultuaan.

48 §. Kotisairaanhoidon ylihoitajan tehtävänä on:

1) suunnitella ja järjestää kotisairaanhoitajien työtä heidän lähimpänä esimiehenään,

2) tehdä kotisairaanhoitajien työn laatua ja laajuutta sekä toiminta-alueetta koskevia esityksiä,

3) huolehtia kotisairaanhoitajien jatkokoulutuksen järjestämisestä,

4) laatia kotisairaanhoitoalaa koskevat ilmoitukset ja kerätä tilastotiedot sekä esittää ne määräaikana kotisairaanhoidon ylilääkärille,

5) suorittaa kotisairaanhoidon ylilääkärin määräämät, kotisairaanhoidon ylihoitajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

49 §. Kotisairaanhoidajan tehtävänä on:

- 1) avustaa aluelääkäreitä sairaiden hoidossa,
- 2) antaa kotikäynneillä lääkärin määräämää sairaanhoitoa varattomalle väestölle maksutta ja muille kaupunginvaltuuston vahvistaman tak-san mukaista, kaupungille kannettavaa maksua vastaan,
- 3) avustaa sairauden vuoksi puutteenalaiseen tilaan joutuneita henkilöitä muun huoltoavun saamisessa,
- 4) suorittaa työtä kaupungin sairaaloissa enintään kahden kuukauden aikana vuodessa,
- 5) pitää kirjaa hänen hoidettavakseen uskotuista lääkkeistä ja sairaanhoitotarvikkeista,
- 6) pitää vahvistetun kaavan mukaista päiväkirjaa tekemistään kotikäynneistä,
- 7) tilittää kantamansa hoitomaksut viraston kassanhoitajalle,
- 8) suorittaa kotisairaanhoidon ylilääkärin määräämät, kotisairaanhoidajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

50 §. Päivystävän sairaanhoitajan tehtävänä on:

- 1) hoitaa viraston puhelinpäivystystä lääkärin- ja sairaanhoitaja-avun järjestämiseksi potilaan luokse kiireellisissä sairaustapauksissa,
- 2) välittää muuta sairaustapauksia varten tarvittavaa apua kuten sairaankuljetusta ja rokotusta sekä antaa asiaan kuuluvia ohjeita,
- 3) avustaa terveydenhoitoviranomaisia tiedonantojen välittämisessä,
- 4) suorittaa kotisairaanhoidon ylilääkärin määräämät, päivystävän sairaanhoitajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

51 §. Ylihoitajalla ja ylikätilöllä on virkasäännön määräämä työaika.

Kotisairaanhoidajan ja päivystävän sairaanhoitajan työaika on sama kuin kaupungin sairaalain palveluksessa olevien sairaanhoitajien työaika.

52 §. Poliisilääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri.

53 §. Poliisilääkärin tehtävänä on:

- 1) toimia poliisilääkärin toimiston päällikkönä,
- 2) valvoa poliisilaitoksen käytössä olevissa huoneiloissa vallitsevia terveydellisiä oloja ja siinä mielessä tarkastaa vähintään kaksi kertaa vuodessa kaikki edellä mainitut huoneistot,
- 3) tutkia aika ajoin poliisilaitoksen huostassa oleville henkilöille annettavan ravinnon laatua ja tehdä ilmoitus havaitsemistaan epäkohdista poliisikomentajalle ja terveydenhuoltolääkärille,
- 4) antaa maksutonta lääkärinhoitoa niille poliisilaitoksen palveluksessa oleville henkilöille, joiden sairaanhoidosta kaupungin voimassa olevien säädösten mukaan on huolehdittava sekä tehdä sairaskäyntejä sanottujen henkilöiden luo ja, milloin asianomaisilla on oikeus saada ilmaiset lääkkeet ja sideaineet, määrätä ne heille,
- 5) toimittaa vähintään kerran vuodessa kaikkien edellisessä kohdassa mainittujen henkilöiden pakollinen tarkastus, jonka tulokset on merkittävä poliisilaitoksella säilytettäviin terveyskortteihin,
- 6) antaa tarvittaessa maksutonta lääkärinhoitoa poliisilaitoksen huostassa oleville henkilöille,
- 7) olla tavattavissa toimistossaan terveydenhoitolautakunnan yksissä neuvoin poliisikomentajan kanssa määräämänä aikana,
- 8) noudattaa poliisikomentajan antamia ohjeita muissa kuin sairaiden hoitoa koskevilla asioissa,
- 9) suorittaa terveydenhuoltolääkärin määräämät, poliisilääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

54 §. Osaston muun henkilökunnan tehtävät määrää terveydenhuoltolääkäri.

Kouluterveydenhoito-osasto.

55 §. Kouluterveydenhoito-osaston tehtävänä on huolehtia kaupungin kouluissa suoritettavasta terveydenhoitotyöstä sekä johtaa ja valvoa kansakoulujen kasvatusneuvolan ja kouluhammashoitolaitoksen toimintaa.

56 §. Kouluterveydenhoito-osaston päällikkönä on kouluylilääkäri sekä muuna henkilökuntana koululääkäreitä, koulujen erikoislääkäreitä, kouluylilhoitajia ja kouluhoitajia, joiden pätevyysvaatimukset ja tehtävät on määritelty kouluterveydenhoidon ohjesäännössä.

Elintarvikkeiden valvontaosasto.

57 §. Elintarvikkeiden valvontaosaston tehtävänä on:

- 1) valvoa terveydenhoidollisessa suhteessa yleiseen kulutukseen tarkoitettuja elintarvikkeiden tuotantoa, käsittelyä, valmistusta, jalostusta, kuljetusta ja kauppaa sekä niitä huoneistoja ja muita paikkoja, joissa mainitunlaista toimintaa tapahtuu,
- 2) avustaa terveysolojen valvontaosastoa majoitus- ja ravitsemisliikkeiden sekä muun elintarvikkeiden tarjoilun valvonnassa,
- 3) huolehtia eläintautien torjunnasta sekä valvoa kaupungissa olevien eläinsuojien ja niiden ympäristön terveydellisiä oloja,
- 4) valvoa eläintenhuoltoaseman toimintaa ja avustaa eläinsuojelulain noudattamisen valvonnassa,
- 5) avustaa terveysolojen valvontaosaston alaista desinfioimislaistosta rottien, hiirien, kyyhkysten ja muiden terveydelliseltä kannalta vaarallisten eläinten hävittämisessä,
- 6) valvoa osaston alaisen elintarvikelaboratorion toimintaa,
- 7) huolehtia niistä muista tehtävistä, jotka lautakunta tai kaupunginlääkäri antavat osaston suoritettavaksi.

58 §. Elintarvikkeiden valvontaosaston päällikkönä on elintarvikehygieenikko ja muuna henkilökuntana eläinlääkäri sekä terveystarkastajia. Määrärahojen puitteissa voidaan palkata myös tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

Terveysolojen valvontaosaston terveystarkastaja ja terveystarkastajat ovat myös elintarvikkeiden valvontaosaston määräämisvallan alaisia tarkastusten suorittamiseen nähden.

Terveysolojen valvontaosaston terveystarkastajan ja terveystarkastajain sekä elintarvikehygieenikon, elintarvikkeiden valvontaosaston terveystarkastajien, apulaisterveystarkastajien ja katsastajien tulee terveydenhoitolautakunnan siittä annettavien määräysten mukaan, toimia elintarvikeasetuksessa edellytettynä elintarviketarkastajina ja elintarvikekatsastajina.

59 §. Elintarvikehygieenikon tulee olla joko Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on erikoiskoulutusta ravintofysiologian alalla, tai Suomessa laillistettu eläinlääkäri, joka täyttää maatalousministeriön eläinlääkärihygieenikolle asettamat pätevyysvaatimukset, tai korkeakoulututkinnon suorittanut kemisti, jolla on korkein arvosana mikrobiologiassa. Elintarvikehygieenikoksi valittavalla tulee lisäksi olla käytännöllistä kokemusta elintarvikkeiden käsittelyn valvonnassa.

60 §. Elintarvikehygieenikon tehtävänä on:

- 1) valvoa terveydenhoidollisessa suhteessa yleiseen kulutukseen tarkoitettujen elintarvikkeiden tuotantoa, käsittelyä, valmistusta, jalostusta, kuljetusta ja kauppaa sekä niitä huoneistoja ja muita paikkoja, joissa mainitunlaista toimintaa tapahtuu,

2) selostaa pyydettyä asiaa selostettaessa asianomaisille niitä seikkoja, jotka saattavat vaikuttaa lautakunnan ratkaisuun 1) kohdassa tarkoitettuja huoneistoja käytäntöön hyväksyttäessä,

3) valvoa muiden terveydenhoitolautakunnan määräämien elintarvikeasetuksessa edellytettyjen elintarviketarkastajien ja -katsastajien tähän tehtävään kuuluvaa toimintaa,

4) valvoa terveystarkastajien hänen toimialallaan tapahtuvaa toimintaa,

5) ohjata ja valvoa elintarvikelaboratorion toimintaa,

6) valvoa, että maidon tuotanto- ja käsittelypaikkojen hygieeniset tarkastukset suoritetaan,

7) huolehtia elintarvikkeiden tarkastusta ja kauppaa koskevien tilastotietojen kokoamisesta,

8) valvoa, että ihmisravinnoksi kelpaamattomat elintarvikkeet ja kuolleet eläimet sopivalla tavalla käytetään hyödyksi tai hävitetään,

9) valmistella ja esitellä hänen toimialaansa kuuluvat asiat lautakunnalle,

10) antaa kaupungin viranomaisille ja yleisölle neuvoja ja ohjeita hänen toimialaansa koskevissa elintarvikehygieenisissä kysymyksissä,

11) olla lautakunnan määräämänä aikana virastossa yleisön tavattavissa,

12) antaa vuosittain viimeistään maaliskuun kuluessa lautakunnalle kertomus omasta ja hänen valvonnassaan olevien laitosten toiminnasta edellisen vuoden aikana,

13) suorittaa muut voimassa olevan lainsäädännön mukaan hänelle kuuluvat sekä lautakunnan ja kaupunginlääkäri määräämät, elintarvikehygieenikon toimialaan kuuluvat tehtävät.

61 §. Eläinlääkäri tulee olla Suomessa laillistettu eläinlääkäri ja täyttää maatalousministeriön eläinlääkintöosaston eläinlääkärihygieenikolle asettamat pätevyysvaatimukset.

62 §. Eläinlääkäriin tehtävänä on:

1) suorittaa elintarvikehygieenikon antamien ohjeiden mukaan hänen apulaisenaan tarkastuksia ja siinä yhteydessä erikoisesti

a) valvoa osaston suorittamia myymälätarkastuksia ja terveystarkastajien toimintaa,

b) suorittaa lihan- ja muiden elintarvikejalostuslaitosten tarkastuksia,

c) suorittaa eläinsuojien tarkastuksia,

2) osallistua terveystarkastajien kouluttamiseen,

3) toimia eläintenhoitoaseman valvojana,

4) osallistua poliisiviranomaisten suorittamiin ajurien hevosten, ajoneuvojen ja varusteiden tarkastuksiin,

5) seurata toimialueellaan eläintautien mahdollista esiintymistä ja ilmoittaa asianomaiselle piirieläinlääkärille uhkaavasta tai jo ilmenneestä tarttuvasta eläintaudista,

6) valvoa kotieläinten terveydenhoito-oloja ja eläinsuojelulainsäädännön noudattamista yksissä neuvoin muiden viranomaisten kanssa,

7) valvoa rottien, hiirien, kyyhkysten ja muiden terveydelliseltä kannalta vaarallisten eläinten hävittämistä,

8) olla terveydenhoitolautakunnan määräämänä aikana virastossa yleisön tavattavissa,

9) suorittaa elintarvikehygieenikon määräämät, eläinlääkäriin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

63 §. Elintarvikehygieenikko ja eläinlääkäri alkoot virka-aikana harjoitako yksityistä lääkäri- eikä eläinlääkärintoimintaa.

64 §. Osaston muiden viranhaltijain tehtävät määrää elintarvikehygieenikko, kuitenkin siten, että terveydenhoitolautakunnan tulee vahvistaa elintarvikeasetuksessa edellytetyinä elintarviketarkastajina samoin kuin samassa asetuksessa edellytetyinä elintarvikekatsastajina toimivien viranhaltijain keskinäinen työnjako.

Erinäisiä määräyksiä.

65 §. Kaupunginlääkäriin, kaupunginhygieenikon ja terveydenhuoltolääkäriin valitsemisesta on säädetty yleisestä lääkärihoidosta annetussa laissa, kansakoulujen koululääkärien valitsemisesta kansakoulujen lääkärimoimesta annetussa asetuksessa sekä ammattienylitarkastajan ja ammattientarkastajien valitsemisesta ammattientarkastuslaissa. Elintarvikehygieenikon valitsee kaupunginhallitus terveydenhoitolautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Viraston muut vakinaisten virkojen haltijat valitsee terveydenhoitolautakunta. Tilapäiset viranhaltijat ottaa kaupunginlääkäri, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan ottaa asianomainen osastopäällikkö.

66 §. Kaupunginhallituksella on oikeus myöntää anomuksesta erityisissä tapauksissa poikkeuksia tässä johtosäännössä määrätystä pätevyysvaatimuksista, ei kuitenkaan lääkärien eikä eläinlääkärien osalta.

Kaupunginvaltuusto päätti kumota 1. 12. 1908 vahvistamansa terveyspoliisin katsastajien johtosäännön, 13. 5. 1913 vahvistamansa terveydenhoidon tarkastajan johtosäännön, 7. 5. 1924 vahvistamansa Helsingin kaupungin asuntotarkastuksen johtosäännön, 21. 6. 1933 vahvistamansa Helsingin kaupungin eläinlääkäriin ja toisen kaupungineläinlääkäriin johtosäännöt, 22. 11. 1933 vahvistamansa Helsingin kaupungin poliisilääkäriin johtosäännön, 27. 10. 1937 vahvistamansa Helsingin kaupungin aluelääkärien johtosäännön sekä 9. 11. 1938 vahvistamansa Helsingin kaupungin ammattientarkastuksen johtosäännön. Kaupunginvaltuusto 15/1 1958.

Uudenmaan lääninhallitus päätti kumota Uudenmaan läänin kuvernöörin 12. 11. 1879 vahvistaman Helsingin kaupungin kunnallisen sairaanhoidon ohjesäännön. Uudenmaan lääninhallitus 12/3 1958.

Terveydenhoitolautakunta päätti kumota 18. 5. 1916 hyväksymänsä terveydenhoitolautakunnan sihteerin johtosäännön, 22. 3. 1923 hyväksymänsä ohjesäännön makkaratehtaiden valvojille Helsingin kaupungissa ja 24. 5. 1928 hyväksymänsä Helsingin kaupungin kunnan sairaanhoitajattarien johtosäännön. Terveydenhoitolautakunta 9/4 1958.

12. LAKI KANSANELÄKELÄIN MUUTTAMISESTA.

Annettu tammikuun 17 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 17/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:88)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 8 päivänä kesäkuuta 1956 annettuun kansaneläkelakiin (347/56) uusi, näin kuuluva 74a §:

74a §. Niiden asioiden käsittelyä varten, joihin tätä lakia on sovellettava, on vakuutusoikeudessa siitä annetussa laissa tarkoitettuina maallikkojäsenenä kaksi kansaneläkettä nauttivaa jäsentä ja heille tarpeellinen määrä varajäseniä. Näillä tulee olla tärkeimmissä ammateissa ja elinkeinoissa tarjoutuvien toimeentulomahdollisuuksien tuntemusta.

Edellisessä momentissa tarkoitettut maallikkojäsenet sekä heidän varajäsenensä määrää valtioneuvosto sosiaaliministeriön esityksestä kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Maallikkojäsenten tulee osallistua, sen lisäksi mitä vakuutusoi-
keudesta annetussa laissa on erikseen säädetty, asian käsittelyyn, ellei ole kysymys yksinomaan eläkkeen tukiosasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 1958.

---

13. LAITURIHUOLLON TAKSA.

Satamalautakunnan vahvistama tammikuun 20 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:51)

Korvaus laiturihuollon Helsingin satamassa vastaanottamien tavaroiden maihinotosta ja varastoimisesta makasiiniin, laiturisuojaan tai avoimelle laiturille sekä haltuunottamisesta ja hoidosta veloitetaan, tavaransiirotmatkan ollessa enintään 50 metriä aluksen lastiluukulta, jällempänä seuraavan taksan maksujen mukaan, kuitenkin siten, että vähin veloitus on 50 mk.

Astiatavarasta veloitetaan kuten kappaletavarasta, milloin astiainpaino on alle 50 kg.

Säkitavarasta veloitetaan taksassa ilmoitetut maksut ainoastaan milloin paino säkkiä kohden on 50-100 kg.

Muissa tapauksissa veloitetaan taksan maksujen lisäksi tonnilta seuraavasti:

	Kesätaksa 1. 4. - 15. 11. mk	Talvitaksa 16. 11. - 31. 3. mk
painon säkkiä kohden ollessa alle 50 kg	13	14
" " " " yli 100 "	35	38

T a k s a:

Hinnat tonnilta = 1 000 kg,
ellei muuta ole mainittu:

	Kesätaksa 1. 4. - 15. 11. mk	Talvitaksa 16. 11. - 31. 3. mk
Aluminium, harkkoina	340	360
Aluminiumsulfaatti, säkeissä	290	308
Ammoniumsulfaatti, "	290	308
Asbestiputket	356	378
Astiatavara, puhdas, väh. 2 000 kg	250	264
" alkoholi, yli 200 l. astioissa	318	337
Astiat, tyhjät, ei yli 200 l. kpl.	23	24
" " " 201-400 l. "	27	30
" " " yli 400 l. "	37	40
Autot	600	640
Fosfaatti, säkeissä	318	336
Glaubersuola, "	318	336
Grafiitti	318	336

Hamppu, pellava ja rohtimet	640	680
Hapot, tynnyreissä	275	290
Happopullot	510	538
Hartsit, astioissa	250	264
Herneet, säkeissä	286	303
Hiekka, "	286	303
Jalopuu, kuten tammi-, mahonki-, pyökki- yms.		
tukkeina ja niputettuna	356	379
sahattuna, ei niputettuna	395	422
Jauhottimet, ryynit ja maltaat, säkeissä	286	303
Kaakeli-, seinä- ja lattialaatat: pieninä paketteina enintään 10 kg:an saakka	424	452
yli 10 kg painavina paketteina (irtonaisina kuten tiilet)	331	353
Kaapelikelat	352	374
Kahvi ja kaakaopavut, mausteet, säkeissä	342	360
Kainiitti, kalkkisuola, kalkkisalpietari, säkeissä	286	303
Kala, kuivattu	326	347
Kalkkikivi ja -liitu, säkeissä	292	310
Kalkkityppi, säkeissä	407	430
Kanisterit, tyhjä, kpl.	8	9
Kappaletavara	640	680
Kaura, säkeissä	300	321
Kettinki	340	361
Kimröökki, laatikoissa	435	459
" säkeissä	450	475
Kipsi, säkeissä	318	336
Kloorikalkki, astioissa	250	264
Korkki, paaluissa	640	680
Leseet, säkeissä	323	344
Liitu, säkeissä	318	336
Lumppu, paaluissa	640	680
Luu jauho, säkeissä	318	336
Lyijy, sinkki, tina, kupari ja valko- metalli, harkkoina	218	232
Maltaanidut, säkeissä	286	303
Paketit, kpl. alle 10 kg	10	11
Piikkilanka	408	435
Posliinisavi, säkeissä	318	336
Putken pätkät	376	400
Rauta, kuten takki- ja betonirauta, kiskot, palkit, pellit, putket, vaununpyörät, samoin kuin rauta ja teräs, pienempää kokoa, öljy- tyt,	312	332
Öljytyt, 10 % lisäys.		
Rautalevyt, irralliset, alle 3 mm	360	383
Rehujauhottimet, säkeissä	286	303
Rehukakut, "	286	303
Rehukalkki, "	286	303
Rikki, "	300	318
Salpietari, säkeissä	292	310
Savi, "	318	336
Sementti, "	318	336

Silli, astioissa	292	310
Sillijauho, säkeissä	318	336
Soijarouhe, "	318	336
Sokeri, "	286	303
Sooda, "	410	436
Suola, "	286	303
Superfosfaatti, "	300	318
Säkkitavara, tavall., väh. 2 000 kg	286	303
Sälpä, säkeissä	286	303
Talkki, "	318	336
Terva ja mäntyöljy, astioissa	250	264
Tiilet, irralliset, paino alle 1 kg	500	540
" " " 1-2 kg	443	477
" " " 2-3 kg	318	342
" " " yli 3 kg	294	314
" häkeissä ja laatikoissa	324	346
Tiiliputket, suuret	500	540
Traktorit	550	583
Tuomaskuona, säkeissä	318	336
Tärpätti, astioissa	250	264
Verialbumiini, säkeissä	462	488
Vilja, säkeissä	286	303
Virna, "	286	303
Vuodat, irtonaiset, märät	420	452
" " " laskettu taakassa	512	553
" " " kuivat, suolatut)	396	425
" " " märät, nipuissa)		
Värit, keltaokra, punamulta, astioissa	274	288
" " " säkeissä	318	336

E r i k o i s t a k s a :

Vapaa purkaus:

Jos alus yli 2 tonnia painavien tavarayksikköjen osalta on konossementtiehdon nojalla vapautunut purkauksen aiheuttamista kustannuksista, on tavaran vastaanottaja velvollinen mahinottokustannusten lisäksi korvaamaan myöskin tällaisten tavarain siirrosta aluksen kannelta tai lastiruumasta aluksen partaalle aiheutuvat kustannukset.

Laiturihuollolle tällä ns. vapaalla purkauksella purettujen tavarain vastaanotosta veloitetaan seuraavasti:

	Kesätaksa tonnilta mk	Talvitaksa tonnilta mk
1. Kollin painon ollessa 2-5 tonnia	1 120	1 205
2. " " " yli 5 "	795	850
3. " " " " 5 "		
nostettaessa uivalla nosturilla	865	925
4. Rautaa tai putkia käsittävät kollit:		
2-5 tonnia	585	635
yli 5 "	795	850
5. Jalopuu	680	735
Autot, traktorit ym. niihin verrattavat painon ollessa yli 2 tonnia, kuten vapaa purkaus (ks. edellä kohdat 1-3).		

Purettaessa tavaroita satamalaitoksen nostureilla veloitetaan yli 2 tonnia painavista kolleista edellä ilmoitettujen hintojen lisäksi voimassa oleva nosturivuokra.

Punnitus:

Lastia punnitaan maihinoton yhteydessä vain aluksen varustamon, päällikön tai hänen asiamiehensä suostumuksella. Punnituksesta aluksen sivulla veloitetaan lisämaksua ahtausliikkeen veloituslaskun mukaan.

Kuljetukset purkauksen yhteydessä:

Tavara, jonka käsittely ja varastossapito ovat poikkeusmääräysten alaiset, kuljetetaan säilytyspaikkaan, jonka viranomaiset tätä tarkdista varten osoittavat, ja veloitetaan siitä aiheutuvat kuljetuskulut ja mahdolliset muut kustannukset erikseen.

Hedelmät ja muu arka tavara, joka maihinotetaan kylmänä vuodenaikana, kuljetetaan lämpimään varastoon. Tästä aiheutuvat kuljetus- ja mahdolliset muut kustannukset veloitetaan erikseen.

Myöskin, milloin tavara tilanpuutteen vuoksi tai muista syistä on purettaessa kuljetettava aluksen sivuilta autolla, veloitetaan kuljetuskustannukset erikseen.

Kuljetukset pakkahuoneelle:

Siirrettäessä tavaroita makasiinista, laiturisuojaista tai avoimelta laiturilta pakkahuoneelle, kun siirto suoritetaan laiturihuollon yleisten määräysten 7 §:n nojalla, veloitetaan kuljetuksesta autolla tavaralähetksistä, joiden paino on yli 50 kg,

kesätaksa 700 mk/tonnilta,

talvitaksa 770 mk/tonnilta,

kuitenkin siten, että vähin veloitus on 70 mk.

Pienempien lähetysten siirrosta veloitetaan seuraavan taksan mukaan:

Lähetykset 41-50 kg 50 mk lähetykseltä, ja

" " 21-40 kg 30 mk "

Korvaukset erikoistehtävistä:

Tavaranomistajan määräyksestä tai hänen etujensa vuoksi suoritetuista töistä, kuten lajittelusta, punnituksesta, uudelleen tapuloimisesta, tavarain päällyksen korjaamisesta, rautatievaunujen purkamisesta tai kuormaamisesta, vartioinnista jms. veloitetaan työ kustannukset 20 %:n lisäyksellä, kuitenkin siten, että vähin maksu on 50 mk.

Ylitöistä veloitetaan lain siitä säätämällä tavalla.

Odotusajalta, jota satamalaitos tai sen väki eivät ole aiheuttaneet, veloitetaan erikseen.

Tavarapeitteiden vuokra:

Jos tavara suojataan tavarapeitteellä, veloitetaan siitä korvausta 120 mk peitteeltä vuorokaudessa. Vähin veloitettava maksu on 120 mk peitteeltä.

Todistukset:

Tavaranomistajan pyynnöstä annettavista todistuksista veloitetaan 50 mk todistukselta.

Laskemisesta

ns. oman vastaanoton yhteydessä veloitetaan 25 mk tonnilta.

Tämä taksa on voimassa 1. 2. 1958 alkaen.

---

14. HELSINGIN KAUPUNGIN SATAMAJÄRJESTYS.

Sisäasiainministeriön vahvistama tammikuun 21 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä marraskuun 13 p:nä 1957)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1926:14 ja 1946:5)

I Luku.

Yleiset säännökset.

1 §. Helsingin kaupungin satama-alueella on voimassa olevien lakien, asetusten ja muiden säännösten lisäksi noudatettava tämän satamajärjestyksen määräyksiä.

2 §. Helsingin kaupungin satama-alueeseen kuuluu se vesialue, jonka länsi-, etelä- ja itärajat ovat: Pikku Kuusisaaren eteläkärki - Morsian - Porsas - kaupungin vesialueen raja pisteeseen $60^{\circ}09'56,9''$ P, $24^{\circ}54'01,7''$ I, edelleen pisteeseen $60^{\circ}09'16,8''$ P, $24^{\circ}54'01,6''$ I ja siitä Lautasaaren Vattuniemen vesialueen pohjois-, ranta- ja etelärajaa noudattaen pisteeseen $60^{\circ}08'51,2''$ P, $24^{\circ}54'01,5''$ I - Melkistä kaakkoon oleva piste $60^{\circ}07'30,8''$ P, $24^{\circ}54'04,5''$ I - Vallisaaren ja Kuningkaansaaren välisestä salmesta etelään oleva piste $60^{\circ}07'25,5''$ P, $25^{\circ}00'49,5''$ I - kaupungin vesialueen raja pisteeseen $60^{\circ}08'08,5''$ P, $25^{\circ}00'52,4''$ I, edelleen pisteeseen $60^{\circ}09'31,6''$ P, $25^{\circ}00'30,6''$ I sekä Laajasalon eteläpuolitse pisteeseen $60^{\circ}09'30,7''$ P, $25^{\circ}00'50,5''$ I, josta pisteeseen $60^{\circ}09'28,6''$ P, $25^{\circ}01'37,9''$ I ja tästä edelleen Långörnin länsirantaa pitkin Laajasalon rantaan - kaupungin vesialueen raja Laajasalon länsiosan, Herttoniemen lounaisosan ja Kulosaaren eteläosan ja länsirannan rantojen puolella - Kivinokasta luoteeseen oleva piste $60^{\circ}11'51,9''$ P, $25^{\circ}00'03,6''$ I - Kivinokasta koilliseen oleva piste $60^{\circ}12'14,7''$ P, $25^{\circ}01'12,6''$ I - Kokkosaaresta itään oleva piste $60^{\circ}12'20,2''$ P, $24^{\circ}59'43,5''$ I - pohjoissuuntaa mantereen rantaan asti.

Pikku Huopalahti, Töölön lahti ja Suomen valtion omistama alue Katajanokan pohjoispuolella eivät ole sataman vesialuetta.

Nämä rajat on merkitty sataman vesialuetta osoittavaan karttaan. Satama-alueen maanpuoleiset rajat kaupungin omistamalla maalla vahvistaa kaupunginvaltuusto.

3 §. Sataman hallintoa hoitaa kaupunginhallituksen valvonnan alaisena kaupunginvaltuuston asettama satamalautakunta.

Tämän satamajärjestyksen noudattamista valvovien satamaviranomaisten tehtävistä määrätään satamalautakunnan ja satamalaitoksen johtosäännöissä.

II Luku.

Aluksen saapuminen satamaan.

4 §. Satama-alueelle saapuessaan on jokaisen aluksen, hinattuja lastiproomuja lukuun ottamatta, nostettava kansallislippunsa ja pidettävä se nostettuna, kunnes aluksen saapumisesta on tehty 12 §:n mukainen ilmoitus satamakonttoriin.

Jos alus saapuu vuorokauden pimeänä aikana, on lippu nostettava seuraavana aamuna ja pidettävä ylhäällä, kuten edellä on määrätty.

5 §. Räjähdyksenvaarallisia aineita tai palavia nesteitä ja kaasuja kuljettavan aluksen osalta on noudatettava, mitä sellaisten aineiden kuljettamisesta on erikseen säädetty. Aluksessa on sen satama-alueelle saapuessa ja siellä ollessa pidettävä näkyvissä tällaisten aineiden kuljettamista varten säädetty merkit. Jollei alukselle ole ennakolta annettu määräystä sijoituspaikasta, on se ankkuroitava syrjään riittävän etäälle kulkuväylästä, laiturista ja toisista aluksista.

6 §. Jos alus saapuu rutan tai muun yleisvaarallisen kulkutaudin saattamalta paikkakunnalta tai jos aluksessa matkan aikana on sattunut sairaus- tai kuolemantapaus tarttuvan, tarttuvaksi epäillyn tai tunnettoman taudin johdosta, on aluksessa sen satamaan saapuessa nostettava ja pidettävä vähintään 3 metriä rungon yläpuolella näkyvällä paikalla valoisena aikana säädetty karanteeniliput (Q) sekä vuorokauden muuna aikana kaksi toistensa yläpuolella olevaa ympäri näköpiirin näkyvää lyhytä, joista ylempi on punainen ja alempi valkoinen. Merkit on pidettävä näkyvissä, kunnes asianomainen lupa on saatu niiden poistamiseen. Ennen tätä älköön alus olko välittömässä yhteydessä maihin taikka toiseen alukseen. Alusta ohjanneen luotsin on jäätävä alukseen, kunnes hän on saanut luvan poistua. Alus on satamaviranomaisen osoituksen mukaan ankkuroitava vähintään 300 metrin etäisyydelle maasta sekä toisesta aluksesta ja on alusta ankkuroimispaikalle ohjaavan luotsin vältettävä alukseen nousemista. Satamaviranomaisten on viipymättä ilmoitettava terveydenhoitoviranomaisille ja poliisilaitokselle tällaisen aluksen saapumisesta.

III Luku.

Luotsaus satama-alueella.

7 §. Luotsausta satama-alueella saavat toimittaa, päitsi valtionluotsit, ainoastaan satamaviranomaisten satamaluotseiksi hyväksymät henkilöt, joiden toiminnasta kaupunki ei vastaa. Satamaluotsauspakkoa ei ole.

8 §. Satamaan luotsattavaan alukseen saadaan luotsi käyttämällä kansainvälisiä luotsinkutsumerkkejä. Satamaluotsia muuten tarvittaessa on aluksen päällikön tai hänen asiamiehensä tehtävä tilaus vähintään tuntia aikaisemmin.

9 §. Satamaluotsit eivät ole oikeutetut luotsaamaan aluksia satama-alueen ulkopuolella.

IV Luku.

Ilmoitus aluksen saapumisesta.

10 §. Aluksen saavuttua satamaan on sen päällikön tai hänen asiamie-

hensä viipymättä tehtävä siitä ilmoitus satamakonttoriin. Jos alus saapuu aikana, jolloin konttori ei ole avoinna, on ilmoitus tehtävä kolmen tunnin kuluessa sen jälkeen, kun konttori on avattu.

Satamasta käsin liikennettä kaupungin tullipiirissä harjoittavista matkustaja-, hinaaja-, pelastus- ym. näihin verrattavista kauppamerenkulussa käytettävistä aluksista on ennen liikenteen aloittamista ilmoitettava satamakonttoriin, jolloin samalla määrätään, miten niistä on suoritettava satamamaksut ja tehtävä alusilmoitukset.

Jos paikallisliikenteeseen ilmoitetun aluksen matkat ulotetaan tullipiirin ulkopuolelle, on tällaisista matkoista tehtävä joka kerran eri ilmoitus.

Päivittäisiä kulkuvuoroja noudattavista, tullipiirin ulkopuolelle kotimaan liikenteessä liikennöivistä matkustaja-aluksista saadaan ilmoitukset tehdä viikoittain. Paikallisliikenteessä toimivista aluksista on tehtävä ilmoitus kunakin purjehduskautena liikenteen alkaessa ja päättyessä. Satamakonttorin niin vaatiessa on satamamaksut suoritettava ennakoita.

Matkustaja-alusten kulkuvuorojen muutoksista on heti ilmoitettava satamakonttoriin.

11 §. Kotimaisessa liikenteessä kulkevien alusten lastista on heti aluksen saavuttua annettava satamakonttorille asianmukainen lastiluettelo, jota on vaadittaessa täydennettävä tarpeellisin tiedoin.

12 §. Satamakonttorissa pidetään saatavana tähän satamajärjestykseen liitetyn mallin mukaisia painettuja ilmoituslomakkeita niissä vaadittujen tietojen antamista varten. Sellaiset tiedot, joita aluksen saapumisesta ilmoitusta tehtäessä ei ole voitu antaa, on mahdollisimman pian annettava satamakonttorille. Satamakonttori antaa pyydettyessä maksut-ta todistuksen tehdystä ilmoituksesta.

13 §. Tässä luvussa mainitut määräykset eivät koske Suomen eikä vieraan valtion omistamia aluksia, paitsi milloin niitä käytetään kauppamerenkulun tai satama-alueella muuhun ansiotarkoitukseen.

Määräykset eivät myöskään koske huvipursia, purjeveneitä eikä yksityisten käytössä olevia moottoriveneitä.

V Luku.

Aluksen sijoittaminen.

14 §. Alusta ei saa ilman pakottavaa syytä ankkuroida merkitylle kulkuväylälle, vedenalaisten kaapeliin läheisyyteen, linjamerkkien yhdyslinjojen tai johtovalosektorien kohdalle eikä kiinnittää siltaan, laiturin rakenteisiin, viittaani tai merimerkkiin eikä paikkaan, missä alus voi aiheuttaa haittaa liikenteelle.

15 §. Alus on kiinnitettävä satamaviranomaisten osoittamaan paikkaan, mistä sitä ei saa ilman tämän suostumusta siirtää toiseen paikkaan. Muille kuin säännöllisiä vuoroja noudattaville matkustaja-aluksille osoitetaan laituri- tai muu kiinnityspaikka siinä järjestyksessä kuin ne saapuvat satamaan, ellei lastin laadun tai jonkin muun syyn tähden tästä ole tehtävä poikkeusta.

16 §. Alus on siirrettävä toiseen paikkaan satamaviranomaisten niin vaatiessa ottamalla huomioon, että parhaillaan tapahtuvaa purkausta ja lastausta mahdollisimman vähän häiritään. Jos lastaamista tai purkamista viivytetään toisen aluksen vahingoksi, on satamaviranomaisilla oikeus määrätä viivyttelijä luovuttamaan laituriapaikkansa toiselle.

17 §. Moottori-, purje- ja soutuveneitä tai niihin verrattavia aluksia ei saa kiinnittää purkausta ja lastausta varten varattuihin laitureihin tai muihin kuin kiinnitystarkoituksiin rakennettuihin laitteisiin eikä paikkoihin, missä ne voivat häiritä liikennettä.

18 §. Jos alus tai vene on vastoin edellä olevia määräyksiä sijoitettu satama-alueelle eikä aluksen päällikkö tai veneen omistaja noudata tässä kohdin annettuja määräyksiä, on satamaviranomaisilla oikeus aluksen tai veneen omistajan kustannuksella ja vastuulla toimittaa siirtäminen.

VI Luku.

Laituriin kiinnitetyt ja riisutut alukset.

19 §. Alusta laituriiin kiinnitettäessä ja siitä irroitettaessa sekä sen laiturissa ollessa on noudatettava tarpeellista varovaisuutta laituriin vaurioitumisen välttämiseksi. Aluksen sivuilla on sen laiturissa ollessa käytettävä riittävästi suojakkeita.

Venekurjet ja muut aluksen laitojen ulkopuolelle ulottuvat laitteet on asetettava siten, etteivät ne ole haitaksi eivätkä aiheuta vahinkoa satamalaitteille. Kun purkaus- tai lastaustyöt on keskeytetty tai lopetettu, on aluksen puomit käännettävä laitojen sisäpuolelle. Kulkuksillat ja laskuportaat on varustettava turvallisilla kaiteilla ja pidettävä valaistuin vuorokauden pimeänä aikana sekä sijoitettava aluksen pituussuuntaan ja siten, että nosturien siirtäminen on esteetön.

20 §. Aluksen viemäri- ym. johdot on ennen sen laituriiin saapumista ja satamassa olon aikana peitettävä siten, ettei laiturille pääse vettä tai likaa. Nostolaitteista ja lämpöjohdoista on höyry ja kuuma vesi sopivin toimenpitein estettävä pääsemästä laituriin välittömään kosketukseen.

21 §. Aluksen vihellintä tai sireeniä ei saa käyttää muuhun kuin merenkulusta annetuissa säännöissä määrättyjen merkkien antoon.

22 §. Laituriin kiinnitetyn aluksen potkuria saa käyttää vain hiljaisen vauhdin koekäyttönä aluksen valmistautuessa lähtöön, paitsi milloin satamaviranomaisten kanssa on toisin sovittu.

23 §. Jokaisessa satama-alueella olevassa aluksessa, jota ei ole riisuttu, pitää olla riittävä määrä laivaväkeä, jotta alus tarpeen tullen voidaan siirtää.

24 §. Riisuttavasta aluksesta on annettava 12 §:n mukainen ilmoitus, jota tehtäessä sille osoitetaan paikka. Alus on kiinnitettävä satamaviranomaisten hyväksymällä tavalla ja on aluksen omistajan valvottava, että kiinnityslaitteet ovat aina tyydyttävässä kunnossa.

Riisutun aluksen omistajan tai asiamiehen on uskottava aluksen huolto luotettavalle henkilölle, jonka nimi ja osoite on ilmoitettava satamaviranomaisille.

VII Luku.

Liikenne sataman vesialueella.

25 §. Satama-alueella kuljettaessa on aluksen tai veneen vauhti säädettävä olosuhteiden, paikan ja aluksen rakenteen mukaan niin, ettei kenellekään aiheudu vahinkoa, haittaa tai vaaraa. Erityistä varovaisuutta on noudatettava sivuutettaessa lautan kulkupaikkoja, vesirakennustyö-

maita, ruoppauslaitoksia, telakoita, syväänlastattuja proomuja, puu-tavaralauttoja, purjehdusseurojen venesatamia ja veneiden kiinnitys-paikkoja.

Suurin sallittu nopeus on 4 solmua sisäsatamassa, jonka ulko-rajat ovat: sataman vesialueen raja Pikku Huopalahden suulta Lautta-saaren sillan kohdalle - Saukon länsikärki - Hernesaarenkari - Pikku Harakka - Länsi Mustasaari - Katajaluoto - Katajanokan itäkärki - Hylkysaari - Mustikkamaan itäpäätä - Hålvik - sataman vesialueen raja Vantaan suulle.

26 §. Satama-alueella ei saa aluksen hinattavana olla useampia aluk-sia tai lauttoja kuin mitä satamaviranomaiset sallivat.

27 §. Jäissä kulkevan aluksen on pysyttävä murrettussa uomassa ja säädetty vauhtinsa niin, ettei jään reuna lohkeile. Erittäin varoen on kuljettava paikoissa, joissa talvitiesiltoja pidetään uoman ylitse.

28 §. Moottori-, purje- ja soutuveneiden on vältettävä liikkumista laivaväylillä sekä siirryttävä syrjään kauppa-alusten tieltä.

VIII Luku.

Sataman mataloitumisen ja likaantumisen estäminen.

29 §. Satama-alueelle on kielletty päästämästä tai heittämästä mataloitumista tai likaantumista aiheuttavia aineita tai jätteitä.

Aluksen päällikkö tai hänen asiamiehensä on velvollinen ilmoit-tamaan satamaviranomaisille aluksesta veteen pudonneesta tavarasta ja ryhtymään toimenpiteisiin sen nostamiseksi.

30 §. Purettaessa tai lastattaessa tavaraa, jonka varisemisesta voi ai-heutua sataman mataloitumista, on käytettävä työn teettäjän hankkimia suojapeitteitä tai muulla tavoin estettävä tavarahan putoaminen veteen. Jätteitä, tuhkaa tai muuta sellaista on kielletty päästämästä tai heittä-mästä aluksista, rautatievaunuista, tavaravajoista tai säilytyspaikois-ta satama-alueelle ja on mainitunlaiset jätteet työn teettäjän toimesta ja kustannuksella vietävä pois satama-alueelta niitä varten osoitetuil-le paikoille sekä tavarahan likaamat paikat puhdistettava.

31 §. Sataman vesialueelle on kielletty päästämästä tankeista ja muis-ta säiliöistä öljyä tai öljynsekaista vettä. Jollei tätä määräystä nouda-teta, on satamaviranomaisilla oikeus suorittamansa katselmuksen pe-rusteella määrätä, että aluksen päällikön tai tavaranhaltijan on kustan-nuksellaan poistettava öljy, puhdistettava tästä syystä likaantuneet sa-taman rakenteet sekä hiekoitettava tai muulla tavoin siistittävä öljyyn-tyntynyt ranta-alue. Jos tämä laiminlyödään, on satamaviranomaisilla oikeus huolehtia näistä toimenpiteistä laiminlyöjän kustannuksella.

32 §. Aluksen savutorvien ja kattiloiden nuohousta ei saa suorittaa aluksen laiturissa ollessa klo 6 ja 22 välisenä aikana eikä myöskään, jos ilmvirta käy maalle tai toiseen alukseen päin.

33 §. Sellaista alusten ja veneiden korjaus- ja kunnostamistyötä, mi-kä saattaa aiheuttaa likaisuutta, mataloitumista tai tulenvaaraa, saa-daan suorittaa vain tarkoitusta varten osoitetussa paikassa, joka työn-suorittajan on pidettävä puhtaana.

34 §. Satama-alueelle ei saa ilman satamaviranomaisten lupaa raken-taa laitureita, lyöä paaluja, asettaa siltoja, arkkuja, poijuja tai muita meriliikennettä haittaavia esteitä.

IX Luku.

Tavaran purkaus ja lastaus.

35 §. Tavaraa purettaessa ja lastattaessa on huolehdittava siitä, ettei laiturirakenteita ja lastauksessa tai purkauksessa käytettäviä laitteita vahingoiteta. Raskasta tavaraa laiturille siirrettäessä on käytettävä sopivia, aluksen päällikön tai tavaranhaltijan toimesta hankittavia alustoja.

36 §. Tavaraa ei saa sijoittaa nostolaitteiden viereen eikä laiturille, kadulle, käytävälle, varastosuojan edustalle eikä portaalle, paitsi poikkeustapauksissa satamaviranomaisten kussakin tapauksessa antamalla luvalla.

37 §. Kivihiili, koksi, kalkki ym. pölyävä, likaava tai pahanhajuinen tavara on purettava ja lastattava tarkoitukseen varatulla paikalla.

Mikäli tämänlaatuista tavaraa halutaan purkaa tai lastata muulla paikalla, on siihen erikseen hankittava satamaviranomaisten lupa ja tällöin tavaraa käsiteltäessä tarkoin noudatettava näiden antamia ohjeita.

38 §. Yksityisille kuuluvat, satama-alueella käytettävät purkaus-, lastaus- tai kuljetusvälineet on varustettava omistajan nimellä tai tunnuksella. Tällaisia välineitä älköön jätettävä työn päätyttyä laiturialueelle.

39 §. Räjähdyksenvaarallisten aineiden tai palavien nesteiden ja kaasujen purkamisen ja lastaamisen suhteen on tarkoin noudatettava, paitsi mitä siitä laissa ja asetuksissa on erikseen säädetty, lisäksi seuraavia määräyksiä:

1) Tällaisia aineita suurehkoissa määrin kuljettavien alusten purkaus ja lastaus on suoritettava erikseen osoitetussa paikassa joko laiturissa tai redillä. Aluksen laiturissa ollessa on sivullisten pääsy paikalle estettävä ja tavara, mikäli sitä ei suoraan aluksesta sijoiteta tarkoitusta varten rakennettuihin, asianomaisten viranomaisten hyväksymiin varastoihin, vietävä viipymättä pois satama-alueelta.

2) Aluksen päällikkö ja tavaranhaltija ovat velvolliset järjestämään ja kustantamaan asianomaisten viranomaisten hyväksymän vartiointin siksi ajaksi kuin tässä pykälässä mainituilla aineilla lastattu alus viipyy satama-alueella.

3) Jos palavia nesteitä aluksesta säiliöihin pumpattaessa havaitaan johtojen vuotavan, on pumppaus heti keskeytettävä ja on aluksen päällikön tai tavaranhaltijan huolehdittava veteen vuotaneen nesteen poistamisesta ja muista toimenpiteistä siten, kuin tämän satamajärjestyksen 31 §:ssä on määrätty.

4) Satamaviranomaisten luvatta ei purkausta ja lastausta saa suorittaa vuorokauden pimeänä aikana.

5) Jos havaitaan, ettei tarpeellisia varovaisuustoimenpiteitä noudateta, on satamaviranomaisilla oikeus keskeyttää purkaus tai lastaus ja määrätä alus poistumaan satamasta välittömästi tai määräjän kuluessa.

40 §. Aluksen päällikön tai hänen asiamiehensä on huolehdittava siitä, että voimassa olevain taksain mukaiset satama- ja liikennemaksut on suoritettu, ennenkuin aluksen purkaus ja lastaus aloitetaan, mikäli satamaviranomaiset eivät ole antaneet lupaa töiden aloittamiseen jo ennen maksujen suorittamista.

X Luku.

Tavaran varastoiminen.

41 §. Tavaran varastoimisessa on noudatettava varastopaikkojen käytämisestä erikseen annettuja määräyksiä.

Tavara on satamaviranomaisten niin vaatiessa tavaranhaltijan toimesta siirrettävä toiseen paikkaan tai kuljetettava pois satama-alueelta. Ellei määräystä tavaran poistamisesta noudateta, on satamaviranomaisilla oikeus siirättää tavara muualle tavaranhaltijan kustannuksella ja vastuulla.

42 §. Tavara, joka levittää hajua tai pölyä tai josta aiheutuu vaaraa tai haittaa, on satamaviranomaisten vaatiessa viivyttämättä vietävä pois satama-alueelta. Jos tavaranhaltija on tuntematon, ei ole tavattavissa tai kieltäytyy noudattamasta kehoitusta, on satamaviranomaisilla oikeus tavaranhaltijan kustannuksella ja vastuulla siirtää tavara ja huolehtia sen säilyttämisestä. Tästä toimenpiteestä ilmoitetaan maistraatille.

43 §. Satama-alueelle tai vasalle varastoitu tai rautatievaunuihin lastattu tulenarka tavara on tavaranhaltijan toimesta pidettävä peitettynä.

Jos tarpeelliseksi havaitaan, on satamaviranomaisilla oikeus velvoittaa tavaranhaltija kustantamaan tehokas vartiointi tulenarkaa tavaraa satama-alueella varastoitaessa.

44 §. Tavaran alustana käytetyt ristikot ja muut irtonaiset laitteet on tavaranhaltijan huolellisesti koottava satamaviranomaisten osoittamaan paikkaan.

Tavaranhaltijan on poistettava satama-alueelta jätteet ja päällysteet sitä mukaa kuin tavaraa viedään pois sekä kustannuksellaan puhdistuttava tavaran likaamat paikat.

XI Luku.

Sataman laitteiden käyttäminen.

45 §. Sataman omistamien koneellisten laitteiden ja hinaajien käytössä on noudatettava niistä erikseen annettuja määräyksiä.

46 §. Omalla raiteellaan liikkuvalla laiturinosturilla samoinkuin alusten purkausta ja lastausta suorittaessa siirrettävällä rautatievaunulla on liikenteessä etuajo-oikeus. Rautatien tai nosturien raiteille pysäytetyn tai pysäköidyn ajoneuvon kuljettaja älköön poistuko ajoneuvonsa luota.

47 §. Jos alus on vahingoittanut laituria tai sataman muita laitteita, satamaviranomaiset heti toimittavat aiheutuneiden vahinkojen arvioinnin, johon myöskin vahingon aiheuttaja tai hänen asiamiehensä on kutsuttava. Toimituksesta laadittavan pöytäkirjan perusteella on vahingon aiheuttajan viipymättä suoritettava arvioitu korvausmäärä sekä katselmuskustannukset taikka asetettava niistä hyväksyttävä vakuus. Jos korjaustyöt saadaan suoritetuiksi pienemmin kustannuksin kuin miksi ne katselmuksessa on arvioitu, palautetaan suoritettujen maksujen ylijäämä, mutta jos ne osoittautuvat arvioitua suuremmiksi, vahingon aiheuttajan on suoritettava puuttuva määrä.

XII Luku.

Palonvaaran ehkäiseminen.

48 §. Satama-alueella, missä purkausta ja lastausta toimitetaan tai tavaroita pidetään varastossa, on avotulen pitäminen ja tupakointi kielletty.

49 §. Tulenteko on kielletty aluksessa, jossa ei ole asianmukaisia lämmityslaitteita tai jossa on kansilastina helposti syttyvää tavaraa tai joka on tällaista tavaraa sisältävän varaston tai aluksen välittömässä läheisyydessä.

50 §. Puuta polttoaineena käyttävien alusten savupiipuissa tulee olla asetuksenmukaiset kipinäverkot, jotka satama-alueella on pidettävä suljettuina.

51 §. Palo- ja satamaviranomaisten luvatta ei saa sijoittaa lämmityslaitteita eikä johtaa valaistuslaitteita satama-alueella oleviin varastorakennuksiin tai varastoihin.

52 §. Satama-alueella sijaitsevilla rakennuksissa ja varastoissa on pidettävä sellaisia palonsammutuslaitteita, jotka kaupungin paloviranomaiset katsovat aiheelliseksi määrätä. Rakennusten omistajat ja varastojen haltijat ovat vastuussa näiden laitteiden hankkimisesta ja kunnossapidosta.

53 §. Jos aluksessa sattuu tulipalo, ovat satamassa olevien alusten päälliköt, satama- tai paloviranomaisten sitä pyytäessä, velvolliset lähettämään miehistöään tarpeellisine sammutusvälineineen tulipaloa sammuttamaan.

XIII Luku.

Proomujen merkitseminen ja veneiden rekisteröiminen.

54 §. Jokaisessa satama-alueella käytettävässä proomussa tulee sen kummallakin puolen olla selvästi vähintään 15 senttimetrin korkuisin kirjaimin merkittynä proomun ja omistajan nimi tai omistajaa osoittavat tunnusmerkit.

55 §. Satama-alueella pidettävät moottori-, purje- ja soutuveneet on vuosittain rekisteröitävä satamakonttorissa ja samalla on lunastettava niihin kiinnitettävä numerolevy.

Rekisteröimisvelvollisuudesta voidaan satamalautakunnan harjunnan mukaan vapauttaa rekisteröityjen yhdistysten käyttöön luovutettuja purjehdussatamia tai venelaitureita ankkuroimis- tai kiinnityspaikkoinaan käyttävät mainitunlaiset alukset.

56 §. Satama-alueella saadaan moottori-, purje- ja soutuveneitä sijoittaa talviteloille ainoastaan satamaviranomaisten osoittamille paikoille. Veneet on hyvissä ajoin ennen veden jäätymistä siirrettävä maihin ja keväisin kesäkuun 20 päivään mennessä laskettava vesille uhalla, ettei ne muussa tapauksessa poistetaan satamaviranomaisten toimesta veneen omistajan kustannuksella ja vastuulla.

XIV Luku.

Aluksen ja tavaran poistaminen.

57 §. Jos vene, proomu tai muu alus on satama-alueella ajanut karil-

le, joutunut veden valtaan tai uponnut, on aluksen päällikön, omistajan tai heidän asiamiehensä poistettava alus niin pian kuin mahdollista.

Jos uponnut alus tai tavara tuottaa vaaraa tai haittaa liikenteelle, satamaviranomaiset merkityttävät paikan varoitusmerkillä, ellei aluksen tai tavarän omistaja siitä huolehdi. Satamaviranomaisilla on oikeus viivyttelämättä ryhtyä omistajan kustannuksella toimenpiteisiin aluksen ja tavarän poistamiseksi, mistä toimenpiteestä ilmoitetaan maistraatille.

58 §. Maistraatilla on valta myydä tavara, joka helposti pilaantuu tai jonka arvo ei vastaa säilytyskustannuksia, tai määrätä, miten sen suhteen on meneteltävä.

59 §. Satamaviranomaisten haltuunsa ottama tavara, jonka omistaja on tuntematon tai jolle ei vuoden kuluessa ilmaannu omistajaa, myytäkään maistraatin toimesta julkisella huutokaupalla. Kertyneistä varoista vähennetään kaikki kustannukset, minkä jälkeen jäännöksen suhteen menetellään, kuten löytötavarasta säädetään.

Tätä määräystä sovelletaan myöskin veneisiin ja aluksiin.

XV Luku.

Erinäiset määräykset.

60 §. Vesiliikenteelle haittaa tuottavien pyydysten, kuten rysien ja verkkojen pitäminen yleisesti käytetyillä kulku- ja uittoväylillä, laiturien läheisyydessä tai ankkuroimis- ja kompassin tarkistuspaikoilla on purjehdus- ja uittokauden aikana kielletty. Satama-alueella kalastusta harjoitettaessa on lisäksi noudatettava satamaviranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä.

61 §. Tämän satamajärjestyksen ja satamaviranomaisten sen nojalla antamien määräysten rikkomisesta rangaistaan, ellei yleisessä laissa ole erityistä rangaistusta säädetty, enintään sadalla päiväsakolla, minkä lisäksi rikkomuksen tekijä on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingot ja kustannukset.

Rikkomukset tätä satamajärjестystä vastaan käsittelee ja ratkaisee maistraatti, ellei toisin ole säädetty.

62 §. Tällä satamajärjестyksellä kumotaan toukokuun 18 päivänä 1926 vahvistettu Helsingin kaupungin satamajärjестys siihen tammikuun 28 päivänä 1946 tehtyine muutoksineen.

Tämä satamajärjестys on vahvistetusta maksusta suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä saatavana satamakonttorista.

15. RAITIOTIE- JA LINJA-AUTOLIPPujen HINNAT.

Kaupunginvaltuuston päätös tammikuun 22 p:ltä 1958.
 (Maistraatin päätös linja-autolippujen osalta huhtikuun 29 p:ltä 1958)
 (Vrt. kunn. as. -kok. 1957:20)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä hyväksyä liikennelaitoksen I vyöhykkeen 9 matkan sarjalipun hinnaksi 220 mk, II vyöhykkeen 11 matkan sarjalipun hinnaksi 320 mk ja III vyöhykkeen 11 matkan sarjalipun hinnaksi 390 mk sekä kertalippujen hinnaksi I vyöhykkeessä 35 mk, II vyöhykkeessä 45 mk ja III vyöhykkeessä 55 mk.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään korotusten voimaantuloajasta.

Sosiaaliministeriön vahvistettua kaupunginvaltuuston ko. päätöksen, kaupunginhallitus päätti, että vahvistettuja maksuja saadaan ryhtyä noudattamaan aikaisintaan 1. 5. 1958.
 Kaupunginhallitus 30/4 1958.

---

16. LAKI KUNNALLISHALLITUKSESTA KAUPUNGISSA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu tammikuun 27 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 28/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:127)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnallishallituksesta kaupungissa 8 päivänä joulukuuta 1873 annetun asetuksen 55 §:n 6 kohta, sellaisena kuin se on 2 päivänä joulukuuta 1955 annetussa laissa (472/55), sekä lisätään samaan pykälään uudet 1 a, 2 a, 2 b, 2 c ja 2 d kohta seuraavasti:

55 §. Verotettavaa tuloa taksoitettaessa on noudatettava seuraavia säännöksiä:

1 a) Edellä 1 kohdassa tarkoitetuksi eläketuloksi luetaan eläke ja elinkorko, mikäli 2 a kohdassa tai muualla laissa ei toisin säädetä. Milloin eläke tai elinkorko perustuu muuhun henkilövakuutukseen kuin kansaneläkevakuutukseen tai 2 d kohdassa tarkoitettuun eläkevakuutukseen ja vakuutuksen maksut on suorittanut vakuutettu itse tai hänen puolisonsa tai vanhempansa, katsotaan eläkkeestä tai elinkorosta tuloksi kuitenkin vain seuraavat määrät:

jos eläkkeeseen tai elinkorkoon oikeutettu henkilö on verovuoden päättyessä iältään

alle 36 vuotta, ...	80 sadalta,	
36 - 45 "	70 "	
46 - 55 "	60 "	
56 - 65 "	45 "	
66 - 75 "	30 "	
76 - 80 "	15 "	taikka
81 vuotta tai vanhempi	10 "	

eläkkeen tai elinkoron määrästä. Tulona pidetään myös 2 d kohdassa tarkoitettua eläkevakuutuksesta saatua vakuutusmaksujen palautusta ja muuta pääomasuoritusta samoin kuin, milloin tällainen vakuutus on muutettu muunlaiseksi vakuutukseksi, sitä arvoa, joka on luettu vakuutuksenottajan hyväksi maksuna viimeksi mainitusta vakuutuksesta. Samoin pidetään tulona testamentilla tai lahjana saadun elinkautisen nautinta oikeuden, eläkkeen tahi muun elinkautisen tai määrävuosiksi jollekin tulevan etuuden vuotuista tuottoa sekä sellaista rahana tai tavarana saatua avustusta, joka vapaaehtoisen sitoumuksen tai muun velvoitteen nojalla määrääjain suoritetaan, myös silloin, kun avustus tulee asumuseron saaneelle tai välien rikkoutumisen vuoksi jatkuvasti erillään asuvalle taikka entiselle puolisolle, ei kuitenkaan, mitä tällaisen velvoitteen perusteella annetaan elatusapuna avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle tai elatuksena omalle tai ottolapselle.

2 a) Tulona ei pidetä kansaneläkettä eikä huoltoapulain (116/56) 5 §:n mukaista elätusta. Tulona ei myöskään ole pidettävä kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidettyä etuutta (syytinkiä), sikäli kuin se suoritetaan rahana, luonnontuotteina, muuna tavarana tai palveluksina, eikä vahingonkorvausta, lukuun ottamatta liikkeeseen kuuluvan vaihto-omaisuuden vakuutuksesta saatua korvausta, mikäli omaisuuden hinta, jos omaisuus olisi myyty, olisi ollut veronalaista liiketuloa. Vahingonkorvaukseksi luetaan myös, mitä on saatu sairaanhoitokustannusten ja niihin verrattavien kulujen korvauksena taikka valtiolta, vakuutuslaitokselta, eläkesäätiöltä tai muulta eläkelaitokselta kertakaikkisena korvauksena sairauden tai vamman johdosta. Samoin ei tuloksi katsota sairauden tai muun vakuutustapahtuman johdosta saatua päivärahaa, eläkettä tai elinkorkoa kahdelta ensimmäiseltä vuodelta, jos se perustuu muuhun henkilövakuutukseen kuin kansaneläkevakuutukseen, työttömyysvakuutukseen tai 2 d kohdassa tarkoitettuun eläkevakuutukseen ja vakuutuksen maksut kokonaan tai osittain on suorittanut vakuutettu itse tai hänen puolisonsa tai vanhempansa. Tuloksi ei myöskään lueta korvausta, mikä on kertakaikkisena tai jatkuvana suoritettu sotapalveluksesta taikka muuten sotatoimesta aiheutuneen ruumiinvamman, sairauden tai kuolemantapahtumien johdosta joko valtiolle tai yleishyödyllisten yhtymäin varoista vahingoittuneelle tai sairastuneelle itselleen taikka hänen omaisilleen. Niin ikään ei tuloksi lueta henki- tai pääomavakuutuksen nojalla saatua pääomaa, mikäli se suoritetaan vakuutetulle itselleen, hänen puolisolleen, suoraan ylenevässä tai alenevässä poivessa olevalle perilliselleen, ottolapselleen tai kuolinpesälleen. Milloin tällainen pääoma maksetaan useammissa kuin yhdessä erässä, pidetään kuitenkin veronalaisena tulona sitä määrää, minkä verran muu kuin ensimmäinen erä on suurempi kuin se, laskettuna viittä sadalta vastaavan korkokannan mukaan ja ottaen huomioon vain täydet vuodet, olisi ollut, jos se olisi maksettu yhtäaikaa kuin ensimmäinen erä.

2 b) Tulosta älköön vähennettävä kiinteistöstä suoritettua sellaista 2 a kohdassa tarkoitettua etuutta, jota ei katsota saajansa tuloksi.

2 c) Verovelvollisen tulosta on vähennettävä hänen suorittamansa, edellä 1 a kohdassa tarkoitettu avustus. Samoin on verovelvollisen henkilön tulosta vähennettävä kansaneläkevakuutusmaksu, joka on verovuonna toimitetun kunnallisverotuksen yhteydessä pantu hänen maksettavakseen; työttömyyskassoihin suoritettavat maksut; maksut, jotka hän on suorittanut omasta taikka puolisonsa tai lastensa henki- tai muusta henkilövakuutuksesta, paitsi edellä tässä kohdassa tai 2 d kohdassa tarkoitettua, kuitenkin enintään yhdeksäntuhatta markkaa kutakin perheenjäsenä kohti; milloin hän on ennen verovuoden päättymistä täyttänyt kuusikymmentäviisi vuotta, viisikymmentätuhatta markkaa; sekä milloin hänen työ- ja toimintakykynsä on jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi pysyvästi alentunut eikä jäljempänä tässä kohdassa toisin säädetä, jos hänen työkyvyttömyys- tai haitta-asteensa on esitetyn selvityksen mukaan katsottava olevan sata prosenttia, satatuhatta markkaa, tai jos sanottu prosenttimäärä on pienempi, prosenttimäärää vastaava osa sadastatuhannesta markasta, ja milloin verovelvollinen on sotapalveluksessa tai sotatoimessa tai niihin liittyvissä erityisissä olosuhteissa saanut ruumiinvamman tai sairauden, niin ikään edellä säädetty työkyvyttömyys- tai haitta-asteen perusteella myönnettävä vähennys vastaavasti valtion tapaturmatoimiston käyttämien arvioimisperusteiden mukaan. Verovelvollisella, joka saa tulostaan tehdä tässä kohdassa tarkoitettua vähennyksen iän perusteella, on oikeus työkyvyttömyys-

tai haitta-asteen perusteella vähentää vain viidenkymmenen prosentin työkyvyttömyys- tai haitta-asteen ylittävää prosenttimäärää vastaava osa sadastatuhannesta markasta. Jos verovelvollinen on verovuonna saanut kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, katsotaan hänen tässä kohdassa tarkoitettua työkyvyttömyys- tai haitta-asteensa olevan kahdeksankymmentä prosenttia, jollei verovelvollinen esitä selvitystä siitä, että työkyvyttömyys- tai haitta-aste on suurempi.

2 d) Niin ikään on verovelvollisen henkilön tulosta vähennettävä maksut, kuitenkin enintään kaksitoista prosenttia ansiotulon määrästä, sellaisesta eläkevakuutuksesta, jonka nojalla vakuutuksenantaja ei ole velvollinen muuhun kuin yhteen tai useampaan seuraavista suorituksista:

vanhuuseläke verovelvolliselle itselleen vakuutus sopimuksen mukaan määrättyvästä ajankohdasta lukien hänen kuolemaansa asti, sairauspäiväraha, jonka määrä sairauspäivältä ei ole suurempi kuin sadasosa saman vakuutuksen mukaisen vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen vuotuisesta määrästä, verovelvolliselle itselleen enintään vuoden ajalta,

työkyvyttömyyseläke, jonka vuotuinen määrä, milloin ei ole kysymys virka- tai työsuhteeseen liittyvästä vakuutuksesta, ei ole suurempi kuin saman vakuutuksen mukaisen vanhuuseläkkeen vuotuinen määrä, verovelvolliselle itselleen enintään siksi ajaksi, jonka hän on vakuutus sopimuksen mukaan todettuna työkyvyttömäksi,

perhe-eläke verovelvollisen omaiselle verovelvollisen kuolemasta lukien vakuutus sopimuksen mukaan määrättyvään ajankohtaan asti, enintään yhden vuoden vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläkettä vastaava pääomasuoritus verovelvollisen kuoleman johdosta, sekä, milloin on kysymys virka- tai työsuhteeseen liittyvästä vakuutuksesta, sellainen vakuutusmaksujen palautus, joka saattaa nousta enintään vakuutuksen vakuusteknillisten perusteiden mukaan laskettavaan takaisinostoarvoon.

6) Verovelvollisella on sen lisäksi, mitä edellä on säädetty, oikeus elinkeinotulostaan vähentää verovuonna suorittamansa osto- ja myyntihyvitykset, ylijäämäpalautukset sekä vuosi- ja vaihtoalennukset. Kotimaisen vakuutuslaitoksen tulosta vähennettäköön myös, mitä laitoksen lain mukaan on siirrettävä korvaus- ja vakuutusmaksurahastoihin, ja säästöpankin tai osuuskassan tulosta, mitä pankin tai osuuskassan on suoritettava säästöpankkien tai osuuskassojen vakuusrahastoon. Niin ikään on työnantajalla oikeus vähentää tulostaan elinkeinossa tai muussa ansiotoiminnassa työskennelleitten palkansaaajien sekä heidän leskiensä ja orpojensa eläkkeet samoin kuin liikkeensä tulosta, mitä hän on perustamalleen itsenäiselle eläkelaitokselle tai eläkesäätiölle tämän pykälän 6 a kohdassa mainittuun tarkoitukseen suorittanut.

Tätä lakia sovelletaan lain 55 §:n 2 c kohdan henkilövakuutuksesta suoritettujen maksujen vähentämistä koskevaa säännöstä lukuun ottamatta ensimmäisen kerran vuoden 1957 tulojen perusteella toimitettavassa kunnallisverotuksessa. Lain 55 §:n 2 c kohdan mainittua säännöstä sovelletaan ensimmäisen kerran vasta vuodelta 1958 toimitettavassa verotuksessa.

Eläkkeestä taikka vakuutusmaksujen palautuksesta tai muusta pääomasuorituksesta, joka perustuu sellaiseen 55 §:n 2 d kohdassa tarkoitettuun vakuutukseen, josta suoritettavien vakuutusmaksujen yhteismäärästä verovelvollinen taikka hänen puolisonsa tai vanhempansa on mak-

sanut, olematta siihen virkansa tai toimensa puolesta velvollinen, vähintään puolet ennen tammikuun 1 päivää 1957, luetaan veronalaiseksi tuloksi verovelvollisen iän mukaan vain sama osa kuin 55 §:n 1 a kohdassa tarkoitetusta eläkkeestä tai elinkorosta.

---

17. LAKI TULOJEN ILMOITTAMISVELVOLLISUUDESTA KUNNALLISVEROTUSTA VARTEN ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu tammikuun 27 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 30/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:193)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan tulojen ilmoittamisvelvollisuudesta kunnallisverotusta varten 9 päivänä huhtikuuta 1919 annetun lain 8 §:n 1 momentin 8 kohta ja 3 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat 30 päivänä joulukuuta 1948 annetussa laissa (941/48), näin kuuluviksi:

8 §. Taksoitusta varten on jäljempänä mainittujen viranomaisten, henkilöiden, yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden toimitettava taksoituslauta kunnalle tammikuun kuluessa edelliseltä kalenterivuodelta seuraavat asiakirjat ja tiedot:

-----
 8) vakuutuslaitoksen, eläkesäätiön ja muun eläkelaitoksen vakuutuksen perusteella tahi eläkkeenä tai avustuksena suorittamastaan määrästä, paitsi milloin se on verovapaa tai sitä on edellisenä vuotena maksettu vähemmän kuin kaksikymmentätuhatta markkaa;

Jäljempänä mainittujen henkilöiden ja laitosten on taksoituslautakunnan kehoituksesta ilmoitettava:

-----
 2) kansaneläkelaitoksen suorittamansa eläke tai avustus ja muun vakuutuslaitoksen, eläkesäätiön ja eläkelaitoksen muukin kuin 1 momentin 8 kohdan mukaan ilmoitettava elinkorko, eläke tai avustus;

 Tämä laki tulee voimaan 28 päivänä tammikuuta 1958.
 -----

18. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama tammikuun 29 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1947:16)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä lisätä 2. 4. 1947 vahvistamaansa Helsingin kaupungin tilastotoimiston johtosääntöön seuraavat uudet pykälät:

9 §. Tilastotoimiston neuvonantajana tilastotyön suuntauksen ohjaamisessa on tilastoneuvottelukunta, jolla myös on oikeus tehdä aloitteita tilastotyön suunnitelmallisesta ja tasapuolisesta kehittämisestä. Periaatteellista laatua olevista ja muista tärkeistä tilastokysymyksistä samoin kuin tilastotoimiston suunnittelemaasta uudesta jatkuvasta tilastosta tai laajahkosta kertatutkimuksesta on pyydetävä tilastoneuvottelukunnan lausuntoa. Neuvottelukunnan asiana on antaa lausuntoja myös uusien tilastotyöhön liittyvien virkojen tarpeellisuudesta.

10 §. Tilastoneuvottelukunnan puheenjohtajana on kaupunginjohtaja ja jäseninä neljä kaupunginhallituksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joista kahden tulee edustaa tilaston käyttäjiä kaupungin viranomaispiiristä ja yhden sen ulkopuolelta sekä yhden tilastotoimiston ulkopuolella olevaa käytännöllistä tilastotuntemusta. Neuvottelukunnassa käsiteltävät asiat valmistelee ja sen sihteerinä toimii tilastotoimiston toimistopäällikkö.

---

19. HELSINGIN KAUPUNGIN TERVEYDENHOITOJÄRJESTYKSEN MUUTOS.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama tammikuun 29 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä lokakuun 9 p:nä 1957)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1933: 1)

Uudenmaan lääninhallitus vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston lokakuun 9 päivänä 1957 tekemän päätöksen, jonka mukaan toukokuun 29 päivänä 1931 vahvistetun Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen 54 § muutettiin seuraavasti:

54 §. Nautittaviksi tarkoitettujen tavaroiden myyminen kadulla, torilla, yleisellä tiellä, satamassa tai muulla yleisellä paikalla tai pihamaalla on sallittua vain terveydenhoitolautakunnan suostumuksella ja sen määräämin ehdoin.

Voita, munia, vihanneksia, hedelmiä, marjoja, juurikasveja ja riistaa saakoot kuitenkin maalaiskansa ja maatilain haltijat myydä pihhoilla.

---

20. ASETUS ERÄIDEN POLIISITOIMIEN PERUSTAMISESTA
TAI MUUTTAMISESTA.

Annettu helmikuun 7 p:nä 1958. (Lyhennysote)
(Suomen as. -kok. 59/58)

Eduskunnan myönnettyä tarvittavat varat perustetaan tai muutetaan sisäasiainministerin esittelystä seuraavat peruspalkkaiset toimet:

Perustetaan:

Helsingin poliisilaitokseen kymmenen vanhemman konstaapelin
tointa ja kymmenen nuoremman konstaapelin tointa.
-----

21. HELSINGIN KAUPUNGIN TILISÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama helmikuun 12 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:124, 1954:90 ja 1955:55)

1 Luku.

Yleinen määräys.

1 §. Helsingin kaupungin rahatoimen hoidossa ja tilinpidossa on laissa ja asetuksissa sekä muualla ohje- ja johtosäännöissä annettujen sääntösten lisäksi noudatettava tämän tilisäännön määräyksiä.

2 Luku.

Rahatoimen elimet.

2 §. Rahatoiminta johtaa ja valvoo kaupunginhallituksen ylivalvonnan alaisena kaupunginjohtaja tai joku apulaiskaupunginjohtajista, sen mukaan kuin kaupunginhallituksen johtosäännössä lähemmin määrätään.

3 §. Kaupungin keskustilivirastona ja keskuskassana on kaupunginhallituksen alainen rahatoimisto osastoineen ja sivutoimipaikkoineen. Rahatoimisto tai sen osasto antaa myös jäljempänä mainituin poikkeuksin maksumääräykset ja suorittaa maksut kaupungin lautakuntien ja laitosten puolesta.

4 §. Rahatoimiston ohella on virastoissa ja laitoksissa maksumääräys- ja maksuoikeuksin toimivina kassa- ja tiliosastoina:

- 1) huoltolautakunnan alainen huoltoviraston kassa- ja tiliosasto, joka samalla toimii lastensuojelulautakunnan ja sen alaisten laitosten kassa- ja tiliosastona;
- 2) teollisuuslaitosten lautakunnan alainen teollisuuslaitosten kassa- ja tiliosasto;
- 3) satamalautakunnan alainen satamalaitoksen kassa- ja tiliosasto;
- 4) liikennelaitoksen lautakunnan alainen liikennelaitoksen kassa- ja tiliosasto; sekä
- 5) elintarvikekeskuksen lautakunnan alainen elintarvikekeskuksen kassa- ja tiliosasto;

5 §. Ohje- tai johtosäännöllä voidaan virastoihin ja laitoksiin perustaa tiliosastoja tai -toimistoja, joiden tehtävistä määrätään tässä tilisäännössä sekä asianomaisen hallintoalan ohje- tai johtosäännössä. Tilisäännössä edellytettyjen tehtävien joustavaa ja tarkoituksenmukaista suorittamista silmälläpitäen kaupunginhallitus voi kuitenkin määrätä tiliosaston tai -toimiston tehtävistä sen estämättä, mitä niistä jäljempänä on sanottu, myös toisin.

6 §. Kaikkien kaupungin virastojen ja laitosten tulee pitää määrärahojensa käytöstä ja tuloistaan sellaista kirjanpitoa kuin kaupunginhallitus määrää.

7 §. Johtosäännöllä tai kaupunginhallituksen päätöksellä voidaan tiettyjen menojen suorittaminen tai tulojen periminen taikka kummatkin tehtävät uskoa määrätylle kaupungin laitokselle tai muulle viranomaiselle, joka tällöin toimii alitilittäjänä, tässä tilisäännössä annettujen määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus voi kuitenkin määrätä alitilittäjän tehtävistä sen estämättä, mitä niistä jäljempänä on sanottu, myös toisin.

8 §. Rahatoimiston esimiehenä toimii kaupunginkamreeri ja muiden kassa- ja tiliosastojen esimiehenä niiden kamreerit.

Kassa- ja tiliosastoissa sekä tiliosastoissa ja -toimistoissa palvelevista viranhaltijoista, heidän tehtävistään ja pätevyysheidoistaan määrätään asianomaisissa johtosäännöissä.

9 §. Kassa- ja tiliosastot pidetään maksujen vastaanottamista ja suorittamista varten avoinna kaupunginhallituksen määrääminä aikoina.

3 Luku.

Talousarvio.

10 §. Kaupungin talousarvio laaditaan kalenterivuodeksi kerrallaan kaupunginvaltuuston vahvistaman yleisasetelman mukaisesti.

11 §. Tärkeistä uusia talousarviomäärärahoja edellyttävistä kysymyksistä, kuten uusien virkojen perustamisesta, vakinaisten viranhaltijain palkkojen korottamisesta ja suurehkoista uudisrakennustöistä, tulee lautakuntien ja laitosten jättää ehdotuksensa kaupunginhallitukselle sen määräämän ajan kuluessa ennen talousarvioehdotuksen tekemistä.

Kaupunginhallituksen on ennen talousarvion käsittelyä alistettava edellisessä momentissa tarkoitettut asiat kaupunginvaltuuston ratkaistaviksi. Milloin kysymys on pääomamenoista, älköön määrärahan ottamisesta seuraavan vuoden talousarvioon kuitenkaan päätettävä muuten kuin talousarviokäsittelyn yhteydessä.

12 §. Talousarvion laadintaa varten tulee kaikkien kaupungin lautakuntien ja laitosten jättää kaupunginhallitukselle sen viimeistään toukokuun kuluessa määräämänä aikana arviot menoistaan ja tuloistaan kaupunginhallituksen antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti.

Rahatoimen johtajan on edellisen momentin nojalla saamiensa arvioiden perusteella laadittava täydellinen talousarvioehdotus sekä annettava ehdotuksensa ja sen perusteena olevat lautakuntien ja laitosten arviot kaupunginhallituksen käsiteltäväksi sen määräämänä ajankohtana.

Kaupunginhallituksen tulee rahatoimen johtajan laatiman ehdotuksen perusteella laatia oma talousarvioehdotuksensa perusteluineen, joissa on mainittava myös ne lautakuntien ja laitosten alkuperäiset ehdotukset, joihin tarvittavia määrärahoja kaupunginhallitus ei ole voinut ehdottaa talousarvioon otettaviksi.

Kaupunginhallituksen talousarvioehdotus on jaettava kaupunginvaltuustolle viimeistään marraskuun 30 päivänä, ellei kaupunginvaltuusto ole toisin päättänyt.

13 §. Talousarvion merkitään ensin varsinaiset menot ja pääomameno ja sitten varsinaiset tulot ja pääomatulot, kaikki 2 momentissa mainittuun poikkeuksin bruttoluvuin, vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista. Paitsi rahassa suoritettavia menoja ja tuloja on talousarvioon merkittävä myös tilityserät kaupungin laitosten välisistä tarvikeluovutuksista, työnsuorituksista ja vuokrauksista sekä kaupunginvaltuuston päätösten mukaiset kantavarojen korot ja poistot. Tilitysarvot lasketaan omakustannushinnan mukaan, ellei kaupunginhallitus toisin määrää.

Kaupungin liikelaitokset voidaan kaupunginvaltuuston päätöksellä oikeuttaa merkitsemään käyttötalousarvionsa joko sarakkeen ulkopuo-

lelle tahi liitteeseen, jolloin talousarvioon merkitään tuloksi tai menoksi ainoastaan arvioitu erotus, ylijäämä tulopuolelle ja vajeus menopuolelle. Liikelaitosten tilaustöistä ja myynnistä saadut tuotot saadaan merkitä talousarvioon nettomääräisinä.

14 §. Varsinaisiin menoihin kuuluvat kirjanpitolain mukaiset kulut, erityisesti myös omaisuuden säännöllistä arvon vähentymistä vastaavat poistot ja kaupungin lahjoittaman kiinteän omaisuuden arvo.

Pääomamenoihin kuuluvat: a) kiinteän omaisuuden ostoon käytettävät määrärahat, b) määrärahat uudisrakennuksiin, c) määrärahat osakkeiden ostoon, d) määrärahat liikelaitosten käyttöomaisuuden hankintoihin, e) siirrot erikoisrahastoihin verontasausrahastoa lukuun ottamatta, f) lainojen kuoletukset, g) myönnettyt lainat sekä h) sijoitukset kuntainvälisiin yhtymiin.

Varsinaisiin tuloihin kuuluvat kirjanpitolain mukaiset tuotot.

Pääomatuloihin kuuluvat a) omaisuuden myynnistä saadut tulot ja kaupungin lahjoittaman kiinteän omaisuuden arvo, b) siirrot erikoisrahastoista verontasausrahastoa lukuun ottamatta, c) kaupungille takaisin maksettavat lainapäomat, d) osoitukset lainavaroista sekä e) omaisuuden arvon poistot.

15 §. Talousarvioon merkitään erillisenä tulona tai menona arvioitu säästö tai vajeus.

Säästöarviolaskelmaa tehtäessä on otettava huomioon viimeisen tilinpäätöksen mukaisen ja talousarvioon otetun arvioidun säästön tai vajeuksen erotus ja lisäksi ne talousarvion menomomenttien säästöt tai ylitykset ja tulomomenttien vajeukset tai ylitulot, joiden arvioidaan kuluvan vuoden aikana syntyvän, sekä mahdolliset muut seikat, jotka voivat vaikuttaa tilivuoden säästöön tai vajeukseen.

16 §. Talousarviossa jaetaan menot pääluokkiin, lukuihin ja momentteihin sekä tulot osastoihin, lukuihin ja momentteihin.

Kunkin laitoksen kohdalle merkitään kaupunginhallituksen sitä varusten vahvistama tunnus, jota käytetään lyhennysmerkintänä kirjanpidon liitteissä ja kirjeenvaihdossa.

Talousarvioon on liitettävä yhdistelmä menoista ja tuloista pääluokittain ja osastoittain siten, että siitä käy selville kunkin pääluokan ja sitä vastaavan osaston menojen ja tulojen erotus, joko vajeus tai ylijäämä, ynnä varsinaisten menojen ja tulojen sekä pääomamenojen ja -tulojen erotusta osoittava tasoituslaskelma.

17 §. Määräraha, jonka käyttämätön osa saadaan ilman kaupunginvaltuuston lupaa siirtää seuraavina vuosina käytettäväksi, on talousarvioon merkittävä siirtomäärärahasiksi.

Siirtomäärärahaa saadaan käyttää tarkoitukseensa neljän vuoden aikana. Kunnallisverojen ja muiden saatavien poistoihin ja palautuksiin varattujen siirtomäärärahojen käyttämätön osa siirretään kuitenkin aina seuraavina vuosina käytettäväksi.

Vuoden lopussa palautuvista sekä seuraavaan vuoteen siirtyvistä siirtomäärärahoista on asianomaisen lautakunnan ilmoitettava kaupunginhallitukselle talousarvioehtotuksensa yhteydessä tai viimeistään lokakuun kuluessa.

Mikäli kaupunginvaltuusto on talousarviovuonna myöntänyt oikeuden siirtomäärärahan ylittämiseen, on siirtomäärärahana pidettävä näin korotettua määrärahaa.

18 §. Muun kuin siirtomäärärahan käyttämätöntä osaa ei saa siirtää seuraavana vuonna käytettäväksi. Kuitenkin on kaupunginhallituksella oikeus sallia määrärahan käyttö talousarviovuotta seuraavana vuonna ja kaupun-

ginvaltuustolla lisäksi vielä kahtena seuraavana vuonna. Säästön siirtämistä koskeva päätös on kuitenkin tehtävä ennen vuoden tilien päättämistä.

Talousarviovuoden aikana määrärahalle myönnettyyn ylitysoikeuteen nähden noudatetaan 17 §:n 4 momentin määräystä.

19 §. Määrärahaa ei saa ylittää eikä käyttää muuhun kuin talousarviossa mainittuun tarkoitukseen. Määrärahan edellyttämät hankinnat ja rakennustyöt on toteutettava noudattaen niitä suunnitelmia ja kustannusarvioita, jotka on esitetty määrärahan perusteeksi. Jos määräraha ei riitä, on hyvissä ajoin ennen sen loppumista kaupunginvaltuustolta pyydetävä oikeutta sen ylittämiseen, tai jos esiintyy kokonaan uusi meno, jota varten talousarviossa ei ole määrärahaa, pyydetävä kaupunginvaltuustoa osoittamaan varoja tarkoitukseen.

Kaupunginhallitus on kuitenkin oikeutettu sallimaan maksun suorittamisen, vaikkakaan sitä varten ei ole määrärahaa käytettävänä, mutta on kaupunginhallituksen tehtävä aikanaan esitys kaupunginvaltuustolle. Päätöstä määrärahan ylityksestä tai uuden määrärahan osoittamisesta alköön kaupunginhallitus tehkö, jos aiheena on laitoksen toiminnan laajentaminen tai määrärahan tarkoituksen muuttaminen.

Viimeistään kolmen vuoden kuluessa sen jälkeen kun talousarvioon merkitsemätön meno on suoritettu tai tulo on kertynyt, kassa- ja tiliosaston tulee tehdä kaupunginhallitukselle esitys siitä, miten meno on katettava tai tulo käytettävä.

20 §. Kaupunginvaltuuston vahvistettua talousarvion tahi tehtyä päätöksen määrärahan ylitysoikeuden tai uuden määrärahan myöntämisestä tulee kaupunginhallituksen antaa asianomaisille viranomaisille yksityiskohtaiset täytäntöönpanomääräykset sekä ne lisäohjeet, jotka se katsoo tarpeellisiksi.

Jos talousarvioon on pääomamenojen kohdalla samaan momenttiin sisällytetty useita työ- tai hankintakohteita varten tarkoitettuja määrärahoja eikä kaupunginvaltuusto ole vahvistanut kokonaismäärärahan käyttöä eri kohteiden kesken tai tehnyt muuta päätöstä määrärahan jaosta, kaupunginhallituksen on määrärahaa käyttävän viranomaisen esityksestä vahvistettava määrärahan jako eri kohteita varten.

Kaupunginhallitus on myös, milloin kokonaismäärärahan jako on talousarviossa vahvistettu, määrärahaa käyttävän viranomaisen esityksestä oikeutettu kokonaismäärärahan puitteissa muuttamaan jaon, ei kuitenkaan, jos aiheena on kaupunginvaltuuston hyväksymän rakennussuunnitelman tai hankintaohjelman laajentaminen tai muuttaminen. Tämä koskee kuitenkin vain niitä määrärahoja, joiden osalta kaupunginvaltuusto on eri päätöksellä antanut kaupunginhallitukselle tämän momentin mukaisen valtuutuksen.

4 Luku.

Kassahallinto.

21 §. Lautakunnan tai laitoksen on kunkin vuoden alussa lähetettävä asianomaiselle kassa- ja tiliosastolle sekä revisiovirastolle ilmoitus siitä, kutka henkilöt ovat oikeutetut sen puolesta hyväksymään laskuja ja kuittaamaan arvoastia. Ilmoitukseen tulee liittyä asianomaisten henkilöiden nimikirjoitukset. Vuoden aikana tapahtuvista muutoksista on viipymättä tehtävä vastaava ilmoitus.

Laskujen hyväksyjäksi ja arvoastian kuittaajaksi alköön ilman kaupunginhallituksen lupaa oikeutettako kirjanpitäjän tai kassanhoitajan asemassa olevaa viranhaltijaa.

22 §. Ennenkuin maksuunpantu maksu vastaanotetaan kassa- ja tiliosastoon, on maksajalle annettava numeroitu velotuslippu tai lasku, johon tulee liittyä kassaan jäävä kaksoiskappale tai maksulipuke. Ellei tällaisesta maksusta voida velotuslippua tai laskua antaa, on siitä annettava muunlainen, maksajan allekirjoitettava, kassaan jäävällä kaksoiskappaleella varustettu maksutodiste, johon on merkittävä velotusluetteloon viittaava tunnus ja numero.

Muunlaisesta maksun suorituksesta on annettava maksajan allekirjoitettava maksutodiste kaksin kappalein, joista yksi jää kassaan tilitoitteeksi ja yksi annetaan maksajalle kuitiksi. Suoritus on rahoja vastaanotettaessa kirjattava kassantarkkailukirjaan, ellei kuittausta merkitä todisteeseen kassarekisterikonetta käyttämällä.

23 §. Kassanhoitaja kuittaa 22 §:ssä tarkoitetun maksun vastaanotetuksi joko kassarekisterikoneellaan, nimileimallaan tai nimikirjoituksellaan, ja tulee kuittauksesta ilmetä myös maksun vastaanottaneen kassa- ja tiliosaston nimi sekä maksun tapahtumisen päivämäärä. Ellei kuittausta ole merkitty kassarekisterikoneella, on kuittaus kassantarkkailijan varmennettava, mikäli kaupunginhallitus ei toisin määrää.

Voimassa olevista kuittausmuodoista sekä siitä, että muunlainen kuittaus ei ole kaupunkia sitova, on maksajille ilmoitettava näkyvälle paikalle kassan läheisyyteen asetetulla ja maksutodisteeseen painetulla tiedonannolla.

24 §. Rahatoimenjohtajan määräyksestä saavat kassa- ja tiliosastot toimittaa varojen kannantaa toistensa puolesta noudattamalla 22 ja 23 §:ien määräyksiä. Luettelo kannetuista varoista on tällöin viipymättä annettava sille kassa- ja tiliosastolle, jonka puolesta kannanta on suoritettu.

Kaupunginhallituksella on oikeus määrätä, että veroja tai muita maksuja saadaan suorittaa myös kaupungin tilille pankkiin, muuhun rahalaitokseen taikka kaupungin postisiirtotilille. Maksun kuittaa tällöin kaupungille maksetuksi asianomainen pankki, rahalaitos tai postitoimitus.

25 §. Alitilittäjällä on maksuja vastaanottaessaan oikeus kuitata maksu kaupungin puolesta vastaanotetuksi käyttämällä numeroitua kaksoistodistejärjestelmää, johon tarvittavat lomakkeet asianomainen kassa- ja tiliosasto antaa kuittia vastaan alitilittäjälle. Kuitin kaksoiskappale on maksajan allekirjoitettava, mikäli kaupunginhallitus ei tiettyjen maksujen osalta toisin määrää. Erikoistapauksissa voi kaupunginhallitus sallia kuittauksen tapahtuvaksi muullakin tavalla kassakonetta tai standardisoituja maksulipukkeita käyttämällä.

Tulojen perijänä toimivan alitilittäjän on tilittävä kantamansa varat kassa- ja tiliosastolleen tämän määräysten mukaisesti joko, kun varat ovat nousseet määräsommaan, tai määräväliajoin. Tilitykset on määrättävä suoritettaviksi mahdollisimman usein. Tilityksiä koskevat määräykset on ilmoitettava revisiovirastolle.

26 §. Virastolle tai laitokselle saapuneen arvostin ja kirjatut postilähetykset kuittaa vastaanotetuksi 21 §:n mukaan siihen valtuutettu viranhaltija. Rahalähetykset on, ellei kysymyksessä ole alitilittäjälle saapunut ja tämän tileihin kuuluva maksu, viipymättä toimitettava asianomaiselle kassa- ja tiliosastolle, jonka on lähettäjälle toimitettava sellainen kuittaus kuin 23 §:ssä määrätään.

27 §. Veron tai muun ilman tuomiota tai päätöstä ulosottokelpoisen, määräikana suorittamatta jääneen maksun perusteena oleva verolippu tai muu asiakirja on viipymättä lähetettävä asianomaiselle ulosottoviranomaiselle ulosottoa varten.

Muiden maksamatta jätettyjen kaupungin saatavien perusteena olevat asiakirjat on toimitettava oikeus- tai lainhakuteitse perittäviksi kaupunginhallituksen asiamiestoimistolle, jonka tulee vuosittain antaa asianomaiselle virastolle tai laitokselle selostus sellaisista, näiden toimeksiantoihin liittyvistä toimenpiteistään, jotka eivät ole johtaneet saatavien kertymiseen. Kaupunginhallitus voi kaupungin edun sitä vaatiessa tai maksun ollessa niin pienen, ettei se vastaa säännöllisiä perimiskustannuksia, kuitenkin päättää muunlaisistakin toimenpiteistä saatavan perimiseksi tai sen poistamisesta.

28 §. Saatavat, joita velallisen varattomuuden tai muun kunnallislain 125 §:ssä mainitun syyn takia ei ole saatu perityksi, on esitettävä kaupunginhallitukselle tai ohjesäännöllä siihen valtuutetulle viranomaiselle, joka voi määrätä ne tileistä poistettaviksi. Ennen kuin saatava määrätään poistettavaksi, on poistoluettelo revisioviraston tarkastettava.

Kannantaviranomaisen on pyrittävä perimään poistettuja veroja ja muita saatavia.

Kaupunginhallitus päättää asianomaisen viranomaisen esityksestä tileihin otettujen, laittomasti tai virheellisesti maksuunpantujen verojen ja muiden saatavien oikaisemisesta.

29 §. Ennenkuin lasku tai muu maksun suorittamisen perusteena oleva asiakirja esitetään maksettavaksi, se on laskujen hyväksymiseen oikeutetun viranhaltijan toimesta tarkastettava. Tarkastuksessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että asiakirja on yhtäpitävä kaupunginhallituksen tai asianomaisen lautakunnan päätöksen, tehdyn sopimuksen, vahvistetun taksan tai annettujen määräysten kanssa, että menoerän suorittamisen edellytyksenä oleva tavara tai työn suoritus on toimitettu sekä että asiakirja on numerollisesti oikea ja että sen suorittamiseksi osoitettuja varoja on käytettävissä. Tarkastuksen jälkeen kukin lasku tai muu maksun perusteena oleva asiakirja on varustettava tilimerkinnällä, vastaanottajan tai tavaroiden saapumisilmoitusten tarkastajan nimimerkillä, laskun tarkastajan nimimerkillä sekä hyväksyjän allekirjoituksella. Tilauksen tehnyt henkilö ei saa yksin todistaa tavaraa eikä työsuoritusta vastaanotetuksi.

Ennenkuin asianomaisen kassa- ja tiliosaston kamreeri tai muu siihen valtuutettu viranhaltija antaa lukumääräyksen rahamäärän suorittamisesta, on tarkastettava, että asianomaisella tilillä on varoja käytettävissä.

30 §. Kassa- ja tiliosasto suorittaa maksut ainoastaan kuitattua lukumääräystä vastaan, joka jää kassaan menotositteeksi. Kaupungin työntekijäin palkat voi kuitenkin kuittauksen sijasta todistaa maksetuiksi asianomainen työnjohtaja ja kaksi maksutilaisuudessa läsnä ollutta työntekijää.

Erääntyneet obligaatiot ja kupongit sekä muut velkasitoumukset saadaan suorittaa, jos kaupunginhallitus niin päättää, ilman lukumääräystä. Tällaiset sitoumukset on sopivalla tavalla tehtävä mitättömiksi ja säilytettävä kassasitteina.

31 §. Kassa- ja tiliosasto suorittaa maksut joko rahana taikka postin tai pankkilaitoksen välityksellä.

Suoritettaessa maksu pankkilaitokseen tai postiin katsotaan pankkilaitoksen tai postin antama kuitti todisteeksi maksun suorittamisesta.

32 §. Kaupunginhallitus määrää kassa- ja tiliosastojen käteiskassan suuruuden. Varat, joita kertyy tämän yli, on muiden kassa- ja tiliosas-

tojen toimitettava rahatoimistoon, ja tämän on puolestaan talletettava liikenevät kassavarat kaupunginhallituksen määräämällä tavalla.

33 §. Kaupungin varoja tai kaupungille perittyjä varoja rahalaitoksiin sijoitettaessa taikka niiden kautta siirrettäessä tai tuloutettaessa on käytettävä kaupungin nimiin avattuja pankkitilejä tai postisiirtotilejä. Yksityisille tileille ei kaupungin varoja eikä kaupungille perittyjä varoja saa sijoittaa ilman kaupunginhallituksen lupaa.

34 §. Pankkitilien ja postisiirtotilien avaamiseen on virastojen ja laitosten saatava kaupunginkamreerin suostumus ja avaamisilmoitukseen hänen allekirjoituksensa. Rahatoimisto pitää luetteloa kaupungin kaikista pankkitileistä ja postisiirtotileistä.

Tiliosastoille tai -toimistoille, joilla ei ole omaa kassatoimintaa, ja alitilittäjille saadaan avata vain yksipuolisia postisiirtotulotilejä ja -menotilejä. Tulotilien tulee olla sellaisia, että niille kertyneet varat siirretään postisiirtokonttorin toimesta määrääjain rahatoimiston tai asianomaisen kassa- ja tiliosaston postisiirtotilille.

Jos virastolle tai laitokselle saapuu postitse varoja postiosoituksilla, postisiirron tililtäotokorteilla tai muilla vastaavilla tavoilla, on viraston tai laitoksen ryhdyttävä toimenpiteisiin sellaisen järjestelyn aikaansaamiseksi, että posti jatkuvasti siirtää saapuneet varat kaupungin postisiirtotilille.

Lähetettäessä asiakkaille postiennakolla lunastettavia asiakirjoja tai tavaraa on käytettävä sellaista menettelyä, että lunastusmaksut saapuvat kaupungille postisiirtoteitse.

35 §. Otot ja siirrot kaupungin pankkitileiltä ja postisiirtotileiltä allekirjoittaa siihen valtuutettu vastuunalainen viranhaltija yhdessä kassanhoitajan tai vastaavassa asemassa olevan kanssa.

Allekirjoittaessaan shekin on 1 momentissa mainitun vastuunalaisen viranhaltijan samalla varmennettava nimikirjaimillaan shekin kantaan tai kassarekisterikoneen tulotositteeseen merkitty summa ja päivämäärä. Shekkivihoiosta on pidettävä luetteloa.

Otettaessa shekkitililtä tai postisiirtotililtä varoja viraston tai laitoksen kassaan asetetaan shekki tai tililtäotokortti nimetylle henkilölle.

36 §. Kullakin pankkitilillä ja postisiirtotilillä tulee olla oma tilinsä viraston tai laitoksen järjestelmällisessä kirjanpidossa.

Siirrettäessä rahoja kassasta pankkiin tai muuhun rahalaitokseen siellä olevalle kaupungin tilille taikka niitä tililtä nostettaessa tai siirrettäessä tililtä toiselle on tositteena käytettävä pankki- tai rahalaitoksen antamaa kuittia tai tiliotetta.

Pankeilta ja postisiirtokonttorilta saapuvat tiliotteet on ohjattava asianomaiselle kirjanpitäjälle tai muulle tilejä valvovalle henkilölle tilivertailun tekemistä varten.

Tarkemmat määräykset kaupungin pankkitileistä ja postisiirtotileistä antaa tarvittaessa kaupunginhallitus.

37 §. Kaupungille maksuna saatujen shekkien siirrot allekirjoittaa siihen valtuutettu vastuunalainen viranhaltija yhdessä kassanhoitajan tai vastaavassa asemassa olevan kanssa. Siirrot suoritetaan määrännaissiiroina.

38 §. Rahatoimisto varustaa 4 §:ssä mainitut kassa- ja tiliosastot mak-suvaroilla.

Kassa- ja tiliosasto antaa alitilittäjille ennakkovaroja kaupunginhallituksen määräämissä rajoissa.

Jos alitilittäjä toimii sekä menojen suorittajana että tulojen perijänä, voi kaupunginhallitus oikeuttaa sen käyttämään kannettuja varoja menojen suorittamiseen. Muussa tapauksessa on kannetut varat bruttomäärin maksettava kassa- ja tiliosastoon.

Alitilittäjä on velvollinen, niin pian kuin sen käytettäväksi annetut ennakkovarot on loppuunkäytetty, jättämään niistä tilityksen kassa- ja tiliosastolle taikka tiliosastolle tai -toimistolle. Jos sille on annettu oikeus käyttää perimiään tuloja menojen suorittamiseen, on sen viimeistään kunkin kuukauden viidentenä päivänä annettava edelliseltä kuukaudesta suorittamistaan menoista ja kantamistaan tuloista tilitys. Nämä tilitykset, joihin on liitettävä asianmukaisesti hyväksytyt ja kuitatut laskut, kuitit ja muut asiakirjat, on laadittava rahatoimenjohtajan hyväksymään muotoon, ja tilityksen tulee olla sen viranhaltijan allekirjoittama, joka laitoksen puolesta hyväksyy laskut maksettaviksi.

39 §. Rahavarat ja arvopaperit, jotka viranomaisen kaupungin puolesta pitää hallussaan, on säilytettävä erillään muista rahavaroista ja arvopapereista.

Kassa- ja tiliosaston käteiskassa, shekkilomakkeet sekä arvopaperit on säilytettävä mieluummin tulenkestävään holviin sijoitetussa kassakaapissa ja muut tärkeät asiakirjat kaupunginhallituksen määräämällä tavalla.

Alitilittäjän hallussa olevat rahavarat, maksulipukkeet ja rahakkeet on säilytettävä varmassa säilytyspaikassa, erillään yksityisistä varoista.

Milloin säilytyspaikkana on kassakaappi, tulee sen mikäli mahdollista olla varustettu kahdella lukolla, joista toisen avaimen säilyttää kassanhoitaja ja toisen joku muu laitoksen viranhaltija.

40 §. Kassa- ja tiliosaston kamreeri on velvollinen kerran kahdessa kuukaudessa ja milloin vastuu kassasta siirtyy toiselle henkilölle tarkastamaan kassa- ja tiliosaston kassan ja antamaan tarkastuksesta sekä kassan tilasta kaupunginhallituksen määräämään muotoon laaditun kertomuksen, rahatoimiston kassan tarkastuksesta kaupunginhallitukselle ja muun kassa- ja tiliosaston kassan tarkastuksesta asianomaiselle lautakunnalle.

Kaupunginhallitus voi valtuuttaa yhden tai useamman henkilön tarkastamaan siitä edeltäpäin ilmoittamatta rahatoimiston kassan niin usein kuin kaupunginhallitus katsoo tarpeelliseksi.

Kahden kaupunginhallituksen keskuudestaan valitseman jäsenen on vähintään kahdesti vuodessa tarkastettava rahatoimiston hallussa olevat arvopaperit ja vakuudet.

Lautakunnan on edellä 2 ja 3 momenteissa olevien määräysten mukaisesti huolehdittava alaisensa kassa- ja tiliosaston kassan ja sen hallussa olevien arvopaperien ja vakuuksien tarkastamisesta.

Edellä mainituista tarkastuksista on laadittava pöytäkirja, joka on toimitettava asianomaiselle lautakunnalle ja revisiovirastolle.

Alitilittäjän hallussa olevat rahavarat ja maksulipukkeet on hänen lähimmän esimiehensä tarkastettava vähintään kerran vuosineljänneksessä tai milloin vastuu kassasta siirtyy toiselle henkilölle. Näistä tarkastuksista tehdään merkintä alitilittäjän tilikirjaan.

Jos tässä pykälässä mainittu tarkastus jää toimittamatta ja kaupungille aiheutuu kassavajauksen johdosta tai arvopaperien huolimattoman hoidon vuoksi vahinkoa, on kaupunginvaltuuston asiana harkita, missä määrin tarkastuksen laiminlyöneet henkilöt ovat velvolliset korvaamaan kaupungille näin syntyneen vahingon.

41 §. Kassa- ja tiliosastojen sekä tiliosastojen ja -toimistojen on rahoitustilaston määrääminä ajankohtina laadittava ennakkoarviot vastaisesta rahantarpeestaan ja tuloistaan määrättyä ajanjaksona.

Kassa- ja tiliosastot sekä tiliosastot ja -toimistot ovat velvollisia pitämään eräpäiväkirjaa määräpäivinä maksettavista menoista ja perittäväistä tuloista, ellei kaupunginhallitus tiettyjen menojen tai tulojen osalta muuta määrää.

Alitilittäjä on velvollinen ilmoittamaan asianomaiselle kassa- ja tiliosastolle taikka tiliosastolle tai -toimistolle ne menot ja tulot, jotka tämän tulee sen puolesta suorittaa tai periä, sekä niiden erääntymispäivät.

5 Luku.

Varastohallinto.

42 §. Lautakunnan tai laitoksen, jolla on varasto, on kunkin vuoden alussa lähetettävä asianomaiselle kassa- ja tiliosastolle taikka tiliosastolle tai -toimistolle, varastonhoitajalle sekä revisiovirastolle ilmoitus siitä, kuka henkilö huolehtii hankinnoista varastoon ja kutka henkilöt ovat oikeutetut tekemään tilauksia varastosta sekä näiden henkilöiden nimi- ja kirjoitukset. Jos vuoden kuluessa tapahtuu muutoksia, on niistä viipymättä ilmoitettava.

43 §. Varastoon tavaraa vastaanotettaessa on tarkastettava, että sen määrä on yhtäpitävä rahti- tai kuormakirjan kanssa sekä että sen laatu ja kunto ovat sopimuksen mukaiset. Ellei tavaraa ole seurannut rahti- tai kuormakirja on siitä tehtävä saapumisilmoitus.

Tavaran vastaanottaa ja kuittaa vastaanotetuksi varastonhoitaja tai hänen siihen määräämänsä, hänen valvontansa alainen henkilö. Jos varastoon kuuluvaa tavaraa saapuu varaston ulkopuolella olevaan työpaikkaan, sen vastaanottaa ja kuittaa työpaikan esimies, jonka tulee viipymättä toimittaa tavaraa seurannut rahti- tai kuormakirja taikka edellisessä momentissa määrätty saapumisilmoitus varastonhoitajalle.

44 §. Varastosta annetaan tavaraa ainoastaan numeroitua varastotilauksista vastaan, johon vastaanottaja kuittaa tavarann vastaanotetuksi. Milloin varastosta annetaan lainaksi työkaluja tai muita esineitä, voi varastotilauksen korvata numerolaatta, joka on säilytettävä varastossa ja annettava takaisin esineitä palautettaessa.

45 §. Varastoon hankittavien tavaroiden ostot rahoitetaan kaupunginhallituksen myöntämällä ennakkovaroilla. Milloin hankittava tavara on tarkoitettu yksinomaan laitoksen säännölliseen käyttöön eikä ylitä yhden vuoden kulutusta, voidaan kuitenkin rasittaa asianomaista talousarvion tiliä.

Kaupunginhallitus määrää, paljonko varastoihin saa olla kassavaroja sidottuna. Kaupunginhallitus voi myös määrätä, että varastossa on aina pidettävä määrätyn ajanjakson kulutusta vastaava määrä erilaisia tavaroita.

46 §. Tavarat on varastoitava pilaantumiselta ja varkaudelta suojattuun paikkaan. Pääsy varastoon tulee olla kielletty muilta paitsi varastonhoitajalta ja hänen valvontansa alaisilta henkilöiltä sekä tarkastusta toimittavilta esimiehiltä. Varastossa ei ilman asianomaisen lautakunnan suostumusta saa säilyttää muille kuin asianomaiselle laitokselle kuuluvaa tavaraa.

Tarpeettomiksi tai kelvottomiksi käyneitä tavaroita ei saa varastosta poistaa, ennen kuin revisiovirasto on poistoehdotuksen tarkastanut.

47 §. Varastonhoitajan on päivittäin toimitettava saapuneita tavaralähe tyksiä seuranneet tai niistä tehdyt saapumisilmoitukset sekä luovutetuista tavaroista saadut varastotilaukset tavarakirjanpidon hoitajalle.

48 §. Henkilö, joka on oikeutettu allekirjoittamaan tilauksia varastosta, on velvollinen valvomaan, että tavara käytetään ainoastaan aiottuun tarkoitukseensa. Toimihenkilön, joka on saanut käytettäväkseen tavaroita tai työkaluja tai jonka valvonnan alaisena ne käytetään, tulee huolehtia niiden tarkoituksenmukaisesta hoidosta ja säilyttämisestä.

Laitos, jolla on varasto, on velvollinen puolivuositain siitä edeltäpäin ilmoittamatta tarkastuttamaan varaston. Tarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, joka on toimitettava asianomaiselle lautakunnalle ja revisiovirastolle.

Ellei tilattua tavaraa kokonaisuudessaan käytetä aiottuun tarkoitukseen, on ylijäämä viipymättä siirrettävä takaisin varastoon tai toiselle työmaalle, jossa sitä tarvitaan. Kummassakin tapauksessa on siirrosta kirjoitettava tavanmukainen tosite, jossa hyvitetään ja veloitetaan asianomaisia tilejä.

Jos tässä pykälässä mainitut tehtävät jäävät suorittamatta ja kaupungille aiheutuu vahinkoa varaston huolimattoman hoidon johdosta, on kaupunginvaltuuston asiana harkita, missä määrin tehtävänsä laiminlyöneet henkilöt ovat velvolliset korvaamaan kaupungille näin syntyneen vahingon.

49 §. Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä 42, 43, 44, 45, 47 ja 48 §:ien säännösten soveltamisesta ja on myös oikeutettu revisiovirastoa kuultuaan sallimaan poikkeuksia niistä, milloin erityiset olosuhteet antavat aiheen siihen.

6 Luku.

Kirjanpito.

50 §. Rahatoimisto hoitaa kaupungin yleiskirjanpidon ja laatii kaupungin koko varainhoidon tilinpäätöksen.

Muut kassa- ja tiliosastot sekä tiliosastot ja -toimistot ja alitilitäjät hoitavat niiden kunkin toimialaksi määrätyn kirjanpidon.

Kaupungin virastot ja laitokset pitävät sellaista kirjanpitoa kuin 6 §:ssä määrätään.

51 §. Kirjanpito on pidettävä huolellisesti.

Kirjanpidon merkinnät on tehtävä musteella tai kirjoituskoneella tai muulla pysyvällä tavalla. Tehtyä merkintää älköön pyyhittäkö pois tai tehtäkö epäselväksi lukea. Sellaisiin kohtiin, jotka yleensä on tarkoitettu käytettäväksi merkintää varten, älköön jätettävä tyhjiä välejä.

Kirjanpito on pidettävä päivän tasalla.

52 §. Juoksevan kirjanpidon jokaisen menoerää osoittavan merkinnän tulee perustua tositteisiin, jotka on juoksevasti numeroitava sekä säilytettävä joko numeronmukaisessa tai asianomaisten tilien mukaan numeroituina ja ryhmitettyinä aikajärjestyksessä. Mikäli vienti on itsestään selvä tai kirjanpidon muiden osien avulla todistettavissa, riittää tositteeksi kirjanpitäjän allekirjoittama selitys viennin perusteesta.

Tuloeristä sekä muista kirjanpidon merkinnöistä pitää myös, mikäli mahdollista, olla vastaavanlaiset tositteet.

53 §. Kaupungin kirjanpito on hoidettava hallinnollisen kirjanpidon periaatteiden mukaisesti, käyttämällä kassakirjaa, muistioita, erittelykirjaa ja pääkirjaa sekä niitä muita kirjoja, mitkä niiden lisäksi katsotaan tarpeellisiksi.

54 §. Kassakirjaan merkitään kassan kantamat tulot ja maksamat menot. Kassa- ja tiliosaston kassakirja päätetään päivittäin, jolloin samalla on tarkastettava, onko kassassa jäljellä kassakirjan säästöä vastaava käteinen rahamäärä.

Kassantarkkailukirja, jonka käytöstä määrätään 22 §:n 2 momentissa, on, sitten kun siihen merkityt erät on todettu tulleen merkityiksi myös kassakirjaan, päivittäin yhteenlaskettava.

Kassanhoitajan on päivittäin annettava kassa- ja tiliosaston kamreerille laskelma, jossa on mainittu edellisen päivän kassasäästö, päivän tulojen ja menojen yhteismäärä ja kassasäästö sekä päivän kassakerien tositteet. Erhelaskuista johtuneet ylijäämät ja vajaukset on tässä laskelmassa mainittava.

55 §. Muistioon on päivittäin merkittävä maksettaviksi määrätty menot ja maksuunpannut tulot.

Kaupungin kantaomaisuudesta ja sen muutoksista on pidettävä erityistä muistiota ja siihen liittyviä, kaupunginhallituksen määräysten mukaisia kiinteistö-, irtaimisto- ja lainojen luetteloja.

56 §. Kiinteistöluettelo on merkittävä kiinteistön hankinta-, palovakuutus- ja kirjanpitoarvot sekä sen saantoa koskevat tiedot.

57 §. Erittelykirjaan merkitään päivittäin kassakirjaan ja muistioon viety meno- ja tuloerät.

Kullekin talousarvioon merkitylle meno- ja tulomomentille on erittelykirjassa avattava tili siten järjestettynä, että siitä nähdään, paljonko talousarviossa olevasta määrärahasta on määrätty maksettavaksi tai sopimuksen tahi kaupunkia muutoin velvoittavan sitoumuksen perusteella sidottu samoin kuin paljonko tuloja on maksuunpanttu. Lisäksi on avattava tilit muita mahdollisia talousarvion ulkopuolella esiintyviä tulosvaikutteisia tilejä varten.

Erillinen tili on avattava myös silloin, kun enintään määrätty osa jonkin momentin määrärahasta on käytettävä kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen päättämään tarkoitukseen ja kun se tämän määrärahan käytön valvonnan vuoksi on tarpeellinen.

Virastot, laitokset, komiteat, toimikunnat ja muut elimet, joiden käytettäväksi on myönnetty määrärahoja pääomamenojen suorittamiseen, ovat velvolliset laskujen hyväksymiseen oikeutetun henkilön toimesta pitämään päiväkirjaa tai rahatoimenjohtajan hyväksymään muotoon laadittua muuta asiakirjaa, johon jokaisen määrärahan ja osamäärärahojen osalta, joita varten on avattava eri tili, on erikseen merkittävä kaikki suoritettut tilaukset, tehdyt sopimukset ja kaupunkia muutoin velvoittavat sitoumukset ja paljonko näiden velvoitusten täyttämiseen on myönnetystä määrärahasta käytettävä. Lyhennysote päiväkirjasta on vuosineljänneksittäin seuraavan kuukauden kuluessa, kuitenkin viimeisen vuosineljänneksen aikana kuukausittain, lähetettävä asianomaiselle lauta- tai johtokunnalle, rahatoimenjohtajalle sekä revisiovirastolle ja rahatoimistolle.

58 §. Pääkirjassa on avattava tilit kaikkia rahoitusomaisuuden vastavien ja vastattavien osia varten sekä tuloslaskentaan tarvittavat kokoojatilit.

Kantaomaisuuden pääkirjaan on avattava tili kullekin vastaavien ja vastattavien osalle sekä kantaomaisuuden muutoksia ynnä kantaomaisuuden säästöä osoittavat tilit.

59 §. Kaupungin teollisuuslaitosten ja liikennelaitoksen sekä kaupunginhallituksen harkinnan mukaan muidenkin liikelaitosten on pidettävä talousarvioon nojautuvaa liikekirjanpitoa, noudattamalla soveltuvin kohdin ja huomioon ottaen 62 §:n määräykset yleisen kirjanpitolainsäädännön periaatteita.

60 §. Alitilittäjän tulee pitää kassakirjaa, johon päivittäin merkitään meno- ja tuloerät ja joka on päätettävä alitilittäjän antaessa tilityksensä asianomaiselle kassa- ja tiliosastolle taikka tiliosastolle tai -toimistolle.

Kassa- ja tiliosasto taikka tiliosasto tai -toimisto voi velvoittaa alitilittäjän pitämään muutakin sen toiminnan edellyttämää kirjanpitoa.

61 §. Kassa- ja tiliosaston hoidossa olevista kaupungin omakatteisista rahastoista ja lahjoitusrahastoista on pidettävä erityistä kirjanpitoa, josta aina tulee käydä selville kunkin rahaston menot ja tulot sekä sen pääoman määrä.

Muista kassa- ja tiliosaston tai muun viranomaisen hallussa olevista vieraista varoista on samoin pidettävä erityistä tiliä, josta käy selville, mitä on kannettu ja maksettu sekä paljonko varoja tilillä on jäljellä.

Perityt ulosmittaus- tai muut varat, jotka välitetään edelleen, on kaupungin kirjanpidossa merkittävä erityiselle tilille.

62 §. Rahatoimiston on, ellei kaupunginhallitus erikoistapauksissa toisin päättä, pidettävä kirjaa kaupungin sitoumuksista, vakuuksista, vaakuusasiakirjoista ja arvopapereista sekä niiden määräpäivistä. Arvopaperit on kirjattava ostohintoihin, ellei kaupunginhallitus niiden arvon muuttumisen johdosta toisin määrää.

Muutkin kassa- ja tiliosastot sekä tiliosastot tai -toimistot ovat velvolliset pitämään kirjaa edellisessä momentissa mainituista, toimialaansa koskevista asioista, ellei kaupunginhallitus erikoistapauksissa toisin määrää.

63 §. Viranomainen, joka hankkii käyttövarastoonsa raaka-aineita, rakennustarpeita tai muita tarvikkeita, on velvollinen pitämään niistä kirjaa, joka osoittaa, paljonko kutakin tavaraa on hankittu, missä sitä säilytetään sekä kuinka paljon sitä on käytetty ja paljonko sitä on jäljellä. Samanlaista kirjaa on pidettävä myytäväksi hankitusta tai valmistetusta tavarasta. Tavarakirjanpidosta tulee aina voida todeta kunkin tavarankantintahinta sekä paljonko kutakin tavaralajia on varastossa.

Varastonhoitajan tulee pitää varaston tavaravaihdosta merkintöjä, joista käy selville varastossa kulloinkin olevat tavaraerät.

Vuoden lopussa jäljellä olevat varastot on tilinpäätöksessä arvosettava hankintahintaansa ja myytäväksi valmistetut tavarat valmistushintaansa.

Laitoksen, joka kaupunginhallituksen luvalla käyttää kirjanpidossaan normaali-varastomenetelmää vastaavaa kirjaustapaa, on siinä noudatettava soveltuvilta kohdin kaupallisen kirjanpidon periaatteita.

Ilmoitus varaston arvosta vuoden lopussa on sekä inventoinnin suorittaneen että sellaisen henkilön allekirjoitettava, joka on oikeutettu hyväksymään laskut asianomaisen viranomaisen puolesta.

64 §. Paitsi 55 ja 62 §:issä mainittuja järjestelmälliseen kirjanpitoon liittyviä luetteloja, on viranomaisten pidettävä kaikesta hallussaan ole-

vasta kaupungin irtaimistosta irtaimistoluetteloa, joka sisältää esineiden nimet, tuntomerkit tai numerot, määrät ja säilytyspaikat sekä liikelaitosten osalta myös hankinta-arvot. Tämän luettelon yhdistelmä on sellaisen henkilön allekirjoitettava, joka on oikeutettu hyväksymään laskut asianomaisen viranomaisen puolesta. Irtaimistoluetteloa on vuoden kuluessa täydennettävä sitä mukaa kuin uutta irtaimistoa hankitaan.

Irtaimistoluettelo on kalenterivuoden lopulla inventoimalla tarkistettava ja samalla siitä poistettava ne esineet, jotka ovat hävinneet tai iän, kulumisen tai muun syyn takia menettäneet käyttöarvonsa. Poistosta päättää laitoksen esimies tai muu siihen valtuutettu, ja on niiden syistä irtaimistoluetteloon liitettävä selitys. Irtaimistoluettelosta poistetut esineet on mikäli mahdollista säilytettävä, kunnes irtaimen omaisuuden tarkastaja on tarkastanut ne. Liikelaitoksen irtaimistoluettelon loppusummasta sekä uudishankinnoista ja poistoista on annettava ilmoitus asianomaiselle tiliosastolle tai -toimistolle ennen seuraavan tammikuun 31 päivää.

Kaupunginhallitus antaa yleisohjeet siitä, miten poistetun irtaimiston suhteen on meneteltävä.

65 §. Kaupungin laitosten, joilla tarvikeluovutuksen, työnsuorituksen tai muun perusteella on saatavaa muulta kaupungin laitokselta, on, mikäli kaupunginhallitus ei toisin määrää, kuukausittain annettava kaksoiskappaleella tai hyvitysliipukkeella varustettu lasku asianomaiselle laitokselle, jonka viipymättä tulee toimittaa se asianmukaisesti hyväksyttynä ja tilimerkinnällä varustettuna tiliosastolleen tai -toimistolleen. Tiliosaston tai -toimiston on viimeistään viiden päivän kuluessa kuukauden päättymisestä toimitettava lasku rahatoimistolle, jonka viipymättä on suoritettava laskusta aiheutuvat tiliviennit ja toimitettava laskun kaksoiskappale tai hyvitysliipuke asianomaiselle tiliosastolle tai -toimistolle.

66 §. Kassa- ja tiliosastot sekä tiliosastot ja -toimistot ovat velvolliset ennen kunkin kuukauden 15 päivää antamaan rahatoimistolle sen määräämään muotoon laaditun yhdistelmän edellisen kuukauden tileistään.

67 §. Rahatoimisto on velvollinen kaupunginhallituksen määräämin väliajoin antamaan kaupunginhallitukselle ja revisiovirastolle kaupungin tilien asemaa osoittavan taseen. Tähän taseeseen on liitettävä talousarvion toteutumista osoittava laskelma kaupunginhallituksen määräämässä muodossa.

Rahatoimisto ja muut tiliosastot ja -toimistot ovat velvolliset valvomaan niiden määrärahojen ja osamäärärahojen käyttöä, joita varten on avattava eri tili. Jos rahatoimisto tai muu tiliosasto tai -toimisto havaitsee määrärahan tai osamäärärahan tulleen ylityksi ilman kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen lupaa, on siitä viipymättä ilmoitettava kaupunginhallitukselle, revisiovirastolle ja asianomaiselle virastolle tai laitokselle. Tiliosastot ja -toimistot ovat velvolliset viivytyksettä antamaan rahatoimistolle kaikki edellä mainitun valvontatehtävän suorittamista varten tarpeelliset tiedot.

7 Luku.

Tilinpäätös.

68 §. Kaikkien kaupungin viranomaisten on ennen tammikuun 15 päivää lähetettävä edellisen tilivuoden maksamatta olevat laskut, selvitykset perimättä olevista saatavista ja jäljellä olevista varastoista tiliosastolleen tai -toimistolleen sekä annettava tälle kaikki ne muut tiedot, jotka se tilinpäätöstä varten katsoo tarpeellisiksi.

Virastojen ja laitosten, joilla on saatavaa kaupungin muilta virastoilta ja laitoksilta, on näille lähetettävä edellisen tilivuoden laskut ennen tammikuun 20 päivää. Tiliosastojen ja -toimistojen on lähetettävä näitä laskuja koskevat hyvityspyynnot rahatoimistolle ennen tammikuun 25 päivää.

Tiliosastot ja -toimistot ovat velvolliset hyvissä ajoin ja viimeistään helmikuun 15 päivään mennessä laatimaan oman tilinpäätöksensä ja ilmoittamaan rahatoimistolle kaikki ne tiedot, joita se kaupungin yleis-tilinpäätöstä tehdessään saattaa tarvita. Mainittuun tilinpäätökseen kuuluu inventaari, tuloksen sekä omaisuuden ja velat osoittavat taseet ynnä 72 §:n mukainen luettelo tilikirjoista ja kortistoiosta. Nämä on joko kirjoitettava sidottuun kirjaan tai sidottava; sivut tai aukeamat on juoksevasti numeroitava. Tilinpäätöksen allekirjoittaa viraston tai laitoksen johtaja yhdessä kamreerin tai vastaavan viranhaltijan kanssa.

69 §. Kalenterivuoden kuluttua umpeen on rahatoimiston laadittava tilinpäätös, joka kaupunginkamreerin allekirjoittamana on jätettävä kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi ja allekirjoitettavaksi ennen maaliskuun loppua.

70 §. Rahoitusomaisuuden tilinpäätöstä tehtäessä on otettava huomioon:

1) että menoiksi katsotaan a) tilivuonna todella maksetut vuoden talousarvioon kuuluvat tai valtuuston päättämät talousarvion ulkopuolella olevat menot, b) tilivuoden talousarvioon merkityt, edellisenä tai edellisinä vuosina suoritettut ennakkomaksut, c) tilivuodelle kuuluvat, mutta sinä vuonna maksamatta jääneet menot kuten menojäämät ja siirtyvät määrärahat, ja d) edellisenä tai edellisinä vuosina muodostuneista tulojäämistä ja muista rahoitustaseen vastaavista poistettut erät; sekä

2) että tuloiksi katsotaan a) tilivuonna todella saadut, vuoden talousarvioon kuuluvat ja talousarvion ulkopuolella tilivuoteen kohdistuvat tulot, b) tilivuoden talousarvioon merkityt, edellisenä tai edellisinä vuosina saadut ennakkotulot, c) tilivuodelle kuuluvat, mutta sinä vuonna kantamatta jääneet tulot, kuten tilivuoden tulojäämät ja ennakolta osoitetut lainavarat, ja d) edellisenä tai edellisinä vuosina muodostuneista menojäämistä, siirtomäärärahoista ja muista rahoitustaseen vastattavista säästyneet erät.

71 §. Kantaomaisuuden tilinpäätöstä tehtäessä kantaomaisuuden tuloslaskenta suoritetaan toiselta puolen tilivuoden talousarvioon otettujen pääomatulojen ja talousarvion ulkopuolella tilivuoden aikana tapahtuneiden kantaomaisuuden vähennysten ja toiselta puolen tilivuoden talousarvioon otettujen pääomamenojen ynnä talousarvion ulkopuolella tilivuoden aikana tapahtuneiden muiden kantaomaisuuden lisäysten perusteella, ja tulos kirjataan kantaomaisuuden säästön tilille.

72 §. Tilinpäätöksessä on mainittava kirjanpidossa käytetyt tilikirjat ja kortistot, jotka samoin kuin kirjanpitoon kuuluvat tositteet on säilytettävä järjestettyinä voimassa olevien arkistomääräysten mukaisesti.

73 §. Rahatoimiston on vuosittain ennen toukokuun 20 päivää laadittava edellisen vuoden tileistä kaupunginhallituksen vahvistaman kaavan mukainen tilinpäätöskertomus, johon on otettava selostukset rahoitus- ja kantaomaisuuden tilinpäätöksistä sekä tilastollisia tietoja kaupungin ta-
loudesta.

74 §. Rahoitusomaisuuden tilinpäätöstä koskevassa selostuksessa on esitettävä:

1) talousarvioon perustuva laskelma sen toteutumisesta, josta käyvät ilmi talousarviossa oleva määräraha, tilien mukaiset menot ja

tulot, säästö tai ylitys erikseen esitettyinä, sekä maininta siitä, onko ja milloin ylityksiin saatu asianmukainen lupa; talousarvion toteutumisesta pääluokittain ja osastoittain tehty yhdistelmä eli säästölaskelma; selvitykset vara- ja työttömyysmäärärahojen käyttämisestä;

2) rahoitustase, jossa tulee olla yksityiskohtaiset tiedot rahoitusomaisuudesta sekä yhdistelmä alkavasta ja päättävästä taseesta rinnakkain laadittuna ja selvitykset verojäämistä, muista tulojäämistä sekä siirtomäärärahoista;

3) selvitykset sekä kaupungin omista varoista muodostettujen että kaupungin hoitamien lahjoitus- ym. rahastojen tuloista ja menoista sekä niiden varojen sijoituksista; ynnä

4) liikeluontoisten laitosten ja maatalouskiinteistöjen tuloslaskelmat ja niiden alkavat ja päättävät taseet.

75 §. Kantaomaisuuden tilinpäätöstä koskevassa selostuksessa on esitettävä:

- 1) tuloslaskentana kantaomaisuuden muutokset;
- 2) alkavan ja päättävän pääomataseen yhdistelmä;
- 3) selvitys kiinteistöistä;
- 4) selvitys pääomavaroilla hankitusta irtaimesta omaisuudesta ja sen poistoista;
- 5) selvitys kantaomaisuuteen luetusta irtaimistosta;
- 6) selvitys obligaatiolainoista sekä muista pitkäaikaisista ja vakauteista lainoista; ynnä
- 7) selvitys takauksista ja otto- ja antolainauksesta.

76 §. Tilastollisissa tiedoissa on esitettävä:

- 1) yhdistelmä virallista tilastoa varten laaditusta omaisuuslaskelmasta;
- 2) selvitys väkiluvusta ja sen kehityksestä;
- 3) selvitys menojen ja tulojen kehityksestä viideltä viimeiseltä vuodelta;
- 4) selvitys veroäyriä kannettavasta määrästä kymmeneltä viimeiseltä vuodelta;
- 5) selvitys veroäyrien lukumäärästä viideltä viimeiseltä vuodelta; sekä
- 6) ne muut tiedot, jotka kaupunginhallitus pitää tarpeellisina.

8 Luku.

Eriyisiä määräyksiä.

77 §. Kaupungin kaikki viranomaiset ovat velvollisia valvomaan, että niiden hoidossa oleva kiinteä ja irtain omaisuus tarkoituksenmukaisesti pidetään kunnossa.

Omaisuutta käyttävä viranomainen on velvollinen viipymättä ilmoittamaan omaisuudessa havaitsemistaan epäkohdista ja puutteellisuuksista omaisuutta hoitavalle viranomaiselle.

Hoidossaan olevan kiinteän omaisuuden arvoa tai hallintaa koskevista muutoksista on viranomaisen viipymättä ilmoitettava kirjallisesti kiinteistöluettelon pitäjälle.

78 §. Rahatoimisto, asianomainen kassa- ja tiliosasto sekä tiliosasto tai -toimisto ovat milloin hyvänsä oikeutetut vaatimaan tarkastettavaksi virastojen ja laitosten 6 §:n mukaan pitämät kirjat ja tekemään niiden johdosta huomautuksia ja antamaan ohjeita, joihin kirjanpito antaa aihetta.

79 §. Kun viranomainen muuttaa varain käyttelestä annettuja täydentäviä ohjeita tai määräyksiä tai muita aikaisempia kontrolliteknillisiä järjestelyjä, on revisiovirastolle viipymättä annettava niistä tieto ja samalla täydellinen jäljennös annetuista ohjeista tai selostus tehdyistä muutoksista.

80 §. Viranomaisen, joka on määrätty valvomaan yleishyödyllisille ja muille järjestöille myönnettyjen apurahain käyttöä, on vaadittava apurahan saaneelta järjestöltä sen toimikauden päätyttyä oikeiksi todistetut jäljennökset järjestön tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta sekä selonteko apurahan käyttämisestä. Jos tilit antavat aihetta muutukseen, on avustuksen myöntäneelle viranomaiselle viipymättä siitä ilmoitettava. Tilitykset on lisäksi pidettävä kaupungin tiintarkastajien nähtävissä.

81 §. Tämä tilisääntö on, painettuna molenmilla kotimaisilla kielillä, pidettävä aina saatavana kaikissa kaupungin kassa- ja tiliosastoissa sekä tiliosastoissa ja -toimistoissa ja jaettava kaikille kaupungin laitoksille ja virastoille.

---

22. HELSINGIN KAUPUNGIN OIKEUSAPULAUTAKUNNAN JA OIKEUSAPUTOIMISTON JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama helmikuun 12 p:nä 1958.

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1151 ja kunn. as. -kok. 1946:207)

1 §. Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston tehtävänä on, siten kuin tässä johtosäännössä lähemmin määrätään, avustaa oikeusasioissa niitä Helsingin kaupungissa vakinaisesti asuvia vähävaraisia henkilöitä, jotka oikeusapua itse suullisesti pyytävät.

Oikeusaputoimisto on niinkään velvollinen antamaan virka-apua muille vastaavanlaisille sekä koti- että ulkomaisille viranomaisille.

2 §. Oikeusaputoimiston tulee avustaa tämän johtosäännön 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä oikeusasioissa erittäinkin

antamalla neuvoja ja tietoja;

laatimalla hakemuksia, valituksia ym. asiakirjoja;

sovittelemalla riitaisia asioita sekä

ajamalla asioita niissä tuomioistuimissa, joiden toimialueeseen

Helsingin kaupunki kuuluu.

Mikäli asianajo on tarpeen muussa tuomioistuimessa, eikä sen toimialueella ole julkista oikeusaputoimistoa tai oikeusavustajaa, on oikeusapua tarvitsevalle, joka ei kykene itse asianajajaa itselleen hankkimaan, koetettava oikeusaputoimiston toimesta sellainen hankkia.

3 §. Oikeusapua hakevan tulee vaadittaessa esittää toimistolle Helsingin kaupungin huoltoviraston antama todistus sekä tarvittaessa muutakin selvitystä vähävaraisuudestaan.

Milloin tuomioistuin ei ole myöntänyt oikeusapua hakevalle maksutonta oikeudenkäyntiä, mutta hänen on kuitenkin katsottava olevan oikeusaputoimiston avun tarpeessa, ei oikeusaputoimisto ole velvollinen ryhtymään asianajoon, ennenkuin hakija on toimistolle tallettanut riittävän rahamäärän oikeudenkäyntikulujaan varten.

4 §. Oikeusapua hakevan tulee mahdollisuuksiensa mukaan, selvityksiä hankkimalla ja muutenkin avustaa asiansa hoitamisessa.

Ennen oikeudenkäyntiin ryhtymistä on, mikäli mahdollista, ja ellei siitä aiheudu vahinkoa tai haittaa, oikeusapua hakevan vastapuolelle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Oikeusaputoimiston tulee pyrkiä saamaan asianosaiset sopimaan keskenään.

5 §. Oikeusaputoimiston on kieltäydyttävä antamasta oikeusapua, milloin sitä hakeva ei ole esittänyt Helsingin kaupungin huoltoviraston todistusta vähävaraisuudestaan, ellei hakijan vähävaraisuus ole tunnettu tai muuten ilmeinen.

Oikeusaputoimisto on oikeutettu epäämään oikeusavun, milloin sitä hakeva ei voi esittää riittäviä perusteluja ja tarpeellisia selvityksiä asiassaan tai asialla on hakijalle vähäinen merkitys.

Oikeusaputoimisto voi myös kieltäytyä ajamasta lapsettomiin puolisoiden avioero- tai asumuserojuttua, elleivät erityiset syyt sitä vaadi.

Rikosasiat, jotka ovat virallisen syytteen alaiset, voi oikeusaputoimisto osoittaa oikeusapua hakevan ilmoittamaan poliisiviranomaisille tai viralliselle syyttäjälle.

Mikäli oikeusaputoimiston muut tehtävät ovat esteenä, voi toimisto kieltäytyä avustamasta muissakin rikosasioissa, ellei toimiston viranhaltijaa ole määrätty avustajaksi henkilölle, jolle tuomioistuimien on myöntänyt maksuttoman oikeudenkäynnin.

6 §. Henkilöltä, jolle tuomioistuimien on myöntänyt maksuttoman oikeudenkäynnin, ei oikeusaputoimisto peri korvausta antamastaan oikeusavusta.

Samoin on laita, milloin oikeusapua saanut on esittänyt Helsingin kaupungin huoltoviraston todistuksen vähävaraisuudestaan, tai jonka vähävaraisuus on tunnettu tai muuten ilmeinen, mikäli jäljempänä tässä pykälässä ei toisin määrätä.

Palkkio ja korvaus, minkä tuomioistuimien on oikeusaputoimiston ajamassa jutussa määrännyt valtion varoista maksettavaksi toimiston viranhaltijalle, on perittävä ja tilitettävä Helsingin kaupungin rahatoimistoon.

Oikeudenkäyntikulujen korvauksesta, mikä on tuomittu maksettavaksi oikeusapua saaneelle, on oikeusaputoimisto oikeutettu harkintansa mukaan perimään kaupungille sen osan, mikä ylittää oikeusapua saaneen omat kulut asiassa.

Milloin oikeusapua saanut, jolle ei ole myönnetty maksutonta oikeudenkäyntiä, on oikeusaputoimiston avulla saanut huomattavan taloudellisen edun, voi toimisto vaatia häneltä kaupungille korvauksen asiassa toimistolle aiheutuneista kuluista sekä kohtuullisen palkkion asianajajasta.

7 §. Oikeusaputoimiston tulee neuvotteluissa oikeusapua tarvitsevan kanssa, kirjallisissa tehtävissä sekä asianajajassa käyttää suomen- tai ruotsinkielistä sen mukaan kuin avustettava haluaa.

8 §. Sitä, mitä oikeusavun hakija on asiansa hoitamista varten oikeusaputoimiston viranhaltijalle uskonut, ei saa tarpeettomasti kenellekään ilmaista.

9 §. Oikeusaputoimiston yleistä toimintaa johtaa ja valvoo oikeusapulautakunta, jonka tehtävänä on

1) antaa toimistolle tämän johtosäännön lisäksi tarvittavat määräykset sekä ohjein tukea toimiston työtä;

2) antaa vuosittain ennen maaliskuun loppua kaupunginhallitukselle kertomus omasta ja oikeusaputoimiston edellisen vuoden toiminnasta;

3) määrätä mitä diaareja toimiston käsittelemistä asioista ja kirjeenvaihdosta on toimiston pidettävä sekä mitä tilastoja toimiston työstä on tehtävä;

4) vahvistaa ne perusteet, joiden mukaan toimistolta oikeusapua saaneet ovat velvolliset suorittamaan siitä kaupungille korvausta niissä tapauksissa, joissa se tämän johtosäännön 6 §:n 5 momentin mukaan tulee kysymykseen;

5) käsitellä toimiston toimintaa koskevat kantelut;

6) valvoa, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilytyksessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventauksessa sekä kalustoluetteloiden laadinnassa noudatetaan kaupungin tilisäännön määräyksiä; sekä

7) antaa kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle lausuntoja, selvityksiä ja tiedonantoja oikeusaputoimiston toimialaan kuuluvissa asioissa.

10 §. Oikeusapulautakuntaan kuuluu viisi kaupunginvaltuuston vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joista valtuusto määrää yhden puheenjohtajaksi.

Lautakunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa päättymistä, valitaan toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

11 §. Oikeusapulautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estyneinä olemasta kokouksessa saapuvilla, valitaan tilapäinen puheenjohtaja kokousta varten.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun vähintään kolme jäsentä, kokouksen puheenjohtaja heihin luettuna, on saapuvilla.

12 §. Oikeusapulautakunnan kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset, sekä, milloin erimielisyyksiä on ilmennyt, kokouksessa tehdyt ehdotukset ja tapahtuneet äänestykset.

Lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa oikeusavustaja, joka toimii lautakunnan sihteerinä.

13 §. Oikeusapulautakunnan kokouksista samoin kuin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on hyvissä ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallituksen edustajalle lautakunnassa.

Päätöksiin nähden, jotka saatetaan alistaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi, on lautakunnan noudatettava, mitä kunnallislaissa ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä on säädetty ja määrätty.

14 §. Oikeusaputoimiston toimintaa hoitavat oikeusavustaja, joka on toimiston päällikkö sekä apulaisoikeusavustajat apunaan toimiston notaarit, toimistonhoitaja ja toimistoapulaiset.

15 §. Oikeusavustajan valitsee kaupunginhallitus, lautakunnan annettua lausunnon hakijoista.

Apulaisoikeusavustajat, notaarit, toimistonhoitajan ja toimistoapulaiset valitsee oikeusapulautakunta oikeusavustajan annettua lausunnon hakijoista.

Oikeusavustajalla ja apulaisoikeusavustajilla tulee olla tuomarinvirkaan vaadittava lainopillinen tutkinto sekä lisäksi riittävä käytännöllinen kokemus lainopillisella alalla.

Notaareilla tulee olla alempi oikeustutkinto tai muu siihen verrattava yliopistossa tai muussa korkeakoulussa suoritettu tutkinto.

16 §. Oikeusavustajan tehtävänä on, sen lisäksi, mitä muualla tässä johtosäännössä on määrätty:

1) johtaa oikeusaputoimiston toimintaa sekä ottaa henkilökohtaisesti siihen osaa;

2) valvoa toimiston viranhaltijain työskentelyä sekä määrätä heidän tehtävänsä, mikäli niistä ei ole määräyksiä oikeusapulautakunnan vahvistettavassa oikeusaputoimiston viranhaltijain työjärjestyksessä;

3) ratkaista oikeusaputoimiston puolesta, onko annottua oikeusapua annettava ja mihin toimenpiteisiin asiassa on ryhdyttävä sekä päättää oikeusapulautakunnan vahvistamia perusteita noudattaen, onko ja missä määrin oikeusapua saaneelta vaadittava kaupungille palkkiota oikeusavusta ja korvausta toimiston kuluista;

4) valmistella ja oikeusapulautakunnan kokouksissa esitellä oikeusaputoimistoa ja sen toimialaa koskevat asiat;

5) tarkastaa ja tilimerkinnällä varustaa sekä hyväksyä oikeusaputoimiston määrärahoista maksettavat laskut ja maksuasiakirjat;

6) huolehtia oikeusaputoimiston työstä kaupungille tulevien asianajo- ynnä muiden palkkioiden ja korvausten perimisestä sekä tilittämisestä rahatoimistoon tai perimisasiakirjojen ja maksukehoitusten asianmukaisesta toimittamisesta rahatoimistoon perimistoimenpiteitä varten;

7) huolehtia oikeusaputoimistoa kokonaisuudessaan koskevasta kirjeenvaihdosta sekä allekirjoittaa tähän kuuluvat sekä muutkin kirjeet hoitamissaan asioissa;

8) huolehtia oikeusaputoimiston diaarien, arkiston sekä kaluston hoidosta;

9) laatia oikeusapulautakunnalle vuosittain ehdotukset oikeusapulautakunnan ja oikeusaputoimiston talousarvioksi ja vuosikertomuksiksi;

10) tehdä oikeusapulautakunnalle tarpeellisiksi harkitsemiaan esityksiä oikeusaputoimiston ja sen toiminnan kehittämiseksi ynnä

11) suorittaa ne muut tehtävät, mitkä oikeusapulautakunta hänelle määrää.

17 §. Apulaisoikeusavustajain ja notaarien tulee oikeusavustajan osoituksen mukaan suorittaa oikeusaputoimiston tehtäviä.

18 §. Oikeusavustajan vuosiloman aikana ja hänen ollessa muusta syystä estyneenä hoitaa hänen virkaansa virassa vanhin apulaisoikeusavustaja, ellei oikeusapulautakunta toisin määrää.

19 §. Oikeusaputoimiston ja oikeusapulautakunnan kassa- ja tiliosasto on rahatoimisto.

20 §. Tällä johtosäännöllä kumotaan kaupunginvaltuuston 13 päivänä huhtikuuta 1921 vahvistama Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston ohjesääntö siihen marraskuun 13 ja 27 päivinä 1946 tehtyine muutoksineen.

23. KAUPUNGIN VIRASTOJEN JA LAITOSTEN VAHTIMESTARIEN VIRKAPUKUJEN TUNNUSMERKKIEN VAHVISTAMINEN.

Kaupunginhallituksen yleisjaoston päätös helmikuun 12 p:ltä 1958.

Kaupunginhallituksen yleisjaosto päätti mainittuna päivänä, että sitä mukaa kun virkapukuja hankitaan kaupungin virastojen ja laitosten vahtimestareille, on puvut valmistettava tummansinisestä kankaasta ja varustettava seuraavin tunnusmerkein:

ylivahtimestari	-	kauluksen reunaa kiertävä n. 10 mm:n levyinen hopeanvärinen nauha ja hihojen suihin puolikierrosta po. nauhaa sekä takin kauluskäänteessä emalinen kaupungin vaakuna,
vahtimestari	-	kauluksen reunaa kiertävä n. 10 mm:n levyinen hopeanvärinen nauha ja takin kauluskäänteessä emalinen kaupungin vaakuna sekä
autonkuljettaja-vahtimestari	-	ainoastaan takin kauluskäänteisiin ommeltu tai kankaasta valmistettu ja kiinniommeltu kaupungin vaakuna.

Samalla yleisjaosto päätti velvoittaa kaupungin virastot ja laitokset ilmoittamaan asianomaisille, että virkapuvun saanut on velvollinen käyttämään sitä virantoimituksessa.

---

24. HELSINGIN KAUPUNGIN KANSAKOULUJEN OHJESÄÄNNÖN MUUTOS.

Kouluhallituksen vahvistama helmikuun 21 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä joulukuun 11 p:nä 1957)
(Vrt. kuñn. as. -kok. 1947:15)

Kouluhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa kaupunginvaltuuston joulukuun 11 päivänä 1957 tekemän päätöksen, jonka mukaan Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön 2 §:ään lisättiin uusi seuraavan sisältöinen 6) kohta:

2 §. Kansakoulujen johtokunnan tulee sen lisäksi, mitä johtokunnalla kansakoululaitoksesta voimassa olevien lakien ja asetusten sekä tämän ohjesäännön mukaan muuten on velvollisuutena:

-----

6) päättää koulun johtajaa kuultuaan anomuksista, jotka koskevat pianon tai flyygelin kuoro-, orkesteri-, naisvoimistelu- tai näihin verrattaviin harjoitustilaisuuksiin luovuttamista, kaupunginhallituksen määräämin ehdoin ja määräämää vuokraa vastaan, samoin kuin voimistelukaluston korvauksetonta luovuttamista ulkopuolisten voimisteluharjoitustilaisuuksissa käytettäväksi.

25. ASETUS DENATUROIDUISTA ALKOHOLIPITOISISTA AINEISTA.

Annettu helmikuun 21 p:nä 1958. (Lyhennysote)
(Suomen as. -kok. 77/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1932, s. 43)

Sosiaaliministerin esittelystä säädetään väkijuomista 9 päivänä helmikuuta 1932 annetun lain (45/32) 84 §:n nojalla:

28 §. Lievästi denaturoituja valmisteita saavat ammatinharjoittajalle ja sellaiselle tukkukauppaliikkeelle, jonka toimialaan niiden myynti tehdyn elinkeinoilmoituksen mukaan kuuluu, sekä 29 §:ssä mainituille vähittäiskauppaliikkeille myydä väkijuomayhtiö ja se, jolla on sosiaaliministeriön antama lupa sellaisten valmisteiden myytäväksi valmistamiseen tai maahantuontiin. Tukku-kauppaliikkeellä on oikeus näitä valmisteita edelleen myydä ammatinharjoittajalle ja mainituille vähittäiskauppaliikkeille.

29 §. Lievästi denaturoidun valmisteen vähittäismyyntiä saa harjoittaa ainoastaan sellaisessa avoimessa kauppaliikkeessä, jonka toimialaan tällaisen tuotteen myynti tehdyn elinkeinoilmoituksen mukaan kuuluu.

Kosmeettisia valmisteita saa kuitenkin vähittäin myydä ainoastaan apteekissa sekä kemikalikaupassa ja muussa sellaisessa avoimessa kauppaliikkeessä, jossa on sellaisten valmisteiden myyntiä varten erityinen, ammattitaitoisen vastuunalaisen henkilön hoitama osasto.

Kioskissa tai siihen verrattavassa myyntipaikassa ei lievästi denaturoituja valmisteita saada myydä, jollei kunnallisvaltuusto, hankittuaan asiasta poliisipäällikön lausunnon, ole myöntänyt siihen lupaa. Lupa annetaan kerrallaan enintään kahdeksi vuodeksi ja se voidaan korvauksetta peruuttaa, milloin syytä siihen on.

30 §. Lievästi denaturoidun valmisteen saa myydä ainoastaan siinä alkuperäisessä astiassa, jossa valmistaja on sen laskenut kauppaan tai jossa se on maahan tuotu.

Enemmän kuin 250 grammaa sisältävässä astiassa saa lievästi denaturoitua valmistetta myydä ainoastaan teollisuuslaitoksille ja ammatinharjoittajille työssä käytettäväksi, jollei sosiaaliministeriö joistakin valmisteista ole toisin määrännyt.

Jos määrättyä lievästi denaturoitua valmistetta on todettu väärinkäyttävän, sosiaaliministeriöllä on oikeus määrätä, että sitä saa vähittäin myydä ainoastaan vähemmän kuin 250 grammaa sisältävissä astioissa.

Sosiaaliministeriö voi tarvittaessa antaa lievästi denaturoidun valmisteen vähittäismyyntihinnan suuruutta koskevia määräyksiä.

31 §. Poliisipäällikön tulee pitää luetteloa lievästi denaturoitujen valmisteen tukku- ja vähittäismyyjistä piirissään.

32 §. Viimeistään viisitoista päivää ennen kuin lievästi denaturoituja valmisteita ryhdytään tukku- tai vähittäiskauppaliikkeestä myymään, on siitä tehtävä kirjallinen ilmoitus paikalliselle poliisipäälikölle. Ilmoituksessa on mainittava liikkeen nimi ja osoite sekä mitä lievästi denaturoitujen valmisteen lajeja on tarkoitus pitää kaupan, ja siihen on liitettävä selvitys siitä, että ilmoituksen tekijällä on oikeus sellaisia valmisteita myydä. Jos jossakin ilmoituksessa mainitussa seikassa tapahtuu muutos tai jos lievästi denaturoitujen valmisteen myyjä lopettaa niiden myynnin, on siitäkin ilmoitettava viidentoista päivän kuluessa muutoksen tapahtumisesta tai myynnin lopettamisesta.

33 §. Jollei sillä, jonka on todettu pitävän kaupan lievästi denaturoituja valmisteita, tai 32 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekijällä ole, sen mukaan kuin tässä asetuksessa säädetään, oikeutta myydä tällaisia valmisteita, kieltäköön poliisipäälikkö myynnin ja antakoon siitä kirjallisen päätöksen.

Poliisipäälikkö kieltäköön kaikkien tai ainoastaan tietynlaatuisten lievästi denaturoitujen valmisteen myynnin määrättyssä kauppa-liikkeessä muulloinkin, jos voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä on myynnissä rikottu taikka jos on perusteltua syytä epäillä, että niitä rikotaan, ja jos paikkakunnalla on havaittu sellaisten valmisteen huomattavaa käyttöä juovutustarkoitukseen. Apteekkia koskevan kiellon antaa lääkintöhallitus, milloin syytä siihen on.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainituista toimenpiteistään poliisipäällikön on viipymättä ilmoitettava lääninhallitukselle ja sosiaaliministeriölle.

34 §. Lääninhallituksella on valta, milloin lievästi denaturoitujen valmisteen käyttöä juovutustarkoitukseen huomattavassa määrässä ilmaantuu, määrätä, että kaikkia tai tietynlaatuista sellaisia valmisteita saadaan paikkakunnalla, määrättyssä osassa lääniä tai koko läänissä myydä ainoastaan sille, joka on saanut niiden ostamiseen luvan asuinpaikkakuntansa poliisiviranomaiselta. Ostolupa annetaan määrättyä ostoa varten tai määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Sitä älköön annettako, jos on syytä epäillä väärinkäyttöä. Jos poliisiviranomainen kieltäytyy ostolupaa antamasta, on siitä asianomaiselle pyynnöstä annettava päätös.

Ostolupa voidaan peruuttaa, jos syytä siihen ilmaantuu. Peruttu ostolupa otettakoon sen saajalta pois.

35 §. Milloin lievästi denaturoidun valmisteen myynti on sallittu ainoastaan ostoluvalla ja lupa on annettu määrättyä ostoa varten, on vähittäismyyjän otettava lupa haltuunsa niin pian kuin koko luvassa tarkoitettu määrä on myyty. Jos ainoastaan osa lupaam merkitystä määrästä myydään, tehtäköön siitä merkintä lupatodistukseen.

36 §. Poliisiviranomaisen on antamistaan ostoluvista pidettävä luetteloa, johon on tehtävä samat merkinnät kuin lupatodistuksiin. Lupalomakkeita saavat poliisiviranomaiset valtion julkaisutoimistosta.

Vähittäiskauppaliikkeessä on pidettävä luetteloa, johon on merkittävä myyty lievästi denaturoidun valmisteen määrä, poliisiviranomaisen, joka on ostoluvan antanut, sekä todistuksen antopäivä ja numero.

Luettelo ja ostajilta vuoden kuluessa otetut ostoluvat on säilytettävä seuraavan kalenterivuoden loppuun sekä vaadittaessa näytettävä poliisiviiranomaisille.

37 §. Kaupungissa ja kauppalassa sovellettakoon, mitä 31, 32 ja 33 §:ssä on säädetty, ainoastaan silloin, kun lääninhallitus on asianomaisen poliisipäällikön esityksestä tai muuten niin päättänyt.

38 §. Poliisipäällikön 33 tai 34 §:n nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla lääninhallitukseen viidentoista päivän kuluessa tiedoksisaannista. Päätös menee kuitenkin valituksesta huolimatta täytäntöön. Lääninhallituksen päätökseen ei muutosta saa hakea.

-----

46 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1958 ja sillä kumotaan denaturoiduihin alkoholipitoisista aineista 23 päivänä maaliskuuta 1932 annettu asetus (93/32) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Kuitenkin on se, jolla tämän asetuksen voimaan tullessa on oikeus saamansa luvan nojalla hankkia denaturoitua väkijuomaa tai valmistaa denaturoituja valmisteita, oikeutettu toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden 1959 kesäkuun loppuun saakka, tätä asetusta ja sosiaaliministeriön antamia määräyksiä noudattaen jatkamaan valmistusta ja hankkimaan lievästi denaturoitua väkijuomaa saamassaan luvassa mainittuun tarkoitukseen käytettäväksi, jollei lupaa tämän asetuksen säännösten nojalla sitä ennen peruuteta tai sen voimassaoloaika muuten pääty.

Tämän asetuksen säännösten estämättä saa asetuksen voimaan tullessa lievästi denaturoituja valmisteita kaupan pitänyt vähittäiskauppa-
liike myydä varastossaan olevat denaturoidut valmisteet loppuun vuoden 1958 kuluessa, jollei myyntiä tämän asetuksen säännösten nojalla sitä ennen kielletä.

-----

26. ASETUS TYÖLLISYYSASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu helmikuun 21 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 78/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:3)

Kululaitosten ja yleisten töiden ministerin esittelystä muutetaan 18 päivänä tammikuuta 1957 annetun työllisyysasetuksen (44/57) 15 §:n 2 ja 3 momentit näin kuuluviksi:

15 §. -----

Työttömyyskortistoon älköön kuitenkaan hyväksyttävä henkilöä, joka

1. on 17 vuotta nuorempi tai saa vanhuuseläkettä kansaneläkelain (347/56) mukaan;
2. sairauden, ruumiinvian tai muun syyn vuoksi on työttömyystöihin kykenemätön;
3. työstä ilman pätevää aihetta erottuaan tai muutoin omasta syystään on työttömänä;
4. välittömästi työlakon tai työsulun johdosta sen aikana on työttömänä;
5. välillisesti työlakon tai työsulun takia sen aikana on työttömänä, jos asianhaaroista voidaan päättää, että työriidan tarkoituksena on aikaansaada muutoksia myös hänen työ- ja palkkasuhteisiinsa;
6. pätevättä syyttä kieltäytyy vastaanottamasta saatavissa olevaa, hänen työkykyään vastaavaa ja hänelle muutoin soveltuvaa, työlakosta tai työsulusta vapaata työtä, josta maksetaan paikkakunnalla sellaisessa työssä käypä palkka, tai työllisyyden turvaamiseksi järjestettyä työtä, tahi jos hän muutoin vieroksuu työtä;
7. itseään varten jatkuvasti saa huoltoapua;
8. on viljelmän haltija, jos hänellä on peltoa enemmän kuin 4 hehtaaria, Pohjois- ja Itä-Suomessa 6 hehtaaria, elleivät hänen huoltosuhteensa tai muut erityiset seikat toisin vaadi. Tämä ei koske viljelijäperheen muita jäseniä.

Henkilöä, joka ilmeisesti ei ole julkisin toimenpitein järjestettävän ansiotyön tarpeessa, älköön hyväksyttävä työttömyyskortistoon.

---

27. VUOSILOMAKORVAUSTEN MAKSAMINEN TYÖSUHTEESEEN SIIRTYVÄLLE VIRANHALTIJALLE.

Palkkalautakunnan päätös helmikuun 25 p:ltä 1958.

Palkkalautakunta päätti mainittuna päivänä ilmoittaa kaikille lauta- ja johtokunnille sekä virastoille ja laitoksille, että virkasuhteesta työsuhteeseen siirtyvälle viranhaltijalle on virkasuhteen päättyessä virkasäännön mukaisesti maksettava vuosilomakorvaus ja työsuhteessa olevalle vastaavasti hänen siirtyessään virkasuhteeseen silloinkin kun palvelussuhde kaupunkiin jatkuu. Estettä ei kuitenkaan ole sellaiselle menettelylle, että ao. virkasuhteeseen tai työsuhteeseen siirtyvälle myönnetään ensiksi tulevana lomanantokautena sellainen palkaton loma, joka pituudeltaan vastaa sitä tai niitä lomiam, johon tai joihin ao. on oikeutettu lomanantokautta edeltäneen huhtikuun loppuun mennessä virka- tai työntekijäin lomasäännön mukaan tai molempien sääntöjen mukaan, milloin ao. on ennen 30. 4. ollut kummankin säännön alainen, ja joilta ajoilta hän saa edellä mainitun rahakorvauksen.

**28. HELSINGIN KAUPUNGIN KADUISSA TEHTÄVIEN KAI-
VUIDEN SUORITUS- JA VALVONTATAKSA.**

Uudenmaan läänin maaherran vahvistama tammikuun 31 p:nä 1924
ja kaupunginvaltuuston vahvistama helmikuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:52 ja 1953:53)

Kustannus rakennuskonttorin toimittamista yksityistöistä veloi-
tetaan tilaajalta seuraavasti:

Rakennuskonttorin työntekijäin tekemistä töistä veloitetaan raken-
nuskonttorin omista työaineiden ja työpalkkain menoista, niihin lisättyi-
nä 50 % hallinnosta, työn johdosta, konttorin vuokrasta ja työkalujen
kulumisesta. Uudenmaan läänin maaherra 31/1 1924.

Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Uudenmaan läänin maaherran
31.1.1924 vahvistamaa, kaupunginvaltuuston päätöksellä 12. 5. 1948 muu-
tettua Helsingin kaupungin kaduissa tehtävien kaivuuden suoritus- ja val-
vontataksaa siten, että tiedonannoista, joita rakennusvirasto antaa Uu-
denmaan läänin maaherran 24. 4. 1920 vahvistaman, Helsingin kaupun-
gin yksityisten viemärijohtojen sekä taloihin ja tonteille rakennettävien
johtojen teettämistä koskevan ohjesäännön mukaan, peritään 500 mk:n
suuruinen maksu.

Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa valtuuston päätöksellä 20. 5.
1953 muutettua suoritus- ja valvontataksaa niinikään siten, että raken-
nusviraston toimittamasta urakoitsijain suorittamien töiden valvonnas-
ta peritään valvonnan tilaajalta tarkastavan insinöörin palkkiona 700
mk:n suuruinen maksu tunnilta ja valvojan rakennusmestarin palkkiona
350 mk:n suuruinen maksu tunnilta, kuitenkin siten, että tuntia lyhyem-
män ajan kestävästä tarkastuksesta tai valvonnasta peritään maksu yh-
deltä tunnilta. Kaupunginvaltuusto 26/2 1958.

---

29. YKSITYISTEN PUHDISTUSLAITOSTEN SUUNNITELMIEN
JA PIIRUSTUSTEN HYVÄKSYMISESTÄ PERITTÄVÄT MAKSUT.

Kaupunginvaltuuston vahvistamat helmikuun 26 p:nä 1958.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että yksityisten puhdistuslaitosten suunnitelmien ja piirustusten hyväksymisestä peritään seuraavat maksut:

Hajoituskaivo enintään 10 WC:tä varten	300 mk
" " yli 10 WC:tä varten	500 "
Rasvanerotuskaivo	500 "
Bensiininerotuskaivo	500 "
Pienpuhdistamo	1 000 "

30. HELSINGIN KAUPUNGIN AMMATTIOPPILASLAUTAKUN- NAN JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama helmikuun 26 p:nä 1958.

1 §. Ammattioppilaslautakunnan tehtävänä on siten kuin laissa ja ase-
tuksissa säädetään sekä tässä johtosäännössä ja muutoin laillisesti
määrätään toimia ammattioppilaskasvatusta valvovana viranomaisena
Helsingin kaupungissa.

2 §. Ammattioppilaslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja neljä jäsen-
tä sekä varapuheenjohtaja ja neljä varajäsentä, jotka kaupunginvaltuus-
to valitsee kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Lautakuntaan on valittava
työnantajien ja työntekijäin edustajia, kumpiakin kaksi, sekä puheen-
johtajaksi ja varapuheenjohtajaksi näihin ryhmiin kuulumaton henkilö.

3 §. Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai tämän estyneenä ollessa
varapuheenjohtajan kutsusta, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen
tarpeelliseksi tai lautakunnan varsinaisten jäsenten enemmistö tekee
siitä hänelle esityksen. Kutsu toimitetaan lautakunnan jäsenille lauta-
kunnan päättämällä tavalla.

Milloin lautakunnan puheenjohtaja tai jäsen on esteellinen tai muu-
toin estynyt asiaa käsittelemästä tai kokoukseen saapumasta, kutsukoon
puheenjohtaja sijaansa varapuheenjohtajan ja jäsen henkilökohtaisen va-
ramiehensä. Varapuheenjohtajalla on oikeus muulloinkin olla läsnä lau-
takunnan kokouksissa ja käyttää tällöin puhe-, mutta ei äänivaltaa.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheen-
johtaja ja vähintään kolme muuta jäsentä tai varajäsentä on saapuvilla.

4 §. Lautakunnan kokouksissa pitää pöytäkirjaa ammattioppilaslauta-
kunnan asiamies.

Lautakunnan jäsenellä, joka on ottanut osaa asian päättämiseen,
on oikeus ilmoittaa eriävä mielipiteensä tehtyä päätöstä vastaan joko
heti tai viimeistään pöytäkirjaa tarkistettaessa. Jos asianomainen tah-
too saada sen perusteltuna pöytäkirjaan merkittäväksi, on se tehtävä
kirjallisesti.

Lautakunnan kirjelmät ja toimituskirjat allekirjoittaa puheenjoh-
taja ja varmentaa asiamies.

5 §. Toiminnastaan tulee lautakunnan vuosittain helmikuun kuluessa
antaa kertomuksensa kaupunginhallitukselle, kauppa- ja teollisuusmi-
nisteriölle sekä työvälistysoimistolle.

6 §. Ammattikasvatuksen edistämiseksi Helsingissä lautakunnan tu-
lee:

- 1) valvoa oppisopimuslain säännöksiä noudattamista kiinnittäen

tällöin erityistä huomiota siihen, että 21 vuotta nuoremmat henkilöt, jotka työskentelevät oppisopimusammateissa, ilmoitetaan ammattioppilasrekisteriin merkittäviksi,

2) valvoa, että ammattioppilaille järjestetään ammattitutkintoa varten vaadittavaa käytännöllistä kokemusta ja että he suorittavat oppi-ohjelmien mukaisen tietopuolisen opiskelun,

3) toimeenpanna ammattitutkintoa varten vaadittavia kursseja,

4) järjestää mahdollisuuksia ammattitutkintojen suorittamiseen,

5) olla yhteydessä kaupungin ammattientarkastus- ja työvoimaviranomaisiin sekä työnantajien ja työntekijöiden järjestöihin,

6) huolehtia ammattioppilaskasvatuksen ja ammattitutkintojen suoritumahdollisuuksien tunnetuksi tekemisestä,

7) huolehtia oppilasneuvonnasta sekä

8) valita ammattitutkintoja varten oppisopimuslaissa edellytetyt ja tutkintolautakuntia.

7 §. Lautakunnan puheenjohtajan tulee toimia ammattioppilaslautakunnan asettamien ammattitutkintolautakuntien puheenjohtajana, allekirjoittaa ammattitodistukset sekä valvoa ammattioppilaslautakunnan vi-
ranhaltijain työtä.

8 §. Lautakunnan alaisena toimii sen valitsema asiamies, jolta vaaditaan teknillisen opiston loppututkinto sekä kokemusta toimistotehtävissä ja jonka tulee:

1) huolehtia oppisopimuslain ammattioppilaita koskevien säännösten noudattamisesta Helsingin kaupungissa,

2) huolehtia oppisopimuslaissa edellytetystä oppisopimusten rekisteröinnistä,

3) valmistella ammattioppilaslautakunnalle esiteltävät asiat sekä laatia esityslistat,

4) avustaa ammattitutkintolautakuntien jäseniä tutkintojen ja kokousten suunnittelussa ja suorittamisessa sekä pitää näiden lautakuntien kokousten pöytäkirjaa,

5) ohjata ammattioppilaita antamalla heille tietoja tutkintovaatimuksista ja tutkintoihin osallistumisesta,

6) huolehtia lautakunnan päätösten täytäntöönpanosta ja siihen liittyvistä tehtävistä,

7) hyväksyä lautakunnan laskut,

8) laatia lautakunnan talousarvioehdotus,

9) huolehtia lautakunnan arkisto- ja muiden toimistotehtävien suorittamisesta sekä

10) suorittaa muut lautakunnan määräämät tehtävät.

Asiamiehen tulee arkipäivisin olla lautakunnan määräämän ajan yleisön tavattavissa.

9 §. Lautakunnan kassa- ja tiliosastona on rahatoimisto.

**31. MYYTYJEN TONTTIEN KAUPPAHINNAN MAKSUAIKOJA
PIDENNETTÄESSÄ PERITTÄVÄ KORKO.**

Kaupunginhallituksen päätös helmikuun 27 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:141 ja 1957:71)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että myytyjen tonttien kauppahinnan lyhennyserille maksulykkäystä ensimmäisen kerran myönnettäessä enintään 6 kuukaudeksi korkoa peritään 10 %, mutta jatkettun lykkäyksen tai 6 kuukautta pitemmän lykkäyksen kysymyksessä ollessa, mikäli niiden myöntämistä erityisistä syistä pidetään aiheellisenä, korkoa peritään 11 %.

---

32. VAJAAMIELISLAKI.

Annettu maaliskuun 7 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 107/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1927:26 ja 1943:168)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 Luku.

Yleiset säännökset.

1 §. Vajaamielisellä tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka pääasiallisesti älyllisten toimintojensa kehittymättömyyden johdosta on tai tulee olemaan jatkuvan hoidon, erityisopetuksen, huollon tai ohjauksen tarpeessa.

2 §. Tässä laissa tarkoitettuun vajaamielishuoltoon kuuluu tutkimus, hoito, kasvatust ja opetus sekä vajaamielisvalvonta, sen mukaan kuin jäljempänä säädetään.

3 §. Vajaamielishuollon ylin johto ja valvonta kuuluu sosiaaliministeriölle.

Vajaamielislaitosten terveyden- ja sairaanhoitotoiminta on kuitenkin lääkintäviranomaisten valvonnan alainen.

4 §. Vajaamielishuollon paikallisena viranomaisena toimii sosiaalilautakunta. Sen tehtävänä on erityisesti:

1) pitää sosiaaliministeriön määräämää luetteloja tai kortistoa kunnassa asuvista vajaamielisistä;

2) huolehtia vajaamielisen vanhempien, holhoojan tai huoltajan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan, että huoltoa tarvitsevat vajaamieliset toimitetaan tämän lain edellyttämään huoltoon;

3) määrätä vajaamieliselle 9 §:ssä tarkoitettu valvoja ja päättää valvonnan lakkauttamisesta; sekä

4) suorittaa muut sille kuuluvat vajaamielisten huoltoa koskevat tehtävät.

2 Luku.

Vajaamielislaitokset.

5 §. Vajaamielisiä huolletaan erityisissä sitä varten perustetuissa ja hyväksytyissä kasvatuksellisten ja lääkinnöllisten periaatteiden mukaan toimivissa valtion sekä kunnallisissa ja yksityisissä vajaamielisten keskuslaitoksissa ja niihin kuuluvissa tai niiden valvonnan alaisissa opetus-

tai muissa osastoissa, hoito-, työ- tai opetuskodeissa sekä mainittujen laitosten valvonnan alaisessa perhehoidossa.

Vajaamielisiä voidaan huoltaa myös erityisissä päivähuoltoloissa ja tarvittaessa muissakin vajaamielislaitoksissa. Tällaisen laitoksen tulee kuitenkin olla huollettavien tutkimuksen ja ryhmittelyn sekä johtavien hoitoperiaatteiden osalta nimetyin keskuslaitoksen valvonnan alainen.

Itselleen tai ympäristölleen vaarallisiksi katsottavia tahi vahvasti rikollisia taipumuksia osoittaneita vajaamielisiä voidaan huoltaa erityisissä laitoksissa tai laitososastoissa.

6 §. Vajaamielislaitoksella tulee olla johtokunta, sosiaaliministeriön hyväksymä johtaja ja vastuunalainen lääkäri sekä lisäksi tarpeen mukaan muuta henkilökuntaa.

7 §. Kunnallisella vajaamielislaitoksella tarkoitetaan tässä laissa laitosta, jota ylläpitää kunta, kuntainliitto tai muu kuntayhtymä tahi osakeyhtiö, jonka osake-enemmistön omistavat kunnat, taikka yhdistys, jonka jäsenistä enin osa on kuntia.

8 §. Kunnallisen ja yksityisen vajaamielislaitoksen perustamiseen on saatava sosiaaliministeriön lupa. Laitoksen piirustukset ja ohjesääntö on alistettava sosiaaliministeriön vahvistettavaksi.

Vajaamielislaitosta älköön otettako käytettäväksi, ennen kuin sosiaaliministeriö on sen hyväksynyt tarkoitukseensa.

3 Luku.

Vajaamielisvalvonta.

9 §. Vajaamielisellem, joka ei ole tässä laissa tarkoitettussa laitoshoidossa eikä muussa laitoksen valvonnan alaisessa huollossa, voidaan määrätä valvoja, milloin se vajaamielisen hoidon tai kasvatuksen kannalta katsotaan tarpeelliseksi.

Kun vajaamielisen ei katsota enää olevan valvonnan tarpeessa, on valvonta lakkautettava.

10 §. Vajaamielisen valvojaksi voidaan määrätä sosiaalilautakunnan jäsenen tai lisäjäsenen tahi lautakunnan alainen viranhaltija taikka, asianomaisen suostumuksen nojalla, muu tähän tehtävään sopiva henkilö.

Valvojan on tarkoin seurattava valvonnan alaisen elämänoloja ja huollon tarvetta sekä neuvoin, ohjein ja toimin autettava valvottavaa ja tuettava hänen vanhempiaan tai huoltajiaan valvottavan hoidossa ja kasvatuksessa sekä pidettävä silmällä, että nämä täyttävät velvollisuutensa valvottavaa kohtaan.

Jollei valvojan ohjeita noudateta, tulee hänen ilmoittaa siitä sosiaalilautakunnalle tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Vanhemmat tai se, jonka huollettavana vajaamielinen on, ovat velvolliset antamaan valvojalle kaikki valvottavaa koskevat tarpeelliset tiedot.

4 Luku.

Ilmoittamisvelvollisuus.

11 §. Kansakouluntarkastajan on tehtävä 4 §:n 1 kohdassa tarkoitettulle sosiaalilautakunnalle ilmoitus lapsesta, joka vajaamielisyysden takia on vapautettu oppivelvollisuuden täyttämisestä.

12 §. Milloin sosiaalilautakunnan jäsen, lisäjäsen tai lautakunnan alainen viranhaltija, lääkäri, terveyssisar, kättilö, kansakoulunopettaja, seurakunnan tai muu rekisteriviranomainen taikka mielisairaslain (187/52) 4 §:ssä tarkoitettu huoltotoimisto saa tietoonsa vajaamielisen, joka on vajaamielishuollon tarpeessa, ilmoittakoon siitä sosiaalilautakunnalle.

Sama ilmoittamisvelvollisuus on vajaamielisen vanhemmalla, holhoojalla sekä pysyväisellä huoltajalla.

Sosiaalilautakunnan on ennen vajaamielisen merkitsemistä luetteloon tai kortistoon lääkärin henkilökohtaiseen tutkimukseen perustuvan lausunnon avulla varmistauduttava siitä, että ilmoitettu henkilö on tässä laissa tarkoitettu vajaamielinen.

5 Luku.

Laitoshuoltoon ottaminen ja sen lakkauttaminen.

13 §. Laitoshuollon antamisesta, sen epäämisestä ja lakkauttamisesta päättää, mikäli tässä laissa ei ole toisin säädetty, vajaamielislaitoksen johtaja hankittuaan laitoksen lääkärin lausunnon.

14 §. Vajaamielinen on otettava tämän lain edellyttämään laitoshuoltoon yleensä, ennen kuin hän on täyttänyt 16 vuotta. Etusija on annettava sellaiselle vajaamieliselle, jota ei voida hoitaa kotona.

15 §. Vajaamielisen sijoittamisesta laitoshuoltoon tutkimusta tai hoitoa varten tekee esityksen vajaamielislaitoksen johtajalle se sosiaalilautakunta, jonka toimesta huoltoapulain (116/56) mukaan huoltoapua laitoshuoltona on annettava.

Jos vajaamielinen on katsottava itselleen tai ympäristölleen vaaralliseksi tahi hänet on todettu irtolaiseksi taikka jos hän on osoittanut vahvasti rikollisia taipumuksia tai hänen on katsottava muiden näihin verrattavien painavien syiden vuoksi olevan tutkimuksen tai laitoshuollon tarpeessa, hänet voidaan 1 momentissa mainitun lautakunnan esityksestä ottaa vajaamielislaitokseen tutkittavaksi tai sijoittaa tämän lain edellyttämään laitoshuoltoon ilman hänen omaa, hänen vanhempiensa tai holhoojansa suostumustakin. Tällöin on vajaamielishuoltoon ottamista koskeva päätös viivytyksettä alistettava sosiaaliministeriön vahvistettavaksi.

16 §. Milloin vajaamielislaitoksessa olevan tai sen valvonnan alaisen huollettavan ei enää ole katsottava olevan laitoshuollon tarpeessa tahi jos hänen harkitaan voivan saada huoltajansa toimesta taikka muutoin asianmukaisen hoidon, kasvatuksen ja opetuksen, johtajan on, hankittuaan laitoksen lääkärin lausunnon, huolehdittava laitoshuollon lopettamisesta ja vajaamielisen poistamisesta laitoksesta.

Vajaamielislaitoksen johtajan on otettava laitoshuollon lopettaminen harkittavakseen myös sosiaalilautakunnan esityksestä sekä vajaamielisen vanhempien tai holhoojan anomuksesta. Jollei laitoshuollon lopettamiseen suostuta, on asia alistettava sosiaaliministeriön ratkaistavaksi.

Vajaamielislaitokseen 15 §:n 2 momentin nojalla huollettavaksi otetun vajaamielisen laitoshuollon lopettamisesta päättää laitoksen johtajan esityksestä sosiaaliministeriö.

17 §. Päivähuoltolan ja muun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen laitoksen ohjesäännössä voidaan ne tehtävät, jotka tämän lain mukaan kuuluvat vajaamielislaitoksen johtajalle, pidättää laitoksen johtokunnalle.

6 Luku.

Vajaamielishuollon kustannukset.

18 §. Säädettyssä järjestyksessä perustetulle kunnalliselle ja yksityiselle vajaamielislaitokselle annetaan valtionapua, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

19 §. Valtionavun saamiseksi vaaditaan, jollei valtioneuvosto erityistä syistä toisin päättä, että päivähuoltolassa hoidetaan ainakin 10 ja muussa vajaamielislaitoksessa ainakin 30 laitoshoittoa tarvitsevaa vajaamielistä.

20 §. Kunnalliselle ja yksityiselle vajaamielislaitokselle myönnetään valtionapua tulo- ja menoarvion puitteissa asetuksella tarkemmin määrättyihin perustamiskustannuksiin kaksi kolmasosaa, päivähuoltolalle kuitenkin vähintään kolmasosa ja enintään puolet, sosiaaliministeriön hyväksymän perustamis- tai hankintaohjelman ja kustannusarvion mukaisista menoista tai, jos todelliset kustannukset ovat olleet pienemmät, vastaava määrä niistä.

Perustamiskustannuksina pidetään myös laitoksen laajentamista ja peruskorjauksista aiheutuneita kustannuksia.

21 §. Vajaamielislaitokselle voidaan perustamiskustannuksiin myöntää lisäksi valtion varoista lainaa enintään niin paljon, että se yhdessä valtionavun kanssa vastaa 20 §:ssä mainittuja kustannuksia.

22 §. Vajaamielislaitokselle myönnetään valtionapua asetuksella tarkemmin määrättyihin laitoksen toiminnalle tarpeellisiin vuosimenoihin viisikymmentäviisi sadalta niiden hyväksyttävästä todellisesta määrästä.

Valtionapua vuosimenoihin saa laitos, jolle sitä on myönnetty, jatkuvasti, niin kauan kuin laitos täyttää valtionavun saamiseksi säädetty edellytykset.

23 §. Valtionavusta, sen saamisen ehdoista ja lakkauttamisesta sekä valtion lainasta ja sen irtisanomisesta annetaan tarkemmat määräykset asetuksella.

24 §. Vajaamielislaitoksessa annetusta hoidosta on se kunta, jonka sosiaalilautakunnan esityksestä vajaamielinen on laitokseen otettu, velvollinen suorittamaan laitokselle kulutakin hoitovuorokaudelta sosiaaliministeriön vahvistaman hoitopäivämaksun. Hoitopäivämaksun 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen vajaamielisten hoidosta kunnallisessa tai yksityisessä vajaamielislaitoksessa suorittaa kuitenkin valtio, jonka laitoksissa annetusta tällaisten vajaamielisten hoidosta ei peritä hoitopäivämaksua.

Hoitopäivämaksu on kunnallisen ja yksityisen vajaamielislaitoksen kohdalta määrättävä niin, että se vastaa neljäkymmentäviittä sadalta laitoksen 22 §:ssä tarkoitettujen vuosimenojen perusteella laskeutuvia hoitopäiväkustannuksista. Valtion laitosten osalta hoitopäivämaksu on määrättävä neljäksikymmeneksi viideksi sadalta näiden laitosten edellisen vuoden keskimääräisistä hoitopäiväkustannuksista.

25 §. Kunnan oikeudesta periä suorittamistaan vajaamielishuollon kustannuksista korvausta huollon saajalta tai hänen elatusvelvolliseltaan tahi saada niistä huoltoapulaissa tarkoitettua korvausta valtiolta on voimassa, mitä huoltoapulaissa siinä kohden on säädetty.

7 Luku.

Erinäisiä säännöksiä.

26 §. Vajaamielistä on hyvin kohteltava ja huolellisesti hoidettava.

Vajaamielislaitokseen otettuun henkilöön älköön sovellettako muuta pakkoa, kuin mitä vajaamieliselle annettava hoito tai hänen ympäristönsä turvallisuus välttämättä vaatii.

27 §. Työ, jonka vajaamielinen tekee vajaamielislaitoksessa ollessaan, jää laitoksen hyväksi. Kuitenkin on laitoksen johtajalla oikeus, milloin se hoidollisesti katsotaan edulliseksi, sallia vajaamielisen tehdä työtä myös omaksi tai läheisen omaisensa hyväksi. Sanotusta syystä voidaan laitoksen hyväksi tehdystä työstä suorittaa kehotusrahoja.

Edellä 1 momentissa mainittu ansio saadaan vajaamielislaitoksen johtajan suostumuksella käyttää vajaamielisen tarpeisiin tai säilytetään se laitoksen toimesta. Laitoksessa hoidetun lähtiessä laitoksesta maksetaan käyttämättä oleva määrä hänelle itselleen tai hänen holhoojalleen. Jollei sitä vuoden kuluessa peritä, se jää laitoksen hyväksi.

28 §. Sosiaalilautakunnalla sekä vajaamielislaitoksen johtajalla on oikeus tämän lain täytäntöönpanossa saada tarvittaessa poliisiviranomaisilta virka-apua.

29 §. Vajaamielislaitos on velvollinen antamaan sosiaaliministeriölle tiedot laitoksessa hoidettavien lukumäärästä ja muista tarpeellisista seikoista.

Ilmoituksista, joita vajaamielislaitoksen vastuunalaisen lääkärin on laitokseen otetuista taikka sieltä poistetuista henkilöistä tehtävä, säädetään asetuksella.

30 §. Sosiaalilautakunnan tai vajaamielislaitoksen johtajan toimesta voidaan vajaamielinen hänen omasta, vanhempiensa tai holhoojansa suostumuksesta riippumatta tarvittaessa toimittaa lääkärin tarkastettavaksi.

31 §. Vajaamielislaitoksen johtajan päätöksestä, joka koskee huollon antamista, epäämistä tai lakkauttamista, on sosiaalilautakunnalla, vajaamieliselä, mikäli hän on oikeustoimikelpoinen eikä ole holhouksen alainen, hänen vanhemmallaan tai holhoojallaan oikeus kirjallisesti valittaa sosiaaliministeriöön kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Edellä 15 §:n 2 momentin nojalla tehtyä päätöstä vastaan voidaan kirjallinen muistutus toimittaa sosiaaliministeriöön kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä lukien.

Muutoksenhausta sosiaalilautakunnan päätökseen on voimassa, mitä siitä on säädetty sosiaalihuollon hallinnosta annetussa laissa (34/50).

32 §. Tämän lain täytäntöönpanoon osallistuvan on pidettävä salassa, mitä hän tässä tehtävässään on saanut tietää, mikäli jonkin erityisen seikan ilmoittaminen ei ole tarpeen vajaamielisen tai yleisen edun kanalta.

33 §. Vajaamielislaitos, jonka perustamiskustannuksiin on annettu valtionapua, voidaan, jos se siirtyy toiselle omistajalle, lopettaa toimintansa tai muutetun toiminnan johdosta tai muusta syystä ei enää täytä niitä ehtoja, mitkä valtionavun saamiseksi vaaditaan, lunastaa valtiolle valtioneuvoston määräämästä kohtuullisesta arviohinnasta vuoden ku-

luessa siitä, kun tapahtuneesta muutoksesta on laitoksen puolesta ilmoitettu sosiaaliministeriölle tai ministeriö on todennut muutoksen tapahtuneen. Ehdotuksen arviohinnaksi tekee toimikunta, johon sosiaaliministeriö ja laitos kumpikin valitsevat yhden jäsenen ja valtioneuvosto määrää puheenjohtajan. Perustamiskustannuksiin annettua valtionapua tai, jos sen antamisen jälkeen yleisessä kustannustasossa on tapahtunut nousua, valtionavun määrää nousua vastaavasti lisättynä on pidettävä lunastushinnan suorituksena tai sen vähennyksenä.

Milloin sosiaaliministeriö on katsonut kohtuulliseksi suostua vajaamielislaitoksen lopettamiseen, valtiolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lunastusoikeutta. Laitoksen perustamiskustannuksiin annettu valtionapu on tällöin kuitenkin palautettava valtiolle.

34 §. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

35 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1958, ja sillä kumotaan tylsämielisten hoitoa ja kasvatusta varten toimivien kunnallisten ja yksityisten laitosten valtionavusta 1 päivänä heinäkuuta 1927 annettu laki (185/27) myöhempine muutoksineen.

Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevan kunnallisen ja yksityisen vajaamielislaitoksen on laadittava ja sosiaaliministeriön vahvistettavaksi alistettava 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjesääntö viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

33. YKSITYISILLE OPPIKOULUILLE UUSIEN OPETUSTILOJEN RAKENTAMISTA VARTEN MYÖNNETTÄVIEN LAINAEHTOJEN MÄÄRITTELEMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 12 p:ltä 1958.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että kaupungin talousarvioon lainojen myöntämistä varten yksityisille oppikouluille uusien opetustilojen rakentamiseen merkityistä määrärahoista lainoja myönnettäessä on noudatettava seuraavia ehtoja:

1) Lainaa voidaan samalle anojalle myöntää enintään 10 milj. mk uusien opetustilojen rakennuttamista varten. Lainaa ei kuitenkaan myönnetä oppikoululle, jonka uudis- tai lisärakennuksen rakennustyöt on saatettu siihen vaiheeseen, että uudis- tai lisärakennus on otettu taikka olisi voitu ottaa tarkoitettuun käyttöön ennen laina-anomuksen tekemistä. Mikäli lainaa anotaan uudis- tai lisärakennukseen, jonka rakentamista ei ole aloitettu ennen laina-anomuksen tekoa, voidaan laina myöntää vain, jos esitetään riittävät takeet siitä, että rakennustyö saatetaan sen kalenterivuoden aikana, jolloin anomus on jätetty, vesikattovaiheeseen tai että lisätilojen rakentamisen kysymyksessä ollessa suunnitelmasta toteutetaan mainittuna aikana vähintään 50 %.

2) Lainan korko määräytyy helsinkiläisten säästöpankkien ensimmäistä kiinnitystä vastaan myöntämistä lainoista perimän koron mukaisesti.

3) Laina on kuolettava 20 vuoden kuoletusajalla yhtä suurin vuosittain kuoletusmaksuin. Edellyttäen, että laina voidaan siirtää rahalaitokseen, on lainansaaja kuitenkin velvollinen maksamaan kaupungin niin vaatiessa lainan takaisin kuoletusajan kestäessäkin 6 kuukauden irtisanomisajan jälkeen.

4) Lainan korko ja kuoletus on suoritettava puolivuositain toukokuun ja marraskuun viimeisenä päivänä.

5) Laina sidotaan kotimaisten tavarain tukkuhintaindeksiin siten, että perusindeksinä pidetään kaksi kuukautta ennen lainan myöntämistä sattuvan kuukauden pistelukua ja tarkistusindeksinä kutakin eräpäivää (31. 5. ja 30. 11) edeltäneen maaliskuun ja vastaavasti syyskuun pistelukua. Jos tarkistusindeksi on perusindeksiä suurempi, korotetaan kulloinkin erääntyvä korko- ja kuoletuserän perusmäärä yhtä monella prosentilla kuin luku kaksi (2) täysiä kertoja sisältyy indeksin nousua osoittavaan prosenttilukuun. Jos tarkistusindeksi on perusindeksiä pienempi, ei indeksiehtoa sovelleta.

Jos maksu viivästyy tai tapahtuu irtisanomisen nojalla muulloin kuin edellä mainittuina säännönmukaisina maksupäivinä, pidetään tarkistusindeksinä sitä pistelukua, joka on laskettu kaksi kuukautta ennen maksupäivää sattuvalla kuukaudella.

Jos kotimaisten tavarain tukkuhintaindeksin laskeminen lopetetaan tai jos sen laskuperusteita muutetaan sillä tavoin, että indeksi saa oleellisesti toisenlaisen sisällön, eivätkä lainanantaja ja lainanottaja voi sopia sen korvaamisesta jollakin muulla tavalla, on molemmilla oikeus irtisanoa laina heti takaisin maksettavaksi sen määräisenä kuin laina indeksin laskemisen loppuessa tai edellä mainitulla tavalla muuttuessa pääomansa ja korkonsa suhteen oli.

6) Lainan pääoman ja koron vakuudeksi on luovutettava asianomaiseen kiinteistöön kiinnitettyjä haltijavelkakirjoja, joiden tulee nauttia sellaista kiinnitysetuoikeutta, joka yhdessä muiden kiinnitysten kanssa, oppikoulutontin kauppaehtoihin liittyvän indeksiehdon vakuudeksi tarkoitettua kiinnitystä kuitenkin huomioon ottamatta, nousee enintään 90 %:iin kaupunginvaltuuston koulun rakennuslainojen takaisin maksamisesta annettavia kaupungin takauksia koskevan päätöksensä yhteydessä hyväksymistä koulukiinteistön hankintakustannuksista tontteineen ja rakennuksineen sekä kiinteine kalusteineen, mutta kouluirtaimistoa huomioon ottamatta. Mikäli kaupungin täytetäkausta ei ole pyydetty, lasketaan mainittu 90 %:n määrä kaupunginhallituksen hyväksymistä, edellä tarkoitettua hankintakustannuksista. Indeksiehdon vakuudeksi luovutettavan kiinnityksen tulee nauttia kaupunginhallituksen hyväksymää etuoikeutta.

Mikäli oppikoululle on myönnetty kaupungin täytetäkaus enintään edellä mainittuun määrään saakka, on takausmäärä alennettava kaupungin myöntämää lainaa vastaavalla määrällä. Kaupungin lainan tultua maksetuksi voidaan täytetäkaus korottaa jälleen entiseen määräänsä.

7) Myönnetty laina saadaan maksattaa jo rakennusaikana ehdoin, että uudisrakennuksen kysymyksessä ollessa on rakennuksen oltava vähintään vesikattovaiheessa ja lisätilojen rakentamisen kysymyksessä ollessa tulee suunnitelmasta olla toteutettuna vähintään 50 %.

Kaupunginvaltuusto päätti samalla oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään lainat sekä antamaan tarkempia määräyksiä yksityiskohtaisista lainaehdoista.

**34. SAIRAALOIDEN RÖNTGENOSASTOJEN HENKILÖKUNNAN
PAKOLLINEN TALVILOMA.**

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 12 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:39 ja 1956:168)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että kaupunginvaltuuston 29.3.1950 tekemän, röntgenlääkärien palkkausta ym. koskevan päätöksen 3) kohta, joka koskee röntgenlääkärien ja muun sairaaloiden säteilyvaaralle alttiiksi joutuvan röntgenhenkilökunnan pakollista talvilomaa, on edelleen voimassa.

---

35. KATUJEN PUHTAANAPITO.

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 12 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:21)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, ettei niille yksityisille katujen kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisille, joiden katuosuuksille on sijoitettu linja-autopysäkkejä ja vuokra-autoasemia, suoriteta korvausta siitä lisätyöstä ja niistä lisäkustannuksista, jotka näille aiheutuvat mainittujen pysäkkien ja autoasemien aiheuttamasta katupinnan kulumisesta ja likaantumisesta.

Kaupunginvaltuusto pitää välttämättömänä, että kaupunginhallitus tarkasti seuraa, ettei linja-autopysäkkien ja vuokra-autoasemien sijoitus yksityisten hallinnassa olevien tonttien kohdalla aiheuta kohtuutonta taloudellista rasitusta niiden kiinteistöjen omistajille, varsinkin pienkiinteistöalueella.

---

36. KAUPUNGEILLE JA KAUPPALOILLE KANSAKOULULAITOSTEN YLLÄPITÄMISEEN VUODELTA 1957 OPPILASMÄÄRÄN MUKAAN MAKSETTAVA VALTIONAVUSTUS.

Valtioneuvoston päätös maaliskuun 13 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 128/58)

Kansakoululaitoksen kustannuksista 8 päivänä kesäkuuta 1926 annetun lain 17 §:n nojalla, sellaisena kuin se on 13 päivänä helmikuuta 1953 annetussa laissa (73/53), valtioneuvosto on opetusministeriön esittelystä määrännyt, että valtion varoista kansakoululaitoksen ylläpitämiseen vuodelta 1957 maksettava avustus, jonka kaupunkikunta saa mainitun 17 §:n 1 momentin mukaan, on oleva muutoin seitsemäntuhattaviisisataa markkaa, paitsi päiväjatkoloukkien osalta kymmentuhatta markkaa, sekä se avustus, jonka kauppalakunta saa sanotun 17 §:n 2 momentin mukaan, muutoin yhdeksänsataa markkaa, paitsi päiväjatkoloukkien osalta tuhatneljänsataa markkaa kutakin oppilasta kohden vuodessa.

37. HELSINGIN KAUPUNGIN TERVEYDENHOITOLAUTAKUN- NAN OHJESÄÄNTÖ.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama maaliskuun 12 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä tammikuun 15 p:nä 1958)

1 §. Yleisestä terveydenhoidosta Helsingin kaupungissa huolehtii kaupungin terveydenhoitolautakunta terveydenhoitolain ja -säännön, muun terveydenhoidon alaan kuuluvan lainsäädännön, Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen ja tämän ohjesäännön määräysten mukaan.

2 §. Lautakunnan tehtävänä on sen lisäksi, mitä lainsäädännön mukaan sille kuuluu:

1) vahvistaa kerran vuodessa se ylin raja, johon lautakunnan alaisten laitosten johtajien omalla vastuullaan yhdellä kertaa hankkimien lääkkeiden, sairaanhoitovälineiden, kojeiden, kaluston ja tarveaineiden arvo tai määrä saa nousta, sekä päättää tämän rajan ylittävistä hankinnoista,

2) valvoa, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilytyksessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventoinnissa sekä kiinteistö- ja kalustoluettelojen laatimisessa noudatetaan kaupungin tilisäännön määräyksiä,

3) antaa valtion ja kaupungin viranomaisille niiden lautakunnalta pyytämiä lausuntoja ja selvityksiä,

4) antaa vuosittain viimeistään ennen kesäkuun loppua kaupunginhallitukselle kertomus omasta ja alaistensa laitosten edellisen vuoden toiminnasta.

Lautakunta voi, ellei toisin ole säädetty, oikeuttaa virastopäällikön tai muun viranhaltijan antamaan lautakunnan puolesta lausunnon tai myöntämään luvan sellaisissa tapauksissa, joissa lautakunta on vahvistanut yksityiskohtaiset ohjeet tai perusteet, joiden mukaan lausunto on annettava tai lupa myönnettävä.

3 §. Lautakuntaan kuuluvat kaupunginlääkäri, kaupungineläinlääkäri, poliisikomentaja, kaupunginarkkitehti ja kaupungininsinööri sekä kuusi kaupunginvaltuuston kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsemaa varsinaista jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Silloin kun elintarvikehygieenikkona on Suomessa laillistettu eläinlääkäri, hän toimii terveydenhoitolain 4 §:ssä tarkoitettuna kaupungineläinlääkärinä. Muussa tapauksessa kaupunginvaltuusto määrää jonkun kaupungin palveluksessa olevan eläinlääkäriä täksi kaupungineläinlääkäriksi.

Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta on säädetty terveydenhoitolaissa.

4 §. Lautakunnan koolle kutsumisesta ja päätösvaltaisuudesta on säädetty terveydenhoitolaissa.

5 §. Kaupunginlääkäri ja terveydenhoitoviraston osastopäälliköt valmistelevat ja esittelevät terveydenhoitolautakunnassa käsiteltävät asiat seuraavasti:

1) kaupunginlääkäri virastoa kokonaisuudessaan koskevat sekä yleisluontoiset asiat,

2) asiamies viraston kanslia- ja talousosastolle kuuluvat asiat,

3) kaupunginhygieenikko viraston terveysolojen valvontaosastolle kuuluvat sekä desinfiointilaitosta ja sukupuolitautien poliklinikkaa koskevat asiat,

4) terveydenhuoltolääkäri viraston terveydenhuolto-osastolle kuuluvat sekä kasvatusterveystieteiden osastolle kuuluvat asiat,

5) kouluylilääkäri kouluterveydenhoito-osastolle sekä kouluhammashoitolaista ja kansakoulujen kasvatusterveystieteiden osastolle kuuluvat asiat,

6) elintarvikehygieenikko viraston elintarvikkeiden valvontaosastolle kuuluvat sekä elintarvikkelaboratoriota koskevat asiat.

Lautakunta voi myös antaa määrätyn asian valmistelun ja esittämisen jonkun toisen alaisensa viranhaltijan tehtäväksi.

6 §. Lautakunnan kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä, milloin erimielisyyksiä on ilmennyt, kokouksessa tehdyt ehdotukset ja tapahtuneet äänestykset.

Lautakunnan pöytäkirjaa pitää terveydenhoitoviraston asiamies.

Pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla kunnallislain 29 §:n säästöjen mukaan.

7 §. Lautakunnan kokouksista samoin kuin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on hyvissä ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle, asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle ja kaupunginhallituksen edustajalle lautakunnassa.

Päätöksiin nähden, jotka kaupunginhallitus saattaa ottaa tutkittavakseen, on lautakunnan noudatettava, mitä kunnallislaissa ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä on säädetty ja määrätty.

8 §. Lautakunnan alaisina toimivat kaupunginvaltuuston vahvistamien johtosääntöjen mukaan terveydenhoitovirasto ja sen alaiset laitokset.

9 §. Lautakunnan kassa- ja tilivirastona on rahatoimisto.

Uudenmaan lääninhallitus päätti kumota 19. 9. 1932 vahvistamansa Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunnan ohjesäännön. Uudenmaan lääninhallitus 12/3 1958.

38. HELSINGIN KAUPUNGINLÄÄKÄRIEN OHJESÄÄNTÖ.

Lääkintöhallituksen vahvistama maaliskuun 17 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä tammikuun 15 p:nä 1958)

1 §. Helsingin kaupungissa on kolme kaupunginlääkärinä, joiden tulee valvoa kaupungin yleistä terveydenhoitoa sitä koskevan lainsäädännön, muiden terveydenhoitoa koskevien säädösten sekä tämän ohjesäännön määräysten mukaisesti.

Kaupunginlääkäreitä ovat:

- ensimmäinen kaupunginlääkäri, jonka virkanimikkeenä on kaupunginlääkäri,
- toinen kaupunginlääkäri, jonka virkanimikkeenä on kaupunginhygieenikko,
- kolmas kaupunginlääkäri, jonka virkanimikkeenä on terveydenhuoltolääkäri.

2 §. Kaupunginlääkäri on terveydenhoitoviraston päällikkö. Hänen tehtävänä on:

1) valvoa terveydenhoitoviraston ja sen alaisten laitosten toimintaa,

2) seurata kaupungissa vallitsevia terveydellisiä oloja ja terveydenhoidon alalla muualla tapahtuvaa kehitystä sekä tehdä terveydenhoitolausakunnalle esityksiä sellaisten parannusten aikaansaamisesta, joihin hänen virkavaltuutensa eivät riitä, aikaansaamisesta, joihin hänen

3) valmistella ja terveydenhoitolausakunnan kokouksissa esitellä lausakunnan ohjesäännössä hänen hoidettavikseen määrättyt asiat sekä valvoa, että lausakunnan mainittuja asioita koskevat päätökset pannaan täytäntöön,

4) osallistua sairaalalausakunnan itseoikeutettuna jäsenenä kunnallisen sairaanhoidon kehittämiseen ja pitää sekä sairaalalausakunta että terveydenhoitolausakunta tietoisina niistä toisen lausakunnan päätöksistä ja suunnitelmista, joilla on merkitystä molempien lausakuntien toiminnalle ja yhteistyölle,

5) edustaa terveydenhoitolausakuntaa rakennustarkastuksissa,

6) hoitaa kaupunginhygieenikolle kuuluvat kiireelliset tehtävät tämän tilapäisesti estyneenä ollessa,

7) olla terveydenhoitovirastossa yleisön tavattavissa terveydenhoitolausakunnan määräämänä, yleisölle etukäteen ilmoitettuna aikana,

8) huolehtia siitä, että terveydenhoitolausakunnan toimialaan kuuluvat tilastot ja muut tarpeelliset tiedonannot laaditaan sekä toimitetaan eri säännösten ja määräysten mukaan asianomaiselle viranomaiselle,

9) antaa maaliskuun kuluessa terveydenhoitolausakunnalle ehdotus kertomukseksi kaupungin yleisestä terveydenhoidosta edellisenä kalenterivuotena,

10) suorittaa yleisestä lääkärinhuollosta 9. 3. 1951 annetussa laissa ja yleisestä lääkärinhuollosta 14. 6. 1951 annetussa asetuksessa määritet, kaupunginlääkärille kuuluvat tehtävät, mikäli joitakin niistä ei ole tässä ohjesäännössä määrätty muiden lääkärin tehtäväksi,

11) antaa kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille heidän pyytämääns, viraston toimialaa koskevia tietoja ja selvityksiä sekä suorittaa terveydenhoitolautakunnan ja asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan määräämät, kaupunginlääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät,

12) antaa valtion ja kaupungin viranomaisille niiden terveydenhoitovirastolta pyytämii lausuntoja ja selvityksiä.

Päätösluettelo on pidettävä niistä kaupunginlääkärin päätöksistä, jotka koskevat viranhaltijain palvelukseen ottamista, eron myöntämistä tai palveluksesta irtisanomista sekä virkavapauden myöntämistä ja viransijaisten määräämistä samoin kuin muistakin kaupunginlääkärin tarpeellisiksi katsomista päätöksistä ja on kaupunginlääkärin allekirjoitettava ja asiamiehen varmennettava luetteloon merkityt päätökset.

3 §. Kaupunginlääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on perusteelliset tiedot sosiaalisessa lääketieteessä ja yleisessä terveydenhoidossa sekä aikaisemmissa virkatehtävissä saavutettu hallinnollinen kokemus ja osoitettu taito käytännöllisen terveydenhoitotyön johtamisessa.

4 §. Erityisestä syystä terveydenhoitolautakunta voi vaikealaatuisen kulku- tai tartuntataudin puhjetessa määrätä kaupunginlääkärin keskeyttämääns vuosilomansa tai hänelle muusta syystä kuin sairauden vuoksi myönnetyn virkavapauden ja viipymättä saapumaan virkaansa hoitamaan.

5 §. Kaupunginhygieenikon tehtävänä on:

1) toimia kaupunginlääkärin lähimpänä apulaisena terveydenhoidon toimintaa koskevien selostusten ja sen kehittämistä koskevien suunnitelmien laatimisessa,

2) hoitaa kaupunginlääkärin tehtävät tämän vuosilomalla tai estyneenä ollessa terveydenhoitolautakunnan vuosittain antaman määräyksen mukaan,

3) toimia terveydenhoitoviraston terveystulojen valvontaosaston päällikkönä,

4) johtaa ja valvoo tartuntatautiin torjuntaa ja siinä mielessä erityisesti:

a) järjestää jatkuva tietojen kokoaminen kaupungissa satuneista kulkutautitapauksista ja niiden tartunnankantajista,

b) tehdä terveydenhoitolautakunnalle esityksiä tartunnan leviämisen estämiseksi tarvittavasta eristämisestä ja työstä pidättämisestä,

c) päättää, milloin kulkutautipotilaan hoito voidaan sallia tapahtuvan sairaalan ulkopuolella,

d) huolehtia rokotusten järjestämisestä,

5) johtaa ja valvoo satamien, laivojen, majoitus- ja ravitsemisliikkeiden, kampaamoiden, parturiliikkeiden, saunojen ja muiden niihin verrattavien yleisöä palvelevien laitosten, julkisten huoneistojen, katujen ja pihamaiden terveystarkastuksia ja siinä mielessä erityisesti:

a) edustaa terveydenhoitolautakuntaa majoitus- ja ravitsemisliikkeiden vuositarkastuksissa,

b) osallistua tarvittaessa tarkastettavien ja muun yleisön neuvontaan,

6) ohjata ja valvoa asunnontarkastustoimiston, kunnan ammattientarkastustoimiston, sukupuolitautien poliklinikan ja desinfiointilaitoksen toimintaa,

7) suorittaa itse lääkärin pätevyyttä vaativia terveystarkastuksia,

8) tarkastaa rekisteriviranomaisten lähettämät kuolintodistukset,

9) valmistella ja terveydenhoitolautakunnan kokouksissa esitellä terveydenhoitolautakunnan ohjesäännön mukaan hänelle kuuluvat asiat,

10) suorittaa terveydenhoitolautakunnan ja kaupunginlääkärin määräämät, kaupunginhygieenikon toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

6 §. Kaupunginhygieenikon tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on hyvät tiedot ja kokemusta sosiaalisen lääketieteen ja yleisen terveydenhoidon alalla.

7 §. Kaupunginhygieenikon tulee olla terveydenhoitolautakunnan määräämänä aikana yleisön tavattavissa terveydenhoitovirastossa.

8 §. Terveydenhuoltolääkärin tehtävänä on:

1) toimia terveydenhoitoviraston terveydenhuolto-osaston päällikkönä, jonka tehtävänä on ohjata ja valvoa neuvolatoimiston, kotisairaanhoidon toimiston ja poliisilääkärin toimiston toimintaa,

2) päättää neuvoloissa tapahtuvien vastaanottojen lukumäärästä ja neuvolapiirien rajoista silmällä pitäen, että toiminta jatkuvasti on todellista tarvetta vastaava,

3) valmistella ja terveydenhoitolautakunnan kokouksissa esitellä terveydenhoitolautakunnan ohjesäännön mukaan hänelle kuuluvat asiat,

4) hoitaa kaupunginlääkärin tehtävät tämän vuosilomalla tai estyneenä ollessa terveydenhoitolautakunnan vuosittain antaman määräyksen mukaisesti,

5) suorittaa terveydenhoitolautakunnan ja kaupunginlääkärin määräämät, terveydenhuoltolääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

9 §. Terveydenhuoltolääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on perehtyneisyyttä hallinnollisiin tehtäviin sekä erityisesti hyvät tiedot ja kokemusta terveydenhoidollisessa valistus- ja huoltotyössä.

10 §. Terveydenhuoltolääkärin tulee olla terveydenhoitolautakunnan määräämänä aikana virastossa yleisön tavattavissa.

11 §. Lainsäädännön mukaan kaupunginlääkäreille kuuluvien, edellä tässä ohjesäännössä mainitsemattomien tehtävien suorittamisesta huolehtivat seuraavat lääkärit:

Aluelääkärit, joiden tulee antaa virkapiirissään asuville potilaille lääkärinhoitoa kaupunginvaltuuston vahvistaman taksan mukaan.

Kaupungin venerologi, jonka tulee toimia sukupuolitautien poliklinikan johtajana ja hoitaa sukupuolitautien virkalääkärin tehtävät.

Kaupungin poliisilääkäri, jonka tulee huolehtia poliisilaitoksen henkilökunnan sekä laitoksen huostassa olevien henkilöiden lääkintähuollosta.

Edellä mainittujen lisäksi on kaupungin terveydenhoitolautakunnan alaisten laitosten ulkopuolella toimivia kaupungin palkkaamia lääkäreitä, joihin nähden kaupunginlääkäri ei ole suoranaisten esimiehen asemassa, sairaaloiden, lastenhuoltolaitosten, kunnalliskodin ja muiden laitosten palveluksessa.

Tässä pykälässä mainittujen lääkärin tehtävät on erikseen määritelty terveydenhoitoviraston tai niiden laitosten johtosäännöissä, joissa he toimivat.

12 §. Kaupunginlääkärien on alistuttava heidän virkaansa kuuluvien tehtävien muuttamiseen ja virka-alueensa laajentamiseen tai supistamiseen.

13 §. Kaupunginlääkärit alkoot virka-aikana antako yleisölle maksullista sairaanhoitoa.

14 §. Kaupunginlääkärien on huolehdittava siitä, että heidän kirjeenvaihdostaan pidetään lääkintöhallituksen vahvistaman kaavan mukaista päiväkirjaa, että heidän todistuksensa luetteloidaan sekä että saapuneet virkakirjeet ja lähetettyjen kirjeiden jäljennökset arkistoidaan. Virasta erotessaan kunkin kaupunginlääkäri on omalta kohdaltaan luovutettava arkisto seuraajalleen.

Uudenmaan lääninhallitus päätti kumota Uudenmaan läänin kuvernöörin 21. 12. 1893 vahvistaman Helsingin kaupungin ensimmäisen kaupunginlääkäriin johtosäännön. Uudenmaan lääninhallitus 10/2 1958.

---

39. HELSINGIN KAUPUNGIN ÄITIYS- JA LASTENNEUVOLAIN SEKÄ KÄTILÖIDEN JA TERVEYSSISARTEN OHJESÄÄNTÖ.

Lääkintöhallituksen vahvistama maaliskuun 17 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä tammikuun 15 p:nä 1958)

1 §. Helsingin kaupungin äitiys- ja lastenneuvoloiden tehtävänä on sen lisäksi, mitä laissa kunnallisista äitiys- ja lastenneuvoloista sekä muualla on säädetty tai säädetään, suorittaa muuta yksilöön kohdistuvaa terveydenhoitotyötä noudattaen tämän ohjesäännön määräyksiä.

2 §. Äitiys- ja lastenneurolat toimivat terveydenhoitolautakunnan alaisina terveydenhoitoviraston terveydenhuolto-osaston neuvolatoimistoon kuuluvina.

3 §. Äitiysneuvoloissa toimivat neuvolan lääkäri ja viranhaltijoina yksi tai useampia kättilöitä.

Lastenneuvoloissa toimivat neuvolan lääkäri ja viranhaltijoina yksi tai useampia terveyssisaria.

Kättilö ja terveyssisar ovat neuvontaan liittyvissä asioissa neuvolansa lääkärin sekä hallinnollisissa ja muissa asioissa neuvolatoimiston alaisia, ylikättilö ja ylihoitaja lähimpänä esimiehenään.

4 §. Äitiys- ja lastenneuvoloiden sekä kättilöiden ja terveyssisarien työ on järjestetty alueellista työnjakoa noudattaen, kuitenkin siten, että työvoimatilanteen tai muun syyn vaatiessa kättilö tai terveyssisar voidaan siirtää piiristä toiseen.

Neuvolan perustamisesta päättää kaupunginhallitus tarkoitukseen osoitettujen määrärahojen puitteissa.

Neuvolan sekä kättilön ja terveyssisaren alueellisen piirin rajat vahvistaa terveydenhuoltolääkäri.

5 §. Äitiysneuvolan tarkoituksena on vähentää äidin ja sikiön sekä vastasyntyneen terveydelle raskaudesta, synnytyksestä ja lapsivuoteesta aiheutuvia vaaroja.

Lastenneuvolan tarkoituksena on vähentää lasten terveyttä uhkaavia vaaroja.

Näiden tarkoituksien toteuttamiseksi neuvolan tulee:

1) harjoittaa terveydenhoidollista valistustoimintaa,

2) tarkkailla neuvolapiirissä asuvan väestön terveydenhoidollisia olosuhteita,

3) järjestää säännöllisiä lääkärin, kättilön ja terveyssisaren vastaanottoja äideille ja alle kouluikäisille lapsille. Lääkärin vastaanottoja tulee olla vähintään kerran ja kättilöiden sekä terveyssisarten vastaanottoja vähintään kaksi kertaa kuukaudessa,

4) järjestää äitiys- ja lastenneuvontaan liittyvät kättilön ja terveysisaren kotikäynnit,

5) huolehtia äitiysavustuslain edellyttämistä toimenpiteistä,

6) suorittaa rokotuksia ynnä muuta kulkutautien vastustamiseen liittyvää työtä sekä osallistua tuberkuloosin ja sukupuolitautilien vastustamistyöhön,

7) suorittaa kouluterveydenhoitoon ja lastentarhojen terveydenhoitoon liittyviä tehtäviä, mikäli niitä ei ole määrätty erikseen tähän tarkoitukseen otetun henkilökunnan tehtäväksi,

8) suorittaa lääkärin määräykseen perustuvia sairaanhoidollisia tehtäviä kodeissa, mikäli näitä tehtäviä ei ole määrätty erilliselle henkilökunnalle,

9) suorittaa neuvolatoimiston määräämiä muita yleiseen terveydenhoitoon liittyviä tehtäviä.

6 §. Äitiysneuvolan lääkärin tulee olla perehtynyt äitiyshuoltoon. Hänen tehtävänä on pitää neuvolassa äitiysvastaanottoja sekä ohjata neuvolan kättilöä neuvontatyössä ja valvoa tämän työn tarkoituksenmukaisuutta.

Äitiysvastaanotoillaan lääkärin tulee kiinnittää huomionsa

1) raskaudentilan valvontaan epäsäännöllisen synnytyksen mahdollisuutta silmällä pitäen sekä niihin toimenpiteisiin, joilla näissä tapauksissa äitiin ja lapseen kohdistuvia vaaroja voidaan pienentää,

2) raskausmyrkytykseen ja ennenaikaisen synnytyksen ennakkoehkäisyyn,

3) keskenmenojen ennakkoehkäisyyn,

4) muihin seikkoihin, joilla on merkitystä äidin tai sikiön terveydelle, tarvittaessa laboratoriokokeita käyttäen,

5) synnyttäneiden jälkihoitoon sekä vastasyntyneiden terveydenhoitoon.

7 §. Lastenneuvolan lääkärin tulee olla perehtynyt lasten terveydenhoitoon. Hänen tehtävänä on pitää lastenneuvolassa vastaanottoja alle kouluiän oleville lapsille, ohjata neuvolan terveysisarta hänen neuvontatyössään ja valvoa tämän toiminnan tarkoituksenmukaisuutta.

Lasten vastaanotollaan lääkärin tulee kiinnittää huomionsa

1) synnyttäneiden virheiden aikaiseen toteamiseen ja siitä aiheutuviin toimenpiteisiin,

2) tartuntatautien vastustamiseen etenkin ruoan mukana saatujen suolistoinfektioiden torjumiseen sekä suorittamalla suojarokotuksia,

3) puutostautien torjumiseen,

4) lapsen yleiseen kehitykseen ja siihen vaikuttaviin tekijöihin, kuten ruokintaan, uneen, ulkoiluun, vaatetukseen ynnä muuhun,

5) muihin lapsen kehollisiin tai mielenterveyden kannalta tärkeisiin seikkoihin.

8 §. Äitiys- ja lastenneuvolan lääkärin tulee suorittamissaan tarkastuksissa kiinnittää huomionsa lääkintöhallituksen vahvistamassa neuvolakortissa mainittuihin seikkoihin.

9 §. Äitiys- ja lastenneuvolan lääkärin tulee antaa neuvolan toiminnasta johtuvia todistuksia maksutta, sekä huolehtia siitä, että neuvolan määräaikauskertomukset ajoissa valmistuvat.

10 §. Äitiys- ja lastenneuvolain lääkärit ottaa sopimuksella tehtäviinsä neuvolaylilääkäri. Neuvolan lääkäri saa palkkion suorittamastaan työstä kaupunginvaltuuston vahvistaman taksan mukaan sekä korvauksen

matkakuluistaan. Sopimuksesta vapautumisen edellytyksenä on puolin ja toisin yhden kuukauden irtisanomisaika.

Neuvolan lääkärin tulee yhteistoimin neuvolaylilääkärin kanssa hankkia itselleen hyväksyttävä sijainen ollessaan terveydenhuoltolääkärin suostumuksella tai pakottavan syyn estämänä poissa tehtävistään.

11 §. Kätilön tulee sen lisäksi, mitä kätilöstä ja kunnan kätilöstä on säädetty ja vastedes säädetään, noudattaa kaupungin virkasäännön ja tämän ohjesäännön määräyksiä ja niihin mahdollisesti tehtäviä muutoksia. Hänen tehtävänä on toteuttaa äitiysneuvoloiden tarkoitusperiä ja siinä mielessä:

1) perehtyä toimialueellaan väestöön ja sen tapoihin, tottumuksiin ja ennakkoluuloihin sekä asunto-, ravinto- ynnä muihin olosuhteisiin ja pyrkiä poistamaan epäkohdat, jotka saattavat vaikuttaa haitallisesti perheen ja erittäinkin raskaana olevan, lapsivuoteisen tai vastasyntyneen terveyteen. Epäkohtien poistamiseksi kätilön tulee edistää perheenjäsenen omatoimisuuteen ja vastuuntuntoon tähtäävien toimenpiteiden kehittämistä,

2) pyrkiä alueellaan selvittämään odottavien äitien äitiyshuoltoolosuhteita ja, milloin aihetta on, painostaa raskauden aikaisen äitiysvalvonnan merkitystä joko neuvolan tai yksityislääkärin suorittamana,

3) suorittaa valvonta-, neuvonta- ja valistustyötä äitiys- ja vastasyntyneen huollossa kätilön neuvontavastaanotoilla, kotikäyntejä tekemällä sekä pitämällä esitelmiä ja kursseja,

4) välittää synnyttäjälle tarvittaessa lääkärinapua tai saattaa hänet laitoshoitoon sekä antaa huollettavilleen lääkärin määräykseen perustuvaa sairaanhoitoapua sairaustapauksien sattuessa. Näissä tapauksissa kätilön tulee antamastaan avusta periä kaupungille valtuuston vahvistaman taksan mukainen maksu,

5) kiinnittää huomiota tuberkuloosin ja sukupuolitautilien vastustamiseen,

6) toimia yhteistyössä terveyssisarjen, muun terveydenhuoltohenkilökunnan ja sosiaalityöntekijöiden sekä äitiyshuoltoa harjoittavien muiden elinten kanssa,

7) suorittaa muita hänelle määrättyjä äitiyshuollollisia tehtäviä.

12 §. Terveyssisaren tulee sen lisäksi, mitä kunnallisista terveyssisarista on säädetty tai vastedes säädetään, noudattaa kaupungin virkasäännön ja tämän ohjesäännön määräyksiä. Hänen tehtävänä on toteuttaa lastenneuvoloiden tarkoitusta ja siinä mielessä

1) perehtyä toimialueellaan väestöön ja sen tapoihin, tottumuksiin ja ennakkoluuloihin sekä asunto-, ravinto- ym. olosuhteisiin ja pyrkiä poistamaan epäkohdat, jotka saattavat haitallisesti vaikuttaa lasten keholliseen tai sielulliseen terveyteen. Epäkohtien poistamisessa terveyssisaren tulee edistää perheen omatoimisuuteen ja vastuuntuntoon tähtäävien toimenpiteiden kehittämistä,

2) pyrkiä alueellaan selvittämään siellä asuvien lasten olosuhteet lasten neuvonnan kannalta sekä puutteellisessa valvonnassa olevissa tapauksissa korostaa lastenneuvolan tai yksityislääkärin suorittaman jatkuvan säännöllisen valvonnan merkitystä,

3) suorittaa lastenhoitoon liittyviä neuvonta-, valvonta- ja valistustehtäviä terveyssisarjen vastaanotolla, tekemällä kotikäyntejä sekä pitämällä esitelmiä ja kursseja,

4) suorittaa alueellaan lääkärin määräykseen perustuen sairaanhoitotehtäviä, mikäli näitä tehtäviä ei ole annettu eri henkilökunnalle.

Sairaanhoidotoimenpiteistään terveyssisaren tulee kaupungille periä kaupunginvaltuuston vahvistaman taksaan mukainen maksu,

- 5) osallistua tuberkuloosin torjuntaan,
- 6) osallistua kouluterveydenhoitotyöhön, mikäli tätä työtä ei ole annettu erillisen henkilökunnan suoritettavaksi,
- 7) toimia yhteistyössä kättilöiden, muun terveydenhuoltohenkilökunnan ja sosiaalityöntekijöiden sekä terveydenhoitotoimintaa harjoittavien järjestöjen kanssa,
- 8) suorittaa muita hänelle määrättyjä terveydenhuoltoon liittyviä tehtäviä.

13 §. Kättilö ja terveyssisar ovat velvolliset pitämään huollettavistaan ja työstään lääkintöhallituksen vahvistamaa kortistoa ja päiväkirjaa sekä antamaan lääkintöhallituksen määräämät määräaikauskertomukset toiminnastaan.

14 §. Kättilö ja terveyssisar ovat velvolliset huolettimaan neuvolan irtaimistosta, tarvikkeista ja varusteista.

15 §. Kättilö ja terveyssisar alkoot luvatta ilmaisko perheen tai yksityisen salaisuutta, josta on ammattitoimissaan saanut tiedon, älköönkä varomattomasti lausuko mieltään arkaluontoisesta asiasta.

16 §. Kättilöllä ja terveyssisarella ei ole oikeutta ottaa itselleen maksua suorittamistaan palveluksista tai antamistaan todistuksista.

17 §. Kättilön ja terveyssisaren tulee huolehtia neuvolan virkakirjeiden ja asiakirjojen kirjaamisesta, virkakirjeiden, lausuntojen ja kertomusten jäljennösten säilyttämisestä sekä asiakirjojen arkistoinnista. Toimesta erotessaan kättilön ja terveyssisaren tulee luovuttaa arkistonsa seuraajalleen tai terveydenhuoltolääkärin määräämälle muulle henkilölle.

18 §. Kättilöt ja terveyssisaret ovat kaupungin virka- ja eläkesääntöjen alaiset ja heidän palkkauksensa ilmenee kaupungin virkaluettelosta.

19 §. Kättilön ja terveyssisaren työaika on sama kuin kaupungin sairaalain palveluksessa olevien sairaanhoitajien työaika. Työaikaan luetaan, lukuun ottamatta työhön tulo- ja kotimatkaa, matkoihin käytetty aika sekä kokouksiin, esitelmiin ja kurssien pitämiseen käytetty aika.

Kättilöllä ja terveyssisarella on oikeus saada korvaus virkapuheiluista ja virkamatkoista todellisten menojojensa mukaan, mikäli toisin ei ole sovittu.

20 §. Niissä neuvoloissa, joista kaupungin ja valtion välisen sopimuksen mukaan kaupunki saa valtionapua on noudatettava sopimuksen ehtoja.

Kaupunginvaltuusto päätti kumota 29. 10. 1895 vahvistamansa Helsingin kaupunginkättilön johtosäännön ja 6. 10. 1937 vahvistamansa Helsingin kaupungin lastenhoidonneuvonnan ohjesäännön.
Kaupunginvaltuusto 15/1 1958.

---

40. HELSINGIN KAUPUNGIN KOULUTERVEYDENHOITO-OHJE-SÄÄNTÖ.

Lääkintöhallituksen vahvistama maaliskuun 17 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä tammikuun 15 p:nä 1958)

1 §. Kaupungin kouluissa suoritettavaa terveydenhoitotyötä johtaa kouluterveydenhoito-osastossa kaupunginlääkärin alainen kouluylilääkäri.

2 §. Kouluylilääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on lastentautien erikoislääkärin oikeudet ja hyvä perehtyneisyys kouluterveydenhoitoon.

3 §. Kouluylilääkärin tehtävänä on:

1) toimia terveydenhoitoviraston kouluterveydenhoito-osaston päällikkönä,

2) järjestää työnjako koululääkäreiden kesken sekä vahvistaa kansakouluissa pidettävien lääkärint vastaanottojen ajat,

3) johtaa ja valvoo koululääkärien, kouluhoitajien sekä kouluterveydenhoitoon osallistuvien terveystyöntekijöiden työtä,

4) toimia itse koululääkärinä terveydenhoitolautakunnan määräämissä kouluissa hänen muiden tehtäviensä sallimissa rajoissa,

5) järjestää yhteistoimintaa alaistensa viranhaltijain ja kouluviranomaisten kesken,

6) olla saapuvilla kansakoulujen johtokuntien kokouksissa, mutta on hänen pyrittävä siirtämään tämä tehtävä ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan osalta sille koululääkärille, joka huolehtii terveydenhoitosta ruotsinkielisissä kouluissa,

7) tehdä kaupunginlääkärille, terveydenhoitolautakunnalle ja kansakoulujen johtokunnille tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä koulujen terveydenhoidon kehittämiseksi,

8) johtaa ja valvoo kouluilla suoritettavaa terveydenhoidollista valistustyötä sekä järjestää tarvittavaa yhteydenpitoa oppilaitten huoltoihin kouluissa suoritettujen lääkärintarkastusten, huoltoajille järjestettyjen kokousten ja muun vastaavanlaatuisen toiminnan kautta,

9) huolehtia kouluterveydenhoitoa koskevien määräaikaismuutosten ja kertomusten laatimisesta,

10) olla lukukausien aikana arkipäivisin virastossa yleisön tavattavissa terveydenhoitolautakunnan määrääminä vastaanottoaikoina,

11) suorittaa kaupunginlääkärin määräämät, kouluylilääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

4 §. Koululääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on perehtyneisyyttä lastentauteihin ja kouluterveydenhoitoon.

5 §. Koululääkärin tulee seurata hänen valvottavakseen annettujen koulujen terveydellisiä oloja ja suorittaa niiden piirissä ehkäisevää terveydenhoitotyötä, jonka tarkoituksena on oppilaiden terveydentilan säilyttäminen mahdollisimman hyvänä.

Tässä mielessä hänen varsinaisena tehtävänä on:

1) tutkia vuosittain kouluun otetut uudet oppilaat sekä kaikki III, VI ja VIII luokkien oppilaat, mikäli lääkintöhallitus ei toisin määrää ja huolehtia siitä, että tutkimuksen tulokset merkitään kouluylilääkärin antamien ohjeiden mukaisesti oppilaiden terveystietoihin,

2) järjestää tartuntatautiin torjunta ja rokotukset annettujen ohjeiden mukaisesti sekä vaarallisen tartunnan uhatessa oma-alotteisesti ryhtyä toimenpiteisiin tartunnankantajien etsimiseksi ja eristämiseksi sekä desinfiointiin, lääkesuojaksen tai muun tarpeelliseksi katsomansa varokeinon käyttämiseksi,

3) tutkia ja tarvittaessa järjestää erikoislääkärien tutkittaviksi sellaiset oppilaat, joiden on opettajan ilmoituksen mukaan havaittu puutteellisesti kykenevän seuraamaan opetusta tai muuta koulutyötä, vaikkei heissä ole todettu selviä hoitoa vaativan sairauden oireita,

4) suorittaa edellä luetelluissa tarkastuksissa heikkokuntoisiksi havaittujen oppilaiden uusintatarkastuksia, kussakin tapauksessa lääketieteelliseltä kannalta riittävän tihein väliajoin, ja osoittaa sairaksi todetut lapset asianmukaiseen hoitoon,

5) tutkia ne oppilaat, joita opettajat ja kouluhoitajat ehdottavat kesäsiirtoloihin lähetettäväksi sekä erityisesti tartunnanvaaraa silmällä pitäen tarkastaa heidät siirtoloihin lähetettäessä ja sieltä palautettaessa,

6) antaa edellä mainituissa tarkastuksissa oppilaille tarpeelliset ohjeet sekä kouluhoitajille ja opettajille selostus siitä, mitä on otettava huomioon oppilaan terveydenhoidossa,

7) saattaa oppilaan huoltajan tiedoksi lääkärintarkastuksessa todetut terveydenhäiriöt ja niitten aiheuttamat toimenpiteet,

8) tarkkailla koulun opettajien ja muun henkilökunnan terveydentilaa erityisesti oppilaiden terveyttä vaarantavia seikkoja silmällä pitäen sekä valvoa, että kaikki nämä osallistuvat vuosittain suoritettavaan tuberkuloositarkastukseen,

9) valvoa koulun terveydellisiä oloja erityisesti kiinnittäen huomiota ruoan valmistukseen, jakeluun ja astiainpesuun, luokkahuoneiden tuuletukseen ja valaistukseen sekä käymäläin puhtauteen ynnä ryhtyä toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi,

10) huolehtia koulutyöhön liittyvien tapaturmien torjunnasta ja siitä, että koulussa on ensiapuvälineitä sopivasti saatavissa,

11) olla koulupäivinä tavattavissa vastaanotoillaan, joiden ajan ja paikan kouluylilääkäri määrää ja joista on etukäteen tiedoitettava opettajille ja kouluhoitajille,

12) suorittaa kouluylilääkärin määräämät, koululääkärin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

Edellä olevan lisäksi koululääkäri osallistuu oppilaiden sairaanhoidon järjestämiseen, mikä ei varsinaisesti kuulu kouluterveydenhoidon tehtäviin seuraavalla tavalla:

Koululääkäri antaa opettajille ohjeita, miten selviin oireisiin sairastunut koulun oppilas on tavallisissa tapauksissa vanhempien toimesta ja erityisen kiireellisissä tapauksissa tai, milloin erityiset syyt sitä vaativat, opettajan toimesta lähetettävä tutkittavaksi ja hoitoa saamaan joko vanhempien valitseman lääkärin luo tai sairaalan poliklinikkaan.

Koululääkäri järjestää yhdessä kouluhoitajien kanssa opettajille opastusta ensiavun antamisessa tapaturmissa ja äkillisissä sairastapa- uksissa.

6 §. Koulujen erikoislääkäriin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on erikoislääkäriin oikeudet edustamallaan lääketieteen alalla ja perehtyneisyyttä kouluterveydenhoitoon.

7 §. Erikoislääkäriin tehtävänä on:

1) suorittaa koululääkäriin hänen tutkittavakseen lähettämien oppilaiden terveydentilan tarkastuksia, antaa niiden perusteella lähettäville lääkäreille lausuntoja ja lasten vanhemmille suosituksia tarpeellisia hoitotoimenpiteitä varten,

2) järjestää erikoismenetelmiin perustuvia joukkotarkastuksia koulutyötä haittaavien vikojen ja sairauksien etsimiseksi yhteistoiminnassa toisten koululääkärien kanssa,

3) antaa vastaanotollaan käyville koulujen oppilaille sairaanhoitoa, josta hänelle suoritetaan palkkiota samojen perusteiden mukaan kuin kaupungin sairaalain poliklinikoilla toimiville erikoislääkäreille,

4) antaa kouluylilääkärille tämän pyytämää asiantuntija-apua kouluterveydenhoidon järjestelyssä,

5) olla lukukausien aikana arkipäivisin vastaanotollaan tavattavissa terveydenhoitolautakunnan määrääminä kouluille etukäteen ilmoitettuin aikoina,

6) suorittaa kouluylilääkäriin määräämät, koulujen erikoislääkäriin toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

8 §. Kouluylivoitajalla ja kouluhoitajilla tulee olla sairaanhoitajan koulutuksen lisäksi terveyssisaren tai sitä vastaava erikoiskoulutus sosiaalisessa huoltotyössä, ylihoitajalla sen lisäksi koulutusta ja kokemusta hallinnollisissa tehtävissä sekä käytännöllistä kokemusta kouluterveydenhoitotyössä.

9 §. Kouluylivoitajan tehtävänä on:

1) suunnitella ja valvoa kouluhoitajien työtä tarvittaessa henkilökohtaisesti siihen osallistuen,

2) tehdä kouluhoitajien työn laatua ja laajuutta sekä toimintaa koskevia esityksiä,

3) huolehtia kouluhoitajien jatkokoulutuksen järjestämisestä,

4) laatia kouluterveydenhoitoalaa koskevat ilmoitukset ja kerätä tilastotiedot sekä esittää ne määrääaikoina kouluylilääkärille,

5) suorittaa kouluylilääkäriin määräämät, kouluylivoitajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

10 §. Kouluhoitajan tehtävänä on:

1) avustaa koululääkäriä kaikissa oppilaiden tutkimuksissa sekä olla hänen apunaan kaikessa, mikä koskee kansakoulujen terveydenhoitoa,

2) punnita ja mitata asianomaisen luokkaopettajan avustamana oppilaat syyslukukauden alussa ja kevätlukukauden loppupuolella,

3) antaa henkilökohtaisesti sekä luokkaopetuksena oppilaille ohjeita terveydenhoidollisissa kysymyksissä,

4) olla koululääkäriin määrääminä aikoina tavattavana kussakin koulussa,

5) käydä oppilaan terveydentilan tai kotiohjelmien selvittämisen niin vaatiessa oppilaan kotona antamassa neuvoja ja ohjeita,

6) osallistua pyydettyä koulussa pidettäviin vanhempainkokouksiin terveydenhoitoa koskevia asioita niissä käsiteltäessä,

7) ehdottaa kesävirikistötoimikuntien antamien ohjeiden mukaisesti yksissä neuvoin asianomaisen luokkaopettajan kanssa kesäsiirtoloihin otettavat oppilaat,

8) lähteä kesäsiirtoloihin kulkutautitapausten sattuessa tai asinhaarain muutoin sitä vaatiessa antamaan siellä tarpeellista hoitoa ja apua,

9) osallistua terveydenhoitolautakunnan määräyksestä yleiseen terveydenhoitotyöhön kulkutautien uhatessa tai tilanteen sitä muutoin vaatiessa,

10) laatia kuukausittain kouluylilääkärin vaatimat selostukset toiminnastaan,

11) suorittaa kouluylilääkärin määräämät, kouluhoitajan toimialaan kuuluvat muut tehtävät.

11 §. Kouluylivoitajalla on virkasäännön määräämä työaika.

Kouluhoitajan työaika on sama kuin kaupungin sairaalan palveluksessa olevien sairaanhoitajien työaika. Työaikaan luetaan, lukuun ottamatta työhön tulo- ja kotimatkaa, matkoihin käytetty aika sekä koukusiin, esitelmiin ja kurssien pitämiseen käytetty aika.

Lääkintöhallitus päätti kumota 11. 6. 1953 vahvistamansa Helsingin kaupungin kansakoulujen terveydenhoidon ohjesäännön.
Lääkintöhallitus 17/3 1958.

---

41. HELSINGIN SATAMAN KONEELLISTEN TAVARANSIIRTO-
LAITTEIDEN KÄYTTÖTAKSAN KOROTUS.

Satamalautakunnan päätös maaliskuun 17 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:105)

Satamalautakunta päätti mainittuna päivänä muuttaa 2. 12. 1957 vahvistamaansa ja 20. 1. 1958 muuttamaansa koneellisten tavaransiirtolaitteiden käyttötaksaa 25 tonnin nosturin osalta seuraavasti:

Tavaran paino	Maksu tunnilta tai sen osalta varsinaisena työaikana
Enintään 5 tonnia	1 250 mk
Yli 5, mutta enintään 10 tonnia	3 000 "
" 10, " " 15 "	5 000 "
" 15, " " 20 "	6 000 "
" 20, " " 25 "	8 000 "

---

42. VEROVIRASTOSSA AIKAISEMMIN VALTION PALKKAA-
MINA TOIMINEIDEN VIRANHALTIJAIN VUOSILOMAOIKEUS.

Kaupunginhallituksen päätös maaliskuun 20 p:ltä 1958.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että veroviraston kaupungin palveluksessa olevan viranhaltijan, joka välittömästi ennen virkaan valitsemista on ollut verovirastossa valtion palkkaamana toimihenkilönä, vuosilomaan oikeuttavaa palvelusaikaa laskettaessa otetaan huomioon palvelusvuodet siitä lähtien, kun asianomainen on palvellut valtion virkaan valittuna samalla tavoin kuin kaupungin omassa virassa suoritettu palvelu.

---

o

43. HELSINGIN KAUPUNGIN TYÖNVÄLITYSLAUTAKUNNAN JA TYÖNVÄLITYSTOIMISTON OHJESÄÄNTÖ.

Kulklulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistama maaliskuun 22 p:nä 1958.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä helmikuun 12 p:nä 1958)

1 §. Helsingin kaupungin työvälytystoimiston tehtävänä on:

1) välittää kaikkien ammattialojen työntekijöille työtä ja työntajille työvoimaa sekä

2) tarkoin seurata kaupungin ja sen ympäristön työoloja ja antaa niistä tietoja työnhakijoille ja työntajille.

2 §. Työvälytystoimistossa on miesosasto ja naisosasto sekä erikoisosastoina henkisen työn osasto, maatalousosasto, merimiesosasto, nuoriso-osasto sekä ravintola-osasto.

Miesosasto jakautuu rakennusammattityön, metallityön ja sekätyön alaosastoihin sekä naisosasto taloustyön, tehdastyön sekä puhdistus- ja aputyön alaosastoihin.

3 §. Työvälytyksessä on otettava huomioon, että työntaja saa tarrjottuun työpaikkaan sopivimman ja parhaan saatavissa olevan työntekijän ja työntekijä-sitä työtä, jota hän parhaiten kykenee suorittamaan.

Toimisto välittää työtä tai työntekijöitä välytystä pyytävien kotipaikasta riippumatta.

Työvälytyt on maksuton.

4 §. Työvälytystoimiston toimintaa ohjaa ja valvoo työvälytyslautakunta.

Työvälytyslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä vähintään neljä muuta jäsentä ja yhtä monta varajäsentä, jotka kaupunginvaltuusto valitsee kolmeksi vuodeksi.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on valittava henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan työntajain eikä työntekijäin etua.

Jäsenet ja varajäsenet on valittava siten, että puolet heistä edustaa työntajia ja puolet työntekijöitä, ja että he, mikäli mahdollista, edustavat eri ammattialoja. Asianomaisille edustaville työntaja- ja työntekijäjärjestöille on annettava tilaisuus esittää ehdokkaansa jäseniksi. Jos ehdokkaitten esittäminen laiminlyödään, valitsee valtuusto työvälytyslautakunnan ilman järjestöjen esitystä.

Jos puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsen tai varajäsen kuolee tai eroaa taikka menettää 3 ja 4 momentissa mainitun kelpoisuutensa toimikauden kestäessä, on uusi valittava hänen sijaansa jäljellä olevaksi ajaksi.

Kaupunginhallituksen edustuksesta lautakunnan kokouksissa se-

kä kokousten ja päätösten ilmoittamisesta on voimassa, mitä kunnallislaissa ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä on säädetty tai määrätty.

5 §. Erikoisosastojen toimintaa ohjaavat ja valvovat erityiset toimikunnat, joiden puheenjohtajana toimii työnvälityslautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Kuhunkin toimikuntaan kuuluu lisäksi vähintään neljä muuta jäsentä ja yhtä monta varajäsentä, jotka työnvälityslautakunta valitsee kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Toimikuntien jäseniä valittaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä edellä 4 §:n 4 momentissa on määrätty työnvälityslautakunnan vaalista.

Nuoriso-osaston toimikuntaan kuuluu kuitenkin puheenjohtajan lisäksi kymmenen jäsentä, joista kahden tulee edustaa työnantajia, kahden työntekijöitä, yhden suomenkielistä ja yhden ruotsinkielistä oppikoululaitosta, yhden suomenkielistä ja yhden ruotsinkielistä kansakoululaitosta, yhden ammattikoululaitosta ja yhden vapaata nuorisotyötä, sekä yhtä monta samoin perustein valittua henkilökohtaista varajäsentä. Opetustointia ja vapaata nuorisotyötä edustavia jäseniä ja varajäseniä valittaessa on opetustoimen ja vapaan nuorisotyön paikallisille johtaville järjestöille tai yhteistyöelimille annettava tilaisuus esittää ehdokkaansa jäseniksi.

6 §. Työnvälityslautakunnan ja toimikuntien puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsenet saavat palkkiota kaupungin luottamusmiesten palkkiosäännön mukaisesti.

7 §. Lautakunta kokoontuu, milloin puheenjohtaja pitää sitä tarpeellisenä tai kun vähintään kaksi jäsentä sitä vaatii. Jos jäsen ei voi saapua kokoukseen, on hänen ilmoitettava esteestään puheenjohtajalle niin hyvissä ajoin, että varajäsen ennätetään kutsua kokoukseen.

Kutsu on lautakunnan määräämällä tavalla annettava tiedoksi lautakunnan varapuheenjohtajalle sekä jäsenille, ja on siinä mikäli mahdollista ilmoitettava kokouksessa käsiteltävät asiat.

8 §. Lautakunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tahi varapuheenjohtaja ja vähintään yksi työnantaja ja yksi työntekijöitä edustava jäsen on saapuvilla.

Äänestyksiin ottaa osaa yhtä monta työnantajien ja työntekijäin edustajaa. Tarpeen vaatiessa määrätään läsnäolevien äänioikeus arvalla.

Varapuheenjohtaja on oikeutettu olemaan läsnä lautakunnan kokouksissa, mutta on hänellä äänioikeus vain puheenjohtajana toimiessaan.

Varajäsen on oikeutettu olemaan läsnä lautakunnan kokouksissa, mutta on hänellä äänioikeus ainoastaan poissaolevan varsinaisen jäsenen tilalla ollessaan.

9 §. Lautakunnan kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä, milloin erimielisyyksiä on ilmennyt, kokouksessa tehdyt ehdotukset ja tapahtuneet äänestykset.

Pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla.

Lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

10 §. Mitä edellä 7-9 §:issä on määrätty lautakunnasta, on vastaavasti voimassa toimikunnista, kuitenkin siten, että nuoriso-osaston toimikunta on päätösvaltainen puheenjohtajan sekä vähintään viiden jäsenen tai äänivaltaisen varajäsenen ollessa saapuvilla. Päätökseksi tulee tässä

toimikunnassa enemmistön mielipide tai, äänen mennessä tasan, se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

11 §. Lautakunnan kokouksista samoin kuin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on hyvissä ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle, asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle ja kaupunginhallituksen edustajalle lautakunnassa.

Päätöksiin nähden, jotka saatetaan ottaa kaupunginhallituksen tutkittaviksi, on lautakunnan noudatettava, mitä kunnallislaissa ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä on säädetty ja määrätty.

12 §. Lautakunnan tehtävänä on:

1) antaa työnvälitystoimintaa koskevia yleisiä ohjeita ja valvoa, että toimisto toimii voimassa olevien lakien ja asetusten, kaupunginvaltuuston päätösten sekä työnvälitystä valvovan ministeriön antamien määräysten ja ohjeitten mukaan,

2) vahvistaa työnvälitystoimiston ja osastojen järjestyssäännöt,

3) ratkaista toimiston henkilökuntaa vastaan tehdyt valitukset sekä, jos asiasta päättäminen voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaan ei kuulu lautakunnalle, ryhtyä muihin asian vaatimiin toimenpiteisiin,

4) antaa vuosittain ennen maaliskuun loppua kaupunginhallitukselle kertomus omasta ja työnvälitystoimiston toiminnasta edellisestä vuonna,

5) antaa kaupunginhallitukselle vuosittain kaupunginhallituksen määräämänä aikana perusteltu ehdotus toimiston seuraavan vuoden talousarvioksi sekä toimittaa talousarvio työnvälitystä valvovalle ministeriölle heti, kun kaupunginvaltuusto on sen vahvistanut,

6) valvoa, että talousarvioehdotuksen laatimisessa, rahavarojen säilytyksessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventoinnissa sekä kalustoluettelojen laatimisessa noudatetaan kaupungin tilisäännön määräyksiä sekä

7) antaa kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle lausuntoja, selvityksiä ja tiedonantoja toimialaansa kuuluvista asioista.

13 §. Toimikuntien tulee erityisesti:

1) valvoa, että osasto toimii osaston tehtävien erikoisvaatimusten mukaisesti,

2) laatia lautakunnalle ehdotus osaston talousarvioksi ja vuosikertomukseksi sekä

3) käsitellä osaston toiminnassa esiintyvät erikoiskysymykset sekä tarpeen vaatiessa tehdä niiden johdosta esityksiä työnvälityslautakunnalle.

Toimikunnan käsittelemä asia on, jos lautakunnan puheenjohtaja tai työnvälitystoimiston johtaja sitä vaatii, saatettava lautakunnan ratkaistavaksi.

14 §. Nuoriso-osaston toimikunnan tulee, sen lisäksi mitä edellä 13 §:ssä on määrätty, erityisesti huolehtia nuorison ammatinvalinnanohjaustoiminnan järjestämisestä kaupungin alueella sekä siitä, että nuori työnhakija mahdollisuuksien mukaan osoitetaan hänen luontaisia edellytyksiään ja taipumuksiaan vastaavaan koulutukseen tai työhön huomioon ottaen eri työalojen työntekijäin tarve. Toimikunnan on toiminnassaan noudatettava työnvälitystä ja ammatinvalinnanohjausta koskevia lakeja ja asetuksia sekä asianomaisen ministeriön niiden nojalla antamia määräyksiä.

15 §. Nuoriso-osaston erityisenä tehtävänä on:

- 1) ylläpitää yhteyttä kaupungin alueella toimiviin oppilaitoksiin ja yhteistyössä niiden kanssa huolehtia ammatinvalinnanohjauksen antamisesta koulunuorisolle siten, että myös koululääkärien mielipide tulee huomioon otetuksi,
- 2) huolehtia työaloja koskevan tiedotus- ja valistustoiminnan järjestämisestä ja antaa tietoja eri työalojen vaatimuksista, niille valmistumisesta sekä niiden tarjoamista sijoittumis- ja edistymismahdollisuuksista,
- 3) auttaa ohjattavaa selvittämään soveltuvuutensa ja muut henkilökohtaiset edellytyksensä eri työaloille ja antaa hänelle ammatinvalintaa, koulutuksen suunnittelua tai ammatin vaihtoa koskevia ohjeita,
- 4) edistää ohjattujen ammatinvalinnanohjauksen perusteella tekemien ammatillisten suunnitelmien toteuttamista ja tässä tarkoituksessa myös huolehtia ohjausta saaneen nuorison työnvälityksestä sekä
- 5) seurata ohjausta saaneiden kehitystä heidän valitsemallaan työalalla ja antaa jatkuvaa ohjausta heidän ammatillisen menestymisensä helpottamiseksi ja turvaamiseksi, kunnes asianomaisen voidaan katsoa pysyvästi sijoittuneen työalalleen.

16 §. Työnvälitystoimistossa on toimiston johtaja, henkisen työn osaston, maatalousosaston, merimiesosaston, nuoriso-osaston ja ravintolaosaston johtajat sekä rakennusammattityön, metallityön, sekatyön, taloustyön, tehdastyön sekä puhdistus- ja aputyön alaosastojen hoitajat, ammatinvalintapsykologeja, ammatinvalinnanohjaajia sekä tarpeellinen määrä apulaisosastonjohtajia ja muita vakinaisia viranhaltijoita. Määrärahojen puitteissa voidaan toimistoon palkata tilapäisiä viranhaltijoita ja työsopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

Toimiston johtajan valitsee kaupunginvaltuusto työnvälitystä valvovan ministeriön virkaan sopiviksi hyväksymistä henkilöistä, sen jälkeen kun lautakunta on antanut hakijoista lausuntonsa.

Erikoisosastojen johtajat valitsee lautakunta, sen jälkeen kun asianomainen toimikunta on antanut hakijoista lausuntonsa.

Muut vakinaiset viranhaltijat valitsee lautakunta toimiston johtajaa ja asianomaisen erikoisosaston johtajaa kuultuaan. Tilapäiset viranhaltijat valitsee ja työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan ottaa toimiston johtaja.

Viranhaltijat ovat Helsingin kaupungin virkasäännön määräysten alaisia.

17 §. Toimiston johtajan tehtävänä on:

- 1) johtaa työnvälitystoimiston työtä ja valvoa, että toimiston henkilökunta suorittaa tehtävänsä huolellisesti annettuja määräyksiä noudattaen,
- 2) valvoa erityisesti toimiston miesosaston ja naisosaston alaosastojen toimintaa,
- 3) pitää huolta toimiston taloudesta ja kirjanpidosta,
- 4) allekirjoittaa työnvälitystä ja tilastoa koskevat kirjeet sekä viikko- ja kuukausiselostukset,
- 5) toimia työnvälityslautakunnan sihteerinä,
- 6) valvoa, että toimiston välitystoiminnassa syntynyt tilastoaineisto sekä korttiluettelot pidetään asianmukaisessa kunnossa,
- 7) lähettää työnvälitystä valvovalle ministeriölle sekä kaupungin-hallitukselle säännölliset viikkoilmoitukset ja kuukausikertomukset sekä antaa työtä hakevia henkilöitä ja vapaita työpaikkoja koskevan luettelon toimittamista varten tarpeelliset tiedot,

8) antaa työnvälitystä valvovan ministeriön asianomaiselle virkamiehelle tai paikalliselle tarkastajalle vaaditut tiedot työmarkkinatilanteesta sekä työnvälityksestä ja toimiston muusta toiminnasta,

9) ilmoittaa, milloin on syytä epäillä, että työnhakijaksi ilmoittautunut henkilö on sellainen, että hän voi joutua irtolaislaissa säädettyjen toimenpiteitten alaiseksi, siitä mahdollisia toimenpiteitä varten huoltolautakunnalle,

10) ilmoittaa asianomaisille viranomaisille, milloin työtön työnhakija ilman pätevää syytä kieltäytyy vastaanottamasta työaitaotaan vastaavaa työriidasta vapaata työtä, josta maksetaan kohtuullisena pidettävä palkka,

11) laatia vuosittain ennen helmikuun loppua ehdotus toimiston toimintakertomukseksi edelliseltä vuodelta,

12) valmistaa ja työnvälityslautakunnan määräämänä aikana antaa lautakunnalle perusteltu ehdotus toimiston seuraavan vuoden talousarvioksi,

13) huolehtia siitä, että työnvälitystoimiston arkisto pidetään asianmukaisessa kunnossa,

14) noudattaa muuten työnvälityksestä voimassa olevia lakeja ja asetuksia sekä lautakunnan antamia ohjeita ja määräyksiä sekä

15) antaa kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille lausuntoja, selvityksiä ja tiedonantoja toimialaansa kuuluvista asioista.

Niistä toimiston johtajan päätöksistä, jotka koskevat viranhaltijain palvelukseen ottamista, eron myöntämistä tai irtisanomista sekä virkaloman myöntämistä ja viransijaisten määräämistä, samoin kuin muistakin toimiston johtajan tarpeellisina pitämistä päätöksistä on pidettävä päätösluetteloa, joka toimiston johtajan on allekirjoitettava.

18 §. Erikoisosastojen johtajien tehtävänä on:

1) johtaa osaston toimintaa sekä jakaa tehtävät viranhaltijain kesken,

2) hoitaa osaston kirjeenvaihto,

3) toimia osaston toimikunnan sihteerinä,

4) valvoa, että osaston toiminnassa syntynyt tilastoaineisto sekä korttiluettelot ovat asianmukaisessa kunnossa,

5) suunnitella ja esittää toimikunnan hyväksyttäväksi vuosittain osaston toimintaohjelma, mikäli toimikunta pitää sitä tarpeellisena, sekä

6) noudattaa muuten työnvälityksestä ja ammatinvalinnanohjauksesta voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnvälityslautakunnan, toimikunnan ja toimiston johtajan määräyksiä ja ohjeita.

19 §. Toimiston johtajan sijaisen, joka määrätään kuukautta pitemmäksi ajaksi toimiston johtajan virkaa hoitamaan, tulee olla työnvälitystä valvovan ministeriön sijaiseksi hyväksymä.

20 §. Työnvälitystoimiston toimihenkilöiden tulee kohteliaasti ja aukeasti kohdella työnvälitystä pyytäviä sekä toiminnassaan noudattaa puoleettomuutta ja tyyntä harkintaa.

21 §. Toimistoon ilmoittautuessaan on työnhakijan annettava itsestään ja työnantajan tarjoamastaan työpaikasta ne tiedot, jotka tarvitaan välityksen aikaansaamiseksi.

Työnhakijaa, joka ilmoittautuu erikoisosastolle tai ammattityöhön, älköön merkittäkö osaston tai alaosaston kirjoihin, jollei hän esittämällä työtodistusta tai muulla osaston johtajan tai alaosaston hoitajan

hyväksymällä tavalla selvitä, että hänellä on hyväksyttävä taito ja perehtymys niillä työaloilla, joilla osasto tai alaosasto välittää työntekijöitä.

Työnhakijaa, joka on ilmeisesti työkyvytön, älköön merkittäkö toimiston luetteloihin.

Jos huoltolautakunta on ilmoittanut, että työnhakija on todettu irtolaiseksi, poistettakoon hänet toimiston luetteloista, kunnes irtolais-huolto on päättynyt.

22 §. Työnvälitystoimiston ja erikoisosastojen on oma-aloitteisesti sanomalehti-ilmoituksin, työnantajain puoleen kääntymällä tai muita sopivia keinoja käyttäen pyrittävä sijoittamaan työntekijöitä työhön kysyntää ja tarjontaa vastaavasti, varsinkin milloin työvoiman kysyntä on paikkakunnalla työvoiman tarjontaa suurempi tahi milloin työntekijöitä on enemmän tarjolla kuin työpaikkoja.

23 §. Työnhakijaksi ilmoittautuneelle työttömyyskassan jäsenelle on työnvälitystoimiston annettava asianomaisen pyynnöstä todistus siitä, ettei hänelle ole voitu hankkia työttömyyskassalain 20 §:n 3 kohdassa tarkoitettua työtä.

24 §. Jos työnhakija rikkoo työnvälitystoimiston järjestyssääntöjä tai käyttäytyy toimistossa muuten sopimattomasti, noudatetaan, mitä työnvälityslaisissa on säädetty.

25 §. Valitukset toimiston toiminnasta on tehtävä kirjallisesti työnvälityslautakunnan puheenjohtajalle ja on hänen ne viipymättä esitettävä lautakunnalle.

26 §. Työnvälitystoimiston kassa- ja tiliosastona on rahatoimisto.

27 §. Tällä ohjesäännöllä kumotaan kaupunginvaltuuston 7. 10. 1936 hyväksymä ja sosiaaliministeriön 12. 12. 1936 vahvistama Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston ohjesääntö siihen kaupunginvaltuuston 27. 11. 1946 hyväksymine ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön tammi-kuun 9 päivänä 1947 vahvistamine muutoksineen.

---

44. KUORMA- JA PAKETTIAUTOJEN LIIKENNETAKSA HELSINGIN KAUPUNGISSA.

Maistraatin vahvistama maaliskuun 22 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1956:111)

1 §. Kuljetusmaksujen laskemisperusteet. Maksu tavarankuljetuksesta lasketaan joko tuntitaksaa, yhdistettyä taksaa tai urakkamaksuja käyttäen. Ennen kuljetuksen suorittamista on tilaajan kanssa sovittava maksuperusteesta ja vain, jollei tähän ole ollut mahdollisuutta, olkoon kuljettajalla oikeus määrätä, mitä edellämainituista maksuperusteista käytetään. Jos kuljetuksen luonne ajon aikana oleellisesti muuttuu, eikä kuljettaja katso voivansa sovitun maksuperusteen nojalla jatkaa kuljetusta, on hänen tästä viipymättä ilmoitettava tilaajalleen ja saatava tilaajan varmennus uudelle maksuperusteelle tai muutoin on alkuperäinen kuljetustehtävä katsottava päättyneeksi.

1) Tuntitaksan perustana on se aika, jonka auto ja yksi kuljettaja on tilaajan käytettävissä, kuitenkin huomioonottaen, mitä 2 §:n 5 kohdassa on sanottu.

2) Yhdistetyn taksan perustana on kilometreissä määrätty yhteenlaskettu meno- ja paluumatka sekä lisäksi kuormaukseen ja purkaukseen käytetty aika siten kuin lähemmin 4 §:ssä mainitaan.

3) Urakkamaksut pohjautuvat kuljetettuun tavaramäärään ja kuljetusmatkaan.

Paitsi erikseen vahvistettuja urakkamaksuja olkoon urakkamaksujen käyttö sallittua myöskin niissä tapauksissa, jolloin yleisen tavaramatkan mukaan maksu muulloinkin lasketaan kuljetettavan tavaramäärän ja kuljetusmatkan perusteella, mikäli siitä on tehty sopimus tilaajan ja kuljetuksen suorittajan välillä.

2 §. Yleisiä säännöksiä. 1. Kuljettajan velvollisuudet. Kaikki myöhemmin esitetyt maksut edellyttävät, että autoa seuraa yksi kuljettaja, joka tarvittaessa osallistuu kuormaukseen ja purkaukseen.

2. Apumiehet. Milloin ajotettävän suorittamiseksi on ollut tarpeen useampi kuin kuljettaja saadaan heistä veloittaa erikseen työpalkat lisättyinä enintään 35 %:lla.

3. Korvaus ylityöstä. Jos auto kuljettajineen, joko tilaajan pyynnöstä tai milloin se muuten tehtävän suorittamiseksi on ollut tarpeen, on tilaajan käytettävissä ylityöaikana, on tilaaja velvollinen suorittamaan ylityökorvauksen. Korvauksen suuruus lasketaan siten, että työaikalain ja kuljettajien työehtosopimuksen perusteella määräytyvään tuntipalkkaan lisätään enintään 10 %.

Ylityökorvaus on riippumaton siitä, mitä maksuperustetta käytetään. Vuorotyössä tilaaja on velvollinen suorittamaan lisän, jonka suuruus on 10 % kuljettajan palkasta.

Normaalityöaikana pidetään sitä aikaa, mitä tilaaja yleensä toiminnassaan noudattaa ja sen ulkopuolella oleva aika lasketaan ylityöajaksi, kuitenkin niin, että 8 tuntia ylittävä aika tavallisena arkipäivänä ja 7 tuntia ylittävä aika sunnuntaita tai pyhäpäivää edeltävänä arkipäivänä samoinkuin sunnuntai- ja pyhäpäivät saadaan aina laskea ylityöksi. Normaalityöpäivää lyhyemmissä ajoissa saadaan veloittaa ylityökorvaus myös, milloin ajo tapahtuu ennen kello 7.00 ja jälkeen kello 16.00 tavallisena arkipäivänä sekä ennen kello 7.00 ja jälkeen kello 14.00 sunnuntaita tai pyhäpäivää edeltävänä arkipäivänä, ellei erikoisista syistä ole muuta sovittu.

4. Päiväraha. Milloin liikenteen harjoittaja on velvollinen, ajon suuntautessa lupa-alueen ulkopuolelle, maksamaan kuljettajalle päivärahaa, on hänellä oikeus veloittaa tilaajalta suorittamansa päiväraha.

5. Keskeytykset kuljetussuorituksessa. Tilaaja ei ole velvollinen suorittamaan maksua sellaisista keskeytyksistä työssä, jotka johtuvat liikenteenharjoittajan tai hänen palveluksessaan olevan henkilön syyistä taikka ajoneuvossa sattuvista vioista.

6. Maksun jako useamman tilaajan kesken. Milloin saman kuljetuksen yhteydessä kuljetetaan useamman tilaajan tavaraa, jaettakoon maksu tavaraerien painon, koon tai muun sopivan perusteen mukaan tilaajien kesken.

7. Maksun periminen ennakolta. Kuljettajalla on oikeus, milloin varmuutta kuljetusmaksun suorittamisesta ei ole, kulloinkin kysymyksessä olevan ajon osalta saada tilaajalta vakuus sanotun maksun saamisesta. Mikäli ennakko-suoritusta käytetään, on kuljettaja velvollinen antamaan siitä kuitin.

3 §. Tuntitaksa. 1. Tuntiajossa, milloin auto on tilaajan käytettävissä yhtäjaksoisesti kuusi (6) tuntia tai sitä pitemmän ajan, saadaan veloittaa enintään seuraavat maksut:

Maksuluokka	Auto	mk/tunti
I	Pakettiauto sekä kuorma-auto jonka kantavuus on enintään 2000 kg	585:-
II	Kuorma-auto, jonka kantavuus on 2001-3800 "	670:-
III	Kuorma-auto, jonka kantavuus on 3801-5000 "	765:-
IV	Kuorma-auto, jonka kantavuus on 5001-6000 "	845:-
V	Kuorma-auto, jonka kantavuus on 6001-7000 "	915:-

2. tuntiajossa, milloin auto on tilaajan käytettävissä kuutta (6) tuntia lyhyemmän ajan, saadaan 1 kohdassa mainittuihin maksuihin lisätä puolta (1/2) tuntia vastaava korvaus siitä ajasta, joka kuluu auton saapumiseen ja paluuseen.

3. Maksun määrääminen. Maksu määrätään kultakin alkaneelta puolelta tunnilta ja vähimpänä maksuna saadaan periä yhtä täyttä tuntia vastaava maksu.

4. Poikkeuksia maksuluokkiin. Mikäli kaatolaitteella (kipillä) tai kuormausturilla varustettua autoa käytetään ajossa, jossa mainittuja laitteita tarvitaan, luetaan auto lähinnä korkeampaan maksuluokkaan. Katettu kuorma-auto lasketaan lähinnä korkeampaan maksuluokkaan, mihin se muuten kantavuutensa perusteella kuuluisi. Jos tilaus

käsittää hinaustehtävän tähän liikennetaksaan sisältyvällä autolla saadaan veloitus suorittaa lähinnä ylemmän maksuluokan mukaan.

5. Perävaunullinen kuorma-auto. Perävaunullisen kuorma-auton maksuluokka määräytyy vetoauton kantavuuden mukaan, mutta saadaan sitä korottaa enintään 50 %:lla. Tämä koskee sekä tunti- että yhdistettyä taksa.

4 §. Yhdistetty taksa. 1. Tällä maksuperusteella suoritettujen kuljetusten korvauksena saadaan periä enintään seuraavat maksut:

Maksuluokka	Maksu mk/km	Lisäys kuorma- ja purkausajalta mk/tunti
I	41:-	370:-
II	47:-	430:-
III	52:-	480:-
IV	59:-	530:-
V	64:-	580:-

5 §. Puutavaran kuljetusmaksut. Polttopuun ja muun pinopuun kuljetuksessa saadaan periä seuraavat maksut:

Kuljetusetäisyys km	Kuljetusmaksu mk/m ³
0-5	165:-
5-10	195:-

Kuljetusetäisyyden ylittäessä 10 kilometriä viimeksimainittuun maksuun saadaan lisätä aina 10 mk 50 p kuutiometriltä ajokilometriä kohden.

6 §. Kivihiilen ja koksien sekä kuuman asfalttimassan kuljetusmaksut.

1. Kivihiilen ja koksien kuljetuksesta saadaan veloittaa enintään 290 mk tonnilta. Kuljetusetäisyyden ylittäessä 5 kilometriä saadaan maksuun kuitenkin lisätä enintään 29 markkaa tonnia ja sanotun matkan jälkeen alkanutta kuormattua ajokilometriä kohden. Maksu lasketaan kultakin alkaneelta 100 kilon erältä, kuitenkin niin, että vähimpänä maksuna saadaan periä 180 markkaa.

2. Kivihiilen ja koksien kuljetuksesta laivasta välittömässä läheisyydessä olevaan varastoon saadaan periä enintään 150 mk tonnilta.

3. Milloin mainittujen polttoaineiden kuljetus tapahtuu säkeissä tai normaalikuormaa pienemmin kuormin, määräytyy kuljetusmaksu 3 tai 4 §:n perusteella.

4. Kuuman asfalttimassan kuljetuksesta saadaan veloittaa 280 mk tonnilta. Kuljetusetäisyyden ylittäessä 5 kilometriä saadaan maksuun kuitenkin lisätä 29 markkaa tonnia ja sanotun matkan jälkeen alkanutta kuormattua ajokilometriä kohden. Maksu lasketaan kultakin 100 kilon erältä.

7 §. Tämä taksa ei koske seuraavia ajoneuvoja:

1. Sairasautoja
2. Erikoisrakenteisia hinausautoja
3. Autoja, jotka ovat erikoisesti rakennetut raskaiden koneiden tai nestemäisten aineiden kuljetuksia varten taikka jotka ovat varustetut kiinteillä laitteilla tämän tapaisten tavaroiden kuljettamiseksi.
4. Autoja, joita käytetään auraukseen ja lanaukseen.
5. Traktoreita.

8 §. Tämä taksa tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1958, ja samalla lakkaa olemasta voimassa maistraatin elokuun 18 päivänä 1955 vahvistama taksa siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

45. HELSINGIN KAUPUNGIN VIRKASÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:94)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa huhtikuun 25 päivänä ja toukokuun 16 päivänä 1951 vahvistamansa Helsingin kaupungin virkasäännön 4, 6, 8, 10, 13, 25, 26, 32, 43, 45 ja 46 §:t seuraavasti:

4 §. Avoimiksi tulleet virat on viipymättä täytettävä ellei kaupunginhallitus toisin päätä. Ennen kuin virka vakinaisesti täytetään, on se viipymättä julistettava haettavaksi, jollei kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus tai sen yleisjaosto, kun kysymyksessä on niiden täytettävä virka, ja muussa tapauksessa palkkalautakunta toisin päätä. Haku-aika on määrättävä vähintään neljäksitoista ja enintään kolmeksi kymmeneksi päiväksi.

Tilapäisen viran haltija saadaan kuitenkin kaupunginhallituksen suostumuksella virkaa haettavaksi julistamatta ottaa tämän viran tilalle samojen tehtävien suorittamista varten perustettuun vakinaiseen virkaan.

Virka saadaan, ellei asianomainen lautakunta toisin päätä, kuitenkin täyttää sitä haettavaksi julistamatta, kun kysymyksessä on

1) virkasäännön 11 §:n 2) kohdassa mainittu siirtyminen toiseen virkaan,

2) koeajaksi otetun siirtyminen vakinaiseksi tai

3) uudelleen täyttämisen virkaan otetun henkilön viran vastaanottamisesta kieltäytymisen vuoksi.

Mitä edellä 3 momentissa on määrätty, sovelletaan myös, milloin viransijainen määrätään hoitamaan vakinaista virkaa kauintaan kuuden kuukauden ajaksi.

Mitä edellä 1 ja 3 momentissa on määrätty, on noudatettava myös, otettaessa tilapäinen viranhaltija kaupungin palvelukseen, jollei kaupunginhallitus, kun kysymyksessä on kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen tai sen yleisjaoston täytettävä virka tai virkaryhmä, ja muussa tapauksessa palkkalautakunta toisin päätä. Kuitenkin saadaan sellainen tilapäinen viranhaltija, jonka virkasuhde on tarkoitettu kestäväksi enintään kuusi kuukautta, tai kun on kysymys aikaisemmin tapahtuneen vaalin uusimisesta, aina ottaa kaupungin palvelukseen virkaa haettavaksi julistamatta.

6 §. Sairasapuun oikeuttavaan virkaan saadaan ottaa vain sellainen henkilö, joka kaupunginhallituksen vahvistaman kaavakkeen mukaisella lääkärintodistuksella osoittaa, ettei hänessä ole viran hoitoa häittävä tautia tai ruumiinvikaa. Tämä todistus, jota ei tarvitse liittää hakuasia-

kirjoihin, on esitettävä, ennen kuin virka täytetään. Ellei sitä ole liitetty hakuasiakirjoihin, on vaali suoritettava ehdollisesti ja vahvistettava vasta kun lääkärintodistus on esitetty.

Lääkärintodistusta ei kuitenkaan vaadita seuraavissa tapauksissa:

1) Milloin virkaan valitaan henkilö, joka ennustetaan kaupungin vakinaisen viranhaltija ja on aikaisempaan virkaan otettaessa esittänyt hyväksytyin lääkärintodistuksen, ellei vaalin suorittava viranomainen pidä sitä tarpeellisena.

2) Milloin viranhaltija otetaan tilapäiseen virkasuhteeseen kauintaan kuuden kuukauden ajaksi.

3) Milloin viranhaltija määrätään viransijaisena hoitamaan virkaa kauintaan kuuden kuukauden ajaksi.

Kaupunginhallitus voi määrätä, minkä lääkärin lääkärintodistus virkaan valitun on esitettävä. Lääkärintodistuksen päiväyksestä saa esittäessään olla kulunut korkeintaan kuusi kuukautta.

Virkojen muista kelpoisuusehdoista määrätään viranomaisten ja viranhaltijain ohje- ja johtosäännöissä, joihin tarpeen vaatiessa otetaan myös erityismääräyksiä virkojen täyttämisyjärjestyksestä.

Kaupunginvaltuuston suorittaman vaalin vahvistaa kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen suorittaman vaalin asianomainen lautakunta tai sitä vastaava elin sekä lautakunnan tai sen jaoston suorittaman vaalin asianomainen virastopäällikkö tai vastaava viranhaltija, jos valittu esittää edellä tarkoitetun lääkärintodistuksen, jonka mukaan hänessä ei ole viran hoitoa haittaavaa tautia tai ruumiinvikaa.

8 §. Viranhaltijan on erottava virastaan, kun hänen ikänsä on neljä vuotta täyden eläkkeen saamiseen eläkesäännössä mainittua ikää korkeampi. Palkkalautakunta voi kuitenkin sen lautakunnan esityksestä, jonka alainen viranhaltija on, myöntää hänelle oikeuden enintään kolmeksi vuodeksi senkin jälkeen jäädä virkaansa, milloin se viranhoidon kärsimättä voi tapahtua, ja sitäkin pitemmäksi ajaksi, jos erityiset syyt sitä vaativat. Jos viranhaltija on kaupunginvaltuuston valitsema, on palkkalautakunnan päätös saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Esitys viranhaltijan pysyttämistä virassa yli säädetyn eroamisen on tehtävä vähintään kolme kuukautta ennen kuin viranhaltija on saavuttanut edellä mainitun iän.

Jollei viranhaltija tultuaan eroamisikään tai siihen ajankohtaan, jolloin myönnetty pitennys päättyy, ole pyytänyt eroa tai saanut oikeutta jäädä virkaansa, on hänelle annettava anomuksesta ero irtisanomisaikaa noudattamatta.

Viransijaiseksi voidaan tarvittaessa ottaa eroamisikään tullut viranhaltija, ei kuitenkaan pitemmäksi ajaksi kuin siksi, kun hän täyttää 70 vuotta, ellei se erityisestä syystä ole suotavaa ja palkkalautakunta siihen suostu.

10 §. Viranomaisella, joka on viranhaltijan valinnut, on oikeus irtisanoa viranhaltija samoin kuin myöntää hänelle ero, jollei siitä ole toisin määrätty ohje- ja johtosäännöissä taikka säädetty laissa tai asetuksessa.

Jos irtisanova viranomainen on viranhaltija, voidaan viranhaltija irtisanoa vasta sen jälkeen, kun lähinnä ylempi monijäseninen viranomainen on antanut luvan irtisanomiseen.

Kaupungin palveluksesta eronneelle viranhaltijalle on annettava todistus kaupungin palveluksessa olosta, jos hän sitä pyytää.

13 §. Viranhaltijan on asuttava Helsingin kaupungissa, jolleivät hänen

virkatehtävänsä toisin vaadi tai jollei asianomainen lautakunta tai virastopäällikön kysymyksessä ollessa kaupunginhallitus ole määrääjäksi antanut hänelle lupaa asua muualla.

25 §. Päävirassa oleva, kuukausipalkkaa saava vakinainen viranhaltija saa ikälisää 3, 6, 9 ja 12 vuoden palveluksen jälkeen, kunakin kertana 21 §:ssä mainitun määrän. Ikälisän myöntämisestä päättää palkkalautakunnan toimistopäällikkö.

Viranhaltijan ikälisään oikeuttavaan palvelusaikaan on luettava se aika, jonka hän 21 vuotta täytettyään on ollut kaupungin, toisen kunnan tai kuntayhtymän tai seurakunnan palveluksessa pääviran luontoisessa virkasuhteessa tahi valtion muussa kuin 3 momentissa mainitun laitoksen palveluksessa samanluontoisessa virkasuhteessa tahi kuntien keskusjärjestön päätoimeksi katsottavassa toimessa taikka kaupungin palveluksessa päätoimen luontoisessa työsopimussuhteessa. Niin ikään on viranhaltijan ikälisään oikeuttavaan palvelusaikaan laskettava se aika, jonka hän on ollut sotapalveluksessa varsinaista asevelvollisuutta lukuun ottamatta tai työpalveluksessa puolustuslaitoksen, valtion tai kunnan alaisessa työssä.

Palkkalautakunnan harkinnasta riippuu, lasketaanko viranhaltijain ikälisään oikeuttavaan palvelusaikaan koko se aika tai osa siitä ajasta, jonka viranhaltija on ollut

1) eduskunnan, Suomen Pankin, Ahvenanmaan maakuntalautakunnan, kansaneläkelaitoksen, postisäästöpankin tai kuntien viranhaltijain tahi työntekijäin keskusjärjestön päätoimeksi katsottavassa toimesa,

2) pääviraksi muuttuneessa kaupungin palkkiovirassa,

3) toisen kunnan tai valtion palveluksessa työsopimussuhteessa, mikäli työ on ollut samankaltaista työntekijän sittemmin saamaan kunnalliseen virkaan kuuluvien tehtävien kanssa,

4) sellaisen osakeyhtiön palveluksessa, jossa kaupungilla on osake-enemmistö, tai

5) palveluksessa sellaisessa yleisessä tai yksityisessä laitoksessa tai liikkeessä tahi sellaisella kiinteimistöllä, joka on siirtynyt kaupungin haltuun, mikäli viranhaltija välittömästi tai viimeistään kahden kuukauden kuluessa siirron tapahduttua on tullut kaupungin palvelukseen.

Kuitenkin luetaan siitä ajasta, jonka viranhaltija on ollut valtion, toisen kunnan, kuntayhtymän, kuntien keskusjärjestön tai seurakunnan palveluksessa samoin kuin 3 momentissa mainituissa tapauksissa ikälisään oikeuttavaksi palvelusajaksi enintään kymmenen vuotta.

Jos ikälisään oikeuttava palvelusaika ei ole yhtäjaksoinen, otetaan kustakin palvelusjaksosta huomioon vain täydet kuukaudet. Yhtäjaksoisuuden ei katsota lakanneen viranhaltijan välittömästi siirtyessä saman yhdyskunnan muuhun virkaan tai toisen yhdyskunnan virkaan taikka työsopimussuhteesta virkasuhteeseen.

26 §. Ikälisään oikeuttavaa palvelusaikaa laskettaessa vähennetään se aika, jona viranhaltija ei ole virantoimituksen keskeytymisen vuoksi virkaansa hoitanut.

Vähennykseksi ei kuitenkaan lueta sitä aikaa, jonka viranhaltija on ollut

1) vuosilomalla,

2) sairauden, tapaturman tai raskauden ja synnytyksen vuoksi virkavapaana,

3) virkavapaana hoitaakseen julkista tehtävää tai suorittaakseen sotapalvelusta, varsinaista asevelvollisuutta lukuun ottamatta, tai työpalvelusta,

4) virkavapaana opintoja varten, mikäli hänelle on myönnetty palkallista virkavapautta,

5) virkavapaana muussa tapauksessa, mikäli kuin virkavapaus ei 12 kuukauden kuluessa ylitä kahta kuukautta, tai

6) ilman syytä pidätettynä tai estyneenä virantoimituksesta.

Palkkalautakunnan harkinnasta riippuu, voidaanko palvelusajasta jättää vähentämättä myös se aika, jonka viranhaltija on suorittanut edellä 3) kohdassa tarkoitettuun sotapalvelukseen verrattavaa muuta maanpuolustustyötä.

Ikälisä suoritetaan sen jälkeisen kuukauden 1 päivästä alkaen, jona ikälisään oikeuttava palvelusaika on täyttynyt. Jos viranhaltija siirtyy toiseen kaupungin virkaan kesken kuukautta, aletaan ikälisä laskea uuden viran palkan perusteella siirtymispäivästä alkaen.

32 §. Sunnuntaina tai juhlapäivänä tehdystä työstä suoritetaan viranhaltijalle, jollei siitä ole toisin määrätty, kuukausipalkasta erillinen korvaus, joka lasketaan, kuten 31 §:n 1 momentissa ylityöpalkkioista on määrätty. Jos työ samalla on ylityötä, maksetaan siitä lisäksi 31 §:ssä mainittu palkkio, joka lasketaan viranhaltijan korottamattomasta palkasta.

Edellä 1) momentissa mainitusta työstä, jollei se ole säännöllistä vuorotyötä, maksetaan korvaus vain, jos työ on suoritettava työpaikalla viraston tai laitoksen päällikön enintään kahdeksi viikoksi kerrallaan antaman kirjallisen määräyksen perusteella.

Tässä pykälässä mainittu korvaus on maksettava viimeistään seuraavan kuukauden aikana.

Jos erityiset syyt jossakin yksityistapauksessa vaativat poikkeuksen tekemistä sunnuntaityön korvaamista koskevista määräyksistä, päättää siitä kaupunginhallitus.

43 §. Virkavapauden myöntää kaupunginjohtaja tai asianomainen apulaiskaupunginjohtaja tietyn hallinnonhaaran johdossa olevalle viraston tai laitoksen päällikölle ja asianomaisen viraston tai laitoksen päällikö tai sellainen alempi viranhaltija, jolle viran täyttäminen kuuluu, alaiselleen viranhaltijalle jatkuvasti enintään kuukauden ajaksi, asianomainen lautakunta enintään kolmen kuukauden ajaksi sekä palkkalautakunta sitä pitemmäksi ajaksi. Jos virkavapaus perustuu 39, 40 ja 41 §:ien määräyksiin, sen myöntää muu edellä mainittu viranhaltija kuin kaupunginjohtaja tai asianomainen apulaiskaupunginjohtaja jatkuvasti enintään kolmen kuukauden ajaksi, asianomainen lautakunta enintään kahdentoista kuukauden ajaksi sekä palkkalautakunta sitä pitemmäksi ajaksi. Jos viranhaltija on kaupunginvaltuuston valitsema, on palkkalautakunnan päätös saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Virkavapaan viranhaltijan sijaisen ja sijaispalkkion määrää virkavapauden myöntänyt viranhaltija myöntämäkseen virkavapausajaksi ja muuten, ellei jostakin virastosta tai laitoksesta ole toisin määrätty, se lautakunta, jonka alainen viranhaltija on. Jos kaupunginhallitus on myöntänyt virkavapauden, on sen kuitenkin päätettävä myös sijaisen määräämisestä ja palkasta. Viranhaltijalla ei ole oikeutta itse ottaa eikä palkata sijaistaan.

Mitä tässä pykälässä on sanottu virkavapaan viranhaltijan sijaisen määräämisestä, sovellettakoon myös virkamääräykseen, joka koskee avoimna olevan viran hoitamista.

45 §. Päävirassa olevan tai muutoin pääviran luontoista työtä suorittavan viranhaltijan kuoltua on hänen kuolinpesällään oikeus saada hautausapuna, jos viranhaltija on vähintään kuusi kuukautta ollut kaupungin palveluksessa, sen lisäksi, mitä palkasta 28 §:ssä on määrätty, puoleltoista kuukauden palkkaedut, tai jos hän oli eläkkeellä, puolentoista kuukauden eläkettä vastaava määrä, kuitenkin vähintään viisitoistatuhatta markkaa.

Jos viranhaltijan palkkaan kuuluu virkasivutuloja, otetaan ne hautausapua myönnettäessä huomioon siten, että viranhaltijan palkkaan lisätään määrä, joka vastaa virasta viitenä lähinnä kuluneena vuotena olleiden kunnallisverotuksessa huomioon otettujen sivutulojen keskimäärää. Jos viranhaltijalle on vakuutettu jokin vähin virkasivutulomäärä, laskettakoon kuitenkin nämä tulot ainakin täksi määräksi.

Jos viranhaltija on kuollut virantoimituksessa sattuneen tapaturman tai virasta aiheutuneen sairauden johdosta, maksetaan tässä pykälässä mainitusta hautausavusta ainoastaan se osa, joka ylittää lainmukaisen hautausavun.

Hautausavun maksamisesta päättää palkkalautakunnan toimistopäällikkö kaikissa niissä tapauksissa, joissa määrärahaa tarkoitusta varten ei ole asetettu muun lautakunnan käytettäväksi.

46 §. Viranhaltijan tulee osoittaa ja antaa virkasäännössä mainittuja asioita koskevat anomuksensa kaupunginhallitukselle, jos hän on välittömästi sen alainen tai jos hän ei ole jonkun lautakunnan alainen, ja muussa tapauksessa sille lautakunnalle, jonka alainen hän on. Ikälisäasioita ja palkkalautakunnan toimiston toimistopäällikön ratkaistavia hautausapuja koskevat anomukset toimitetaan kuitenkin ilman lautakunnan välitystä asianomaisen viraston tai laitoksen esityksen ohella suoraan palkkalautakunnan toimistolle.

---

46. HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1946:169 ja 1951:82)

1 §. Hallintoalat jaetaan kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien kesken seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat revisiovirastoa, kaupunginkansliaa, kaupunginhallituksen järjestelytoimistoa, kaupunginhallituksen asiamiestoimistoa, tilastotoimistoa, kaupunginarkistoa, hankintatoimistoa, maistraattia, raastuvanoikeutta, syyttäjistöä, ulosottovirastoa, poliisilaitosta, holhouslautakuntaa, oikeusapulautakuntaa, majoituslautakuntaa sekä huoneenvuokralautakuntia.

Kaupunginjohtajan tulee lisäksi käsitellä ne asiat, jotka eivät tämän johtosäännön mukaan kuulu minkään apulaiskaupunginjohtajan hoidettaviin.

Rahatointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat

rahatoimistoa, verovirastoa, työnvälityslautakuntaa, työllisyyslautakuntaa, huoltolautakuntaa, lastensuojelulautakuntaa, lastentarhain lautakuntaa, Sedmigradskyn pientenlastenkoulua ja Marian turvakotia, urheilu- ja retkeilylautakuntaa, elintarvikekeskuksen lautakuntaa, kotitalouslautakuntaa sekä kansanhuoltolautakuntaa.

Rahatointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan tulee edellä maini-

tun lisäksi huolehtia talousarvioon ja sen noudattamiseen, taloudellisiin sijoitusohjelmiin ja taloushallintoon liittyvistä asioista yleensä riippumatta siitä, mitä lauta- tai johtokuntaa taikka laitosta tahi virastoa asia koskee.

Kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat

kiinteistölautakuntaa,
liikennelaitoksen lautakuntaa,
asutuslautakuntaa,
maanlunastuslautakuntaa,
asukkaanottolautakuntaa sekä
puutavara- ja polttoainetoimistoa.

Teollisuus- ja rakennustointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat

yleisten töiden lautakuntaa,
teollisuuslaitosten lautakuntaa,
satamalautakuntaa,
palolautakuntaa,
väestönsuojelulautakuntaa,
teurastamolautakuntaa sekä
palkkalautakuntaa.

Opetus- ja sairaalatointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat

terveydenhoitolautakuntaa,
sairaalalautakuntaa,
kansakoulujen johtokuntia,
työväenopistojen johtokuntia,
ammattiopetuslaitosten johtokuntaa,
ammattioppilaslautakuntaa,
kirjastolautakuntaa,
museolautakuntaa,
musiikkilautakuntaa ja sivistyslaitoksia,
nuorisotyöalautakuntaa sekä
raittiuslautakuntaa.

2 §. Kun kaupunki ryhtyy harjoittamaan jotakin uutta toimintaa, on kaupunginvaltuuston määrättävä, minkä kaupunginjohtajan toimialaan se on luettava.

3 §. Puutavara- ja polttoainejaoston, jonka puheenjohtajana on kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja ja johon lisäksi kuuluu neljä kaupunginhallituksen valitsemaa jäsentä, tehtävänä on:

- 1) valvoa puutavara- ja polttoainetoimiston toimintaa sekä ratkaista sitä koskevat periaatteellista laatua olevat kysymykset;
- 2) antaa toimiston johtajalle ohjeita hankinnan suuntaviivoista;
- 3) nimittää toimiston apulaisjohtaja ja määrätä hänen palkkansa;
- 4) ratkaista kysymykset Helsingissä sijaitsevan päätoimiston henkilökunnan palkkauksesta, työajan pituudesta ja työehdoista noudattaen kaupunginvaltuuston vahvistamia yleisiä perusteita;
- 5) laatia ehdotus toimiston talousarvioksi huomioon ottaen, että kaupungin yleiseen talousarvioon merkitään ainoastaan laitoksen toiminnan tuottama voitto tai tappio ja noudattaen soveltuvin kohdin, mitä asiasta on kaupungin tilisäännössä määrätty, sekä

6) valvoa, että rahavarojen säilytyksessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventoinnissa sekä kiinteistö-, kalusto- ja tavaraluetteloiden laadinnassa noudatetaan liike-elämässä ja liikekirjanpidossa tavallisia menettelytapoja sekä kirjanpitolakia ja soveltuvilta kohdin kaupungin tilisäännön määräyksiä.

Jaoston kokouksissa tulee kaupunginmetsänhoitajan ja kaupungin-insinöörin tai yleisten töiden lautakunnan määräämän varamiehen olla asiantuntijoina saapuvilla. Tarvittaessa jaostolla on oikeus kuulla muitakin asiantuntijoita.

4 §. Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat esittelevät kaupunginhallitukselle toimialaansa kuuluvat asiat. Kaupunginjohtajalla on kuitenkin oikeus siirtää omaan toimialaansa kuuluvan määrätyn asian esittely jollekin apulaiskaupunginjohtajalle. Milloin ilmaantuu erimielisyyttä siitä, kenen toimialaan jokin asia kuuluu, ratkaisee asian kaupunginjohtaja.

Apulaiskaupunginjohtajat esittelevät kaupunginhallituksen jaostoille toimialaansa kuuluvat asiat, ellei kaupunginhallituksen yleisjaosto ole antanut tätä tehtävää kaupunginsihteerille tai asianomaiselle apulaiskaupunginsihteerille. Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat esittelee kaupunginhallituksen jaostoille kaupunginsihteerin. Veroasioissa toimivat esittelijöinä kaupunginhallituksen jaostossa kaupunginhallituksen vuodeksi kerrallaan määräämät veroviraston viranhaltijat.

---

47. HELSINGIN KAUPUNGINKANSLIAN JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:145 ja 1955:17)

1 §. Kaupunginhallituksen yleisenä valmistelu- ja toimeenpanoelimenä sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sihteerin- ja kansliatehtävien hoitajana toimii kaupunginkanslia, joka on välittömästi kaupunginhallituksen alainen.

Kaupungin rationalisoimistoiminnan keskuselimenä toimiva kaupunginhallituksen järjestelytoimisto on hallinnollisesti kaupunginkanslian päällikön alainen.

2 §. Kaupunginkanslian tehtävänä on:

- 1) valmistella kaupunginhallituksessa ja sen jaostoissa esiteltävät asiat, mikäli toisin ei ole määrätty,
- 2) huolehtia kaupunginhallituksen ja sen jaostojen päätöksistä aiheutuvien toimituskirjojen toimittamisesta,
- 3) huolehtia kaupunginhallituksen ja sen jaostojen pöytäkirjojen pitämisestä, ellei toisin ole määrätty,
- 4) huolehtia kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien päättöluetteloiden pitämisestä,
- 5) huolehtia kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten kokouskutsujen toimittamisesta sekä esityslistojen jaosta,
- 6) huolehtia kunnallislaissa edellytetyistä kuulutuksista sekä muista ilmoituksista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty,
- 7) huolehtia kaupunginhallituksen mietintöjen sekä muiden kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asiakirjojen painattamisesta,
- 8) valvoa lauta- ja johtokuntien päätösten lainmukaisuutta sekä ilmoittaa virheellisyyksistä kaupunginjohtajalle alistuksen suorittamista varten,
- 9) avustaa kaupunginjohtajaa kaupungin edustustilaisuuksien järjestämisessä,
- 10) huolehtia tiedotus- ja suhdetoiminnasta kaupunginhallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti, mikäli toisin ei ole määrätty,
- 11) huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien käännöstehtävien suorittamisesta,
- 12) yhteistoiminnassa eri virastojen ja laitosten kanssa suunnitella kaupungin viranhaltijoille tarpeellista koulutusta, huolehtia sen järjestämisestä, avustaa virastoja ja laitoksia niiden toimesta tapahtuvan koulutuksen järjestämisessä sekä valvoa niiden toimeenpanemaa koulutustoimintaa, kuitenkin siten, että varsinainen ammatillisen koulutuksen yksityiskohtainen suunnittelu kuuluu ensisijaisesti asianomai-

sille virastoille ja laitoksille sekä rationalisoimiskoulutuksen yksityiskohtainen suunnittelu ensisijaisesti järjestelytoimistolle,

13) hyväksyä ja maksettavaksi määrätä kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen tai sen yleisjaoston päätöksiin perustuvat kaupungin matkustussäännön mukaan suoritetuista virkamatkoista aiheutuvat laskut,

14) hyväksyä ja maksettavaksi määrätä kaupunginvaltuuston asettamien valiokuntien sekä kaupunginhallituksen asettamien tai sen luvalla asetettujen komiteain ja toimikuntien kustannuksia koskevat laskut, lukuun ottamatta sihteerille ja asiantuntijoille suoritettavia muita palkkioita kuin kokouspalkkiot,

15) hyväksyä ja maksettavaksi määrätä kaupunginhallituksen yleisjaoston päätöksiin perustuvat kaupunginhallituksen käyttövaroista suoritettavat maksut, ellei päätöksessä ole osoitettu tarkoitukseen varoja sekä

16) hoitaa kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien antamat muut tehtävät.

3 §. Kaupunginkanslian päällikkönä on kaupunginsihteerin ja muuna henkilökuntana tarvittava määrä apulaiskaupunginsihteeriä, koulutus-päällikköä, kansliashteeriä, ylikielenkääntäjä, kielenkääntäjiä, kanslianotaareja, kirjaaja, kirjanpitäjiä, apulaiskirjaajia, kanslisteja, kielenkääntäjä-apulaisia, toimistoapulaisia, puhelunvälittäjiä, ylivahtimestari, vahtimestareita, vahtimestari-autonkuljettajia sekä tarpeellinen määrä muita vakinaisia viranhaltijoita. Tarpeen mukaan voidaan kaupunginkansliaan ottaa tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.

4 §. Kaupunginsihteerin pätevyysvaatimuksista on määrätty kaupunginhallituksen ohjesäännössä. Apulaiskaupunginsihteeriltä vaaditaan tuomarin virkaa varten säädetty opinnäytteet sekä sen lisäksi joko hyvä perehtyminen kunnallishallintoon tai taitoa ja kokemusta sihteerintehtävissä. Koulutus-päälliköltä vaaditaan yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä käytännöllistä kokemusta henkilökunnan koulutuksen suunnittelussa ja järjestämisessä. Kansliashteeriltä vaaditaan tuomarin virkaa varten säädetty opinnäytteet. Ylikielenkääntäjältä ja kielenkääntäjältä vaaditaan yliopistossa suoritettu loppututkinto, englannin- ja ranskan- tai englannin- ja saksankielten hyvä kirjallinen taito sekä kokemusta ja taitoa asiakirjojen kääntämisessä ruotsinkielelle, minkä lisäksi ylikielenkääntäjällä tulee olla täydellinen suomen- ja ruotsinkielen taito, viimeksi mainittu pääkielenä ja kielenkääntäjällä täydellinen ruotsinkielen sekä suomenkielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito. Kanslianotaarilta ja kirjaajalta vaaditaan yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto.

5 §. Kaupunginsihteerin valitsee kaupunginvaltuusto. Apulaiskaupunginsihteerit, koulutus-päällikön, kansliashteerit ja ylikielenkääntäjän valitsee kaupunginhallitus. Muut vakinaiset viranhaltijat valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Tilapäisistä viranhaltijoista valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto kansliashteerit ja tätä korkeammassa asemassa olevat viranhaltijat. Muut tilapäiset viranhaltijat ja työsuhteessa olevan henkilökunnan ottaa kaupunginsihteerin.

6 §. Kaupunginsihteerin tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoo kaupunginkanslian ja sen henkilökunnan toi-

mintaa sekä huolehtia kaupunginkanslian toiminnan tarkoituksenmukaisesta kehittämisestä,

2) suorittaa virkasäännön mukaan virastopäällikölle kuuluvat tehtävät,

3) hyväksyä ja maksettavaksi määrätä 2 §:n 13) - 15) kohdissa tarkoitettut laskut samoin kuin kaupunginkanslian toiminnasta aiheutuvat laskut, ellei kaupunginhallituksen yleisjaosto ole kanslian esityksestä määrännyt tätä tehtävää toiselle henkilölle,

4) jakaa kaupunginhallitukselle saapuvat asiat kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille heille vahvistetun työnjaon mukaisesti,

5) valvoa pöytäkirjanpitoa kaupunginhallituksessa ja sen jaostoissa,

6) valvoa kaupunginhallituksen ja sen jaostojen esityslistojen laatimista sekä huolehtia kaupunginhallituksen kaupunginvaltuustolle tekemien esitysten painattamisesta,

7) laadittua vuoden alussa kaupunginhallitukselle sekä vuoden puolivälissä kaupunginhallituksen yleisjaostolle luettelo kaupunginhallituksessa ratkaisematta olevista asioista,

8) esitellä kaupunginhallituksen yleisjaostossa kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvat asiat sekä kaupunginhallituksen yleisjaoston määräyksestä muitakin asioita,

9) olla läsnä kaupunginhallituksen ja sen jaostojen kokouksissa sekä tehdä niissä asioiden käsittelyn yhteydessä mahdollisesti toteuttamistaan muodollista laatua olevista puutteellisuuksista tai hallinnollisesti epätarkoituksenmukaisista esityksistä ne huomautukset, joihin hän katsoo olevan aihetta, sekä

10) avustaa kaupunginjohtajaa ja apulaiskaupunginjohtajia muissakin virka-alaansa kuuluvissa asioissa.

Kaupunginsihteerin tehtävistä kaupunginvaltuuston ja sen valiokuntien kokouksissa on määrätty kaupunginvaltuuston työjärjestyksessä.

Päätösluetteloa on pidettävä niistä kaupunginsihteerin tekemistä päätöksistä, jotka koskevat viranhaltijan palvelukseen ottamista, eron myöntämistä tai irtisanomista palveluksesta, virkavapauden myöntämistä ja viransijaisten määräämistä samoin kuin muistakin kaupunginsihteerin tarpeellisiksi katsomista päätöksistä. Kaupunginsihteerin on allekirjoitettava ja esittelijänä toimineen kaupunginkanslian viranhaltijan varmennettava luetteloon merkityt päätökset.

Kaupunginsihteerin estyneenä tai poissa ollessa toimii hänen sijaisenaan virassa vanhin apulaiskaupunginsihteerin, ellei kaupunginhallitus toisin määrää.

7 §. Apulaiskaupunginsihteerin tehtävänä on:

1) seurata toimialaansa kuuluvien lauta- ja johtokuntien päätösten lainmukaisuutta sekä ilmoittaa niissä havaitsemistaan virheellisyyksistä kaupunginjohtajalle mahdollisiin alistustoimenpiteisiin ryhtymistä varten,

2) toimia kaupunginhallituksen yleisjaoston määräyksestä kaupunginhallituksen jaostoissa esittelijänä,

3) huolellisesti valmistella toimialallaan kaupunginhallitukselle ja sen jaostoille esiteltävät asiat sekä laatia niitä koskevat esityslistat ja huolehtia kaupunginhallituksen päätöksistä johtuvien kirjelmien laatimisesta ja toimittamisesta, ellei toisin ole määrätty,

4) pitää kaupunginjohtajan tai asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan päätösluetteloa sekä varmentaa luetteloon merkityt päätökset,

5) antaa virallisesti todistettavia jäljennöksiä kaupunginkansliassa käsiteltäviä asioita koskevista asiakirjoista,

6) huolehtia kunnallislaissa edellytetyistä kuulutuksista sekä muista ilmoituksista toimialallaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty,

7) olla saapuvilla kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokouksissa sekä

8) suorittaa kaupunginjohtajan, asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan sekä kaupunginsihteerin antamat muut tehtävät.

Toimialajaon apulaiskaupunginsihteerien kesken vahvistaa kaupunginhallituksen yleisjaosto.

8 §. Koulutuspäällikön tehtävänä on yhteistoiminnassa eri virastojen ja laitosten kanssa suunnitella kaupungin viranhaltijoille tarpeellista koulutusta, huolehtia sen järjestämisestä sekä eri korvauksetta osallistua opetukseen koulutustoimikunnan vahvistama tuntimäärä viikossa siinä aikana, jolloin koulutustoimintaa järjestetään, avustaa virastoja ja laitoksia koulutuksen järjestämisessä sekä valvoa niiden toimeenpanemaa koulutustoimintaa kuitenkin ottaen huomioon, mitä edellä 2 §:n 12) kohdassa ja 16 §:ssä on määrätty.

9 §. Kansliasihteerin tehtävänä on:

1) laatia kaupunginsihteerin määräyksestä kaupunginvaltuuston keskustelupöytäkirjat sekä kaupunginhallituksen ja sen jaostojen kokousten pöytäkirjat,

2) huolehtia kaupunginhallituksen ja sen jaostojen päätöksistä johtuvien pöytäkirjanotteiden sekä jaostojen päätöksistä johtuvien kirjelmien laatimisesta ja toimittamisesta, ellei toisin ole määrätty,

3) valvoa, että irtaimistoluetteloa asianmukaisesti pidetään,

4) valmistella kaupunginkanslian kalusto-, tarvike- ja lomakehankintoja koskevat asiat,

5) pitää kaupunginsihteerin päätösluetteloa sekä varmentaa luetteloon merkityt päätökset,

6) valvoa toimistoapulaisten, vahtimestarien, vahtimestari-autonkuljettajien ja puhelunvälittäjien toimintaa ja heidän keskeisensä työnjaon tarkoituksenmukaisuutta,

7) antaa virallisesti todistettavia otteita kaupunginhallituksen ja sen jaostojen pöytäkirjoista sekä jäljennöksiä kaupunginkansliassa käsiteltäviä asioita koskevista asiakirjoista,

8) huolehtia kaupunginsihteerin antamien ohjeiden mukaisesti kaupunginkanslian autojen ajopäiväkirjojen tarkastuksesta, autojen käyttöä, huoltoa ja korjausta koskevien laskujen asiallisesta tarkastamisesta sekä seurata autojen käyttökustannuksia sekä

9) suorittaa kaupunginsihteerin antamat muut tehtävät.

Työnjaon kansliasihteerien kesken vahvistaa kaupunginsihteerin.

10 §. Ylikielenkääntäjän tehtävänä on:

1) jakaa käännöstehtävät, niiden suorittamiseen itse osallistuen, kielenkääntäjille ja kielenkääntäjänapulaistille sekä valvoa heidän työtään,

2) huolehtia siitä, että kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajien ja kaupunginkanslian käännöstehtävät asianmukaisesti suoritetaan ja määrääjässä saatetaan painatuskelpoiseen kuntoon,

3) huolehtia kaupunginsihteerin tarpeellisiksi katsomissa tapauksissa suoraan kaupunginhallituksen alaisten virastojen ja laitosten käännöstehtävistä sekä

4) suorittaa kaupunginsihteerin antamat muut tehtävät.

Kielenkääntäjän tehtävänä on avustaa ylikielenkääntäjää hänen työssään sekä ylikielenkääntäjän estyneenä tai poissa ollessa hoitaa hänen tehtävänsä.

Ylikielenkääntäjän ja kielenkääntäjän tulee eri määräyksestä olla saapuvilla kaupunginvaltuuston kokouksessa ja suorittaa siellä hänelle annetut kirjalliset ja suulliset käännoستهتävät.

11 §. Kanslianotaarin tehtävänä on:

1) pitää irtaimistoluetteloita sekä huolehtia irtaimiston hoidosta ja säilyttämisestä,

2) laatia vähintään kerran vuodessa sisällysluettelo kaupunginvaltuuston päätösluetteloihin ja kaupunginhallituksen painettuihin mientöihin,

3) huolehtia painatettavien asiakirjojen painatustyön valvonnasta ja oikoluvusta sekä

4) suorittaa muut kaupunginsihteerin määräämät tehtävät.

12 §. Kirjaajan tehtävänä on:

1) kirjaamon tehtävien suorittamiseen osallistuen johtaa ja valvoa kirjaamon ja sen henkilökunnan toimintaa,

2) huolehtia ja vastata kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen sekä kaupunginkanslian arkiston hoidosta ja siihen kuuluvien asiakirjojen lähettämisestä aikanaan kaupunginarkistoon,

3) huolehtia yleisön neuvonnasta,

4) valvoa, että toimitusasiakirjoista peritään säädetyt lunastukset sekä huolehtia niiden tilittämisestä rahatoimistoon,

5) vastaanottaa kaupunginhallitukselle ja kaupunginkanslialle tulevat kirjeet ja muut asiakirjat sekä toimittaa ne kaupunginsihteerille, ellei toisin ole määrätty,

6) huolehtia lähetettävän postin toimittamisesta postitettavaksi,

7) pitää erityistä luetteloa valitusasioissa asianomaisille suoritusta osanannista sekä

8) suorittaa kaupunginsihteerin määräämät muut tehtävät.

13 §. Kirjanpitäjän tehtävänä on:

1) suorittaa kaupunginhallituksen talousarvioehdotusta varten tarkastus- ja laskentatehtävät sekä muut tarvittavat valmistelutyöt,

2) pitää kaupungin talousarviota varten luetteloa kaupungin vakinaisista ja tilapäisistä viranhaltijoista sekä heidän palkkauksestaan,

3) pitää valtionapujen anomista ja maksattamista koskevaa kirjanpitoa,

4) valmistella kaupunginkanslian henkilökunnan virkavapautta, vuosilomaa, ikälisiä, ylityö- ja sunnuntaityökorvausten suorittamista, virkaeroa ja eläkettä koskevat asiat,

5) pitää kaupunginkanslian henkilö- ja vuosilomakortistoa sekä muita tarpeellisia luetteloja sekä

6) suorittaa kaupunginsihteerin määräämät muut tehtävät.

14 §. Ylivahtimestarin tehtävänä on:

1) jakaa tehtävät, niiden suorittamiseen osallistuen, vahtimestareille, autonkuljettaja-vahtimestareille, siivoojille ja läheteille sekä valvoa töiden suorittamista sekä

2) suorittaa kaupunginsihteerin määräämät muut tehtävät.

15 §. Kanslistien ja toimistoapulaisten tehtävänä on:

1) suorittaa kaupunginkanslian konekirjoitus- ja muita toimistotehtäviä,

2) pitää luetteloja, jotka kaupunginhallitus tai kaupunginkanslia katsoo tarpeellisiksi sekä

3) suorittaa kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajien, kaupunginsihteerin, apulaiskaupunginsihteerien, koulutuspäällikön, kanslia-sihteerien sekä ylikielenkääntäjän ja kielenkääntäjän antamat muut tehtävät.

16 §. Kaupungin viranhaltijain koulutustoimintaa johtaa ja valvoo sekä koulutussuunnitelmat ja ohjelmat hyväksyy koulutustoimikunta, jonka puheenjohtajana on kaupunginsihteerin ja itseoikeutettuna jäsenenä järjestelytoimiston päällikkö sekä kymmenen kaupunginhallituksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joista kolmen tulee edustaa kaupungin vi-rastoja ja laitoksia sekä muiden olla koulutustoimintaan perehtyneitä henkilöitä.

17 §. Kaupunginkanslian kassa- ja tiliosastona on rahatoimisto.

---

48. HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN JÄRJESTELYTOIMISTON JOHTOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

1 §. Kaupungin rationalisoimistoiminnan keskuselimenä toimii kaupunginhallituksen järjestelytoimisto, joka hallinnollisesti kuuluu kaupunginsihteerin alaisuuteen.

2 §. Järjestelytoimiston tehtävänä on:

1) suunnitella ja yhdessä asianomaisen viraston kanssa suorittaa organisaatio- ja työtutkimuksia kaupungin virastojen ja laitosten toiminnan rationalisoimiseksi, ottaen töiden järjestelyssä huomioon myös niitä käyttävän yleisön mukavuuden ja ajansäästön sekä avustaa virastoja ja laitoksia rationalisoimissuunnitelmien toimeenpanossa,

2) valvoa hyväksytyjen rationalisoimissuunnitelmien toimeenpanoa,

3) ryhtyä toimenpiteisiin toimialallaan havaittujen epäkohtien korjaamiseksi,

4) seurata kehitystä kunnallishallinnon alalla sekä tällä alalla kysymykseen tulevaa rationalisoimis- ja organisoimistoimintaa kotimaassa ja ulkomailla,

5) suunnitella kaupungin virastojen ja laitosten henkilökuntaa varten tarvittavaa rationalisoimiskoulutusta ja valvoa sen järjestämistä,

6) suorittaa kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä varten järjestetystä aloitetoinnasta aiheutuvat käytännölliset toimenpiteet,

7) huolehtia kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä varten taroitettun työturvallisuustoiminnan hoitamisesta kaupunginhallituksen vahvistamien toimintaohjeiden mukaisesti,

8) antaa kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajille lausuntoja ja selvityksiä perustettavaksi ehdotettujen uusien virkojen tarpeellisuudesta ja yleensä työvoimatarvetta tai virastojen ja laitosten työoloja koskevista ynnä muista sen toimialaan kuuluvista kysymyksistä,

9) antaa kiinteistölautakunnalle lausuntoja virastojen ja laitosten huoneistotilojen tarpeesta sekä

10) antaa vuosittain ennen huhtikuun 15 päivää kaupunginhallitukselle kertomus toimiston edellisen vuoden toiminnasta.

3 §. Järjestelytoimiston päällikkönä on toimistopäällikkö sekä muuna henkilökuntana järjestelyinsinööri, virastotutkijoita, työntutkimusinsinööriä, toimistotyöntutkijoita, työntutkijoita ja toimistoapulaisia sekä tarpeellinen määrä muita vakinaisia viranhaltijoita. Tarpeen mukaan voidaan järjestelytoimistoon ottaa tilapäisiä viranhaltijoita ja työsuhteessa olevaa henkilökuntaa. Toimistopäällikön vuosiloman aikana ja hänen estyneenä ollessaan hoitaa hänen tehtäviään virassa vanhin järjestelyinsinööri, mikäli kaupunginhallitus ei toisin määrää.

4 §. Toimistopäällikön pätevyysvaatimuksena on yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto, perusteellinen rationalisoimisalan koulutus ja kokemus sekä perehtyneisyys yleiseen hallintoon. Järjestelyinsinöörin pätevyysvaatimuksena on diplomi-insinöörin tutkinto sekä rationalisoimisalan koulutus ja kokemus. Virastotutkijan pätevyysvaatimuksena on korkeakoulun loppututkinto sekä rationalisoimisalan koulutus ja kokemus. Työntutkimusinsinöörin pätevyysvaatimuksena on ylempi teknillinen koulutus, mieluummin diplomi-insinöörin tutkinto sekä perehtyneisyys teknillisen alan työntutkimuksiin. Toimistotyöntutkijan pätevyysvaatimuksena on liiketaloudellinen, hallinnollinen tai muu alalle soveltuva opillinen koulutus, mieluummin korkeakoulututkinto sekä perehtyneisyys toimistoalan työntutkimuksiin. Työntutkijan pätevyysvaatimuksena on teknillinen tai muu alalle soveltuva opillinen koulutus sekä perehtyneisyys työntutkimuksiin.

5 §. Toimistopäällikön tehtävänä on:

- 1) huolehtia ja valvoa, että tämän johtosäännön 2 §:ssä mainitut tehtävät suoritetaan,
- 2) määrätä toimiston henkilökunnan sisäinen työnjako sekä valvoa ja ohjata sen toimintaa sekä
- 3) suorittaa kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajien ja kaupunginsihteerin antamat, hänen toimialaansa kuuluvat muut tehtävät.

6 §. Toimistopäälliköllä tai hänen määräämällään toimiston viranhaltijalla on oikeus toimittaa työalaansa kuuluvia tutkimuksia kaupungin virastoissa ja laitoksissa sekä saada niiltä pyytämiänsä selvityksiä. Samoin on toimistopäälliköllä tai hänen määräämällään viranhaltijalla oikeus antaa kaupungin virastoissa ja laitoksissa rationalisoimistehtävää hoitaville viranhaltijoille tehtävän suorittamista varten tarpeellisia ohjeita ja määräyksiä sekä oikeus valvoa, että virastoihin ja laitoksiin rationalisoimistehtävää varten palkattuja viranhaltijoita käytetään pääasiassa tähän tehtävään.

7 §. Toimistopäällikön, järjestelyinsinöörit ja virastotutkijat valitsee kaupunginhallitus. Muut vakinaiset viranhaltijat valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto, joka ottaa myös tilapäiset viranhaltijat. Työsuhteessa olevan henkilökunnan ottaa toimistopäällikkö.

8 §. Periaatteellista laatua olevien tai muuten tärkeiden rationalisointikysymysten käsittelyä varten kaupunginhallitus asettaa vuosittain työtehoneuvottelukunnan, johon kuuluu kaksitoista jäsentä. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii kaupunginjohtaja ja jäsenenä apulaiskaupunginjohtaja, kaupunginsihteerin, kaupunginreviisori ja viisi kaupunginhallituksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa, lähinnä rationalisointikysymyksiin perehtynyttä jäsentä, jotka eivät ole kaupungin palveluksessa. Neuvottelukunnassa käsiteltävät asiat valmistele ja sen sihteerinä toimii järjestelytoimiston päällikkö.

9 §. Toimiston kassa- ja tiliosastona on rahatoimisto.

49. HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN ASIAMIESTOIMISTON JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:116)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa marraskuun 16 päivänä 1955 vahvistamansa kaupunginhallituksen asiameistomiston johtosäännön 3 §:n ja lisätä johtosääntöön uuden 9 §:n seuraavasti:

3 §. Asiameistomiston päällikkönä on kaupunginlakimies ja muuna henkilökuntana kaupunginasiamies, apulaiskaupunginasiamies, kaksi lainoppinutta avustajaa, kirjaaja, toimistoapulaisia ja vahtimestari. Määrärahojen puitteissa voidaan palkata tilapäisiä apulaisia.

Kaupunginlakimiehen valitsee kaupunginvaltuusto. Kaupunginasiamiehen ja apulaiskaupunginasiamiehen valitsee kaupunginhallitus.

Muut vakinaiset viranhaltijat valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Tilapäisistä viranhaltijoista valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto lainoppineen avustajan ja tätä korkeammassa asemassa olevat viranhaltijat. Muut tilapäiset viranhaltijat sekä työsuhteessa olevan henkilökunnan ottaa kaupunginlakimies.

Kaupunginlakimieheltä, kaupunginasiamieheltä, apulaiskaupunginasiamieheltä ja lainoppineilta avustajilta vaaditaan tuomarinvirkkaa var-ten säädetyt oppinäytteet.

9 §. Asiameistomiston kassa- ja tiliosastona on rahatoimisto.

50. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1947:16, 1951:68 ja 1958:18)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa huhtikuun 2 päivänä 1947 vahvistamansa ja maaliskuun 7 päivänä 1951 ja tammi-kuun 29 päivänä 1958 muuttamansa tilastotoimiston johtosäännön 4 §:n ja lisätä mainittuun johtosääntöön uuden 11 §:n seuraavasti:

4 §. Toimistopäällikön ja aktuaarit valitsee kaupunginhallitus. Muut vakinaiset viranhaltijat valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Tilapäisistä viranhaltijoista valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto kirjasto- ja arkistoamanuenssit sekä tätä korkeammassa asemassa olevat viranhaltijat. Muut tilapäiset viranhaltijat sekä työsuhteessa olevan henkilökunnan ottaa toimistopäällikkö.

11 §. Tilastotoimiston kassa- ja tiliosastona on rahatoimisto.

---

51. HELSINGIN KAUPUNGINARKISTON JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1945:103 ja 1952:57)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa kesäkuun 13 päivänä 1945 vahvistamansa ja syyskuun 3 päivänä 1952 muuttamansa kaupunginarkiston johtosäännön 7 §:n ja lisätä mainittuun johtosääntöön uuden 21 §:n seuraavasti:

7 §. Kaupunginarkistonhoitajan ja arkistonhoitajat valitsee, sitten kun hakijain pätevyydestä on hankittu valtionarkiston lausunto, kaupunginhallitus, ja ovat pätevyysvaatimukset näihin virkoihin samat, jotka on säädetty maakunta-arkistonhoitajan virkoihin, kuitenkin niin, että palvelus kaupunginarkistossa on luettava maakunta-arkistopalveluksen veroiseksi.

Muut vakinaiset viranhaltijat valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto. Arkistoamanuenssilta vaaditaan puolen vuoden työskentely kaupunginarkistossa ja jossakin yleisarkistossa sekä valtionarkiston vahvistama arkistotutkinnon alkututkinnon suorittaminen.

Tilapäisistä viranhaltijoista valitsee kaupunginhallituksen yleisjaosto arkistoamanuenssit ja tätä korkeammassa asemassa olevat viranhaltijat. Muut tilapäiset viranhaltijat sekä työsuhteessa olevan henkilökunnan ottaa kaupunginarkistonhoitaja.

21 §. Kaupunginarkiston kassa- ja tiliosastona on rahatoimisto.

---

52. HELSINGIN KAUPUNGIN PALKKALAUTAKUNNAN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1946:170 ja 1957:22)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 13. 11. 1946 vahvistamansa ja 20. 3. 1957 muuttamansa palkkalautakunnan johtosäännön 2 ja 9 §:t näin kuuluviksi:

2 §. Lautakunnan tehtävänä on:

1) valmistella kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkausta ja palvelusehtoja koskevat yleiset kysymykset,

2) hoitaa viranhaltijain neuvotteluoikeutta koskevassa lainsäädännössä kaupungille määrätyt ja kaupunginvaltuuston hyväksymästä työehtosopimuksesta ja sen valmistelusta aiheutuvat tehtävät,

3) vahvistaa kaupungin työntekijäin palkkahinnoittelu,

4) antaa kaupunginhallitukselle lausuntonsa lautakuntien esityksistä, jotka koskevat vakinaisten virkojen perustamista taikka niiden palkkaluokituksen muuttamista,

5) antaa kaupunginhallitukselle lausuntonsa lautakuntien esityksistä, jotka koskevat tilapäisten viranhaltijain määrärahasta palkattavia viranhaltijoita, joiden virkasuhde on tarkoitettu jatkumaan yli vuoden,

6) ratkaista ne asiat, jotka viranhaltijain ja työntekijäin palkkausta, eläkettä ja palvelusehtoja koskevissa taikka muissa säännöissä on sen tehtäväksi määrätty,

7) päättää palkkaetujen myöntämisestä työntekijöille yksityisasi-
oita varten myönnetyn erityisloman ajalta,

8) tehdä esityksiä yhdenmukaisuuden aikaansaamiseksi ja epäkohtien poistamiseksi viranhaltijain ja työntekijäin palkkauksessa ja palvelusehdoissa,

9) antaa kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle lausuntoja ja tietoja toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä lautakunnille lausuntoja ja tietoja viranhaltijain ja työntekijäin palkkauksesta ja palvelusehdoista sekä niitä koskevien määräysten tulkinna-

10) valvoo, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilytyksessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventauksessa sekä kalustoluettelon laadinnassa noudatetaan kaupungin tilisäännön määräyksiä sekä

11) antaa vuosittain ennen huhtikuun loppua kaupunginhallitukselle kertomus edellisen vuoden toiminnastaan.

9 §. Lautakunnan kassa- ja tiliosastona on rahatoimisto.

53. HELSINGIN KAUPUNGIN PALKKALAUTAKUNNAN TOIMISTON JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama maaliskuun 26 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1946:171)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä vahvistaa 13. 11. 1946 vahvistamansa palkkalautakunnan toimiston johtosäännön 2 §:n näin kuuluvaksi:

2 §. Toimistopäällikön tehtävänä on:

- 1) johtaa ja valvoa toimiston ja sen henkilökunnan toimintaa,
  - 2) päättää asiat, jotka viranhaltijain ja työntekijäin palkkausta, eläkettä ja palvelusehtoja koskevissa ja muissa säännöissä hänen tehtäväkseen on määrätty,
  - 3) tehdä palkkalautakunnalle toimiston toimintaa koskevia esityksiä sekä antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa,
  - 4) valmistella ja lautakunnan kokouksissa esitellä lautakunnan käsiteltävät asiat,
  - 5) pitää pöytäkirjaa lautakunnan kokouksissa sekä hoitaa lautakunnan kirjeenvaihtoa, ellei lautakunta ole siihen muuta viranhaltijaa määrännyt,
  - 6) laatia ehdotus lautakunnan talousarvioksi sekä vuosikertomukseksi,
  - 7) määrätä maksettavaksi varoja toimistolle myönnettyistä määrärahoista sekä
  - 8) suorittaa muut palkkalautakunnan määräämät lautakunnan toimialaan kuuluvat tehtävät.
-

54. SAIRAALALÄÄKÄRIEN PALKKAUKSEN JÄRJESTELY.

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 26 p:ltä 1958. (Lyhennys-
ote)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:168)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

1) -----

2) Sairaалalääkärien työaika on, päivystystä lukuun ottamatta, 37 tuntia viikossa. Sairaалalääkärien tehtävät on järjestettävä niin, että niistä johtuvan työmäärän suorittamiseen on käytettävä sairaalassa keskimäärin vähintään 30 tuntia viikossa, ellei sairaалalautakunta ole erikoistapauksessa toisin päättänyt.

3) Niissä kaupungin sairaaloissa, joissa se on käytännössä mahdollista, annetaan kliinisten yli- ja apulaisyli-lääkärien käyttöön yksityispaikkoja siten, että ylilääkärit saavat niitä kirurgisilla osastoilla viisi ja muilla osastoilla seitsemän sekä apulaisyli-lääkärit kaikilla osastoilla kolme, kuitenkin niin, ettei yksityispaikkojen määrä missään osastoryhmässä saa nousta yli 10 prosentin kysymyksessä olevan osastoryhmän sairaansijojen yhteismäärästä, yliopiston käytössä kulloinkin olevia sairaansijoja siihen lukematta. Yksityispaikkoihin oikeutettu lääkäri on velvollinen vastaanottamaan yksityispaikat, jos sairaалalautakunta katsoo, että tarjotut paikat täyttävät yksityispaikoille asetettavat vaatimukset. Näin siinäkin tapauksessa, ettei yksityispaikkoja voida tarjota täyttä määrää.

4) Yksityispaikkoihin nähden noudatetaan muutoin seuraavaa:

a) Ellei sairaalan olosuhteista johtuen lääkäreille voida antaa edellä mainittua määrää yksityispaikkoja, on käytettävissä olevat yksityispaikat jaettava ylilääkärien ja apulaisyli-lääkärien kesken suhteellisesti edellä 3) kohdassa mainittujen lukumäärien mukaan. Ellei ylilääkäriille tällöin voida järjestää kirurgisella osastolla vähintään kolmea ja muilla osastoilla vähintään neljää ja apulaisyli-lääkäriille vähintään kahta paikkaa, annetaan paikat ensi sijassa ylilääkäriille. Puuttuvat yksityispaikat korvataan yksityispaikkoihin oikeutetulle lääkärille suhteellisesti osuudella toimenpidepalkkioihin siten kuin jäljempänä 5) kohdassa on määrätty.

b) Yksityispaikoilla hoidettavat potilaat suorittavat sairaalamaksumensa kaupungin voimassa olevan sairaalataksan mukaisesti. Tämän lisäksi on asianomainen lääkäri oikeutettu velkomaan yksityispaikallaan hoitamaltaan potilaalta palkkion suorittamistaan toimenpiteistä. Samoin on röntgenlääkäri oikeutettu perimään yksityispaikkapotilaalta korvauksen suorittamistaan toimenpiteistä kuten jäljempänä 5) c) kohdassa on mainittu. Sekä sairaalalle että lääkärille tulevat maksut suoritetaan sairaalan kautta.

c) Yksityispaikoilla hoidettavien potilaiden ruoan tulee olla samaa kuin muillakin potilailla. Hoito- ym. henkilöstöä ei yksityispaikkoja varten saa olla enempää kuin mitä sairaalan vastaavanlaatuisilla muilla paikoilla käytetään.

d) Yksityispaikoille voidaan ottaa ainoastaan Helsingin kaupungin kuntalaisia.

e) Vieraiden vastaanottamisesta voidaan sairaalassa yksityispaikoilla hoidettaviin potilaisiin nähden antaa erilaisia määräyksiä kuin muilla paikoilla hoidettaviin nähden.

f) Kahta vuorokautta kauemmin vapaana olleeseen yksityispaikkaan on, mikäli erityiset syyt eivät estä sitä, sijoitettava muu potilas, sikäli kuin tällaisia potilaita on sairaalapaikan tarpeessa.

g) Käyttämättä olevista yksityispaikoista ei lääkäreille suoriteta korvausta.

h) Sairaalamaksumuksen tehtävänä on tarkemmin määrätä yksityispaikkojen järjestämisestä sairaaloissa ja osastoryhmissä.

5) Sairaalamääräyksiä maksetaan toimenpidepalkkioita seuraavasti:

a) Niissä sairaaloissa, joissa on poliklinikka, on toimenpidepalkkioihin oikeus:

- poliklinikkatyöhön osallistuvilla apulaislääkäreillä,
- konservatiivisten osastojen apulaisylilääkäreillä,
- niillä ylilääkäreillä ja kirurgisten osastojen apulaisylilääkäreillä, joilla ei ole täyttä määrää tai lainkaan yksityispaikkoja.

Toimenpidepalkkioiden määräämistä varten lasketaan erikseen kussakin sairaalassa kalenterikuukausittain jakosumma siten, että sitä kartutetaan jokaista poliklinikakäyntiä kohden, ellei käynti ole tapahtunut päivystysaikana tai johtanut potilaan ottamiseen sairaalaan hoidettavaksi, alla olevan taksan mukaisella määrällä.

	Ensikäynti	Uusintakäynti
neuropsykiatrin potilas	800 mk	400 mk
lastenlääkärin ja sisätauti-		
lääkärin potilas	400 "	200 "
muun lääkäriin potilas	300 "	150 "

b) Toimenpidepalkkiot lasketaan siten, että jakosumma jaetaan muissa sairaaloissa kokonaan, mutta Marian sairaalassa 60 prosenttia siitä, palkkioihin oikeutettujen lääkärin kesken. Jako suoritetaan asianomaisten lääkärin henkilökohtaisten kuukausipalkkojen (= peruspalkka lisättyinä kuukauden loppuun mennessä myönnettyillä ikälisillä) mukaisessa suhteessa, kuitenkin siten rajoitettuna, että kullekin toimenpidepalkkioihin oikeutetulle lääkärille jäljempänä kohdissa c) - f) mainittuja erikoislääkäreitä lukuun ottamatta, suoritetaan enintään määrä, joka vastaa 60 prosenttia hänen henkilökohtaisesta kuukausipalkastaan.

Ne konservatiivisten osastojen apulaisylilääkärit, jotka saavat toimenpidepalkkioita yksityispaikkatulojen lisäksi, ottavat kuitenkin osaa jakoon vain henkilökohtaisen kuukausipalkkansa puolen määrän suhteessa, ja 60 prosentin ylärajaa, joka heidänkin osaltaan luetaan täydestä kuukausipalkasta, sovelletaan siten, että toimenpidepalkkioita vähennetään sillä määrällä, millä yksityispaikkatulojen ja toimenpidepalkkioiden yhteismäärä ylittää ylärajan. Yksityispaikkatuloista ei sen sijaan toimiteta vähennystä.

Niille yli- ja apulaisylilääkäreille, joilla ei ole täyttä määrää

kärin ja patologiapulaislääkärin kesken suhteessa 5:3. Niistä laboratoriotutkimuksista, jotka sukupuolitautilain mukaan suoritetaan valtion kustannuksella, ei kuitenkaan makseta palkkiota. Palkkiota yksityispai- kalla hoidettavalta potilaalta ei edellä mainituilla lääkäreillä ole oikeut- ta periä. Toimenpidepalkkioiden ylärajaan nähden on voimassa, mitä edellä c) kohdassa on röntgenlääkäriin nähden määrätty, kuitenkin siten, että kemistille suoritetaan toimenpidepalkkiosta enintään määrä, joka vastaa 60 % hänen henkilökohtaisesta kuukausipalkastaan.

f) Elektroenkefalografilääkärille suoritetaan toimenpidepalkkiota täydellisestä lokalisoivasta elektroenkefalografitutkimuksesta, joka suoritetaan poliklinikapotilaalle, 1 200 mk tutkimukselta. Toimenpide- palkkioiden ylärajaan nähden on voimassa, mitä edellä c) kohdassa on röntgenlääkäriin nähden määrätty.

6) Toimenpidepalkkioiden maksamiseen noudatetaan muutoin seuraavaa:

a) Toimenpidepalkkiot maksetaan kalenterikuukausittain seuraavan kuukauden aikana. Jos lääkäri on ollut toimenpidepalkkioon oikeut- tavassa virassa vain osan kalenterikuukaudesta, saa hän ainoastaan vas- taavan osan sen kuukauden toimenpidepalkkiosta.

b) Lääkäri ei lomansa tai virkavapautensa aikana saa toimenpi- depalkkiota.

c) Sairaalalautakunnan tehtävänä on tarkemmin määrätä toimen- pidepalkkioiden suorittamisesta.

7) Nikkilän sairaalassa, tuberkuloosiparantolassa, tuberkuloositoimistossa ja sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalla ja huolto- toimistossa, joissa ei ole poliklinikkaa, maksetaan lääketieteen lisen- siaattitutkinnon suorittaneille lääkäreille korvauksena siitä, ettei heil- lä ole toimenpidepalkkiosta johtuvia tuloja, neljän palkkaluokan koro- tusta vastaava palkkio, joka lasketaan ottamalla huomioon myöskin asi- anomaisen saamat ikälisät. Sama palkkio maksetaan myöskin Kivelän sairaalan kotilääkäreille.

8) Nikkilän sairaalan lääkäreille suoritetaan korvauksena sai- raalan etäisestä sijainnista aiheutuvista haitoista entisen markkamää- räisen lisäpalkkion sijasta kahden palkkaluokan korotusta vastaava li- säpalkkio, joka lasketaan sen mukaan kuin edellisessä kohdassa on sa- nottu.

9) Malmin sairaalan apulaislääkäreille ei makseta heille ennen sairaalalääkärien palkkauksen järjestelyä suoritettua 4 570 mk:n suu- ruista kuukautista lisäpalkkiota.

10) Päivvystykseen käytetyltä ajalta suoritetaan lääkärille kuu- kausipalkan perusteella määritellyn tuntipalkan mukaan laskettu korva- us, joka sunnuntaina ja kirkollisena juhlapäivänä sekä itsenäisyyspäi- vänä ja vapunpäivänä suoritettuna päivvystyksen ajalta maksetaan 50 %:lla korotettuna huomioon ottaen, että tällaiseksi päiväksi luetaan polikli- nikoilla vuorokausi klo 0.00:sta klo 24.00:ään. Niissä sairaaloissa, joissa ei ole poliklinikkaa, suoritetaan korotettu korvaus lauantain tai aaton illasta klo 20.00:sta pyhän jälkeisen päivän klo 8.00:aan.

Niissä sairaaloissa, joissa on poliklinikka, päivystävä lääkäri saa lisäksi 5) a) kohdassa mainittujen taksojen mukaan lasketut toimen- pidepalkkiot päivvystysaikana poliklinikalla suorittamistaan toimenpi- teistä.

Puhelinpäivvystyksestä suoritetaan lääkäreille korvaus kaupun- ginvaltuuston varallaolokorvauksista tekemän päätöksen mukaisesti.

11) Sairaalan ulkopuolella asuvalle lääkärille, joka kutsutaan päivystysaikana sairaalaan, maksetaan kultakin tällaiselta käynniltä todelliset matkakustannukset. Omaan autoaan käyttävään lääkäriin sovelletaan tällöin kaupungin vahvistamaa kilometrimaksua.

12) Edellä olevat määräykset tulevat voimaan 1. 4. 1958. Täten muutettuja sairaalalääkärien palkkausmääräyksiä sovelletaan koeaikana, joka päättyy 31. 12. 1958. Ellei Helsingin kaupunki tai Suomen Lääkäriliitto r. y. syyskuun loppuun 1958 mennessä ole pyytänyt neuvotteluja korjausten tekemiseksi näihin määräyksiin, ovat ne kuitenkin voimassa senkin jälkeen samoin edellytyksin kalenterivuoden kerrallaan.

---

55. NS. VIRKALÄÄKÄRIEN PALKKAUKSEN JÄRJESTELY.

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 26 p:ltä 1958. (Lyhennys-
ote)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:116 sekä 1956:65 ja 124)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että:

Koskelan sairaskodin ja Kustaankartanon vanhainkodin lääkäreille suoritetaan saamatta jäävien toimenpidepalkkioiden korvauksena samanlainen palkkio kuin sairaalalääkäreille sellaisissa kaupungin sairaaloissa, joissa ei ole poliklinikkaa.

Aluelääkärin vastaanotolla potilailta perittävät palkkiot määrätään seuraaviksi:

Potilaan ensimmäinen käynti lääkärin luona tarkastuksineen, hoito-ohjeineen ja lääkemääräyksineen	400 mk
Seuraavat tarkastukset saman taudin takia	250 "
Omien lääkemääräysten uudistaminen, reseptien luvusta riippumatta	100 "

Yksinkertainen sairauslomatodistus annetaan hoito-ohjeen luontoisen tarkastuksen yhteydessä maksutta. Muista todistuksista peritään maksu Suomen Lääkäriliiton ja kuntien keskusjärjestöjen kesken 1. 10. 1956 tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Varattomien puolesta suorittaa edellä mainitut maksut kaupunki.

Aluelääkäreille maksetaan eläke samojen perusteiden mukaan kuin 28. palkkaluokkaan kuuluvilla viranhaltijoilla.

Edellä mainitut palkkiot maksetaan 1. 4. 1958 alkaen.

56. PERHELISÄLAIN TOIMEENPANO.

Valtioneuvoston päätös maaliskuun 27 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 147/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1947:178)

Valtioneuvosto on sosiaaliministeriön esittelystä muuttanut perhelisälain toimeenpanosta 18 päivänä joulukuuta 1947 antamansa päätöksen (931/47) 2 §:n näin kuuluvaksi:

2 §. Perhelisän suuruus saa olla perhelisälain 1 §:n 1 momentissa mainitun perheen neljättä ja kutakin seuraavaa sekä 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun perheen toista ja kutakin seuraavaa huollettavana olevaa lasta kohden neljänteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla 5 500 markkaa, kolmanteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla 5 100 markkaa, toisen kalleusryhmän paikkakunnalla 4 800 markkaa ja ensimmäisen kalleusryhmän paikkakunnalla 4 500 markkaa vuodessa.

Tätä päätöstä sovelletaan 1 päivästä huhtikuuta 1958.

---

57. LAHJOITUSRAHASTOJEN VAROISTA MYÖNNETTÄVIEN LAINOJEN INDEKSIEHDON TARKISTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös maaliskuun 27 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:106)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että lahjoitusrahastojen varoista myönnettäviin lainoihin nähden sovelletaan seuraavaa indeksiehtoa:

Laina ja siitä maksettavat korot sidotaan siihen kotimaisten tavarain tukkuhintaindeksiin, joka on laskettu ilman liikevaihtoveroa seuraavasti:

Lainan perusindeksinä pidetään kaksi kuukautta ennen lainan myöntämistä sattuvan kuukauden pistelukua ja tarkistusindeksinä kutakin eräpäivää (31. 5. ja 30. 11.) edeltäneen maaliskuun ja vastaavasti syyskuun pistelukua. Jos tarkistusindeksi on perusindeksiä suurempi, korotetaan kulloinkin erääntyvä korko- ja kuoletuserän määrä yhtä monella prosentilla kuin luku kaksi (2) täysiä kertoja sisältyy indeksin nousua osoittavaan prosenttilukuun. Jos tarkistusindeksi on perusindeksiä pienempi, ei tätä indeksiehtoa sovelleta.

Jos maksu viivästyy tai tapahtuu irtisanomisen nojalla muulloin kuin edellä mainittuina säännönmukaisina maksupäivinä, pidetään tarkistusindeksinä sitä pistelukua, joka on laskettu kaksi kuukautta ennen maksupäivää sattuvalla kuukaudella.

Jos edellä mainitun kotimaisten tavarain tukkuhintaindeksin laskeminen lopetetaan tai jos sen laskuperusteita muutetaan sillä tavoin, että indeksi saa oleellisesti toisenlaisen sisällön, eivätkä lainanantaja ja lainanottaja voi sopia sen korvaamisesta jollakin muulla tavalla, on tarkistusindeksi saatettava Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen määrättäväksi.

58. LAKI KUNNALLISHALLITUKSESTA KAUPUNGISSA AN-
NETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu huhtikuun 11 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 152/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1943:127)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään kunnallishallitukse-
ta kaupungissa 8 päivänä joulukuuta 1873 annetun asetuksen 55 §:ään
uusi 1 b kohta näin kuuluvana:

55 §. Verotettavaa tuloa taksoitettaessa on noudatettava seuraavia
säännöksiä:

-----

1 b) Veronalaisesta tulosta saadaan vähentää verovelvollisen
muussa ansiotoiminnassa kuin maa- tai metsätaloudessa käytettyjen
rakennusten, koneiden ja kaluston sekä muiden niihin verrattavien esi-
neiden ynnä vastiketta vastaan hankitun patenti- ja muun sellaisen oi-
keuden, niin myös kaivosten, kivilouhosten, turvesoiden ja muun sel-
laisen omaisuuden hankkimisesta johtuneen velan pääoman lisääntymi-
nen ulkomaan rahan kurssin muuttumisen johdosta sekä tällaisesta ve-
lasta hinta- tai kustannusindeksin muuttumisen takia tai muulla vastaa-
valla perusteella koron lisäksi suoritettava hyvitys, kuitenkin niin, et-
tä mainittu pääoman lisääntyminen ja suoritettava hyvitys, mikäli ne
verovuoden aikana ovat yhteensä yli viidenkymmenentuhannen markan,
vähennetään vuotuisin poistoin, jotka saavat olla enintään viisitoista
sadalta niiden määrästä.

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 1957 tulojen
perusteella toimitettavassa kunnallisverotuksessa. Sen nojalla saadaan
tulosta vähentää ulkomaan rahan määräisen velan pääoman lisääntymi-
nen, joka on tapahtunut 1 päivän tammikuuta 1957 jälkeen, sekä muusta
velasta sanotun päivän jälkeen tapahtuneen indeksin tai muun vastaavan
perusteen muutoksen nojalla suoritettava hyvitys.

-----

59. LAKI ERÄISTÄ VÄLIAIKAISISTA POIKKEUSSÄÄNNÖKSISTÄ VEROLAKEIHIN ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu huhtikuun 11 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 154/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:127)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin 30 päivänä joulukuuta 1957 annettuun lakiin (459/57) uusi 4 a § seuraavasti:

4 a §. Milloin Suomen rahan määräisestä velasta on vuonna 1956 tai sen jälkeen tapahtuneen hinta- tai kustannusindeksin taikka muun vastaavan vertailuperusteen muuttumisen johdosta suoritettava koron lisäksi hyvitystä, jota muualla verolainsäädännössä olevien säännösten nojalla ei voida vähentää veronalaisesta tulosta, saadaan tämä hyvitys vähentää verovelvollisen tulojen kokonaismäärästä sellaiseen määrään saakka, joka vastaa velkapääomalle laskettavaa kahden prosentin vuotuista korkoa siltä ajalta, jolta hyvitys suoritetaan, ei kuitenkaan 1 päivää tammikuuta 1956 aikaisemmalta ajalta.

---

60. AMMATTIOPETUSLAITOSTEN OPETTAJIEN PERUSTUNTIPALKAT.

Kaupunginhallituksen päätös huhtikuun 17 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:70)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä muuttaa 8. 8. 1957 tekemäänsä päätöstä ammattiopetuslaitosten opettajien perustuntipalkoista siten, että ammattikurssien tietopuolisten aineiden opettajina toimivien teknikoiden kokonaistuntipalkka on 710 mk 1. 5. 1958 lukien.

---

61. LAKI HELSINGIN YLIOPISTOLLISEN KESKUSSAIRAALAN RAKENNUSAJAN OSITTAISESTA PITENTÄMISESTÄ.

Annettu huhtikuun 18 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 167/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:100)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Sen estämättä, mitä yliopistollisista keskussairaaloista 15 päivänä kesäkuuta 1956 annetun lain (392/56) 18 §:ssä säädetään, voidaan Helsingin yliopistollisen keskussairaalan perustamiskirjan mukaisesta kokonaishoitopaikkaluvusta 352 hoitopaikkaa käsittävät sairaalaosastot rakentaa vuoden 1961 jälkeen. Sanotut sairaalaosastot on kuitenkin rakennettava viimeistään vuoteen 1973 mennessä.

2 §. Edellä 1 §:ssä tarkoitetut sairaalaosastot vuokrataan Helsingin yleisen sairaalan ensimmäisen ja toisen osastoryhmän sairaaloista, siksi kunnes vastaavat uudet sairaalaosastot on rakennettu.

---

62. ASETUS MOOTTORIAJONEUVOASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu huhtikuun 18 p:nä 1958.
(Suomen as.-kok. 171/58)
(Vrt. kunn. as.-kok. 1957:81)

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministerin esittelystä muutetaan 4 päivänä lokakuuta 1957 annetun moottoriajoneuvoasetuksen (330/57) 87 § näin kuuluvaksi:

87 §. 1. Maistraatin, järjestysoikeuden tai poliisiviranomaisen tämän asetuksen tai sen nojalla annettujen määräysten perusteella tekemästä päätöksestä voidaan 30 päivän kuluessa valittaa lääninhallitukseen.

2. Lääninhallituksen päätöksestä, joka koskee tilausliikenne- tai autokoululuvan saamista, saa 30 päivän kuluessa valittaa ministeriön ja muusta päätöksestä saman ajan kuluessa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

3. Katsastusmiehen toimenpiteestä voidaan 30 päivän kuluessa valittaa ministeriöön.

4. Tässä pykälässä mainitut valitusajat luetaan siitä päivästä, jolloin asianomainen on saanut tiedon päätöksestä tai toimenpiteestä.

5. Tämän asetuksen perusteella annettua päätöstä tai määräystä on noudatettava siitä huolimatta, että se ei ole saanut lainvoimaa.

---

63. KUORMA- JA PAKETTIAUTOJEN LIIKENNETAKSAN SOVELTAMINEN KAUPUNGIN TÖISSÄ.

Palkkalautakunnan päätös huhtikuun 22 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:110)

Palkkalautakunta päätti mainittuna päivänä:

1. että työsuhteen ulkopuolella laskulla ajavien kuorma-autonkuljettajien esittämät maistraatin vahvistaman uuden taksan mukaiset laskutukset voidaan hyväksyä maksettaviksi 1. 4. 1958 jälkeen suoritettujen ajojen osalta;

2. että kaupunkiin työsuhteessa olevien omaa autoaan kuljettavien kuorma-autonkuljettajien osalta otetaan 1. 4. 1958 alkaen käytäntöön jatkuvan työsuhteen perusteella maistraatin vahvistamasta taksasta poikkeava seuraava tuntiajotaksa:

Maksuluokka	mk/tunti
I	554:-
II	639:-
III	734:-
IV	814:-
V	884:-

3. että edellä 2. kohdassa mainittua taksaa ja voimaantulopäivää noudatetaan myös urakka-ajoihin nähden, kuitenkin niin, että 1. 4. 1958 ja tämän päätöksen voimaantulopäivän välillä maksetaan takautuva korvaus siten, että uusien taksojen ja vanhojen taksojen välinen erotus kerrotaan todellisilla urakkatyöhön käytetyillä tunneilla; päätöksen voimaantulopäivän jälkeen tehtävistä urakoista sovitaan erikseen työnjohdon kanssa; sekä

4. että taksan korotuksesta aiheutuvat lisäykset eivät koske miehen palkkaa, vaan tulevat kokonaisuudessaan auton osalle.

64. HELSINGIN KAUPUNGIN VIRANHALTIJAIN PALKKAUKSEN SITOMINEN ELINKUSTANNUSINDEKSIIN.

Kaupunginvaltuuston päätös huhtikuun 23 p:ltä 1958.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä kaupungin viranhaltijain, työsopimussuhteessa kuukausipalkalla olevien sekä niiden muiden työntekijäin, jotka eivät ole kaupungin voimassa olevien työehtosopimusten alaisia, palkkauksen samoin kuin sääntömääräisten ja ylimääräisten eläkkeiden sekä leski- ja orpoeläkekassan peruseläkkeille suoritettavien kaupungin maksamien lisäeläkkeiden indeksisidonnaisuuden suhteen seuraavaa:

1) Elinkustannusindeksin nousun perusteella tarkistetaan kaupungin viranhaltijain ja edellä mainittujen työntekijäin palkat samoin kuin eläkkeet siten kuin jäljempänä tarkemmin määrätään määrällä, joka vastaa kahta kolmasosaa virallisen elinkustannusindeksin (lokakuun 1951 = 100) noususta.

2) Kun virallinen elinkustannusindeksi on noussut

a) pistelukuun 130, on tarkistus 4 prosenttia,

b) pistelukuun 136, korotetaan tarkistus 7 prosentiksi ja

c) pistelukuun, joka on 4, 5 % suurempi kuin se pisteluku, jonka perusteella edellinen tarkistus toimitettiin, korotetaan edellisen tarkistuksen määrää osoittava prosenttiluku kolmella.

3) Palkkojen ja eläkkeiden tarkistukset tulevat voimaan edellä 2) kohdassa mainitun pisteluvun julkaisemista lähinnä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Indeksinnousun toteaa kaupunginhallitus.

4) Perusarvo, josta tarkistus lasketaan, on kunkin palkan- ja eläkkeensaajan se palkan ja eläkkeen kokonaismäärä, joka hänelle on tämän päätöksen voimaan tullessa maksettava. Jos palkan tai eläkkeen kokonaismäärää päätöksen voimassa ollessa muutetaan, pidetään palkan ja eläkkeen kokonaismäärää muutetussa muodossaan uutena perusarvona muutoksen voimaan tulosta lukien.

5) Perusarvon ja tarkistuksen yhteismäärät tasoitetaan maksamista varten lähimpään kymmenellä jaolliseen lukuun.

6) Tämä päätös on voimassa kuluvan vuoden loppuun saakka, kuitenkin siten, että jos työehtosopimukseen perustuva työpalkkojen tarkistaminen sitä ennen yleensä lakkaa, lakkaa myös tämän päätöksen mukainen palkkojen ja eläkkeiden tarkistaminen samasta ajankohdasta lukien.

7) Seuraavat palkkiot korotetaan, kuten tässä päätöksessä on palkoista määrätty:

a) harjoittelijain palkkiot,

b) siivoojien pinta-alapalkkiot,

c) kansakoulunopettajien ylitunti- ja johtajanpalkkiot,

- d) kansakoulujen silmäpoliklinikan vastaanottoapulaisen palkkio,
  - e) ammattikoulunopettajien ylituntipalkkiot,
  - f) ammattikoulunopettajien kotityökorvaukset,
  - g) nuorisotyölautakunnan alaisten kerhokeskusten hoitajien kuukausipalkkiot ja
  - h) palolaitoksen kapellimestarin palkkio.
- 8) Muiden palkkioiden korottamisesta indeksin nousun johdosta päättää kaupunginhallitus kussakin yksityistapauksessa erikseen.

Kaupunginhallitus päätti:

1) todeta, että maaliskuussa julkaistun elinkustannusindeksin pisteluku ensimmäistä kertaa oli 130, joten kaupungin maksamat palkat ja eläkkeet on kaupunginvaltuuston 23. 4. 1958 tekemän päätöksen mukaan 1. 4. 1958 lukien korotettava 4 %:lla,

2) määrätä, että indeksikorotus kuluvalta huhtikuulta maksetaan viipymättä ja palkkojen osalta viimeistään ensi toukokuun palkanmaksun yhteydessä siten, että korotuksesta pidätetään verokirjan osoittama vero huomioon ottaen jo maksettu palkka tai eläke ja siitä pidätetty vero,

3) määrätä, että korotusta ei makseta 1. -22. 4. 1958 välisenä aikana eronneille tilapäisesti kaupungin palveluksessa olleille sijaisille, mutta että, mikäli sijaisuus on kestänyt yli ajankohdan 22. 4. 1958, korotus maksetaan 1. 4. 1958 alkaen, sikäli kuin asianomainen viransijainen jo silloin on ollut kaupungin palveluksessa, tai muussa tapauksessa sijaisuuden alkamisesta lähtien, sekä

4) määrätä, että mainittu korotus maksetaan taannehtivasti 1. 4. 1958 alkaen kysymyksen ollessa ylityö-, päivystys- ja sunnuntaityökorvauksista, ei kuitenkaan tilapäisesti 1. -22. 4. 1958 välisenä aikana kaupungin palveluksessa olleille sairausloma- eikä muillekaan viransijaisille. Kaupunginhallitus 24/4 1958.

65. HELSINGIN KAUPUNGIN LUOTTAMUSMIESTEN PALKKIOSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama huhtikuun 23 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:101 ja 151, 1955:102 sekä 1956:30)

1 §. Kaupungin hallintoelinten, komiteain, neuvottelukuntien, toimikuntien ja valiokuntien puheenjohtajille ja jäsenille sekä muille luottamusmiehillä suoritetaan palkkiota luottamustehtävän hoitamisesta tämän palkkiosäännön mukaan.

Tämä sääntö ei koske huoneenvuokralautakuntien puheenjohtajia ja jäseniä.

2 §. Alla mainitut puheenjohtajat ja jäsenet saavat seuraavan suuruiset palkkiot kokoukselta:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	5 000 mk
Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtajat	3 000 "
Kaupunginvaltuuston jäsenet	2 000 "
Kaupunginhallituksen ja sen jaostojen jäsenet	3 000 "

Edellä tässä pykälässä mainittuja puheenjohtajia ja jäseniä lukuun ottamatta on kaupungin hallintoelinten ja niiden alaisten pysyväisten jaostojen puheenjohtajien palkkio 2 000 markkaa ja jäsenten palkkio 1 500 markkaa kokoukselta. Saman suuruiset palkkiot saavat myös kaupunginhallituksen pysyväisluontoista tehtävää varten asettamien toimikuntien ja niihin verrattavien, hallinnollista ratkaisovaltaa käyttävien elinten puheenjohtajat ja jäsenet.

Pysyväisluontoisina ja hallinnollista ratkaisovaltaa käyttävinä eliminä on pidettävä aloitetoimikuntaa, asunnonjakotoimikuntaa, asuntotuotantokomiteaa, esikaupunkiliikenteen suunnittelukomiteaa, koulutustoimikuntaa, kuvaamataidetoimikuntaa sekä taide- ja kirjallisuusapurahojen jakotoimikuntaa. Kaupunginhallitus 30/4 1958.

Kaupungin hallintoelinten määrättyä tehtävää varten asettamien, ilman hallinnollista ratkaisovaltaa olevien komiteain, neuvottelukuntien, toimikuntien, valiokuntien ja tilapäisten jaostojen puheenjohtajien palkkio on 1 800 markkaa ja jäsenten palkkio 1 200 markkaa kokoukselta.

3 §. Milloin varapuheenjohtaja tai määrättyä kokousta varten valittu puheenjohtaja toimii yksin puheenjohtajana kokouksen koko kestoajan, hänellä on oikeus saada puheenjohtajan kokouspalkkio.

4 §. Osallistuessaan kaupunginhallituksen kokouksiin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat saavat palkkiona 3 000 markkaa kokoukselta.

Kaupunginhallituksen määräämät edustajat muihin hallintoeliiniin saavat saman palkkion kokoukselta kuin asianomaisen elimen jäsenet.

5 §. Alla mainittujen lautakuntien ja johtokuntien puheenjohtajat saavat tämän säännön 2 §:ssä mainittujen kokouspalkkioiden lisäksi kokousten ulkopuolella suorittamistaan, puheenjohtajalle kuuluvista tehtävistä seuraavan suuruiset vuosipalkkiot:

Kiinteistölautakunnan, palkkalautakunnan, sairaalalautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan	100 000 mk
Huoltolautakunnan, lastensuojelulautakunnan, liikennelaitoksen lautakunnan, satamalautakunnan, suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ja teollisuuslaitosten lautakunnan ja terveydenhoitolautakunnan	70 000 mk
Ammattiopetuslaitosten johtokunnan, elintarvikekeskuksen lautakunnan, huoltolaitosten johtokunnan, kirjastolautakunnan, kotitalouslautakunnan, lastentarhain lautakunnan, musiikkilautakunnan, nuorisotyölautakunnan, palolautakunnan, raitiuslautakunnan, ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan, Tervalammen työlaitoksen johtokunnan, teurastamolautakunnan, työnvälityslautakunnan ja työtuoppien johtokunnan sekä urheilu- ja retkeilylautakunnan	35 000 mk

Milloin edellä tässä pykälässä mainittu puheenjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäväänsä, lakkaa hänen oikeutensa vuosipalkkioon, kun este on jatkunut kaksi kuukautta, jonka jälkeiseltä ajalta varapuheenjohtajalla on oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

6 §. Alla mainitut luottamusmiehet saavat seuraavan suuruiset vuosipalkkiot:

Tilintarkastajien puheenjohtaja	50 000 mk
Tilintarkastajat	35 000 "
Kiinteän omaisuuden tarkastajien puheenjohtaja	35 000 "
Kiinteän omaisuuden tarkastajat	30 000 "
Irtaimen omaisuuden tarkastajien puheenjohtaja	30 000 "
Irtaimen omaisuuden tarkastajat	25 000 "

Tarkastajana toimiessaan on tarkastajan varamiehellä oikeus saada suhteellinen osa estyneen tarkastajan palkkiosta. Tarkastajan varamiehelle yli kahden kuukauden ajalta tuleva palkkio vähennetään estyneenä olleen tarkastajan palkkiosta.

7 §. Vaalilautakuntien puheenjohtajat ja jäsenet saavat toimituspäivältä seuraavan suuruiset palkkiot, joihin sisältyy korvaus vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä:

Puheenjohtajat	3 600 mk
Varapuheenjohtajat	3 000 "
Jäsenet	2 600 "

8 §. Toimiessaan komitean, neuvottelukunnan, toimikunnan tai valiokunnan sihteerinä kaupungin viranhaltijalla on oikeus saada palkkio kokousten ulkopuolella suorittamastaan työstä kaupunginhallituksen yleisjaoston hyväksymän laskun mukaan.

9 §. Tässä säännössä mainitut palkkiot maksetaan neljännesvuosittain ja asianomaisen sihteerin tulee tehdä niistä vaadittavat ilmoitukset.

Kaupungin hallintoelinten asettamien komiteain, neuvottelukuntien, toimikuntien ja valiokuntien kokouksista on pidettävä kaupunginhallituksen vahvistaman lomakkeen mukaista päiväkirjaa, josta puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoittama jäljennös on palkkiolaskelmana neljännesvuosittain toimitettava kaupunginkanslialle hyväksyttäväksi ja revisiovirastolle. Päiväkirjaan on merkittävä kokouspäivät, kokousten alkamis- ja päättymisajat sekä niihin osallistuneiden henkilöiden nimet ja heille tulevat palkkiot.

Mikäli talousarvioon on merkitty määräraha pysyväisluontoisiksi tarkoitettujen toimikuntien ja niihin verrattavien elinten kokouspalkkioiden suorittamista varten, on kokouspalkkiot kuitenkin suoritettava samassa järjestyksessä kuin lautakuntien kokouspalkkiot.

Tätä palkkiosääntöä noudatetaan 1. 4. 1958 lukien.

---

66. LASTENKOTIEN VUOSIMENOIHIN VUONNA 1958 ANNETTAVAN VALTIONAVUN MÄÄRÄ.

Valtioneuvoston päätös huhtikuun 24 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 179/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:41)

Valtioneuvosto on sosiaaliministeriön esittelystä lastenkotien valtionavusta annetun lain (852/49) 3 §:n nojalla vahvistanut lastenkotien vuosimenoihin annettavan valtionavun määrän vuonna 1958 lastenkodissa hoidettavana ollutta lasta ja hyväksytyä hoitovuorokautta kohti:

- 1) pysyväisluontoista huoltoa antavalle eli tavalliselle lastenkodille 52 markaksi,
- 2) muulle lastenkodille enintään 61 markaksi sekä
- 3) äiti- ja lapsikodille siellä hoidettavana olevan äidin osalta enintään 61 markaksi.

Lisäksi sosiaaliministeriö voi korottaa edellä 1, 2 ja 3 kohdassa mainitun valtionavun rajaseudulla sijaitsevan sekä poikkeuksellisesti muuallakin taloudellisissa vaikeuksissa toimivan lastenkodin osalta enintään 25 sadalta, kuitenkin edellyttäen, että näin korotettu valtionapu ei ylitä lastenkotien valtionavusta annetun lain 3 §:ssä mainittua enimmäismäärää.

---

67. LAKI SOTILASAVUSTUSLAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu huhtikuun 25 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 175/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:106)

Eduskunnan päätöksen mukaan muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1948 annetun sotilasavustuslain (566/48) 9, 10 ja 11 § sekä lisätään siihen uusi 11 a § seuraavasti:

9 §. Sosiaalilautakunnan tulee:

- 1) käsitellä ja ratkaista sotilasavustuksia koskevat asiat;
- 2) suorittaa sotilasavustukset;
- 3) pitää luetteloa sotilasavustusten saajista ja suoritetuista sotilasavustuksista;
- 4) viipymättä toimittaa sille perusyksikölle, jossa asevelvollinen suorittaa sotapalvelusta, ilmoitus asevelvollisen omaiselle myönnetystä sotilasavustuksesta;
- 5) vuosittain viimeistään 15 päivään maaliskuuta mennessä tehdä lääninhallitukselle tilitys edellisen kalenterivuoden aikana suoritetuista sotilasavustuksista;
- 6) antaa avustuksen hakijalle tarpeellisia neuvoja ja ohjeita sekä huolehtia muistakin tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvista tehtävistä kunnassa; sekä
- 7) toimittaa sosiaaliministeriölle, lääninhallitukselle ja sotilasviranomaisille niiden vaatimat sotilasavustuksia koskevat selvitykset ja lausunnot.

10 §. Joka ei tyydy sosiaalilautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta lääninhallitukselta kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Valituskirjelmä voidaan antaa myös sosiaalilautakunnalle, jonka tulee siihen merkitä, milloin valituskirjelmä on sille annettu, ja viipymättä lähettää se pöytäkirjanotteineen ja omine lausuntoineen lääninhallitukseen. Lääninhallituksen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Kunnalla on kuitenkin oikeus hakea muutosta lääninhallituksen tämän lain 11 §:n 2 momentin ja 11 a §:n nojalla antamaan päätökseen sosiaaliministeriöltä kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Valituskirjat voidaan toimittaa myös lääninhallitukseen, jonka on viipymättä lähetettävä asiakirjat omine lausuntoineen sosiaaliministeriöön.

11 §. Sosiaalilautakunnan tulee ottaa jo ratkaisemansa avustuksia uudelleen käsiteltäväksi:

- 1) jos aikaisempi päätös perustuu erehdyttävään tietoon;

2) jos avustukseen vaikuttavissa olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos; tai

3) jos lääninhallitus tai asianomainen tarkastaja havaitsee siihen olevan perusteltua syytä.

Jos sosiaalilautakunta ei ole 1 momentin 3 kohdan nojalla annetun kehoituksen saatuaan siinä kokouksessa, joka lähinnä sen jälkeen pidetään, muuttanut päätöstään kehoituksen mukaisesti, on sen viipymättä ja viimeistään neljäntoista päivän kuluessa päätöksen tekemistä alistettava asia lääninhallituksen ratkaistavaksi, uhalla, että tämän määräajan jälkeen annettu avustus voidaan jättää kunnalle korvaamatta.

11 a §. Jos sosiaalilautakunta on suorittanut avustusta tämän lain vastaisesti, on lääninhallituksen jätettävä laittomasti maksettu avustus tai sen osa kunnalle korvaamatta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1958.

---

68. ASETUS SOTILASAVUSTUSASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu huhtikuun 25 p:nä 1958.
(Suomen as.-kok. 176/58)
(Vrt. kunn. as.-kok. 1948:107)

Sosiaaliministerin esittelystä muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1948 annetun sotilasavustusasetuksen (567/48) 3, 5 ja 9 § näin kuuluviksi:

3 §. Perusyksikön, jossa asevelvollinen suorittaa sotapalvelustaan, tai sitä vastaavan päällikön tulee:

- 1) pyynnöstä lähettää asianomaiselle sosiaalilautakunnalle todistus asevelvollisen palvelukseen astumisesta;
- 2) tehdä sosiaalilautakunnalle vähintään 14 päivää ennen asevelvollisen kotiuttamista siitä ilmoitus;
- 3) viipymättä ilmoittaa sosiaalilautakunnalle sotilasavustuslain 6 §:n 2 momentissa mainituista sotilasavustuksen vähentämisperusteista;
- 4) pitää luetteloa niistä asevelvollisista, joiden omaiset saavat sotilasavustusta; sekä
- 5) tehdä asevelvollisen kantakorttiin merkintä avustamispäätöksestä.

5 §. Sosiaalilautakunnan tulee ennen hakemuksen ratkaisemista tarkistaa hakemuksessa esitetyt tiedot sekä tarpeen mukaan hankkia muutakin selvitystä asiaan.

Milloin avustusta haetaan muun kunnan kuin asevelvollisen vakinaisen asuinkunnan sosiaalilautakunnalta, on hakemuksesta hankittava viimeksimainitun lausunto ja sille avustuksen myöntämisestä myös ilmoitettava.

9 §. Jos avustuksen saaja siirtyy asumaan toiselle paikkakunnalle, tulee avustusta maksaneen sosiaalilautakunnan, saatuaan asiasta tiedon, toimittaa tarpeelliset asiakirjat sekä selvitys myönnetyn avustuksen määrästä ja ajankohdasta, mihin saakka sitä on maksettu, uuden asuinpaikkakunnan sosiaalilautakunnalle. Maksupaikkakunnan muuttumisesta on ensiksi mainitun sosiaalilautakunnan viipymättä ilmoitettava myös perusyksikölle, jossa asevelvollinen suorittaa sotapalvelustaan.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1958.

69. LAKI AMMATTIOPPILAITOKSISTA.

Annettu huhtikuun 25 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 184/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1939:70)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 Luku.

Ammattioppilaitosten tarkoitus ja opetuksen järjestely.

1 §. Ammattioppilaitoksella tarkoitetaan tässä laissa kauppa- ja teollisuusministeriön alaisia teollisuuden ja rakennustoiminnan, käsi-työn, ravintotalouden sekä niihin verrattavien palvelusammattien samoin kuin liikenteen aloilla perustavaa ammattiopetusta ja jatkokoulutusta antavia kouluja ja opistoja, niissä pidettävine täydennys- ja erikoiskursseineen, sekä muita niihin verrattavia oppilaitoksia. Invaliidien ammattioppilaitoksiin sovellettaisiin tämän lain säännöksiä, mikäli niistä ei ole muualla toisin säädetty.

2 §. Varsinaisia ammattikouluja ovat yleiset ja erikoisalojen ammattikoulut. Näiden ammattikoulujen tarkoituksena on antaa oppilailleen ammatinhallintaan riittävät tiedot ja niin monipuolinen työnopetus koulun omissa työpajoissa, että se riittää pohjaksi ammattitaidon saavuttamiselle määräämääräisen käytännössä saadun työkokemuksen jälkeen.

Ammattikoulut, joiden perustamisesta ja ylläpitämisestä tässä laissa säädetään kunnille velvoituksia, ovat yleisiä ammattikouluja. Niihin luetaan myös valtion keskusammattikoulut. Yleisen ammattikoulun tulee tarjota koulupiirinsä nuorille ammattikoulutusmahdollisuuksia vähintään 6 ja 7 §:n tarkoittamassa laajuudessa. Näissä ammattikouluissa on annettava myös kurssimuotoista tai muuta ammatin tietopuoliseen hallintaan tähtäävää opetusta sellaisille ammattioppilaille ja muille heihin verrattaville henkilöille, jotka eivät voi saada opetusta muussa ammattioppilaitoksessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa perustetut valmistavat ammattikoulut, joihin on otettu oppivelvollisia oppilaita, on muutettava yleisiksi ammattikouluiksi vuoteen 1970 mennessä, jollei valtioneuvosto erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta.

Muita ammattioppilaitoksia ovat ammattioppilaskoulut sekä ammattiopistot.

Ammattioppilaskoulun tarkoituksena on antaa jo työssä oleville ammattioppilaille sekä muille heihin verrattaville henkilöille ammatinhallintaan riittävät tiedot. Työmenetelmien opettamista varten ammattioppilaskoulussa voi olla myös omia työpajoja.

Ammattiopistojen, joihin luetaan myös ammattienedistämislaitos ja taideteollisuusopisto, tarkoituksena on antaa eri alojen jatko- ja erikoisopetusta sekä työn johdossa ja järjestelyssä tarpeellisia tietoja. Ammattiopistot voivat olla joko valtion tai kuntain omistamia taikka yksityisluontoisia laitoksia.

Samaan ammattioppilaitokseen voi kuulua eri muotoa olevia ammattikouluja ja -opistoja.

Normaali ammattioppilaitokseksi, jossa ammattioppilaitosten opettajiksi aikoville annetaan ohjausta käytännöllisessä opetustaidossa, voidaan määrätä tähän tarkoitukseen soveltuva varsinainen ammattikoulu, ammattioppilaskoulu tai ammattiopisto.

3 §. Ammattioppilaitoksessa on sen johtoa ja hallintoa varten oppilaitoksen opettajien keskuudesta valittu tai varsinaisesti koulun opetus- ja johtotehtäviin otettu rehtori. Opetuksen antamista ja käytännöllisen työskentelyn ohjaamista sekä oppilaitoksen hoitoa ja taloutta varten voi ammattioppilaitoksessa olla vakinaisia ja ylimääräisiä opettajia sekä toimen haltijoita. Normaali ammattioppilaitoksessa voi lisäksi olla yliopettajia ja lehtoreita.

4 §. Jokaisella ammattioppilaitoksella on johtokunta, joka vastaa oppilaitoksen toiminnasta, sekä asianmukaisesti vahvistettu ohjesääntö ja opetussuunnitelma.

Milloin kunnalla tai yksityisellä on useampia ammattioppilaitoksia samalla paikkakunnalla, voidaan niille tai osalle niistä valita yhteinen johtokunta ja yhteinen rehtori, tarkastaja taikka johtaja.

Yleiselle ammattikoululle, jossa on useita opetusaloja, voidaan eri ammattialoja varten asettaa alan ammattihenkilöistä muodostettuja ammatillisia neuvotelukuntia.

Valtion keskusammattikoulussa on lisäksi oppilaitoksen toiminnan paikallistamista varten sen sijaintimaakuntaan ja laitoksen yleisen kehityksen ohjaamiseksi ammattikouluneuvosto, johon kukin keskusammattikoulupiiriin kuuluva kunta valitsee kolmeksi vuodeksi kerrallaan yhden varsinaisen ja yhden varajäsenen. Lisäksi kuuluu neuvostoon jäsenenä koulun rehtori.

2 Luku.

Ammattikoulujen perustamisvelvollisuus.

5 §. Valtion keskusammattikoulun perustamisen yhteydessä valtioneuvoston on määrättävä koulun piiri.

Valtion keskusammattikoulujen perustamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä niiden toiminnan kehittämiseksi eri ammattialojen vaatimusten mukaisesti otetaan valtion tulo- ja menoarvioon vuosittain tarpeelliset määrärahat.

6 §. Kaupunki- tai kauppalakunnassa, jonka henkikirjoitettujen asukkaiden määrä ylittää 20 000 henkeä, tulee olla ainakin metallityö-, konekorjaus-, sähkö-, puutyö-, rakennus-, ompelu- ja ravintotalousosat tot käsittävä yleinen ammattikoulu tai erilliset pojille ja tytöille tarkoitettut koulut, joihin voidaan vuosittain ottaa vähintään yhdeksän uutta oppilasta kutakin täyttä 2 000 henkikirjoitettua asukasta kohden.

7 §. Jokaisen kaupunki- ja kauppalakunnan, joka ei tämän lain 6 §:n nojalla ole velvollinen ylläpitämään omaa ammattikoulua, tulee varata valtion keskusammattikoulussa taikka muussa yleisessä ammattikoulussa vähintään kolme ja jokaisen maalaiskunnan vähintään yksi vuosittai-

nen oppilaspaikka kutakin täyttä 1 000 asukasta kohden. Valtion puolesta varataan kuhunkin valtion keskusammattikouluun lisäksi vähintään 20 oppilaspaikkaa 100 oppilasta kohden, laskettuna kuntien osuuden minimimäärästä.

Valtion keskusammattikoulussa tai muussa yleisessä ammattikoulussa, jossa kunnat ovat varanneet oppilaspaikkoja, tulee olla ainakin 6 §:ssä tarkoitetut osastot, jollei valtioneuvosto myönnä tästä poikkeusta.

8 §. Kuntien paikkavarausten lukua yleisessä ammattikoulussa 6 ja 7 §:n perusteella määrättäessä voidaan muiden vastaavalla alueella sijaitsevien taikka tarkoitukseen muuten käytettävissä olevien ammatillisten koulujen oppilaspaikat ottaa valtioneuvoston harkinnan mukaan vähennyksenä huomioon.

Valtioneuvosto voi myös muuten, jos erityisiä syitä on, myöntää kunnalle helpotusta 7 §:ssä säädettyyn velvollisuuteen varata oppilaspaikkoja.

9 §. Kunta, joka tämän lain 6 §:n nojalla on velvollinen oman ammattikoulun perustamiseen ja ylläpitämiseen, voi valtioneuvoston luvalla vapautua tästä velvollisuudesta osallistumalla valtion keskusammattikoulun perustamis- ja ylläpitokustannuksiin 18, 19 ja 20 §:ssä säädettyllä tavalla ja samalla varaamalla keskusammattikoulussa vähintään 6 §:ssä säädetyt määrät vastaavia oppilaspaikkoja taikka vararamalla muussa 7 §:ssä tarkoitetussa yleisessä ammattikoulussa edellä tarkoitettua määrän oppilaspaikkoja.

10 §. Kunnallisia ja yksityisluontoisia ammattioppilaitoksia voidaan omistajan suostuessa tulo- ja menoarvion rajoissa ottaa valtion haltuun.

Yleiseen ammattikouluun voidaan omistajan suostuessa perustaa valtion ylläpitämiä osastoja valtakunnallista ammattikasvatustarvetta tyydyttämään.

3 Luku.

Kustannusten jakaantuminen.

11 §. Tämän lain 6 ja 7 §:ssä tarkoitetut ammattioppilaitokset saavat vuotuisia valtionavustusta 65 sadalta todellisista menoistaan.

Todellisia menoja määrättäessä otetaan huomioon kauppa- ja teollisuusministeriön tarpeelliseksi katsomat palkkausmenot ja eläkkeet, kuitenkin korkeintaan valtion vastaavissa laitoksissa vastaavista tehtävistä maksettavien palkkojen ja eläkkeitten suuruisina, omien rakennusten vuokra-arvo, määrättyinä valtioneuvoston vahvistaman perusteen mukaan, ottamatta kuitenkaan lukuun tontin arvoa ja sitä osaa rakennusten arvosta, mikä vastaa valtion oppilaitokselle antamaa rakennusavustusta, vuokramäärät vuokratuista huoneistoista, joiden vuokran maksamiseen oppilaitoksen omistaja ei muuten saa avustusta, sekä valaistukseen, lämmitykseen, veteen, käyttövoimaan, huoneiston, koneiden, työvälineiden ja kaluston kunnossapitoon ja korjaukseen, kanslia- ja painatustöihin, niin myös opettaja- ja oppilaskirjaston sekä opetustarpeiden, raaka-, tarve- ja puhdistusaineiden hankkimiseen, oppivelvollisten oppilaiden koulutarpeisiin, palo- ja tapaturmavakuutusmaksuihin sekä lääkkeisiin ja lääkärinpalkkioihin tarvittavat vuotuiset kustannukset.

12 §. Valtioneuvosto voi anomuksesta myöntää muullekin kuin 6 ja 7

§:ssä tarkoitetulle ammattioppilaitokselle oikeuden 11 §:ssä tarkoitettuun vuotuiseseen valtionavustukseen, jos harkitsee oppilaitoksen tarpeen vaatimaksi ja jos laitoksen jatkuvaa ylläpitämistä varten on riittävät taloudelliset edellytykset. Valtioneuvosto voi myös erityisistä syistä määrätä oppilaitoksen valtionavustuksen pienemmäksi kuin 65 sadalta, ei kuitenkaan pienemmäksi kuin 50 sadalta.

Ennen tämän lain voimaantuloa perustetuilla ja valtionavustusta saaneilla ammattioppilaitoksilla on oikeus tämän lain mukaiseen valtionavustukseen.

Valtionavustusta saavan oppilaitoksen toiselle omistajalle luovuttaminen tai sen olennainen laajentaminen voi tapahtua ainoastaan valtioneuvoston luvalla.

13 §. Valtionavustuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) että oppilaitosta ei ylläpidetä taloudellisen voiton tavoittamiseksi;
- 2) että oppilaitoksella on tyydyttävä huoneisto ja tarpeelliset opetus- ja työvälineet sekä opetukseen tarvittavat työpajat;
- 3) että oppilaitoksessa on säädetty määrä oppilaita;
- 4) että oppilaitoksen opettajilla on säädetty kelpoisuus;
- 5) että varattomille oppilaille myönnetään asetuksessa säädetyn perusteen mukaan vapautusta tai alennusta oppilasmaksuista; sekä
- 6) että avustuksena saadut varat käytetään niihin tarkoituksiin, joihin ne on myönnetty, ja että käyttämättä jäänyt avustus palautetaan valtiolle.

14 §. Tämän lain 6 ja 7 §:ssä tarkoitetulle yleiselle ammattioppilaitokselle voidaan myöntää omien huoneistojen hankkimiseksi oppilaitokselle valtionavustusta kaupunki- ja kauppalakuntien paikkavarausten osalta 50 sadalta ja maalaiskuntien paikkavarausten osalta 65 sadalta hyväksyttävistä rakennuskustannuksista valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan.

Hyväksyttäväksi rakennuskustannuksiksi luetaan kulut tontin rai-vauksesta ja tasoituksesta, koululle tarpeellisista opetus-, työpaja- ja talousrakennuksista täyteen kuntoon saatettuina, veden ja voiman hankintalaitteista, tarpeellisten teiden, aitausten ja muiden kiinteiden laitteiden tekemisestä, piirustusten laatimisesta ja arkkitehdin palkkiosta.

Oppilaskotien ja opettajien asuntojen rakentamiseen voidaan valtionavustusta myöntää valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan menoarviossa olevan määrärahan rajoissa, kuitenkin enintään 50 sadalta hyväksyttävistä kustannuksista.

15 §. Muulle kuin 6 ja 7 §:n tarkoittamalle ammattioppilaitokselle voidaan antaa omien huoneistojen hankkimista varten valtionavustusta menoarviossa olevan määrärahan puitteissa.

16 §. Työpajojen perustamiseksi valtionapua nauttiviin kunnallisiin ja yksityisluontoisiin ammattioppilaitoksiin sekä niiden laajentamiseen myönnetään valtionavustuksena 75 sadalta kauppa- ja teollisuusministeriön tarpeellisiksi harkitsemien työvälineiden, voima- ja työkonoiden sekä työpajojen sisustukseen kuuluvan kaluston hinnasta.

Varsinaisen koulukaluston ja opetusvälineiden hankkimiseen myönnetään valtionavustuksena 65 sadalta kauppa- ja teollisuusministeriön tarpeellisiksi katsomien välineiden hinnasta.

17 §. Kunnallisten ja yksityisluontoisten ammattioppilaitosten toimeenpanemien, niiden varsinaisiin opetusohjelmiin kuulumattomien, yleisten

täydennys- ja erikoiskurssien aiheuttamiin menoihin annetaan valtionavustusta menoarvion rajoissa.

18 §. Valtion keskusammattikoulun perustamiskustannukset jaetaan valtion ja siihen 7 §:n perusteella osallistuvien kuntien kesken siten, että kaupunki- ja kauppalakunnat vastaavat 50:stä sadalta ja maalaiskunnat 35:stä sadalta 14 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rakennuskustannuksista ja kaikki kunnat 30:stä sadalta muista perustamiskustannuksista, kummatkin laskettuna kuntien varaamien oppilaspaikkojen suhteessa.

Valtion keskusammattikoulun perustamiskustannuksiin luetaan paitsi 14 §:n 2 momentissa mainittuja eriä vastaavat rakennuskustannukset myös kulut tarpeellisten talous- ja asuinrakennusten, oppilaskodin ja opettajien asuntojen rakentamisesta, työkoneiden ja työkalujen, koulukaluston ja opetusvälineiden, oppilaiden majoitus- ja ruokailusekä puhtauden- ja terveydenhoitovälineiden ynnä muiden itse koulussa ja oppilaskodissa tarvittavien varusteiden hankkimisesta, niin myös perustamistoimikunnan palkkioista ynnä muista välttämättä kustannettavista toimenpiteistä.

Jos muu kuin 7 §:n mukaan valtion keskusammattikoulun perustamiseen osallistumaan velvoitettu kunta haluaa varata oppilaspaikkoja keskusammattikoulussa, on sen osallistuttava perustamiskustannuksiin rakennuskustannusten osalta 50:llä sadalta ja muiden kustannusten osalta 30:llä sadalta vastaavansuuruisen oppilasmäärän aiheuttamista kokonaismenoista.

Koulun sijoittajakunta vapautuu kuitenkin kokonaan osallistumasta oppilaskodista johtuviin kustannuksiin, jos oppilaskoti sen kannalta ei ole tarpeellinen.

19 §. Kunnan, jonka alueelle valtion keskusammattikoulu sijoitetaan, tulee korvauksetta luovuttaa koululle sopiva ja riittävä tonttialue.

20 §. Valtion keskusammattikouluun osallistuvien kuntien osuus vuosittaisista ylläpitokustannuksista on yhteensä 35 sadalta varattuja oppilaspaikkoja vastaavalta osalta 11 §:n 2 momentissa mainittuja kustannuksia vastaavista menoista, vuokramenoja lukuun ottamatta.

Tämä osuus jaetaan kuntien kesken oppilaspaikkojen suhteessa.

21 §. Valtion menoarviossa varataan vuosittain tarpeelliset määrärahat erikoisavustusten suorittamiseksi maan köyhimmille kunnille osallistumista varten yleisten ammattikoulujen perustamis- ja ylläpitokustannuksiin. Näitä avustuksia voidaan suorittaa perustamiskustannusten osalta enintään 30 sadalta ja ylläpitokustannusten osalta enintään 20 sadalta hyväksyttävistä kokonaismenoista. Avustusperusteet määrää valtioneuvosto.

4 Luku.

Erinäisiä säännöksiä.

22 §. Valtionavustusta saava ammattioppilaitos, joka vakuuttaa oppilaitoksen viran tai toimen haltijat työkyvyttömyyden, vanhuuden tai haitausavun varalta, saa valtionvaroista avustusta puolet kustakin suorittamastaan vakuutusmaksusta, ei kuitenkaan enempää kuin valtioneuvoston vahvistaman määrän kutakin vakuutettua kohti vuodessa. Avustusta ei kuitenkaan suoriteta vakuutusmaksun siltä osalta, mikä ylittäisi vakuutusmaksun sellaisesta eläke-edusta, joka on vahvistettu vastaavansuuruisessa valtion virassa tai toimessa olevalle.

Kauppa- ja teollisuusministeriön asiana on hyväksyä vakuutuslaitos, josta 1 momentissa mainittu vakuutus voidaan ottaa.

23 §. Jos tässä laissa tarkoitetun oppilaitoksen viran tai toimen haltijalle on otettu vakuutus eläkkeen saantia varten ja vakuutusmaksujen suorittamiseksi on saatu valtionavustus 22 §:n säännösten mukaisesti, alkööön samalle henkilölle suoritettavan eläkkeen maksamiseen myönnettävä valtionavustusta 11 §:n 2 momentin säännösten perusteella.

24 §. Jos havaitaan, että valtionavustusta saava ammattioppilaitos ei täytä säädettyjä ehtoja, taikka jos sen toiminnassa ilmenee epäkohtia, joita ei huomautuksesta huolimatta korjata, on kauppa- ja teollisuusministeriöllä valta päättää valtionavustus lakkautettavaksi joko oppilaitokselta kokonaan tai sen tarkoitustaan vastaamattomaksi osoittautuneelta osalta sekä antaa määräys siitä, missä järjestyksessä lakkauttaminen on toimeenpantava ja miten valtionavustuksella hankittu omaisuus on käytettävä.

Sama olkoon laki, jos ammattioppilaitos lopettaa toimintansa.

25 §. Kunta, joka 7 tai 9 §:n mukaisesti varaa oppilaspaikkoja ennen tämän lain voimaantuloa perustetusta valtion keskusammattikoulusta, on velvollinen suorittamaan valtiolle varaamiaan oppilaspaikkoja vastaavasti ja 18 §:ssä säädettyä kustannusjakoa noudattaen koulun perustamisesta suoranaisesti aiheutuneet kustannukset. Koulun perustamiskustannuksiin jo osallistuneiden kuntien suoritukset on vastaavasti otettava niiden osalta sellaisinaan huomioon.

26 §. Ammattioppilaitosten opettajille pidettävien täydennyskursien järjestämiseksi sekä näihin tai muihin ammatillisiin kursseihin osallistuville suoritettaviksi apurahoiksi samoin kuin ammattikasvatuksen muihinkin tarpeisiin varataan valtion tulo- ja menoarviossa tarpeelliset määrärahat.

5 Luku.

Lain täytäntöönpano.

27 §. Kunnat ovat velvolliset ryhtymään toimenpiteisiin tämän lain 6 ja 7 §:ssä tarkoitettujen koulujen perustamiseksi tai tarpeelliseksi laajentamiseksi siten, että koulut voivat aloittaa toimintansa lain määräämässä laajuudessa viimeistään vuonna 1962.

Valtioneuvostolla on valta erityisestä syystä myöntää pitennystä 1 momentissa mainittuun määräaikaan.

28 §. Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

29 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959, ja sillä kumotaan ammattioppilaitoksista 26 päivänä toukokuuta 1939 annettu laki (154/39).

70. KAUPUNGIN MATKUSTUSSÄÄNNÖN MUKAAN SUORITETTAVIEN ERÄIDEN KORVAUSTEN JA LENTOTAPATURMAVAKUUTUKSEN MÄÄRIEN VAHVISTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös huhtikuun 30 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:101)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä kaupungin matkustussäännön 3 ja 4 §:ien nojalla

1) vahvistaa matkustussäännön mukaan suoritettavat korvaukset eri kulkuneuvojen käytöstä virkamatkoihin seuraavan suuruisiksi:

Matkustustapa	Korvaus
Vuokra-autolla	Suoritettu kuitenkin enintään virallisen taksaan mukainen kuljetusmaksu
Vuokramoottoriveneellä	Suoritettu kuitenkin enintään kohtuulliseksi katsottava maksu
Omalla autolla	Milloin virka-ajoja on kunkin kalenterivuoden aikana
	enintään 1 000 km, 25:00 mk/km
	1 001 - 2 000 " 24:25 "
	2 001 - 3 000 " 23:60 "
	3 001 - 4 000 " 23:05 "
	4 001 - 5 000 " 22:55 "
	5 001 - 6 000 " 22:10 "
	6 001 - 7 000 " 21:70 "
	7 001 - 8 000 " 21:30 "
	8 001 - 9 000 " 20:95 "
	9 001 - 10 000 " 20:60 "
	10 001 - 11 000 " 20:30 "
	11 001 - 12 000 " 20:00 "
	12 001 - 13 000 " 19:75 "
	13 001 - 14 000 " 19:50 "
	14 001 - 15 000 " 19:25 "
	yli 15 000 " 19:00 "
Omalla moottoriveneellä	19 mk/km
Vuokramoottoripyörällä	15 mk/km
Omalla moottoripyörällä	Milloin virka-ajoja on kalenterivuoden aikana
	enintään 3 000 km, 7:- mk/km
	3 001 - 6 000 " 6:50 "

6 001 - 10 000 km,	6:- mk/km
10 001 - 15 000 "	5:50 "
yli 15 000 "	5:- "

Omalla moottoripolkupyörällä 3:50 mk/km

Muulla tavalla 10 mk/km taikka se korkeampi, kohtuulliseksi katsottava maksu, jonka toimitusmies osoittaa suorittaneensa.

Jos useat matkakustannusten korvaukseen oikeutetut samalla virkamatkalla yhteisesti käyttävät kulkuneuvoa, jonka joku heistä omistaa, suoritetaan kulkuneuvon omistajalle kunkin kanssamatkustajan osalta lisäkorvauksena 2 mk/km,

2) vahvistaa kaupungin kustannuksella otettavan lentotapaturmavakuutuksen käsittämään

a) luottamusmiehille 3 000 000 mk:n korvauksen kuolemantapauksessa, 6 000 000 mk:n korvauksen pysyvistä työkyvyttömyydestä ja 3 000 mk:n päiväkorvauksen ohimenevästä työkyvyttömyydestä sekä

b) kaupungin palveluksessa oleville 3 000 000 mk:n korvauksen kuolemantapauksessa ja 6 000 000 mk:n korvauksen pysyvistä työkyvyttömyydestä, mutta ei päiväkorvausta.

71. HENKILÖVUOKRA- AUTOTAKSAN MUUTOS.

Maistraatin vahvistama toukokuun 3 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:113)

Maistraatti päätti mainittuna päivänä muuttaa 11. 8. 1956 vahvistamansa henkilövuokra-autotaksan 3 §:n näin kuuluvaksi:

3 §. "Taksaa I" sovellettaessa peritään perusmaksuna 130 mk, jolloin ajetaan enintään 672 metriä, ja sen jälkeen jokaiselta alkavalta 168 metrin matkalta 10 markkaa.

"Taksaa II" sovellettaessa peritään perusmaksuna 130 mk, jolloin ajetaan enintään 537, 6 metriä, ja sen jälkeen jokaiselta alkavalta 134, 4 metrin matkalta 10 markkaa.

"Taksaa III" sovellettaessa peritään perusmaksuna 130 mk, jolloin ajetaan enintään 448 metriä, ja sen jälkeen jokaiselta alkavalta 112 metrin matkalta 10 markkaa.

**72. HENKILÖVUOKRA-AUTOILLE MYÖNNETTÄVIEN ALUE-
LIIKENNELUPIEN ENIMMÄISMÄÄRÄ.**

Maistraatin päätös toukokuun 3 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1956:110)

Maistraatti on mainittuna päivänä määrännyt Helsingin kaupungissa henkilövuokra-autoille myönnettävien alue liikennelupien enimmäismäärän 1 000 kappaleeksi.

---

73. HELSINGIN KAUPUNGIN RAKENNUSJÄRJESTYKSEN MUUTOS.

Sisäasiainministeriön vahvistama toukokuun 5 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä maaliskuun 26 p:nä 1958)
(Vrt. kunn. as.-kok. 1945:247 ja 1955:5)

Sisäasiainministeriö vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston maaliskuun 26 p:nä 1958 tekemän päätöksen, jonka mukaan joulukuun 27 päivänä 1945 vahvistetun Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 40 §:n 2 ja 5 momentti muutettiin seuraavasti:

40 §.

-----
2. Alueelle saadaan rakentaa ainoastaan palonkestäviä ja paloa pidättäviä rakennuksia. (P. L. 4 § A ja B). Maistraatti voi kuitenkin terveydenhoito- ja paloviranomaisia kuultuaan sallia alueelle rakennettavaksi myöskin palonarkaun luokkaan kuuluvia, erikoistarkoituksiin käytettäviä rakennuksia. (P. L. 4 § D III A-ryhmä ja B-ryhmästä kaupallista käyttöä varten tarkoitettuja rakennuksia.)
-----

5. Maistraatti voi terveydenhoito- ja paloviranomaisia kuultuaan ja kun erityisiin toimenpiteisiin tyydyttävien valaistussuhteiden ja riittävien palonsammutusmahdollisuuksien aikaansaamiseksi ryhdytään, sallia, että tontista käytetään rakentamiseen suurempikin osa kuin mitä edellä on säädetty. Tällaisissa tapauksissa saa tontilla olla asuinhuoneita vain sellaista kiinteistön hoidolle tarpeellista henkilökuntaa varten, jonka alituinen saapuvillaolo paikalla on välttämätön.
-----

74. LAKI AMMATTIOPINTOJEN AVUSTUSLAIN MUUTTA- MISESTA.

Annettu toukokuun 6 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 195/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1944:55)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 10 päivänä marras-
kuuta 1944 annettuun ammattiopintojen avustuslakiin (796/44) uusi, näin
kuuluva 12 a §:

12 a §. Milloin lainansaaja laiminlyö opintolainan tai sen osan takaisin
maksamisen määräaikana tai jos sosiaaliministeriö tämän lain nojalla
on määrännyt lainan tai sen osan takaisin maksettavaksi ennen määrä-
aikaa, voidaan se periä ulosottoteitse ilman oikeuden päätöstä tai ulos-
otonhaltijan eri määräystä.

Lääninhallituksen asiana on huolehtia 1 momentissa tarkoitetun
lainan takaisin perimisestä.

---

75. KROONISESTI SAIRAIDEN LAITOSHOIDON JÄRJESTELY.

Kaupunginvaltuuston päätös toukokuun 7 p:ltä 1958.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

että huoltolautakunnan alaisena pysytetään Koskelan sairaskoti ja siihen liittyvät geriatriis-kirurginen ja geriatriis-psykiatrinen osasto sekä poliklinikkayhdistelmä 65 vuotta täyttäneitä henkilöitä varten,

että Koskelan sairaskodin toiminta samoin kuin potilasmaksujen määrääminen ja periminen järjestetään kaupungin sairaaloiden tapaan, huoltoapulain säännökset huomioon ottaen,

että kaupungin vanhaikodeissa ja niihin verrattavissa muissa kaupungin omistamissa huoltolaitoksissa hoidettavien henkilöiden sairaanhoidon järjestäminen kuuluu Koskelan sairaskodille, kuitenkin siten, että kaupungin muiden sairaaloiden tulee huolehtia sellaisen hoidon antamisesta mainituissa huoltolaitoksissa ja Koskelan sairaskodissa oleville potilaille, mihin ei ole mahdollisuutta tässä sairaskodissa,

että sisätautien ja kirurgisessa sairaalassa perusteellisesti tutkittu ja taudin kriittillisen vaiheen ohi hoidettu potilas, jonka tila ennusteesta riippumatta näyttää vaativan pitkäaikaista laitoshoidoa, voidaan hoitomahdollisuuksien ja paikkatilanteen sallimissa rajoissa ottaa Koskelan sairaskotiin hoidettavaksi,

että kroonisesti sairaiden hoitokomitean mietinnössään 24. 10. 1956 omaksumat potilaiden ryhmittelyperiaatteet hyväksytään,

että huoltolautakunnan velvollisuutena on yleisosastojen aikaansaaminen itsestään huolehtivia, laitoshoidoa tarvitsevia henkilöitä varten samoin kuin hoivaosastojen perustaminen yleishoitoa ja hoivausta tarvitsevia pitkäaikaisesti sairaita varten sekä työkotien aikaansaaminen keski-ikäisiä invalideja varten sekä

että sairaalalautakunnan velvollisuutena on ryhtyä toimenpiteisiin uusien osastojen aikaansaamiseksi pitkäaikaista sairaalahoitoa tarvitsevien potilasryhmien taroituksenmukaista hoitoa varten.

76. POLTTOAINEEN HANKINNAN JA JAKELUN KESKITTÄMISESTÄ ERÄISSÄ ASUTUSKESKUKSISSA SEKÄ POLTTOAINEPÄÄLLIKÖN ASETTAMISESTA NIIHIN ANNETUN VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSEN KUMOAMINEN.

Valtioneuvoston päätös toukokuun 8 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 207/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:31)

Valtioneuvosto on kauppa- ja teollisuusministeriön esittelystä kumonnut polttoaineen hankinnan ja jakelun keskittämisestä eräissä asutuskeskuksissa sekä polttoainepäällikön asettamisesta niihin 28 päivänä maaliskuuta 1957 antamansa päätöksen (148/57).

---

77. HELSINGIN KAUPUNGIN LASTENTARHAIN LAUTAKUNNAN JA SEN ALAISTEN LAITOSTEN OHJESÄÄNNÖN MUUTOS.

Sosiaaliministeriön vahvistama toukokuun 9 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä tammikuun 15 p:nä 1958)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1952:1)

Sosiaaliministeriö päätti mainittuna päivänä vahvistaa kaupunginvaltuuston tammikuun 15 päivänä 1958 tekemän päätöksen, jolla tammikuun 3 päivänä 1952 vahvistetun Helsingin kaupungin lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten ohjesäännön 25-29 §:t kumottiin.

---

78. HELSINGIN KAUPUNGIN TERVEYDENHOITOJÄRJESTYKSEN MUUTOS.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama toukokuun 14 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä maaliskuun 26 p:nä 1958)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1933:1)

Uudenmaan lääninhallitus vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston maaliskuun 26 p:nä 1958 tekemän päätöksen, jonka mukaan toukokuun 29 päivänä 1931 vahvistetun Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen 101 § muutettiin seuraavasti:

101 §. Kunnallisen koulun ja sairaanhoitolaitoksen suunnittelusta ja terveydellisistä laitteista on hankittava terveydenhoitoviranomaisten lausunto eikä laitosta saa ottaa käyttöön, ennenkuin terveydenhoitoviranomaiset ovat sen hyväksyneet. Laitoksen käyttöön ottamisesta ja samoin sen lopettamisesta on ilmoitettava terveydenhoitoviranomaisille.

---

79. PERHELISÄLAIN TOIMEENPANO.

Valtioneuvoston päätös toukokuun 14 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 202/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:51)

Valtioneuvosto on sosiaaliministeriön esittelystä muuttanut perhelisälain toimeenpanosta 18 päivänä joulukuuta 1947 antamansa päätöksen 1 §:n, sellaisena kuin se on 22 päivänä toukokuuta 1957 annetussa valtioneuvoston päätöksessä (201/57), näin kuuluvaksi:

1 §. Vuonna 1958 toimitetussa kunnallisverotuksessa maksuunpantujen veroäyriä enimmäismäärä saa perhelisälain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulla perheellä olla 4 200 äyriä, jos perhe asuu neljänteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla, 3 900 äyriä, jos se asuu kolmanteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla, 3 700 äyriä sen asuessa toisen kalleusryhmän paikkakunnalla ja 3 500 äyriä sen asuessa ensimmäisen kalleusryhmän paikkakunnalla.

Perhelisälain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulla perheellä saa 1 momentissa mainittu veroäyriä enimmäismäärä olla neljänteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla 3 000 äyriä, kolmanteen kalleusryhmään kuuluvalla paikkakunnalla 2 800 äyriä, toisen kalleusryhmän paikkakunnalla 2 600 äyriä ja ensimmäisen kalleusryhmän paikkakunnalla 2 400 äyriä.

---

80. HELSINGIN KAUPUNGIN HUOLTOKASSAN TOIMINTAOHJEET.

Kaupunginhallituksen vahvistamat toukokuun 16 p:nä 1958.

1 §. Helsingin kaupungin huoltokassan tehtävänä on edistää säästäväisyyttä jäsentensä keskuudessa ja olla apuna heidän taloutensa järjestämisessä. Huoltokassan, jota hoitaa kaupungin rahatoimiston huoltokassaosasto, tulee noudattaa rahatoimiston johtosäännön ja kaupungin tilisäännön määräyksiä sekä näitä toimintaohjeita.

Rahatoimiston johtosäännön 15 §:n 1 ja 2 mom. : Huoltokassaosaston hoitaman kaupungin huoltokassan, joka toimii välittömästi henkilökunnan päällikkönä olevan apulaiskaupunginkamreerin alaisena, tarkoituksena on edistää säästäväisyyttä jäsentensä keskuudessa sekä auttaa jäseniään saamaan taloutensa säännölliselle kannalle ja järkipäisesti hoidetuksi mahdollisimman vähäistä ajan- ja rahanhukkaa vaativalla tavalla.

Tarkoitustaan huoltokassa pyrkii täyttämään huolehtiakseen kaupunginhallituksen hyväksymissä rajoissa ja sen vahvistamien toimintaohjeiden mukaisesti jäsenten säännöllisten menojen suorittamisesta ilmoitettuna aikana sekä muullakin tavalla edistämällä jäsentensä taloudenhoitoa.

Rahatoimiston johtosäännön 16 §: Huoltokassaosaston henkilökuntaan kuuluu osastopäällikkö, kassanhoitajia, toimentajia-kassanhoitajia ja toimistoapulaisia.

2 §. Helsingin kaupungin huoltokassan neuvottelukunta toimii rahatoimiston apuna huoltokassaa koskevissa asioissa. Neuvottelukunnan sihteerinä toimii huoltokassaosaston päällikkö.

Rahatoimiston johtosäännön 15 §:n 5-7 mom. : Rahatoimiston apuna huoltokassaa koskevissa asioissa toimii neuvottelukunta, jonka rahatoimisto on velvollinen kutsumaan koolle ratkaisemaan kysymyksiä, jotka koskevat vakuuksien hyväksymistä jäsenten velkamääräistä sekä antamaan lausuntoja asioista, jotka koskevat huoltokassan toiminnan supistamista tai laajentamista taikka muuten periaatteellisuontoisia kysymyksiä.

Huoltokassan neuvottelukuntaan kuuluu viisi jäsentä, joista kaupunginhallitus valitsee puheenjohtajan ja kaksi jäsentä sekä Helsingin kunnallisvirkamiesyhdistys r. y. ja Helsingin kuntantöntekijäin keskusjärjestö kumpikin yhden jäsenen. Neuvottelukunnan jäsenet valitaan kalenterivuodeksi kerrallaan. Neuvottelukunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Neuvottelukunta on päätösvaltainen neljän jäsenen läsnä-

ollessa. Päätöksen tekoon vaaditaan, että vähintään kolme saapuvilla olevista jäsenistä päätöstä kannattaa. Neuvottelukunnan kokouksessa on pidettävä pöytäkirjaa, joka on tarkistettava seuraavassa kokouksessa.

3 §. Huoltokassan jäseneksi on oikeutettu liittymään jokainen Helsingin kaupungin palveluksessa pysyväisluotoisesti oleva palkansaaja, jolla vakinaisen viranhaltijan lisäksi tarkoitetaan sellaista viransijaisista, tilapäistä viranhaltijaa tai työsuhteessa olevaa henkilöä, jonka virka- tai työsuhte on kestänyt tai tarkoitettu kestämaan vähintään vuoden ajan. Kaupungin palveluksesta eläkkeelle siirtyneellä palkansaajalla on oikeus jäädä tai liittyä huoltokassan jäseneksi.

Jäseneksi liittyminen voi tapahtua milloin hyvänsä vuoden aikana, mikäli 4 §:ssä mainitut ehdot eivät aseta liittymiselle rajoituksia. Uudet jäsenet hyväksyy huoltokassaosaston päällikkö.

Jäsenen tulee huoltokassaan liittyessään ja sen jälkeen vuosittain ennen helmikuun 10 päivää laatia ja allekirjoitettuna huoltokassaan jättää vahvistettu toimeksiantolomake, johon on merkitty vaadittu henkilötiedot ja ne maksut, jotka huoltokassan tulee hänen puolestaan toimeksiantovuonna suorittaa. Toimeksiantovuosi alkaa 1 päivänä maaliskuuta ja päättyy viimeisenä päivänä helmikuuta. Lomakkeessa tulee myös olla merkintä jällempänä 7 §:ssä mainitun palkasta suoritettavan pidätyksen suuruudesta.

4 §. Jäsenyydestä eroaminen voi tapahtua milloin hyvänsä toimintavuoden aikana. Jäsenellä, joka omasta pyynnöstään on eronnut huoltokassasta, on aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua oikeus uudelleen liittyä jäseneksi.

Jäsen, joka vapautuu kaupungin palveluksesta muun syyn kuin eläkkeelle siirtymisen vuoksi, katsotaan samalla eronneeksi huoltokassasta. Eroamisesta on jäsenen itsensä viipymättä ilmoitettava huoltokassalle.

Kun jäsen eroaa kaupungin palveluksesta, on myös sen viraston tai laitoksen, jonka palveluksessa hän on, ilmoitettava huoltokassalle eroamisesta.

Jäsen voidaan erottaa huoltokassan jäsenyydestä, jos hän saamastaan huomautuksesta huolimatta on laiminlyönyt näiden toimintaohjeiden mukaiset velvollisuutensa tai muutoin toiminut huoltokassan etujen vastaisesti. Erottamisesta päättää huoltokassan neuvottelukunta.

Erottuaan tai tultuaan erotetuksi jäsenellä on oikeus saada lopputilitys viimeistään kuukauden kuluessa. Huoltokassa perii mahdollisen saatavansa kokonaisuudessaan mikäli mahdollista jäsenen siitä palkasta, jonka suoritus lähinnä seuraa eroamisilmoitusta tai erottamista. Mikäli eronneen jäsenen tilille on jäänyt säästöä, on hän itse velvollinen huolehtimaan saatavansa nostamisesta huoltokassasta. Nostamattomille säästöille lasketaan korkoa eroamispäivään saakka.

5 §. Huoltokassa huolehtii seuraavista tehtävistä:

a) suorittaa jäsenten puolesta seuraavia maksuja: vuokria, veroja, vakuutusmaksuja, sähkö-, kaasu- ynnä muita kaupungille suoritettavia maksuja, puhelinmaksuja, radio- ja televisiolupamaksuja, lainojen lyhennyksiä ja korkoja, jäsenmaksuja, koulujen lukukausimaksuja, elatusapumaksuja, sairausmaksuja, huoltokassan kautta tilattujen sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksuja ja polttoainelaskuja sekä sellaisia ammatin harjoittamiseen tarvittavien välineiden ja kirjojen laskuja, joissa ei ole kysymyksessä vähittäismaksukauppa, sekä

b) vastaanottaa talletuksia jäsenten tileille.

Huoltokassa suorittaa edellä a)-kohdassa mainittuja maksuja jäsenen toimeksiannosta myös hänen perheenjäsentensä ja huollettavien sa puolesta.

6 §. Huoltokassa vastaa vain sellaisten maksujen oikeaan aikaan tapahtuvasta suorituksesta, jotka on merkitty toimeksiantolomakkeeseen tai joista on muulla tavoin kirjallisesti ilmoitettu. Tämän lisäksi on huoltokassaan jätettävä viimeistään kolme päivää ennen maksun erääntymistä laskut tai maksuilmoitukset sekä niitä koskevat muutositmoitukset varustettuina tilinhaltijan nimellä ja työpaikkamerkinnällä. Kuitenkaan ei vuokraa, elatusapua eikä muita kuukausittain erääntyviä huoltokassamaksuja tarvitse ilmoittaa toistuvasti.

Radio- ja televisiolupamaksuja suoritetaan vain siinä tapauksessa, että jäsen on ilmoittanut posti- ja lennätinhallituksen radiolupakonttoriin perimisosoitteeksi huoltokassan.

7 §. Jäsenen toimeksiantamien maksujen suorittamista varten tulee asianomaisen viraston tai laitoksen pidättää palkanmaksun yhteydessä hänelle maksamastaan palkasta huoltokassan ilmoittama rahamäärä. Pidätykset suoritetaan jokaisen palkanmaksun yhteydessä, ellei huoltokassa toisin ilmoita.

Palkanpidätyserän huoltokassa määrää jakamalla toimeksiannettujen maksujen kokonaismäärän toimeksiantovuoden palkanmaksujen lukumäärällä. Jos jäsenen huoltokassan suoritettavaksi antamien menojen kokonaismäärä osoittautuu arvioitua suuremmaksi, tulee huoltokassan sopia jäsenen kanssa pidätyserän korottamisesta sellaiseksi, että jäsen tällaiseen järjestelyyn suostuu, huoltokassan tulee kieltäytyä suorittamasta sellaisia maksuja, joihin kertyvät varat eivät riitä.

Jos jäsenen maksettavaksi tulee toimeksiantovuoden loppukuukausina sellaisia suuria menoja, joita hän ei ole voinut etukäteen ottaa huomioon, huoltokassalla on oikeus määrätä osa palkanpidätyksistä suoritettavaksi seuraavan toimeksiantovuoden elokuun loppuun mennessä, kuitenkin siten, että asianomaisen jäsenen on asetettava huoltokassan neuvottelukunnan kussakin yksityistapauksessa mahdollisesti tarpeelliseksi katsoma vakuus.

Jos jäsenen tilillä on toimeksiantovuoden lopussa velkasaldo, on hänen palkanpidätyksiään korotettava niin, ettei hänen tilillään enää seuraavan vuoden elokuun lopussa ole velkasaldoa.

Jos käy ilmeiseksi, että pienempi palkanpidätys riittää ilmoitettuihin maksuihin, eikä jäsen halua tallettaa varojaan huoltokassaan, voidaan jäsenen pyynnöstä pidätyserä määrätä pienennettäväksi.

8 §. Jos huoltokassan hoitoon jätetyistä jäsenen maksuista osa joutuu suoritettavaksi jo ennen kuin huoltokassaan on ehtinyt kertyä hänen tililleen tätä varten riittävästi varoja, suorittaa kassa, niin kauan kuin palkanpidätys jatkuu 7 §:ssä mainitulla tavalla, kaikki sinä aikana suoritettavaksi erääntyvät menot, jotka on mainittu toimeksiantolomakkeessa tai joista on muulla tavalla kirjallisesti ilmoitettu.

Mikäli jäsenen velkamäärä ylittää hänen veroennakolla vähennetyin yhden kuukauden palkkamääränsä, jäsenen on asetettava huoltokassan neuvottelukunnan hyväksymä vakuus. Velkasuhteesta on rahatoimistolla oikeus vaatia velkakirja, johon merkitään velan suuruus ja siitä aiheutuvat jäsenen palkasta tehtävät ylimääräiset pidätykset, vakuuden laatu ja muut tarpeelliset ehdot.

9 §. Niitä jäsenen tilille kertyneitä varoja, jotka on tarkoitettu käyttää hänen huoltokassan välityksellä maksettavien menojensa suorittamiseen, ei katsota talletuksiksi eikä jäsen ole oikeutettu niitä nostamaan. Jos tilille on kertynyt varoja, jotka eivät ole tarpeen jäsenen maksujen suorittamiseen, nämä varat katsotaan talletuksiksi ja ovat hänen nostettavissaan.

Jos jäsen on toimeksiannossaan ilmoittanut tekevänsä talletuksia, näitä ei katsota syntyneen niin kauan kuin hänen tililleen ei näitä varoja ole kertynyt.

Edellisen vuoden säästöä ei ole lupa nostaa, jos tili nostamishetkellä osoittaa velkasaldoa, mikäli ei voida selvittää, että uuden toimintavuoden palkanpidätykset tulevat varmasti riittämään ilmoitettuihin menoihin.

10 §. Huoltokassa avaa jokaiselle jäsenelleen tilin, johon merkitään kaikki hänen hyväkseen suoritettut palkanpidätykset ja käteismaksut sekä huoltokassan hänen puolestaan suorittamat maksut ja hänen käteisnostonsa ynnä tilitapahtumia vastaavat korkoviennit.

Huoltokassa toimittaa vuoden tammikuun aikana jäsenelle edellisen kalenterivuoden tiliotteen ja asianmukaisella kuittauksella varustetut tositteet, mikäli niitä ei ole jo aikaisemmin kuittausta vastaan hänelle annettu. Jokaisella jäsenellä on oikeus vuoden kuluessakin saada tieto tiliasemastaan. Tietoja jäsenen tilisuhteesta huoltokassaan annetaan ainoastaan jäsenelle henkilökohtaisesti taikka sille, jolla on siihen laillinen oikeus.

Huoltokassalle uskotut asiat käsitellään luottamuksellisina. Rahatoimiston henkilökunta on velvollinen noudattamaan ehdotonta vaitelaisuutta niihin tietoihin nähden, joita se saa huoltokassan jäsenten taloudellisesta asemasta tai muista henkilökohtaisista seikoista.

Rahatoimiston johtosäännön 15 §:n 4 mom.: Huoltokassan tilinpäätöksen tulee valmistua niin hyvissä ajoin, että jokaiselle jäsenelle voidaan lähettää ote hänen tilistään ennen seuraavan vuoden tammikuun loppua.

11 §. Kaupunki vastaa huoltokassaan talletetuista varoista. Jäsenten huoltokassassa olevien varojen tai velkojen perusteella hyvitetävien ja veloitettavien korkojen prosenttimäärät vahvistaa kaupunginhallitus vähintään säästöpankkien vastaavien korkokantojen suuruisiksi. Veloitettut ja hyvitettyt korot merkitään jäsenen tilille joulukuun 31 päivänä tai jäsenen eroamispäivänä.

Huoltokassan tilit tarkastaa revisiovirasto.

Rahatoimiston johtosäännön 15 §:n 3 mom.: Huoltokassan varat talletetaan kaupunginkassaan. Talletetuista varoista vastaa kaupunki, joka myöskin maksaa tallettajille korot sekä suorittaa kaikki kassan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Myönnetystä luotosta kertyvät korot lankeavat kaupungille.

81. MERIMIESVEROLAKI.

Annettu toukokuun 16 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 208/58)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Henkilö, joka on laivanisännän palveluksessa suomalaisessa ulkomaanliikenteeseen tai rannikkoliikenteeseen käytettävässä kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään sata rekisteritonnia, on aluksella saamastaan tulosta velvollinen suorittamaan merimiesveroa, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Jos ilmaantuu epäselvyyttä siitä, onko tiettyyn henkilöön tai tiettyssä aluksessa palveleviin henkilöihin sovellettava tätä lakia, ratkaisee asian valtiovarainministeriö.

Henkilöä, joka on velvollinen suorittamaan merimiesveroa, sanotaan tässä laissa merimieheksi.

2 §. Aluksella saadulla tulolla (merimiestulo) tarkoitetaan tässä laissa palkkaa tai muuta hyvitystä, jonka laivanisäntä aluksella tehdystä työstä suorittaa merimiehelle. Palkkaan luetaan tällöin myös asunto, ruoka ja muut luontoisedut. Merimiestuloksi ei kuitenkaan lueta kalastusaluksella suoritettavaa saaliin suuruudesta riippuvaa palkkiota eikä palkkaa, minkä avoin, kommandiitti- tai laivanisännistöyhtiö taikka niihin verrattava yhtymä suorittaa osakkaalleen.

Maissa saadulla tulolla tarkoitetaan tässä laissa merimiehen saamaa muuta veronalaista tuloa kuin merimiestuloa.

3 §. Tämän lain mukaisen verotuksen toimeenpanosta ja valvonnasta huolehtii valtiovarainministeriön alainen merimiesverokonttori, sen mukaan kuin tässä laissa ja asetuksella erikseen säädetään.

4 §. Merimiestuloa ei lueta tuloksi tulo- ja omaisuusverotuksessa eikä kunnallisverotuksessa. Määrättäessä tulo- ja omaisuusveroa ja kunnallisveroa maissa saadusta tulosta otetaan merimiestulo kuitenkin jäljempänä 15-18 §:ssä säädetyn tavoin huomioon.

Jos merimiehellä on verovuonna ollut merimiestuloa neljää kuukautta lyhyemmältä ajalta, luetaan merimiestulo kuitenkin veron alaiseksi tulo- ja omaisuusverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Tällöin ei myöskään sovelleta, mitä 15-18 §:ssä on säädetty. Suoritettu merimiesvero katsotaan tällaisessa tapauksessa ennakkoperintälain (696/46) mukaiseksi tulo- ja omaisuusveron, kunnallisveron ja kansaneläkevakuutusmaksun ennakoksi.

5 §. Merimiesvero suoritetaan siten, että laivanisäntä tai hänen edus-

tajansa pidättää kunkin palkanmaksun yhteydessä tai milloin palkka merkitään asianomaisen hyväksi, sitä tilille merkittäessä 6 §:ssä tarkoitettun merimiehelle kuuluvan taulukon osoittaman määrän hänelle tulevasta rahapalkasta.

Jos merimiesveronalainen palkka maksetaan tai hyvitetään kuukautta lyhyemmältä tai pitemmältä ajalta, suoritetaan siitä merimiesveroa niin suuri osa, kuin taulukon osoittama merimiesvero on vastavasta kuukausipalkasta.

6 §. Taulukot, joiden mukaan merimiesvero suoritetaan, vahvistaa valtiovarainministeriö (merimiesverotaulukko). Merimiesverotaulukko on laadittava siten, että kuukaudelta maksettavasta rahapalkasta suoritettava merimiesvero mahdollisuuden mukaan on kahdestoistaosa siitä tulo- ja omaisuusveron, kunnallisveron ja kansaneläkevakuutusmaksun yhteenlasketusta määrästä, mikä näitä veroja ja sanottua maksua olisi voimassa olevan lainsäädännön mukaan suoritettava 2 momentin mukaan lasketusta tulosta. Tällöin otetaan huomioon verovelvollisen ikä, avioliiton suhde ja elatusvelvollisuus sekä kunnallisvero laskettuna kymmenen markan mukaan veroäyriä.

Tulo- ja omaisuusveron sekä kunnallisveron alainen tulo lasketaan seuraavien perusteiden mukaan:

1) Verovuoden kokonaistuloksi otetaan rahassa maksettavan kuukausipalkan ynnä palkkaetuihin kuuluvien luontoisetujen arvon kaksitoistakertainen määrä.

2) Tulo- ja omaisuusveroa ja kunnallisveroa laskettaessa vähennetään kokonaistulosta:

a) viisitoista sadalta, kuitenkin enintään seitsemänkymmentätuhatta markkaa; sekä

b) kohtuullisiksi katsottavat keskimääräiset matkakustannukset.

3) Tulo- ja omaisuusveroa laskettaessa vähennetään tulosta lisäksi, mikäli vastaavat vähennykset saadaan tulo- ja omaisuusverotuksessa tehdä:

a) maksut, jotka merimiesten on verovuonna katsottava keskimäärin suorittavan omasta tai lastensa henki- tai muusta henkilövakuutuksesta;

b) sairaudesta johtuvat keskimääräisiksi arvioitavat kustannukset;

c) elinkustannusten kalleuden tähden tehtävä vähennys laskettuna kolmeksi neljäsosaksi siitä, miksi se lain mukaan voidaan enintään vahvistaa; sekä

d) vähennys, joka tehdään kaikesta palkkatulosta.

4) Kunnallisveroa laskettaessa tehdään tulosta 2 kohdassa mainitut vähennykset ja, mikäli vastaavat vähennykset saadaan kunnallisverotuksessa tehdä, myös 3 a kohdassa tarkoitettut vähennykset. Lisäksi tehdään tulosta lapsivähennys ja perusvähennys sen suuruisina, mikäli ne kaupungeissa ja kauppaloissa voidaan enintään vahvistaa.

Kansaneläkevakuutusmaksu otetaan jokaisessa taulukossa huomioon laskettuna markan viidenkymmenen pennin mukaan veroäyriä. Mikäli jonkin tulosta tehtävän vähennyksen suuruus riippuu verovelvollisen perheenjäsenen lukumäärästä, ei merimiehen aviopuolisoa oteta tällöin huomioon perheenjäsenenä.

Asetuksella säädetään, mihin määriin 2 momentissa tarkoitettujen luontoisetujen, matkakustannusten sekä vakuutusmaksujen ja sairauskustannusten on arvioitava.

7 §. Merimiehelle annetaan hakemuksesta kutakin verovuotta varten merimiesverokortti, josta ilmenee, minkä taulukon mukaan merimiesveron on suoritettava. Aviopuolisoista, jotka tulo- ja omaisuusverotusta koskevien säännösten mukaan ovat verovelvollisia yhteenlasketun tulonsa ja omaisuutensa perusteella ja jotka verovuonna ovat elättäneet alaikäistä lastaan, on vain toinen oikeutettu saamaan sellaisen merimiesverokortin, jonka taulukkoa laskettaessa alaikäisen lapsen elättämistä tehtävät vähennykset on otettu huomioon. Elleivät puoliset siitä toisin sovi, annetaan tällainen merimiesverokortti miehelle.

Merimiesverokortin antaa sen veropiirin verolautakunnan puheenjohtaja, jonka alueella hakijan asunto ja kotipaikka on verovuoden alussa ollut, tai, jos hakemus tehdään ennen verovuoden alkua sen veropiirin verolautakunnan puheenjohtaja, jonka alueella hakijan asunto ja kotipaikka on merimiesverokorttia haettaessa.

Henkilölle, jolla ei ole asuntoa ja kotipaikkaa Suomessa, antaa merimiesverokortin merimiesverokonttori. Tällöin on merimiesverokonttorille esitettävä selvitys hakijan aviosuhteesta ja elatusvelvollisuudesta.

Edellä 1 momentissa mainittu hakemus, joka on omakätisellä allekirjoituksella kunnian ja omantunnon kautta vakuutettava oikeaksi, on tehtävä valtiovarainministeriön vahvistamaa lomaketta käyttäen ja siinä riittävästi eritellen ilmoitettava taulukon määräämistä varten tarpeelliset seikat.

Jos olosuhteissa, joiden nojalla merimiesverokortti on annettu, tapahtuu muutos, on merimiehellä oikeus hakemuksesta saada uusi merimiesverokortti.

8 §. Merimies, joka ei esitä 7 §:ssä tarkoitettua merimiesverokorttia, on velvollinen suorittamaan merimiesveroa ankarimman taulukon mukaan.

9 §. Laivanisännän tai hänen edustajansa on tehtävä pidättämästään merimiesverosta merkintä siihen vastakirjaan, joka merimieslain (341/55) 11 §:n mukaan on annettava merimiehelle, suoritettava pidättämänsä määrät valtion postisiirtotilille sekä annettava niistä merimiesverokonttorille tilitys, sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

10 §. Jos merimiesveron pidätys on osaksi tai kokonaan jäänyt toimittamatta, laivanisännän tulee, virheen havaittuaan tai asianomaisen viiranomaisen siitä huomautettua, heti suorittaa puuttuva määrä vältilion postisiirtotilille.

Laivanisännällä on oikeus 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa pidättää puuttuva määrä myöhemmässä palkanmaksutilaisuudessa tai, ellei asianomainen henkilö enää ole laivanisännän palveluksessa, ulosotattaa se häneltä ilman tuomiota tai päätöstä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen ulosmittauksen toimittamisessa on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä verojen ja maksujen ulosmittauksesta ilman tuomiota tai päätöstä on säädetty.

11 §. Laivanisännän on valtiovarainministeriön tai merimiesverokonttorin määräämän henkilön taikka verotarkastajan tai verojen ennakkoperintää tarkastavan virkamiehen kehoituksesta esitettävä tarkastettavaksi kirjanpitokirjansa, alkuperäiset palkkalistat, -kortistot ja -sopimukset, kuitit sekä muut merimiesveron pidätystä valaisevat asiakirjat samoin kuin merimiesten hänelle jättämät vastakirjat ja merimies-

verokirjat sekä annettava muutkin tiedot, jotka saattavat olla ohjeena merimiesveroa määrättäessä. Asiakirjat on, mikäli mahdollista, tarkastettava laivassa tai laivanisännän liikehuoneistossa. Merimies on myös velvollinen kehoituksesta esittämään tarkastettavaksi vastakirjansa ja merimiesverokorttinsa.

12 §. Laivanisäntä, joka tämän lain mukaan on velvollinen toimittamaan merimiesveron pidätyksen, on valtiolle vastuussa niistä varoista, jotka hän tai hänen palveluksessaan olevat henkilöt ovat palkoista pidättäneet tai olleet velvolliset pidättämään. Mitä verojen ulosotosta ja veronmaksun laiminlyömisestä johdosta suoritettavasta veronlisäyksestä on säädetty, sovellettakoon sellaisiin varoihin samalla tavalla kuin työnantajan omiin veroihin.

Mitä työntekijän työsuhteesta johtuneen palkkasaamisen etuoloudesta on säädetty, noudatettakoon vastaavasti 1 momentissa tarkoitettuun pidätysmäärään.

13 §. Merimiesvero, minkä merimies on tämän lain mukaan verovuonna suorittanut, on jaettava valtion, sen kunnan, jossa merimiehellä on verovuoden alussa ollut asunto ja kotipaikka, sekä kansaneläkelaitoksen kesken. Tämä jako on toimitettava siten, että kunnalle suoritettava määrä on 8 prosenttia ja kansaneläkelaitokselle suoritettava määrä 1.2 prosenttia merimiestulosta muun osan jäädessä valtiolle. Jos merimiesvero on pienempi kuin 9.2 prosenttia merimiestulosta, jaetaan vero kunnan ja kansaneläkelaitoksen kesken siten, että siitä suoritetaan kunnalle kaksikymmentä osaa ja kansaneläkelaitokselle kolme osaa.

Jos merimies ei ole velvollinen suorittamaan kansaneläkevakuutusmaksua, jää merimiesverosta 1 momentin mukaan kansaneläkelaitokselle tuleva osuus valtiolle.

Jos merimiehen asunto ja kotipaikka ei ole verovuoden alussa ollut Suomessa, jää merimiesvero kokonaisuudessaan valtiolle.

14 §. Merimiesverokonttorin on laivanisäntien tekemien tilitysten perusteella laadittava kultakin verovuodelta merimiesveroluettelo.

Merimiesveroluettelon perusteella merimiesverokonttorin on tilitettävä kullekin kunnalle sekä kansaneläkelaitokselle 13 §:n mukaan tulevat merimiesveron osuudet ja lähetettävä ote luettelosta asianomaiselle verolautakunnalle ja kunnallishallitukselle.

15 §. Määrättäessä tulo- ja omaisuusveroa merimiehen maissa saamasta tulosta lisätään tämän tulon ja siitä tehtävien vähennysten erotukseen seitsemänkymmentäviisi prosenttia hänen verovuonna saamastaan merimiestulosta. Verosta, mikä menisi näin saadusta verotettavasta tulosta, katsotaan maissa saadusta tulosta meneväksi veroksi tähän erotukseen kohdistuva suhteellinen osa. Verotusta toimitettaessa noudatetaan muutoin seuraavia perusteita:

1) Jos merimies on koko verovuoden ollut merimiestoimessa, ei hänen maissa saamastaan tulosta tehdä muita 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vähennyksiä kuin maissa saadusta palkkatulosta tehtävä vähennys. Jos merimies on ollut vain osan verovuodesta merimiestoimessa, on hän oikeutettu saamaan hyväkseen elantokustannusten kalleuden johdosta myönnettävästä vähennyksestä sekä omasta ja lastensa puolesta suoritetuista vakuutusmaksuista, merimieseläkekassalle suoritetua maksua lukuun ottamatta, samoin kuin sairaudesta johtuneista kustannuksista niin suuren osan, kuin se aika, jolloin hän ei ole ollut merimiestoimessa, on vuodesta.

2) Alaikäisen lapsen elättämisen vuoksi tehdään verosta vähennys vain siinä tapauksessa, että merimies ei ole ollut koko verovuotta merimiestoimessa. Vähennyksen määrä lasketaan niin suureksi osaksi koko vähennyksestä, kuin se aika, jolloin hän ei ollut merimiestoimessa, on vuodesta. Vähennys tehdään maissa saatuun tuloon kohdistuvasta verosta.

16 §. Jos puolisoilla, jotka tulo- ja omaisuusverotusta koskevien säännösten mukaan olisivat verovelvollisia yhteenlasketun tulonsa ja omaisuutensa perusteella, tai vain toisella heistä on verovuonna ollut merimiestuloa, verotetaan heitä tulo- ja omaisuusveroa tulosta määrättäessä erikseen niinkuin eri verovelvollisia seuraavin poikkeuksin:

1) Elinkustannusten kalleuden johdosta myönnettävää vähennystä ei koroteta alaikäisen lapsen elättämisen vuoksi toisen puolison verotusta toimitettaessa, jos toinen puoliso on saanut tai olisi ollut oikeutettu saamaan sellaisen merimiesverokortin, minkä taulukkoa laskettaessa alaikäisen lapsen elättämisestä tehtävät vähennykset on otettu huomioon.

2) Alaikäisen lapsen elättämisen vuoksi ei myönnetä vähennystä verosta sille, jonka puoliso on saanut tai olisi ollut oikeutettu saamaan 1 kohdassa tarkoitettun merimiesverokortin. Jos viimeksi mainitulle puolisolle 15 §:n 2 kohdan mukaan tuleva vähennys on hänellä tulevaa veroa suurempi, vähennetään erotus toiselle puolisolle tulevasta verosta.

17 §. Jos puolisoilla tai toisella heistä on verovuonna ollut merimiestuloa, tehdään puolisoloiden maissa saamasta tulosta kunnallisverotusta toimitettaessa lapsivähennys vain siinä tapauksessa, että sen puolison merimiestoimessa oloaika, jolla on ollut tai joka olisi ollut oikeutettu saamaan sellaisen merimiesverokortin, minkä taulukkoa laskettaessa alaikäisen lapsen elättämisestä tehtävät vähennykset on otettu huomioon, ei ole kestänyt koko verovuotta. Kunnassa myönnettävästä lapsivähennyksestä hyväksytään tällöin niin suuri osa, kuin se aika, jolloin tämä puoliso ei ole verovuonna ollut merimiestoimessa, on vuodesta.

18 §. Kunnallisverotusta toimitettaessa lasketaan merimiehen maissa saamasta tulosta tehtävä perusvähennys siten, että siitä perusvähennyksestä, mihin hän olisi kunnassa voimassa olevien perusteiden mukaan oikeutettu, kun hänen tulokseen katsotaan myös kahdeksankymmentäviisi prosenttia hänen verovuonna saamastaan merimiestulosta, otetaan niin suuri osa, kuin se aika, jolloin hän ei ole ollut merimiestoimessa, on vuodesta.

19 §. Jos merimies on sen johdosta, että hän merimiesverokorttia anoessaan on antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän tiedon, saanut lievemmän taulukon mukaisen merimiesverokortin, kuin mihin hän olisi oikeutettu, ja jos häneltä sen vuoksi on kulumassa olevalta tai joltakin kuudesta lähinnä edellisestä vuodesta jäänyt merimiesvero kokonaan tai osaksi suorittamatta, on hänen maksettavakseen jälkiverotuksin määrättävä pidättämättä jäänyt vero enintään kaksinkertaiseksi korotettuna. Jälkiverotuksen toimittaa merimiesverokonttori, ja on tällöin soveltuvain osin noudatettava, mitä tulo- ja omaisuusverotuksesta on säädetty.

20 §. Jos merimiesveroa on pidätetty enemmän, kuin merimiehen esittämän merimiesverokortin taulukko tai, ellei merimiesverokorttia ole esitetty, ankarin merimiesverotaulukko olisi edellyttänyt, tulee pi-

dätyksen toimittajan heti palauttaa liikaa pidätetty määrä, mikäli merimies sitä vaatii sen kalenterivuoden aikana, jolloin pidätys on tapahtunut.

Ellei tehtyyn vaatimukseen suostuta tai jos liikaa pidätetyn veron palauttamista ei ole vaadittu saman kalenterivuoden aikana taikka jos merimies osoittaa olleensa oikeutettu suorittamaan merimiesveroa lievemmän kuin 1 momentissa mainitun taulukon mukaan, on hänellä oikeus saada hakemuksesta takaisin merimiesverokonttorilta liikaa suoritettu määrä. Hakemus on tehtävä kolmen vuoden kuluessa asianomaisen kalenterivuoden päättymisestä tai, jos merimiesverokortin taulukkoa on tehdyn valituksen johdosta lainvoimaisella päätöksellä muutettu, päätöksen tiedoksi annosta lukien.

21 §. Jos merimies on verovuonna suorittanut vähintään 20 000 markkaa sellaisia velkain korkoja, jotka hän verotuksessa olisi oikeutettu vähentämään palkkatulostaan ja joiden vähentämiseen hänen verovuonna maissa saamansa tulot eivät riitä, on merimiesverokonttorin hakemuksesta, joka on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa verovuoden päättymisestä, määrättävä huomioon ottaen merimiestulon vähennyksenä korkomenot merimiesvero uudelleen ja suoritettava liikaa peritty merimiesvero takaisin.

22 §. Jos merimiehen veronmaksukyky on oman tai läheisen henkilön sairauden tai tapaturman tähden tai muun merimiestä kohdanneen onnettomuuden takia olennaisesti vähentynyt taikka jos merimies on kuollut ja häneltä on jäänyt leski, turvattomia lapsia tai muita sellaisia perillisiä, joiden elatus pääasiallisesti on ollut hänen työnsä tai ansionsa varassa, valtiovarainministeriöllä on oikeus hakemuksesta harkintansa mukaan palauttaa merimiehelle tai hänen kuolinpesälleen suoritetusta merimiesverosta valtiolle tullut osa kokonaan tai kohtuulliseksi katsottava määrä siitä. Sama oikeus veron palauttamiseen on asianomaisella kunnallisvaltuustolla tai ohjesäännössä olevan valtuutuksen perusteella kunnallishallituksella kunnalle tulleeeseen merimiesveron osaan nähden.

23 §. Jos merimies katsoo, ettei hänelle annettu merimiesverotaulukko ole oikea, on hänen haettava uutta merimiesverokorttia asianomaiselta 7 §:ssä tarkoitelta viranomaiselta.

24 §. Kunta, joka katsoo, että sillä 13 §:n 1 momentin mukaisesti on oikeus saada merimiesverosta kunnalle tuleva osuus, joka on tilitetty toiselle kunnalle tai jätetty valtiolle, teköön siitä kirjallisen hakemuksen merimiesverokonttorille viiden vuoden kuluessa verovuoden päättymisestä. Jos hakemus lainvoimaisella päätöksellä havaitaan oikeaksi, on merimiesverokonttorin tilitettävä kunnalle sille merimiesverosta kuuluva osuus. Jos sanottu osuus on jo aikaisemmin suoritettu toiselle kunnalle, on tämän viivytyksettä palautettava se valtiolle.

25 §. Jos merimies on tyytymätön häntä koskevaan päätökseen, minkä verolautakunnan puheenjohtaja on antanut 23 §:ssä mainitun hakemuksen johdosta, on hän oikeutettu hakemaan siihen muutosta tulo- ja omaisuusverolaissa mainitulta tarkastuslautakunnalta.

Joka on tyytymätön merimiesverokonttorin tämän lain nojalla antamaan, häntä koskevaan päätökseen, saa siihen hakea muutosta tulo- ja omaisuusverolaissa mainitulta, Uudenmaan lääniin asetetulta tarkastuslautakunnalta. Asioissa, jotka koskevat merimiesveron jaka-

mista valtion, kunnan ja kansaneläkelaitoksen kesken, saa kunnan puolesta kunnallishallitus hakea muutosta merimiesverokonttorin päätökseen.

Muutoksenhaku on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirja on toimitettava kuudenkymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saaneista sille viranomaiselle, jonka päätöstä valitus koskee, tai tarkastuslautakunnalle.

26 §. Muutoksen hakemisesta tarkastuslautakunnan päätökseen olkoon voimassa, mitä siitä tulo- ja omaisuusverolaissa on säädetty.

27 §. Milloin merimies on evankelisluterilaisen kirkon tai ortodoksisen seurakunnan jäsenenä velvollinen suorittamaan kunnallisverotuksen perusteella veroa seurakunnalle, määrätään tämän veron perusteeksi otettava veroäyrimäärä merimiestulon osalta siten, että kunnalle 13 §:n mukaan tilitettyä merimiesveron määrää osoittava luku jaetaan luvulla kymmenen.

28 §. Joka, hankkiakseen itselleen tai toiselle hyötyä, vääriä tietoja antamalla tai muutoin vilpillisesti pidättää tai yrittää pidättää merimiesveroa, rangaistakoon, niinkuin rikoslaissa säädetään.

Joka muutoin jättää noudattamatta hänelle tässä laissa säädetyn velvollisuuden, rangaistakoon, ellei siitä muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, sakolla tai, jos asianhaarat ovat erityin raskauttavat, enintään kuuden kuukauden vankeudella.

29 §. Tämän lain säännöksiä, mikäli ne koskevat kunnallisveroa ja kansaneläkevakuutusmaksua, ei sovelleta merimieheen, jonka asunto ja kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. Valtiovarainministeriön asiana on antaa tästä johtuvat tarkemmat määräykset.

Jos Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä annetaan tarvittavat säännökset, voidaan asetuksella määrätä, että tämä laki tulee voimaan 1 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin nähden myös kunnallisveroa ja kansaneläkevakuutusmaksua koskevalta osalta.

30 §. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

31 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959. Merimiesverokonttorin perustamiseen ja muihin tämän lain täytäntöönpanoa ja soveltamista varten tarpeellisiin valmistaviin toimenpiteisiin voidaan kuitenkin ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

**82. MÄÄRÄYKSIÄ YKSITYISOIKEUDELLISIIN SOPIMUKSIIN
PERUSTUVIA MAKSUJA LAIMINLYÖTÄESSÄ KANNETTA-
VASTA SAKKOKOROSTA JA PERIMISPALKKIESTA.**

Kaupunginhallituksen päätös toukokuun 16 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1936:84, 1937:6 ja 1957:71)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, muuttaen 4. 3. 1937 tekemänsä päätöstä sakkokorkoa ja perimispalkkiota koskevien määräysten soveltamatta jättämisestä huoneenvuokriin nähden, kehoittaa kiinteistölautakuntaa niissä tapauksissa, joissa se huoneenvuokrasäänöstelyn tai voimassa olevien vuokrasopimusten estämättä on mahdollista, ottamaan hallinnossaan olevien, kaupungin vuokralle antamien huoneistojen vuokrasopimuksiin 1. 7. 1959 lukien määräyksen, jonka mukaan vuokralaisen on, mikäli vuokraa ei suoriteta viimeistään 4. päivänä erääntymispäivästä lukien, tämä päivä mukaan laskettuna, suoritettava sen koron lisäksi, jonka kaupunki kauppakaaren 9 luvun 10 §:n mukaan on oikeutettu perimään, perimispalkkiona 200 mk maksettavan määrän ollessa enintään 50 000 mk, ja velan ylittäessä tämän määrän kultakin alkavalta 50 000 mk:n määrältä lisäksi 500 mk.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että kiinteistölautakunta saa ratkaista, peritäänkö kauppakaaren 9 luvun 10 §:n mukainen korko muissakin kuin niissä tapauksissa, joissa kaupunginhallituksen asiamiestoimisto noudatetun käytännön mukaan sen perii perittävänä olevista vuokrasaatavista.

83. HELSINGIN KAUPUNGIN NUOHOUSTAKSA.

Maistraatin vahvistama toukokuun 20 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:45)

Tulisijat ja muut nuohouskohteet jaetaan kolmeen taksaluokkaan seuraavasti:

1. taksaluokka:

tavallinen lämmitys-uuni, tavallinen keittiöhella, takkauuni, kamina, kylpykamina, muuripata, yksityinen leivinuuni, yksityisen saunan kiuasuuni sekä höyryn- ja kaasunpoistohormi.

2. taksaluokka:

yleisen saunan kiuasuuni, yleisen pesulaitoksen, ruokalan ja kahvilan tulisija, tehdasvalmisteinen hella, yhdistetty hella ja lämmitys-uuni, hella kahdella pellillä sekä lämmityshormeilla varustettu hella.

3. taksaluokka:

keskuslämmityslaite ja -laitos, tehtaan kattilalaitos, kuumentusuuni, ammattileipomon uuni ja suuri ravintolan hella.

Tulisija, jota ei ole edellä mainittu, luetaan siihen taksaluokkaan, johon siihen lähinnä verrattava tulisija kuuluu.

Nuohousmaksu, joka lasketaan nuohouskerralta, on:

	I hinta- alueella	II hinta- alueella
1. taksaluokassa	32:-	70:-
2. " "	40:-	108:-
3. " savuhormin juoksumetr.	25:-	25:-

Savu- ynnä muiden hormien nuohoamisesta ja puhdistamisesta lasketaan kerroskorotuksena ylhäältä luettuna:

	I hinta- alueella	II hinta- alueella
1. taksaluokassa	4:-	4:-
2. " "	4:-	4:-

Lämmityshormien nuohoamisesta on lisämaksu juoksumetriltä 7:-

Utisrakennusten hormikuulauksista ja tarkastuksista 350 mk/tunnilta. Tähän maksuun sisältyy työvälineiden kulumisesta aiheutuva korvaus.

Tilauksesta suoritetuista erikoistöistä maksetaan sopimuksen mukaan.

Nuohousmaksu saadaan periä myös siinä tapauksessa, ettei nuohooja ennakoilmoituksesta huolimatta ole saanut tilaisuutta suorittaa nuohousta.

I hinta-alue käsittää kanta-kaupungin alueen sekä 30 ja 31 kaupunginosat kokonaisuudessaan, 43 kaupunginosasta korttelit 43051-43080 ja 46 kaupunginosasta rautatien eteläpuolella olevan alueen.

II hinta-alue käsittää kaupungin alueen muun osan.

Tätä nuohoustaksaa on noudatettava huhtikuun 1 päivästä 1958 lukien.

---

84. AMMATTIKOULUJEN REHTORIEN PALKKIOIDEN JA OPETUSVELVOLLISUUDEN VAHVISTAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös toukokuun 21 p:ltä 1958.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

että ammattikoulujen rehtoreille suoritetaan varsinaisen palkkauksensa lisäksi rehtorinpalkkio, jonka peruspalkkio on 45 100 mk, ja lisäpalkkio jokaisesta 4 luokkaa ylittävästä luokasta 5 200 mk, kuitenkin siten, että 15 luokkaa ylittävältä osalta lisäpalkkio on 3 300 mk, jolloin valmistavan tyttöjen ammattikoulun leipomo ja ruokala samoin kuin kirjapainokoulun laakapaino on katsottava luokiksi,

että valmistavan poikien ammattikoulun rehtorille suoritetaan varsinaisen palkan ja rehtorinpalkkion lisäksi ylituntipalkkio ja kotityökorvaus vastaavan opettajan täysiä tuntimääriä vastaavasti,

että valmistavan tyttöjen ammattikoulun rehtorille suoritetaan varsinaisen palkan ja rehtorinpalkkion lisäksi ylituntipalkkio ja kotityökorvaus 9 viikoittaisen ylitunnin mukaan laskettuna,

että kirjapainokoulun rehtorille suoritetaan varsinaisen palkan ja rehtorinpalkkion lisäksi ylituntipalkkiot ja kotityökorvaus hänen todella pitämiensä ylituntien ja suorittamansa kotityön mukaan,

että kähertäjäkoulun rehtorille suoritetaan varsinaisen palkan ja rehtorinpalkkion lisäksi ylituntipalkkiot hänen todella pitämiensä ylituntien mukaisesti,

että rehtorien opetuksen kuunteluvelvollisuus määräytyy kauppa- ja teollisuusministeriön 22. 1. 1948 antamien normien mukaisesti,

että rehtoreiden tulee työskennellä rehtorin tehtävissä, valmistavan poikien ammattikoulun rehtorin vähintään 24 tunnin viikoittaista opetusvelvollisuutta ja täysimääräisiä ylitunteja vastaava tuntimäärä, valmistavan tyttöjen ammattikoulun ja kähertäjäkoulun rehtoreiden puuttuvaa opetusvelvollisuuttaan ja täysimääräisiä ylitunteja vastaava tuntimäärä sekä kirjapainokoulun rehtorin vähintään puuttuvaa opetusvelvollisuuttaan vastaava tuntimäärä ja

että edellä mainitut opetusvelvollisuutta koskevat määräykset astuvat voimaan heti ja palkkioita koskevat määräykset 1. 1. 1958 alkaen.

85. MAIDONTARKASTAMON TAKSA.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama toukokuun 21 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä maaliskuun 26 p:nä ja huhti-
kuun 23 p:nä 1958)
(Vrt. kunn. as.-kok. 1956:117)

I. Maidontuottajien suoritettavat maksut.

Maidon tai kerman tarkastuksesta peritään maksu seuraavien perusteiden mukaan:

1) Maidontarkastuspakon alaisella alueella tuotettu tai sinne karjasta suoraan tuotu maito tai kerma:

Kultakin tuottajalta kannetaan tarkastusmaksu niin monelta kuljetusastialta kuin hänellä näytteenottotilaisuudessa on todettu olleen. Maksua ei kuitenkaan peritä samalta tuottajalta useammasta kuin kahdesta tarkastuskerrasta kuukaudessa eikä tilausmaidon tuottajalta kerrallaan kuin kuudelta kuljetusastialta.

Tarkastusmaksu on

a) kultakin maidonkuljetusastialta	42 mk
b) kultakin kermankuljetusastialta	84 "
c) tarkastusmaitotilojen kultakin maidon- kuljetusastialta	120 "

2) Maidontarkastuspakon alaiselle alueelle sen ulkopuolella olevan meijerin tai maidon kokoamispaikan välityksellä tuotu maito tai kerma:

Mikäli maatalousministeriö on myöntänyt lievennyksiä tarkastuksen suorittamiseen, peritään kuitenkin tuottajalta tarkastusmaksu enintään kahdelta tarkastuskerralta kuukaudessa ja vain yhdeltä näytteeltä samalla kertaa kuljetusastioiden lukumäärästä riippumatta.

Tarkastusmaksu on kultakin näytteeltä 35 mk.

II. Maidontarkastamon suoritettavat maksut.

Maidontuotantopaikan hygieenisestä tarkastuksesta on maksettava:

a) laillistetun eläinlääkärin suorittamasta	400 mk
b) ei laillistetun eläinlääkärin tai eläinlääketieteen kandidaatin suorittamasta	350 "
c) terveydenhoidontarkastajan suorittamasta	225 "

Näihin palkkioihin sisältyvät myös matkakustannukset

d) laillistetun eläinlääkärin suorittamasta tarkastusmaitotalon tarkastuksesta ..	800 "

**86. KONEKIRJOITUS-, PIKAKIRJOITUS- JA KONEKIRJAN-
PITOLISÄT.**

Kaupunginhallituksen päätös toukokuun 29 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:138 ja 1957:102)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa konekirjoituslisät eri ryhmissä 1 650 mk:ksi, 3 290 mk:ksi ja 4 940 mk:ksi, pikakirjoituslisät eri ryhmissä 2 190 mk:ksi ja 4 390 mk:ksi sekä

konekirjanpitolisät eri ryhmissä 1 560 mk:ksi ja 3 120 mk:ksi.

**87. TYÖEHTOSOPIMUSSUHTEESSA OLEVALLE HENKILÖ-
KUNNALLE SUORITETTAVAT YLITYÖKORVAUKSET.**

Kaupunginhallituksen päätös toukokuun 29 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:94)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä ilmoittaa kaikille kaupungin virastoille ja laitoksille, että ylityömääräyksiä annettaessa ja ylityökorvauksia maksettaessa työsopimussuhteessa kuukausipalkalla olevalle henkilökunnalle on noudatettava virkasäännön 31 §:n määräyksiä.

---

88. TAKSA, JONKA MUKAAN HELSINGIN KAUPUNGIN SATAMAPALVELUSKUNTA ON OIKEUTETTU KANTAMAAN KORVAUSTA LUOTSAUKSISTA YM. SIVUTEHTÄVISTÄ.

Satamalautakunnan vahvistama kesäkuun 2 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:94)

Taksa I

Satamapalveluskuntaan kuuluvat Helsingin kaupungin satama-alueella luotsauksia suorittamaan hyväksytyt henkilöt ovat oikeutetut kantamaan toimittamistaan luotsauksista palkkiota alla olevan taksan mukaan:

Aluksen vetomäärä nettorekisteritonneissa.	Maksu mk
Alle 500	700
500 - 1 000	900
1 000 - 1 500	1 000
1 500 - 2 000	1 300
2 000 - 3 000	1 600
3 000 - 4 000	2 000
4 000 - 5 000	2 500
yli 5 000	3 000

Milloin luotsi on tilattu määrätynsi kellonlyönniksi, mutta luot-saus ei ala puolen tunnin kuluttua siitä, on odotusajalta suoritettava 200 mk jokaiselta tämän puolen tunnin jälkeen alkavalta tunnilta.

Taksa II

Satamapalveluskuntaan kuuluvat ovat oikeutetut kantamaan palkkiota aluksen köysien vastaanotosta, kiinnittämisestä ja irroittamisesta alla olevan taksan mukaan:

Aluksen vetomäärä nettorekisteritonneissa	Maksu mk
Alle 500	150
500 - 1 000	190
1 000 - 1 500	240
1 500 - 2 000	300
2 000 - 2 500	340
2 500 - 3 000	390
3 000 - 3 500	430
yli 3 500	480

Käytettäessä satamapalveluskuntaa tässä mainittuihin tehtäviin on taksan mukainen maksu suoritettava kullekin työhön osallistuneelle aluksen nettovetomäärän mukaan vähintään seuraavasti: alle 500 tonnia 1 miehelle, 500 - 1 000 tonnia 2 miehelle, 1 000 - 1 500 tonnia 3 miehelle ja yli 1 500 tonnia 4 miehelle.

Tämä taksa tulee voimaan 1. 7. 1958.

---

89. HELSINGIN KAUPUNGIN MAISTRAATIN TYÖJÄRJESTYS.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistama kesäkuun 3 p:nä 1958.

1 §. Maistraatti kokoontuu istuntoon joka tiistai, torstai ja lauantai kello yksitoista ja on koolla vähintään kello kahteentoista. Kesäkuun 1 päivän ja elokuun 31 päivän välisenä aikana ovat istunnot kuitenkin tiis- taisin, torstaisin ja perjantaisin.

Puheenjohtajan kutsusta voidaan edellä mainitut istunnot aloittaa aikaisemmin sekä tarpeen vaatiessa pitää ylimääräisiä istuntoja.

2 §. Maistraatti on päätösvaltainen kolmen jäsenen läsnäollessa paitsi asemakaava- ja rakennusasiain käsittelyssä, jolloin maistraatissa tulee olla saapuvilla asiantuntijana lisäjäsen, kuten laissa lähemmin on säädetty.

3 §. Kunnallispuormestarin tulee, paitsi mitä hänellä maistraatin jäse- nenä ja puheenjohtajana on velvollisuutena:

valvoa maistraatin töiden hoitamista;

johtaa maistraatin kansliaa ja valvoa, että maistraatissa toimivat viranhaltijat täyttävät velvollisuutensa;

valmistella ja maistraatissa esitellä ne asiat, jotka sinne saapu- vat ja ovat maistraatin ratkaistavat, paitsi niitä asioita, joiden esittely kuuluu oikeusneuvosmiehelle;

valvoa, että kaikkiin niihin virka-aputoimiin ryhdytään, joita maistraatilta pyydetään ja jotka ilman maistraatissa tapahtuvaa esitte- lyä sen puolesta voidaan suorittaa, paitsi niitä toimenpiteitä, joiden suorittamisesta oikeusneuvosmiehen on huolehdittava;

toimia rakennuskatselmusmiesten puheenjohtajana, jollei maist- raatti määrää kunnallisneuvosmiestä hoitamaan sanottua tehtävää;

pitää pöytäkirjaa, laatia ja allekirjoittaa toimituskirjat rakennus- lupien myöntämistä sekä rakennustöitten vastuunalaisten työnjohtajien ja kantävien rakenteiden vastuunalaisten valvojien hyväksymistä koske- vissa asioissa vuorotellen oikeusneuvosmiehen kanssa joka toinen is- tuntopäivä;

antaa siviiliavioliittokuulutukset ja toimittaa siviiliavioliittoviikki- miset; sekä

olla joka arkipäivä tavattavissa maistraatissa kello 12-13.

Edellä 1 momentin 6 kohdassa mainituista asioista laadittavien toimituskirjain lunastukset jaetaan tasan puormestarin ja oikeusneuvos- miehen kesken.

Puormestari kustantaa niiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittami- sen, joista hän saa lunastuksen.

4 §. Oikeusneuvosmiehen tulee, paitsi mitä hänellä maistraatin jäse- nenä ja varapuheenjohtajana on velvollisuutena:

valmistella ja esitellä ulosottoasiat, pitää pöytäkirjaa näissä asi-

oissa sekä laatia ja allekirjoittaa niistä syntyneet toimituskirjat ja kirjeet;

pitää pöytäkirjaa, laatia ja allekirjoittaa toimituskirjat, rakennuslupien myöntämistä sekä rakennustöitten vastuunalaisten työnjohtajien ja kantavien rakenteiden vastuunalaisten valvojen hyväksymistä koskevissa asioissa vuorotellen pormestarin kanssa joka toinen istuntopäivä; valvoa ulosottoimen tarkkaajan sekä kaupunginvoutien työskentelyä;

pitää maistraatin sakkoluetteloa sekä käsitellä maistraatille saapuneet rangaistusmääräykset ja pitää niistä luetteloa; yhdessä muitten katselmusmiesten kanssa suorittaa merilaismäärätyt katselmuksset ja toimitukset, jollei maistraatti määrää kunnallisneuvosmiestä suorittamaan mainittuja katselmuksia ja toimituksia; olla joka arkipäivä tavattavissa maistraatissa kello 10-12; sekä hoitaa pormestarin tehtäviä hänen estyneenä ollessaan.

Jos pormestari ja oikeusneuvosmies ovat eri mieltä asioissa, jotka kuuluvat oikeusneuvosmiehen hoidettaviksi ja jotka kiireellisinä voidaan ratkaista ilman maistraatissa tapahtuvaa esittelyä, on asia esiteltävä maistraatin istunnossa ratkaistavaksi.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa mainituista asioista laadittavien toimituskirjain lunastukset jaetaan tasan pormestarin ja oikeusneuvosmiehen kesken.

Oikeusneuvosmies kustantaa niiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisen, joista hän saa lunastuksen.

5 §. Kunnallisneuvosmiesten tulee sen lisäksi mitä heillä maistraatin jäseninä on velvollisuutena:

suorittaa kaikki ne katselmuksset ja arvioimiset valtion, kaupungin, yleisen laitoksen tai yksityisen henkilön puolesta, jotka maistraatin jäsenen on toimitettava tai jotka maistraatti määrää toimitettaviksi; yhdessä muiden katselmusmiesten kanssa suorittaa poliisijärjestyksessä ja muissa kunnallisissa asetuksissa tarkemmin määrätyt maistraatin tai sen jäsenen suoritettavat katselmuksset ja toimitukset;

yhdessä muiden katselmusmiesten kanssa suorittaa rakennusjärjestyksessä mainitut katujen ja yleisten paikkojen sekä rakennusten ulkosivujen, porttien ja aitojen sekä tontilla olevien istutusten kuntoa koskevat katselmuksset kuin myös uuden kadun tai kadun osan yleiseen käyttöön luovuttamista koskevat katselmuksset; sekä

kun maistraatti niin määrää, toimia rakennuskatselmusmiesten puheenjohtajana sekä yhdessä muitten katselmusmiesten kanssa suorittaa merilaismäärätyt katselmuksset ja toimitukset.

Maistraatti määrää miten edellä mainitut tehtävät jakaantuvat kunnallisneuvosmiesten kesken.

Kunnallisneuvosmiehet eivät samanaikaisesti saa olla vuosilomalla ja ovat he toisen vuosilomalla ollessa tai muuten tilapäisesti estyneinä ollessa velvolliset suorittamaan toinen toisensa tehtäviä.

Kunnallisneuvosmiesten tulee vuorotellen maistraatin istuntopäivinä olla maistraatissa yleisön tavattavissa kello 10-11.

Kunnallisneuvosmiehet kustantavat niiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisen, joista he saavat lunastuksen.

6 §. Maistraatissa on maistraatinsihteeri, maistraatinnotaari, ensimmäinen ja toinen julkinen notaari, ulosottoimen tarkkaaja, arkistonhoitaja, kirjaaja ja apulaiskirjaaja sekä tarpeellinen määrä toimistoapulaisia ja kaupunginpalvelijoita.

Pormestari, neuvosmiehet ja maistraatinsihteeri valitaan ja nimetään virkaan kuten siitä on erikseen säädetty, jota vastoin muut viranhaltijat nimittää maistraatti.

7 §. Maistraatinsihteerin velvollisuutena on:

pitää pöytäkirjaa maistraatin istunnoissa niissä asioissa, joissa pöytäkirjanpito tämän työjärjestyksen mukaisesti ei kuulu muulle viranhaltijalle;

jättää viimeistään viikon kuluessa pöytäkirja tarkistettavaksi sekä viimeistään viikon kuluessa tarkistuksesta toimittaa toimituskirjat; laatia ja varmentaa kaikki ne maistraatin toimituskirjat, jotka eivät ole pormestarin, oikeusneuvosmiehen, kunnallisneuvosmiesten, maistraatinnotaarin, julkisten notaarien, arkistonhoitajan tai kirjajien huolehdittavina sekä valvoa, että ne tulevat lähetetyiksi;

esitellä hakemukset sellaisten todistusten saamisesta, jotka maistraatin puheenjohtaja voi ilman maistraatin päätöstä antaa, sekä laatia ja lähettää ne;

pitää poliisiasioita lukuunottamatta luetteloa maistraatin istuntoor. haastettavista sekä lykätyistä asioista;

huolehtia siitä, että maistraatissa käsitellyt asiat ulosotto- ja poliisiasioita lukuunottamatta, diarioidaan maistraatin antamien määräysten mukaan sekä että sanotuista asioista pidetään laeissa ja asetuk- sissa säädettyjä luetteloja sekä maistraatin mahdollisesti päättämiä muita luetteloja; sekä

antaa ja lähettää edellä mainituista luetteloista kirjoitettavat otteet ja niiden perusteella annettavat tilasto- ja muut tiedot.

Pöytäkirjanotteet maistraatin lopullisesti ratkaisemissa asioissa sekä kirjeet, jotka on laadittava maistraatin istunnoissa käsiteltyjen asiain johdosta, allekirjoittaa pormestari ja varmentaa maistraatinsihteerin, jollei allekirjoitus tämän työjärjestyksen määräysten mukaan kuulu muulle viranhaltijalle. Elinkeinoilmoitusten johdosta annettavat toimituskirjat allekirjoittaa maistraatinsihteerin yksin..

Maistraatinsihteerin kustantaa niiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisen, joista hän saa lunastuksen.

8 §. Maistraatinnotaarin velvollisuutena on:

laatia ja allekirjoittaa maistraatin kirjeet niissä virka-apuasioissa, jotka ilman maistraatissa tapahtunutta esittelyä voidaan toimittaa;

pitää pöytäkirjaa maistraatin istunnoissa poliisiasioissa;

laatia viimeistään viikon kuluessa poliisiasiaien pöytäkirja ja jättää se tarkistettavaksi sekä viimeistään viikon kuluessa tarkistuksesta toimittaa toimituskirjat;

pitää poliisiasiaien diaaria ja tehdä siihen tarpeelliset merkinnät;

pitää aluskiinnitys- ja alusrekisteriasiaienpöytäkirjaa ja hoitaa alusrekisteriä siihen kuuluvine asiakirjoineen sekä antaa toimituskirjat, laatia ja edelleen toimittaa maistraatin kuulutukset.

Pöytäkirjanotteet poliisiasioissa sekä kirjeet, jotka on laadittava maistraatin istunnoissa käsiteltyjen poliisiasiaien johdosta, kuin myös alusten kansallisuuskirjat ja alusrekisteriä koskevat kirjeet, tilastoilmoituksia lukuunottamatta, allekirjoittaa pormestari ja varmentaa maistraatinnotaari.

Maistraatinnotaari kustantaa niiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisen, joista hän saa lunastuksen.

9 §. Ensimmäisen ja toisen julkisen notaarin tulee vuoroonsa maistraatin määräysten mukaan virkahuoneessaan ja viraston ulkopuolella toimittaa notaarin virkaan kuuluvat virkatehtävät.

Ensimmäinen julkinen notaari on toisen julkisen notaarin lähin esimies, kuitenkin siten, että notaarien ollessa erimielisiä jostakin menettelystä, asian ratkaisee maistraatti.

Virkahuoneessa tapahtuvia tehtäviä ovat nimikirjoitusten, jäljennösten sekä ansioluetteloiden oikeaksi todistamiset, täysivaruus- ja

muiden virkaan kuuluvien todistusten ja pöytäkirjanotteiden antamiset ynnä kaupanvahvistukset. Viraston ulkopuolella toimitettavia tehtäviä ovat vekseliprotestit, obligatio- ja raha-arvonnat sekä muut notaarin läsnäoloa vaativat virkatoimet, kuin myös viraston ulkopuolella tapahtuvat kaupanvahvistukset.

Laissa ja asetuksissa erikseen määrättyjen luetteloiden lisäksi tulee julkisten notaareiden pitää yhtenäistä luetteloa toimittamistaan vekseliprotesteista.

Julkiset notaarit ovat velvolliset kunkin kuukauden 1 ja 15 päivien jälkeen viivytyksettä tilittämään rahatoimistolle muut paitsi julkisina kaupanvahvistajina virassaan kantamat lunastukset. Tilittävät lunastukset samoin kuin perityn leimaveron määrä on merkittävä maistraatin hyväksymille tilityslomakkeille.

10 §. Ulosottotoimen tarkkaajan tulee maistraatin vahvistaman työjärjestyksen mukaisesti jatkuvasti pitää silmällä ulosottoviraston toimintaa ja tilinpitoa varsinkin perimis- ja tilitystoimen osalta sekä toimittaa maistraattiin tehtyjen talletusten kirjanpidon ja kassanhoidon tarkastuksia.

11 §. Arkistonhoitajan tulee:

valvoa arkiston hoitoa, rekisteröidä ja merkitä arkistomateriaali, huolehtia arkistoitavien asiakirjojen järjestämisestä sidontaa varten ja niiden arvonasta, antaa jäljennöksiä ja todistuksia arkistossa säilytettävistä asiakirjoista;

järjestää arkistossa säilytettävät asemakaava- ja rakennuspiirustukset;

pitää maistraatin kalustoluetteloa;

pitää henkilökortteja ja nimikirjaa maistraatin viranhaltijoista sekä huolehtia nimikirjaotteiden antamisesta;

vastaanottaa maistraatin vahvistettaviksi saapuneet rangaistusvaatimukset ja pitää niistä luetteloa;

vastaanottaa maistraattiin talletettavat varat ja huolehtia niistä; avustaa maistraatin talousarvion laatimisessa sekä huolehtia talousarviossa maistraatin käytettäviksi asetettujen määrärahojen tilitystehtävistä;

antaa metsästyskortit ja huolehtia riistanhoitomaksujen sekä taporahojen tilittämisestä;

hoitaa toimimiehelle kuuluvat tehtävät;

huolehtia kaluston, konttoritarvikkeiden, paperin yms. hankinnasta; sekä

antaa asianomaisille oikeusneuvosmiehen ulosottoasioissa laatimat päätökset, välipäätökset, kirjelmät ja pöytäkirjat sekä kantaa niistä lunastus ja tilittää ne oikeusneuvosmiehelle.

Arkistonhoitaja kustantaa niiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisen, joista hän saa lunastuksen.

12 §. Kirjaajan tulee:

valvoa, että maistraattiin saapuvat virkakirjelmät kuin myös kaikki maistraatille osoitetut, kirjaajankonttoriin jätetyt kirjoitukset vastaanotetaan, varustetaan tarpeellisilla merkinnöillä sekä diaarioidaan;

pitää kaupparekisteriä ja antaa siitä otteita;

pitää luetteloa yhdistys- ja osuuskuntajilmoituksista;

pitää maistraatin päiväkirjaa tiedoksiantoasioista sekä toimittaa siitä tarpeelliset otteet; sekä

pitää huolta julkipanoista ja laatia ulosottoasioita käsiteltäessä tarvittavat luettelot.

Apulaiskirjaajan tulee avustaa kirjaajaa edellämainittujen tehtävien suorittamisessa.

13 §. Kirjaajan ja apulaiskirjaajan viran puolesta antamien todistusten lunastusmaksut jaetaan kirjaajan ja apulaiskirjaajan kesken siten, että kirjaaja saa lunastuksista kuusikymmentä ja apulaiskirjaaja neljäkymmentä prosenttia.

Kirjaaja ja apulaiskirjaaja kustantavat niiden todistusten puhtaaksikirjoittamisen, joista he saavat lunastuksen.

14 §. Maistraatin toimistoapulaisten tulee suorittaa ne puhtaaksikirjoitus- ja muut tehtävät, jotka pormestari määrää.

15 §. Kaupunginpalvelijoiden esimiehen tulee ensisijaisesti valvoa, että kaupunginpalvelijat viivytyksettä ja huolella suorittavat heille kuuluvat tehtävät. Tämän lisäksi tulee hänen myös osallistua tiedoksi- ja haastetehtävien suorittamiseen.

16 §. Kaupunginpalvelijoiden tulee huolehtia heille annettujen tiedoksi- antoasioiden ja haasteiden toimittamisesta ja ovat velvolliset maistraatin määräyksestä suorittamaan myös muita heille soveltuvia maistraatille kuuluvia tehtäviä.

17 §. Maistraatti voi tarpeen vaatiessa määrääjäksi, korkeintaan vuodeksi kerrallaan, siirtää maistraatinnotaarin suoritettavaksi eräitä tässä työjärjestyksessä lueteltuja maistraatinsihteerille kuuluvia tehtäviä ja päinvastoin. Niin ikään maistraatti voi antaa arkistonhoitajan tehtäväksi suorittaa myöskin muita kuin edellä 11 §:ssä lueteltuja tehtäviä.

18 §. Pormestaria ja neuvosmiehiä lukuun ottamatta on maistraatin viranhaltijain virantoimitusaika kello 8. 45-15. 45 paitsi lauantaisin kello 8. 45-13. 15.

Jos kaupungin virkasäännössä määrättyä viranhaltijain virantoimitusaikaa pidennetään tai lyhennetään, voi maistraatti vastaavasti muuttaa edellä 1 momentissa mainittua virantoimitusaikaa.

---

90. ASETUS VÄKIJUOMISTA ANNETUN LAIN TÄYTÄNTÖÖN-
PANOSTA.

Annettu kesäkuun 6 p:nä 1958. (Lyhennysote)
(Suomen as.-kok. 238/58)
(Vrt. kunn. as.-kok. 1932, s. 41)

Sosiaaliministerin esittelystä säädetään väkijuomista 9 päivänä
helmikuuta 1932 annetun lain (45/32) nojalla:

6 §.

Kunnallisvaltuuston asettamalla tarkastajalla on valta väkijuo-
main vähittäismyynnin valvontaa varten hankkia tarpeellisia selvityksiä
ja saada virka-apua viranomaisilta.

31 §. Sosiaaliministeriön asianomaisten tarkastajien tehtävänä on an-
nettujen määräysten mukaan lähinnä valvoa väkijuomain valmistusta,
varastointia ja niiden myyntiä väkijuomista annetun lain 82 §:ssä mai-
nittuihin tarkoituksiin sekä teknillisiin tarpeisiin myytyjen väkijuomain
käyttöä.

Väkijuomain vähittäismyynnin ja anniskelun valvonta kuuluu en-
si sijassa väkijuomayhtiölle sekä kunnallisvaltuuston asettamille tar-
kastajille.

Edellä mainittujen viranomaisten ja muiden valvontaa harjoitta-
vien ohella pitävät lääninhallitukset ja poliisiviranomaiset silmällä 1
ja 2 momentissa tarkoitettua toimintaa ja valvovat väkijuomista annetun
lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista myös muilta
osin. Poliisiviranomaisia avustavat valvonnassa raittiuslautakunnat ja
raittiuspoliisit, missä sellaisia on.

34 §. Väkijuomista annetun lain 16 §:ssä mainitun tarkastajan vaalis-
ta on kunnallisvaltuuston ilmoitettava väkijuomayhtiölle ja paikkakunnan
poliisiviranomaisille.

Väkijuomayhtiön hallintoneuvoston on toimitettava tarkastajalle
tieto antamistansa määräyksistä, jotka koskevat väkijuomaliikettä yleensä
ja sen harjoittamista asianomaisessa kunnassa.

Sosiaaliministeriöllä on oikeus tarpeen mukaan antaa ohjeita
tarkastajain toiminnasta.

41 §. Tällä asetuksella kumotaan väkijuomista annetun lain täytäntöön-
panosta 23 päivänä maaliskuuta 1932 annettu asetus (88/32) siihen myö-
hemmin tehtyine muutoksinein.

91. LAKI ASEMAKAAVALAIN 46 §:N MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 6 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 255/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1931:20)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 24 päivänä huhtikuuta 1931 annetun asemakaavalain (145/31) 46 §:ään näin kuuluva 4 momentti:

46 §. -----

Tässä pykälässä tarkoitetun hakemuksen käsittelyssä on soveltuvin osin noudatettava, mitä lainhuudatus- ja kiinnitysasiain käsittelystä tuomiokunnan arkistossa 1 päivänä marraskuuta 1945 annetussa laissa (1052/45) ja lainhuudatus- ja kiinnitysasiain käsittelystä kaupungissa 6 päivänä kesäkuuta 1952 annetussa laissa (240/52) on säädetty.

---

92. LAKI KUNNALLISLAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 6 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 256/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:143)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 27 päivänä elokuuta 1948 annetun kunnallislain (642/48) 107 § näin kuuluvaksi:

107 §. Kunnallisvaltuuston päätös, joka koskee uusia tai lisättyjä maksuja yleisestä liikenteestä, niinkuin tie-, silta-, satama- ja lauttamaksuja tai muita sellaisia, alistettakoon sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

---

93. VAJAAMIELISASETUS.

Annettu kesäkuun 14 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 263/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1927:27, 1943:170 ja 1958:32)

Sosiaaliministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään 7 päivänä maaliskuuta 1958 annetun vajaamielislain (107/58) 34 §:n nojalla:

1 Luku.

Yleiset säännökset.

1 §. Vajaamielislain 3 §:ssä säädetyn ylivalvonnan lisäksi on sosiaaliministeriön alaisten tarkastusviranomaisten tehtävänä valvoa vajaamielishuollon paikallisten viranomaisten toimintaa.

2 §. Sen lisäksi, mitä vajaamielislain 4 §:ssä on säädetty, sosiaalilautakunnan on:

1) järjestettävä tarpeen mukaan vajaamielisten hoidon ja kasvatuksen ohjausta ja neuvontaa sekä muutoinkin edistettävä kunnassa asuvien vajaamielisten kotihoitoa ja -kasvatusta;

2) ryhdyttävä mahdollisuuksien mukaan toimenpiteisiin sopivan opetuksen, askartelun ja työn järjestämiseksi kunnassa asuville vajaamielisille, jotka ovat sen tarpeessa; sekä

3) oltava yhteistyössä mielisairaslain (187/52) 4 §:ssä tarkoitettujen huoltotoimistojen ja muiden vajaamielishuollon alalla toimivien viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

2 Luku.

Vajaamielislaitokset.

3 §. Kunnallisen ja yksityisen vajaamielislaitoksen perustamislupaa sosiaaliministeriöltä haettaessa on hakemukseen liitettävä ehdotus laitoksen ohjesäännöksi, rakennusohjelmaksi julkisivu- ja pohjapiirroksiin sekä laskelma laitoksen perustamiskustannuksista.

4 §. Vajaamielislaitoksen ohjesääntöön, jossa on mainittava laitoksen nimi, omistaja ja kotipaikka, on otettava määräykset:

1) johtokunnasta, sen asettamisesta ja tehtävistä;

2) laitoksen toimihenkilöiden ottamisesta, erottamisesta, kelpoisuusehdoista, oikeuksista ja velvollisuuksista;

3) siitä, toimiiko laitos vajaamielislaisissa mainittuna keskuslaitoksena, päivähuoltolana tai sanotun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna muuna vajaamielislaitoksena;

4) laitokseen kuuluvista osastoista, hoito-, työ- tai opetusko- deista ja niiden tehtävistä sekä huollettavien sijoittamisesta niihin;

5) kun kysymyksessä on muu vajaamielislaitos kuin keskuslai- tos tai päivähuoltola, siitä, minkä keskuslaitoksen valvonnan alainen laitos on ja millä tavoin tämä valvonta on järjestetty sekä miten huol- lettavien tutkimus suoritetaan;

6) laitoksen hoito- ja kasvatustoiminnan sekä järjestyksenpidon yleisistä perusteista samoin kuin terveyden- ja sairaanhoidon järjeste- lystä;

7) perhehoidosta, sen valvonnasta ja huollettavien jälkihuollosta;

8) perusteista, joiden mukaan laitoksessa huollettaville voidaan suorittaa kehotusrahoja; sekä

9) muista sosiaaliministeriön tarpeellisiksi katsomista seikoista.

5 §. Vajaamielislain 5 §:ssä tarkoitettussa keskuslaitoksessa tulee ol- la huollettavien tutkimusta ja tarkkailua varten vastaanotto- ja tutkimus- osasto sekä tarpeen mukaan hoito-, opetus-, työ- ja muita osastoja tai -koteja.

6 §. Hoitokodilla tarkoitetaan vajaamielislaitosta tai sen erillistä osastoa, jossa huolletaan lähinnä heikosti kehittyviä tai vaikeasti hoi- dettavia syvästi vajaamielisiä; ja

opetuskodilla laitosta tai sen erillistä osastoa, jossa annetaan opetusta lähinnä kehitys- ja tottumiskykyisille vajaamieliselille; sekä työkodilla laitosta tai sen erillistä osastoa, jossa lähinnä kehi- tyksiän sivuuttaneille vajaamieliselille annetaan työopetusta ja hoitoa.

7 §. Vajaamielislain 5 §:n 2 momentissa mainitulla päivähuoltolalla tarkoitetaan lähinnä kehitys- tai tottumiskykyisten, rauhallisten vajaa- mielisten hoitoa, kasvatusta ja opetusta varten toimivaa päivähuoltolai- tosta.

8 §. Vajaamielislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettut vajaamieliset si- joitetaan sitä varten perustettuun tai järjestettyyn valtion laitokseen tai laitososastoon tahi sopimuksen mukaan kunnalliseen tahi yksityiseen vajaamielislaitokseen taikka sen osastoon.

9 §. Kunnallisen ja yksityisen vajaamielislaitoksen johtokunnassa tu- lee olla vähintään neljä jäsentä, joista yhden on oltava laitoksen vastuun- alainen lääkäri.

10 §. Kunnallisen ja yksityisen vajaamielislaitoksen johtajan ja lääkä- rin vaali on alistettava sosiaaliministeriön hyväksyttäväksi.

11 §. Vajaamielislaitoksessa on huollettavat sijoitettava heidän kehi- tystänsä ja huollon tarpeensa sekä muut sijoitteluun vaikuttavat sei- kat huomioon ottaen eri osastoihin tai hoito-, opetus- tahi työkoteihin taikka laitoksen valvonnan alaiseen perhehoitoon.

Huollettavien 1 momentissa tarkoitettusta sijoittamisesta samoin kuin heidän palauttamisestaan perhehoidosta laitoshoitoon päättää lää- kärinlausunnon hankittuaan laitoksen johtaja.

3 Luku.

Valtion vajaamielislaitokset.

12 §. Valtion vajaamielislaitoksia ovat Perttulan keskuslaitos, Kuhan- kosken opetuskoti ja Alavuden työkoti sekä tarpeen mukaan perustetta- vat vastaavat laitokset.

13 §. Valtion vajaamielislaitoksessa voi olla seuraavia virkoja ja toimia:

johtaja, apulaisjohtaja, lääkäri, kansakoulunopettaja, ammattiopettaja, työnjohtaja, ylikatsastaja, ylihoitajatar, sairaanhoitajatar, katsastaja, toimistoapulainen, hoitaja, lämmittäjä, apuopettaja, emännöitsijä, yövartija ja ompelija sekä tulo- ja menoarvion rajoissa muitakin ylimääräisiä ja tilapäisiä toimia.

14 §. Keskuslaitoksen ja opetuskodin johtajan ja lääkärin nimittää tai määrää valtioneuvosto sekä apulaisjohtajan ja opettajan sekä työkodin johtajan ja apulaisjohtajan sosiaaliministeriö sitten kun virka on ollut 30 päivän ajan haettavana. Määräyksen hoitaa väliaikaisena tai sijaisena keskuslaitoksen tai opetuskodin johtajan tahi vajaamielislaitoksen lääkärin virkaa taikka tointa antaa kuitenkin sosiaaliministeriö, joka myöskin myöntää heille virkavapautta enintään kolmen kuukauden ajaksi.

Muut laitoksen viran tai toimen haltijat nimittää tai määrää sekä työsuhteessa olevan henkilökunnan ottaa johtaja.

15 §. Kelpoisuusehtona vaaditaan:

- 1) johtajan virkaan filosofiankandidaatin tutkinto tahi muu vastaava virkaan pätevöittävä korkeakoulututkinto sekä sen ohella korkein arvosana kasvatustieteessä ja lisäksi tietopuolista ja käytännöllistä perehtyneisyyttä vajaamielishuoltoon;
- 2) apulaisjohtajan virkaan sama pätevyys kuin johtajan virkaan tai kansakoulunopettajan kelpoisuuden lisäksi yliopistollinen arvosana kasvatustieteessä sekä lisäksi käytännöllistä perehtyneisyyttä vajaamielishuoltoon;
- 3) keskuslaitoksen vastuunalaiselta lääkäriltä riittävää perehtyneisyyttä psykiatriaan;
- 4) työkodin johtajan ja apulaisjohtajan virkaan sama pätevyys kuin johtajan virkaan tai kansakoulunopettajan kelpoisuuden lisäksi yliopistollinen arvosana kasvatustieteessä sekä lisäksi tietopuolista ja käytännöllistä perehtyneisyyttä vajaamielishuoltoon;
- 5) opettajan virkaan kansakoulunopettajan kelpoisuuden lisäksi yliopistollinen arvosana kasvatustieteessä;
- 6) ammattiopettajan virkaan asianomaisen alan opettajapätevyys;
- 7) ylikatsastajan ja työnjohtajan toimeen asianomaisen alan ammattikoulu;
- 8) ylihoitajattaren ja sairaanhoitajattaren toimeen sairaanhoitajatarpätevyys;
- 9) katsastajan toimeen alan ammattikoulu tai muu vastaava koulutus;
- 10) toimistoapulaisen toimeen perehtyneisyys kirjanpito- ja toimistotehtäviin;
- 11) emännöitsijän toimeen emännöitsijäkurssin suorittaminen tai muu vastaava ammattikoulutus; sekä
- 12) hoitajan toimeen vajaamielishoitajan tai muu vastaava koulutus.

Vajaamielislaitoksen virkaa tai tointa täytettäessä on erityistä huomiota kiinnitettävä asianomaisen henkilökohtaiseen sopivuuteen ja perehtyneisyyteen vajaamielishuoltoon.

16 §. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtajana laitoksen johtaja sekä jäseninä apulaisjohtaja, laitoksen lääkäri ja yksi muu jäsen, jonka sosiaaliministeriö määrää.

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa ja on

päätösvaltainen, kun puheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä on saapuvilla. asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan on puheenjohtajan ääni ratkaiseva.

Johtokunnan käsittelemä asia on, johtokunnan niin päättyessä tai johtajan sitä vaatiessa, alistettava sosiaaliministeriön ratkaistavaksi.

17 §. Valtion vajaamielislaitoksen ohjesäännöstä on soveltuvin osin voimassa, mitä 4 §:ssä on säädetty.

4 Luku.

Perhehoito.

18 §. Vajaamielislain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua perhehoitoa voidaan järjestää niille huollettaville, joille sen katsotaan soveltuvan. Perhehoitoon sijoittamisesta ja sen lopettamisesta päättää laitoksen johtaja laitoksen lääkäriä kuultuaan.

Perhehoitoa varten on sitä järjestävällä vajaamielislaitoksella oleva perhehoitosääntö, jonka sosiaaliministeriö hyväksyy.

19 §. Perhehoitoa järjestettäessä on otettava huomioon:

- 1) että sijoituskodin asunto-olot ovat terveydellisesti ja muutoinkin tyydyttävät;
- 2) että perhe on elintavoiltaan säännöllinen ja sopiva vajaamielistä hoitamaan;
- 3) että sijoituskoti on niin lähellä laitosta, että hoitoa voidaan riittävästi valvoa; sekä
- 4) ettei samaan sijoituskotiin yleensä sijoiteta enempää kuin kolme vajaamielistä.

20 §. Kun vajaamielinen sijoitetaan perhehoitoon, on hoitajan kanssa tehtävä kirjallinen hoitosopimus, joka on laadittava sosiaaliministeriön vahvistamalle lomakkeelle. Hoitajalle on annettava sosiaaliministeriön vahvistaman mallin mukainen hoitokirja, johon merkitään:

- 1) huollettavan henkilötiedot;
- 2) hoitajan nimi, ammatti ja asuinpaikka;
- 3) hoidon alkaminen ja päättyminen sekä sen keskeytykset;
- 4) luettelo huollettavan mukana sijoituskotiin tuodusta omaisuudesta;
- 5) laitoksen antamat ohjeet huollettavan hoidosta ja kohtelusta sekä hänen työskentelystään;
- 6) huollettavalle annettu hoito ja havainnot hänen käyttäytymisestään ja terveydentilastaan; sekä
- 7) suoritettut tarkastukset.

21 §. Perhehoitoon sijoitettu huollettava on perhehoidon kestäessä pysyttävä laitoksen kirjoissa ja on hänen hoitoaan laitoksen toimesta valvottava vähintään kerran kuukaudessa tapahtuvin kotikäynnein.

5 Luku.

Vajaamielisyhteisö.

22 §. Vajaamielislain 9 §:ssä tarkoitetuksi valvojaksi voidaan määrätä myös mielisairaslain (187/52) 4 §:ssä tarkoitettujen hoitotoimiston ja asianomaisen suostumuksella toimiston viranhaltija tai muu mainittujen toimistojen ehdottama siihen suostuva henkilö.

Valvojan määräämisestä vajaamieliselle sekä valvonnan lakkauttamisesta on sosiaalilautakunnan tehtävä ilmoitus 1 momentissa mainitulle huoltotoimistolle.

23 §. Valvojan on, sen mukaan kuin sosiaalilautakunta määrää, annettava sosiaalilautakunnalle kertomus vajaamielisen valvonnasta.

6 Luku.

Vajaamielishuollon hakeminen, huoltoon ottaminen ja sen lakkauttaminen.

24 §. Vajaamielisiä laitoshuoltoon sijoitettaessa on etusija annettava vaikeasti kotona hoidettaville alle 16 vuotiaille syvästi vajaamielisille.

25 §. Vajaamielislain 15 §:ssä tarkoitettuun esitykseen on sosiaalilautakunnan liitettävä:

1) vajaamielisen vanhempien tai holhoojan tahi, jos vajaamielinen on oikeustoimikelpoinen, hänen oma suostumuksensa laitoshuoltoon sijoittamiseen taikka selvitys vajaamielisen lapsen tai nuoren henkilön ottamisesta lautakunnan huostaan;

2) vajaamielisen ja hänen vanhempiensa virkatodistus;

3) sosiaaliministeriön vahvistamalle lomakkeelle laadittu lääkerinlausunto;

4) sosiaaliministeriön vahvistamalle lomakkeelle laadittu selvitys vajaamielisen kotiooloista ja muista hänen huollon tarpeeseensa vaikuttavista seikoista;

5) selvitys vajaamielisen mahdollisesta koulunkäynnistä tai hänen vapauttamisestaan oppivelvollisuuden suorittamisesta;

6) vajaamielislain 5 §:n 3 momentissa ja 15 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa riittävä selvitys vajaamielisen vaarallisuudesta, rikollisista taipumuksista, irtolaisuudesta ja muista laitoshuollon tarpeeseen vaikuttavista seikoista; sekä

7) muu tarpeellinen selvitys.

Ennen kuin sosiaaliministeriö ratkaisee sille vajaamielislain 15 §:n 2 momentin nojalla alistetun asian, on siitä hankittava lääkintöhallituksen lausunto.

26 §. Vajaamielislaitoksen johtajan on ainakin kerran vuodessa otettava harkittavaksi, voidaanko huollettavan laitoshuolto lopettaa ja hänet poistaa laitoksesta.

Johtajan on ennen laitoshuollon lopettamista hankittava vajaamielislain 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua sosiaalilautakunnan lausunto ja tarpeen mukaan muuta selvitystä jälkihuollon tarpeesta ja sen mahdollisuuksista. Vajaamielisen poistamisesta laitoksesta on johtajan ilmoitettava edellä mainitulle ja vajaamielisen vastaisen oleskelukunnan sosiaalilautakunnalle sekä tarvittaessa tehtävä ehdotus valvojan määräämisestä ja muutoinkin huollon järjestämisestä laitoksesta poistettavalle vajaamieliselle.

Vajaamielislain 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua sosiaalilautakunnan on tarvittaessa tehtävä esitys holhouslautakunnalle sopivan holhoojan määräämiseksi laitoksesta poistetulle vajaamieliselle.

27 §. Vajaamielislaitokseen hoidettavaksi otetusta ja sieltä poistettua vajaamielisestä on laitoksen vastuunalaisen lääkärin viipymättä tehtävä ilmoitus asianomaiselle rekisteriviranomaiselle ja sen mielisaaranhuoltopiirin huoltotoimistolle, johon vajaamielisen asuinkunta kuuluu.

7 Luku.

Vajaamielishuollon kustannukset.

28 §. Sosiaaliministeriön asiana on hakemuksesta ratkaista, onko huollettava vajaamielislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu sellainen vajaamielinen, jonka hoitopäivämaksu mainitun lain 24 §:n 1 momentin nojalla suoritetaan valtion varoista tai jää valtion vastattavaksi.

29 §. Edellytyksenä valtionavun myöntämiseen vajaamielislaitoksen vuosimenoihin on sen lisäksi, mitä vajaamielislaisissa on säädetty, että laitoksessa on riittävä ja pätevä henkilökunta ja että laitoksen työtoiminnasta saadut tulot käytetään laitoksen hyväksi.

30 §. Perustamiskustannuksiksi, joihin vajaamielislain 20 ja 21 §:n mukaan annetaan valtionapua tai lainaa valtion varoista, luetaan menot rakennustontin ja muun, laitoksen varsinaiselle toiminnalle tarpeellisen maa-alueen ostosta, tontin raivauksesta ja tasoituksesta, laitokselle välttämättömien asuin-, hoito-, toimisto- ja talousrakennusten rakentamisesta ja täyteen kuntoon saattamisesta, viemäri- ja vedenhankintalaitteiden, sähkö- tai muiden voimalaitteiden hankkimisesta, välttämättömien teiden, aitausten ja muiden kiinteiden laitteiden tekemisestä sekä huone-, työ- ja talouskalujen, vaate- ynnä muiden tarpeellisten varusteiden samoin kuin hoito-, opetus-, leikki- ja urheiluvälineiden hankkimisesta sekä rakennustyön johtamisesta ja valvonnasta aiheutuvat menot.

Perustamiskustannuksiksi ei lueta laitoksen maatilalta sopivasti ja tarkoituksenmukaisesti saatavissa olevien tarveaineiden hankkimisesta, rakennusten säännöllisestä kunnossapidosta sekä kaluston ja muiden varusteiden vuotuishankinnoista aiheutuvia menoja eikä myöskään laajennus- tai peruskorjaustyössä käytettyjen huollettavien työn suoritusten arvoa.

31 §. Valtionapua tai lainaa valtion varoista laitoksen perustamiskustannuksiin on haettava sosiaaliministeriöltä ja on hakemukseen liitettävä 3 §:ssä tarkoitettu perustamislupa sekä rakennus-, laajentamistai hankintaohjelma kustannusarvioineen ja rakennuspiirustuksineen sekä muu tarpeellinen selvitys.

Sosiaaliministeriö vahvistaa myönnettävän valtionavun enimmäismäärän ja päättää valtionavun maksattamisesta perustamiskustannuksista esitettyjen tilitysten perusteella yhdessä tai useammassa erässä sen mukaan kuin rakennustyöt tahi perushankinnat ovat edistyneet.

Ennen valtionavun viimeisen erän suorittamista on esitettävä selvitys siitä, että rakennusohjelmassa mainitun maan ostot, muut hankinnat ja työt on asianmukaisesti suoritettu ja hyväksytty ja että rakennukset ja kalusto, joita varten valtionapua on myönnetty, on palovakuutettu täydestä arvosta.

32 §. Vuosimenoiksi, joihin vajaamielislain 22 §:n mukaan annetaan valtionapua, luetaan kaluston, vaatevaraston ja muiden tarpeellisten varusteiden vuotuishankinnoista, käytöstä, kunnossapidosta ja korjauksista, laitoksen varsinaisen henkilökunnan palkkauksesta ja eläkkeistä, sikäli kuin ne, huomioon ottaen henkilökunnan luontaisedut, eivät ylitä vastaavanlaisesta valtion virasta tai toimesta maksettavaa palkkausta tai eläkettä, työnantajan kansaneläke- ja lapsilisä- sekä tapaturmavakuutusmaksuista, huollettavien ja heidän ruokailunsa valvojan ruoasta, lääke- ja sidosaineista, vedenhankinnasta, lämmöstä ja valosta, keho-

tusrahoista, sähkö- tai muusta voimasta, pesusta, puhtaanapidosta ja desinfioimisesta sekä edellä 30 §:ssä tarkoitettujen rakennusten palovakuutuksesta ja johtuvat kustannukset sekä posti-, puhelin-, kirjeenvaihto- ja muut kansliamenot, laitostoiminnalle välttämättömistä kuljetuksista sekä vajaamielislain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua perhehoitosta ja sen valvonnan kannalta tarpeellisista matkoista aiheutuneet kustannukset, vuokramaksut laitokselle vuokratuista huoneistoista sekä laitoksen omille rakennuksille laskettu vuokra-arvo, jonka määräämisperusteet valtioneuvosto vahvistaa, sekä muut laitoksen toiminnalle tarpeelliset, sosiaaliministeriön hyväksymät vuosimenot.

Sosiaaliministeriö määrää hakemuksesta ne vajaamielislaitoksen toiminnalle tarpeelliset virat ja toimet, joiden palkkaus- ja eläkemenoihin valtio osallistuu.

33 §. Edellä 32 §:n 2 momentissa tarkoitettuja eläkkeitä ovat vajaamielislaitoksen toimihenkilöilleen eläkesäännön mukaisesti suorittamat eläkkeet, joiden osalta eläkeikään, eläkeoikeuden edellytyksiin, sairauden tai työkyvyttömyyden merkitykseen, eläkevuosien ja niiden keskeytyksen laskemiseen, eläkkeen määrääjässä hakemiseen, eläkkeen saamisen lakkaamiseen ja eläkkeiden maksattamiseen nähden soveltuvin osin noudatetaan virkamieseläkkeitä koskevia säännöksiä. Päätös tällaisen eläkkeen myöntämisestä on alistettava sosiaaliministeriön vahvistettavaksi.

Toimihenkilön eläkevuosiksi luetaan aika, jonka toimihenkilö kaksikymmentäyksi vuotta täytettyään on ollut vajaamielislaitoksen palveluksessa päätoimeksi katsottavassa tehtävässä, kuitenkin aikaisin-taan siitä ajankohdasta, jolloin laitos alkoi toimia vajaamielislaitoksena.

Eläkevuosiksi luetaan myös sellainen palvelusaika, jonka toimihenkilö virkamieseläkkeistä annettujen säännösten mukaan valtion viran tai toimen haltijana saisi lukea eläkevuosina hyväkseen.

Sosiaaliministeriö voi vajaamielislaitoksen esityksestä valtiovarainministeriötä kuultuaan erityisistä syistä oikeuttaa toimihenkilön laskemaan hyväkseen eläkevuosina muunkin kuin 2 momentissa tarkoitettun palvelusajan, kuitenkin enintään kahdeksan vuotta.

34 §. Valtionapua laitoksen vuosimenoihin on haettava kirjallisesti sosiaaliministeriöltä kultakin kalenterivuodelta sen tammikuun loppuun mennessä. Hakemukseen on liitettävä laitoksen varainhoitovuoden tulo- ja menoarvio, josta edellä 32 §:ssä mainitut menoerät selviävät, ja muu tarpeellinen selvitys.

Valtionapu maksetaan vuosineljänneksittäin, kuitenkin siten, että valtionavun suuruus tarkistetaan lopullisesti ja viimeinen avustuserä maksetaan vasta sen jälkeen kuin sosiaaliministeriö on hyväksynyt laitoksen tuloista ja menoista laaditun, johtokunnan puheenjohtajan ja laitoksen johtajan oikeaksi todistaman tilityksen. Tähän tilitykseen, jonka tulee olla sosiaaliministeriössä viimeistään tilitysvuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä, on liitettävä luettelo perhehoidossa olleista huollettavista ja ilmoitus heidän hoitoajostaan.

35 §. Laitoksen omistajan vaihdos ei aiheuta muutosta laitoksen oikeuteen saada vajaamielislaissa tarkoitettua valtionapua, mikäli vajaamielislain 33 §:stä ei muuta johdu ja mikäli edellytykset valtionavun saamiseen edelleen ovat olemassa.

36 §. Lainan myöntää sosiaaliministeriö.

Laina-ajasta, korosta ja muista lainaehdoista päättää valtioneu-

vosto. Mikäli ei tässä asetuksessa säädettyjä ehtoja ole täytetty, sosiaaliministeriö voi irtisanoa lainan.

37 §. Sosiaaliministeriö voi evätä valtionavun määrääjäksi tai kokonaan tai irtisanoa lainan, jos laitoksessa ilmenneet epäkohdat antavat siihen aihetta tai jos laitoksen toiminnan jatkamista ei voida pitää taroituksenmukaisena.

8 Luku.

Erinäisiä säännöksiä.

38 §. Ennen vajaamielisen siirtämistä laitoshoidosta perhehoitoon tai laitoksesta poistamista johtajan on laitoksen lääkäriä kuultuaan tehtävä tarvittaessa esitys vajaamielisen sterilisoimiseksi.

39 §. Tarkempia määräyksiä tämän asetuksen soveltamisesta antaa sosiaaliministeriö.

40 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1958 ja sillä kumotaan tylsämielisten hoitoa ja kasvatusta varten toimivista kunnallisista ja yksityisistä laitoksista 1 päivänä heinäkuuta 1927 annettu asetus (186/27) myöhempine muutoksineen sekä 28 päivänä elokuuta 1908 annettu asetus koskeva Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitoksen ottamista kokonansa valtiolaitoksen huostaan ja sen toiminnan järjestämistä (42/08).

94. HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSEN OHJESÄÄNNÖN MUUTOS.

Sisäasiainministeriön vahvistama kesäkuun 16 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä maaliskuun 26 p:nä 1958)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1949: 1, 1953:21 ja 1954:64)

Sisäasiainministeriö vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston maaliskuun 26 päivänä 1958 tekemän päätöksen, jonka mukaan maaliskuun 7 päivänä 1949 vahvistetun ja helmikuun 23 päivänä 1953 sekä heinäkuun 30 päivänä 1954 muutetun Helsingin kaupunginhallituksen ohjesäännön 7, 8, 12-16, 19 ja 21-32 §:t muutettiin seuraavasti:

7 §. Sen lisäksi, mitä kunnallislaissa säädetään, kaupunginhallituksen tulee:

1) tehdä kaikilla kunnallisen toiminnan aloilla aloitteita, joita hallitus katsoo tarpeen vaatimiksi ja kaupungin etua edistäviksi,

2) valvoa, että kaupungin lautakunnat ja virkamiehet suorittavat tehtävänsä voimassa olevia säännöksiä ja annettuja määräyksiä noudattaen sekä toimivat kaupungin etujen mukaisesti;

3) hoitaa sellaista kaupungin omaisuutta, jota ei lain tai voimassa olevien määräysten mukaan ole uskottu jonkin lautakunnan hoitoon,

4) antaa tarpeelliset ohjeet lautakuntien ja laitosten käytettäväksi annetun omaisuuden hoidosta sekä valvoa sellaisen omaisuuden hoitoa,

5) hoitaa kaupungin lahjoitusvaroja ellei siitä lahjoituskirjassa ole toisin määrätty,

6) antaa kaupunginvaltuuston tai muun viranomaisen siltä vaatimat lausunnot ja tiedot sekä

7) laadituttaa lauta- ja johtokuntien kaupunginhallitukselle annettavien toimintakertomusten perusteella vuosittain kunnalliskertomus kaupungin edellisen vuoden hallinnasta ja jakaa se kaupunginvaltuutetuille.

8 §. Niiden asioiden lisäksi, jotka voimassa olevien säännösten mukaan ovat kaupunginhallituksen ratkaistavia, kaupunginhallitus päättääköön kaupunginvaltuustolle alistusta tekemättä asiat, jotka koskevat:

1) kaupungin virastojen ja laitosten työajan vahvistamista kaupungin virkasäännössä annettujen määräysten rajoissa,

2) kunnallislain 98 §:ssä tarkoitettujen apulaisten palkkauksessa noudatettavien perusteiden vahvistamista,

3) viranhaltijoiden konekirjoitus- ja pikakirjoituslisien, luentopalkkioiden sekä viranhaltijan virkaan kuulumattomien erityistehtävien johdosta suoritettavien palkkioiden perusteiden vahvistamista,

4) kaupungin irtaimen omaisuuden vakuuttamista ja kaupungin velvollisuudeksi määrättyä muuta vakuuttamista,

5) kaupungin rakennusten rakennuspiirustusten hyväksymistä, jos kustannusarvio ei ylitä 100 milj. mk tai kaupunginvaltuuston vahvistamaa muuta määrää, ei kuitenkaan, jos kaupunginvaltuusto on pidättänyt

määrätyn rakennuksen tai rakennusryhmän piirustusten hyväksymisen itselleen,

6) kaupunginvaltuuston hyväksymiin luonnospiirustuksiin perustuvien pääpiirustusten hyväksymistä niissäkin tapauksissa, joissa kustannusarvio on suurempi kuin edellä 5) kohdan mukaan on määrätty,

7) vähäisten muutosten tekemistä kaupunginvaltuuston hyväksymiin luonnospiirustuksiin,

8) asuntorakennustoiminnan tukemiseen kaupunginhallituksen käytettäväksi merkityillä määrärahoilla rakennettavien rakennusten rakennuspiirustusten hyväksymistä,

9) rakennusjärjestyksen 40 §:n 8) kohdassa tarkoitetun lisätyn rakennuskorkeuden myöntämistä, milloin kysymyksessä ei ole asemakaavamääräyksistä poikkeaminen,

10) lykkäysten myöntämistä tonttien ja alueiden myyntiehtojen mukaisesta rakennusvelvollisuuden täyttämisestä, mikäli tätä tehtävää ei ole ohje- tai johtosäännössä annettu jollekin lautakunnalle,

11) irtaimen omaisuuden hankintaa kaupungin tarpeisiin kaupunginhallituksen käytettäväksi myönnettyjen määrärahojen rajoissa, sellaisen omaisuuden myyntiä ja käytettäväksi luovuttamista, siirtoa kaupungin virastolta tai laitokselta toiselle sekä kirjoista poistamista, kuitenkin ainoastaan, mikäli nämä tehtävät ohje- tai johtosäännön mukaan eivät ole jonkin lautakunnan tai viranhaltijan päätettäviä,

12) helputuksen tai vapautuksen myöntämistä kaupungille tulevien maksujen, korvausten ja muiden saatavien suorittamisesta, jollei kaupunginvaltuusto ole maksua erikseen vahvistanut taikka maksu perustu valtuuston hyväksymään taksaan, kuitenkin ainoastaan, mikäli tehtävää ei ole ohje- tai johtosäännössä annettu jollekin lautakunnalle tai viranhaltijalle,

13) helputuksen tai vapautuksen myöntämistä kaupungin palveluksessa olevien viranhaltijain ja työntekijäin velvollisuudesta korvata toiminnastaan kaupungille aiheutuneet vahingot, ellei asianomainen ole aiheuttanut vahinkoa tahallaan tai törkeällä tuottamuksella, taikka tehtävää ole ohje- tai johtosäännössä annettu jollekin lautakunnalle tai viranhaltijalle,

14) verojen ja maksujen maksuunpanossa tapahtuneiden virheiden oikaisemista ja veronhuojennusten myöntämistä, kuten siitä on laissa säädetty,

15) akordisopimusten tekoa ja sovinnosta päättämistä,

16) tileistä poistamista ja virheellisesti kannettujen varojen palautusta, ellei siitä ole toisin säädetty,

17) oikeuden myöntämistä raiteiden, johtojen, avo-viemäreiden sekä muiden laitteiden sijoittamiseen kaupungin omistamille yleisille paikoille,

18) vahingonkorvauksen myöntämistä niissä tapauksissa, joissa kaupunki on korvausvelvollinen tai joissa vahinkojen korvaaminen muuten katsotaan kohtuulliseksi, kuitenkin ainoastaan, mikäli tehtävää ei ole ohje- tai johtosäännössä annettu jollekin lautakunnalle tai viranhaltijalle,

19) käteisvarojen myöntämistä kaupungin virastoille ja laitoksille,

20) vahvistaa se määrä, jonka rajoissa kiinteistölautakunnalla on oikeus ostaa, myydä ja vaihtaa asemakaavan ja tonttijaon toteuttamista varten tarvittavia alueita,

21) kaupungin saatavien vakuudeksi vahvistettujen kiinnitysten etuoikeutta, ellei sitä ole ohje- tai johtosäännössä määrätty jonkin lautakunnan ratkaistavaksi,

22) asuntotuotannon edistämistä koskevassa lainsäädännössä kau-

pingille määrättyjä tehtäviä, ellei niitä ole ohje- tai johtosäännössä määrätty jonkin lautakunnan hoidettavaksi,

23) asuntotuotannon edistämistä koskevassa lainsäädännössä edellytetyn etuosto-oikeuden käyttämistä,

24) kaupungin edustajan nimeämistä yhteisöjen hallintoelimiin sekä niiden tilintarkastajiksi silloin, kun kaupungilla asianomaisten sääntöjen mukaan on siihen oikeus, ellei toisin ole määrätty,

25) yleisten ohjeitten antamista kaupungin huoneistojen tilapäisestä luovuttamisesta muuhun kuin virastokäyttöön sekä

26) teollisuuslaitosten erikoistariffien ja -hintojen, kaukolämmityksen lämmitysmaksujen, höyrymyyntimaksujen, liikennelaitoksen vuosilippujen hintojen ja meriliikenteestä perittävien maksujen sekä teurastamon muiden kuin käyttömaksujen ja lihantarkastusmaksujen vahvistamista, teollisuuslaitosten erikoishintojen osalta kuitenkin vain, mikäli tätä tehtävää ei ole ohje- tai johtosäännössä annettu jollekin lautakunnalle.

12 §. Yleisjaostolla on valta kaupunginhallituksen puolesta päättää asiat, jotka koskevat:

1) 8 §:n 11), 12), 13), 14), 17), 18), 19), 21) ja 22) kohdissa mainittuja tehtäviä,

2) 8 §:n 16) kohdassa mainittua virheellisesti kannettujen varojen palautusta,

3) kaupungin edustajain nimeämistä asunto- ja kiinteistöasakeyhtiöitten johtokuntiin sekä tilintarkastajiksi, milloin kaupungilla yhtiöjärjestyksen mukaan on siihen oikeus,

4) kaupungin edustajan määräämistä toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava sekä menettelyohjeiden antamista heille, kuitenkin vain, mikäli nämä tehtävät eivät ohje- tai johtosäännön mukaan kuulu jollekin lautakunnalle tai viranhaltijalle, taikka ellei kaupunginhallitus ole toisin määrännyt,

5) kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen asettamien tahi viimeksi mainitun suostumuksella asetettujen valiokuntien, komiteoiden ja toimikuntien asiantuntijoiden ja sihteerien palkkioiden hyväksymistä maksettavaksi,

6) varojen myöntämistä erikseen vahvistettujen perusteiden mukaan kaupungin hallituksen käytettäväksi osoitetuista määrärahoista,

7) määrärahojen myöntämistä kaupunginhallituksen käytettäväksi osoitetuista varoista muissa kuin edellä 1), 5) ja 6) kohdissa mainituissa tapauksissa, mikäli kustannukset eivät ylitä 200 000 mk tai kaupunginvaltuuston vahvistamaa tätä suurempaa määrää,

8) kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä suoraan kaupunginhallituksen alaisten virastojen ja laitosten käytössä olevien huoneistojen luovuttamista tai vuokraamista kokouksia, neuvotteluja, hyväntekeväisyystilaisuuksia ja muuta tilapäiskäyttöä varten,

9) luopumista asuntotuotannon edistämistä koskevassa lainsäädännössä edellytetystä kaupungin etuosto-oikeuden käyttämisestä,

10) kaupunginhallituksen päätökseen perustuvan tilaisuuden järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten hyväksymistä maksettavaksi sekä

11) anomusta oman auton käyttämiseen virka-ajoihin vahvistettua korvausta vastaan.

13 §. Kaupunginjohtajan tehtävänä on, sen lisäksi, mitä kunnallislaissa säädetään ja huomioon ottaen soveltuvin osin myöskin tämän ohjesäännön 14 §:n määräykset:

1) valvoa kaupunginhallitukselle esiteltävien asioiden valmistelua ja määrätä, missä järjestyksessä ne on esiteltävä,

2) valvoa kaupungin hallintoa sekä tehdä kaupunginhallitukselle tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä,

3) valvoa kaupungin lauta- ja johtokuntien, toimikuntien ja komiteoiden sekä virastojen ja laitosten sekä niiden viranhaltijain toimintaa ja ryhtyä toimenpiteisiin havaitsemiensa epäkohtien poistamiseksi,

4) olla läsnä tai huolehtia siitä, että kaupungin edustaja on läsnä kaupungin edustustilaisuuksissa sekä edustaa tai määrätä joku muu edustamaan kaupunginhallitusta lainojen ottamista ja muita tärkeitä asioita koskevissa neuvotteluissa, ellei kaupunginhallitus erityistapauksissa toisin päättää.

Kaupunginjohtajalla on lisäksi valta kaupunginhallituksen puolesta päättää asiat, jotka koskevat

5) kaupungin edustustilaisuuksien järjestämistä ja niistä aiheutuvien menojen hyväksymistä maksettavaksi, mikäli kustannukset eivät ylitä 30 000 mk tai kaupunginvaltuuston vahvistamaa tätä suurempaa määrää.

Kaupunginjohtaja on oikeutettu olemaan läsnä lauta- ja johtokuntien, valiokuntien sekä toimikuntien ja komiteoiden kokouksissa ja käyttämään niissä puhevaltaa, mutta ei äänioikeutta, ellei hän ole mainitun elimen jäsen.

14 §. Kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien tulee kunkin toimialallaan:

1) pitää huolta, että johtajille vahvistetun työnjaon mukaan hänen toimialaansa kuuluvat asiat huolellisesti valmistellaan ja esitellään kaupunginhallitukselle tai sen jaostoille,

2) valvoa, että kaupunginhallituksen ja sen jaostojen päätökset hänen toimialaansa kuuluvissa asioissa pannaan täytäntöön,

3) seurata tarkasti sen lauta- tai johtokunnan toimintaa, johon kaupunginhallitus tämän ohjesäännön 17 §:n mukaan on valinnut hänet edustajakseen,

4) seurata tarkasti kaupunginhallituksen johtosäännön mukaan hänen toimialaansa määrätyn lauta- tai johtokunnan, viraston taikka laitoksen toimintaa, sekä tehdä kaupunginhallitukselle tarpeelliseksi katsomiaan lauta- tai johtokunnan, viraston tai laitoksen toimintaa sekä niiden kehittämistä tarkoittavia esityksiä,

5) olla saapuvilla kaupunginvaltuuston ja, mikäli mahdollista, valtuuston asettamien valiokuntien kokouksissa hänen toimialaansa kuuluvia asioita käsiteltäessä, kuitenkin lukuun ottamatta kaupungin hallintoa tarkastavien valiokuntien kokouksia.

Kaupunginjohtajalla ja apulaiskaupunginjohtajilla on lisäksi valta kaupunginhallituksen puolesta päättää asiat, jotka koskevat:

6) kaupunginhallituksen käsiteltävien asioiden valmistelussa tarvittavien lausuntojen ja selvitysten hankkimista,

7) kaupunginhallitukselle saapuneiden ilmoitusluontoisten asioiden tiedoksiantoa asianomaiselle kaupungin viranomaiselle sekä niistä aiheutuvia muita toimenpiteitä, sikäli kuin asialla ei ole yleisempää merkitystä,

8) sellaisten kaupunginhallitukselta pyydettyjen lausuntojen ja tietojen antamista, joilla ei ole yleisempää merkitystä, sekä

9) kunnallislain 93 §:ssä tarkoitettujen lautakuntien lausuntojen ja esitysten lähettämistä valtion viranomaisille.

Kiinteistötointa johtavalla apulaiskaupunginjohtajalla on edellä olevan lisäksi valta kaupunginhallituksen puolesta tehdä esityksiä valtion viranomaisille asuntotuotantolaissa tarkoitettujen omakotitalojen rakentamista ja rahoitusta koskevissa asioissa.

Rahatointa johtavalla apulaiskaupunginjohtajalla on edellä olevan lisäksi valta kaupunginhallituksen puolesta

- 1) antaa selitykset ja lausunnot sekä päättää kaupungin valitusoi-
keuden käyttämisestä verotusta ja verojen ulosottoa koskevissa asiois-
sa, milloin hän ja asianomainen esittelijänä toimiva viranhaltija ovat
asiassa yhtä mieltä, jos he ovat eri mieltä, päättää asiasta yleisjaosto,
- 2) päättää 8 §:n 16) kohdassa mainituista tileistä poistoista,
- 3) päättää kaupungin kassavarojen sijoittamisesta tilapäisesti eri
pankkilaitoksiin, ellei kaupunginhallitus ole toisin määrännyt,
- 4) ottaa kaupungille tilapäisluottoa pankkilaitoksista, ellei kaupun-
ginhallitus ole toisin määrännyt,
- 5) antaa kaupungin viranomaisille ohjeita ja vaatia heiltä selvityk-
siä valtionapujen anomista tai maksattamista koskevissa asioissa sekä
- 6) antaa selitykset ja lausunnot sekä päättää kaupungin valitusoi-
keuden käyttämisestä koiraveroja koskevissa asioissa.

15 §. Kaupunginhallituksen johtosäännössä määrätään kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien välisestä työnjaosta sekä asioiden esittelemisestä kaupunginhallitukselle ja sen jaostoille.

16 §. Mitä edellä tämän ohjesäännön 14 §:n 3) kohdassa on kaupungin-
johtajasta ja apulaiskaupunginjohtajasta määrätty, noudattakoon myös
vuodeksi valittu kaupunginhallituksen jäsen, joka on valittu hallituksen
edustajaksi lauta- tai johtokuntaan tai määrätty valvomaan kaupungin-
hallituksen alaisen viraston tai laitoksen toimintaa.

Hänen tulee myös pyydettyäessä antaa kaupunginhallitukselle, kau-
punginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle tietoja
lauta- tai johtokunnan toimialaan kuuluvista asioista.

19 §. Lautakuntien on kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien
käytettäväksi viipymättä toimitettava heidän pyytämänsä tiedot ja selvi-
tykset sekä annettava heille muutakin apua, jonka he katsovat tarpeellii-
seksi.

21 §. Kaupunginhallituksen yleisenä valmistelu- ja toimeenpanoelimenä
toimii kaupunginkanslia, jonka johtosäännön kaupunginvaltuusto vahvis-
taa. Kaupunginkanslia hoitaa myös kaupunginvaltuuston ja kaupunginhal-
lituksen sihteerin ja kansliatehtävät.

Kaupunginkanslian päällikkönä on kaupunginsihteerin, jolla tulee
olla tuomarinvirkaa varten vaadittava lainopillinen loppututkinto tai muu
virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkin-
to ja yleistä tointa hoidettaessa saavutettu erityisen hyvä perehtyminen
kunnallishallintoon sekä sen lisäksi taitoa ja kokemusta sihteerintehtä-
vien hoitamisessa.

22 §. Kaupungin rationalisoimistoiminnan keskuselimenä toimii kaupun-
ginhallituksen järjestelytoimisto, jonka johtosäännön kaupunginvaltuus-
to vahvistaa. Hallinnollisesti järjestelytoimisto kuuluu kaupunginsihtee-
rin alaisuuteen.

23 §. Kaupungin lakiasioita hoitavana elimenä toimii, mikäli tämänlaa-
tuisia tehtäviä ei ole uskottu jollekin muulle kaupungin viranomaiselle,
kaupunginhallituksen asiamiestoimisto, jonka johtosäännön kaupungin-
valtuusto vahvistaa.

Asiamiestoimiston päällikkönä on kaupunginlakimies, jolla tulee
olla tuomarinvirkaa varten vaadittava lainopillinen tutkinto.

Kaupunginlakimies on kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohta-
jien ohella oikeutettu kaupungin puolesta vastaanottamaan tiedonantoja.

24 §. Kaupungin hankintatoimen keskuselimenä toimii kaupungin hankin-
tatoimisto, jonka johtosäännön kaupunginvaltuusto vahvistaa.

25 §. Kaupungin kunnallishallintoa ja sen taloudellisia, yhteiskunnallisia sekä väestö-, sivistys- ja muita oloja koskevia tilasto- ja muita tietoja kokoavana, järjestelevänä ja julkaisevana elimenä toimii kaupungin tilastotoimisto, jonka johtosäännön kaupunginvaltuusto vahvistaa.

26 §. Kaupungin keskuksilivirastona ja keskuksassana toimii rahatoimisto, jonka johtosäännön kaupunginvaltuusto vahvistaa.

27 §. Mikäli tarpeelliseksi katsotaan, voidaan kaupunginhallituksen alaiseksi perustaa muitakin virastoja kuin 21-26 §:ssä mainitut, ja vahvistaa kaupunginvaltuusto niiden johtosäännöt.

28 §. Kunkin vuoden ensimmäisessä kokouksessa kaupunginhallitus valitsee kaksi vuodeksi valittua jäsentään kaupungin tilisäännön määräysten mukaan tarkastamaan rahatoimiston varojen hoitoa.

Kaupunginhallituksen tulee määrätä jotkut jäsenistään vähintään kahdesti vuodessa ja muulloinkin, kun syytä on, tarkastamaan kaikki hallituksen hoidossa olevat vakuusasiakirjat sekä ryhtyä tarkastuksen aiheuttamiin toimenpiteisiin kaupungin oikeuden ja edun säilyttämiseksi.

29 §. Kaupunginhallituksen ja sen jaostojen kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, kokouksessa käsitellyt asiat ja niissä tehdyt päätökset.

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja ja kaupunginhallituksen jäsen, joka on ollut kokouksessa käsiteltyä asiaa päättämässä ja tahtoo eriyvän mielipiteensä pöytäkirjaan merkittäväksi, ilmoittakoon siitä suullisesti tai kirjallisesti viimeistään pöytäkirjaa tarkistettaessa.

Kaupunginhallituksen samoin kuin jaoston pöytäkirjan tarkistaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä.

Kaupunginhallituksen kirjelmät allekirjoittaa hallituksen puolesta kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja ja varmentaa joku kaupunginkanslian viranhaltija, veroasioissa kuitenkin asianomainen esittelijä.

Lähetepäätökset ja asiain valmistelua koskevat kirjelmät allekirjoitetaan kaupunginhallituksen määräämällä tavalla.

30 §. Kaupunginhallituksen puolesta tehtävät kirjalliset sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa kaupunginjohtaja ja varmentaa kaupunginlakimies, ellei kaupunginhallitus ole toista tai toisia henkilöitä siihen valtuuttanut.

31 §. Kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien toimivaltansa rajoissa tekemistä lopullisista päätöksistä on kunkin johtajan osalta pidettävä erityistä päätösluetteloa, johon merkityt päätökset asianomaisen johtajan on allekirjoitettava. Päätösluettelosta annettavat otteet todistaa virallisesti oikeiksi tehtävään määrätty viranhaltija.

32 §. Kaupunginvaltuusto on oikeutettu vahvistamaan kaupunginhallituksen johtosäännössä lain ja asetusten sekä tämän ohjesäännön rajoissa antamaan tarkempia määräyksiä kaupunginhallituksen toiminnasta ja tehtävistä.

95. KONEKIRJOITUS-, KONEKIRJANPITO- JA PIKAKIRJOITUSLISÄN HUOMIOON OTTAMINEN YLITYÖKORVAUSTA, VUOSILOMA-AJAN PALKKAA JA KAHDEN KUUKAUDEN SAIRAUSSLOMA-AJALTA MAKSETTAVAA PALKKAA LASKETTAESSA.

Palkkalautakunnan päätös kesäkuun 17 p:ltä 1958.

Palkkalautakunta päätti mainittuna päivänä ilmoittaa kaikille lauta- ja johtokunnille sekä virastoille ja laitoksille, että konekirjoituslisä, konekirjanpitolisä ja pikakirjoituslisä on otettava huomioon laskettaessa niihin oikeutetun viranhaltijan ylityökorvausta, vuosiloma-ajan palkkaa ja kahden kuukauden sairausloma-ajalta maksettavaa täyttä palkkaa.

---

96. VESILAITOKSEN TAKSAN KOROTUS.

Kaupunginvaltuuston päätös kesäkuun 18 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1953:88)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:
että kaupunginvaltuuston 29. 4. 1936 vahvistaman vesilaitoksen
taksan mukaan laskettavat maksut korotetaan veden hinnan osalta seu-
raaviin yksikköhintoihin:

Kulutus	Maksu
vuosineljänneksessä	
0 - 2 000 m ³	25 mk/m ³
2 001 - 4 000 "	24 "
yli 4 000 "	23 "

että muut sanotun taksan mukaan laskettavat maksut korotetaan
11-kertaisiksi 29. 4. 1936 vahvistettuihin maksuihin verrattuna.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että näin korotettua taksaa
sovelletaan veden hinnan osalta siihen kulutukseen, joka alkaa vuoden
1958 viimeisen neljänneksen mittarien lukemisen jälkeen, ja muiden
maksujen osalta 1. 1. 1959 lukien.

97. ERÄIDEN ASIAKIRJARYHMIEN OSITTAINEN HÄVITTÄMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös kesäkuun 18 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:120)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä erinäisten kunnallisiin arkistoihin kuuluvien asiakirjojen hävittämisestä 13. 9. 1956 annetun sisäasiainministeriön päätöksen 4 §:n nojalla

määrätä, että kaupunginvaltuuston sekä kaupungin hallintoelinten, virastojen ja laitosten arkistoista saadaan hävittää eräät jäljempänä olevassa taulukossa luetellut, vuonna 1932 ja sen jälkeisenä aikana syntyneet asiakirjat, ottamalla huomioon ne säilytyksen vähimmäisajat, jotka taulukossa kunkin asiakirjaryhmän kohdalla on mainittu,

määrätä, että arkistoista lisäksi saadaan hävittää vastaavanlaisia asiakirjoja vuosilta 1920-1931, kuitenkin ainoastaan, mikäli kaupunginarkisto katsoo, että hävittäminen voidaan suorittaa virkatoiminnalle ja tieteelliselle tutkimustyölle haittaa tuottamatta,

oikeuttaa asianomaiset virastot ja laitokset sekä kaupunginarkiston yhdessä ratkaisemaan, onko hävitettävä asiakirja-aineisto sisällöltään sellaista, että se on poltettava, tai voidaanko se asiakirjojen julkisuudesta annettuja säännöksiä loukkaamatta myydä jätepaperina sekä hyväksyä seuraavan taulukon mukaiset asiakirjojen säilyttämisen vähimmäisajat:

I. Yleisluontoiset asiakirjaryhmät.

Asiakirjaryhmä:

Säilyttämisen vähimmäisaika
ja muita määräyksiä:

A. Merkintäkirjat.

1. Postikirjat.	10 vuotta; puuttuvan diaarin korvikkeena säilytetään pysyvästi.
2. Tulotositteiden kuittausluettelot.	10 vuotta.
3. Maksusitoumus- ja todistusluettelot.	10 vuotta.
4. Moottoriajoneuvojen ajopäiväkirjat.	5 vuotta.

B. Luettelot.

5. Luettelojen ylimääräiset konseptit, toistees ja jäljennökset sekä sellaiset tilapäisluontoiset apuluettelot ja -kortistot, jotka on laadittu yksinomaan viranomaisen oman toimistotyön helpottamiseksi.	Säilytetään siihen saakka, kun pysyvästi säilytettävä luettelo on valmis, kuitenkin vähintään 1 vuosi.

6. Irtaimistoluettelot, irtaimiston hankintakirjat ja -kortit sekä irtaimiston poistoluettelot.
7. Kunnallisvaltuuston ja -hallituksen sekä kunnallisten lautakuntien ja johdokuntien kokousten kutsulistat.

C. Pöytäkirjat.

8. Pöytäkirjojen ja esittelylistojen ylimääräiset konseptit, jäljennökset ja toisteet.

D. Toimitteet (konseptit).

- 9a. Ylimääräiset toisteet, jäljennökset ja monisteet viranomaisten omista asiakirjoista sekä
- 9b. Tilapäiset muistutpanot ja luonnokset.

E. Saapuneet asiakirjat.

10. Sellaiset saapuneet kirjeet, joita ei käsitellä kokouksissa, kuten erilaiset tiedustelut, tarjoukset, tilaukset ja todistuspyynnöt.
11. Sellaiset monisteet, jäljennökset ja otteet, joista kunnan arkistossa säilyy yksi kappale joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä.
12. Sellaiset saapuneet ilmoitukset, työpäiväkirjat ja työselostukset, joiden yksinomaisena tarkoituksena on joko kunnan kassan tai tilinpidon tarkkailu taikka kunnan viranhaltijan työskentelyn tai kunnan toimesta tehdyn muun työn valvonta.

10 vuotta; hankintakirjat ja -kortit säilytetään niin kauan kuin niihin merkittyjä esineitä on käytössä.

2 vuotta.

Säilytetään siihen saakka, kun pysyvästi säilytettävä pöytäkirja on tarkistettu.

a) 2 vuotta

b) 5 vuotta

seuraavat poikkeukset: Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginkanslia, musiikkilautakunta, kaupunginorkesteri ja väestönsuojelulautakunta.

a) 2 vuotta
b) 20 vuotta

10 vuotta

seuraavat poikkeukset:

Sairaalat, sosiaalihuolto, lastensuojelutoimi, holhouslautakunta, oikeusaputoimisto, huoneenvuokralautakunnat ja huoneenvuokratoimisto

20 vuotta

Rahatoimisto, kaupunginarkisto, palkkalautakunta, kiinteistöjen hallinto, palotoimi, terveydenhoito, raittiuslautakunta, kansakoulu, työväenopistot, Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti, musiikkilautakunta, kaupunginorkesteri, väestönsuojelulautakunta ja asutuslautakunta.

pysyvästi

2 vuotta; toiminnan kannalta tärkeät säilytetään pysyvästi.

10 vuotta.

13. Sellainen kunnalliskertomuksen tai kunnan toimesta tehdyn muun kertomuksen, selvityksen tai tilaston laatimista varten kertynyt aineisto, jonka sisältämät tiedot kaikilta olennaisilta osiltaan on otettu laadittuun kertomukseen, selvitykseen tai tilastoon taikka säilyvät lähettäjän arkistossa.
14. Kunnallishallitukselle tai lautakunnille saapuneet talousarvioehdotukset.
15. Saapuneet kuulutukset.
16. Viranhakuasiakirjat.
- Säilytetään siihen saakka, kun pysyvästi säilytettävä kertomus, selvitys tai tilasto on valmis, kuitenkin vähintään 2 vuotta.
- Säilytetään pysyvästi.
- Säilytetään pysyvästi.
Nimitettyjen pysyvästi; muut 2 vuotta.

G. Tiliasiakirjat.

19. Kannettujen maksujen kuittivihkojen kannat sekä tositteista erillään säilytettävät kuittien kaksoiskappaleet.
20. Tilikirjojen ja tositteiden konseptit, kaksoiskappaleet ja jäljennökset.
21. Varastotilin erittelykortit sekä varastojen tavarakortit.
22. Tavaratilaukset, niiden toistheet ja tavaroiden lähetysohjeet (kuormakirjat) sekä osto- ja maksuosoitusten, maksusitoumusten ja avustusten luovutusmääräysten toistheet.
- Säilytetään siihen saakka, kun tositteena oleva kuitti on tarkastettu ja vastuuvapaus on myönnetty.
- Säilytetään siihen saakka, kun alkuperäiset pääkappaleet on tarkastettu ja tilintarkastuksen aiheuttamat lisätutkimukset ovat päättyneet ja vastuuvapaus on myönnetty. Säilytetään pysyvästi, jos vastaavat pääkappaleet ovat tuhoutuneet.
- 10 vuotta.
- Säilytetään siihen saakka, kun vastuuvapaus on myönnetty, kuitenkin vähintään 2 vuotta.

II. Kunnan eri tehtävien mukaan luetellut asiakirjaryhmät.

Asiakirjaryhmä:

a) Vero- ja ulosottoasiakirjat.

23. Kunnallisveron tuloilmoitukset.
24. Taksoituslautakunnalle saapuneet verovelvollisten palkkoja koskevat ilmoitukset (saapuneet palkkatiedot).
25. Palkasta, eläkkeestä, elinkorosta ja osingosta pidätetyn ennakon jakoluettelot.
26. Saapuneet verovalituspäätökset.
29. Ulosottomiehen arkistoon kuuluvat verojen ja maksujen perimisluettelot.
30. Ulosottomiehen palautusluettelot perimättä jääneistä veroista ja maksuista.
- Säilyttämisen vähimmäisaika ja muita määräyksiä:
- 10 vuotta eräin valtiovarainministeriön määräämin poikkeuksin.
5 vuotta.
- 10 vuotta.
- 10 vuotta.
- 10 vuotta.
- 10 vuotta.
- 10 vuotta.

31. Verojen ja maksujen perimistä koskevat virka-apukirjeet sekä palautuneet maksuliput ja jäämäluetteloiden otteet. 10 vuotta.
32. Lääninhallitukselle lähetettyjen perimistilastojen toisteet. 5 vuotta.
33. Ulosottomiehelle saapuneet yksityisiä ulosottotapauksia koskevat kirjeet, tuomiot, päätökset ja pöytäkirjanotteet sekä näihin liittyvät muut asiakirjat (koskee vain kaupunginvoutreja). Saadaan hävittää, kun 20 vuotta on kulunut siitä, kun täytäntöönpano lainvoimaisen tuomion tai päätöksen nojalla on täysin loppuunsaatettu ja hakijalle on siitä toimitettu tilitys tai muu lopullinen selvitys.
34. Pakkoperimiskuittien toisteet. 10 vuotta.
35. Kunnallisverokuittien ja veronpalautuskuittien kupongit. 10 vuotta.
36. Kansaneläkemaksujen pidätystodisteet. 10 vuotta.
37. Koiraveron kortit ja luettelot. 10 vuotta.
- b) Palotoimi.*
38. Palopäällikön palotarkastuskirjat ja -kortit. 10 vuotta.
39. Palotarkastuspöytäkirjat. 5 vuotta; tieteellistä tutkimusta varten on säilytettävä kaikki pöytäkirjat joka kymmenenneltä vuodelta.
- c) Rakennustarvikkeiden säännöstely.*
41. Rakennustarvikkeiden jakoluettelot. 5 vuotta.
42. Rakennustyö lupien toisteet. 5 vuotta.
43. Rakennustarvikkeiden ostolupien toisteet. 5 vuotta.
44. Rakennustyö lupa- ja tarvikeanomukset niihin liittyvine piirustuksineen. 5 vuotta.
45. Rakennustarkkailukortit. 5 vuotta.
- d) Sosiaalihuolto.*
- Asevelvollisten ja heidän omaistensa avustaminen:
46. Kuukausipalkka-, huoltoraha- ja vuokrarahakirjat sekä sotilasavustuskirjat. 10 vuotta.
47. Sotakuukausipalkkahakemukset (ilmoitukset sotakuukausipalkan määräämistä varten). 10 vuotta.
48. Sotakuukausipalkan lisän hakemukset ja niihin liittyvät puolustusministeriön päätökset. 10 vuotta.
49. Huoltorahahakemukset sekä niihin liittyvät lääninhallituksen päätökset. 10 vuotta.
50. Vuokrarahahakemukset. 10 vuotta.
51. Erorahahakemukset. 10 vuotta.
52. Odotusrahan ja sen lisäyksen hakemukset. 10 vuotta.
53. Kurssirahan lisäyksen ja asumiserolisan hakemukset. 10 vuotta.

54. Sotilasavustushakemukset. 10 vuotta.
 55. Asevelvollisuuden suorittamista koskevat todistukset ja kotiuttamisilmoitukset sekä asianomaisille lautakunnille näissä asioissa saapuneet kirjeet, valtakirjat ja virkatodistukset. 10 vuotta.

Muita sosiaalihuollon asiakirjoja:

56. Lapsilisäilmoitukset. Saadaan hävittää 10 vuoden kuluttua siitä, kun ilmoitukseen perustuva viimeinen lapsilisämaksu suoritettiin.
 57. Äitiysavustushakemukset. 10 vuotta.
 58. Perhelisähakemukset. 10 vuotta.
 59. Äitiysavustus-, perhelisä- ja lapsilisäkortit. Saadaan hävittää sen jälkeen, kun 10 vuotta on kulunut korttiin tehdystä viimeisestä maksamismerkinnästä.
 60. Kodinperustamislainahakemusten jäljennökset sekä niihin liittyvät sosiaaliministeriön päätös jäljennökset. 10 vuotta.
 61. Juopuneina tavattuja henkilöitä koskevat ilmoitus- ja yhdistelmäkortit. 10 vuotta asianomaista henkilöä koskevasta viimeisestä merkinnästä. Mikäli ilmoitukseen yhdistelmäkorttiin, saadaan ilmoituskortti hävittää sen jälkeen, kun nämä merkinnot on tehty.
 62. Kansaneläkelaitokselta saapuneet eläkepäätökset. Saadaan hävittää asianomaisen henkilön kuoltua.

e) *Opetus- ja sivistystoimi.*

63. Koulujen luokkapäiväkirjat. 10 vuotta; Aleksis Kiven, Taivallahden, Cygnaeuksen ja Munkkiniemen kansakoulut säilyttävät pysyvästi kaikki luokkapäiväkirjat. *Pysyvästi säilytetään kaikki päästötodistusten arvosanoja sisältävät päiväkirjat* sekä lisäksi tarkkailu- ja apukoululuokkien jokaisen vuosiluokan kaikki päiväkirjat joka kymmenenneltä vuodelta kansakoulun tarkastajien määräämissä kouluissa. Ammattikoulujen luokkapäiväkirjat säilytetään pysyvästi.
 65. Kouluun ilmoittautuneiden oppilaiden virkatodistukset. ½ vuotta.
 66. Oppilaiden vanhempien palauttamat, oppilaiden tervyydentilaa koskevat kyselylomakkeet. Saadaan hävittää sen jälkeen, kun oppilas on eronnut, ei kuitenkaan aikaisemmin kuin 10 vuoden kuluttua, ja ehdolla, että tarvittavat tiedot lomakkeesta on viety oppilaan terveystkorttiin.
 67. Kirjastoihin palautetut lainauskortit sekä kirjojen yhteydessä olevat ns. kirjankortit. Lainauskortit 10 vuotta; kirjankortit saadaan hävittää sen jälkeen, kun kortti on täynnä merkintöjä tai kirja on poistettu.

f) *Terveydenhoitotoimi.*

68. Terveydenhoidon katsastajien säännöllisten tarkastusten tarkastuspöytäkirjat (tarkastusselostukset).	5 vuotta; erikoistarkastusten säilytetään pysyvästi.
69. Rokotusluetteloiden (-päiväkirjojen) jäljennökset ja rokotustodistukset.	10 vuotta.
70. Rokotusta varten saadut syntyneiden luettelot ja henkikirjojen otteet.	5 vuotta.
71. Terveystieteiden, kättilöiden, kodinhoitajien ja terveydenhoidon katsastajien kuukausikertomukset (työtilastot).	2 vuotta.
72. Saapuneet yskösnäytevastaukset.	Saadaan hävittää sen jälkeen, kun tiedot on merkitty tuberkuloosipotilaskorttiin.

g) *Erinäiset muut asiakirjat.*

73. Kunnallisvaalien vaaliliput.	Saadaan hävittää sen jälkeen, kun lähinnä seuraavat vaalit on toimitettu.
74. Kioskien ym. myyntipaikkojen vuokraamista koskevat huutokauppapöytäkirjat.	10 vuotta.
75. Maataloustuotannon tukemiseksi annettavien avustusten hakemukset sekä avustusten jaossa käytettävien ostotodisteiden kuntiin jäävät toisteet.	Saadaan hävittää 10 vuoden säilytysajan kuluttua ehdolla, että kunnan arkiston muissa asiakirjoissa säilyy tieto avustusten saajista ja kullekin annetuista avustummääristä.
76. Työvelvollisia koskeva työvoiman ilmoittautumiskortisto.	50 vuotta.
77. Tullausilmoituskirjojen ja tullilaskujen jäljennökset.	10 vuotta.
78. Sotilasmajoituskuittien kaksoiskappaleet.	10 vuotta.

Kaupunginhallitus päätti määrätä, että asiakirjojen hävittämisestä on pidettävä sisäasiainministeriön 13. 9. 1956 antaman päätöksen 6 §:n mukaista kirjaa, jossa tulee olla seuraavat pystysuorat sarakkeet: 1) vi-rasto, jonka arkistoon asiakirjat kuuluvat, 2) asiakirjasarja ja vuodet, joilta asiakirjat ovat, 3) mihin hävittämistoimenpide perustuu, 4) hävitettyjen asiakirjojen laajuus hyllymetreissä, 5) milloin ja millä tavalla hävittäminen on toimeenpantu sekä 6) asiakirjat tarkistettu ja hävittämislupa annettu (nimet ja päiväys). Kaupunginhallitus 26/6 1958.

---

98. ASETUS SAIRAALA-ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 28 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 286/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:81)

Sisäasiainministerin esittelystä lisätään 25 päivänä toukokuuta 1956 annettuun sairaala-asetukseen (316/56) näin kuuluva 12 a §:

12 a §. Valtionapuun oikeuttaviksi hyväksyttäviksi kustannuksiksi luetaan yliopistollisen keskussairaalan tai muun keskussairaalan taikka alue- tai paikallissairaalan osalta henkilökunnasta aiheutuvat palkkaus- ja elämenot sekä muut kustannukset, mikäli sairaalaan ei ole otettu lääkäri-, hoito- tai muuta henkilökuntaa enemmän kuin asianmukaisesti järjestetyn sairaalatoiminnan kannalta on katsottava vastaavan tarvetta sen laatussa sairaalassa, josta kulloinkin on kysymys, eivätkä tämän henkilökunnan palkkaus- ja eläke-edut, huomioon ottaen luontoisedut, ylitä vastaavanlaisesta virasta tai toimesta maksettavaa palkkausta tai eläkettä.

Keskussairaalaliitto, kuntainliitto tai kunta voi alistaa 1 momentissa tarkoitetun asian sisäasiainministeriön ennakolta ratkaistavaksi, jonka tulee asian oltua valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan käsiteltävänä, päättää kunkin sairaalan kohdalta, mistä henkilökunnasta aiheutuvat kustannukset ja millaisten perusteiden mukaan lasketut henkilökunnasta aiheutuvat palkkaus- ja eläke- ja muut menot hyväksytään valtionapuun oikeuttaviksi kustannuksiksi. Hakemus, joka on laadittava sisäasiainministeriön vahvistamalle lomakkeelle ja johon on liitettävä tarvittavat selvitykset, toimitetaan lääkintöhallitukselle, joka tutkittuaan asian lähettää hakemuksen oman lausuntonsa ohella sisäasiainministeriölle.

Paikallissairaalan valtionapuun oikeuttaviksi perustamis- ja toimintakustannuksiksi luetaan sairaalan kustannukset vain siltä osin kuin hoitopaikkojen luku ei ylitä paikallisen sairaanhoidon tarpeita ja mikäli sairaalan hoitopaikoilla ei ole hoidettu potilaita, jotka eivät ole välttämättömän sairaalahoidon tarpeessa.

99. LAKI KANSAKOULULAITOKSEN KUSTANNUKSISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu kesäkuun 28 p:nä 1958. (Lyhennysote)
(Suomen as. -kok. 289/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:189)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kansakoululaitoksen kustannuksista 8 päivänä kesäkuuta 1926 annetun lain 7, 9, 10 ja 11 §, 14 §:n 1 momentti sekä 28 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä joulukuuta 1956 annetussa laissa (685/56), näin kuuluviksi:

7 §. Rahassa saa yläkansakoulun opettaja:

a) peruspalkkaa: naimisissa oleva tai ollut, jonka opettajanpalkka on perheen toimeentulon pääasiallinen lähde ja jolla on yksi tai useampia lapsia, 425 700 markkaa sekä muu opettaja 407 100 markkaa vuodessa;

b) ikälisää kolmivuotiskaudelta, kerrallaan kuusi sadalta rahassa maksettavasta peruspalkasta ja viisi eri kertaa.

Edellä mainittujen palkkaetujen lisäksi maksetaan yläkansakoulun opettajalle, jonka toimipaikka on elinkustannuksiin nähden suhteellisen kalliilla paikkakunnalla, kalliinpaikanlisää: 1 momentin a kohdassa tarkoitettulle perheelliselle opettajalle samojen perusteiden mukaan ja saman suuruisena, kuin sitä suoritetaan kuudenteentoista palkkausluokkaan kuuluvalla valtion viran tai toimen haltijalle, sekä muulle opettajalle vastaavasti sen suuruisena, kuin sitä suoritetaan viidenteentoista palkkausluokkaan kuuluvalla valtion viran tai toimen haltijalle, siten kuin valtioneuvosto määrää. Kalliinpaikanlisää ei suoriteta opettajalle, joka saa 15 §:n 5 momentissa mainittua lisäpalkkiota.

9 §. Rahapalkkaa saa alakansakoulun opettaja: peruspalkkaa naimisissa oleva tai ollut, jonka opettajanpalkka on perheen toimeentulon pääasiallinen lähde ja jolla on yksi tai useampia lapsia, 339 600 markkaa ja muu opettaja 324 300 markkaa vuodessa sekä ikälisää ja kalliinpaikanlisää samojen perusteiden mukaan, kuin 7 §:ssä on yläkansakoulunopettajasta säädetty, kuitenkin siten, että kalliinpaikanlisää maksetaan edellä tarkoitettulle perheelliselle opettajalle vastaavasti sen suuruisena, kuin sitä suoritetaan yhdennessätoista palkkausluokassa olevalle, sekä muulle opettajalle sen suuruisena, kuin sitä suoritetaan kymmenennessä palkkausluokassa olevalle valtion viran tai toimen haltijalle.

10 §. -----

11 §. -----

14 §. -----

28 §. Vakinainen opettaja olkoon kolmikymmenvuotisen opetustoimen jälkeen ja kuudenkymmenen vuoden ikään tultuaan virasta erotessaan oikeutettu jäljellä olevaksi elinajakseen saamaan vuotuista eläkettä valtiolta seuraavasti:

ylä- ja supistetun kansakoulun opettaja 396 300 markkaa; sekä alakansakoulunopettaja 317 100 markkaa.

Jos vakinaista tai väliaikaista pätevää opettajaa aikaisemmin kohtaa parantumaton tauti taikka jos hänen muuten havaitaan ilman omaa syytään tulleen kykenemättömäksi virkaansa hoitamaan, myönnetään hänelle hänen erotessaan vuotuinen elinkautinen apuraha, joka viisi vuotta palvelleelle vastaa yhtä neljännestä edellä mainitusta täydestä eläkemäärästä sekä enemmän palvelleelle lisäksi joka palvelusvuodesta yhtä kahdeskymmenesosaa samasta määrästä, kunnes kaksikymmentä vuotta palvelleelle tulee täysi eläkemäärä.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä huhtikuuta 1958 lukien.

-----

100. TYÖTURVALLISUUSLAKI.

Annettu kesäkuun 28 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 299/58)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Lain soveltamisala.

1 §. Tätä lakia on, jäljempänä mainituin poikkeuksin, sovellettava työhön, jota työntekijä sopimuksen perusteella vastikkeesta tekee työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena. Vastikkeeksi katsotaan jokainen etu, jolla on taloudellista arvoa.

2 §. Tätä lakia sovelletaan, siten kuin asetuksella säädetään, myös:

- 1) virkasuhteen perusteella suoritettavaan työhön;
- 2) työhön, jota oppilas koulussa, laitoksessa tai opetuskursseilla opiskellessaan suorittaa, jos tähän työhön liittyy olennainen tapaturman tai sairastumisen vaara;
- 3) työhön, jota asevelvollinen puolustusvoimain määräyksestä suorittaa; sekä
- 4) työhön, jota rangaistus-, ojenus- tai huoltolaitoksessa taikka sairaalassa tai niihin verrattavassa muussa laitoksessa pidettävä tai hoidettava henkilö suorittaa.

3 §. Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) työhön, jonka suorittaja elää vakinaisesti työnantajan taloudessa ja on hänelle tai hänen aviopuolisolleen sukua suoraan takenevassa tai etenevässä polvessa tahi on hänen ottolapsensa tai ottovanhempansa tahi jonkun tässä tarkoitetun puoliso, ellei työnantajalla ole tässä työssä säännöllisesti muitakin työntekijöitä;
- 2) työhön, jota työntekijä tekee kotonaan tai muutoin sellaisissa olosuhteissa, ettei voida katsoa työnantajan asiaksi valvoa sen järjestelyä, kuitenkin niin, että tällaiseenkin työhön on sovellettava 39 §:n säännöksiä;
- 3) kotitaloustyöhön työnantajan kodissa; eikä
- 4) laivatyöhön, ellei se ole 5 §:ssä tarkoitettua työtä.

4 §. Milloin kaksi tai useampi henkilö, jotka eivät ole 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettussa suhteessa toisiinsa, suorittaa yhteisessä yrityksessään työtä, on heihin sovellettava, mitä tässä laissa työnantajasta säädetään, vaikkei yrityksessä työskentelekään 1 §:ssä tarkoitettuja työntekijöitä.

5 §. Se, jolle sataman hallinto kuuluu, niin myös laivanisäntä, aluksen päällikkö tai muu henkilö, jonka huostassa alus on, sekä työnantaja ovat, sen mukaan kuin valtioneuvosto määrää, kukin kohdaltaan velvolliset soveltuvin osin noudattamaan tämän lain säännöksiä, mikäli on kysymys työstä, jota satamassa, maissa tai aluksessa suoritetaan meri-

tai sisävesiliikenteeseen käytettävän aluksen lastauksessa tai purkauksessa taikka polttoainetta alukseen otettaessa.

Satamalla tarkoitetaan 1 momentissa myös satama-allasta, laituria tai muuta senkaltaista paikkaa.

6 §. Kiinteistön tai rakennuksen omistaja tai se, joka hallitsee kiinteistöä, sen osaa tai siihen kuuluvaa nautintaoikeutta, taikka koneiden tai laitteiden valmistaja, maahantuojaja tai luovuttaja tai tavarakollin laivaaja tai lähettäjä taikka se, joka itsenäisenä yrittäjänä harjoittaa koneiden tai laitteiden asentamista, on, vaikkei olekaan työnantaja, velvollinen noudattamaan, mitä tämän lain 40-43 §:ssä säädetään.

7 §. Virallisen syyttäjän tai valtion ammattientarkastajan taikka työnantajan tai työntekijän keskusjärjestön pyynnöstä on työneuvoston ratkaistava, onko työtä pidettävä sellaisena, johon tätä lakia on sovellettava, niin myös kysymykset siitä, onko lain 4, 5 tai 6 §:ää sovellettava.

Ammattientarkastajan on, milloin asianosainen sitä vaatii, saatettava 1 momentissa mainittu kysymys työneuvoston ratkaistavaksi, jollei asiaa muuten ole pidettävä ilmeisen selvänä.

Jos tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu 1 momentissa mainitusta kysymyksestä, siirtäköön tuomioistuin tämän kysymyksen ratkaisemisen työneuvostolle, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii; ja päättäköön tuomioistuin asian vasta sen jälkeen, kun työneuvoston ratkaisu on sille toimitettu.

8 §. Jos työturvallisuudesta jossakin työssä on voimassa erityisiä säännöksiä, noudatettakoon sellaisessa työssä tämän lain ohella myös niitä.

Työnantajan ja työntekijän yleiset velvollisuudet.

9 §. Työnantajan on tarkoin otettava varteen kaikki, mikä työn laatuun, työolosuhteisiin, työntekijän ikään, sukupuoleen, ammattitaitoon ja hänen muihin edellytyksiinsä katsoen kohtuudella on tarpeellista työntekijän suojelemiseksi joutumasta työssä alttiiksi tapaturmille tai saamasta työn johdosta haittaa terveydelleen.

Työntekijän on tarkoin noudatettava, mitä hänen velvollisuudekseen tässä laissa ja sen nojalla annettavissa järjestysohjeissa määrätään, niin myös noudatettava jäljempänä tarkoitettuja suojeleohjeita ja käytettävä hänelle tapaturmien ja terveyden haitan estämiseksi määrättyjä suojeluvälineitä sekä muutoinkin noudatettava työssä tarpeellista varovaisuutta.

Työnantajan ja työntekijän on yhteistoiminnassa pyrittävä ylläpitämään ja tehostamaan työturvallisuutta työpaikalla.

Terveydellisiä määräyksiä.

10 §. Työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä tulee, milloin se työntekijän lukumäärän tai työn laadun ja jatkuvuuden huomioon ottaen on tarpeellista, olla riittävästi:

- 1) kelvollista juomavettä;
- 2) kunnollista pesuvettä ja peseytymislaitteita sekä, milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat, tarvittava määrä peseytymis- ja kuivaimisvälineitä tai lämmitettävä pesuhuone, jossa tarvittaessa tulee olla suihku- tai kylpylaitteet ja lämmintä pesuvettä, taikka sauna;
- 3) tarkoituksenmukaisia istuimia, milloin työtä haitatta voidaan tehdä istualtaan, ja muutoin käytettäväksi lepoa varten, milloin siihen on tilaisuutta;
- 4) tarkoituksenmukaisin laittein varustettua huonetilaa vaatteiden

vaihtoa ja säilytystä sekä tarpeen vaatiessa kuivausta varten;

5) ruokailua varten varattua ja sisustettua huonetilaa ja, jollei työpaikalla ole saatavissa valmistettua ruokaa, laitteita mukana tuodun ruoan ja juoman lämpimänä säilyttämistä tai lämmittämistä varten;

6) asianmukaisesti varustettuja käymälöitä; sekä

7) milloin erityiset olosuhteet niin vaativat, oleskelutilaa vapaa- ja odotusaikojen viettämisestä varten.

Työpaikalla, jossa on sekä miespuolisia että naispuolisia työntekijöitä, tulee tarvittaessa olla edellä mainittuja pesuoneita, käymälöitä ja muita huonetiloja erikseen miehille ja naisille.

Työntekijäin käyttöön tarkoitettujen huonetilojen osalta on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä työhuoneen ilmanvaihdosta, valaistuksesta, lämpötilasta, kosteudesta ja puhtaudesta sekä paloturvallisuudesta jäljempänä säädetään.

Kun työtä suoritetaan paikalla, missä ei ole riittävästi saatavissa asuntoja työntekijöille niin lähellä työpaikkaa, että heidän voidaan kohdulla vaatia käyvän siellä yöpymässä, on työnantajan järjestettävä työntekijöille työpaikalle tai sen läheisyyteen tarpeelliset asumukset, erikseen miehille ja erikseen naisille.

Työhuoneen tilavuus.

11 §. Työhuoneessa tulee olla tarpeeksi tilaa työntekijäin työskentelyä ja liikkumista varten sekä työn laatuun nähden riittävästi ilmatilaa, kuitenkin vähintään kymmenen kuutiometriä kutakin työntekijää kohti. Ilmatilaa laskettaessa otetaan työhuoneen korkeudesta huomioon enintään kolme ja puoli metriä.

Ilmanvaihto.

12 §. Työhuoneen tai muun suljetun työpaikan ilmanvaihdon tulee olla riittävän tehokas, ja se on järjestettävä tarkoituksenmukaisesti.

Valaistus.

13 §. Työpaikalla tulee olla riittävä ja sopiva valaistus, erittäinkin niissä kohdissa, joissa työntekijän on työskenneltävä tai liikuttava. Mikäli olosuhteet niin vaativat, on tärkeimmille poistumisteille järjestettävä tarpeellinen varavalaistus. Työpaikkaan liittyvällä alueella tulee tarvittaessa olla riittävä ulkovaalaistus.

Työpaikkana käytettävässä ikkunattomassa rakennuksessa tai rakennuksen osassa tulee tarpeellisen valaistuksen saaminen olla turvattu siinäkin tapauksessa, että varsinainen valaistusjärjestelmä joutuu epäkuntoon.

Jollei maan alla suoritettavassa tai muussa siihen verrattavassa työssä voida kohtuudella vaatia järjestettäväksi muuta valaistusta, voidaan siellä käyttää työntekijän mukanaan kuljettamaa valaistusvälinettä.

Lämpötila ja kosteus.

14 §. Mikäli työn laatu ja suoritustapa sekä tuotantomenetelmät sen sallivat, on työhuoneen lämpötila ja ilman kosteus tarvittaessa siten säädettävä, että työ voidaan suorittaa aiheuttamatta haittaa työntekijän ter-

Erityinen kosteus, veto, lämpötila, valo ja säteily.

Erityinen kosteus, veto, lämpötila, valo ja säteily.

15 §. Työssä, jossa työntekijä työn laadun vuoksi joutuu olemaan alttiina erityiselle kosteudelle, märkyydelle, vedolle, kylmyydelle tai kuumuudelle taikka voimakkaalle valolle tahi muulle vaaralliselle säteilylle, on työntekijän suojeleminen näistä aiheutuvista haitoista järjestettävä tehokkaalla tavalla.

Pöly, savu, kaasu ja höyry.

16 §. Työ, jonka jossakin vaiheessa syntyy pölyä, savua, kaasua tai höyryä työntekijää vahingoittavassa tai häiritsevässä määrässä, on, mikäli mahdollista, suoritettava erillisessä huoneessa tai rakennelmassa taikka sijoitettava työn sellainen vaihe suljettuun laitteeseen. Pöly, savu, kaasu tai höyry on tarkoituksenmukaisella tavalla riittävässä määrin tehtävä vaarattomaksi tai koottava ja poistettava. Jollei pölyn, savun, kaasun tai höyryn haittaavaa vaikutusta voida poistaa, on niiden leviäminen työpaikan ympäristöön estettävä.

Terveydelle vaaralliset aineet.

17 §. Milloin työssä joudutaan käsittelemään myrkyllistä tai muuta terveydelle vaarallista ainetta tai milloin työolosuhteista muutoin saattaa aiheutua myrkytyksen, tartunnan taikka hapen puutteen vaaraa, on tarpeellisiin suojelutoimenpiteisiin ryhdyttävä. Jollei tällaisilla toimenpiteillä vaaraa voida riittävässä määrin poistaa, on vaarallinen aine korvattava muulla aineella.

Työnantaja voidaan, milloin aiheutta on, velvoittaa esittämään selvitys 1 momentissa tarkoitettun vaarallisen aineen kokoonpanosta tai sen määrästä työpaikan ilmassa ja muista sanotussa momentissa tarkoitetuista olosuhteista sekä määrääjain tutkituttamaan niissä tapahtuvia muutoksia.

Melu, värinä ja ilmanpaine.

18 §. Työssä, jossa työntekijä on alttiina voimakkaalle melulle tai värinälle, on hänen suojelemisensa järjestettävä sopivalla tavalla. Jollei melun tai värinän haittaavaa vaikutusta voida vaatia poistettavaksi rakenteellisilla tai muilla teknillisillä keinoilla tai työmenetelmää muuttamalla, on sellainen työ, mikäli mahdollista, sijoitettava erityiseen työhuoneeseen tai -paikkaan taikka siten järjestettävä, että melu tai värinä aika ajoin vähenee tai keskeytyy.

Samoin on tarpeellisiin suojelutoimenpiteisiin ryhdyttävä, kun työtä suoritetaan sellaisen ilmanpaineen alaisena, josta työntekijän terveydelle saattaa aiheutua haittaa, tai kun työntekijä joutuu työskentelemään olosuhteissa, joissa ilmanpaine saattaa huomattavasti vaihdella.

Järjestys ja puhtaus.

19 §. Työhuoneessa ja muuallakin työpaikalla on noudatettava järjestystä ja siisteyttä. Työhuoneet, portaat ja käytävät on päivittäin siivottava, jollei erityisistä syistä muuta johdu, minkä lisäksi nämä tilat on määrääjain perusteellisesti siivottava.

Pölyä levittävä siivous on pyrittävä suorittamaan sellaisena aikana, jolloin työ ei ole käynnissä.

Henkilökohtaiset suojeluvälineet.

20 §. Milloin muihin riittäviin toimenpiteisiin tapaturman tai sairastumisen vaaran torjumiseksi ei voida ryhtyä tai sellaisia ei kohtuudella

voida vaatia, on työntekijälle varattava tarkoituksenmukaiset henkilökohtaiset suojeluvälineet. Jos työn laatu tai työolosuhteet tekevät erityisen työpuvun tai muun varusteen välttämättömäksi tapaturman tai sairastumisen vaaran vähentämiseksi, on sellainen suojeluväline annettava työntekijän käytettäväksi.

Henkilökohtaisia suojeluvälineitä tulee olla käytettävissä riittävä määrä.

Ennen kuin työntekijän käyttämä henkilökohtainen suojeluväline saadaan luovuttaa toisen käyttöön, on se tarvittaessa tarkoituksenmukaisesti ja riittävän tehokkaasti puhdistettava.

21 §. Työntekijän tulee huolellisesti hoitaa hänen käyttöönsä annettua henkilökohtaista suojeluvälinettä sekä viipymättä ilmoittaa siinä ehkä ilmenneistä vioista ja puutteellisuuksista työnantajalle tai tämän edustajalle.

Työntekijän on työssä käytettävä sellaista vaatetusta, ettei siitä aiheudu tapaturman vaaraa.

Määräaikainen työskentely terveellisemmissä olosuhteissa ja työajan lyhentäminen.

22 §. Mikäli jostakin työstä aiheutuu työntekijän terveydelle erityistä vaaraa, jota suojelutoimenpiteillä ei voida tyydyttävästi poistaa, on työaika sellaisessa työssä mahdollisuuksien mukaan rajoitettava sijoittamalla työntekijät päivittäin, viikottain tai muina aikoina osaksi työaika ulkoilmassa tai muutoin terveellisemmissä olosuhteissa suoritettavaan työhön.

Milloin työntekijäin terveydelle erityistä vaaraa aiheuttavan työn vaarallisuuden vähentäminen edellyttää toimenpiteitä, joihin ei kohtuudella voida vaatia ryhdyttäväksi, voidaan työntekijäin työaika sellaisessa työssä asetuksella määrätä lyhennettäväksi.

Paloturvallisuus.

23 §. Työ on siten järjestettävä, että palonvaara on mahdollisimman vähäinen. Työjätteet ja muut sellaiset työn kannalta tarpeettomat aineet, jotka voivat syttyä, on tarkkaan poistettava.

24 §. Työhuoneistossa tulee olla riittävä määrä selvästi havaittavia ja helposti luoksepäästäviä maanpinnalle ulkoilmaan saakka ulottuvia turvallisia poistumis- tai pelastautumisteitä, jotka on aina pidettävä vapaina. Työhuoneistosta pois johtavien ovien tulee olla sisäpuolelta helposti avattavia ja yleensä ulospäin aukeavia.

25 §. Työhuoneistossa tai sen välittömässä läheisyydessä tulee aina olla saatavana vettä ja tarpeellisia palonsammutusvälineitä. Milloin työstä johtuvat erityiset olosuhteet niin vaativat, tulee veden lisäksi olla muuta sammutusainetta ja sammutuspeittoja.

Milloin erityinen palohälytysmenettely työturvallisuuden kannalta on tarpeellinen, on se siten järjestettävä, että hälytys tehokkaasti havaitaan kaikkialla työpaikalla ja että samalla voidaan todeta, keitä hälytys koskee.

26 §. Työntekijöille on annettava tarpeelliset suojeluohjeet tulenkäyttestä, tulenvaaraa aiheuttavasta työskentelystä, tulenvaarallisten tai räjähtävien aineiden käsittelemisestä ja säilyttämisestä, tuuletuslaitteiden tarkoituksenmukaisesta käyttämisestä palon sattuessa, paloilmotuksesta, palokunnan hälyttämisestä, palo-ovien sulkemisesta ja nopeasta poistumisesta tarvittaessa ynnä muista tulipalon varalta tai sen sattuessa kullakin työpaikalla vallitsevien olosuhteiden mukaan varteen otettavista toimenpiteistä.

Sähköjohdot ja -laitteet.

27 §. Työpaikan sähköjohdot ja -laitteet on siten rakennettava sekä asennettava ja niitä on niin käytettävä sekä hoidettava, etteivät ne aiheuta palon tai tapaturman vaaraa.

Sähkötyössä on noudatettava erityistä varovaisuutta. Jollei työtä muutoin voida suorittaa turvallisesti, sähköjohdot ja -laitteet on ennen työn aloittamista saatettava verkostosta erottamalla tai muilla keinoilla vaarattomiksi, ja on tällaisessa työssä aina noudatettava sähkölaitoksia koskevia kulloinkin voimassa olevia varmuusmääräyksiä ja niiden nojalla annettuja ohjeita.

Putoamis-, liikenne- ja hukkumisvaara.

28 §. Sellaisissa paikoissa, joissa työntekijät työtä suorittaessaan tai liikkeessaan saattavat pudota taikka esineet pudotessaan tai kaatuessaan voivat heitä vahingoittaa, tulee työn laatuun katsoen olla tarkoituksenmukaisia kaiteita, aitauksia, suojakatoksia tai muita turvallisuuslaitteita. Työntekijöille on järjestettävä turvallinen pääsy työskentelypaikoille. Lattiat, portaat ja käytävät on pidettävä sellaisessa kunnossa, ettei liukastumis- tai kompastumisvaaraa ole.

Milloin kuljetuslaitteet taikka kuljetettavat tai liikkeellä olevat esineet saattavat aiheuttaa vaaraa työntekijöille, on järjestettävä suojatilat, merkinantojärjestelmiä tai sopivia suojalaitteita.

Työpaikalla, missä hukkumisen vaara on olemassa, tulee sopivassa paikassa olla aina saatavissa tarkoituksenmukaiset hengenvestauslaitteet.

Koneet ja laitteet.

29 §. Koneiden, paineastioiden, nosto- ja kuljetusvälineiden sekä muiden niihin verrattavien teknillisten laitteiden tulee olla niillä työskenteleviä ja muita työpaikalla olevia henkilöitä uhkaavien tapaturmien ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisesti rakennetut, sijoitetut ja asennetut sekä varustetut tarpeellisin suojalaittein ja merkinnöin.

Jollei 1 momentissa tarkoitettujen laitteiden suojeluteknillisestä tarkastuksesta ole erikseen säädetty, voidaan ne määrätä ennen käyttöön ottamista ja sen jälkeen määrääjain tarkastettaviksi.

30 §. Kaikkia 29 §:ssä tarkoitettuja laitteita on käytettävä ja hoidettava niistä annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Koneita ja muita laitteita tai niiden osia ei saa kuormittaa tai raskaita siten, että sen johdosta aiheutuu vaaraa.

31 §. Ennen kuin voimansiirtolaite tai muu laajalle ulottuva koneisto pannaan käyntiin, on siitä annettava kaikille laitteen tai koneen vaikutuspiirissä oleville työntekijöille merkki heille ennakolta tunnetuksi saatulla tavalla.

Koneen käyntiänsäilyttämiseksi on niin rakennettava ja asennettava sekä tarpeen vaatiessa sellaisilla laitteilla varustettava, että vältetään vaara koneen joutumisesta epähuomiossa käyntiin. Koneissa, joista saattaa aiheutua vaaraa työntekijöille, tulee olla laite koneen nopeaa pysäyttämistä tai irtikytkemistä varten.

32 §. Koneiden ja voimansiirtolaitteiden voitelu, puhdistus ja korjaus sekä hihnojen paneminen hihnapyörille tai niiltä irrottaminen saadaan, jollei sitä muutoin voida tehdä vaarattomasti, suorittaa ainoastaan koneen seisossa. Koneen käynnissä ollessa ei sen korjausta saa suorittaa muu kuin siihen erityisesti perehtynyt henkilö, jonka tulee käyttää tarkoitukseen sopivia välineitä ja suojalaitteita.

Räjähävät, tulenarat ja syövyttävät aineet.

33 §. Käsiteltäessä ja säilytettäessä räjähtäviä, tulenarkoja, syövyttäviä tai muita sellaisia vaarallisia aineita on noudatettava erityistä varovaisuutta ja tarkoin otettava varteen, mitä näiden aineiden käsittelemisestä ja säilyttämisestä on erikseen säädetty.

Opetus ja ohjeet.

34 §. Työntekijälle on annettava työn laadun ja työolosuhteiden edellyttämää opetusta ja ohjausta työssä sattuvan tapaturman sekä työstä aiheutuvan sairastumisen vaaran välttämiseksi. Milloin aihetta on, on tarkoituksenmukaisia varoituksia ja muita suojeluohjeita pantava julki sopiviin kohtiin työpaikalle.

Työtä, josta saattaa aiheutua erityistä tapaturman tai sairastumisen vaaraa taikka palonvaaraa, ei tilapäisestikään saa suorittaa muu kuin huolellinen ja siihen pätevä henkilö tai tällaisen henkilön välittömän valvonnan alaisena muu työntekijä.

Viat ja puutteellisuudet.

35 §. Työntekijän on viipymättä ilmoitettava työnantajalle tai tämän edustajalle niistä käytössään tai hoidettavanaan olevissa koneissa, laitteissa tai työvälineissä ilmenevistä vioista tai puutteellisuuksista, joista saattaa aiheutua tapaturman tai sairastumisen vaaraa.

Ensiapu.

36 §. Ensiavun antamiseksi tapaturman tai sairastumisen sattuessa tulee sopivissa ja selvästi ilmoitetuissa kohdissa työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä olla saatavissa sen laajuuteen, sijaintiin, työntekijäin lukumäärään sekä työn laatuun ja työolosuhteisiin nähden riittävästi sidostarvikkeita, lääkkeitä ja muita ensiapuvälineitä, joiden määrä ja kunto sekä säilytyspaikka on tarkastettava vähintään kerran kuukaudessa.

Milloin työntekijäin lukumäärä taikka työn laatu tai muut työolosuhteet niin vaativat, tulee työpaikalla olla ainakin yksi ensiavun antamiseen perehtynyt henkilö sekä siihen sopiva huonetila.

Työolosuhteiden niin vaatiessa, on työntekijälle ennakolta annettava selvät ohjeet siitä, mihin toimenpiteisiin tapaturman sattuessa on nopean avun hankkimiseksi ryhdyttävä.

Naisen sekä lapsen ja nuoren henkilön käyttäminen työhön.

37 §. Naista alkoon käytettävä kaivostyöhön verrattavaan työhön maan alla. Muutoin on naisen käyttämisestä työhön tämän lain lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen on säädetty.

38 §. Lapsen ja nuoren henkilön käyttämisestä työhön on tämän lain lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen on säädetty.

Työntekijän kotona tehtävä työ.

39 §. Työnantaja alkoon antako työntekijälle tämän kotona tehtävää työtä varten sellaisia aineita, joista työn vaatimalla tavalla käytettyinä saattaa aiheutua erityistä tapaturman tai sairastumisen vaaraa.

Eräiden muiden kuin työnantajien velvollisuudet.

40 §. Koneen, välineen tai muun teknillisen laitteen valmistajan, maahantuojan tai myyjän taikka henkilön, joka luovuttaa sellaisen esineen

toisen käyttöön, on huolehdittava siitä, että esinettä, kun se jätetään maassa käyttöön otettavaksi tai myytäväksi tai asetetaan nähtäväksi, seuraa sen tavallista käyttöä varten tarpeelliset suojalaitteet, samoin kuin siitä, ettei se muutoinkaan, kun sitä työssä käytetään, tarpeettomasti aiheuta työntekijälle tapaturman eikä sairastumisen vaaraa. Esi-
neen ohella tulee olla saatavissa asianmukaiset ohjeet sen asentamista, käyttöä ja hoitoa varten.

Sen, joka itsenäisenä yrittäjänä toimittaa koneen, välineen tai laitteen asentamisen, on huolehdittava siihen kuuluvien suojalaitteiden saattamisesta asianmukaiseen kuntoon ja muutoinkin noudatettava sellaisesta asentamisesta ehkä annettuja määräyksiä ja ohjeita.

41 §. Tavarakolli, jonka kokonaispaino on tuhat kiloa tai enemmän ja joka toimitetaan alukseen edelleen kuljetettavaksi, on ennen alukseen lastaamista laivaajan tai, jos lastaaminen tapahtuu valtakunnan ulkopuolella, lähettäjän toimesta varustettava selvästi näkyvällä ja pysyvällä merkinnällä, joka ilmaisee kollin kokonaispainon kiloina.

Tarpeen vaatiessa tavarankuljettajan on myös muuta kuljetusta varten varustettava tavarakolli 1 momentissa tarkoitetulla merkinnällä.

Jos tarkkaa painoa on vaikea määrätä, on ilmaistava likimääräinen paino.

42 §. Milloin rakennuksessa tai sen osassa omistajan tai vuokranantajan suostumuksella suoritetaan sellaista työtä, johon tätä lakia sovelletaan, on omistajan tai vuokranantajan sallittava, että työnantaja suorittaa rakennuksessa ne korjaukset tai muutokset, jotka hänen tehtävikseen on tämän lain nojalla määrätty.

43 §. Maanomistajan, joka korvausta vastaan yleisesti luovuttaa maasta otettavaksi soraa tai muuta sellaista ainetta, on, jollei työnantajan kanssa ole toisin sovittu, valvottava ja huolehdittava siitä, ettei ottopaikka käy vaaralliseksi. Milloin maanomistaja on vuokra- tai muulla sopimuksella luovuttanut sen maa-alueen hallinnan, josta ainetta otetaan, toiselle, on tämä velvollisuus haltijalla.

Lääkärintarkastus.

44 §. Milloin työn katsotaan aiheuttavan erityistä sairastumisen vaaraa, valtioneuvosto voi määrätä, että työnantajan on kustannuksellaan toimitettava työntekijän lääkärintarkastus määrättyssä ajassa työhön ottamisen jälkeen ja että lääkärintarkastus on uusittava määrääjain työsuhteen kestäessä tai ammattientarkastajan niin määrätessä. Työntekijä älköön kieltäytykö alistumasta tässä tarkoitettuun lääkärintarkastukseen.

Jos lääkärintarkastuksessa osoittautuu, että työntekijällä erityisen herkkyyden, rakenteellisen heikkouden tai muun henkilökohtaisen syyn takia on ilmeinen alttius saada 1 momentissa tarkoitetusta työstä vaaraa terveydelleen, älköön häntä sellaiseen työhön käytettävä.

45 §. Sosiaaliministeriö voi lääkintöhallitusta kuultuaan antaa tarkempia määräyksiä tämän lain nojalla toimitettavista lääkärintarkastuksista, niin myös vahvistaa lääkärintarkastuksista annettavien todistusten kaavakkeet.

Lain noudattamisen valvonta.

46 §. Tämän lain sekä sen nojalla annettavien määräysten ja ohjeiden noudattamista valvovat ammattientarkastusviranomaiset, jollei edellä 8 §:ssä tarkoitetuista säännöksistä muuta johdu.

Erinäisiä säännöksiä.

47 §. Valtioneuvosto voi antaa järjestysohjeita tämän lain soveltamisesta eri työaloilla sekä vaarallisten koneiden, välineiden, laitteiden ja aineiden käyttämisestä ja tarkastuksesta sekä muita määräyksiä lain täytäntöönpanosta.

48 §. Tämä laki ja sen nojalla annetut työpaikkaa koskevat määräykset on pidettävä työntekijäin nähtävinä.

49 §. Työnantajaa taikka 4-6 §:ssä tarkoitettua henkilöä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, rangaistakoon sakolla tai, jos asianhaarat ovat raskauttavat, vankeudella enintään kuudeksi kuukaudeksi, jollei siitä muualla laissa ole ankarampaa rangaistusta säädetty.

Sama olkoon laki, jos joku luvottomasti tai ilman pätevää syytä poistaa tai turmelee tapaturman tai sairastumisen vaaran välttämiseksi tarkoitettua laitteen taikka ohje- tai varoitusmerkinnän.

Virkamiestä, jonka laiminlyönnistä johtuu, ettei tämän lain säännöksiä hänen johdettavassaan tai alaisessaan työssä noudateta, rangaistakoon, niinkuin 1 momentissa on säädetty.

Jos työnantajan tai 5 taikka 6 §:ssä mainitun henkilön edustaja havaitaan syyppääksi rikkomukseen, eikä sitä samalla voida lukea sen syyksi, jota hän edustaa, rangaistakoon rikkomuksesta ainoastaan edustaja.

50 §. Ennen kuin virallinen syyttäjä nostaa syytteen tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten taikka määräysten rikkomisesta, on hänen, jollei valtion ammattientarkastaja ole ilmoittanut rikkomusta syytteen esittämiseksi, hankittava asiasta lausunto sanotulta ammattientarkastajalta.

Virallisen syyttäjän tulee hyvissä ajoin ennen kuin syyteasia otetaan tuomioistuimessa käsiteltäväksi, ilmoittaa siitä asianomaiselle ammattientarkastajalle.

51 §. Tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten rikkomisesta nostettu syyte tai tuomittu rangaistus älköön estäkö käyttämästä rikkomusta vastaan niitä pakko- ja täytäntöönpanokeinoja, joista erikseen on säädetty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen pakko- ja täytäntöönpanokeinojen käyttäminen älköön myöskään estäkö syyllisen tuomitsemista tämän lain mukaiseen rangaistukseen.

52 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959, ja sillä kumotaan 28 päivänä maaliskuuta 1930 annettu työturvallisuuslaki (104/30), työturvallisuudesta alusten lastaus- ja purkaustyössä 2 päivänä elokuuta 1946 annettu laki (607/46), määräysten antamisesta autovajoista ja muista huoneista, joissa moottoriajoneuvoja säilytetään, käytetään tai korjataan, 6 päivänä marraskuuta 1942 annettu laki (843/42) sekä aluksilla kuljetettavien raskaiden kollien painon merkitsemisestä 10 päivänä kesäkuuta 1932 annettu laki (217/32), kuitenkin niin, että edellä kumottujen työturvallisuuslain ja työturvallisuudesta alusten lastaus- ja purkaustyössä annettun lain nojalla aikaisemmin annetut valtioneuvoston päätökset ovat edelleen noudatettavina, kunnes niitä asianomaisessa järjestyksessä muutetaan tai ne kumotaan.

Tämän lain 42 ja 43 §:ää ei kuitenkaan ole sovellettava, milloin kysymyksessä on ennen lain voimaan tuloa syntynyt vuokra-, nautintatai muu hallintasuhde, ennen kuin sanottu suhde lain voimaan tulon jälkeensä ensimmäisen kerran olisi voitu katkaista.

101. TAKSAN, JONKA MUKAAN ALUKSISTA KANNETAAN
SATAMAMAKSUA HELSINGIN KAUPUNGISSA, MUUTOS.

Sisäasiainministeriön vahvistama kesäkuun 30 p:nä ja elokuun
14 p:nä 1958.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä kesäkuun 4 p:nä 1958)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:10)

Sisäasiainministeriö vahvisti mainittuina päivinä kaupunginvaltuuston 4. 6. 1958 tekemän päätöksen, jonka mukaan sisäasiainministeriön 8. 8. 1924 vahvistamassa tariffissa, jonka mukaan aluksista kannetaan satamamaksuja Helsingin kaupungissa, 1, 2, 3 ja 4 §:ssä määrättyt maksut kannetaan 20 %:lla korotettuina 14. 2. 1957 vahvistettuihin maksuihin verrattuina 1. 7. 1958 alkaen siten, että maksuyksiköt samalla tasataan ylöspäin täyteen markkalukuun ja että pienin satamamaksu on 100 mk, ja satamamaksutaksan 1 §:ään lisättiin seuraava huomautus:

Milloin aluksen suuruus on määritelty vain uppoumana (deplamentti), katsotaan puolet uppoumasta vastaavan aluksen nettovetoisuutta.

---

102. SAIRAALALAUTAKUNNAN ALAISILLA POLIKLINIKOIL- LA PERITTÄVÄT MAKSUT.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat heinäkuun 3 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 26 p:ltä 1958)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:48)

Uudenmaan lääninhallitus vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston 26. 3. 1958 tekemän päätöksen, jonka mukaan valtuuston 23. 1. 1957 tekemän sairaalalautakunnan alaisilla poliklinikoilla perittäviä maksuja koskevan päätöksen viimeinen kappale tulee kuulumaan seuraavasti:

Potilaat, jotka esittävät kaupungin huoltolautakunnan antaman varattomuustodistuksen, ovat vapautetut poliklinikkamaksuista. Samoin ovat vapautetut poliklinikkamaksuista kansaneläkelain mukaista kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea nauttivat henkilöt. Poliklinikkamaksua eivät suorita myöskään koululääkärin läheteellä varustetut kaupungin kansakoulujen oppilaat eivätkä ne lastensuojeluviranomaisten piiriin kuuluvien laitosten lapset ja nuoret henkilöt, jotka lastensuojelulautakunnan lääkärin tai hoitajan kirjallisella läheteellä tulevat kaupungin sairaaloiden poliklinikoille tutkittaviksi tai saamaan erikoishoitoa.

---

103. KANSAKOULUASETUS.

Annettu heinäkuun 23 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 321/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1931:15, 1947:91, 1952:11 ja 1957:63)

Opetusministerin esittelystä säädetään 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetun kansakoululain (247/57) 91 §:n nojalla:

1 Luku.

Kansakoulusta yleensä.

1 §. Kansakoulussa annettava opetus ja kasvatusta on niin järjestettävä, että koulu täyttää sille kansakoululaissa määrätyn tehtävän.

Opetus kansakoulussa on julkista. Koulun johtaja voi kuitenkin järjestyksen säilyttämiseksi rajoittaa pääsyä opetusta seuraamaan.

2 §. Lukuvuoden työn alkamisajasta on kansakoulun johtokunnan toimesta vähintään kahta viikkoa aikaisemmin ilmoitettava sopivaksi katsottavalla tavalla lasten vanhemmille. Ilmoitus on kiinnitettävä sanotuksi ajaksi myös koulun ulko-ovelle tai erityiselle ilmoitustaululle. Jos kunta on määrännyt, että vieraan piirin lapsella on koulunkäyntioikeus piirin koulussa, on ilmoitus alkamisajasta toimitettava kirjallisesti lapsen huoltajalle.

3 §. Milloin yksiopettajaisessa koulussa kansakoululain 4 §:n 2 momentissa mainitussa tapauksessa oppilaita opetetaan kahdessa ryhmässä, lukuvuoden työ alkaa elokuun alkupuolella ja päättyy kesäkuun 15 päivänä taikka, jos se on sunnuntai tai juhlapäivä, sen edellisenä arkipäivänä.

Koulupiirissä, jossa oppilailta on pitkiä tai muutoin vaikeita koulumatkoja taikka jossa vesistöjen jäätymis- ja sulamisvaiheet ovat esteenä yhtäjaksoisen koulunkäynnin järjestämiselle, saadaan alempien luokkien tai koko koulun työ alkaa elokuussa ja päättyä kesäkuussa.

Kansalaiskoulun työ voidaan syksyisin, jos sen oppilaat tai näiden enemmistö tarvitaan avuksi maatalous- tai muiden väestön väkinaan elinkeinoon kuuluvien kiireellisten töiden suorittamiseen, keskeyttää kansakoulun johtokunnan päätöksellä enintään kahdeksitoista koulutyöpäiväksi. Menetetyt työpäivät on tällöin korvattava niin kuin edellä 2 momentissa on säädetty.

4 §. Koulun työpäiväksi luetaan työjärjestyksen mukainen täysituntinen päivä sekä lukukausien päättöpäivät. Jos työpäivä pakottavasta syystä keskeytyy, saadaan hoitamatta jääneet tunnit pitää myöhemmin, kuitenkin niin, etteivät oppilaiden työpäivät sen vuoksi tule kuttua tuntia pitemmiksi.

Työpäiväksi ei lueta kesäsiirtolan työaikaakaan eikä oppilaiden muuta kesätoimintaa.

5 §. Kesäloman lisäksi kansakoulussa on vähintään kaksitoista päivää kestävä joululoma sekä viiden päivän pääsiäisloma.

Lupapäiviä annetaan lukuvuoden kestäessä vähintään kymmenen. Ne on sijoitettava pitkin työkautta yleensä samoiksi päiviksi koulun kailloilla luokilla ja yleensä välittömästi sunnuntain tai juhlapäivän edelle tahi jälkeen, kuitenkin vähintään kolme perättäin kevätlukukauden hiihto-aikaan.

Lomaa tai lupapäivää seuraavana koulupäivänä ei yleensä ole kotitehtävien kuulustelua eikä kokeita.

6 §. Milloin koulun työ on kulkutaudin takia tai muusta voittamattomasta syystä ollut keskeytyneenä tai on alkanut säädettyä aikaa myöhemmin, korvattakoon menetetyt työpäivät lupapäiviä kohtuullisessa määrässä vähentämällä ja, ellei se riitä, pidettämällä lukuvuoden opetusaikaa, kuitenkin enintään kuudella työpäivällä.

7 §. Päivän työ aloitetaan lyhyellä alkuhartaudella. Sen jälkeen seuraavat kuusikymmentä minuuttia kestävä koulutunnit. Tunnista käytetään vähintään neljäkymmentäviisi minuuttia työjärjestyksen mukaiseen opetukseen ja vähintään kymmenen minuuttia välituntiin. Ruokailuvälitunti kestää ainakin kaksikymmentäviisi minuuttia. Milloin käytännöllisessä työopetuksessa, retkeilyllä tai muusta syystä välitunti ei ole tarkoituksenmukainen, annettakoon sen sijasta sopivissa kohdin työtaukoja yksityisille oppilaille tai ryhmille, mutta työpäivää ei saa lyhentää.

Koulun päivittäisen työajan ulkopuolella voidaan oppilaille järjestää vapaaehtoisia koulun työtä edistäviä kerhoja.

8 §. Syyslukukauden työajan päättyessä pidetään joulujuhla ja kevätlukukauden työajan lopussa oppilastöiden näyttely ja lukuvuoden päättäjäiset.

Yleisinä liputuspäivinä ja koulun omina juhlapäivinä koulu on liikutettava.

9 §. Jos varsinaisessa kansakoulussa, apukoulussa tai kansalaiskoulussa on lapinkielisiä oppilaita, on näille oppilaille annettava suullista opetusta tarpeen ja mahdollisuuden mukaan heidän äidinkiellellään.

10 §. Opetuksessa käytetään kouluhallituksen hyväksymiä oppikirjoja. Kuitenkin voidaan kansalaiskoulussa, apukoulussa ja muilla erityisluokilla kansakouluntarkastajan avulla käyttää oppikirjoina muitakin sopivia teoksia, jos tarkoitukseen soveltuvaa kouluhallituksen hyväksymää oppikirjaa ei ole.

11 §. Opetuksessa noudatetaan kouluhallituksen vahvistaman kaavan mukaan laadittua opetussuunnitelmaa, jossa määrätään koulutyön yleisen järjestely, oppiaineet, oppimäärät sekä oppikirjat. Opetussuunnitelmaan kuuluu erityisenä osana jokaista lukuvuotta varten valmistettava vuositarkiste, jossa määrätään koulun työaika, jokaisen luokan ja kunkin opettajan työjärjestys, koulunkäyntinsä päättäneiden nuorten opinto- ja kerhotoiminnan työjärjestys, opetusryhmät, luokan valvojat, mikäli heitä tarvitaan, sekä opettajain, tuntiopettajain ja työnohjaajain suoritettava työmäärä viikkotunneiksi laskettuna.

Milloin kunnan opettajat ovat kansakoululautakunnan kokoon kutsu-
sumassa kokouksessa tehneet ehdotuksen käytettävistä oppikirjoista,

on tämä ehdotus opetussuunnitelmassa otettava huomioon, ellei ole erityistä syytä siitä poiketa.

12 §. Opetussuunnitelman laatii koulun johtaja yhteistoimin toisten opettajain kanssa ja alistaa sen johtokunnan hyväksyttäväksi. Johtokunnalla on valta tehdä ehdotukseen tarpeellisiksi katsottavat muutokset, minkä jälkeen suunnitelma on alistettava, paitsi keskikoulua koskevalta osalta, kansakouluntarkastajan vahvistettavaksi. Jos tarkastaja ei katso voivansa sitä vahvistaa, hänen tulee tarpeelliset ohjeet antaen palauttaa se uudelleen käsiteltäväksi. Ellei kansakouluntarkastaja vahvista uuttakaan suunnitelmaa, hänen tulee alistaa asia kouluhallituksen ratkaistavaksi.

Vahvistaessaan opetussuunnitelmaan liittyvän vuositarkisteen kansakouluntarkastajalla on valta, palauttamatta sitä uudelleen valmistettavaksi, tehdä siihen voimassa olevien säännösten ja määräysten edellyttämät muutokset.

Mitä edellä on säädetty opetussuunnitelman valmistamisesta ja vahvistamisesta, noudatetaan myös, kun vahvistettua opetussuunnitelmaa muutetaan. Jos kouluhallitus katsoo, että opetussuunnitelmaa on muutettava, johtokunta on velvollinen neljän kuukauden kuluessa kouluhallituksen päätöksestä tiedon saatuaan, alistamaan uuden suunnitelman kansakouluntarkastajan vahvistettavaksi.

13 §. Kaupungin ja kauppalan kansakoulun ohjesäännössä voidaan määrätä, että kunnan samankielisissä rinnakkaisissa koulumuodoissa noudatetaan joko kokonaan tai osaksi samaa opetussuunnitelmaa, jonka vuositarkiste on kuitenkin valmistettava erikseen kullekin koululle. Tällöin on ohjesäännössä myös määrättävä, missä järjestyksessä opetussuunnitelma valmistetaan. Hyväksymisestä ja vahvistamisesta on voimassa, mitä edellä 12 §:ssä on säädetty.

14 §. Keskikoulun opetussuunnitelma ja sen vuositarkiste on alistettava kouluhallituksen vahvistettavaksi. Ellei kouluhallitus katso voivansa sitä vahvistaa, on se tarpeellisin ohjein palautettava johtokunnalle, jonka tulee ottaa asia uudelleen käsiteltäväksi. Jos kouluhallitus ei hyväksy johtokunnan laatimaa uuttakaan suunnitelmaa, on sillä valta tehdä siihen tarpeellisiksi katsomansa muutokset. Vahvistettavaksi tarkoitettu suunnitelma on johtokunnan toimitettava kansakouluntarkastajalle, jonka tulee antaa asiasta lausuntonsa ja lähettää suunnitelma ja vuositarkiste kouluhallituksen tutkittavaksi.

15 §. Järjestyksen ylläpitämistä varten koulussa ja oppilasasuntolassa voi opettajakunta, oppilasasuntolan osalta kuultuaan asuntolanhoitajaa, antaa järjestyssääntöjä, jotka on saatettava johtokunnan tietoon. Jos johtokunta tahtoo päättää näistä järjestyssäännöistä, on asia käsiteltävä samassa järjestyksessä kuin opetussuunnitelma laaditaan.

16 §. Kun oppilaan huoltaja, joka haluaa oppilaan uskonnonvapauslain (267/22) 8 §:n nojalla vapautettavaksi koulun yleisestä uskonnonopetuksesta, on tehnyt siitä mainitun lain täytäntöönpanosta arinetun asetuksen (334/22) 6 §:n mukaisen ilmoituksen koulun johtajalle, on tämän ilmoitettava asia johtokunnalle, jonka tulee vapauttaa oppilas sanotusta opetuksesta.

Milloin huoltaja haluaa koulun yleisestä uskonnonopetuksesta vapautetulle oppilaalle hänen tunnustuksensa mukaista uskonnonopetusta, hänen on pyydettävä sitä kirjallisesti johtokunnalta, jonka tulee,

jos vaatimus on lakiin perustuva, järjestää oppilaalle hänen tunnustuksensa mukaista opetusta.

Jos rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta haluaa järjestää tunnustuksensa mukaista uskonnonopetusta koulun yleisessä uskonnonopetuksesta vapautetulle oppilasvähemmistölle, tulee sen hankkia opetuksen järjestämiselle ja opetussuunnitelmalle kouluhallituksen hyväksyminen.

Kansakoululain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua uskontojen historian ja siveysopin opetusta viidelle tai sitä useammalle koulun yleisessä uskonnonopetuksesta vapautetulle oppilaalle, jotka eivät voi näyttää saavansa oman tunnustuksensa mukaista uskonnonopetusta koulun ulkopuolellakaan, on annettava vähintään yhtä viikotuntia vastaava aika.

2 Luku.

Varsinainen kansakoulu.

17 §. Varsinaisen kansakoulun ensimmäisen luokan oppilaat saavat opetusta 20-24, toisen 24-26, kolmannen 28-30, neljännen 30 ja sitä ylempien luokkien oppilaat 30-32 tuntia viikossa.

Jos neljännellä tai sitä ylempällä luokalla opetetaan vapaaehtois- ta ainetta, voi luokan viikotuntimäärä olla kahta suurempi kuin 1 momentissa on säädetty.

18 §. Jos yhdessä opetettavassa ryhmässä, johon kuuluu ensimmäisen tai toisen vuosiluokan oppilaita, on vähintään kaksikymmentäviisi oppilasta, voidaan ryhmä äidinkielen ja laskennon opetuksessa jakaa yhteensä kolmena tuntina viikossa kahteen erikseen opetettavaan osaan.

Käsityön opetusryhmässä ei yleensä saa olla enempää kuin kaksikymmentä oppilasta.

Milloin poikia ja tyttöjä opetetaan erikseen käsityössä sekä voimistelussa ja urheilussa, on muutoin eri opetusryhmiin kuuluvat samaa sukupuolta olevat oppilaat yhdistettävä samaan opetusryhmään siinä määrin kuin laissa ja edellä tässä pykälässä olevat säännökset ryhmien suuruudesta sen sallivat. Tällöin ei kuitenkaan ensimmäisen eikä toisen vuosiluokan oppilaita yleensä saa yhdistää samaan ryhmään neljännen eikä sitä ylempien vuosiluokkien oppilaiden kanssa eikä saman vuosiluokan samaa sukupuolta olevia oppilaita yleensä saa sijoittaa eri opetusryhmiin.

19 §. Milloin on tarkoituksenmukaista yhdistää kaksiopettajaisessa kansakoulussa, jonka ylempään opetusryhmään on liitetty kansalaiskoulu, neljä alinta vuosiluokkaa samaksi opetusryhmäksi tai harvan asutuksen, vaikeiden koulumatkojen tai muiden poikkeuksellisten syiden vuoksi järjestää yksiopettajaiseen kansakouluun vain kaksi, kolme tai neljä alinta vuosiluokkaa, voi kouluhallitus antaa siihen luvan. Jos tällöin opetetaan yhdessä neljää vuosiluokkaa, ei oppilaiden lukumäärä saa nousta viittätoista suuremmaksi.

20 §. Jos yksiopettajaisessa kansakoulussa, jossa on seitsemän tai kansalaiskoulun oppilaat mukaan luettuina, kahdeksan vuosiluokkaa, on yhteensä enintään viisitoista oppilasta, saadaan kaikkia vuosiluokkia opettaa yhdessä. Muussa tapauksessa on kahden tai kolmen alimman luokan oppilaita opettava erikseen neljä viikkoa syksyllä ja kaksi keväällä sekä lisäksi tarvittava aika yhtenä työpäivänä viikossa työkauden muuna aikana. Jäljelle jäävä työaika käytetään ylempien luokkien erikseen opettamiseen.

21 §. Milloin varsinaisessa kansakoulussa on kansakoululain 54 §:n 2 momentissa tarkoitettuja erikoisopettajia, opetustyö on opettajien kesken jaettava siten, että vähintään puolet kunkin oppilaan oppitunneista on saman opettajan hoidettavana.

3 Luku.

Kansalaiskoulu.

22 §. Kansalaiskoulun tulee läheisesti liittyä elinkeinoelämään ja yhteistoiminnassa asianomaisten viranomaisten kanssa auttaa oppilaita valitsemaan siinä tehtävänsä sekä luoda pohja varsinaiselle ammattiopetukselle. Oppilaiden taipumuksista, kyvyistä ja harrastuksista on ammatinvalinnan ohjauksen helpottamiseksi tehtävä kouluhallituksen antamien ohjeiden mukaan oppilastarkkailuun perustuvia jatkuvia mui-
tiinpanoja.

Kansalaiskoulun opetuksen tulee olla monipuolista ja ammatinvalinnan edellytyksiä lisäävää. Väestön elinkeinoelämän tarpeiden sekä oppilaiden taipumusten ja harrastusten mukaan kansalaiskoulun opetuksessa pääpaino voidaan suunnata lähinnä jonkin tai joidenkin elinkeinoryhmien alalle.

23 §. Kansalaiskoulun pysyvästi opetettavat oppiaineet on määrättävä kansakoulun ohjesäännössä. Muista oppiaineista päätetään opetussuunnitelmassa.

24 §. Kansalaiskoulussa oppilaat saavat opetusta 30-36 tuntia viikossa. Oppilaan työpäivään ei yleensä saa kuulua enempää kuin kuusi oppituntia.

25 §. Käsityössä sekä kotitalouden ja muiden käytännöllisten aineiden työharjoituksissa opetetaan yhdessä enintään kahtakymmentä oppilasta. Voimistelussa ja urheilussa on poikia ja tyttöjä opetettava erikseen.

Käsityössä sekä kotitalouden ja muiden käytännöllisten aineiden työharjoituksissa ynnä voimistelussa ja urheilussa on muutoin eri opetusryhmiin kuuluvat, samaa sukupuolta olevat oppilaat yhdistettävä samaan opetusryhmään siinä määrin kuin kansakoululaisissa ja tässä asetuksessa olevat säännökset opetusryhmien suuruudesta sallivat. Tällöin ei kuitenkaan saa yhdistää perättäisten luokkien oppilaita samaan opetusryhmään, jos opetus yhdistämisen johdosta jouduttaisiin väliaikaisesti järjestämään vuorokursseina, eikä saman vuosiluokan samaa sukupuolta olevia oppilaita yleensä saa sijoittaa eri opetusryhmiin.

26 §. Syrjäseudulla tai poikkeuksellisissa oloissa kansalaiskoulu voidaan järjestää, niinkuin 19 ja 20 §:ssä on säädetty, varsinaisen kansakoulun ylemmän opetusryhmän yhteydessä annettavana käytännöllisluontoisena opetuksena, jolloin riittävä määrä oppiajasta käytetään asujaimiston elinkeinoelämään keskeisesti liittyviin oppiaineisiin, uskontoon ja uskontojen historiaan, yhteiskuntaoppiin, äidinkieleen ja kirjallisuuteen, käsityöhön sekä kotitalouteen ja lastenhoitoon.

Milloin oppilasmäärä on vähäinen eikä muutakaan estettä ole, saadaan kansalaiskoulun oppilaita muulloinkin yhdistää varsinaisen kansakoulun oppilaiden kanssa yhdessä opetettavaan ryhmään käsityössä, voimistelussa ja urheilussa sekä laulussa.

4 Luku.

Apukoulu ja muu erityisopetus.

27 §. Apukoulu on kansakoulu, jossa annetaan opetusta henkisessä kehityksessä viivästyneille ja lievästi vajaamielisiille lapsille.

28 §. Apukoulussa on kahdeksan vuosiluokkaa. Apukouluun siirtää johtokunta kansakouluntarkastajan suostumuksella oppilaan, joka ei ole menestynyt varsinaisessa kansakoulussa ja joka on todettu henkisessä kehityksessään viivästyneeksi tai lievästi vajaamieliseksi. Siirtoa ei saa suorittaa neuvottelematta oppilaan huoltajan kanssa.

Apukouluun voidaan siirtää oppilas, joka sitä ennen on käynyt vähintään lukuvuoden varsinaista kansakoulua. Erityisestä syytä voidaan apukouluun ottaa oppilas, joka ei ole käynyt yhtä vuotta varsinaista kansakoulua.

29 §. Apukoulussa ei saa opettaa yhdessä useampaa kuin viittatoista oppilasta. Milloin yhdessä opetettavassa ryhmässä on oppilaita useamalta kuin neljältä vuosiluokalta, ei oppilasmäärä saa olla kymmentä suurempi. Kouluhallitus voi kuitenkin erityisestä syytä antaa luvan suurempienkin ryhmien yhdessä opettamiseen.

30 §. Apukoulun ensimmäisellä luokalla opetetaan 20-24 viikkotuntia, toisella 24-26, kolmannella 26-28, neljännellä 28-30 ja sitä ylemmillä 30-32 viikkotuntia.

31 §. Apukoulun oppilaan, joka osoittaa riittävää edistymistä, voi johtokunta kansakouluntarkastajan suostumuksella siirtää takaisin varsinaiseen kansakouluun tai kansalaiskouluun hänen kehitystään vastaavalle luokalle.

32 §. Apukoulussa opetetaan samoja aineita kuin varsinaisessa kansakoulussa ja kansalaiskoulussa, niiden oppimäärää kuitenkin siten muokattamalla kuin opetuksen menestyminen vaatii.

Apukoulun ylemmillä luokilla tulee opetuksella olla käytännölliseen elämään valmistava luonne.

Apukoulussa on erityistä huomiota kiinnitettävä oppilaiden kasvatukseseen, rohkaisuun ja itseluottamuksen herättämiseen sekä puhtauden, siisteyden ja hyvän käytöksen opettamiseen.

33 §. Apukoulun tulee mahdollisuuden mukaan pitää erityistä huolta entisistä oppilaistaan ja tukea heidän pyrkimyksiään sijoittua yhteiskuntaan sen hyödyllisinä jäseninä.

34 §. Kunnassa, jossa on apukoulu, voi olla poikkeuksellisten oppilaiden tarkkailuluokka tai -luokkia.

Tarkkailuluokan yhdessä opetettava oppilasryhmä ei saa olla kymmentä suurempi.

Tarkkailuluokalle siirtää johtokunta kansakouluntarkastajan suostumuksella oppilaan, joka ei ole menestynyt varsinaisessa kansakoulussa, mutta jota ei ole syytä siirtää apukouluun tai muuhun tarjona olevaan erityiskouluun.

Tarkkailuluokilla noudatetaan varsinaisen kansakoulun ja kansalaiskoulun opetussuunnitelmaa ja tuntijakoa.

35 §. Kunnan, joka haluaa perustaa sellaisen apukoulun, jonka ylläpitämiseen sillä ei ole lain mukaan velvollisuutta, tai kansakoululain 14 §:ssä tarkoitetun erityiskoulun tai -luokan tahi edellä 34 §:ssä tarkoite-

tun tarkkailuluokan, tulee saada perustamiseen lupa kouluhallitukselta. Sama on voimassa erityisopettajan ottamisesta antamaan opetusta varsinaisessa kansakoulussa tai kansalaiskoulussa oleville poikkeuksellisille oppilaille.

Sokeiden ja kuurojen oppilaitoksista ja niissä annettavan opetuksen järjestämisestä säädetään erikseen.

5 Luku.

Keskikoulu.

36 §. Valtioneuvosto voi myöntää luvan kansakouluun kuuluvan keski-koulun perustamiseen köyhälle ja syrjäiselle kunnalle, jos koulu on paikkakunnan jatkuvan sivistystarpeen vaatima. Perustamislupa voidaan poikkeuksellisesti myöntää muullekin kunnalle, jossa ei ennestään ole oppikoulua ja jossa keskikoulun tarve on erittäin suuri, mikäli valtioneuvosto harkitsee, että koulu tärkeällä kokeilulla opetuksen ja kasvatuksen alalla voi tuottaa erityistä hyötyä valtakunnan opetustoimelle.

Keskikoulun perustamista koskeva hakemus on toimitettava kansakouluntarkastajalle ennen helmikuun 1 päivää sinä vuotena, jonka syyslukukauden alussa koulu on tarkoitettu avattavaksi. Hakemukseen on liitettävä selvitys koulun käyttöön luovutettavista huonetoiloista pohjapiirroksineen ja mittatietoineen sekä koulun todennäköisestä oppilasmäärästä, erikseen alimmalle luokalle tulevista, sekä, jos koulu on tarkoitettu kokeilukouluksi, yksityiskohtainen selvitys kokeilun laadusta ja laajuudesta.

Kansakouluntarkastajan on viipymättä toimitettava hakemus lausuntoineen kouluhallitukselle.

37 §. Milloin keskikoulun alimmalle luokalle on hyväksytty vähintään kuusikymmentä oppilasta, voidaan sille perustaa rinnakkaisluokka. Jos oppilaita on vähintään sata, rinnakkaisluokkia voi olla kaksi sekä, jos alimman luokan oppilasmäärä on vähintään sataneljäkymmentä, kolme rinnakkaisluokkaa. Muilla luokilla tulee olla rinnakkaisluokkia niin monta, ettei yhdessä opetettavien oppilaiden määrä nouse neljäkymmentä suuremmaksi.

Rinnakkaisluokan perustamiseen on saatava kouluhallituksen lupa.

38 §. Keskikoulu rakentuu kansakoulun neljän tai kuuden vuosiluokan pohjalle. Ensinmainittu on viisivuotinen ja jälkimmäinen kolmi- tai nelivuotinen.

Keskikoulun oppilaat saavat opetusta 30-36 tuntia viikossa. Oppilaan työpäivään ei saa sisältyä useampaa kuin seitsemän oppituntia.

39 §. Keskikoulussa opetetaan uskontoa, äidinkieltä, historiaa ja yhteiskuntaoppia, maantietoa ja luonnonhistoriaa, fysiikkaa, kemiaa, matematiikkaa, toista kotimaista kieltä, yhtä vierasta kieltä, voimistelua, urheilua ja terveysoppia, piirustusta, käsityötä, kotitaloutta sekä laulua. Tämän lisäksi koulussa voidaan opettaa yhtä vapaaehtoista ainetta, jos sitä saamaan ilmoittautuu vähintään kahdeksan oppilasta. Kun erityiset syyt niin vaativat, voi kouluhallitus antaa luvan, että koulun opetussuunnitelmaan otetaan yksi pakollinenkin lisäaine.

40 §. Keskikoulun oppilaat valitaan pyrkijöistä varsinaisessa kansakoulussa annetun todistuksen, opettajan lausunnon ja keskikoulussa suoritettavan pääsyutkinnon perusteella niinkuin on säädetty oppilaiden ottamisesta valtion oppikouluihin.

Jos oppivelvollinen oppilas ei menesty opiskelussaan, hänet siirretään kouluasteesta riippuen joko varsinaiseen kansakouluun tai kansalaiskouluun. Siirtämisestä päättää kansakouluntarkastaja opettajakunnan esityksestä.

41 §. Käsityössä sekä fysiikan ja kemian oppilastöissä ei yhdessä opeteta enempää kuin kahtakymmentä oppilasta eikä kotitalouden käytännöllisissä työharjoituksissa enempää kuin kuuttatoista.

Voimistelussa ja urheilussa sekä terveysopissa opetetaan poikia ja tyttöjä erikseen.

Käsityössä sekä voimistelussa ja urheilussa on muutoin eri opetusryhmiin kuuluvat, samaa sukupuolta olevat oppilaat yhdistettävä samaan opetusryhmään siinä määrin kuin kansakoululaissa ja tässä asetuksessa olevat säännökset ryhmien enimmäismääristä sen sallivat. Tällöin ei kuitenkaan yleensä saa yhdistää samaan ryhmään oppilaita muilta kuin joko kahdelta peräkkäiseltä tai kolmelta rinnakkaiselta luokalta.

42 §. Jos keskikoululle halutaan saada samanlainen oikeus kuin on valtion keskikouluilla antaa säädetyt oppimäärät suorittaneille keskikoulutodistuksia, on johtokunnan toimitettava siitä hakemus ja tarpeellinen selvitys kansakouluntarkastajan välityksellä kouluhallitukselle, joka suoritetun tarkastuksen perusteella voi myöntää anotun oikeuden määrääjäksi tai toistaiseksi.

6 Luku.

Nuorisotyö.

43 §. Opettajan tulee pyydettyessä antaa koulunkäyntinsä päättäneille nuorille tietoja, selostuksia ja neuvoja erityisesti vapaa-aikoina tapahtuvaa itseopiskelua varten.

Koulunkäyntinsä päättäneelle nuorisolle voidaan koulun toimesta järjestää sellaista opinto- ja sivistysharrastuksia edistävää toimintaa, joka on sopusoinnussa koulun kasvatustehtävän kanssa ja jonka järjestämiseen koululla on riittävät edellytykset, mikäli tähän toimintaan ilmoittautuu osanottajiksi vähintään kahdeksan koulunkäyntinsä päättäneitä nuorta. Työjärjestys, jossa määrätään ohjaaja tai ohjaajat ja, jos se on tarpeen, yhteinen johtaja, valmistetaan ja vahvistetaan niinkuin 12 §:ssä on säädetty. Aloitettua toimintaa saadaan jatkaa niin kauan kuin vähintään kuusi koulunkäyntinsä päättäneitä nuorta ottaa siihen säännöllisesti osaa. Kansakouluntarkastajan luvalla voi toimintaan osallistua myös kansalaiskoulun ja keskikoulun oppilaita. Näitä ei kuitenkaan lueta edellä mainittuihin oppilaiden vähimmäismääriin.

Pyydettyessä on osanottajalle annettava todistus hänen suoritustaan, taidostaan ja käytöksestään toiminnan aikana.

44 §. Kirjaston tulee olla määräjain avoinna. Sen yhteyteen on mahdollisuuden mukaan järjestettävä myös lukutilaa koulunkäyntinsä päättäneille nuorille.

45 §. Jos oppivelvollisuusiän sivuuttanut henkilö haluaa suorittaa erityisessä tutkinnossa kansakoulun oppimäärän tai osan siitä ja sen perusteella saada todistuksen, tulee hänen ilmoittautua asuinpaikkansa koulupiirin kansakoulun johtajalle. Kuulustelun toimittaa johtajan määräämä opettaja ja antaa, jos kuulustellun tiedot vastaavat kansakoulun oppimääriä, hänelle siitä kouluhallituksen vahvistaman kaavan mukai-

sen todistuksen, jonka myös johtaja allekirjoittaa. Jos tutkinto suoritetaan kansakoulun päästökirjan saamista varten, on kansakouluntarkastajan määrättävä tutkiva opettaja tai oltava tutkinnossa itse läsnä. Päästökirjan allekirjoittaa myös kansakouluntarkastaja.

Keskikoulun oppimäärän tai sen osan yksityisistä suorittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä yksityisoppilaiden tutkinnoista oppikouluissa on säädetty.

7 Luku.

Kiinteistö ja irtaimisto.

46 §. Koulun sijoituspaikaksi on valittava mikäli mahdollista asutuksen läheisyydestä oppilaiden koulumatkojen kannalta mahdollisimman edullinen riittävän suuri alue, johon rakennukset ja leikkikenttä ovat rakennuspaikan, vedensaannin ja viemäröinnin puolesta tarkoituksenmukaisesti sijoitettavissa ja joka on terveellinen ja rauhallinen. Myös liikenneturvallisuuden vaatimukset on otettava huomioon.

Varsinaisen kansakoulun, kansalaiskoulun ja keskikoulun huoneilat on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava niin lähelle toisiaan, että yhteisten rakennusten ja opettajien käyttäminen on mahdollista.

Koulutontin sopivaisuudesta on hankittava koululääkäriin lausunto.

47 §. Milloin suunnitellaan uuden kansakoulurakennuksen rakentamista tai entisen laajennus-, muutos- tai perusparannustöitä, on koulun rakennustarpeesta suoritettava yksityiskohtainen tutkimus. Tutkimuksen suorittaa kansakoululautakunta tai, ellei sellaista ole, kansakoulun johtokunta yhdessä kansakouluntarkastajan kanssa.

Tutkimuksessa on kiinnitettävä huomio koulun oppilasmäärään ja sen lisääntymiseen tai vähentymiseen tulevaisuudessa, koulun sijoittamiseen, oppilaiden matkoihin ja kuljetusmahdollisuuksiin sekä muuhun, mikä voi vaikuttaa huoneistotarpeeseen.

48 §. Tutkimuksessa laaditaan ehdotus siitä, onko rakentamistyöhön ryhdyttävä ja mitä huonetiloja tai rakentamistöitä on otettava rakennusohjelmaan.

Sitten kun rakennusohjelma on valmistettu, on sille hankittava kouluhallituksen vahvistus. Se ei kuitenkaan ole tarpeen perusparannusten osalta. Kouluhallituksella on valta vahvistaessaan rakennusohjelman tehdä siihen voimassa olevien säännösten ja määräysten edellyttämät muutokset.

49 §. Rakennusohjelman perusteella on laadittava rakennustyötä varten pääpiirustukset, jotka käsittävät asema- sekä pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustukset sekä niitä täydentävät työselitykset.

Piirustuksille ja työselityksille on ennen työhön ryhtymistä hankittava kouluhallituksen vahvistus.

50 §. Kansakoulurakennukset on pidettävä tarkoituksenmukaisessa kunnossa, huoneistot siisteinä ja lämpiminä. Koulun tonttialue on tarvittaessa aidattava.

Koulun omien huoneilojen käyttötarkoitusta ei saa ilman kouluhallituksen lupaa pysyvästi muuttaa.

51 §. Lupaa koulun huoneiston käyttöön muuhun kuin koulun omiin tarkoituksiin on haettava hyvissä ajoin johtokunnalta, jonka on annettava päätöksensä tiedoksi anojalle sekä, jos lupa on myönnetty, myös koulun johtajalle ja sille opettajalle, jonka opetushuoneen luovuttamisesta

on kysymys, tai oppilasasuntolan hoitajalle, jos on kysymys asuntolan luovuttamisesta. Ellei näistä joku tyydy päätökseen, hän saa vaatia viidestä viidentenä päivänä tiedoksisaamisesta, että johtokunnan on alistettava asia kansakouluntarkastajan ratkaistavaksi: Jos päätös ei ole kansakoululain 12 §:n tai tämän pykälän säännösten vastainen eikä ole syntynyt laista poikkeavassa järjestyksessä, ei mene johtokunnan toimivaltaa ulommaksi eikä muutoinkaan ole lain, asetuksen tai kansakoulun ohjesäännön vastainen, kansakouluntarkastaja ei ole oikeutettu päätöstä muuttamaan tai kumoamaan. Sama koskee soveltuvin osin kouluhallitusta, jolle kansakouluntarkastajan päätöksestä on valitettu.

Lupaa ei saa myöntää poliittisiin tilaisuuksiin eikä kevyeseen huvitteluun. Lupa on niin ikään kiellettävä, jos tilaisuudesta olisi kohutuوتا häiriötä koulurakennuksessa asuvalle opettajalle tai muulle koulun toimihenkilölle tai heidän perheelleen.

52 §. Milloin kouluhuoneisto on saman kunnan useamman johtokunnan hallinnassa, kunnallisvaltuusto päättäkoon, mikä johtokunta antaa 51 §:ssä tarkoitettun luvan.

53 §. Koulun irtaimistoa on siten täydennettävä, että se pysyy kehittyvän opetustoimen ja terveydenhoidon vaatimusten mukaisena.

Opettajakirjastoon on hankittava tarpeellisessa määrin sekä kasvatusopillista että koulun hallintoa ja eri aineiden opetusta käsittelevää kirjallisuutta.

8 Luku.

Piirijako ja kansakoulun ohjesääntö.

54 §. Varsinaista kansakoulua, kansalaiskoulua, apukoulua tai muita erityiskouluja varten kunnan alue on jaettava koulupiireihin tai pidettävä koko kunta yhtenä piirinä taikka liitettävä useampia kuntia tai niiden osia kuntien yhteiseksi koulupiiriksi. Samaan piiriin voidaan järjestää kaksi tai useampia edellä mainituista kouluista, jos se on tarkoituksenmukaista. Jos kunnassa on keskikoulu, on sen piirinä koko kunta, ellei kuntaa ole jaettu kahteen tai useampaan keskikoulupiiriin taikka kahta tai useampaa kuntaa tai niiden osia ole yhdistetty samaksi piiriksi.

Erityisestä syystä voidaan osa koulun luokkia sijoittaa erillään olevaan toimipaikkaan samassa koulupiirissä.

Kansalaiskoulu voidaan perustaa kuntaan, jossa on vähintään viisikymmentä kansalaiskouluun tulevaa samankielistä lasta. Kunta, jota oppilasmäärän pienuuden takia ei voida muodostaa omaksi kansalaiskoulupiiriksi, on yhdistettävä, ellei erityistä estettä ole, toisen kunnan tai sen osan kanssa yhdeksi piiriksi. Sama on voimassa myös kielellisestä vähemmistöstä. Yhtä useampia samankielisiä kansalaiskouluja kunta saa järjestää, mikäli jokaiseen tulee vähintään satakaksikymmentä oppilasta. Saaristokunnissa ja muulloinkin voidaan erityisen syyn siitä vaatiessa kansalaiskoulu järjestää pienemmällekin oppilasmäärälle.

55 §. Kansakoulun ohjesääntö on kunnallisvaltuuston hyväksyttävä, sen jälkeen kun kansakoululautakunta tai, ellei sellaista ole, kansakoulun johtokunta on kansakouluntarkastajan kanssa neuvoteltuaan valmistanut ehdotuksen sitä varten.

Jos kouluhallitus katsoo, että kansakoulun ohjesääntöä on muutettava, se laatikoon ehdotuksen muutokseksi ja esittääkoon sen kunnallisvaltuuston käsiteltäväksi. Ellei valtuusto ole kuuden kuukauden kuluessa hyväksynyt ehdotusta, voi kouluhallitus alistaa asian valtioneuvoston ratkaistavaksi.

56 §. Milloin kunnat ovat velvolliset järjestämään yhteisen kansakoulupiirin tai muuta yhteistä kansakoulutointa taikka ne vapaaehtoisesti sitä haluavat, kunkin kunnan tulee valita edustajansa kunnallislain mukaiseen kunnan edustajain kokoukseen, joka kansakouluntarkastajan kanssa neuvoteluaan valmistaa yhteistä tehtävää varten kansakoulun ohjesäännön sekä alistaa sen kouluhallituksen vahvistettavaksi. Muutoin on asiassa meneteltävä niin kuin 55 §:ssä on säädetty.

Ellei kunta, joka on velvollinen yhteiseen kansakoulutoimeen, valitse edustajia kuntien edustajain kokoukseen, tulee kouluhallituksen kehoittaa sitä täyttämään velvollisuutensa. Ellei kunta kuuden kuukauden kuluessa kehoitusta noudata, kouluhallitus voi tämän kunnan myötävaikutuksetta esittää ohjesäännön valtioneuvoston vahvistettavaksi.

Yhteistä koulutointa koskeva ohjesääntö liittyy erityisenä osana kunkin osalliskunnan kansakoulun ohjesääntöön.

Kunnat voivat yhtyä yhteiseen kansakoulutoimeen myös siten, että kukin kunta tekee kysymyksessä olevasta ohjesäännön osasta yhtäpitävän päätöksen ja alistaa sen kouluhallituksen vahvistettavaksi.

57 §. Maalaiskunnan kansakoulun ohjesäännössä on määrättävä:

- 1) kansakoulupiirit, niiden nimet ja rajat sekä koulujen paikat;
- 2) millainen koulu kuuluu kuhunkin piiriin;
- 3) miten huolehditaan toimenpiteistä henkisessä kehityksessä viivästytneiden ja lievästi vajaamielisten lasten opetuksessa;
- 4) miten huolehditaan kansakoululain 30 §:ssä tarkoitetun kesävirkestyksen järjestämisestä vähävaraisten vanhempien heikoille ja sairaalloisille lapsille;

5) miten oppilasasuntolat, oppilaiden majoitus ja saattaminen sekä muu avustaminen järjestetään;

6) kansalaiskoulussa pysyvästi opetetttavat aineet; sekä

7) kansakoululautakunnan sihteerin tehtävät ja muut pysyväisiksi tarkoitetut ohjeet, joita kunnan kansakoululaitoksen tarkoituksenmukainen järjestäminen vaatii tai joiden noudattamista koulun opetuksen järjestämisessä kunnallisvaltuusto pitää tarpeellisena.

Kaupungin ja kauppalan kansakoulun ohjesäännössä on määrättävä koulujen nimet ja sijoituspaikat sekä, mikäli kunnalla on toisten kuntien kanssa yhteisiä koulupiirejä, myös nämä yhteispiirit rajoineen. Sen lisäksi ohjesääntöön on otettava ne määräykset, jotka maalaiskunnista on säädetty edellä kohdissa 3-7.

Jos kunta maksaa viranhaltijoille suurempaa palkkausta tai eläkettä kuin laissa on säädetty, on tästä otettava määräys kansakoulun ohjesääntöön.

Kaksikielisessä kunnassa kansakoulun ohjesääntö on laadittava kummallakin kielellä. Milloin yksikielisessä kunnassa on toiskielinen kansakoulu, kunnan on ohjesäännöstä toimitettava koulunkielinen käännös tämän koulun tarpeeksi.

9 Luku.

Kansakoulun johtokunta ja kansakoululautakunta.

58 §. Kansakoulun johtokuntaan valitaan vähintään kolme sellaista jäsentä, jotka ovat asianomaisen koulun oppilaiden vanhempia. Koulun toimihenkilö ei voi olla valtuuston valitsemana jäsenenä.

Opettajiston edustajana johtokuntaan kuuluu koulun johtaja, jos johtokunnan alaisena on vain yksi koulu. Muussa tapauksessa johtokunnan alaisen koulujen opettajat valitsevat edustajansa johtokuntaan neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Opettajiston edustaja on velvollinen esittämään johtokunnalle opettajiston päättämät ehdotukset.

59 §. Kansakoulun johtokunta valitsee kalenterivuositain jäsenistään puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Näihin tehtäviin ei ole kelpoinen opettajiston edustaja.

Pöytäkirjanpitoa ja kirjeenvaihtoa varten kansakoulun johtokunta valitsee sihteerin sekä koulun taloudenhoitoa varten taloudenhoitajan. Nämä tehtävät voidaan antaa samankin henkilön hoidettaviksi. Niitä varten kunnallisvaltuusto voi myös perustaa erityisen viran tai virkoja, jotka täytetään niinkuin kansakoulun ohjesäännössä määrätään.

60 §. Kansakoulun johtokunta johtaa ja valvoo kouluhallituksen ohjauksen alaisena kansakoulun toimintaa, mikäli sitä ei ole säädetty kansakoululautakunnan tehtäväksi.

Koulun taloutta johtokunta hoitaa voimassa olevien säännösten sekä kunnallisvaltuuston ja kunnan muiden viranomaisten antamien ohjeiden ja määräysten mukaan.

Kansakoulun johtokunnan tulee:

1) valvoa koulun toimintaa mm. siten, että sen jäsenet käyvät seuraamassa opetusta sekä ovat läsnä joul-, päättäjais- ja muissa koulujuhlissa;

2) pitää luetteloa lapsista, jotka käyvät tai ovat velvolliset käymään piirin koulua, valvoa oppivelvollisuuden täyttämistä, myöntää siitä lykkäystä tai vapautusta ja laiminlyöntien sattuessa ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin, myöntää oppilaiden koulunkäyntiavustukset sekä ilmoittaa samana kalenterivuonna kuusi vuotta täyttävät sokeat ja kuurot lapset kansakoululautakunnalle, jos sellainen on, muuten kouluhallitukselle, sekä, mikäli toisin ei ole säädetty, ottaa ja erottaa koulun oppilaat;

3) tarkastaa ja hyväksyä opetussuunnitelma ja oppilasasuntolan toimintasuunnitelma sekä määrätä lupapäivät;

4) tehdä tarvittaessa kansakoululautakunnalle tai, ellei sellaista ole, kunnallishallitukselle esitys viran perustamisesta tai lakkauttamisesta taikka uudelleen järjestämisestä;

5) valita koulun opettajat ja, mikäli kansakoulun ohjesäännössä ei ole toisin määrätty, muut viranhaltijat ja -hoitajat, päättää nimittämiskirjan antamisesta, myöntää ero virasta ja antaa erokirja sekä tehdä esitys, milloin siihen on syytä, viranhaltijan pysyttämistä virassa yli laissa säädetyn yleisen eroamisiän;

6) myöntää virkavapaus ja ottaa sijainen koulun viranhaltijalle tai -hoitajalle, kuitenkin opettajalle, tuntiopettajalle, työnohjaajalle tai asuntolanhoitajalle enintään kuukaudeksi lukukaudessa, ja ilmoittaa siitä kansakouluntarkastajalle sekä, jos opettaja, tuntiopettaja, työnohjaaja tai asuntolanhoitaja anoo kuukautta pitempää virkavapautta, lähettää anomus lausuntoineen kansakouluntarkastajan ratkaistavaksi;

7) pyydettyäessä antaa todistus alaisensa viranhaltijan tai -hoitajan uutteruudesta, huolellisuudesta sekä käytöksestä niin virassa kuin sen ulkopuolellakin;

8) käsitellä viranhaltijan kurinpidollista rankaisemista koskevat asiat taikka virasta vapauttamista tai virantoimituksesta vapauttamista tahi virantoimituksesta pidättämistä koskevat asiat, niinkuin niistä on säädetty;

9) tutkia opettajan anomus saada hoitaa palkattua sivutointa sekä saattaa asia lausuntoineen kansakouluntarkastajan ratkaistavaksi;

10) antaa ne tilastolliset ja muut tiedot sekä kertomukset koulun toiminnasta, jotka kouluhallitus, kansakouluntarkastaja, kansakoululautakunta tai kunnallishallitus määrää;

11) valvoa, että koululla on tarpeelliset rakennukset, kalusto ja opetusvälineet sekä kirjastot ja että ne sekä koulun puutarha ovat hoidetut ja koulun alue siistitty ja kaunistettu;

12) valmistaa vuosittain ehdotus koulun talousarvioksi kunnallishallituksen antamien ohjeiden mukaan;

13) pitää huolta siitä, että opettajat, tuntiopettajat, työohjaajat, asuntolanhoitajat, koulukeittolan keittäjät, vahtimestarit ja siivoojat riittävän usein käyvät koululääkäriin tarkastuksissa ja, milloin siihen on erityistä syytä, esittävät lääkärintodistuksen siitä, ettei heissä ole tuberkuloosia tai muuta oppilaille tartunnanvaarallista tautia;

14) päättää opetusharjoittelijan ottamisesta kouluun sekä ottaa ja erottaa koulun palvelusväki, mikäli toisin ei ole säädetty; sekä

15) muutoinkin valvoa koulun oikeutta ja etua sekä ohjata sen toimintaa ja suorittaa, mitä lain, asetuksen, kansakoulun ohjesäännön tai asian laadun mukaan kuuluu sen tehtäviin.

Edellä 2 kohdassa mainituista tehtävistä kuuluvat oppivelvoittisuuskäisten lasten luettelon pitäminen sekä ilmoituksen tekeminen sokeista ja kuuroista lapsista vain varsinaisen kansakoulun johtokunnalle.

Milloin 3 ja 5-9 kohdissa mainittu tehtävä on kansakoululaissa tai tässä asetuksessa määrätty kansakoululautakunnan suoritettavaksi, se ei kuulu johtokunnalle. Kaupungin kansakouluntarkastaja käsittelee 6 kohdassa mainitut asiat, opettajan, tuntiopettajan ja työohjaajan kuukautta pitempää virkavapautta koskevista kuitenkin ensin hankittuaan johtokunnan lausunnon.

61 §. Kansakoululautakunnan alaisten koulujen opettajat valitsevat keskuudestaan edustajansa lautakuntaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Kaksikielisessä kunnassa kummankin kielisten koulujen opettajat erikseen suorittavat vaalin. Jos opettajia on vain yksi, kuuluu hän lautakuntaan.

Kansakoululautakunta valitsee kalenterivuosittain valtuuston valitsemista jäsenistä varapuheenjohtajan. Ellei sihteerin tehtäviä varten ole perustettu erityistä virkaa, ottaa lautakunta itselleen sihteerin.

62 §. Kansakoululautakunnan tulee seurata, valvoa ja ohjata kunnan kansakoulutointaa pitäen silmällä sen yhtenäisyyttä ja tässä tarkoituksessa:

1) valvoa opetusta siten että lautakunnan jäsenet käyvät sitä seuraamassa sekä mahdollisuuksien mukaan ovat läsnä eri koulujen erityistilaisuuksissa, niinkuin päättäjäisissä ja koulujuhliissa sekä huolehtia erityisesti kansalaiskoulun, apukoulun ja keskikoulun toiminnasta;

2) järjestää neuvonta- ja opintotilaisuuksia kunnan koulujen opettajille, asuntolanhoitajille, keittäjille ja vahtimestareille;

3) valvoa, että koulujen taloudessa noudatetaan säästäväsyyttä, ja toimittaa vähintään kerran vuodessa jokaisella koululla kiinteän ja irtaimen omaisuuden katselmus, jossa pöytäkirjaan merkiten selvitetään, millaisessa kunnossa ovat koulurakennukset, kalusto, opetusvälineet, opettaja- ja oppilaskirjastot ja puutarha sekä, mitä omaisuutta on hävinnyt tai turmeltunut, ja katselmuksen perusteella antaa asianomaisille ohjeita ja neuvoja tai ryhtyä muihin asian vaatimiin toimenpiteisiin;

4) valvoa, että kouluruokailu on kunnollisesti järjestetty ja että vähävaraisia oppilaita tarpeellisessa määrin avustetaan, samoin myös pitkämatkaisten oppilaiden kyyditystä ja majoitusta;

5) valvoa, että luettelot oppivelvollisista lapsista pidetään huolella ja että johtokunnat ilmoittavat kaikki kouluikänsä tulleet kuurot ja sokeat lapset kansakoululautakunnalle, sekä toimittaa niistä ajoissa luettelo kouluhallitukselle;

6) valvoa, että oppilaiden päästökirjoista säilytetään koulussa oikeaksi todistetut jäljennökset;

7) kerätä annettujen ohjeiden mukaan eri koulujen opetussuunnitelman vuositarkisteet, oppilastilastot ja vuosikertomukset sekä kulloinkin tarvittavat tiedot ja selvitykset, hankkia niihin tarvittaessa täydennystä sekä tehdä niistä tarpeelliset yhdistelmät ja toimittaa ne asian laadun mukaan joko kunnallishallitukselle tai kansakouluntarkastajalle;

8) kutsua kunnan opettajat, asuntolanhoitajat ja johtokunnan jäsenet kerran vuodessa kokoukseen neuvottelemaan kansakoulutointa koskevista kysymyksistä sekä opettajat, erikseen suomenkieliset ja erikseen ruotsinkieliset, kokoukseen tekemään ehdotusta kunnan kansakouluissa käytettävistä oppikirjoista, määrätä kokouksen ohjelma ja puheenjohtaja sekä ilmoittaa kokouksesta hyvissä ajoin kansakouluntarkastajalle;

9) valmistaa kunnallisvaltuuston tai kunnallishallituksen käsiteltävät kansakoulua koskevat asiat, sekä tarkastaa eri koulujen vuositilaukset ja talousarvioehdotukset ja antaa niistä lausuntonsa, samoin antaa kunnallisvaltuuston ja kunnallishallituksen sekä kansakouluntarkastajan ja kouluhallituksen vaatimuksesta lausuntoja ja selostuksia kunnan koulutointa koskevista asioista;

10) ohjata ja kehittää koulunkäyntinsä päättänyttä nuorisoa varten järjestettyä opinto- ja sivistystoimintaa;

11) toimia kansakoulun johtokuntana, milloin on kysymys kahden tai useamman kansakoulun yhteisestä opettajasta tai tuntiopettajasta;

12) käsitellä kurinpitoa koskevat asiat, niinkuin siitä on säädetty;

13) tehdä tarvittaessa esitys viran perustamisesta tai lakkauttamisesta taikka uudelleen järjestämisestä;

14) antaa ennen huhtikuun 1 päivää kunnallishallitukselle ja kansakouluntarkastajalle kertomus toiminnastaan edellisen kalenterivuoden ajalta; sekä

15) muutoinkin edistää kunnan kansakoulutoimen parasta ja tehdä sen vaatimia aloitteita.

Kaupungissa ja sellaisessa kauppalassa, jossa ei ole kansakoululautakuntaa, kuuluvat kansakoululautakunnan tehtävät kansakoulun johtokunnalle.

63 §. Kansakoulun johtokunnan ja kansakoululautakunnan kutsuu kokoon puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kansakoulun johtokunta ja kansakoululautakunta on kutsuttava koolle tarvittaessa tai, jos kunnallisvaltuuston puheenjohtaja tai kunnallishallitus, kansakouluntarkastaja taikka vähintään kolme jäsentä vaatii kokousta.

Kansakoulun johtokunta ja kansakoululautakunta päättää, miten kokouksista tiedoitetaan.

64 §. Muissa kuin viranhaltijan välia tai kurinpitoa koskevissa asi-

oissa on kansakouluntarkastajalla, koululääkärillä ja kouluhammaslääkärillä oikeus olla läsnä kansakoulun johtokunnan ja kansakoululautakunnan kokouksessa sekä käyttää puhe-, mutta ei äänivaltaa. Sama oikeus on kansakoululautakunnan sihteerillä johtokunnan kokouksessa.

65 §. Kansakoulun johtokunnan ja kansakoululautakunnan käsiteltävät asiat valmistaa sihteeri, ellei puheenjohtaja ole toisin määrännyt.

10 Luku.

Oppilaiden avustaminen.

66 §. Oppikirjoja annetaan kullekin oppilaalle maksutta ainoastaan yhdet kappaleet hänen kouluaikanaan eikä saman perheen lapsille enempää kuin yhdet yhteisesti, ellei useampia välttämättä tarvita. Enintään yhden lukuvuoden käyttöön tarkoitetut oppikirjat on käytön jälkeen palautettava kouluun.

Oppilaalla, joka eroaa koulusta ennen kuin kirjan sisältämä oppimäärä on luettu, on oikeus palautettuaan kirjan kouluun ja saatuaan siitä merkinnän todistukseensa saada toisessa koulussa, jossa hän jatkaa koulunkäyntiään, uusi tai käytetty kappale saman aineen oppikirjaa.

67 §. Kouluhallituksen tulee tehdä luettelo siitä, mikä määrä vihkoja, paperia, kyniä ja muita koulutarvikkeita sekä välttämättömiä työaineita on katsottava kutakin oppilasta ja vuotta kohti tarpeelliseksi.

68 §. Jos lapsen huoltaja haluaa kunnalta avustusta oppilaan kuljetuksi saattokustannuksiin taikka majoitukseen tai vaatetukseen tahi muuta avustusta koulunkäynnin turvaamiseksi, hänen tulee esittää asia kansakoulun johtokunnalle, joka myöntää avustusta käytettävänä olevasta määrärahadista kohtuuden mukaan ja ottaen huomioon, mitä kansakoululain 27 §:n 1 momentissa ja 29 §:ssä on säädetty ja kansakoulun ohjesäännössä määrätty.

Jos riittävää määrärahaa ei ole tai jos huoltaja on tyytymätön johtokunnan määräämään avustukseen, on asia alistettava kunnallishallituksen ratkaistavaksi.

Milloin viittä kilometriä kauempana koulusta asuva lapsi käyttää koulumatkalla junaa, linja-autoa tai muuta yleistä kulkuneuvoa, suorittaa kunta siitä kustannukset, ellei lapselle ole tarjottu tilaa oppilasasuntolassa tai hänen koulunkäyntinsä avustamisesta ole muutoin riittävästi huolehdittu.

69 §. Milloin kunnassa on useampia lapsia, joiden kyydin kunta on 68 §:n 3 momentin perusteella velvollinen korvaamaan, on kunnan huolehdittava siitä, että lapset säännöllisesti saavat kyydin koulumatkoillaan.

Kyyditystä ei ole pidettävä tarkoituksenmukaisena, jos oppilaan päivittäinen koulumatka odotusaikoinen muodostuisi kolmea tuntia pitemmäksi.

70 §. Oppilasta ei saa majoittaa perheeseen, jossa on avointa tuberkuloosia tai muuta tartunnanvaarallista tautia sairastava henkilö eikä asuntoon, jossa vietetään moitteenalasta elämää.

11 Luku.

Oppilasasuntola.

71 §. Asuntolan perustamisesta on määrättävä kansakoulun ohjesäännössä.

Ilman erityistä syytä ei asuntola saa järjestää yksioptajaisen koulun yhteyteen.

72 §. Huoltajan, joka haluaa saada lapsensa asuntolaan, on esitettävä pyyntönsä kansakoulun johtajalle joko suullisesti tai kirjallisesti. Asian ratkaisee kansakoulun johtokunta. Oppilas otetaan asuntolaan kerrallaan lukuvuoden työajan loppuun saakka.

Asuntolaan ei saa ottaa oppilasta, joka tartunnanvaarallisen taudin, pahantapaisuuden tai muun syyn vuoksi on vaaraksi toisille tai häitaksi heidän kasvatukselleen. Milloin sellainen seikka ilmaantuu oppilaan jo ollessa asuntolassa, on johtokunnan poistettava hänet sieltä.

Oppilaita ei pidetä asuntolassa joului- eikä kesäloman aikana eikä ilman pakottavaa syytä muun vähintään viisi päivää kestävästä loman tai koulutyön keskeytyksen aikana.

73 §. Ellei asuntolaan voida ottaa kaikkia tarjottuja oppilaita, on etusija annettava pitkä- tai vaikeamatkaisimmille, nuorimmille ja heikoille. Tällöin on erityisesti otettava huomioon oppilas, jonka huoltaja vähävaraisuutensa takia tai muusta syystä ei kykene huolehtimaan lapsesta.

Toisesta koulupiiristä oleva lapsi voidaan ottaa asuntolaan, jos hänet voitaisiin ottaa asuntolaan omassa piirissä vallitsevien olosuhteiden mukaan.

Jos asuntola on kahden tai useamman koulun yhteinen, kunnanhallitus määrää tarkemmat perusteet, joiden mukaan lapset on asuntolaan otettava.

74 §. Huoltaja on velvollinen varaamaan asuntolassa olevalle lapselleen riittävän vaatetuksen ja jalkineet sekä kustantamaan pesun ja korjauksen. Pienempää pesua ja paikkausta suoritetaan asuntolassa mahdollisuuden mukaan.

75 §. Lapsen käyntiä kotona pyhä- ja lupapäivinä ei saa estää eikä oppilaan vanhempia kieltää asuntolassa käymästä, ellei siihen ole riittävä syytä. Vanhempien käyntejä varten voidaan tarvittaessa asettaa määrääjät, jotka on heille ilmoitettava.

76 §. Oppilas on velvollinen asuntolassa noudattamaan kuria ja järjestystä, tottelemaan asuntolanhoitajan ja muun henkilökunnan määräyksiä sekä käyttäytymään siivosti ja moitteettomasti.

Jos oppilas on tottelematon tai käyttäytyy sopimattomasti, voi asuntolanhoitaja rangaista häntä nuhteella, enintään puoli tuntia kestäväällä seisottamisella, huoneesta poistamisella tai yhtäjaksoisesti enintään kaksi tuntia kestäväällä erillään istuttamisella.

Ellei asuntolanhoitajan antamasta rangaistuksesta seuraa parannusta, ilmoitakoon hän asian koulun johtajalle. Tämän on, ellei vieläkään aikaansaada parannusta, ilmoitettava asiasta johtokunnalle, joka voi määrätä, että oppilas on erotettava asuntolasta määrääjäksi tai pysyvästi.

77 §. Asuntolassa oppilaita ohjataan koulun kotitehtävissä, kirjallisuuden lukemisessa ja askartelussa sekä järjestetään erityisiä satuja leikkijunteja.

12 Luku.

Kesäsiirtola ja oppilaiden muu kesävirikistys.

78 §. Kunta tai kuntien yhtymä, joka haluaa järjestää kansakoululain

30 §:ssä tarkoitetun kansakoulun kesäsiirtolan, pyytäköön siihen lupaa kansakouluntarkastajalta tai, jos kesäsiirtolan toiminta ulottuisi useamman tarkastuspiirin alueelle, kouluhallitukselta ennen toukokuun 1 päivää sinä vuotena, jolloin siirtola aloittaa toimintansa. Hakemukseen on liitettävä ensimmäisellä kerralla pohjapiirros siirtolan käytettävänä olevasta huoneistosta ja lääkärin lausunto sen sopivaisuudesta, ilmoitus siirtolaan otettavien poikien ja tyttöjen lukumäärästä sekä selostus siirtolan henkilökunnasta ja sen pätevyydestä.

Kansakouluntarkastaja voi myöntää luvan yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Jos kysymys on pysyväiseksi tarkoitetusta kesäsiirtolasta, hänen on alistettava asia kouluhallituksen ratkaistavaksi.

Myönnetty lupa voidaan peruuttaa, jos siirtolan järjestämisessä ei noudateta, mitä siitä on säädetty, tai jos siinä muutoin ilmenee epäkohtia, joihin ei saada korjausta niistä huomauttamalla.

79 §. Sitten kun kesäsiirtolan järjestämiseen on myönnetty lupa, kansakoulujen johtajien ja opettajien sekä koululääkärien on pyydettyäessä annettava tietoja ja ehdotuksia siirtolaan otettavista oppilaista.

80 §. Oppilaiden valinta kesäsiirtolaan on toimitettava huolella, niin että heikon terveyden, sairaalloisuuden tai vähävaraisuuden ja puutteellisten kotiolojen vuoksi virkistystä ja tervehtymistä erityisesti tarvitsevat oppilaat ensi sijassa pääsevät laitokseen.

81 §. Kesäsiirtolan tulee olla jatkuvasti lääkärin valvonnassa. Lääkärin on huolellisesti tarkastettava oppilaat myös näiden kesäsiirtolaan lähtiessä ja sieltä palattua. Lääkärinhoitoa on oppilaille annettava tarpeen mukaan.

82 §. Oppilaiden ruoan tulee olla ravitseva ja riittävä.

Poikien ja tyttöjen makuuhuoneet on sijoitettava erilleen ja sairastuneiden oppilaiden eristämiseen tulee olla mahdollisuus.

83 §. Oppilaiden päiväjärjestys sisältäköön riittävästi lepoa, vapaita ja ohjattuja leikkejä, voimistelua ja urheilua sekä, mikäli mahdollista, uinnin opetusta, satutunteja ja kohtuullisessa määrässä opiskelutehtäviä, kasvitarhan hoitoa ja talousaskareita.

84 §. Ellei oppilas noudata siirtolan järjestystä tai jos hän käyttäytyy sopimattomasti, voidaan häntä rangaista samoin kuin oppilasasuntolassa. Ellei siitä seuraa ojennusta, saadaan oppilas palauttaa kotiinsa.

Jos siirtolaan otetussa oppilaassa ilmenee sellainen tauti, joka on vaaraksi toisille tai jota siirtolassa ei voida hoitaa, on ryhdyttävä toimenpiteisiin asianmukaisen hoidon saamiseksi muualla.

85 §. Kesäsiirtolassa on pidettävä päiväkirjaa kouluhallituksen antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti.

86 §. Kun koululääkäri on todennut, että oppilas tarvitsee kansakoululain 30 §:n 2 momentissa tarkoitettua kesävirkestystä, on hänen ilmoitettava siitä kansakoululautakunnalle, tai ellei sellaista ole, kansakoulun johtokunnalle.

Kansakouluntarkastajan tulee ohjata kuntia yhteistoimintaan kesäsiirtolan järjestämiseksi tai muuhun toimenpiteeseen tarkoituksenmukaisen kesävirkestyksen aikaansaamiseksi.

87 §. Kansakoulun oppilaille voidaan kesäloman aikana järjestää opinto-, marja- ja sieniretkiä, uinnin opetusta, urheilua ja leirejä sekä juhlia.

Kansakoulun oppilaille järjestetyn kesätoiminnan tulee olla kasvattavaa ja virkistävää. Sen johtajaksi määrää johtokunta yhden tai useamman tehtävään halukkaista opettajista, tuntiopettajista tai työnohjaajista.

Ottaen huomioon, mitä opetussuunnitelmassa on määrätty, tulee kesätoiminnan johtajan kutakin kesää varten tehdä yksityiskohtainen suunnitelma, jonka jäljennös on annettava koulun johtokunnalle.

13 Luku.

Koulukokeilu.

88 §. Kansakoululaitoksen kehittämiseksi tarpeellista kokeilua varten valtio voi, mikäli tarkoitukseen on tulo- ja menoarviossa erikseen osoitettu varat, ylläpitää kokeilukansakoulua. Myös kunta voi opetusministeriön luvalla järjestää koulukokeilua kouluhallituksen hyväksymän suunnitelman mukaan sekä valtioneuvoston luvalla perustaa erityisiä kokeilukouluja.

Kokeilukoulussa voidaan poiketa niistä säännöksistä oppiaineisiin, oppimääriin ja opetussuunnitelmiin nähden, jotka sisältyvät kansakoululain 2 §:n 3 momenttiin sekä 5 ja 6 §:ään.

Koulukokeilussa on pidettävä silmällä myös taloudellisia näkökohtia.

Kokeilua ei saa ulottaa kouluasteelle, joka kansakoululain mukaan ei voi kuulua kansakouluun.

89 §. Erityisten kokeilukansakoulujen suorittamaa kokeilua sekä valtion toimesta suoritettavaa muuta koulukokeilua johtaa kouluhallitus.

90 §. Kokeilukansakoulun työ järjestetään niin kuin kulloinkin suoritettavat kokeilutehtävät vaativat. Kuitenkin on pidettävä huolta siitä, että oppimistulokset pysyvät vähintään tyydyttävinä.

Milloin kokeilu edellyttää muutoin yhdessä opetettavan ryhmän jakamista kahteen tai useampaan opetusryhmään, saa kouluhallitus määrätä siitä.

91 §. Joka haluaa opetussuunnitelmaa tai -menetelmää tahi työskentelymuotoa taikka muuta koulun järjestelyä koskevan uudistusehdotuksensa tai ehdottamansa välineen käyttökelpoisuuden tutkittavaksi kokeilukansakoulussa, saa tehdä siitä kirjallisen anomuksen koulun johtajalle, jonka on esitettävä asia kouluhallituksen päätettäväksi.

92 §. Milloin kokeilukansakoulun johtajan tai opettajan työ määrä kokeilun vuoksi kasvaa kohtuullista suuremmaksi, hänen opetusvelvollisuuttaan voidaan vähentää opetusministeriön määräämien perusteiden mukaan.

93 §. Kokeilukansakoulun opettajan tulee johtajan antamien tarkempien ohjeiden mukaan tehdä yksityiskohtaiset muistiinpanot kokeiluista ja niiden tuloksista sekä omalta osaltaan avustaa johtajaa lopullisen kertomuksen valmistamisessa.

94 §. Milloin siihen on aihetta, kouluhallitus saa antaa tarkempia ohjeita ja määräyksiä kokeilukansakouluista ja muusta koulukokeilusta.

14 Luku.

Yksityinen kansakoulutoimi.

95 §. Suomen kansalaisella sekä kotimaisella yhteisöllä, säätiöllä ja

uskonnollisella yhdyskunnalla on oikeus valtioneuvoston luvalla perustaa yksityinen kansakoulu ja ylläpitää sitä kansakoululaissa säädetyn oppivelvollisuuden suorittamista varten.

Haettaessa lupaa yksityisen kansakoulun perustamiseen on hakeemukseen liitettävä selvitys koulun todennäköisestä oppilasmäärästä, huoneistosta ja opettajain palkkauksesta.

96 §. Luvan yksityisen järjestämään kansakoululain 4 §:n 5 momentissa tarkoitettuun kansakoulutoimeen, jota suoritetaan kahden tai useamman kunnan alueella, myöntää kouluhallitus. Yhden kunnan alueelle rajoittuvaan tällaiseen kansakoulutoimeen, joka ei käsitä koulun perustamista eikä ylläpitämistä, antaa luvan kansakouluntarkastaja.

97 §. Sama viranomainen, joka myöntää 95 ja 96 §:ssä tarkoitettua luvaa, voi tarvittaessa peruuttaa sen tai kieltää tehtävien suorittamisen.

98 §. Valtion, kunnan tai kuntayhtymän sairaalaa johtavan lääkärin tulee, jos sairaalassa hoidetaan pitkäaikaisina potilaina oppivelvollisia lapsia, jokaisen lukuvuoden syyskuussa toimittaa kouluhallitukselle kertomus edellisen lukuvuoden aikana lapsille annetusta opetuksesta sekä opetussuunnitelma alkanutta lukuvuotta varten.

Kouluhallituksen tulee suorittaa sairaalassa annetun opetuksen tarkastuksia sekä epäkohtien esiintyessä käännyä joko sairaalaa johtavan lääkärin tai lääkintöhallituksen puoleen.

15 Luku.

Oppivelvolliset ja oppilaat.

99 §. Varsinaisen kansakoulun johtokunnan tulee pitää kouluhallituksen määräämän kaavan mukaista luetteloa kaikista koulupiiriin kuuluvista oppivelvollisuuksiensa olevista lapsista ja huolehtia siitä, että luettelo aina on ajan tasalla. Kunakin kalenterivuotena seitsemän vuotta täyttävät lapset on merkittävä luetteloon ennen kesäkuun loppua.

Kansakoululain 50 §:ssä mainittujen viranomaisten tulee pyynnöstä antaa kansakoululautakunnalle tai, ellei sellaista ole, kansakoulun johtokunnalle luettelo niistä kunnan alueella asuvista lapsista, jotka sinä kalenterivuonna täyttävät seitsemän vuotta. Luetteloon on otettava myös muut oppivelvollisuusikäiset lapset, jotka edellisen ilmoituksen jälkeen ovat muuttaneet kuntaan. Poismuuttaneista lapsista on samassa yhteydessä ilmoitettava.

Jos oppivelvollinen lapsi on otettu muun koulun kuin oman piirin kansakoulun oppilaaksi, on koulun johtajan siitä ilmoitettava sen kunnan kansakoululautakunnalle tai, ellei sitä ole, kansakoulun johtokunnalle, jossa kunnassa lapsi on oppivelvollinen. Jos lapsi eroaa koulusta oppivelvollisena ollessaan, on siitäkin viipymättä ilmoitus tehtävä.

Kansakoululautakunnan tulee, samalla kun se saamiensa luetteloiden pohjalla laatii ehdotuksen koulunkäyntimahdollisuuden varaamisesta kaikille lapsille, viipymättä lähettää kullekin varsinaisen kansakoulun johtokunnalle piirin lapsia koskeva ote sanotuista luetteloista. Ellei kansakoululautakuntaa ole, kansakoulun johtokunnan tulee laatia suunnitelma koulunkäyntimahdollisuuden varaamisesta oppivelvollisille lapsille.

100 §. Varsinaisen kansakoulun johtokunnan tulee ilmoittaa viipymättä kuurot ja sokeat lapset, jotka samana kalenterivuonna täyttävät kuusi vuotta, kansakoululautakunnalle, joka tarkistettuaan, ettei ketään ole

jäänyt pois, lähettäköön kouluhallitukselle näistä lapsista ne tiedot, jotka ovat tarpeen heidän erityiskouluun sijoittamistaan varten. Missä kansakoululautakuntaa ei ole, kansakoulun johtokunta antaa tiedot kouluhallitukselle.

101 §. Huoltajan, joka haluaa lykkäystä lapsen koulunkäynnin alkamisesta tai vapautusta oppivelvollisuudesta, tulee toimittaa sitä koskeva anomus viimeistään koulun lukuvuoden alkaessa kansakoulun johtokunnalle, joka viipymättä ratkaiskoon asian.

Johtokunta tarkistaa luettelon perusteella, ovatko kaikki oppivelvolliset saapuneet kouluun. Jos oppivelvollinen on jäänyt kouluun saapumatta, eikä ole saatu selvitystä pois jäämisen syystä, tulee johtokunnan määräämän henkilön käydä lapsen huoltajalta asiaa tiedustelemassa.

102 §. Vapautus oppivelvollisuudesta ruumiinvian tai sairauden perusteella myönnettäköön, mikäli lääkäri pitää sitä tarpeellisenä. Jos vapautus myönnetään oppivelvollisen sielullisen poikkeavuuden takia, on johtokunnan päätös alistettava kansakouluntarkastajan vahvistettavaksi.

103 §. Varsinaisen kansakoulun ensimmäiselle vuosiluokalle ei yleensä saa ottaa lasta, joka vielä ei ole oppivelvollisuusiässä, eikä seuraaville luokille lasta, joka ei ole vastaavasti vanhempi. Kuitenkin saadaan tätä nuorempi lapsi ottaa kouluun, mikäli tilaa luokalla on, jos lapsi täyttää vaaditun iän ennen seuraavan kesäkuun 1 päivää ja jos koululääkäri puoltaa koulunkäynnin alkamista.

Kansakoulun muulle luokalle kuin ensimmäiselle pyrkivällä tulee olla todistus vaadittavan oppimäärän suorittamisesta. Sen puuttessa voidaan koulussa toimittaa kuulustelu. Keskikouluun pyrkijöiden osalta on voimassa, mitä 40 §:ssä on säädetty.

Jos yksiopettajaisessa kansakoulussa opetetaan samassa ryhmässä seitsemää tai kahdeksaa vuosiluokkaa, voidaan uusien oppilaiden ottaminen järjestää tapahtuvaksi vain joka toinen vuosi ja saadaan tällöin ottaa kouluun lapset, jotka ennen kesäkuun 1 päivää ovat täyttäneet kuusi vuotta.

104 §. Oppilasta, joka on määrätty apukouluun, tarkkailuluokalle tai saamaan muuta erityisopetusta, ei saa ottaa varsinaiseen kansakouluun tai kansalaiskouluun, jollei ole selvitetty, että määräys on peruutettu.

Vieraasta piiristä oleva oppilas on otettava keskikouluun vain siinä tapauksessa, ettei omasta piiristä tulevia hyväksytyjä pyrkijöitä ole niin paljon kuin luokalle saadaan ottaa oppilaita.

Huoltajan, joka tarjoaa lastansa vieraan piirin kansakouluun, on esitettävä selvitys, ettei omassa piirissä opettajanvirka tule tarpeettomaksi, ja henkilön, joka tarjoaa kouluun toisen lasta, selvitys, että lapsi on hänen kasvattilapsensa tai että hän muulla perusteella on tullut lapsen huoltajaksi.

Kansakoulun johtokunnan on viipymättä päätettävä lasten oppilaisiksi ottamisesta.

105 §. Milloin oppilas jää kouluun saapumatta, on lapsen huoltaja velvollinen mahdollisimman pian ilmoittamaan poissaolon syyn opettajalle. Ellei sellaista ilmoitusta tule kolmen päivän kuluessa eikä lapsi huoltajan saatua opettajalta huomautuksen saavu kouluun, on johtokunnan jäsenen tai johtokunnan määräämän muun henkilön käytävä tiedustelemassa poissaolon syytä ja huomautettava tällöin, ellei syy ole pätevä, huoltajalle hänen velvollisuudestaan käyttää lasta säännöllisesti koulussa.

Jos aiheeton poissaolo jatkuu tai uusiintuu, tulee johtokunnan kirjallisesti kehoittaa huoltajaa täyttämään velvollisuutensa tai kutsua hänet eteensä neuvottavaksi ja muistutettavaksi. Ellei huoltaja kutsua noudata, voi johtokunta pyytää paikkakunnan poliisiviranomaiselta virka-apua huoltajan noutamiseen. Niin suullinen kuin kirjallinenkin toimenpide on merkittävä pöytäkirjaan.

Laiminlyönnin edelleen jatkuessa tulee kansakoulun johtokunnan ilmoittaa asia sen laadun mukaan sosiaalilautakunnalle tai viralliselle syyttäjälle taikka molemmille toimenpiteitä varten, taikka, jos lapsi ei ole oppivelvollinen, erottaa hänet koulusta. Johtokunnan tulee, ellei lapsi kuulu sen pitämään oppivelvollisten luetteloon, ilmoittaa toimenpiteestä luettelon pitäjälle.

Työnantaja ei saa pitää oppivelvollista lasta työssä kouluaikana koulumatkan vaatima aika siihen luettuna, eikä antaa lapsen suoritettavaksi sellaista työ määrää, ettei hänellä ole riittävästi aikaa kotitehtäviin ja virkistykseen.

106 §. Jos oppilas on tottelematon tai käyttäytyy sopimattomasti taikka on tehtävissään huolimaton, voi opettaja rangaista häntä nuhteilla, seisottamisella, luokasta poistamisella, kotimuistutuksella tai enintään kaksi tuntia kestäväällä jälki-istunnolla sekä johtokunta väliaikaisella koulusta erottamisella enintään kolmeksi kuukaudeksi taikka lopullisella erottamisella. Ellei lapsi kuulu johtokunnan pitämään oppivelvollisten luetteloon, on johtokunnan ilmoitettava erottamisesta mainitun luettelon pitäjälle.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan jättää kouluun laiskanlaksyille enintään tunnin ajaksi kerrallaan.

Sekä jälki-istunnossa että laiskanlaksyillä on opettajan oltava läsnä.

107 §. Kunkin lukukauden työajan lopussa on oppilaan lukukauden aikana osoittama käytös sekä huolellisuus ja tarkkaavaisuus ynnä tiedot ja taidot eri aineissa arvosteltava ja merkittävä oppilasluetteloon sekä hänelle annettavaan lukukausitodistukseen. Ensimmäisen luokan syyslukukauden lopussa voidaan arvostelu jättää antamatta.

Kun oppilas on suorittanut kansakoulun tai keskikoulun koko oppimäärän, merkitään arvostelu hänelle annettavaan päästökirjaan. Päästökirjan allekirjoittavat luokan opettaja tai luokan valvoja sekä koulun johtaja. Päästökirjan tarkastaa ja hyväksyy kansakouluntarkastaja. Koulun johtajan oikeaksi todistama jäljennös on säilytettävä koulun arkistossa.

Milloin oppilas eroaa kansakoulusta ennenkuin hän on sen oppimäärän loppuun suorittanut, annetaan hänelle, jos hänen huoltajansa sitä pyytää, erotodistus.

Oppilaalle, joka eroaa kansakouluun kuuluvasta keskikoulusta suoritettuaan kansakoulun koko oppimäärää vastaavan oppimäärän, on pyynnöstä annettava siitä päästökirjaa vastaava todistus, jonka allekirjoittaa keskikoulun johtaja ja hyväksyy kansakouluntarkastaja.

Todistusten kaavat vahvistaa kouluhallitus.

108 §. Arvosanat merkitään numeroilla 4-10, jolloin numero 4 tarkoittaa heikkoja, numerot 5 ja 6 välttäviä, 7 ja 8 tyydyttäviä ja 9 ja 10 kiitettäviä tietoja ja taitoja.

Oppilas, joka kaikissa aineissa on saanut ainakin välttävän arvosanan, siirretään lukuvuoden päättyessä seuraavalle luokalle, elleivät hänen arvosanansa useissa aineissa ole niin alhaisia, että luokalle

jäämistä on pidettävä tarkoituksenmukaisena. Oppilas, joka yhdessä aineessa on saanut heikon arvosanan, voi päästä seuraavalle luokalle suoritettuaan siinä aineessa syyslukukauden alussa hyväksytyt tutkinnon. Kahdessa tai useammassa aineessa heikon arvosanan saanut jää ehdoitta luokalle. Keskikoulun oppilaalle on järjestettävä tilaisuus ehtojen suorittamiseen myös heinäkuun ensimmäisenä arkipäivänä.

Oppilaan luokalta siirtämisestä ja päästökirjan antamisesta päättää luokan opettaja, keskikoulussa ja sellaisessa kansalaiskoulussa, jossa luokalla on useampia opettajia, kuitenkin kaikki luokan opettajat yhdessä.

Luokalle jäämiseen tai päästökirjan kieltämiseen ei vaikuta heikko arvosana laulussa, jos oppilaalla ei ole laulukykyä, eikä voimistelussa ja urheilussa, jos ruumiinvika tai sairaus estää häntä niissä menestymästä.

Tarkemmat ohjeet oppilaiden arvostelusta ja arvosanoista antaa kouluhallitus.

109 §. Oppikoulun käynnin kesken jäädessä katsotaan neljän kansakoululuokan pohjalle rakentuvan oppikoulun ensimmäisen luokan oppimäärän suorittamisen vastaavan kansakoulun viidennen luokan oppimäärän suorittamista, toisen keskikoululuokan kuudennen ja niin edelleen, sekä kuuden kansakoululuokan pohjalle rakentuvan keskikoulun ensimmäisen luokan suorittamisen vastaavan kansakoulun seitsemännen luokan suorittamista ja sanotun oppikoulun toisen luokan suorittamisen vastaavan kansakoulun kahdeksannen luokan oppimääriä. Sama on voimassa kansakouluun kuuluvan keskikoulun osalta.

Kansakoululain 4 §:n 3 momentissa mainitun kurssin voi korvata vähintään yhtä laaja ammattiopetus, mikäli oppilas saa siitä hyväksyttävän todistuksen.

16 Luku.

Viranhaltijat ja heidän tehtävänsä.

110 §. Opettajanvirkoja tulee kansakoulussa olla niin monta kuin opetustuntien määrä edellyttää. Kansalaiskoulussa otetaan tällöin huomioon vain pysyvästi opetettavat oppiaineet. Tuntiopettajien ja työhöjääjien hoidettaviksi saadaan antaa vain ne tunnit, joita varten ei voida perustaa opettajanvirkoja.

111 §. Varsinaiseen kansakouluun, jossa on vähintään kuusi opettajaa, voidaan kansakoululain 54 §:n 2 momentissa tarkoitettuina aineopettajan virkoina perustaa 1) äidinkielen ja historian tai äidinkielen ja uskonnon, 2) laskennon ja luonnonopin sekä 3) maantiedon ja luonnonhistorian opettajan virat, joiden haltijat ovat velvolliset tarpeen mukaan opettamaan varsinaisen kansakoulun muitakin aineita. Suuremmissa kouluissa voi olla myös muita erikoisopettajan virkoja.

112 §. Kansalaiskoulussa voi olla yleisaineiden, maatilatalouden, kone- ja sähköopin, kaupallisten aineiden, kotitalouden, puutyön, metallityön ja tyttöjen käsityön opettajan virkoja.

Milloin oppiaineet ja niiden tuntimäärät tekevät sen tarpeelliseksi, kansalaiskoulussa voidaan opettajan virkaan yhdistää kahden tai useamman edellä mainitun viran oppiaineet.

113 §. Keskikoulussa tulee olla 1) äidinkielen ja historian, 2) toisen kotimaisen ja vieraan kielen, 3) matematiikan ja luonnonopin sekä 4)

maantiedon ja luonnonhistorian lehtorin virat. Kouluhallituksen luvalla saadaan virat järjestää toisinkin.

Muu lehtorin virka perustetaan, mikäli sitä varten on riittävä tuntimäärä keskikoulussa.

114 §. Tuntiopettajan ja työnohjaajan virat, joita jatkuvasti tarvitaan, on perustettava toistaiseksi. Tilapäisten tuntiopettajien ja työnohjaajien ottamisesta päätetään opetussuunnitelman vuositarkisteen yhteydessä.

Opetusharjoittelijaksi voidaan varsinaiseen kansakouluun ja kansalaiskouluun ottaa kansakoulunopettajaksi valmistuva henkilö. Harjoittelija ei saa antaa opetusta muuten kuin opettajan läsnäollessa. Kuitenkin voidaan hänelle järjestää opettajan valvonnan alaisena erikseen opetettava ryhmä.

115 §. Varsinaisella kansakoululla, kansalaiskoululla, keskikoululla sekä apukoululla ja muulla erityiskoululla tulee olla oma johtajansa. Jos näistä erimuotoisista kouluista kaksi tai useampi käyttää yhteistä kiinteistöä tai yhteisiä opetustiloja tai -välineitä, määrää kansakoululautakunta jonkun johtajista hoitamaan tästä johtuvat koulujen yhteiset tehtävät.

116 §. Kesäsiirtolassa tulee olla johtaja ja, jos siihen sijoitettuja oppilaita on kolmeakymmentä enemmän, myös apulaisjohtaja.

Oppilasasuntolassa tulee asuntolanhoitajalla tarvittaessa olla apulainen sekä muuta lisätyövoimaa.

117 §. Opettajan tulee:

- 1) olla hyvänä esikuvana oppilailleen;
- 2) huolellisesti valmistautua tunneilleen sekä ahkerasti ja tunnollisesti suorittaa opetusvelvollisuutensa;
- 3) huolehtia, pyrkien hyvään yhteistyöhön kotien kanssa, oppilaiden kasvatuksesta ja käytöksestä koulussa ja mahdollisuuden mukaan koulun ulkopuolellakin;
- 4) kohdella oppilaitaan ystävällisesti, välttää puolueellisuutta ja, milloin oppilaan huomauttaminen tai rankaiseminen on tarpeen, menetellä siinä tahdikkaasti, samoin myös valvoa rangaistuksen täytäntöönpanoa;
- 5) pitää kouluhallituksen antamien määräysten mukaista päiväkirjaa ja päivittäin merkitä siihen pidetyt tunnit ja niillä käsitellyt asiat, oppilaiden poissaolot ja niiden syyt sekä, ellei syy ole pätevä, myös toimenpide, johon hän on ryhtynyt;
- 6) tarkastaa ja tarpeen mukaan korjata ja arvostella oppilaiden kirjalliset työt, arvostella heidän tietonsa ja taitonsa sekä valmistaa todistukset;
- 7) noudattaa koulun johtajan antamia ohjeita, opetussuunnitelmaa ja hyväksytyjä järjestyssääntöjä, antaa johtajalle ja kansakoulun johtokunnalle näiden tarvitsemat luettelot ja tiedot sen luokan oppilaisista, jonka valvonta on hänelle annettu, antaa näille oppilaille, ellei toisin ole sovittu tai koulun järjestyssäännöissä määrätty, hyväksyttävää syytä viikkoa lyhyempiä poissaololopua, suhtautua työtovereihinsa sopuisasti ja mukautua heidän kanssaan yhteistyöhön;
- 8) huolehtia mahdollisuuden mukaan koulun toisenkin opettajan tehtävistä, milloin tämä odottamattoman, laillisen esteen takia ei voi antaa opetusta eikä muuta sijaista kohtuudella saada, kuitenkin enintään kolmena työpäivänä kerrallaan;

9) huolehtia oppilaiden välituntivalvonnasta;

10) valvoa oppilaiden kouluruokailua ja sen yhteydessä valvoa, ohjata ja opettaa hyviä pöytätapoja;

11) olla läsnä oppilaitten lääkärintarkastuksissa ja tarvittaessa tehdä merkinnät terveystarkastuksiin sekä tapaturman sattuesssa oppilaalle sen laadun mukaan hoitaa häntä taikka hankkia terveystarkastuksen tai lääkärin apua;

12) neuvoa ja ohjata huoltajia, jotka saapuvat hänen luokseen lastensa kasvatusta, opetusta, avustusta tai terveydenhoitoa koskevis-
sa asioissa;

13) ottaa osaa koulun johtajan, kansakoululautakunnan ja kansakouluntarkastajan kutsumiin opettajakokouksiin;

14) hoitaa hyvin koulun omaisuutta sekä hänelle annettuja luon-
toisetuja, samoin osaltaan huolehtia koulun ympäristön kaunistamisesta;

15) asua koululla tai niin lähellä koulua, ettei virkatehtävien suoritus kärsi asunnon etäisyyden takia;

16) pyrkiä jatkuvasti kehittämään ammatissaan sekä kieltäytyä sellaisista toimista, jotka haittaavat virkavelvollisuuksien suorittamis-
ta; sekä

17) suorittaa kaikki muutkin tehtävät, jotka hänelle kuuluvat lain, asetusten, kansakoulun ohjesäännön tai asian laadun mukaan.

Opettaja on velvollinen opettamaan toisessakin kansakoulussa, ellei omassa ole hänen opetusvelvollisuuttaan vastaavaa tuntimäärää eikä toinen toimipaikka sijaitse kahta kilometriä kauempana.

Kahden tai useamman koulun yhteinen opettaja on velvollinen suorittamaan opetustehtäviä niissä kouluissa, joiden yhteinen opettaja hän on, matkan pituuteen katsomatta.

Mitä edellä on sanottu opettajasta, on soveltuvin osin voimassa myös työhajaajasta, tuntiopettajasta tai muusta opetusta antavasta henkilöstä.

Kotitalousopettajan tai, jos kunnassa heitä on useampia, niiden heistä, joiden virkaan tämä velvollisuus on liitetty, tulee mikäli ohjasta ei ole muuten järjestetty valvoa ja ohjata koulujen keittolaitoimintaa tarkastamalla sitä, järjestämällä kursseja keittäjille ja ohjaamalla asianomaisia ruoka-aineiden hankinnassa.

Poikain käsityön erikoisopettajan tai, jos kunnassa heitä on useampia, niiden heistä, joiden virkaan tämä velvollisuus on liitetty, tulee avustaa kuntaa poikien käsityötarvikkeiden hankkimisessa eri kouluille, ohjata mahdollisuuksien mukaan erikoisvalmistusta vailla olevia opettajia ja työhajaajia poikien käsityön opetuksen antamisessa sekä järjestää heille opintopäiviä ja muita neuvontatilaisuuksia. Sama on vastaavasti voimassa tyttöjen käsityön erikoisopettajasta.

118 §. Kansakoulun johtajan tulee:

1) johtaa ja valvoa koulun opetus- ja kasvatustyötä, kirjaston hoitoa ja käyttöä, valvoa koulukeittolaa ja oppilasasuntolaa, seurata muiden opettajien opetusta sen mukaan kuin kansakoulun ohjesäännössä määrätään, ohjata opettajat keskinäiseen yhteistyöhön, kuitenkin niin, ettei kenenkään itsenäisyyttä tarpeettomasti rajoiteta, huolehtia siitä, että koulussa vallitsee hyvä kuri ja järjestys, sekä auttaa muita opettajia kurin ja järjestyksen pitämisessä;

2) viikon kuluessa lukuvuoden työn alkamisesta johtokunnalle antaa opettajien kanssa neuvotellen valmistettu ehdotus opetussuunnitelman vuositarkisteeksi sekä aikansa ehdotukset lupapäivistä;

3) kutsua tarvittaessa opettajat, työhajaajat ja tuntiopettajat

sekä asuntolanhoitajat opettajakokoukseen, johtaa siinä puhetta ja valvoa, että päätökset merkitään pöytäkirjaan ja pannaan täytäntöön;

4) ilmoittaa koulun muille viranhaltijoille ajoissa johtokunnan kokouksesta ja sen jälkeen siinä tehdyistä heitä koskevista päätöksistä sekä kouluhallituksen, kansakouluntarkastajan ja kunnan viranomaisien heidän tietoon saatettavista kirjeistä ja muista ilmoituksista;

5) koulun opettajalle, asuntolanhoitajalle tai hänelle itselleen sattuneen odottamattoman laillisen esteen ajaksi järjestää tehtävien hoito, kuitenkin enintään kolmeksi päiväksi, ja ilmoittaa asiasta heti johtokunnan puheenjohtajalle;

6) kulkutaudin uhatessa ilmoittaa siitä johtokunnan puheenjohtajalle ja koululääkärille sekä, jos koulu suljetaan, myös kansakouluntarkastajalle;

7) myöntää oppilaalle hyväksyttävästä syystä lupa viikkoa pitempään, enintään kuukauden kestävään poissaoloon koulusta;

8) valvoa koulurakennusten, kaluston ja irtaimiston kuntoa, valaistusta ja lämmitystä, tuuletusta ja siivousta sekä koulun ympäristön kaunistamista;

9) hoitaa koulun arkistoa, oppilas- ja kalustoluetteloja sekä muita kansliakirjoja ja antaa niistä pyydettyä, mikäli toisin ei ole säädetty, otteita ja jäljennöksiä viranomaisille ja valtuuston päättämää lunastusta vastaan yksityisille;

10) valmistaa kouluhallituksen, kansakouluntarkastajan tai kunnan viranomaisien määräämät vuosikertomukset, tilastolliset tiedot ja muut ilmoitukset ja toimittaa ne määräaikoina asianomaisille;

11) hoitaa opetus- ja havaintovälineitä sekä oppilaille annettavien oppikirjojen ja koulutarvikkeiden varastoja ja pitää niistä luetteloa; sekä

12) muutoinkin toimia koulutoimen edistämiseksi ja suorittaa lain, asetusten, kansakoulun ohjesäännön tai asian laadun mukaan hänelle kuuluvat tehtävät.

Jos johtaja huomaa, että opettajan, työhönohjaajan, tuntiopettajan tai johtokunnan taikka kunnan menettely on ollut virheellinen ja koululle vahingollinen ja jos muuten ei saada oikaisua, ilmoittakoon asian kansakouluntarkastajalle.

Kaupungissa ja kauppalassa johtajan tehtävistä voidaan kansakoulun ohjesäännössä määrätä toisin kuin 1 momentin 2, 4, 5, 6, 9, 10 ja 11 kohdissa on säädetty.

119 §. Asuntolanhoitajan tulee:

1) johtaa asuntolaa ja valmistaa ehdotus sen toimintasuunnitelmaksi sekä toimittaa valmistamansa ehdotus kansakoulun johtokunnan hyväksyttäväksi;

2) uskollisesti hoitaa asuntolaa ja siinä olevia lapsia, niin että asuntola muodostuu heille hyväksi ja kasvattavaksi kodiksi;

3) noudattaen asuntolan toimintasuunnitelman määräyksiä ymmärtäväisesti ja säästäväisesti järjestää asuntolan talous ja tilittää varat;

4) ottaa ja erottaa apulaisensa ja asuntolan palvelusväki sekä järjestää työt ja valvoa niitä;

5) asuntolan henkilökunnan ja oppilaiden avulla suorittaa asuntolan askareet;

6) valvoa, että oppilaat suorittavat kotitehtävänsä sekä tarpeen ja mahdollisuuden mukaan ohjata heitä niissä, sekä myös ohjata heitä asuntolassa järjestettävissä muissakin tehtävissä, vapaissa harrastuksissa ja leikeissä;

- 7) huolehtia kurin ja järjestyksen säilymisestä asuntolassa;
 8) aterioida asuntolan pöydässä yhdessä oppilaiden kanssa;
 9) oppilaan sairastuessa hoitaa häntä ja tarpeen mukaan hankkia terveysisaren tai lääkärin apua sekä kulkutaudin ilmetessä asuntolassa ilmoittaa siitä koulun johtajalle ja, jos asian kiireellisyys niin vaatii, myös koululääkärille;
 10) huolehtia ja vastata asuntolan kaluston ja ruoka-ainevarastojen hoidosta ja säilymisestä; sekä
 11) tunnollisesti suorittaa muutkin tehtävät, jotka lain, asetuksen tai kansakoulun ohjesäännön mukaan hänelle kuuluvat, taikka joita asuntolan hoitaminen muutoin edellyttää.
- Asuntolanhoitajalle kuuluu kuuden viikon kesäloma sekä muuna aikana kahdenkymmenen tunnin yhtäjaksoinen viikkolepo. Lisäksi on hänelle asuntolan toimiaikana järjestettävä joka viikko yhtenä arkipäivänä neljä tuntia vapaata kello 8-18 välisenä aikana.

120 §. Kesäsiirtolan johtajan tulee:

- 1) johtaa ja valvoa siirtolan toimintaa, ohjata sen henkilökunta kasvatukselliseen yhteistyöhön sekä huolehtia siitä, että siirtolassa vallitsee siisteys ja järjestys ja että se muutenkin täyttää tarkoituksensa;
 2) ottaa ja erottaa tarvittava palvelusväki;
 3) hoitaa siirtolan taloutta ymmärtäväisesti ja säästäväisesti, määrätä ja vastata ostoista ja tilittää varat;
 4) valita siirtolaan otettavat oppilaat ellei sen ylläpitäjä ole toisin määrännyt, järjestää heidän noutamisensa ja saattamisensa takaisin kotiin, vastata vanhempien tiedusteluihin ja antaa heille ohjeita lasten varustamisesta siirtolaan;
 5) huolehtia siitä, että oppilaat punnitaan siirtolaan tullessa ja sieltä lähtiessä ja tulokset merkitään luetteloon, valmistaa lääkärin-tarkastukset ja valvoa, että lääkärin antamia hoito-ohjeita noudatetaan ja että lääkäri tarvittaessa kutsutaan paikalle;
 6) pitää päiväkirjaa kouluhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti;
 7) valmistaa kertomus siirtolan toiminnasta sekä valtionavun anomuksessa tarvittavat muut selvitykset; sekä
 8) suorittaa muutkin tehtävät, jotka asian laadun mukaan kuuluvat hänelle.

Apulaisjohtajan suoritettavaksi voidaan antaa osa johtajan tehtävistä.

17 Luku.

Virkakelpoisuus.

121 §. Kansakoululaitoksen lehtorin, opettajan, tuntiopettajan, työn-ohjaajan ja asuntolanhoitajan virkaan nimitettävän tai lehtorin tai opettajan virkaan koeajaksi määrättävän tulee olla vähintään kaksikymmentäyksi vuotta täyttänyt. Nimityksessä on lisäksi otettava huomioon, mitä tässä luvussa on säädetty nimitettävän sukupuolesta, kielitaidosta ja muusta kelpoisuudesta.

Nimitettävällä ei saa olla sellaista ruumiinvikaa tai sairautta, joka tekee hänet virkaan sopimattomaksi.

122 §. Jäljempänä tässä pykälässä säädetyn poikkeuksin voidaan kansakoululaitoksen virkaan nimittää yhtä hyvin mies kuin nainen.

Kansakoulussa, jossa on vähintään kaksi opettajaa, tulee olla, mikäli mahdollista, kumpaankin sukupuoleen kuuluvia opettajia. Poikien voimistelun ja urheilun opettajan virkaan on kelpoinen vain mies, vastaavaan tyttöjen opettajan virkaan vain nainen.

Asuntolanhoitajaksi voidaan nimittää vain nainen.

123 §. Suomen- tai ruotsinkielisen kansakoulun virkaan saadaan nimitetään vain henkilö, joka täyttää tässä pykälässä säädetyt koulun opetuskielen taitoa koskevat vaatimukset.

Keskikoulun lehtorilta vaaditaan, että hän, sen mukaisesti kuin valtion oppikoulujen opettajiksi pyrkivistä on säädetty, täydellisesti hallitsee koulun opetuskielen.

Muuhun opettajanvirkaan nimitettävältä vaaditaan, että hän on koulun opetuskielillä suorittanut valmistukseen kuuluvan opetusharjoittelun.

Jos opettajanviran haltijan toiminta kohdistuu sekä suomen- että ruotsinkielisiin kouluihin, vaaditaan virkaan nimitettävältä, että hän täyttää edellä säädetyin vaatimuksen kummankin opetuskielen osalta.

Muun kuin opettajanviran haltijalta vaaditaan, että hän on koulun opetuskielillä saanut virkaan vaadittavan vähintään yhden lukuvuoden kestäneen valmistuksen tai koulun opetuskielillä suorittanut keski-koulun tai kansakoulun oppimäärän. Jos tällaisen viran haltijan toiminta kohdistuu sekä suomen- että ruotsinkielisiin kouluihin, vaaditaan häneltä edellisen lisäksi vähemmistön kielessä nimittävän viranomaisen harkitsema riittävä kielitaito. Kuntaa pienempien virka-alueiden enemmistön ja vähemmistön kielet määräytyvät tällöin alueiden kansakoulujen oppilasmäärien mukaan.

Lapinkielisen koulun virkaan nimitettävältä vaaditaan edellä säädetyin mukaisen suomen kielen taidon ohella mikäli mahdollista riittävä taito lapin kielessä.

124 §. Varsinaisen kansakoulun opettajan virkaan vaaditaan 126 §:ssä säädetyin poikkeuksin kansakoulunopettajan tutkinto.

Sellaiseen kansakoulunopettajan virkaan, jonka haltijan on opettava pääasiallisesti varsinaisen kansakoulun ensimmäisen, toisen tai kolmannen vuosiluokan oppilaita, on kelpoinen myös entisen alakansakoulunopettajan pätevyuden omaava, joka on omin päin opiskellen suorittanut kouluhallituksen määräämät tutkinnot ja sen jälkeen suorittanut kouluhallituksen järjestämän tai hyväksymän täydennyskurssin.

125 §. Kelpoisuusehtona kansakoululain 54 §:n 2 momentissa mainittuihin varsinaisen kansakoulun aineopettajan virkoihin on kansakoulunopettajan tutkinnon lisäksi, että asianomainen on viran haltijan pääaineena opettavissa aineissa kussakin saavuttanut sanotussa tutkinnossa tai lukion päästötodistuksessa kiitettävän arvosanan (9-10).

Opettajalta, jolla on jossakin aineessa filosofian kandidaatin tutkinnon vaatimusten mukainen arvosana, ei vaadita siinä aineessa edellisessä momentissa säädettyä kiitettävää arvosanaa. Sitä ei myöskään vaadita käsityön ja piirustuksen opettajalta, laulun opettajalta eikä voimistelun ja urheilun opettajalta, jolla on kouluhallituksen hyväksymä lisäopiskelu.

126 §. Sellaiseen varsinaisen kansakoulun opettajan virkaan, jonka haltija on velvollinen opettamaan vain voimistelua, urheilua ja terveysoppia, vaaditaan kelpoisuusehtona yliopiston voimistelulaitoksessa suoritettu voimistelunopettajan tutkinto. Milloin varsinaisen kansakoulun opettajan on annettava opetusta yksinomaan piirustuksessa, on viran

kelpoisuusehtona taideteollisessa oppilaitoksessa suoritettu kuvaama-aidonopettajan tutkinto, sekä milloin opetusaineena on ainoastaan laulu, kelpoisuusehtona on Sibelius-Akatemiassa suoritettu laulunopettajan tutkinto. Lisäksi vaaditaan, ellei hakija ole kansakoulunopettaja, kasvatusta ja opetusopin tutkinto filosofian kandidaatin tutkinnon vaatimusten mukaan, sekä yhden lukukauden opetusharjoittelu. Opetusharjoittelu voidaan suorittaa normaalilyseossa, kansakoulunopettajaseminaarissa tai kansakoulunopettajia valmistavassa yliopistossa tai korkeakoulussa.

Poikien käsityönopettajalta, jonka velvollisuutena ei ole opettaa muita aineita, vaaditaan keskikoulun oppimäärä ja valtion mieskotiteollisuusopin puutyöosaston päästötodistus. Tyttöjen käsityönopettajan, joka ei ole velvollinen opettamaan muita aineita, tulee olla Helsingin käsityönopettajaopin opettajaosaston ja ruotsinkielisiin kouluihin opetusministeriön hyväksymässä laitoksessa ruotsinkielisen käsityönopettajan tutkinnon suorittanut.

127 §. Kelpoisuusehtona kansalaiskoulun opettajan virkaan vaaditaan sitä varten järjestetty kansalaiskoulun opettajan tutkinto.

128 §. Apukoulun opettajan virkaan on kelpoinen kansakoulunopettajan tutkinnon suorittanut, joka hoidettuaan vähintään kahden lukuvuoden ajan varsinaisen kansakoulun opettajan virkaa, on suorittanut sitä varten järjestetyn erityisopettajan tutkinnon.

Milloin apukouluun on perustettu erityinen poikien tai tyttöjen käsityön tahi kotitalouden opettajan virka, vaaditaan sen haltijalta sama kelpoisuus kuin vastaavaan virkaan varsinaisessa kansakoulussa tai kansalaiskoulussa sekä lisäksi asetuksella säädetty erityisopettajan tutkinto.

Mitä edellä on sanottu apukoulun opettajista, koskee vastaavasti myös tarkkailuluokkien sekä muiden erityisluokkien ja erityiskoulujen opettajia.

129 §. Keskikoulun lehtorin virkaan vaaditaan valtion oppikoulun nuoremman lehtorin kelpoisuus. Jos hakijalla on lisäksi kansakoulunopettajan kelpoisuus, vaaditaan kuitenkin vain yhden lukukauden opetusharjoittelu normaalilyseossa.

Milloin valtion oppikoulussa ei ole vastaavaa nuoremman lehtorin virkaa tai se on vain normaalilyseossa, säädetään kelpoisuusehdot asetuksella.

130 §. Niiden suoritusten perusteella, jotka mainitaan 125, 126 ja 128 §:ssä, kouluhallitus antaa asianomaiselle kelpoisuustodistuksen. Opetusministeriö voi kuitenkin oikeuttaa opettajanvalmistuslaitoksen antamaan sanotun todistuksen.

131 §. Jos opettajanvirkaan on yhdistetty velvollisuus opettaa poikien tai tyttöjen käsityötä taikka jotakin muuta ainetta, jonka opettamiseen koulussa ei ennestään ole kykenevää opettajaa, on virkaan kelpoinen ainoastaan hakija, jolla on kelpoisuus ja kyky myös tämän aineen opettamiseen.

Milloin virkaan on yhdistetty velvollisuus opettaa evankelisluterilaista uskontoa, tulee nimitettävän olla evankelisluterilaisen seurakunnan jäsen.

132 §. Työnohjaajaksi ja tuntiopettajaksi on kelpoinen asianomaisen aineen opettajan tai lehtorin kelpoisuuden omaava.

Kelpoisuuden työnohjaajan ja tuntiopettajan virkaan tuottaa myös kouluhallituksen hyväksymän henkilön tai laitoksen antama todistus siitä, että hakijalla on tarpeelliset tiedot ja taidot sekä kyky antaa opetusta.

133 §. Asuntolanhoitajaksi nimitettävältä vaaditaan kotitalousopettajan tutkinto tai kansakoulunopettajaseminaarin antama asuntolanhoitajan kelpoisuustodistus.

134 §. Kesäsiirtolan johtajan tai apulaisjohtajan tulee olla virkakelpoinen kansakoulunopettaja.

135 §. Väliaikaiseksi tai viransijaiseksi voidaan enintään lukuvuodeksi kerrallaan ottaa henkilö, joka, vaikkakaan ei täytä edellä tässä luvussa säädettyjä kelpoisuusehtoja, omaa riittävän taidon ja kyvyn viran hoitamiseen.

18 Luku.

Nimittäminen.

136 §. Avoimeksi tullut virka on vakinaisesti täytettävä, ellei siihen ole laillista estettä.

Virka täytetään vakinaisesti elokuun 1 päivästä lukien.

Kun virkaa ei voida vakinaisesti täyttää, otetaan väliaikainen hoitaja lukuvuoden loppuun saakka.

Nimittämiskirjojen kaavat vahvistaa kouluhallitus.

137 §. Vakinaisesti täytettävä opettajan tai asuntolanhoitajan virka on haettavaksi julistettava virallisessa lehdessä sekä jossakin muussa koulun kielisessä mainittujen viranhaltijain keskuuteen yleisesti leviävässä lehdessä. Hakuaika on vähintään 20 ja enintään 30 päivää. Ilmoituksen tulee olla kummassakin lehdessä vähintään 15 päivää ennen hakuajan päättymistä, lehden ilmestymispäivä mukaan luettuna. Jos viranhaltijan toiminta kohdistuu sekä suomen- että ruotsinkielisiin kouluihin, hakuilmoitus on julkaistava virallisessa lehdessä kummankin kielisenä sekä kummankin kielisessä edellä tarkoitettussa muussa lehdessä.

Viran julistaa haettavaksi joko johtokunta tai kansakoululautakunta sen mukaan kuin viimeksi mainittu määrää. Jos vaali on kansakoululautakunnan suoritettava, on sen julistettava virka haettavaksi.

Työnohjaajan tai tuntiopettajan virka ja väliaikaisesti täytettävä opettajan tai asuntolanhoitajan virka voidaan julistaa tai tarjota haettavaksi muullakin tarkoituksenmukaisella tavalla.

138 §. Hakijan on hakemuksensa liitettävä papintodistus tai siviilirekisterin ote, kelpoisuuden osoittavat todistukset ja, jos hän on kansakoulun palveluksessa, kansakoulun johtokunnan tai kansakoululautakunnan antama todistus viranhakua varten sekä 161 §:ssä säädetty ansioluettelo. Hakija on lisäksi velvollinen liittämään hakemuksensa röntgentutkimukseen perustuvan lääkärintodistuksen siitä, ettei hän sairasta tartunnanvaarallista tuberkuloosia.

Mikäli liitteet eivät ole alkuperäisiä, tulee niiden olla kahden esitteettömän henkilön oikeaksi todistamat. Milloin vaalin toimittava viranomainen, kansakouluntarkastaja tai kouluhallitus niin vaatii, hakija on velvollinen esittämään alkuperäisen todistuksen nähtäväksi. Papintodistus tai siviilirekisterin ote, johtokunnan tai kansakoululautakunnan todistus ja lääkärintodistus ei saa olla annettu eikä ansioluettelo laadittu kolmea kuukautta aikaisemmin hakuajan päättymisestä lukien.

139 §. Hakemukset on toimitettava kansakoulun johtokunnalle tai kansakoululautakunnalle, jos se toimii vaalin suorittavana kansakoulun johtokuntana.

Ellei hakuilmoituksessa ole osoitettu säännöllisesti avoinna olevaa toimistoa, johon hakemukset saadaan jättää, on ne annettava puheenjohtajalle tai sihteerille. Hakemuksen vastaanottajan on hakemusi-asiakirjaan merkittävä liitteiden määrä sekä milloin hakemus on jätetty ja kuka on sen jättänyt.

Hakemus voidaan lähettää myös postitse, niinkuin siitä on erikseen säädetty. Puheenjohtajan tulee huolehtia siitä, että saapuneet hakemukset noudetaan, saapumisaika ja liitteiden määrä merkitään sekä hakemukset käsitellään.

140 §. Puheenjohtaja tai hänen valvontansa alaisena sihteeri on velvollinen laatimaan hakijoista kouluhallituksen ohjeiden mukaisen luettelon, johon on merkittävä kunkin taitoa ja soveliaisuutta osoittavat tärkeimmät tiedot.

141 §. Hakuajan päätyttyä on vaali viipymättä toimitettava. Virkakelpoisten hakijain puuttuessa tai muulloinkin kansakouluntarkastajan suositumuksella on virka julistettava uudelleen haettavaksi.

142 §. Vaalipäätös on heti alistettava kansakouluntarkastajan vahvistettavaksi. Alistukseen on liitettävä ote vaalililaisuudessa tehdystä pöytäkirjasta, johon on otettava hakuilmoitus ja merkittävä, minä päivänä se on julkaistu ja missä lehdissä taikka miten muutoin virka ehkä on julistettu tai tarjottu haettavaksi, sekä 140 §:ssä mainittu luettelo ja kaikki hakemukset liitteineen. Jos virkaan on vakinaiseksi valittu saman kunnan toisessa kansakoulunopettajan virassa oleva ja siihen valtakirjan saanut, on alistukseen liitettävä myös asianomaiselle annettava johtokunnan puolesta allekirjoitettu valtakirja.

143 §. Kun asuntolanhoitaja, tuntiopettaja tai työnohjaaja on valittu, on vaaliasiakirjoihin liitettävä puheenjohtajan allekirjoittama määräyskirje, jonka kansakouluntarkastaja, jos hän yhtyy johtokunnan päätökseen, nimikirjoituksellaan vahvistaa ja palauttaa asianomaiselle annettavaksi.

144 §. Jos opettaja, jota ei ole valittu hakemaansa vakinaisesti täytettävänä olevaan virkaan, tahtoo peruuttaa hakemuksensa, ilmoittakoon siitä kansakouluntarkastajalle seitsemän päivän kuluessa vaalista vaalipäivää lukuunottamatta.

145 §. Kansakouluntarkastajan on viipymättä otettava vaaliasiaja tutkittavakseen ja annettava siinä päätös, opettajan virkaa vakinaisesti täytettäessä ei kuitenkaan ennenkuin kahdeksantena päivänä vaalista vaalipäivää lukuunottamatta. Jos kansakouluntarkastaja vahvistaa vaalin, hän kutsuu valitun hoitamaan virkaa sekä ilmoittaa päätöksensä vaalin toimittajalle ja sen kunnan kansakoululautakunnalle, jonka palveluksessa valittu on. Jos taitavin ja soveliaain hakija on vaalissa sivuutettu tai siinä muutoin niin virheellisesti menetelty, että vaalia ei voida vahvistaa, on kansakouluntarkastajan kumottava se virheelliseltä osalta ja palautettava asia, sen käsittelyssä tapahtuneen virheen mukaan joko kokonaan tai osittain uudelleen käsiteltäväksi ja esitettävä asian laadusta riippuen joko vaaliasian käsittelyn jatkamista, uuden vaalin toimittamista, viran uudelleen haettavaksi julistamista, viran täyttämisen raukeamaan jättämistä tai muuta virheen oikaisemiseen tarpeellista toimenpidettä.

Milloin kansakouluntarkastaja palauttaa vaaliasian, on hänen samalla ilmoitettava vaalin toimittaneelle viranomaiselle, ketkä hakijat ovat peruuttaneet hakemuksensa. Peruutettua hakemusta ei saa ottaa huomioon.

Jos johtokunnan uusi päätös poikkeaa kansakouluntarkastajan esityksestä, on se yksityiskohtaisesti perusteltava. Ellei kansakouluntarkastaja nytkään voi yhtyä johtokunnan toimenpiteeseen, hänen on alistettava asia kouluhallituksen ratkaistavaksi.

Kansakouluntarkastajan on kielteinen päätöksensä perusteltava.

Kun kansakouluntarkastaja on vahvistanut vaalin, jossa saman kunnan toisessa kansakoulunopettajan virassa oleva ja siihen valtakirjan saanut on valittu vakinaiseksi opettajaksi, on kansakouluntarkastajan allekirjoitettava valtakirja ja toimitettava se asianomaiselle annettavaksi.

146 §. Jos virkaan on valittu ruumiinvian taikka ruumiin- tai sielunvoimien vähentymisen vuoksi virasta vapautettu tai viralta pantu taikka sellainen henkilö, jota vastaan on vireillä virasta vapauttamista tarkoittava menettely tai kurinpidollinen tai muu syyte, joka tekee hänet virkaan sopimattomaksi, taikka jos muutoin tiedetään tähän verrattavan sopimattomuuden olevan esteenä, ei kansakouluntarkastaja saa vahvistaa vaalia.

147 §. Opettaja, joka ei aikaisemmin ole saanut valtakirjaa kansakoulunopettajan virkaan, on velvollinen ennen valtakirjan antamista esittämään kansakoulun johtokunnalle todistuksen siitä, että hän on suorittanut kansakouluhallinnon tutkinnon.

Kansakouluhallinnon tutkinnossa, jonka vaatimukset kouluhallitus määrää, voidaan suorittaa alin, keskimmäinen ja ylin arvosana. Kouluhallitus määrää tutkijat. Tutkinnosta suoritettavasta maksusta säädetään erikseen.

148 §. Kun opettaja on suorittanut koepalveluksensa, toimittaa johtokunta tutkimuksen siitä, kuinka hän on virkansa hoitanut ja, jos opettaja on osan koepalvelusta ollut toisen johtokunnan alaisena, hankkii johtokunta myös siltä lausunnon.

Valtakirjan antamista tai kieltämistä koskeva johtokunnan päätös on alistettava kansakouluntarkastajan vahvistettavaksi ja, milloin päätös on myönteinen, on alistukseen liitettävä johtokunnan puolesta allekirjoitettu valtakirja. Jos kansakouluntarkastaja yhtyy valtakirjan antamiseen, hän palauttaa allekirjoittamansa valtakirjan asianomaiselle opettajalle annettavaksi. Kansakouluntarkastajan vahvistama johtokunnan päätös, jolla valtakirja on kielletty, on saatettava asianomaisen opettajan tietoon.

149 §. Kansakoulun johtajaksi on valittava joku koulun opettajista. Kuitenkin on, ellei erityinen syy vaadi poikkeusta, vakinainen opettaja asetettava koevuosia palvelevien, väliaikaisten ja sijaisten edelle, sekä virkakelpoinen epäpätevien edelle.

Ennen johtajan vaalin toimittamista kansakoulun johtokunnan on varattava koulun opettajille, tuntiopettajille ja työnhajaajille kullekin erikseen tai kaikille yhteisesti tilaisuus ehdottaa, kuka olisi johtajaksi valittava.

19 Luku.

Viran lakkauttaminen.

150 §. Varsinaisen kansakoulun luokkaopettajan virka katsotaan tarpeettomaksi, kun oppilasmäärä on vähentynyt 179 §:ssä säädettyyn alarajaan ja muu kansakoululaitoksen opettajanvirka, kun viranhaltijan hoidettavaksi ei ole tarjottavana opetusvelvollisuutta vastaavaa työmäärää, ellei virka kansakoululain tai tämän asetuksen säännösten perusteella ole välttämätön.

151 §. Jos koulussa on kaksi tai useampia opettajan virkoja, joista yksi voidaan lakkauttaa, on ensi sijassa lakkautettava avoin virka tai, ellei sellaista ole, se virka, jonka haltija ilmoittaa suostuvansa viran lakkauttamiseen, sen jälkeen koepalvelusta suorittavan, tai jos heitä on useampia, viimeksi koepalvelukseen määrätyn opettajan virka, sekä sen jälkeen viimeksi nimitetyn opettajan virka.

Ennenkuin kunnallisvaltuusto päättää lakkauttaa opettajan tai asuntolanhoitajan viran, sen on kansakoululautakunnalle tai, ellei sellaista ole, johtokunnalle varattava tilaisuus antaa asiasta lausunto, mikäli tämä ei ole lakkautusesitystä tehnyt.

Päätös viran lakkauttamisesta on alistettava kouluhallituksen vahvistettavaksi. Päätös tulee voimaan kouluhallituksen päätöstä seuraavan heinäkuun 31 päivästä lukien.

152 §. Jos lain tai asetuksen säännös, piirijaon muutos, oppilasmäärän lisääntyminen tai väheneminen tai muu syy tekee viran uudelleen järjestämisen tarpeelliseksi, päättää siitä kunnallisvaltuusto sitten kun kansakoululautakunta tai, ellei sellaista ole, kansakoulun johtokunta on asiasta antanut lausunnon.

153 §. Viranhaltijan, jonka virka on lakkautettu, siirtää kunnallishallitus toiseen virkaan samassa kunnassa, mikäli kunnallisvaltuusto ei ole pidättänyt itselleen siirto-oikeutta.

Jos johtokunta katsoo, ettei lakkautuspalkalla olevaa viranhaltijaa ole siirrettävä sen alaiseen virkaan, on asia kunnallisvaltuuston ratkaistava.

Viranhaltijaa ei saa siirtää sellaiseen virkaan, jonka kelpoisuusehtoja hän ei täytä.

Lakkautuspalkalla olevalle viranhaltijalle soveltuvana on pidettävä hänen lakkautettua virkaansa vastaavaa virkaa.

Jos virka, jota hoitaa koeajaksi määrätty opettaja, lakkautetaan, siirretään opettaja toiseen virkaan niin kuin vakinaisesta viranhaltijasta on säädetty, ja saa hän jatkaa siinä koeaikansa palvelemista.

154 §. Kun kouluhallitukselle on ilmoitettu viranhaltija, jolle omassa kunnassa ei voida tarjota vastaavanlaista virkaa, on kouluhallituksen määrättävä, että jokin tai joitakin avoimia virkoja on jätettävä vakinaisesti täyttämättä, kunnes on selvitetty, voidaanko lakkautuspalkalla oleva siirtää johonkin niistä.

155 §. Jos virkojen uudelleen järjestelyssä useampi virkakelpoinen viranhaltija haluaa saada saman viran, ratkaisee kansakoululautakunta, tai ellei sellaista ole, kansakoulun johtokunta, kenelle virka on annettava, ottamalla tällöin huomioon, mitä koulun etu ja kohtuus vaatii. Milloin uudelleen järjestelyssä opettaja on siirrettävä hoitamaan toisen koulun opettajan virkaa, on soveltuvin osin noudatettava, mitä 151 §:n 1 momentissa on säädetty.

20 Luku.

Viranhaltijain oikeudellinen asema.

156 §. Elokuun 1 päivä on kansakoululaitoksen viranhaltijoiden lähtö- ja tuloaika. Ero on pätevästä syyistä myönnettävä muunakin ajankohtana. Lakkautuspalkalla oleva opettaja on velvollinen ottamaan hänelle tarjotun viran vastaan seuraavan kuukauden 1 päivänä sen jälkeen, kun päätös siitä, että hän on velvollinen ottamaan viran vastaan, on annettu hänelle tiedoksi.

Viranhaltijan, joka haluaa erota virasta, on pyydettävä eroa kirjallisesti. Kun ero on myönnetty, annetaan hänelle erokirja, johon on merkittävä palvelusaika, virkavapaudet ja niiden syyt sekä, jos on pyydetty, myös arvostelu hänen viranhoidostaan sekä käytöksestään virassa ja sen ulkopuolella.

Apukouluun ja tarkkailuluokan opettaja on velvollinen eroamaan virasta heinäkuun 31 päivänä sinä kalenterivuonna, jolloin hän täyttää kuusikymmentä vuotta, ellei kouluhallitus anna hänelle oikeutta pitämään virassa pysymiseen.

157 §. Jos viranhaltija on syyllistynyt virheeseen tai laiminlyöntiin, joka ei vaadi kurinpitotoimiin ryhtymistä, kansakoulun johtokunta tai kansakouluntarkastaja voi antaa hänelle huomautuksen, josta on tehtävä merkintä johtokunnan pöytäkirjaan. Ellei hän ota ojentukseen, kansakouluntarkastaja voi ryhtyä kurinpitotoimiin.

158 §. Kansakouluntarkastajan on kurinpitoasiassa toimittamastaan tutkimuksesta laadittava ja allekirjoitettava pöytäkirja. Kuulustelu on toimitettava esteettömän henkilön läsnäollessa. Milloin rangaistusvaatimus on esitettävä kansakoululautakunnalle, kansakouluntarkastajan on asiassa varattava kansakoulun johtokunnalle tilaisuus antaa lausuntonsa.

Rangaistusvaatimus on esitettävä kirjallisesti kansakoululautakunnan puheenjohtajalle, jonka on viipymättä toimitettava se kansakoululautakunnan käsiteltäväksi.

Kansakoululautakunnan on ennen päätöksen tekemistä varattava syytetylle tilaisuus kirjallisen selityksen antamiseen sekä, jos siihen on syytä, kuultava häntä myös suullisesti.

Kansakoululautakunnan päätös on todistettavasti annettava syytetylle ja kansakouluntarkastajalle tiedoksi pöytäkirjanotteella. Kansakoululautakunnan on päätöksestä ilmoitettava myös kansakoulun johtokunnalle.

Milloin kurinpitoasian ratkaiseminen kuuluu kansakoulun johtokunnalle, on soveltuvin osin voimassa, mitä kansakoululautakunnasta on säädetty.

159 §. Jos kansakoulun johtokunnan tietoon on tullut viranhaltijan sellainen toiminta, laiminlyönti tai käyttäytyminen, joka voisi aiheuttaa kurinpidollisen syytteen häntä vastaan, johtokunnan on siitä viipymättä ilmoitettava kirjallisesti kansakouluntarkastajalle.

160 §. Milloin kansakoulun opettaja on menetellyt siten, että hänet olisi kansakoululain 70 §:n nojalla pidätettävä virantoimituksesta, on kansakoulun johtokunnan ryhdyttävä asian vaatimiin toimenpiteisiin. Pidätyspäätös on heti kansakouluntarkastajan välityksellä alistettava kouluhallituksen vahvistettavaksi.

Jos kansakouluntarkastaja tai kansakoululautakunta katsoo, et-

tä opettaja olisi virantoimituksesta pidätettävä, saattakoon yksityiskohdaiset perustelunsa johtokunnan tietoon.

161 §. Viranhaltijan ansioluettelo on laadittava kouluhallituksen vahvistaman kaavan mukaan. Siihen on merkittävä kurinpidolliset ja muut viranhaltijaa vastaan nostetut vireillä olevat syytteet ja hänelle tuomitut rangaistukset. Jos asianomainen nauttii eläkettä tai on vapautettu virasta työkyvyn menetyksen tai sairauden takia, on se ansioluettelossa mainittava.

Milloin syyte on johtanut enintään varoitukseen, saadaan merkintä siitä jättää pois ansioluettelosta viiden vuoden kuluttua ja muusta rangaistuksesta, joka ei käsitä viraltapanoa tai vapausrangaistusta, kymmenen vuoden kuluttua päätöksestä lukien. Jos viranhaltija uudestaan tuomitaan, ennen kuin sanottu aika on kulunut, on merkintä entisestäkin rangaistuksesta ansioluettelossa säilytettävä, kunnes uusi rangaistus saadaan poistaa.

Opettajista ja asuntolanhoitajista pitää kansakouluntarkastaja kouluhallituksen antamien tarkempien määräysten mukaisesti kantakorttista, johon hän merkitsee ansioluetteloon kuuluvat tiedot. Viranhaltijan siirtyessä toiseen tarkastuspiiriin asianomainen kortti on lähetettävä sen piirin kansakouluntarkastajalle.

21 Luku.

Kokoukset.

162 §. Koulussa, jossa on vähintään kolme opettajanvirkaa, käsitellään opetussuunnitelmaa, opetusvälineiden ja kirjastojen täydennystä, koulun järjestyssääntöjä, opettajiston esityksiä ja lausuntoja sekä koulun kurinpitokeinoilla ojentumatonta oppilasta koskevat asiat opettajakokouksessa, johon on kutsuttava koulun opettajat, työnohjaajat ja tuntiopettajat. Kokous on aina pidettävä, jos enemmistö kutsuttavista sitä johtajalta vaatii. Pienemmissä kouluissa käsitellään samat asiat yksityisissä neuvotteluissa.

Opettajakokouksessa voidaan käsitellä muitakin koulun työtä koskevia asioita.

Esitys keskikoulun oppilaan siirtämisestä varsinaiseen kansakouluun tai kansalaiskouluun on alistettava kansakouluntarkastajan ratkaistavaksi.

Milloin saman johtokunnan alaisena on useita kouluja, käsitellään kaikkia kouluja koskevat asiat yhteisessä kokouksessa, jonka kutsuu koolle iältään vanhin johtaja.

Jos koulussa on enemmän kuin kymmenen opettajaa, voi opettajakunta asettaa jäsenistään enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan toimikunnan valmistelemaan opettajakokouksessa käsiteltäviä asioita.

Opettajakokouksessa on kansakouluntarkastajalla, kansakoulun johtokunnan ja kansakoululautakunnan sihteerillä, koululääkärillä ja kouluhammaslääkärillä puhevalta, mutta ei äänivaltaa.

163 §. Kansakoulun johtokunta tai johtaja voi koulun ja kodin yhteisymmärryksen ja yhteistyön edistämiseksi kutsua koulun tai sen jonkin luokan opettajat ja oppilaiden huoltajat yhteiseen vanhempien kokoukseen sekä määrätä kokouksen ohjelman ja puheenjohtajan.

164 §. Kansakoululautakunta kutsukoon ainakin kerran vuodessa opettajat, työnohjaajat ja tuntiopettajat, asuntolanhoitajat sekä johtokunnan jäsenet tai jonkin ryhmän näistä yhteiseen kokoukseen käsittelemään

kansakouluntoita koskevia kysymyksiä. Kokouksesta on hyvissä ajoin ilmoitettava kansakouluntarkastajalle.

Milloin opettajiston on valittava edustajansa johtokuntaan tai kansakoululautakuntaan, kutsuu iältään vanhin johtaja opettajat kokoukseen ja johtaa siinä puhetta, ellei kansakoulun ohjesäännössä ole toisin määrätty.

165 §. Kansakouluntarkastajan tulee kerran vuodessa, mieluummin luvuvuoden työn alkaessa, kutsua alaisensa opettajat tai jokin ryhmä heistä piirikokoukseen, määrätä sen ohjelma ja johtaa siinä puhetta.

Kansakouluntarkastaja voi kutsua myös kansakoululautakuntain ja kansakoulun johtokuntain puheenjohtajat ja opettajajäsenet yhteisiin tai erityisiin neuvotteluihin.

166 §. Kouluhallitus voi, milloin se katsoo tarpeelliseksi, järjestää koko maan käsittävän yleisen kansakoulukokouksen, johon kutsutaan kaikki kansakoulujen ja opettajainvalmistuslaitosten opettajat sekä kansakouluntarkastajat. Kouluhallitus voi myös kutsua erillisiin kokouksiin opettajat, koulujen johtajat, kansakouluntarkastajat tai kansakoululautakuntien puheenjohtajat tai opettajajäsenet taikka määräämänsä ryhmän heistä.

167 §. Opettajaneuvoston kokouksista säädetään erikseen.

22 Luku.

Valtionavustukset.

168 §. Kouluhallituksen on vuosittain selvitettävä kansakoululain 76 §:n 2 momentissa tarkoitetut käyvät keskimääräiset rakennuskustannukset.

169 §. Kansakoululain 74 ja 75 §:ssä mainittua rakennusavustusta, ylimääräistä rakennusavustusta ja kuoleuslainaa on haettava kouluhallitukselta. Hakemus on toimitettava kansakouluntarkastajalle vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jonka aikana rakennustyö on valmiina vastaanotettu, uhalla että oikeus avustuksen ja lainan saamiseen muutoin menetetään, ellei laillista estettä näytetä.

170 §. Valtioneuvosto määrää kouluhallituksen esityksestä vuosittain kullekin kunnalle sekä ylimmän että alimman prosenttiluvun, jonka rajoissa kouluhallituksen on myönnettävä rakennusavustus, ylimääräinen rakennusavustus ja kuoleuslaina. Valtioneuvoston asiana on niin ikään määrätä kuoleuslainan korosta ja takaisinmaksun ehdoista.

Milloin kouluhallitus katsoo, että erityinen syy vaatii poikkeamista 1 momentissa tarkoitetuista prosenttiluvuista, asia on alistettava valtioneuvoston vahvistettavaksi.

171 §. Jos kansakoulurakennus palaa tai jos se luovutetaan toiseen tarkoitukseen ja kunta sen johdosta joutuu rakentamaan uusia rakennuksia, myönnetään rakennusavustusta ja lainaa niitä varten ainoastaan siitä määrästä, millä normaalihinnoin rajoitetut uudisrakennuskustannukset ylittävät vanhan rakennuksen arvon. Milloin kunta on kansakoululain 86 §:n mukaan suorittanut vanhan rakennuksen arvosta avustusta vastaan osuuden valtiolle, otetaan se kuitenkin huomioon uutta avustusta määrättäessä.

172 §. Kouluhallitus maksattaa rakennusavustukset ja valtiokonttori kuoleuslainan.

173 §. Kun rakennustyö on aloitettu, kouluhallitus määrää kunnan ti-

lauksen perusteella maksettavaksi 25 prosenttia myönnetystä rakennusavustuksesta. Kun rakennus on saatettu vesikattoon, maksetaan avustuksesta 50 prosenttia. Avustuksen jäljellä oleva osa maksetaan, kun rakennus on vahvistettujen piirustusten ja työselitysten mukaisesti tehdyksi todettu ja valmiina vastaanotettu, ja tilitys rakennuskustannuksista on tarkastettu ja hyväksytty. Rakennuksen rakentaminen katsotaan aloitetuksi, jolleivät erityiset seikat muuta osoita, silloin kun rakennuksen perusmuurin valaminen tai muun sellaisen perustuksen rakentaminen on aloitettu tai rakennustarvikkeita on hankittu ja tuotu paikalle vähintään niin paljon, että niiden arvo on neljännes koko rakennustyöhön käytettävien tarvikkeiden arvosta.

Kansakoululain 75 §:ssä tarkoitettua avustuksesta maksetaan 25 prosenttia, kun rakennustyö on aloitettu, 50 prosenttia kun suunnitteen kolme neljänestä työstä on suoritettu ja jäljellä oleva osa, kun työ on valmiina vastaanotettu ja tilitys kustannuksista tarkastettu.

Kuoletukslainesta kunta on kulloinkin oikeutettu nostamaan yhtä suuren osan kuin rakennusavustuksesta.

Maan köyhimmille ja harvaanasutuille kunnille, joille on myönnetty ylimääräistä rakennusavustusta, voidaan myönnetty avustukset ja lainat maksaa etukäteen siinä järjestyksessä kuin työn edistyminen ja rahoittaminen edellyttävät.

174 §. Se avustus, joka suoritetaan maalaiskunnalle ja kauppalalle kansakoululain 77, 78 ja 79 §:n nojalla sekä kaupungille saman lain 81 §:n 1 momentin perusteella, on kunnan haettava kouluhallitukselta seuraavan kalenterivuoden elokuun loppuun mennessä, uhalla että kunta, jos ei laillista estettä näytetä, on menettänyt oikeutensa avustuksen saamiseen.

Vuotuisiin ylläpitokustannuksiin kunnille annettavien muiden valtionavustusten hakemisajoista määrää kouluhallitus.

175 §. Kulloinkin kulumassa olevan vuoden menoja varten suoritetaan jokaisen kuukauden lopussa kansakoululain 79 §:n nojalla maalaiskunnalle ja kauppalalle tulevasta avustuksesta ennakkona sanotun kuukauden lopussa ja seuraavan kuukauden alussa maksettavien palkkauksien ja niistä menevien lapsilisämaksujen osuutta likipitään vastaava määrä. Erityisestä tilauksesta maalaiskunta ja kauppa voivat muihin vuotuisiin ylläpitokustannuksiin jo kulumassa olevan vuoden avustukseksi saada ennakkona likimäärin 80 prosenttia siitä, mitä ovat saaneet samaan tarkoitukseen viimeisenä vuonna, jolta tilinpäätös jo on tehty.

Kaupungille voidaan vuotuisten ylläpitokustannusten avustuksen ennakkona maksaa likimäärin 80 prosenttia siitä, mitä se on saanut avustuksena viimeiseltä vuodelta, jolta tilinpäätös on tehty. Jos kaupungille on myönnetty oikeus saada valtionavustus maalaiskunnan valtionavustuksista säädettyjen perusteiden mukaan, on myös ennakon maksamisessa noudatettava maalaiskuntaa koskevia määräyksiä.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainitut ennakot, kansakoululain 79 §:ssä säädettyjen avustusten ennakoita lukuunottamatta, maksetaan kahtena yhtä suurena eränä helmi- ja elokuun alussa.

Jos kalenterivuoden ylläpitokustannukset tulevat olemaan huomattavasti suuremmat kuin sen vuoden ylläpitokustannukset, jonka perusteella ennako maksetaan, voidaan ennakon määrää vastaavasti korottaa.

Milloin kunnalle suoritettava lopullinen avustus viivästyy kunnasta riippumattomasta syystä, kouluhallitus voi suorittaa kohtuullisen määrän lisäennakkoa.

176 §. Kouluhallitus antaa määräykset siitä, mitä selvityksiä valtionapuhakemuksiin on liitettävä.

177 §. Valtioneuvosto määrää, mitkä maalaiskunnat kuuluvat maan köyhimpiin. Kuntien luettelo on tarkistettava ainakin joka viides vuosi.

Harvaanasutuksi katsotaan maalaiskunta, jonka asukasluku maaneliökilometriä kohti on alle kolme. Valtioneuvosto voi kuitenkin päättää, että saaristokuntaa on pidettävä harvaanasuttuna, vaikka sen asukastiheys on tätä suurempi.

Kouluhallituksen tulee vuosittain laskea kansakoululain 80 §:ssä tarkoitettu kansakoululaitoksen aiheuttamien kustannusten keskimäärä maalaiskunnissa veroäyriä kohden sekä hakemuksesta myöntää sanotussa lainkohdassa tarkoitettu ylimääräinen valtionapu.

178 §. Kaupungin, joka haluaa valtionapua kansakoululain 81 §:n 2 momentin nojalla, tulee toimittaa valtioneuvostolle osoitettu anomus kouluhallitukselle ja liittää siihen selvitys kansakoululaitoksen aiheuttamista rakennuskustannuksista ja vuotuisista todellisista ylläpitomenoista, molemmista erikseen, viiden viimeksi kuluneen vuoden ajalta, niin myös vastaavan ajan veroäyrimääristä ja äyrin hinnasta sekä muu tarpeellinen selvitys kaupungin taloudellisesta tilasta. Kouluhallitus lähettää hakemuksen lausuntoineen opetusministeriölle.

179 §. Kunnan kansakoulupiirissä tulee olla varsinaiseen kansakouluun tulevia lapsia vähintään seuraavat määrät, ennenkuin kunnalla on oikeus saada valtionapua:

- 1) yksiopettajaisen koulun opettajan palkkaukseen kolmetoista;
- 2) kaksioptettajaisen koulun toisen opettajan palkkaukseen kaksikymmentäviisi;
- 3) kolmiopettajaisen koulun kolmannen opettajan palkkaukseen viisikymmentäviisi; ja
- 4) useampiopettajaisen koulun viimeksi otetun opettajan palkkaukseen kolmekymmentä kutakin luokkaopettajaa kohti yhtä lukuunottamatta.

Erityisestä syystä valtioneuvosto voi myöntää poikkeuksia 1 momentissa säädettyistä oppilasmääristä. Milloin opettajan palkkaamiseen jo aikaisemmin on myönnetty valtionapua, ei avustusta lakkauteta, ellei oppilaiden luku kolmena perättäisenä vuotena tai muutoin pysyvästi ole jäänyt edellä sanottuja määriä pienemmäksi.

180 §. Jotta yksityinen kansakoulu voisi saada valtionapua, sillä tulee olla tyydyttävä huoneisto sekä opetusvälineistö ja muu välttämätön irtaimisto ja riittävän pätevä ja riittävästi palkattu opettajisto. Yksityiselle apukoululle tai muulle erityiskoululle taikka yksi- tai kaksikielisessä kunnassa toimivalle muullekin vähemmistönkieliselle yksityiselle kansakoululle voidaan myöntää oikeus saada valtionapua kansakoululain 84 §:n 2 momentin mukaan, jos koulua voidaan pitää väestön sivistystarpeen vaatimana.

Yksityisen koulun valtionavustuksen tilityksessä ja ennakkojen maksamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä vastaavista kunnallisten kansakoulujen valtionavuiista on säädetty. Kouluhallituksella on kuitenkin oikeus antaa erikoistapauksia varten tarpeellisia lisäohjeita ja määräyksiä.

Valtioneuvosto voi hakemuksesta myöntää valtionapua muuhun yksityiseen kansakoulutoimeen määrääjäksi tai toistaiseksi.

181 §. Kansakouluntarkastajalla sekä kouluhallituksen määräämällä tarkastajalla on oikeus saada nähtäväkseen valtionavustuksen saajan kirjanpitokirjat, tilitodisteet ja muut sellaiset asiakirjat, jotka ovat tarpeen sen selvittämiseksi, miten valtionavustusta on käytetty, niin myös valtionavustuksen turvin suoritettavan rakennustyön työ-, rakenne- ja erityispiirustukset, lukuuslaskelmat ynnä muut rakennustyön suoritusta koskevat asiakirjat. Näistä asiakirjoista on kouluhallitukselle pyynnöstä annettava maksuttomat jäljennökset.

Erityisestä syystä kouluhallitus voi velvoittaa rakennuttajan toimituttamaan rakennustyön teknillistä suoritusta tai taloudellisuutta koskevan yksityiskohtaisen selvityksen.

182 §. Kouluhallituksen asiana on valvoa, ettei valtionapua makseta tarpeettomiksi katsottavista kustannuksista. Tämän vuoksi kouluhallituksen tulee antaa kunnille asianmukaiset ohjeet:

1) kaluston, opetusvälineistön ja koulukirjastojen hankkimisesta, hoitamisesta ja käyttämisestä;

2) missä järjestyksessä käytännössä oleva oppikirja saadaan vaihtaa toiseen oppikirjaan sekä mitä opetuksessa käytettäviä kirjoja ei katsota oppikirjoiksi;

3) mitä oppilaiden kuljetusta, saattoa ja majoitusta järjestettäessä tai vaatetus- ja muuta avustusta annettaessa on varteen otettava;

4) minkälaisista oppilasasuntolan vuotuis-kustannuksista annetaan valtionapua;

5) minkälaisesta lääkärihoidosta aiheutuneista kustannuksista kouluhallitus maksaa valtionapua kansakoululain nojalla ja miten nämä kustannukset on erotettava niistä kansakoulujen lääkärin ja hammaslääkärin toimesta johtuvista kustannuksista, joista lääkintöhallitus maksaa valtionapua; sekä

6) mitä kunnan muutoin on huomioon otettava, ettei kansakoulutoimen hoitamisesta aiheudu sellaisia tarpeettomiksi katsottavia kustannuksia, joista ei valtionapua makseta.

23 Luku.

Kansakoulujen tarkastus.

183 §. Kansakouluntarkastajien toimipiirit ja toimipaikat määrää valtioneuvosto kouluhallituksen esityksestä. Kaupunki, jossa on vähintään viisitoistatuhatta asukasta, muodostaa oman tarkastuspiiriin. Kaupunki, jossa on vähemmän kuin viisitoistatuhatta asukasta, yhdistetään valtion kansakouluntarkastajan piiriin, ellei se aseta omaa päätoimista kansakouluntarkastajaa.

Valtion kansakouluntarkastajilla, joiden toimipaikka on sama, voi olla yhteinen toimisto. Sitä johtaa tehtävään määrätty kansakouluntarkastaja. Valtion kansakouluntarkastajan avuksi otetaan ylimääräisiä toimenhaltijoita sekä tilapäisiä toimihenkilöitä sen mukaan kuin valtion tulo- ja menoarviossa on tarkoitukseen myönnetty varoja.

184 §. Kaupungin kansakouluntarkastajan toimiston järjestää ja kustantaa kaupunki. Erikielisten kansakoulujen tarkastajilla voi olla yhteinen toimisto.

185 §. Valtion kansakouluntarkastajan nimittää valtioneuvosto, sittenkun virka on kolmenkymmenen päivän ajan ollut haettavana ja kouluhallitus on tehnyt virkaehdotuksen. Kahden tai useamman tarkastajan yhteisen toimiston johtajan määrää kouluhallitus.

Virkavapauden valtion kansakouluntarkastajalle myöntää kouluhallitus. Kouluhallitus myös määrää viransijaisen ja viran väliaikaisen hoitajan.

186 §. Kaupungin kansakouluntarkastajan viran haettavaksi julistamisesta määrätään kansakoulun ohjesäännössä.

187 §. Kelpoisuusehtona kansakouluntarkastajan virkaan vaaditaan:

1) filosofian kandidaatin tutkinto ja, ellei kandidaatintutkintoon ole sisällynyt kasvatus- ja opetusopin laudatur arvosanaa, myös tämä, sekä keskimäinen arvosana kansakouluhallinnon tutkinnossa;

2) kansakoulunopettajan tutkinto tai lukuvuoden opetusharjoittelu normaalityössä tai kansakoulunopettajain valmistuslaitoksessa; sekä

3) neljän vuoden toiminta kouluhallituksen valvonnan alaisen oppilaitoksen opettajana ja yhteensä kuusi kuukautta kestänyt kansakouluntarkastajan viran hoitaminen tai harjoittelu kansakouluntarkastajan luona.

Valtiotieteen kandidaatin ja kasvatustieteiden kandidaatin tutkinto vastaa filosofian kandidaatin tutkintoa.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua harjoittelusta kouluhallitus antaa tarkemmat määräykset.

188 §. Kansakouluntarkastajan tulee, pyrkien hyvään yhteisymmärrykseen kuntien ja opettajien kanssa, valvoa ja edistää piirinsä kansakoulutointia ja tässä tarkoituksessa:

1) seurata kansakouluolojen ja opetustoimen kehitystä sekä kotimaassa että ulkomailla, välittää saamansa kokemukset ja tekemänsä havainnot alaisilleen, ohjata ja neuvoa heitä tehtävien suorittamisessa sekä valvoa, että he täyttävät virkavelvollisuutensa;

2) ottaa osaa kunnan kansakoulun ohjesäännön yksityiskohtaiseen valmistamiseen, tarkastaa ehdotetut koulunpaikat, rakennustyöt ja vuokrahuoneistot sekä antaa lupa vuokrahuoneistojen käyttämiseen kouluna tai opettajalle luontoisetuna annettavana asuntona;

3) tarkastaa piirinsä koulut niin usein kuin se on tarpeellista, ja ainakin kolmannes niistä kunakin lukuvuotena, tarpeen mukaan kutsua johtokunta tai kansakoululautakunta neuvotteluun, tiedoittaa kouluissa tekemistään havainnoista asianomaisille, tehdä ehdotuksia puutteellisuuksien korjaamiseksi ja koulutoimen tehostamiseksi sekä toimittaa ennen seuraavan lukuvuoden alkua kertomukset edellisenä lukuvuotena suorittamistaan tarkastuksista kouluhallitukselle;

4) tutkia ja ratkaista yksityisten hakemukset saada suorittaa kansakoululle kuuluvia tehtäviä, mitkä rajoittuvat yhden kunnan alueelle;

5) antaa lupa muun kuin kouluhallituksen hyväksymän oppikirjan käyttämiseen, kun siihen on laillinen peruste;

6) tarkastaa ja vahvistaa piirinsä koulujen opetussuunnitelmat ja niiden vuositarkisteet sekä keskikoulun osalta toimittaa ne kouluhallituksen tutkittaviksi;

7) tutkia ja ratkaista kansakoulun johtokunnan esitys, joka tarkoittaa sielullisen poikkeavuuden vuoksi oppivelvollisuudesta vapauttamista tai apukouluun tai muuhun kansakoulun erityisopetukseen siirtämistä;

8) valvoa, että oppilaat saavat riittävän avustuksen koulunkäyntiänsä varten sekä, milloin epäkohtia esiintyy, neuvotella kunnan viranomaisten kanssa toimenpiteistä niiden poistamiseksi tai ryhtyä muihin asian vaatimiin toimenpiteisiin;

9) ottaa osaa viranhaltijain nimittämiseen, niinkuin siitä on säädetty, pitää opettajista ja asuntolanhoitajista kantakortistoa kouluhallituksen antamien tarkempien määräysten mukaan sekä antaa lupa ope-
tusharjoittelijain ottamiseen;

10) käsitellä ja ratkaista virkavapautta ja sivutoimilupaa tarkoittavat hakemukset, mikäli ne on hänen ratkaistavikseen määrätty;

11) myöntää viranhaltijain ikälisät sekä, ellei katso voitavansa ikälisää myöntää, alistaa tehty hakemus kouluhallituksen ratkaistavaksi;

12) tutkia ja vahvistaa johtokunnan päätökset, jotka koskevat viranhaltijan virantoimituksesta vapauttamista sairauden vuoksi, toimittaa viipymättä kouluhallitukselle johtokunnan päätökset, jotka koskevat viranhaltijan pidättämistä virantoimituksesta sekä ryhtyä kurinpitotoimiin, niinkuin siitä on säädetty;

13) kutsua piirinsä opettajat tai osa heistä vuosittain kokoukseen sekä tarpeen mukaan kansakoulun johtokuntain ja kansakoululautakuntain puheenjohtajat ja opettajajäsenet yhteisiin tai erityisiin neuvotteluihin sekä mahdollisuuden mukaan olla läsnä kansakoululautakunnan järjestämissä kansakoulukokouksissa;

14) tarkkailla kuntien ja yksityisten koulujen tilinpitoa ja tilityksiä, mikäli ne ovat valtionavustuksen perusteena, ohjata kuntien kansakoulujen taloudenhoitoa ja valvoa valtion etua siinä;

15) ilmoittaa vuosittain syyskuun kuluessa ortodoksiselle kirkollishallitukselle kunkin koulun ortodoksiseseen tunnustukseen kuuluvien oppilaiden lukumäärä sekä samaan tunnustukseen kuuluvien opettajien nimet ja osoitteet;

16) vuosittain ennen syyskuun loppua toimittaa kouluhallitukselle lukuvuosi-ilmoitus piirinsä kouluista; sekä

17) muutoinkin suorittaa, mitä lain, asetusten tai asian laadun mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

Mikäli kaupungissa on samankielisiä kouluja varten useampia kuin yksi kansakouluntarkastaja, määrätään työnjako kansakoulun ohjesäännössä.

189 §. Kansakouluntarkastajan on asuttava toimipaikkakunnalla, ellei valtioneuvosto erityisestä syystä myönnä siitä poikkeusta.

190 §. Jos kansakouluntarkastaja huomaa, että kunta tai sen viranomaisen taikka muu koulun omistaja rikkoo, mitä laissa tai asetuksessa tai niiden perusteella annetuissa määräyksissä taikka kansakoulun ohjesäännössä on kansakoulusta määrätty, on hänen käännyttävä asian laadun mukaan joko lääninhallituksen tai kouluhallituksen puoleen.

191 §. Jos valtion kansakouluntarkastaja on virantoimituksessa syyllistynyt virheeseen tai velvollisuutensa laiminlyömiseen tai käyttäytynyt sopimattomasti virassa tai sen ulkopuolella, voi kouluhallitus antaa hänelle varoituksen tai määrätä hänet enintään kuuden kuukauden ajaksi erotettavaksi virantoimituksesta.

192 §. Kaupungin kansakouluntarkastajan virkatehtävien hoitamisesta niissä tapauksissa, jolloin tarkastaja on esteellinen tai estynyt, määrätään kansakoulun ohjesäännössä.

24 Luku.

Muutoksen hakeminen.

193 §. Kansakoulun johtokunnan, kansakoululautakunnan tai kansakouluntarkastajan päätökseen haetaan muutosta valittamalla kirjallisesti

kouluhallitukselle. Milloin päätös on kansakouluntarkastajan vahvistettava, valitusaika alkaa päätöksen vahvistuspäivästä, valtakirjan kieltämistä koskevassa asiassa kuitenkin tarkastajan päätöksen tiedoksiantonosta, jolloin samalla valituksella voidaan hakea muutosta myös kansakouluntarkastajan vahvistuspäätökseen.

Valitus voidaan antaa myös kansakouluntarkastajalle, jonka tulee toimittaa se lausuntonsa ohessa kouluhallitukselle.

194 §. Kansakoulun johtokunnalla on valitusoikeus kansakouluntarkastajan päätöksestä opetussuunnitelmaa koskevassa asiassa ja muussakin asiassa, joka on ratkaistava samassa järjestyksessä kuin opetussuunnitelma.

Kansakouluntarkastajalla on valitusoikeus kansakoulun johtokunnan ja kansakoululautakunnan viranhaltijan kurinpitoa koskevassa asiassa tekemästä päätöksestä.

195 §. Kansakoulun johtokunnan tai kansakoululautakunnan toimittamasta kansakoulun opettajan, tuntiopettajan, asuntolanhoitajan, työnohjaajan tai johtajan vaalista sekä vaalin vahvistamista koskevasta kansakouluntarkastajan päätöksestä saa hakea muutosta vain sillä perusteella, että päätös on syntynyt laista poikkeavassa järjestyksessä tai että päätös muutoin on lain tai asetuksen vastainen. Kansakouluntarkastajan päätökseen, jolla on vahvistettu viran vakinaista täyttämistä varten toimittettu keskikoulun lehtorin vaali, saadaan kuitenkin valittamalla hakea muutosta niinkuin 193 §:ssä säädetään.

196 §. Valitusoikeutta ei ole päätöksestä, joka koskee 157 §:ssä tarkoitettua huomautuksen antamista, viransijaisen tai väliaikaisen viranhaltijan määräämistä tai poikkeuksellisen lapsen toimittamista saamaan hänelle soveltuvaa erityisopetusta.

Kansakouluntarkastajan päätökseen, jolla keskikoulun oppilas on palautettu varsinaiseen kansakouluun tai kansalaiskouluun, ei saa hakea muutosta.

Oppilasarvostelua tai oppilaan kurinpitoa koskevaan ratkaisuun ei myöskään saa hakea muutosta.

197 §. Kouluhallituksen päätökseen, joka koskee kansakoululaitoksen viranhaltijan nimitystä tai viran lakkauttamista, ei voida hakea muutosta. Valitusoikeutta ei ole myöskään kouluhallituksen päätöksestä, jolla on ratkaistu kansakoulun johtokunnan tai kansakoululautakunnan päätöksestä tehty valitus. Kansakoululaitoksen viranhaltijan kurinpitoa koskevasta kouluhallituksen päätöksestä saadaan kuitenkin valittaa, mikäli siinä on viranhaltijalle annettu varoitusta ankarampi rangaistus.

198 §. Valituksesta huolimatta voidaan muu kuin kurinpitorangeistusta koskeva päätös panna täytäntöön, ellei se viranomaisen, jolle valitus on tehty, kiellä täytäntöönpanoa. Jos päätös on valtion viranomaisen vahvistettavaksi alistettava, ei sitä saa panna täytäntöön ennen vahvistusta.

199 §. Muutoksen hakemisesta kunnallisen viranomaisen päätöksiin, jotka koskevat oppilaan koulunkäyntiä vieraan piirin koulussa tahi oppilaan ottamista asuntolaan tai kesäsiirtolaan sekä kansakoulun johtokunnan tai kansakoululautakunnan päätöksiin, jotka sen mukaan kuin siitä on säädetty, voidaan alistaa kunnallishallituksen tutkittavaksi, noudetaan kunnallisvalitusta koskevia säännöksiä.

25 Luku.

Siirtymäsäännöksiä.

200 §. Aikaisemman lainsäädännön nojalla vahvistetun kansakoulupiiri- ja kansakoulun ohjesäännön määräykset, niiltä osin kuin ne eivät ole vastoin kansakoululain tai tämän asetuksen säännöksiä, jäävät noudatettaviksi kunnan kansakoulun ohjesääntönä. Kunta on kuitenkin velvollinen viimeistään vuonna 1960 alistamaan kouluhallituksen vahvistettavaksi uuden kansakoulun ohjesäännön.

201 §. Nimenomaan jatkokoulun, apukoulun, tarkkailuluokan tai muun erityisluokan opettajan virkaan vakinaisesti nimitetty tai koeajaksi määrätty opettaja siirtyy kansakoululain voimaan tullessa vastaavasti kansalaiskoulun, apukoulun, tarkkailuluokan tai muun vastaavan erityisluokan opettajaksi. Yläkansakoulun opettaja, joka kansakoululain voimaan tullessa vakinaisena tai koeaikaa palvelevana opettaa yksinomaan tai pääasiallisesti jatkokoulussa, apukoulussa, tarkkailuluokalla tai muulla erityisluokalla, vaikka häntä ei ole nimitetty mainitun koulun tai luokan opettajan virkaan, siirretään siinä järjestyksessä kuin 152 §:ssä on säädetty joko varsinaisen kansakoulun tai hänen hoitamaansa virkaa vastaavaan kansalaiskoulun, apukoulun, tarkkailuluokan tai muun erityisluokan opettajan virkaan.

Varsinaisen kansakoulun määrätyn aineen opettajan virkaan vakinaisesti nimitetty tai koeajaksi määrätty opettaja siirtyy kansakoululain voimaan tullessa varsinaisen kansakoulun vastaavaan aineen erikoisopettajan virkaan. Varsinaisen kansakoulun opettaja, joka kansakoululain voimaan tullessa vakinaisena tai koeaikaa palvelevana opettaa yksinomaan tai pääasiallisesti määrättyä ainetta, vaikka häntä ei ole nimitetty mainitun aineen opettajan virkaan, siirretään siinä järjestyksessä kuin 152 §:ssä on säädetty joko luokkaopettajan tai hoitamansa aineen erikoisopettajan virkaan varsinaisessa kansakoulussa.

Opettaja, joka 1 tai 2 momentin nojalla on siirtynyt tai siirretty kansalaiskoulun, apukoulun, tarkkailuluokan, muun erityisluokan tai varsinaisen kansakoulun erikoisopettajan virkaan, on kelpoinen uuteen virkaansa ja sitä vastaaviin muihin virkoihin.

202 §. Kunnes 127 §:ssä tarkoitetun kansalaiskoulun opettajan tutkinnon suorittaminen on järjestetty, kansalaiskoulun yleisaineiden opettajan virkaan on kelpoinen filosofian, valtiotieteen, kasvatustieteiden, humanististen tieteiden tai luonnontieteiden kandidaatti, joka lisäksi on suorittanut kansakoulunopettajan tutkinnon.

203 §. Henkilö, joka elokuun 1 päivään 1958 mennessä on saavuttanut kansakoulun järjestysmuodosta kesäkuun 4 päivänä 1931 annetun asetuksen (190/31) 34 §:ssä säädetyn kansakouluntarkastajan virkakelpoisuuden, on edelleen kelpoinen kansakouluntarkastajan virkaan.

204 §. Ne keskikoulut, joille on myönnetty toimilupa kansakouluun kuuluvan keskikoulun ja ammatillisen jatkokoulun perustamisesta kokeilutarkoituksessa 10 päivänä tammikuuta 1946 annetun lain (28/46) nojalla, muuttuvat kansakoululain voimaan tullessa sen mukaisesti toimiviksi keskikouluiksi ja niiden vakinaiset ja koeajaksi määrätty opettajat siirtyvät vastaaviin lehtorin virkoihin.

205 §. Viranhaltija, joka täyttää 67 vuotta vuoden 1958 elokuun 1 päivän ja joulukuun 31 päivän välisenä aikana, on velvollinen eroamaan virastaan viimeksi mainittuna päivänä. Kouluhallitus voi kuitenkin kansa-

koulun johtokunnan esityksestä pysyttää hänet virassaan vuoden 1959 heinäkuun 31 päivään, jos viranhaltijan on katsottava olevan vielä kykenevä hoitamaan virkaansa. Esitys on toimitettava kouluhallitukselle ennen 1 päivää marraskuuta 1958.

Mitä edellä on säädetty, koskee vastaavasti myös opettajaa, joka on velvollinen eroamaan virasta ennen kuin hän on täyttänyt 67 vuotta.

206 §. Ennen kansakoululain voimaan tuloa valittu kansakoulun johtokunta ja kansakoululautakunta toimii kansakoululain ja tämän asetuksen mukaisena kansakoulun johtokuntana ja kansakoululautakuntana 31 päivään joulukuuta 1960.

207 §. Kunnas maalaiskunta perustaa päiväkouluna toimivan kansalaiskoulun, sen tulee järjestää seitsenvuotisen varsinaisen kansakoulun lisäksi yksivuotinen vähintään kaksisataa tuntia käsittävä kansalaiskoulu korvaava kurssi.

Sen estämättä, mitä 54 §:ssä on säädetty, kansalaiskoulun piiri saadaan enintään siihen saakka, kun kunta perustaa päiväkouluna toimivan kansalaiskoulun, muodostaa niinkin pieneksi, että siinä on vain kolmekymmentä kahdeksannen luokan oppilasta, mikäli piirissä ennestään on ainakin välttävät huonetilat kansalaiskoulu korvaavaa kurssia varten tai se voidaan sijoittaa vuokrahuoneistoon. Erityisestä syystä tällainen kansalaiskoulun piiri voidaan muodostaa pienempääkin oppilasmäärää varten.

Oppivelvollisuuden suorittamisessa vastaa heinäkuun 31 päivään 1970 saakka kansakoulun seitsemättä ja kahdeksatta luokkaa vähintään yhtä monta tuntia käsittävän opetuksen antava ammattikoulu, mikäli oppilas saa sen oppimäärän suorittamisesta hyväksyttävän todistuksen.

208 §. Kaupungin tulee kahden vuoden kuluessa kansakoululain voimaan tuloa toimittaa kouluhallitukselle kaikista niistä kansakoulurakennuksista, joiden piirustuksia ei ole tämän asetuksen 49 §:n nojalla alistettu kouluhallituksen vahvistettaviksi, sellaiset pääpiirustukset, joista käy ilmi 49 §:n 1 momentissa vaaditut tiedot, sekä luettelo kunkin koulun oppilasmäärästä ja arviointi sen muuttumisesta lähimmän viiden vuoden aikana.

209 §. Niistä kansakoululaitoksen vuotuisista ylläpitokustannuksista, jotka ovat syntyneet ennen kansakoululain voimaantuloa, suoritetaan valtionavustusta aikaisempien säännösten mukaan.

Milloin kansakoululaitoksen vuotuisiin ylläpitokustannuksiin myönnettävä avustus on määrätynyt tai määrätty vuotuisena rahamääränä tietyltä yksiköltä, suoritetaan tällaista avustusta vuodelta 1958 ennen kansakoululain voimaan tuloa voimassa olleiden säännösten mukaan seitsemän kahdestoistaosaa ja kansakoululain säännösten mukaan viisi kahdestoistaosaa.

Milloin kansakoulurakennuksessa suoritettavaa peruseräparannustyötä varten on ennen kansakoululain voimaan tuloa myönnetty varsinaisia rakennusavustusta, mutta kuoletuslainaa koskeva hakemus on hyljätty, ei kuoletuslainaa myönnetä, jos peruseräparannustyö on saatettu loppuun ennen kansakoululain voimaantuloa. Muussa tapauksessa myönnetään kuoletuslainaa niiden rakennuskustannusten osalta, jotka on maksettu 31 päivän heinäkuuta 1958 jälkeen.

210 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1958.

Samalla kumotaan:

kansakoulun järjestysmuodosta 4 päivänä kesäkuuta 1931 annettu asetus (190/31);

15 päivänä huhtikuuta 1921 annetun oppivelvollisuuslain täytäntöönpanosta 1 päivänä heinäkuuta 1921 annettu asetus (183/21);

kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 päivänä 1926 annetun lain täytäntöönpanosta 6 päivänä helmikuuta 1932 annettu asetus (43/32), ei kuitenkaan kansakoulunopettajan ja asuntolanhoitajan palkkausta ja eläkkeitä koskevalta osalta;

yksityisten kansakoulujen valtionavusta annetun lain toimeenpanosta 21 päivänä helmikuuta 1925 annettu asetus (70/25);

kunnallisten alakansakoulujen opettajain kelpoisuudesta 16 päivänä heinäkuuta 1921 annettu asetus (189/21);

kansakoululautakunnista 18 päivänä lokakuuta 1945 annettu asetus (1023/45);

kansakoulun kesäsiirtoloista 28 päivänä helmikuuta 1947 annettu asetus (158/47);

kansakoulun oppilasasuntoloista 15 päivänä elokuuta 1947 annettu asetus (635/47);

18 päivänä tammikuuta 1952 annettu apukouluasetus (32/52);

eräiden kansakoulun kotitalousopettajien virkakelpoisuudesta 14 päivänä toukokuuta 1954 annettu asetus (221/54);

eräiden kansakoulunopettajien virkakelpoisuudesta 1 päivänä marraskuuta 1945 annettu asetus (1069/45); sekä

kaikki kansakoulua koskevat vielä voimassaolevat armolliset julistukset ja asetukset samoin kuin senaatin ja sen kirkollisasiain toimintuskunnan asetuksenluontoiset päätökset, niin myös kansakoulua koskevilta osiltaan kaikki muut asetukset ja asetuksenluontoiset säännökset, jotka ovat ristiriidassa tämän asetuksen kanssa.

---

104. ASETUS KANSAKOULULAITOKSEN VIRANHALTIJAIN PALKKAUKSESTA JA ELÄKKEISTÄ.

Annettu heinäkuun 23 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 322/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1932:5, 1943:31 sekä 1957:64 ja 118)

Opetusministerin esittelystä säädetään kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetun lain (248/57) 47 §:n nojalla:

Yleisiä säännöksiä.

1 §. Kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annettua lakia sanotaan tässä asetuksessa palkkauslaiksi.

2 §. Kunnan kansakoululaitoksen viranhaltijalle palkkauslain mukaan suoritettavan palkkauksen maksaa kunta, joka saa siihen valtiolta avustusta niinkuin 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetussa kansakoululaissa (247/57) säädetään. Valtion varoista tulevan eläkkeen maksaa valtiokonttori sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty.

Viranhaltijalle palkkauslain mukaan tulevan palkkauksen maksamisesta päättää kunnallishallitus, jollei kunnallisvaltuusto ole toisin määrännyt.

Varsinainen palkkaus.

3 §. Kansakoululaitoksen viranhaltijan on anottava ikälisää kansakouluntarkastajalta kansakoulun johtokunnalle toimitettavalla kirjallisella hakemuksella, jossa on mainittava, mistä ajankohdasta ikälisää haetaan, ja johon on liitettävä kouluhallituksen vahvistaman kaavan mukaan laadittu ansioluettelo sekä kansakoulun johtokuntien antamat todistukset tai, ellei niitä ole saatavissa, muu luotettava selvitys palvelusajasta. Jos viranhaltijalle on aikaisemmin myönnetty ikälisä samanlaisesta virasta, hakemukseen on ansioluettelon lisäksi liitettävä aikaisempi ikälisäpäätös tai sen oikeaksi todistettu jäljennös sekä edellä mainitut todistukset tai selvitykset viimeksi myönnetyn ikälisän alkamispäivää seuranneelta palvelusajalta. Ikälisän myöntäjän vaatiessa on hakijan esitettävä muutakin selvitystä palvelusajastaan.

Kansakoulun johtokunnan on tarpeelliset lisäselvitykset hankittuaan viipymättä toimitettava ikälisähakemus lausuntoineen kansakouluntarkastajan ratkaistavaksi.

4 §. Viranhaltijalla on oikeus ikälisää varten lukea hyväkseen myös koko se aika, minkä hän, täytettyään kaksikymmentäyksi vuotta, on ol-

lut valtion peruspalkkaisen viran tai toimen haltijana tai väliaikaisena tai sijaisena hoitanut valtion peruspalkkaista virkaa tai tointa tahi ollut päätoimeksi katsottavassa valtion ylimääräisessä tai sopimuspalkkaisessa virassa tai toimessa, tilapäisessä tehtävässä tai päätoimisena tuntiopettajana. Valtion palvelukseksi katsotaan myös palvelus eduskunnan viran tai toimen haltijana sekä Suomen Pankin, Ahvenanmaan maakunnan, kansaneläkelaitoksen ja postisäästöpankin toimen haltijana. Samoin edellytyksin kuin valtion palveluksen saa viranhaltija lukea ikälisää varten hyväkseen myös palveluksen sellaisessa järjestössä, joka valtion viran ja toimen haltijain neuvottelu-oikeudesta 22 päivänä tammikuuta 1943 annetun lain (82/43) tai kunnan viranhaltijain neuvottelu-oikeudesta 26 päivänä toukokuuta 1944 annetun lain (389/44) nojalla on hyväksytty neuvottelulupoiseksi kouluhallituksen kanssa.

Siitä ajasta, minkä viranhaltija on kaksikymmentäyksi vuotta täytettyään ollut kunnan, kuntien keskusjärjestön tai kuntien yhtymän muussa kuin kansakoululaitoksen virassa taikka uskonnollisen yhdykunnan toimessa, opettajana yksityisessä korkeakoulussa, yksityisessä oppi- tai kasvatustilaksessa, hän saa ikälisää varten lukea hyväkseen sen ajan, joka ylittää neljä vuotta, jos tämä virka tai toimi on ollut päätoimi sekä kelpoisuusehtoihin ja laatuun nähden rinnastettavissa siihen palkkauslain 1 §:n 2 momentissa mainittuun kansakoululaitoksen virkaan, mihin hän tästä virasta tai toimesta erottuaan on ensiksi tullut.

Opettajan, tuntiopettajan tai työnohjaajan tehtävä katsotaan päätoimiseksi, jos hänen hoidossaan on vähintään kaksikymmentä luokkatuntia viikossa joko yhdessä tai samanaikaisesti useammassa kunnallisessa kansakoulussa tahi valtion koulussa tai oppilaitoksessa yhteensä.

Opetusministeriö voi erityisistä syistä oikeuttaa viranhaltijan lukemaan ikälisää varten hyväkseen muunkin palvelusajan, kuitenkin enintään kahdeksan vuotta.

Eri palvelusaikojia ikälisiä varten yhteenlaskettaessa otetaan huomioon vain täydet kuukaudet. Eri viroissa tai toimissa palveltu yhtäjaksoinen aika otetaan ikälisää laskettaessa huomioon yhtenäisenä aikana, mutta jos palvelusaika ei ole ollut yhtäjaksoinen, otetaan kustakin palvelusjaksosta huomioon vain täydet kuukaudet.

Palvelusvuoden jakautuessa lukukausiin lasketaan yhden lukukauden virantoimitus kuudeksi kuukaudeksi. Kotitalousoppilaitoksen viiden kuukauden kesäkurssilla tai kansan- tai työväenopistossa lukuvuoden opettajana palvelun ajan lasketaan vastaavan puolta vuotta. Saman kalenterivuoden palvelusajoista älköön kuitenkaan ikälisää varten luettako hyväksi enempää kuin kaksitoista kuukautta.

5 §. Ikälisää ja eläkettä laskettaessa vähennetään se aika, jona viranhaltija ei ole virantoimituksen keskeytyksen vuoksi virkaansa hoitanut.

Vähennykseksi ei kuitenkaan lueta sitä aikaa, jonka viranhaltija on ollut:

- 1) vuosilomalla;
- 2) sairauden vuoksi virkavapaana, ellei se ole aiheuttanut palkkauslain 10 §:ssä säädettyä puolen palkan pidätystä;
- 3) raskauden ja synnytyksen vuoksi palkkauslain 11 §:n nojalla virkavapaana;
- 4) palkkauslain 12 §:ssä mainituissa tapauksissa julkisen tehtävän vuoksi estyneenä virkaansa hoitamisesta;

5) palkkauslain 13 §:n 2 momentin nojalla virkavapaana osanottoa varten oppikursseihin, jotka kouluhallitus on järjestänyt, tai muita opintoja varten, jotka ovat omansa edistämään virkatehtävien suorittamista;

6) muusta syytä virkavapaana enintään yhden kuukauden saman kalenterivuoden aikana; tai

7) ilman syytä pidätettynä tai estyneenä virantoimituksesta.

Laskettaessa ikälisään oikeuttavaa aikaa muun kuin kansakoululaitoksen virassa suoritetun palveluksen perusteella, on myös tästä palvelusajasta tehtävä 1 ja 2 momentissa mainitut vähennykset.

6 §. Ikälisään myöntämistä koskevasta päätöksestään on kansakoulun tarkastajan lähetettävä jäljennös asianomaiselle kunnallishallitukselle.

Kansakoulun tarkastajan on tammikuun kuluessa lähetettävä kouluhallitukseen luettelo edellisen kalenterivuoden aikana myöntämistään ikälisistä.

Erinäiset palkan lisät ja palkkiot.

7 §. Valtioneuvoston on kouluhallituksen esityksestä vähintään joka viides vuosi tarkistettava luettelo niistä kunnista tai kunnan osista, joissa viranhaltijoille suoritetaan syrjäseutulisiä, ja samalla määrättävä kussakin tapauksessa maksettavan syrjäseutulisän suuruus.

8 §. Tarkkailuluokan opettajan ylituntipalkkiosta sekä muun erityiskoulun johtajan palkkiosta ja opettajan ylituntipalkkiosta on voimassa, mitä niistä on apukoulun osalta säädetty.

9 §. Milloin opettajanviran haltijan työaika lukuvuodessa on kahtasataa työpäivää pitempi, lasketaan siitä suoritettavaa lisäpalkkiota maksettaessa kuusi täyttä työpäivää täydeksi työviikoksi.

10 §. Milloin opettaja määrätään oman virkansa ohella tilapäisesti hoitamaan toisen opettajan tehtäviä, suoritetaan hänelle tästä opetuksesta säädetty ylituntipalkkio.

11 §. Jos ylitunteina hoidettava opetus ei kestä lukuvuoden koko työaikaa, suoritetaan tästä palkkio pidettyjen tuntien mukaan, jolloin kolmekymmentäkolme pidettyä tuntia oikeuttaa yhteen vuosiviikkotuntipalkkioon ja pienempi tuntien määrä vastaavaan kolmaskymmeneskolmasosaan siitä.

12 §. Viranhaltijalle, jolle varsinainen palkkaus maksetaan etukäteen, suoritetaan etukäteen myös kalliinpaikanlisä tai syrjäseutulisiä.

Ylituntipalkkio ja johtajanpalkkio suoritetaan kuukausittain jälkikäteen.

Pitemmästä työajasta tuleva lisäpalkkio suoritetaan jokaiselta elokuussa pidetyltä täydeltä työviikolta syyskuussa ja muilta osin viimeistään heinäkuussa.

Palkkaus virantoimituksen keskeytyksen ajalta.

13 §. Naispuolisen viranhaltijan oikeus saada raskauden ja synnytyksen vuoksi virkavapautta täysin palkkaeduin alkaa kuukautta ennen sitä päivää, jolloin lääkäri tai kunnankätilä arvioi synnytyksen tapahtuvan, ellei viranhaltija lääkärintodistuksella osoita, että virkavapaus olisi hänen tai lapsen terveyden vuoksi välttämätöntä aloittaa sitä aikaisemmin tai myöhemmin.

Jos viranhaltija hänelle raskauden ja synnytyksen takia myönnetyn virkavapauden jälkeen on todistetun sairauden vuoksi estynyt virkaansa tai tointansa hoitamasta, ei raskauden ja synnytyksen takia myönnetyn virkavapauden aikaa oteta huomioon palkanpidätystä sairausajalta määrättäessä.

14 §. Viranhaltijalle, jolle myönnetään virkavapautta toisen viran hoitamista tai yksityistä ansiotyötä varten, älköön palkkauslain 13 §:n nojalla ilman erityistä syytä annettako oikeutta palkan nostamiseen ja sijaisen palkkaamiseen.

15 §. Palkkauksen määräämistä varten virantoimituksen keskeytyksen ajalta on kunnallishallituksen toimesta pidettävään luetteloon merkittävä ne päivät, jolloin viranhaltija ei ole ollut virantoimituksessa, samoin kuin syy poissaoloon.

Virkavapauden myöntäjän on kunnallishallitukselle ilmoitettava viranhaltijalle myöntämänsä virkavapaus ja sen syy.

Eläke.

16 §. Kunnan kansakoululaitoksen viranhaltijan on anottava valtion varoista maksettavaa eläkettä kouluhallitukselta. Kouluhallitukselle osoitettu hakemus voidaan kuitenkin antaa kansakouluntarkastajalle kouluhallitukseen toimitettavaksi.

Hakemukseen on liitettävä kouluhallituksen vahvistaman kaavan mukainen ansioluettelo ja papintodistus tai siviilirekisterin ote sekä johtokuntien antamat todistukset tai, ellei niitä ole saatavissa, muu luotettava selvitys siitä virkapalveluksesta, jonka perusteella eläkettä annetaan. Hakemuksessa on mainittava hakijan eläkkeen maksuosoite.

17 §. Viranhaltija, jolla on vähintään kymmenen eläkevuotta kunnan kansakoululaitoksen päätoimisen viran tai valtion viran tai toimen perusteella yhteensä, saa eläkettä varten lukea hyväkseen myös sen ajan, jonka hän kaksikymmentäyksi vuotta täytettyään on ollut sellaisessa muussa palveluksessa, joka 4 §:n mukaan ja huomioon ottaen 5 §:n säännökset luetaan hyväksi ikälisää varten.

Opetusministeriö voi erityisestä syytä oikeuttaa viranhaltijan lukemaan hyväkseen eläkettä varten muunkin palvelusajan, kuitenkin enintään kahdeksan vuotta.

18 §. Opettajaviran haltija, jolla on kolmekymmentä eläkevuotta ja joka on toiminut apukoulun tai tarkkailuluokan opettajana vähintään viisitoista vuotta, on oikeutettu saamaan eläkkeen viidenkymmenenviiden vuoden ikään tultuaan.

19 §. Viranhaltija, joka saa palkkausta ylempään palkkausluokan mukaan kuin mihin hänen virkansa kuuluu, saa eläkkeen viimeksi saamansa peruspalkan mukaan.

20 §. Kun viranhaltija on hakenut eläkettä sillä perusteella, että hän ennen kuudenkymmenen vuoden ikää tai sitä alemmaa eroamisikää on ruumiinvian tahi vähentyneiden ruumiin- tai sielunvoimien vuoksi pysyvästi menettänyt työkykynsä taikka että hän virantoimituksesta saadun ruumiinvian tai virantoimituksesta aiheutuneen sairauden johdosta on käynyt kansakoululaitoksen palvelukseen kykenemättömäksi, on kouluhallituksen ennen eläkepäätöksen antamista hankittava asiasta lääkintöhallituksen lausunto.

21 §. Koeaikaa palveleva opettaja, jolta on määräys peruutettu tai valtakirja kielletty sellaisesta syyistä, joka kansakoululain 68 §:n 1 momentin mukaan aiheuttaisi vakinaisen opettajan viraltapanon, ja asuntolanhoitaja, joka samanlaisesta syyistä on vapautettu virastaan, menettää oikeutensa eläkkeeseen.

Asia, joka koskee eläkeoikeuden menettämistä 1 momentissa mainitusta syyistä, käsitellään ja ratkaistaan samassa järjestyksessä kuin vakinaisen opettajan viraltapano kurinpitotoimin. Jos 1 momentissa mainitussa tapauksessa on määräyksen peruuttamisen, valtakirjan kieltämisen tai virasta vapauttamisen suorittanut muu viranomainen kuin se, jonka toimivaltaan viraltapano kuuluu, toimittakoon ensiksi mainittu viranomainen asiaa koskevan päätösjäljennöksen ja asiakirjat viimeksi mainitulle viranomaiselle.

22 §. Oikeus eläkkeen saamiseen lakkaa, jos eläkkeensaaja on, ennenkuin häneltä koeaikaa palvelevana määräys peruutettiin tai valtakirja kiellettiin taikka asuntolanhoitajana vapautettiin virastaan, tehnyt itsensä syytäksi sellaiseen tekoon, joka kansakoululain 68 §:n 1 momentin mukaan aiheuttaisi vakinaisen opettajan viraltapanon.

Jos 1 momentissa mainittu tapahtuma sattuu sen jälkeen, kun eläkkeen hakijan virkasuhde on lakannut, mutta ennen kuin eläke on hänelle myönnetty, on oikeus eläkkeeseen menetetty.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa on kysymys oikeudesta eläkkeen saamiseen saatettava tutkittavaksi ja ratkaistavaksi siinä järjestyksessä kuin kansakoululaitoksen viranhaltijan viraltapanosta kurinpitotoimin on säädetty.

23 §. Jos eläkkeensaaja nimitetään kunnan kansakoululaitoksen päätoimiseen virkaan tai määrätään koevuosille tällaiseen virkaan, älköön hän tässä virassa ollessaan saako nostaa ennen saamaansa eläkettä. Virkasuhteen lakattua hän saa jälleen nostaa eläkkeensä, jollei hänelle tämän virkasuhteen perusteella ole myönnetty uutta suurempaa eläkettä.

Sinä aikana, jona eläkkeensaaja kunnan palkkaamana sijaisena, väliaikaisena tai koevuosille määrättyä hoitaa kansakoululaitoksen päätoimista virkaa taikka toimii päätoimisen tuntiopettajan tehtävissä, hän saa täyden palkkauksen, mutta eläke pidetään. Eläkettä ei kuitenkaan pidätetä, jos mainittu viransijaisuus tai tehtävä kestää yhtäjaksoisesti enintään yhden kuukauden.

Asianomaisen kansakouluntarkastajan on ilmoitettava valtiokonttorille eläkkeensaajan virkaan nimittämisestä tai viranhoidtajaksi tahi päätoimisen tuntiopettajan tehtävään määräämisestä sellaiseksi ajaksi, jolta eläke on pidätettävä.

Mitä tässä pykälässä on sanottu eläkkeestä, koskee myös kansakoululaitoksen kustannuksista 8 päivänä kesäkuuta 1926 annetun lain (180/26) 28 §:n 2 momentissa tarkoitettua apurahaa.

24 §. Jos eläkkeensaaja nimitetään valtion virkaan tai toimeen tai otetaan valtion ylimääräiseksi toimenhaltijaksi, älköön hän tässä virassa tai toimessa ollessaan saako nostaa eläkettään. Virkasuhteen lakattua hän saa jälleen nostaa eläkkeensä, jollei hänelle tämän virkasuhteen perusteella ole myönnetty uutta suurempaa eläkettä.

Jos eläkkeensaaja määrätään viransijaisena tai toistaiseksi hoitamaan valtion virkaa tai tointa tahi ylimääräistä tointa ja hän saa tästä täyttä peruspalkkaa tai vuosipalkkiota vastaavan palkan taikka jos hänet määrätään päätoimiseksi tuntiopettajaksi, pidätetään hänelle tuleva eläke. Jos viran tai toimen hoitamisesta ei eläkkeensaajalle makseta

edellä tässä momentissa mainittua palkkaa tai jos eläkkeensaaja otetaan valtion tilapäiseksi toimihenkilöksi, määrää opetusministeriö kuinka suuri osa hänen eläkkeestään on pidätettävä. Eläkkeen pidättämisestä on ilmoitettava valtiokonttorille.

25 §. Kouluhallituksen tulee puolivuositain lähettää jäljennökset kaikista palkkauslain nojalla antamistaan eläkepäätoöksistä sekä niitä koskevat asiakirjat valtionalouden tarkastusvirastolle tarkastamista varten.

26 §. Eläke suoritetaan koko siltä kuukaudesta, minkä aikana eläkkeensaaja on kuollut.

Lakkautuspalkka.

27 §. Kun kunnallisvaltuusto on asettanut kansakoululaitoksen viranhaltijan palkkauslain 28 §:n mukaan lakkautuspalkalle, kunnallishallituksen on määrättävä lakkautuspalkan suuruus ensimmäisenä vuotena viran lakkauttamisesta lukien sekä sen jälkeen.

Lakkautuspalkka suoritetaan kuukausittain etukäteen.

28 §. Jos viranhaltijalla, jonka virka on lakkautettu, on ollut luontoisetuja, hän saa pitää ne kolmen kuukauden ajan viran lakkauttamisesta lukien.

29 §. Jos lakkautuspalkalla ollut viranhaltija siirretään toisella paikakunnalla olevaan virkaan tai toimeen, annetaan muuttokustannusten korvausta viranhaltijan ja hänen kotona asuvien perheenjäsentensä ja yhden kotiapulaisen matkakustannuksista sekä niistä tarpeellisista kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet koti-irtaimiston ja mainittujen henkilöiden henkilökohtaiseen käyttöön kuuluvan omaisuuden kuljettamisesta. Matkakustannukset korvataan samojen perusteiden mukaan kuin viranhaltija on oikeutettu saamaan matkakustannusten korvausta virkamatkasta.

Muuttokustannusten korvaamista varten viranhaltijan tulee tehdä lasku näistä kustannuksista ja toimittaa se tositteineen kunnallishallitukselle, jos viranhaltija on siirretty saman kunnan toisen koulun virkaan, mutta muussa tapauksessa kansakouluntarkastajalle, joka lähettää laskun lausuntoineen kouluhallitukselle maksettavaksi.

30 §. Milloin lakkautuspalkalla oleva ottaa vastaan kunnan viran tai hänet määrätään väliaikaisena tai sijaisena hoitamaan valtion virkaa tai tointa tahi kunnan virkaa taikka otetaan koevuosille jällaiseen virkaan tai toimeen, pidätetään lakkautuspalkkaa tai sanotun viran tai toimen palkkausta vastaava osa lakkautuspalkasta sinä aikana, jonka hän sitä virkaa tai tointa hoitaa.

31 §. Lakkautuspalkalla oleva, joka on ottanut vastaan valtion viran tai toimen tai kunnan viran taikka määrätty hoitamaan 30 §:ssä tarkoitettua virkaa tai tointa tai otettu koevuosille tällaiseen virkaan tai toimeen, on velvollinen viipymättä kirjallisesti ilmoittamaan siitä kouluhallitukselle, jonka tulee lähettää ilmoitus lakkautuspalkkaa maksavalle kunnallishallitukselle. Viranomaisen, joka on ottanut virkaan tai toimeen lakkautuspalkalla olevan, on samoin tehtävä ilmoitus kouluhallitukselle.

32 §. Kouluhallituksen on pidettävä lakkautuspalkalle asetetuista lueteloa, josta heidän ikänsä, tutkintonsa ja aikaisempi virkatoimintansa selviävät.

Luontoisedut.

33 §. Luontoisetuna annettavan asunnon tulee täyttää asuinhuoneistolle asetettavat kohtuulliset vaatimukset.

Milloin asunto annetaan muusta kuin kouluhallituksen vahvistamien piirustusten mukaan rakennetusta huoneistosta, kolmen huoneen ja keittiön sisältävän asunnon pihita-alan tulee olla vähintään 70 m², kahden huoneen ja keittiön 50 m² sekä huoneen ja keittiön 35 m², jollei kouluhallitus yksityistapauksessa myönnä poikkeusta.

Kouluhallituksen vahvistamien piirustusten mukaan asuinhuoneistoon sen säädettyä enimmäispinta-alaa ylittämättä rakennettua palvelijanhuonetta, jonka pinta-ala ei ylitä 10 m², ei lueta eri huoneeksi määriteltäessä luontoisetuna annettavan asunnon huoneiden lukumäärää.

Asuntolanhoitajalle on annettava asunto asuntolan yhteydestä.

Puutarhamaa on annettava mikäli mahdollista asunnon välittömästä läheisyydestä.

34 §. Perheellisenä on pidettävä opettajaa, jonka perheeseen kuuluu puoliso tai kotona asuva lapsi, jolla ei ole omaa perhettä.

35 §. Luontoisetuna annettavaan asuntoon kuuluu myös taloudessa tarpeellinen säilytystila tai aitta.

Jos asunnossa on uunilämmitys, on viranhaltijalle, mikäli hän haluaa, annettava pilkottuja polttopuita lämmityskaudeksi sama määrä, joka valtion vastaavankokoista virka-asuntoa varten annetaan.

36 §. Vapaana oleva, viranhaltijan luontoisetuihin kuuluva asunto on annettava ensi sijassa koulun johtajalle, toisessa sijassa perheelliselle opettajalle ja kolmannessa sijassa virassa vanhimmalle.

37 §. Viranhaltija on oikeutettu luopumaan luontoiseduista joko kokonaan tai osaksi, kun toinen viranhaltija, jolle sellaiset luontoisedut lain mukaan kuuluvat, mutta jolla niitä ei ole, haluaa saada ne käyttöönsä. Virkavapaa tai virasta pidätetty viranhaltija saa kunnallishallituksen suostumuksella luopua luontoiseduistaan siksi ajaksi, jona hän ei hoida virkaansa.

Viranhaltija, jolla on luontoisetuna asunto, on velvollinen viran-toimituksen keskeytyksen ajaksi luovuttamaan sijaisen käytettäväksi välttämättömästi tarvittavan osan asunnosta, mikäli sijaiselle ei voida antaa tämän viran hoidon kannalta tarkoitustaan vastaavaa asuntoa muualta.

38 §. Viranhaltijan, jolla on luontoisedut, on luovutettava ne samalla, kun hän eroaa virasta. Jos sellainen viranhaltija kuolee, on luontoisedut luovutettava ennen sen kalenterikuukauden ensimmäistä päivää, joka kahden kuukauden kuluttua kuolinpäivästä ensiksi seuraa. Kuolleen viranhaltijan oikeudenomistajat ovat kuitenkin velvolliset luovuttamaan viranhaltijan käytettäväksi välttämättömästi tarvittavan osan asunnosta.

Viranhaltija voidaan velvoittaa luopumaan asunnostaan, jos se on tarpeen antaa koulun johtajalle ja jos hänelle voidaan tyydyttävä muu asunto. Asunnon luovuttamisesta päättää kunnallishallitus.

39 §. Luontoisetuja viranhaltija ei ole oikeutettu ilman kunnallishallituksen lupaa vuokraamaan muille eikä käyttämään muuhun kuin ne ovat tarkoitettut. Hän on myös velvollinen hoitamaan ne huolellisesti. Jos viranhaltija on parantanut puutarhan kuntoa, hän saakoon virasta erotessaan tai oikeudenomistajat hänen kuoltuaan kunnalta kohtuullisen korvauksen siitä. Jos viranhaltijan tai hänen perheensä tuottamuksen vuoksi

luontoiseduille on koitunut enemmän vahinkoa kuin kuluminen huolellisessa käytössä aiheuttaa, tai jos opettaja on laiminlyönyt puutarhan kunnossapidon, hän on velvollinen korvaamaan vahingon. Näistä korvauksista päättää kunnallishallitus.

40 §. Luontoiseduista suoritettavan korvauksen suuruudesta kussakin tapauksessa päättää säädettyjen perusteiden mukaisesti kunnallishallitus, jollei kunnallisvaltuusto ole toisin määrännyt.

Korvaus on pidätettävä viranhaltijalle maksettavasta palkkauksesta kuukausittain.

Korvaus luontoiseduista on suoritettava sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jonka kuluessa viranhaltija niistä luopuu.

Väliaikaiset viranhoitajat, viransijaiset, tuntiopettajat ja työohjaajat.

41 §. Väliaikaiselle viranhoitajalle maksetaan palkkaus kuukausittain jälkikäteen.

42 §. Jos väliaikaisen viranhoitajan tai viransijaisen palkkaus on laskettava kuukauden osalta, lasketaan kalenterikuukaudesta riippumatta jokaista päivää kohden $1/365$ virasta tulevasta vuosipalkkauksesta.

43 §. Viransijainen on velvollinen ottamaan vastaan sellaisen asunnon, joka hänelle kysymyksessä olevan viran vakinaisena haltijana kuuluisi, sekä suorittamaan siitä määrätyn korvauksen. Jollei tällaista asuntoa ole tarjottavana, sijainen on velvollinen tyytymään sellaiseen asuntoon tai asunnon osaan, joka täyttää hänen välttämättömän asunnon tarpeensa. Milloin sijaiselle annetaan vain asunnon osa, on korvauksena suoritettava vastaava osa koko asunnosta pidätettävästä korvauksesta.

44 §. Tuntiopettajalle ja työohjaajalle maksetaan viikkotuntipalkkio kuukausittain jälkikäteen.

Vuosiviikkotuntipalkkio jaetaan maksattamista varten joko kahdellatoista tai niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, joina tuntiopettaja antaa opetusta. Jakamistavan määrää kouluhallitus.

Erinäiset säännökset.

45 §. Opettaja on velvollinen säädetyn opetusvelvollisuutensa lisäksi tarvittaessa opettamaan enintään kolme ylituntia viikossa.

46 §. Tarkkailuluokan ja muun erityiskoulun opettajan opetusvelvollisuudesta on voimassa, mitä siitä apukoulun osalta on säädetty.

47 §. Viranhaltija saa matkakustannusten korvausta ja päivärahaa samojen perusteiden mukaan kuin vastaavaan palkkausluokkaan kuuluva valtion viran tai toimen haltija.

Matkalaskujen hyväksymisessä ja maksattamisessa noudatetaan, mitä asianomaisessa kunnassa on siitä määrätty tai määrätään.

48 §. Jos kunta haluaa suorittaa palkkauslain 43 §:n perusteella viranhaltijalle suurempaa palkkausta tai eläkettä kuin sanotussa laissa on säädetty, ottakoon siitä määräyksen kansakoulun ohjesääntönsä.

49 §. Kansakoulunopettaja tai asuntolanhoitaja, joka on nimitetty ennen palkkauslain voimaantuloa ja joka haluaa säilyttää siihen saakka voimassa olleiden säännösten mukaisen palkkaus- ja eläkeoikeutensa, tehkään siitä säädetyn määräjän kuluessa kirjallisen ilmoituksen

asianomaiselle kunnallishallitukselle, jonka tulee viipymättä ilmoittaa asiasta kouluhallitukselle.

50 §. Opetusministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän asetuksen soveltamisesta.

51 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivän elokuuta 1958. Samalla kumotaan

kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 päivänä 1926 annetun lain täytäntöönpanosta 6 päivänä helmikuuta 1932 annettu asetus (43/32) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen kansakoulunopettajain ja asuntolanhoitajan palkkausta ja eläkkeitä koskevalta osalta;

maalaiskuntain alakansakoulujen opettajien oikeudesta lukea virkavuoksiksi lisäpalkkiota ja eläkettä varten palvelusaika ennen oppivelvollisuus- ja kansakoululaitoksen kustannuslain voimaan astumista sekä säädettyä kelpoisuutta vailla palveltu aika lähivuosina sen jälkeen 23 päivänä joulukuuta 1921 annettu asetus (287/21); sekä

kaikki muut asetukset ja asetuksenluontoiset säännökset, jotka ovat ristiriidassa tämän asetuksen kanssa.

Jos viranhaltijalle on aikaisempien säännösten mukaan myönnetty ikälisä, noudatetaan ikälisien lukumäärän suhteen aikaisempaa päätöstä tämän asetuksen voimaantulon jälkeenkin siihen saakka, kunnes viranhaltijalle myönnetään uusi palkkauslain ja tämän asetuksen mukainen ikälisä.

---

105. PERIMISPALKKIOIDEN KOROTTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös heinäkuun 3 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:196)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että perimispalkkio, joka peritään laiminlyödyn maksun perimisen yhteydessä, korotetaan 1. 9. 1958 lukien 200 mk:ksi.

---

106. ASETUS KAUPUNGINVOUDIN VIRAN KELPOISUUSEHDOISTA.

Annettu elokuun 1 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 336/58)

Oikeusministerin esittelystä säädetään:

1 §. Kelpoisuusehtona kaupunginvoudin virkaan on lainopin kandidaatin tutkinto tai aikaisempi ylempi oikeustutkinto, entinen oikeus- tai ylempi hallintotutkinto sekä perehtyneisyys hallintotehtäviin tai tähtöönpanotoimeen.

2 §. Ne henkilöt, jotka ennen tämän asetuksen voimaantuloa ovat täyttämättä 1 §:ssä mainittuja kelpoisuusehtoja nimitetyt tai olleet nimitettyjä kaupunginvoudeiksi, säilyttävät oikeuden hakea sekä säädettyjen ylennysperusteiden mukaan saada kaupunginvoudin virkoja.

Aikaisemmin myönnetty erivapaus kaupunginvoudin virkaan pysyy voimassa tämän asetuksen voimaantulon jälkeenkkin.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959, ja sillä kumotaan 31 päivänä lokakuuta 1896 annettun asetuksen siitä, mitenkä kaupunginvoudinvirat ovat asetettavat ja näitten virkain saamisen ehdoista (37/96), 3 §.

---

107. HELSINGIN KAUPUNGIN SAIRAALOISSA PERITTÄVÄT HOITOMAKSUT.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat elokuun 9 p:nä 1958. Sisäasiainministeriön kirjelmä Helsingin mielisairaanhuoltopiirin keskusmielisairaalan ja tuberkuloosiparantolan osalta loka-kuun 25 p:ltä 1958.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymät kesäkuun 18 p:nä 1958)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1957:47)

Hoitomaksuja on Helsingin kaupungin sairaaloissa suoritettava vuorokaudelta seuraavasti:

A. Marian, Auroran, Kivelän ja Malmin sairaala.

1) yhden hengen huoneessa	1 500 mk
2) kahden hengen huoneessa	900 "
3) useamman kuin kahden hengen huoneessa	400 "
4) 15 vuotta nuoremmat lapset	200 "
5) toipilaskodeissa	400 "
6) kotihoitopotilaat	200 "

Yleisvaarallista tarttuvaa tautia sairastavilta kaupunkikuntalaisilta ja tällaiseen tautiin Helsingin kaupungissa sairastuneilta ulkokuntalaisilta ei peritä hoitomaksua.

B. Helsingin mielisairaanhuoltopiirin keskusmielisairaala.

Helsingin keskusmielisairaalan Kivelän osasto, Nikkilän sairaala ja mielisairaanhuoltopiirin huoltotoimiston vastaanottoasema.

I luokassa	450 mk
II luokassa:	
a) aikuiset	250 "
b) 15 vuotta nuoremmat lapset	150 "
Kotihoitopotilaat	150 "

Toisesta mielisairaanhuoltopiiristä olevan potilaan on suoritettava yllämainitut hoitomaksut 50 %:lla korotettuina.

Mielisairaanhuoltopiirin huoltotoimiston vastaanottoasemalla ei potilaalta peritä hoitomaksua kolmelta ensimmäiseltä vuorokaudelta.

Salon B-mielisairaala ja mielisairaanhuoltopiirin huoltotoimiston naisten keskuskoti.

Sairaansijasta	200 mk
----------------------	--------

Toisesta mielisairaanhuoltopiiristä olevan potilaan on suoritettava yllämainitut hoitomaksut 50 %:lla korotettuina.

C. Tuberkuloosiparantola.

a) aikuiset	/ 200 mk
b) 15 vuotta nuoremmat lapset	100 "

Sellaisen tuberkuloosia sairastavan parantolapotilaan, joka parantolahoitoon otettaessa on Helsingissä henkikirjoitettuna, hoitomaksut maksaa Helsingin kaupunki perimättä niitä takaisin, ei kuitenkaan, milloin potilas lain, sopimuksen taikka työ- tahi virkasuhteen perusteella saa ilmaisen sairaala- tai parantolahoidon tahi korvauksen sellaisen hoidon kustannuksista valtiolta, työnantajalta, sairaapukassalta, vakuutusliikkeen harjoittajalta tai muulta yhteisöltä.

Hoitomaksu suoritetaan sekä tulo- että lähtöpäivältä, paitsi jos ne ovat samat.

Edellä yhden hengen ja kahden hengen huoneen sairaansijasta vahvistettuja hoitomaksuja ei ole sovellettava potilaaseen, joka sijoitetaan tällaiseen huoneeseen sen johdosta, että useamman kuin kahden hengen huoneessa on tilanpuutetta tai ettei häntä haitatta hänelle itselleen tai muille potilaille katsota voitavan hoitaa tällaisessa huoneessa.

Erikoismaksuluokassa saadaan potilaalta periä kaupunginvaltuuston erikseen tekemien päätösten mukaisia lisämaksuja hoitopäivältä ja erityisistä toimenpiteistä, kuitenkin enintään niin paljon kuin joulukuun 29 päivänä 1956 annetun keskussairaaloissa suoritettavia maksuja koskevan asetuksen 2 §:ssä edellytetään.

Hoitotaksaa koskevat tulkintakysymykset ratkaisee sairaalalautakunta.

Tätä taksaa on noudatettava 16. 8. 1958 lukien, kuitenkin siten, että sitä Helsingin mielisairaanhuoltopiirin keskusmielisairaalan ja tuberkuloosiparantolan osalta sovelletaan 1. 11. 1958 lukien. Kaupungin hallitus 14. 8. 1958 ja 30. 10. 1958.

---

108. SAIRAALALAUTAKUNNAN ALAISILLA POLIKLINIKOIL- LA PERITTÄVÄT MAKSUT.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat elokuun 9 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymät kesäkuun 18 p:nä 1958)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:48)

Sairaalalautakunnan alaisella poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta potilaalta peritään sairaalalle korvauksena 400 mk käynniltä. Tämän perusmaksun lisäksi potilaan on suoritettava hänelle toimitetuis- ta röntgentutkimuksista 200 mk ja laboratoriotutkimuksista 50 mk:

Jos potilaan on samasta sairaudesta aiheutuvan yhtäjaksoisen tutkimuksen tai hoidon vuoksi tehtävä sairaalan poliklinikalle useita käyntejä, on perusmaksu ensimmäisen käynnin jälkeen 300 mk.

Sarjassa annettavasta röntgenhoidosta on potilaan suoritettava ensimmäisen käynnin jälkeen 200 mk käynniltä. Mikäli hoitokäyntejä on enemmän kuin 15, on hoito tämän yli menevältä osalta maksuton.

Sarjassa annettavasta lyhytaalto- ja diatermiahoidosta sekä hierontahoidosta on potilaan suoritettava ensimmäisen käynnin jälkeen 150 mk käynniltä.

Lääkemääräyksen uusimisesta sairaalan poliklinikalla on suori- tettava 50 mk.

Jos potilas poliklinikalla suoritettua tutkimuksen jälkeen välittömästi otetaan sairaalaan hoidettavaksi, ei edellä tässä pykälässä sää- dettyjä maksuja peritä.

Muita kuin tässä taksassa mainittuja maksuja ei sairaalassa tai sen poliklinikalla tutkittavana tahi hoidettavana olevalta potilaalta saada periä.

Potilaat, jotka esittävät ilmaiseen poliklinikkahoitoon oikeutta- van huoltoviraston antaman todistuksen, ovat vapautetut poliklinikkamak- suista. Samoin ovat vapautetut poliklinikkamaksuista kansaneläkelain mukaista kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea nauttivat henkilöt Poliklinikkamaksua eivät suorita myöskään koululääkärin läheteellä varustetut kaupungin kansakoulujen oppilaat eivätkä ne lastensuojeluvir- anomaisien piiriin kuuluvien laitosten lapset ja nuoret henkilöt, jotka lastensuojelulautakunnan lääkärin tai hoitajan kirjallisella läheteellä tulevat kaupungin sairaaloiden poliklinikoille tutkittaviksi tai saamaan erikoishoitoa.

Poliklinikkamaksuja koskevat tulkintakysymykset ratkaisee sai- raalalautakunta.

Näitä maksuja on sovellettava 16. 8. 1958 lukien. Kaupungin- hallitus 14. 8. 1958.

109. HINTOJEN SEKÄ MAKSUJEN VALVONTA JA SÄÄNNÖSTELY.

Valtioneuvoston päätös elokuun 14 p:ltä 1958. (Lyhennysote)
(Suomen as. -kok. 363/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:47, 54, 129, 143 ja 186 sekä 1957:131)

Valtioneuvosto on hintatason turvaamisesta 30 päivänä joulukuuta 1957 annetun lain (444/57), 1, 2 ja 3 §:n nojalla sosiaaliministeriön esittelystä päättänyt:

Maksujen säännöstely.

48 §. Maksulla tarkoitetaan tässä päätöksessä sellaista maksua, jonka valvontaan ja säännöstelyyn hintatason turvaamisesta annettu laki antaa valtioneuvostolle valtuudet.

Maksuun luetaan kaikki itselle tai toiselle joko välittömästi tai erityisin välipuhein otetut, vaaditut, varatut, maksetut, tarjotut tai luvatut varallisuusedut.

Vahvistetulla maksulla tarkoitetaan viranomaisen noudatettavaksi määräämää ylintä sallittua maksua tai maksua, jonka suuruus määräytyy viranomaisen vahvistamien perusteiden mukaan.

49 §. Milloin maksu on vahvistettu, älköön kukaan missään muodossa ottako, vaatiko tai varatko vahvistettua maksua korkeampaa hyvitystä.

Älköön myös kukaan, joka tietää tai jonka olosuhteisiin nähden tulisi tietää vahvistetun maksun suuruus, missään muodossa tällöin maksako, tarjotko tai luvatko tätä suurempaa maksua.

50 §. Milloin maksulle ei tarvitse hakea vahvistusta, älköön kuitenkaan kukaan ottako, vaatiko tai varatko suurempaa maksua kuin todelliset, kuitenkin enintään kohtuulliset kustannukset lisättyinä kohtuullisella yrittäjänansiolla edellyttävät, taikka joka muutoin on kohtuuton.

Älköön kukaan tällöin maksako, tarjotko tai luvatko maksua, joka olosuhteisiin nähden on ilmeisesti kohtuuton.

51 §. Maksua koskevaan sopimukseen älköön otettako määräystä tai liitettäkö ehtoa, joka tämän päätöksen vastaisesti johtaa tai joka voi johtaa maksun kohtuuttomuuteen.

52 §. Seuraaville maksuille on haettava vahvistus:

- sähkömaksut
- kaasumaksut
- jalkineiden korjausmaksut
- pesu-, silitys- ja prässäysmaksut
- saunamaksut

parturi- ja kampaanomaksut
 elokuvamaksut
 linja-autojen ja raitioteiden maksut

Maksun vahvistaa sosiaaliministeriö ellei valtioneuvosto tätä oikeutta itselleen pidätä. Ministeriöllä on myös valta määrätä, ettei jollekin tai joillekin 1 momentissa tarkoitetuille maksuille ole tarpeen hakea vahvistusta. Niinikään on ministeriöllä valta määrätä, että sellaiselle yllä tarkoitetuille maksulle, jonka ministeriö on vapauttanut vahvistuksen alaisuudesta, on määrätystä ajankohdasta lukien haettava vahvistus.

Yhtenäisten maksujen aikaansaamiseksi sosiaaliministeriö voi myös vahvistaa maksun suuruuden laatu- ja kustannusvertailun perusteella.

Siitä riippumatta, onko maksulle haettu vahvistusta, sosiaaliministeriöllä on valta tarvittaessa vahvistaa 1 momentissa tarkoitettu maksu.

53 §. Maksua, jolle on haettava vahvistus, älköön käytettävä ennen vahvistuksen saamista. Erillistä vahvistusta ei ole kuitenkaan tarpeen hakea, milloin maksu on vahvistettu olemaan voimassa koko maassa tai osassa maata.

54 §. Maksusta on pidettävä yleisön nähtävänä tiedotus niissä tapauksissa ja sillä tavoin kuin sosiaaliministeriö määrää.

Maksusta on vaadittaessa annettava eritelty lasku.

55 §. Maksuihin ja niiden laskentaperusteisiin nähden noudatettakoon muutoin soveltuvin osin, mitä hinnoista on edellä määrätty.

Hintoihin ja maksuihin kohdistuva valvonta.

56 §. Tämän päätöksen noudattamista valvovat ja siinä tarkoituksessa toimitettavia tarkastuksia suorittavat hintaviranomaiset sen mukaan kuin siitä on erikseen määrätty.

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen vaadittaessa selvittämään hintaviranomaisille tarvikkeiden hankinta- ja myyntihinnat tai kantamansa maksut sekä hintojen ja maksujen muodostumiseen vaikuttavat tekijät viranomaisten antamien päätösten tai kustannus- ja hinnoittelulaskelmien, kirjanpidon, liikettä koskevien sopimusten ja sitoumusten sekä muiden tarpeellisten selvitysten ja todisteiden mukaan.

Tässä päätöksessä tarkoitettujen selvitysten ja tietojen tulee olla totuuden mukaiset.

57 §. Tähän päätökseen sisältyvien ja sen nojalla annettujen määräysten rikkomisesta sekä rikkomisen yrityksestä on rangaistus ja muut seuraamukset määrätty eräitä valtuuslakeja vastaan tehtyjen rikosten rankaisemisesta 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetussa laissa (305/58).

Erinäisiä määräyksiä.

58 §. Sosiaaliministeriöllä on valta tarvittaessa antaa määräyksiä sellaisen sopimuksen tai sopimusehdon muuttamisesta, josta johtuvat velvoitukset eivät ole tämän päätöksen määräysten mukaisia.

59 §. Sosiaaliministeriön tämän päätöksen nojalla antama päätös, jota ei ole julkaistu asetuskoelmassa tai jota ei ole annettu hakemuksen johdosta, on annettava tiedoksi 2 ja 3 momentissa tarkoitettulla tavalla tai todisteellisella tiedonannolla erikseen niille, joita päätös koskee.

Sosiaaliministeriön päätös saatetaan yleisesti tiedoksi siten, että päätös lähetetään kunkin kunnan toimipaikkaan ja siitä julkaistaan tiedoksianto virallisen lehden perjantain numerossa.

Kiireellisessä tapauksessa sosiaaliministeriön päätös voidaan saattaa tiedoksi muulla ministeriön määräämällä tavalla.

Milloin se katsotaan tarpeelliseksi, sosiaaliministeriö voi määrätä, että niiden, joiden elinkeinotoimintaa päätös koskee, on pidettävä se yleisön nähtävänä.

60 §. Tarkempia määräyksiä tämän päätöksen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta antaa tarvittaessa sosiaaliministeriö, jolla on myös valta erityisten syiden nojalla määrätä ja myöntää siitä poikkeuksia.

61 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivästä syyskuuta 1958.

Tällä päätöksellä kumotaan eräitten hintojen säännöstelystä 9 päivänä tammikuuta 1956 annettu valtioneuvoston päätös (7/56) ja kotimaisten tarvikkeiden hintojen sekä maksujen säännöstelystä 23 päivänä maaliskuuta 1956 annettu valtioneuvoston päätös (144/56) niihin tehtyine muutoksineen ja lisäyksineen. Ne sosiaaliministeriön antamat päätökset, jotka koskevat tämän päätöksen 15 ja 16 §:ssä tarkoitettujen tarvikkeiden hintoja tai 52 §:ssä tarkoitettuja maksuja, jäävät näiltä osin edelleen voimaan ellei sosiaaliministeriö toisin määrää.

110. RAKENNUSLAKI.

Annettu elokuun 16 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 370/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1931:20, 1938:44, 1939:37, 1940:36,
1945:118 ja 1957:69)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSASTO

Yhteiset säännökset.

1 Luku.

Yleiset säännökset.

- 1 §. Rakentamisessa on noudatettava tämän lain säännöksiä.
Alue on kaavoitettava tai sen käyttäminen muutoin suunniteltava sen mukaan, kuin tässä laissa säädetään.
Tarkempia säännöksiä rakentamisesta annetaan myös asetuksella ja paikallisella rakennusjärjestyksellä.
- 2 §. Seutukaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueen käyttämisestä kahdessa tai useammassa kunnassa.
Yleiskaavassa osoitetaan alueen käyttämisen pääpiirteet kunnassa.
Asemakaavassa annetaan yksityiskohtaiset määräykset kaupunkialueen ja maalaiskuntaan kuuluvan alueen järjestämisestä ja rakentamisesta.
Rakennuskaavassa määrätään maalaiskuntaan kuuluvan alueen järjestämisestä ja rakentamisesta.
- 3 §. Mitä tässä laissa on säädetty kaupungista, on vastaavasti sovellettava kauppalaan.
- 4 §. Taaja-asutuksella tarkoitetaan tässä laissa sellaista yhteinäistä asutusta, jota varten on yhteisten tarpeiden tyydyttämiseksi syytä ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin, niinkuin teiden, viemärin tai vesijohdon rakentamiseen.
Muuta asutusta sanotaan haja-asutukseksi.
- 5 §. Taaja-asutukseen saa käyttää ainoastaan sellaista aluetta, jolle on vahvistettu asemakaava tai rakennuskaava.
Erityisistä syistä voi sisäasiainministeriö kaupungissa ja lääninhallitus maalaiskunnassa, kuultuaan asianomaista kuntaa, myöntää yksityistapauksessa tai jollakin alueella poikkeuksen 1 momentin säännöksistä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, saa rakentaa jo olevaan asuntoon tai maanviljelystilaan kuuluvan talousrakennuksen.

6 §. Taaja-asutusta älköön sallittako muodostettavaksi alueelle, jolle katujen tai teiden rakentaminen tahi vedensaannin tai viemäröinnin järjestäminen aiheuttaa kohtuuttoman suuria kustannuksia taikka joka terveydelliseltä kannalta tai muutoin on taaja-asutukseen sopimaton.

Asemakaavan tai rakennuskaavan toteuttamisen helpottamisesta ja sopimattoman taaja-asutuksen estämisestä maanmittaustoimituksissa on säädetty erikseen.

7 §. Uudisrakennusta, jota tarkoitetaan 130 §:ssä, ei saa rakentaa ilman lupaa.

Jollei rakennusjärjestyksessä ole toisin määrätty, saa asemakaavan ja rakennuskaavan ulkopuolella olevalle alueelle kuitenkin ilman lupaa rakentaa jo olevaan asuntoon tai maanviljelystilaan kuuluvan talousrakennuksen.

Rakentamisesta ilman rakennusviranomaisen lupaa puolustuslaitoksen erityisiä tarpeita varten säädetään asetuksella.

8 §. Rakennustoimen ja kaavoituksen ylin johto ja valvonta on sisäasiainministeriön asiana.

Lääninhallituksen on valvottava rakennustointa ja kaavoitusta läänissään.

Rakennustoiminnan ja kaavoituksen yleistä suunnittelua kunnassa johtaa kunnallishallitus.

9 §. Rakennustoimintaa valvoo kaupungissa maistraatti ja kauppalassa järjestysoikeus.

10 §. Jokaisessa maalaiskunnassa pitää olla rakennuslautakunta, joka käsittelee rakennustoimintaa koskevia asioita ja valvoo rakentamista sekä antaa tarvittaessa neuvoja ja ohjausta.

Rakennuslautakunnassa on puheenjohtaja sekä vähintään neljä ja enintään kahdeksan muuta jäsentä, jotka kaikki, samoin kuin tarpeellisen määrän varajäseniä, kunnanvaltuusto valitsee, puheenjohtajan neljäksi vuodeksi ja muut jäsenet kahdeksi vuodeksi. Valtuusto määrää yhden jäsenistä toimimaan varapuheenjohtajana. Puheenjohtajan on oltava rakennustoimintaan hyvin perehtynyt sekä muiden jäsenten rakennustoimintaa tuntevia.

Rakennuskaava-alueen ja maalaiskunnan asemakaava-alueen rakennuslautakunnasta säädetään 114 ja 117 §:ssä.

2 Luku.

Rakennusjärjestys.

11 §. Kaupungissa pitää olla rakennusjärjestys.

Maalaiskunnan rakennuskaava-alueella ja muullakin sellaisella alueella, jolle on syntynyt tai syntymässä taaja-asutusta ja jota varten sen vuoksi katsotaan tarvittavan erityisiä määräyksiä rakennustoiminnasta, pitää niin ikään olla rakennusjärjestys.

Kunnanvaltuuston esityksestä rakennusjärjestys voidaan antaa muutakin kuin 2 momentissa tarkoitettua maalaiskunnan osaa varten.

12 §. Rakennusjärjestyksessä annetaan asemakaava- ja rakennuskaava-alueita varten rakennustoiminnasta, rakennusvalvonnasta, rakennustavasta, tontin ja rakennuspaikan aitaamisesta ja järjestelystä, kaduista ja muista liikenneväylistä sekä viemäreistä ja muista johdoista sekä

niihin liittyvistä laitteista ne paikallisista oloista johtuvat ja muut määräykset, jotka sen lisäksi, mitä laissa tai asetuksessa on säädetty, katsotaan tarpeellisiksi.

13 §. Rakennusjärjestyksessä voidaan aluetta varten, jolla ei ole voimassa asemakaavaa tai rakennuskaavaa, antaa paikallisista oloista johtuvia ja muita lain tai asetuksen säännöksiä täydentäviä määräyksiä, jotka voidaan katsoa tarpeellisiksi sopivan ja hyödyllisen rakentamisen edistämiseksi sekä vastaisen kaavoituksen toteuttamisen helpottamiseksi, kuten

1) alueen tai sen osan käyttämisestä pääasiassa erityisiin rakennustarkoituksiin, niinkuin asuntoja tai teollisuuslaitoksia varten;

2) pääsyteistä ja veden johtamisesta rakennuspaikalta;

3) rakennuspaikan suuruudesta, rakennuksen sijainnista ja siitä osasta rakennuspaikkaa, joka on jätettävä rakentamatta; sekä

4) rakennustavasta ja vähimmästä etäisyydestä rakennusten välillä.

14 §. Kunnes kadun kunnossapidosta sekä puhtaana pitämisestä kaupungissa säädetään lailla, voidaan niistä antaa määräyksiä rakennusjärjestyksessä. Maanomistajalle ei kuitenkaan saa asettaa suurempia velvollisuuksia, kuin mihin hänet voidaan velvoittaa tämän lain voimaan tullessa kaupungissa noudatettavina olleiden määräysten mukaan, taikka, jos niitä ei ole, suurempia velvollisuuksia, kuin yleisesti kaupungeissa noudatettavina olleiden määräysten mukaan on ollut mahdollista.

Rakennusjärjestyksessä voidaan myös, kunnes siitä laissa säädetään, määrätä pääsytien ja yleisessä käytössä olevan muun yksityisen tien pitämisestä puhtaana sekä välttämättömän tarpeen vaatimassa kunnossa.

15 §. Rakennuskaava-alueen liikenneväylien ja viemärien rakentamisesta, kunnossapidosta ja puhtaana pitämisestä, sikäli kuin niistä ei ole erikseen laissa säädetty, voidaan antaa määräyksiä rakennusjärjestyksessä. Rakennuspaikan omistajalle tai haltijalle asetettavia velvollisuuksia määrättäessä on soveltuvin kohdin noudatettava 14 §:n ja 10 luvun periaatteita.

16 §. Kaupungin rakennusjärjestyksen hyväksyy valtuusto. Päätös on alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

17 §. Maalaiskunnan aluetta koskevan rakennusjärjestyksen antaa lääninhallitus.

Esityksen rakennusjärjestyksen laatimisesta 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua aluetta varten voivat lääninhallitukselle tehdä maanomistaja, kunta ja naapurikunta tai paikallinen hallintoviranomainen. Lääninhallitus voi ryhtyä toimenpiteisiin rakennusjärjestyksen laatimiseksi ilman esitystäkin.

3 Luku.

Seutukaava.

18 §. Jos kahta tai usempaa kuntaa varten tarvitaan yhteinen suunnitelma, joka sisältää yleisohjeet alueen käyttämisestä asuntotarkoituksia, liikenneväyliä, maa- ja metsätaloutta, teollisuutta ja muuta elinkeinotoimintaa tahi muita yleisiä tarpeita kuin liikenneväyliä varten, on näihin kuntiin kuuluville alueille niin laajalti, kuin katsotaan tarpeelliseksi, laadittava seutukaava.

Seutukaavaa laadittaessa on asianmukaista huomiota kiinnitettävä riittävän tilan varaamiseen erilaisia tarkoituksia varten, seutukaavan toteuttamisesta johtuviin kustannuksiin, kuntien taloudellisiin mahdollisuuksiin ja maanomistajien oikeutettuihin etuihin.

19 §. Seutukaavan laatimisesta voivat kunta tai lääninhallitus tahi muu hallintoviranomainen tehdä esityksen sisäasiainministeriölle. Ministeriö voi ryhtyä toimenpiteisiin seutukaavan laatimiseksi tai muuttamiseksi ilman esitystäkin.

Mikäli vireille pantu kysymys seutukaavan laatimisesta antaa aihetta, on asiasta toimitettava selvitys ja hankittava kuntien lausunto. Milloin seutukaava katsotaan tarpeelliseksi, sisäasiainministeriön määrättävä se laadittavaksi. Päätöksessä on määrättävä, mille alueelle seutukaava on laadittava, ja siinä on myös määrättävä niistä erityisistä tarkoituseristä, joihin sen laatimisella pyritään.

20 §. Kun sisäasiainministeriö on määrännyt seutukaavan laadittavaksi, on niiden kuntien, joiden aluetta kaava tulee koskemaan, perustettava seutukaavan laatimista ja muiden seutukaavasta johtuvien asioiden käsittelyä varten seutukaavaliitto. Siitä on tässä laissa säädettyin poikkeuksin voimassa, mitä kunnallislaissa (642/48) on kuntainliitosta säädetty.

Lääninhallituksen on huolehdittava siitä, että seutukaavaliiton jäseniksi tulevien kuntien edustajain kokous viivytyksettä kutsutaan koolle.

Asetuksella säädetään, millaisin edellytyksin muu oikeushenkilö voi suorittaa tässä laissa seutukaavaliitolle määrätty tehtävät.

21 §. Jos seutukaava koskee tai sen voidaan olettaa koskevan useampaa kuin yhtä läänää, määrää sisäasiainministeriö, mikä lääninhallitus suorittaa tässä luvussa mainitut lääninhallituksen tehtävät.

22 §. Perusteet, joiden mukaan jäsenkunnat ovat velvollisia antamaan varoja seutukaavaliiton toimintaa varten, on liiton perussäännössä määrättävä siten, että kuntien maksut ovat kohtuullisessa suhteessa niiden taloudellisiin mahdollisuuksiin ja niille kaavasta koituviin etuihin.

23 §. Kun seutukaavaliitto on perustettu, liiton on pidettävä huolta siitä, että seutukaava laaditaan viivytyksettä ja sitä tarpeen mukaan kehitetään.

Seutukaavaliiton on mikäli mahdollista oltava yhteistoiminnassa elinkeinoelämän edustajien kanssa.

24 §. Seutukaavan hyväksyy seutukaavaliiton liittovaltuusto, ja päätös on alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi. Sisäasiainministeriö voi jättää seutukaavan kokonaan tai joltakin osalta vahvistamatta.

25 §. Seutukaavan on oltava ohjeena yleiskaavaa, asemakaavaa ja rakennuskaavaa laadittaessa samoin kuin ryhdyttäessä toimenpiteisiin asutuksen tai liikenneväylien taikka alueen muun käytön järjestämiseksi.

26 §. Viranomaisen on, antaessaan luvan uudisrakennuksen rakentamiseen seutukaava-alueen sellaisella osalla, jolla ei ole voimassa muuta kaavaa, katsottava, että alueen käyttäminen seutukaavassa varattuun tarkoitukseen ei vaikeudu. Lupaa ei saa kieltää, jos kiellosta aiheutuu hakijalle huomattavaa haittaa eikä hänelle suoriteta kohtuullista korvausta. Haittaa arvosteltaessa ei ole otettava huomioon niitä muutoksia kiinteistöjaotuksessa, jotka ovat tapahtuneet seutukaavan vahvistamisen jälkeen, ellei niitä ole tehty seutukaavan toteuttamista varten.

Valtioneuvosto voi antaa oikeuden pakkolunastaa seutukaavaan otetun alueen tai sen käyttöoikeuden supistamisen, milloin se on tarpeellista seutukaavan toteuttamiseksi sellaiselta osalta, jolla on olennaista merkitystä valtion, kunnan tai seudun väestön yleisten tarpeiden tyydyttämiseksi.

27 §. Seutukaavaliitolle korvataan valtion varoista puolet seutukaavan laatimisesta aiheutuneista, asetuksella tarkemmin määrättävistä kustannuksista.

II OSASTO

Kaupunkia koskevat säännökset.

4 Luku.

Yleiskaava.

28 §. Kaupungin vastaisen järjestelyn ja rakentamisen yksityiskohtaisen suunnittelemisen ohjeeksi on, sikäli kuin on tarpeellista, tehtävä yleiskaava, joka sisältää pääpiirteet maan käyttämisestä eri tarkoituksiin, niinkuin rakentamista sekä tärkeimpiä liikenneväyliä ja muita yleisiä tarpeita varten.

Yleiskaavassa voidaan kieltää käyttämästä rakennustoimintaan tarkoitettua aluetta enintään viiden vuoden aikana muuhun rakentamiseen kuin maatalouden ja muiden siihen verrattavien elinkeinojen tarpeita varten (rakentamisrajoitus). Erityisistä syistä sisäasiainministeriö voi pitentää rajoituksen voimassaoloaikaa enintään viisi vuotta kerrallaan. Rajoituksesta johtuvasta korvauksesta säädetään 70 §:ssä.

Yleiskaava -alueen käyttämisestä määrätään tarkemmin yleiskaavaan otettavien määräyksin (yleiskaavamääräykset).

29 §. Yleiskaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto ja päätös on alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi. Ministeriö voi jättää yleiskaavan kokonaan tai joltakin osalta vahvistamatta.

30 §. Yleiskaava-alueella älköön rakennettako sillä tavoin, että huomattavasti vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen (rakentamisrajoitus).

Kaivamis-, louhinta-, tasoittamis- tai täyttämistyöhön, puiden kaatamiseen tahi muuhun näihin verrattavaan toimenpiteeseen ei yleiskaava-alueella saa ryhtyä ilman maistraatin lupaa, jos toimenpide ilmeisesti on sellainen, että se huomattavasti voi vaikeuttaa alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Lupaa älköön evättäkö, jos kaupunki puoltaa sen myöntämistä.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyistä rajoituksista johtuvasta lunnastusvelvollisuudesta säädetään 56 §:ssä ja korvauksesta 70 §:ssä.

31 §. Yleiskaava ei ole voimassa asemakaava-alueella.

32 §. Kun kysymys yleiskaavan laatimisesta tai muuttamisesta on pantu vireille taikka kun sisäasiainministeriö on jättänyt yleiskaavan vahvistamatta, ministeriö voi antaa alueelle rakennuskiellon ja 30 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimenpidettä koskevan kiellon määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

5 Luku.

Asemakaava ja tonttijako.

33 §. Kaupungin yksityiskohtaista järjestämistä ja rakentamista varten on laadittava asemakaava, sitä mukaa kuin kehitys vaatii.

34 §. Asemakaava on laadittava maaston, maaperän laadun ja muiden paikallisten olosuhteiden mukaan sillä tavoin, että alue tulee tarkoituksemukaisesti käytetyksi sekä että yhtenäistä ja hyvää rakennustapaa edistetään. Sen pitää tyydyttää terveellisyyden, paloturvallisuuden, liikenteen, viihtyisyyden ja kauneuden vaatimukset. Siinä on varattava tarpeelliset alueet niihin erilaisiin tarkoituksiin, joita kaupungin kehitys edellyttää. Asemakaavaa laadittaessa on kulttuurimuistomerkkejä sekä kauniita näköaloja ja muita kauneusarvoja mahdollisuuksien mukaan suojeltava ja säilytettävä. Lisäksi on asemakaavaa laadittaessa mikäli mahdollista otettava huomioon vallitsevat maanomistukset sekä tarpeellista huomiota kiinnitettävä siihen, etteivät kustannukset asemakaavan toteuttamisesta muodostu liian rasittaviksi ja ettei yksityiselle maanomistajalle aseteta kohtuuttomia rajoituksia, jotka asemakaavalle asetettavia vaatimuksia olennaisesti syrjäyttämättä voidaan välttää.

Erityisesti on katsottava, että puistoja ja muita virkistysalueita järjestetään riittävästi kaupungin eri osiin ja ettei näihin tarkoituksiin aikaisemmin varattua alaa ilman erityistä syytä supisteta.

35 §. Asemakaavassa on määrättävä:

- 1) asemakaava-alueen rajat (a s e m a k a a v a - a l u e) sekä asema-kaavaan sisältyvien eri alueiden rajat ja ne tarkoitukset, joihin nämä alueet on aiottu käytettäviksi; ja
- 2) asemakaavaa toteutettaessa seurattavat likimääräiset korkeusluvut, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

Asemakaavassa on osoitettava mahdollisuudet veden hankintaan ja alueen viemäroimiseen.

36 §. Asemakaavassa voidaan määrätä alueita:

- 1) asuntoja, yleisiä rakennuksia, teollisuus- ja muita tuotantolaitoksia, varastoja ja muuta rakennustoimintaa varten (r a k e n n u s - k o r t t e l i t);
- 2) katuja ja muita yleisiä liikenneväyliä varten (k a t u a l u e);
- 3) toreiksi ja katuaukioiksi;
- 4) puistoja, urheilu-, ulkoilu- ja uimaranta-alueita sekä muita sellaisia tarkoituksia varten (v i r k i s t y s a l u e e t);
- 5) rautateitä, raitioiteita, linja-autoasemia, ajoneuvojen pysäköimispaikkoja, vesiteitä, satamia, lentoasemia ja sellaisia yleisen tien välittömänä jatkeena olevia, kauttakulku- tai sisääntulo liikenteeseen tarkoitettuja teitä varten, joille ei ole pääsyä tonteilta eikä poikkikaduilta paitsi erityisesti järjestetyissä liittymiskohdissa, sekä muita erityisiä liikennetarkoituksia varten (l i i k e n n e a l u e e t);
- 6) suurjännitejohtoja, ampumaratoja, tulenvaarallisten aineiden varastoja ja muita yleistä vaaraa tuottavia laitoksia varten (v a a r a - a l u e e t);
- 7) hautausmaita, ryhmäpuutarhoja, kasvitarhoja, luonnon suoje- lu- ja muinaismuistoalueita sekä väestönsuojelua, sotilaallisia laitoksia ja muita erityisiä tarpeita varten (e r i t y i s a l u e e t); sekä
- 8) vesialueiksi.

Asemakaavassa voidaan antaa myös muita määräyksiä, joita kat-

sotaan tarvittavan asemakaava-alueita rakennettaessa tai muutoin käy-
tettäessä (asemakaavamääräykset).

37 §. Rakennuskortteliin kuuluva alue on jaettava tontteihin, milloin
maanomistaja sitä pyytää tai kaupunginvaltuusto havaitsee sen tarpeel-
liseksi (tonttijako).

Tonttijako on osoitettava tonttijakokartalla, josta selviää jaettu
alue sekä miten jako on toimitettu.

Tonttijaon on oltava tarkoituksenmukainen, ja siinä on mahdolli-
suuksien mukaan kiinnitettävä huomiota vallitseviin maanomistusoloihin.

38 §. Asemakaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto. Tonttijaon hyväksyy
kaupunginvaltuusto taikka ohjesäännössä olevan valtuutuksen nojalla kau-
punginhallitus. Päätös on alistettava sisäasiainministeriön vahvistetta-
vaksi. Ministeriö voi jättää päätöksen kokonaan tai joltakin osalta vah-
vistamatta. Kaupunginhallituksen päätöksen alistamisesta on voimassa,
mitä kunnallisvaltuuston päätöksen alistamisesta on säädetty.

Milloin tonttijaon suorittaminen on osoitettu asemakaavassa ja
sisäasiainministeriö on asemakaavan vahvistaessaan oikeuttanut kaupun-
gin viranomaisen alistusta tekemättä vahvistamaan tonttijaon, saa kau-
punginvaltuusto tai ohjesäännössä olevan valtuutuksen nojalla kaupungin-
hallitus vahvistaa tonttijaon asemakaavassa olevan suunnitelman mukai-
sena. Päätöksestä on annettava tieto sisäasiainministeriölle.

39 §. Tonttijako on toimitettava samalla kertaa koko rakennuskortte-
lissa. Kuitenkin se voidaan, milloin syytä on, toimittaa korttelin osas-
sa, jollei sillä estettä tai vaikeuteta sopivaa tonttijakoa korttelin muissa
osissa. Tonttijako voidaan toimittaa myös siten, että korttelista muodos-
tetaan vain yksi tontti.

40 §. Jos voimassa olevan tonttijaon muuttamisen havaitaan edistävän
korttelin tai sen osan tarkoituksenmukaista järjestämistä, voidaan sii-
hen ryhtyä, milloin:

1) tonttijako ei sopeudu asemakaavaan tai vallitseviin omistusoi-
keusoloihin tahi jos se on muutoin sopimaton;

2) korttelissa sijaitsevat rakennukset kokonaan tai melkoiselta
osaltaan ovat palaneet tai muutoin tuhoutuneet; taikka

3) niiden tonttien omistajat, joita muutos koskee, ovat siitä yksi-
mieliset.

Tontin tai sen osan omistajalla on oikeus tehdä kaupunginvaltuus-
tolle esitys tonttijaon muuttamisesta.

Oikeuden suostumuksesta tontinmuodostukseen eräissä tapauksis-
sa on säädetty erikseen.

41 §. Milloin asemakaavan tai tonttijaon muuttaminen on pääasiallisies-
ti yksityisen edun vaatima ja maanomistaja on sitä pyytänyt, kaupungil-
la on oikeus omistajalta peräi kohtuullinen palkkio tarvittavien karttojen
laatimisesta ja kustannukset kuulutusten julkaisemisesta sanomalehdissä.

42 §. Uudisrakennusta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa tai tontti-
jakoa (rakentamisrajoitus).

Rakennuskielto on voimassa:

1) rakennuskorttelissa tai sen osassa, jolle ei ole vahvistettu
tonttijakoa;

2) tontilla, jota ei ole merkitty tonttirekisteriin;

3) alueella, jolle kaupunginvaltuusto on päättänyt laadittavaksi
asemakaavan tahi jonka asemakaavaa tai tonttijakoa on päätetty muuttaa;

4) alueella, jolle on hyväksytty asemakaava tai asemakaavan tai tonttijaon muutos, kunnes sisäasiainministeriö on ratkaissut asian; sekä

5) alueella, jolle ministeriö jättäessään vahvistamatta asema-kaavan tai tonttijaon tahi niiden muutoksen on antanut rakennuskiellon.

Edellä 3 ja 5 kohdassa tarkoitettu rakennuskielto on voimassa enintään kaksi vuotta. Sisäasiainministeriöllä on kuitenkin valta erityisestä syystä pitentää kieltoaikaa enintään kaksi vuotta kerrallaan.

43 §. Asemakaavassa voidaan kieltää käyttämästä rakennuskortteliin kuuluvaa maata, ennen kuin viereinen katu on rakennettu, enintään kolmen vuoden aikana muuhun rakentamiseen kuin maatalouden ja siihen verrattavien elinkeinojen tarpeita varten (rakentamisrajoitus). Erityisistä syistä sisäasiainministeriö voi pitentää rajoituksen voimassaoloaikaa enintään kolme vuotta kerrallaan.

Kaivamis-, louhinta-, tasoittamis- tai täyttämistyöhön, puiden kaatamiseen tahi muuhun näihin verrattavaan toimenpiteeseen ei asema-kaava-alueella saa ryhtyä ilman maistraatin lupaa, jos toimenpide on ilmeisesti sellainen, että se huomattavasti voi vaikeuttaa alueen käyttämistä asemakaavassa varattuun tarkoitukseen tai turmella kaupunkikuvaa.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetystä rajoituksesta johtuvasta korvauksesta säädetään 70 §:ssä.

6 Luku.

Maan luovuttaminen.

44 §. Jos yleiskaava-alueella yksityinen tie, joka on määrätty maanmittaustoimituksessa tai jota vanhastaan on käytetty, taikka tiemaa, jonka maanomistaja, aluetta järjestettyyn rakennustoimintaan käyttäessään, on tieksi varannut, sijaitsee sellaisella alueella, joka yleiskaavan mukaan on tarkoitettu liikenneväyläksi, on kaupungilla oikeus korvauksetta panna kuntoon tiemaa siihen kuuluvine ojineen ja asettaa siihen johtoja sekä luovuttaa se yleiseen liikenteeseen.

Laki on sama, milloin 1 momentissa tarkoitettuun liikenneväylään sisältyy tiemaa, joka on luovutettu sellaisena käytettäväksi muussa kuin 1 momentissa mainitussa järjestyksessä, jos luovutus oli tiemaan omistajaa sitova silloin, kun kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan.

45 §. Kaupungille 44 §:n mukaan kuuluva oikeus on tiemaan myöhemmäkin omistajaa ja kiinnityksen tai siihen verrattavan oikeuden haltijaa sitova. Jos tien luovutus perustuu vapaaehtoiseen sopimukseen, on kiinteistöä paremmalla oikeudella rasittavan oikeuden haltijalla oikeus vaatia kaupungilta korvausta kärsimästään vahingosta. Milloin tie on luovutettu käytettäväksi vain määräajaksi, on kaupungin käyttöoikeus tiemaa-
han voimassa saman ajan. Jos tien käyttöoikeus on annettu vastiketta vastaan, vastaa kaupunki siitä.

46 §. Yleisen tien alue, joka sisältyy asemakaava-alueeseen, joutuu asemakaavan tullessa voimaan korvauksetta kaupungin omistukseen.

Isojaossa, isojaon järjestyssä tai uusjaossa tahi muussa jakolainsäädännön alaan kuuluvassa maanmittaustoimituksessa yhteiseksi erotettu tiealue, joka sisältyy tonttiin, siirtyy, milloin tontin muulla osalla on sama omistaja, tämän omistukseen tonttia koskevan tontinmittauksen saadessa lainvoiman. Yhteisen tien osakkailla on oikeus vaatia korvausta tontinomistajalta.

47 §. Milloin asemakaava vahvistetaan alueelle, jolla ei ole ollut asemakaavaa, kaupunki saa omistukseensa katualueen, joka ei sille ennestään kuulu, erotuttamalla sen itselleen sillä tavoin, kuin siitä erikseen on säädetty.

Katualueen korvaamisesta säädetään 71, 72, 74 ja 77 §:ssä.

48 §. Kaupunki saa ottaa 47 §:ssä tarkoitettun maan haltuunsa, kun sitä ryhdytään rakentamaan tai muutoin tarvitaan tarkoitukseensa käytettäväksi ja alueen erottamistoimitus on pantu vireille taikka kun kaupunki 71 §:n mukaan on suorittanut alueesta korvauksen.

Jos maalla on rakennus, kaivo tai muu arvokas laite taikka maa on välttämätön niiden käyttämistä varten, ei kaupunki kuitenkaan saa ottaa maata haltuunsa, ennen kuin rakennus tai laite on lunastettu.

Maan, joka asemakaavaa muutettaessa tulee sisällymään katualueeseen, kaupunki saa ottaa haltuunsa, kun sitä koskeva lunastusmenettely on pantu vireille.

Edellä 46 §:n 2 momentissa tarkoitettun tien aluetta tontinomista ja ei saa ottaa haltuunsa, ennen kuin tien tilalle on järjestetty vastaava kulkuyhteys tai käyttöoikeus tiehen on lakannut.

49 §. Jos 44 §:ssä tarkoitettulla tiemaalla on johto, joka estää tiemaan käyttämisen tai huomattavasti vaikeuttaa sitä, on kaupungilla oikeus siirtää johto.

Laki on sama, jos johto on asemakaavassa määrätyllä katualueella olevalla yksityisellä tiellä tai tiemaalla, jonka omistaja aluetta järjestettyyn rakennustoimintaan käyttäessään on tieksi varannut.

7 Luku.

Maan lunastaminen.

50 §. Kaupunki saa asemakaava-alueella ilman erityistä lupaa lunastaa katualueen, torin, katuaukion; virkistysalueen sekä sellaisen yleisen rakennuksen tontin, liikenne-, vaara- ja erityisalueen, joka on asemakaavassa osoitettu kaupungin laitokselle tai muihin kaupungin tarpeisiin.

51 §. Yleiskaava-alueella voi valtioneuvosto myöntää kaupungille luvan lunastaa liikenneväyläksi tarvittavan maan sekä sellaisen yleisiä tarpeita varten varatun alueen, joka on yleiskaavassa osoitettu kaupungin laitokselle tai muihin kaupungin tarpeisiin.

52 §. Asemakaava-alueella valtioneuvosto voi myöntää kaupungille luvan lunastaa:

1) rakennustontin, jota ei ole rakennettu pääasiallisesti asemakaavan mukaisesti, milloin tontin omistaja ei ole seitsemän vuoden kuluessa kehoituksen saatuaan rakentanut tonttia; lupaa älköön myönnettävä, ellei anomusta ole tehty vuoden kuluessa määräajan päättymisestä;

2) alueen, joka sisältyy rakennuskortteliin, järjestelyn aikaansaamiseksi ahtaasti tai muutoin sopimattomasti rakennetulla alueella taikka korttelissa, jonka rakennukset kokonaan tai melkoiselta osaltaan ovat palaneet tai muutoin tuhoutuneet;

3) katualueeseen rajoittuvan maan, milloin sillä kadun rakentamisen tai sen korkeuden olennaisen muuttamisen johdosta on tarpeen suorittaa suurehkoja muutostöitä tai muita huomattavia järjestelyjä; sekä

4) katualuetta ympäröivän maan, jonka arvo huomattavasti lisääntyy sen johdosta, että kaupungin rakennetussa osassa avataan uusi katu tai vanha laajennetaan tahi muu yleistä liikennettä varten tarkoitettu alue

järjestetään, milloin lunastaminen on tarpeen sanotusta toimenpiteestä aiheutuvien kustannusten peittämiseksi. Lupaa älköön myönnettävä, jos katualuetta ympäröivien tonttien omistajat sitoutuvat määrääjässä luovuttamaan katualueeksi tai tässä tarkoitettua muuta järjestelyä varten tarvittavan maan ja suorittamaan kaupungille kadun rakentamisesta tai laajentamisesta taikka alueen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.

53 §. Asemakaava- ja yleiskaava-alueella sekä sellaisella alueella, jonka kaupunginvaltuusto on päättänyt kaavoitettavaksi, valtioneuvosto voi myöntää kaupungille luvan lunastaa rakentamattoman alueen, milloin kaupungissa ei ole riittävästi ja kohtuullisilla ehdoilla käytettävissä rakennusmaata taikka milloin lunastamista on muusta syystä pidettävä tarpeellisenä yleisen asuntotuotannon tai kaupungin muun suunnitelmanmukaisen rakentamisen edistämistä varten. Näin lunastetusta maasta yksityistä rakennustoimintaa varten muodostetut tontit on luovutettava asemakaavassa määrättyyn tarkoitukseen kohtuullisessa ajassa.

Valtioneuvosto voi muissakin tapauksissa, kun yleinen tarve vaatii, myöntää kaupungille luvan pakkolunastuksen käyttämiseen sen alueella olevan kiinteän omaisuuden hankkimiseksi tai sen käyttöoikeuden rajoittamiseksi.

54 §. Jos tontinosat kuuluvat eri omistajille, on tontinosan omistajalla oikeus itselleen lunastaa muu osa tonttia. Milloin useammat tahtovat lunastaa, on sillä etuoikeus, jonka tontinosalle sillä olevine rakennuksineen ja laitoksineen vahvistetaan lunastusmenettelyssä suurin arvo. Jos tontinosille on vahvistettu yhtä suuri arvo, on lunastusoikeus sillä, joka ensiksi on pannut vireille lunastusvaatimuksensa.

Jollei lunastamiseen oikeutettu suorita lunastuskorvausta, on toisen tontinosan omistajalla oikeus lunastaa muut tontinosat tuomioistuimen vahvistaman arvon mukaan, jos hän 90 päivän kuluessa sen jälkeen, kun korvaus olisi ollut suoritettava, siitä tuomioistuimelle tai oikeuden puheenjohtajalle ilmoittaa ja esittää todistuksen tontin muille osille tulevan korvauksen tallettamisesta ulosotonhaltijalle. Jos on useampia, jotka tahtovat lunastaa, määrätään etuoikeus 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan. Jos tontinosan omistajat eivät tahdo lunastaa, on kaupungilla samanlainen oikeus 90 päivän kuluessa sanotun määrääjän päätymisestä.

55 §. Jollei tontinosan omistaja vuoden kuluessa tonttijaon vahvistamisesta ole pannut vireille kannetta tontin muun osan lunastamisesta tai jollei sellainen kanne ole johtanut tontin eri osien joutumiseen yhdelle omistajalle, kaupungilla on oikeus nostaa kanne tonttiin kuuluvien osien lunastamisesta. Jos tontinosan omistaja kuitenkin on pannut kanteensa vireille ennen kaupunkia tai 60 päivän kuluessa siitä, kun kaupungin lunastusvaatimus on annettu hänelle tiedoksi, suostuttakoon kaupungin vaatimukseen vain, milloin hänen tai muun tontinosan omistajan vaatimus ei johda tontin joutumiseen yhdelle omistajalle.

Edellä 54 §:ssä säädetty kaupungin lunastusoikeus ei vaikuta 1 momentissa säädettyyn lunastusoikeuteen.

56 §. Jos maa yleiskaavan tai asemakaavan mukaan on käytettävä toiseen tarkoitukseen kuin yksityiseen rakennustoimintaan ja jos maanomistaja sen vuoksi ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan, on kaupunki tai, milloin alue on kaavassa osoitettu valtion tarpeisiin, tämä velvollinen lunastamaan maan. Mitä tässä on säädetty, ei koske yleiskaavassa liikenneväyläksi osoitettua eikä 46 tai 47 §:ssä tarkoitettua maata.

Milloin 1 momentin nojalla on vaadittu lunastettavaksi vain osa omistajalle kuuluvasta, yleiskaavaan tai asemakaavaan otetusta yhteisestä alueesta, kaupungilla tai valtiolla on oikeus lunastaa koko alue.

Korvauksesta, joka johtuu yleiskaavan tai asemakaavan aiheuttamasta maan käyttöoikeuden rajoituksesta, säädetään 70 §:ssä.

57 §. Milloin tontinoman omistaja sen johdosta, ettei tonttijako sopeudu vallitseviin omistusoikeusoloihin, ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan, on kaupunki velvollinen lunastamaan sellaisen tontinoman vuoden kuluttua tonttijaon vahvistamisesta, jollei toinen tontinoman omistaja ole käyttänyt 54 §:ssä tarkoitettua lunastusoikeuttaan.

58 §. Kaupungille tai valtiolle 56 ja 57 §:ssä säädetty lunastusvelvollisuus ei tule voimaan, ennen kuin maanomistajan hakemus poikkeuksesta rakennuskieltoon tai rakentamisrajoitukseen on hylätty.

Kaupunki ja valtio vapautuvat lunastusvelvollisuudestaan, jos yleiskaavan tai asemakaavan muutoksen johdosta alue voidaan käyttää yksityiseen rakennustoimintaan taikka jos tonttijako on muutettu vallitseviin omistusoikeusoloihin sopeutuvaksi, ennen kuin kaupungin tai valtion lunastusvelvollisuus on lainvoimaisesti ratkaistu.

Arvosteltaessa lunastusvelvollisuutta ei ole otettava huomioon niitä muutoksia kiinteistöjaotuksessa, jotka ovat tapahtuneet yleiskaavan, asemakaavan tai tonttijaon vahvistamisen jälkeen, ellei niitä ole tehty kaavan tai tonttijaon toteuttamista varten.

59 §. Kaupungin maalla olevan toiselle kuuluvan rakennuksen ja laitoksen sekä maahan kohdistuvan nautinta-, rasite- ja muun sellaisen oikeuden saa kaupunki lunastaa samoin edellytyksin ja samassa järjestyksessä, kuin sillä on oikeus lunastaa ne toiselle kuuluvan maan lunastamisen yhteydessä.

Jos toiselle kuuluva rakennus tai laitos taikka nautinta-, rasite- tai muu sellainen oikeus estää tontinomistajaa kohtuullisessa ajassa rakentamasta pääasiallisesti asemakaavan mukaisesti sellaista tonttia, joka ei ole siten rakennettu, tontinomistajalla on oikeus lunastaa se siinä järjestyksessä, kuin tontinoman lunastamisesta on säädetty, milloin lunastamista asemakaavan toteuttamisen kannalta on pidettävä tärkeänä. Tontinomistajalla ei kuitenkaan ole lunastusoikeutta, milloin esteenä oleva rakennus tai laitos on tehty taikka oikeus syntynyt toteutettavan asemakaavan vahvistamisen jälkeen taikka lunastusoikeus, sen mukaan kuin erikseen on säädetty, kuuluu muulle kuin tontinomistajalle.

60 §. Omaisuudesta, joka kaupungissa lunastetaan tämän lain perusteella, on omistajalle suoritettava käyvän hinnan mukainen korvaus.

Korvausta määrättäessä alköön otettako huomioon sellaista omaisuuden arvon muuttumista, joka aiheutuu tarjonnan rajoittamisesta tai muusta tilapäisestä syystä johtuvasta hintasuhteiden vaihtelusta.

Älköön korvausta määrättäessä sovellettako kiinteän omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen 14 päivänä heinäkuuta 1898 annetun lain (pakkolunastuslaki) 14 §:n säännöstä.

Muutoin on soveltuvin osin, käyttäen kuitenkin 1 ja 2 momentissa säädettyjä korvausperusteita, noudatettava pakkolunastuslain 2 luvun säännöksiä.

61 §. Tämän luvun säännöksiin perustuvassa lunastustoimituksessa suorittaa pakkolunastuslain 25 §:ssä mainitun lautakunnan tehtävät lunastustoimikunta, joka on asetettava jokaiseen kaupunkiin.

Lunastustoimikuntaan määrää lääninhallitus kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan puheenjohtajan ja kaksi muuta jäsentä sekä kaikille varamiehen. Puheenjohtajan on oltava lainoppinut ja muitten jäsenten rakennusten ja maiden arvioimiseen perehtyneitä. Luovuttaja ja vastaanottaja saavat lisäksi valita lunastustoimikuntaan kumpikin yhden jäsenen. Lunastustoimikuntaan ei saa määrätä tai valita 25 vuotta nuorempaa henkilöä eikä paikkakunnan alioikeuden puheenjohtajaa tai jäsentä.

Lunastustoimikunnan jäsenten palkkauksen ja toimikunnan muut kustannukset suorittaa kaupunki.

62 §. Jäsenten esteellisyydestä on voimassa, mitä tuomarin esteellisyydestä on säädetty.

Ennen toimeen ryhtymistään on jäsenen, joka ei ole tehnyt tuomarin- tai virkavalaa, vannottava paikkakunnan alioikeudessa virkavalaa.

63 §. Arvioitaessa 60 §:ssä tarkoitettua korvausta on kukin erilaatuinen tai eriarvoinen alue, rakennus, laitos tai oikeus lausunnossa erikseen selitettävä ja arvioitava sekä esitettävä arvioimisperusteet.

Korvauskysymystä käsitellessään lääninhallitus tai tuomioistuin voi vaatia lunastustoimikunnalta täydentävän lausunnon.

64 §. Jollei kaupunki tai valtio täytä 56 §:ssä tarkoitettua lunastusvelvollisuuttaan, on omistajalla oikeus kanteella vaatia sitä. Samassa oikeudenkäynnissä on tehtävä 56 §:n 2 momenttiin perustuva vaatimus. Jos tuomioistuin hyväksyy kanteen, omistaja saa hakea lunastuksen toimeenpanemista.

Kun syntyy riita kaupungin velvollisuudesta lunastaa tontinosa 57 §:n mukaan tai siitä suoritettavasta korvauksesta, ratkaisee asian tuomioistuin hankittuaan siitä, milloin se katsotaan tarpeelliseksi, lunastustoimikunnan lausunnon.

Jos kaavan tai tonttijaoon muutos, jonka valtuusto on hyväksynyt ennen asian vireillepanoa, taikka vireillä oleva tontinmittaus tai muu sellainen toimitus tahi maanmittaustoimitus voi vaikuttaa lunastusvelvollisuuteen, ei 1 momentissa mainittua kannetta saa ratkaista, ennen kuin muutos on käsitelty loppuun taikka toimitus päättynyt.

65 §. Jos on pantu vireille 54 tai 55 §:ssä tarkoitettu kanne tontinosan lunastamisesta, on toisen tontinosan omistajalla, joka tahtoo lunastaa, oikeus ilman haastetta ajaa lunastuskannettansa samassa oikeudenkäynnissä.

Mitä 64 §:n 3 momentissa on säädetty, on vastaavasti voimassa 1 momentissa tarkoitettussa lunastamisessa.

66 §. Jollei tontinosaa lunastettaessa korvauksesta sovita, tuomioistuimen tulee antaa lunastustoimikunnan tehtäväksi tässä laissa säädettyjen perusteiden mukaan arvioida kaikki ne tontinosat, jotka kuuluvat eri omistajille, niillä olevine rakennuksineen ja muine laitoksineen sekä niihin liittyvine oikeuksineen ja laskea sellaiselle tontinosalle tuleva kokonaiskorvaus sekä antaa lausunto rasitteista ja muista lunastamiseen liittyvistä kysymyksistä.

Ratkaistessaan asian on tuomioistuimen päätettävä, kenellä on oikeus lunastaa, määrättävä kullekin oikeudenomistajalle tulevasta korvauksesta ja vahvistettava 54 §:n 2 momentissa tarkoitettua lunastamista varten myös lunastajan tontinosan arvo. Jos tonttia rasittaa nautinta-, rasite- tai muu sellainen oikeus, tuomioistuimen on määrättävä päätöksessään myös oikeuden voimaan jäämisestä tai lunastamisesta taikka muusta järjestämisestä ja siitä aiheutuvasta korvauksesta.

67 §. Tontinosaa lunastettaessa tuomitun korvauksen suorittamisesta tai tallettamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä pakkolunastuslain 48-52 §:ssä on säädetty. Kuitenkin on ulosotonhaltijan suoritettava ne tehtävät, jotka sanottujen pykälien mukaan kuuluvat lääninhallitukselle, ja korvaus on maksettava tai talletettava säädettyssä ajassa siitä, kun sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman.

68 §. Mikäli edellä ei ole toisin säädetty, on omaisuutta tämän luvun säännösten nojalla lunastettaessa soveltuvin osin noudatettava pakkolunastuslain säännöksiä.

Lunastettua aluetta ei omistajalla kuitenkaan ole oikeutta lunastaa takaisin.

Lupa alueen haltuun ottamiseen ja työn aloittamiseen ennen pakkolunastuksen loppuun saattamista voidaan antaa, vaikka yritys tuntuvasti vaikeuttaa rakennetun tontin käyttämistä taikka maanomistajan elinkeinon harjoittamista tahi toimeentuloa.

69 §. Valtion varoista suoritetaan kaupungille avustusta yleiseen tarkoitukseen käytettävien alueiden lunastuskustannusten peittämiseen harkinnan mukaan, milloin se kustannusten suuruuden ja kaupungin taloudellisen aseman vuoksi katsotaan tarpeelliseksi.

8 Luku.

Yleiskaavan ja asemakaavan toteuttamisesta johtuva korvaus.

70 §. Jos maanomistaja 28 §:n 2 momentissa, 30 §:n 2 momentissa tai 43 §:ssä taikka yleiskaavassa liikenneväyläksi osoitetun alueen osalta 30 §:n 1 momentissa tarkoitetun rajoituksen johdosta ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan, on omistajalla oikeus saada kaupungilta korvaus vahingosta, joka hänelle siten koituu. Samanlainen oikeus on vastaavasti myös sillä, jolla ennen yleiskaavan tai asemakaavan hyväksymistä oli nautinta-, rasite- tai muu sellainen oikeus alueeseen.

Korvaus on määrättävä suoritettavaksi asian laadun mukaan joko kerta kaikkiaan tai vuotuismaksuna. Vuotuismaksun suuruuden voi kumpikin asianosainen olosuhteiden muuttuessa saada uudelleen harkittavaksi.

Arvosteltaessa korvausvelvollisuutta ei ole otettava huomioon niitä muutoksia kiinteistöjaotuksessa, jotka ovat tapahtuneet yleis- tai asemakaavan vahvistamisen jälkeen, ellei niitä ole tehty kaavan toteuttamista varten.

71 §. Sellaisen yksityisen tien alueesta, joka on määrätty maanmittaustoimituksessa tai jota vanhastaan on käytetty, taikka tiemaasta, jonka omistaja on pysyvästi tieksi luovuttanut tai aluetta järjestettyyn rakennustoimintaan käyttäessään tieksi varannut, ei omistajalla ole oikeutta saada korvausta, milloin alue on asemakaavassa osoitettu katu-alueeksi.

Muusta kaupungin omistukseen 47 §:n mukaan siirtyvästä alueesta saa sen omistaja korvauksen, sikäli kuin alue on enemmän kuin viidennes hänen kysymyksessä olevalla asemakaava-alueella omistamastaan maasta tai suurempi sitä tontin kerrosalan määrää, jonka saa rakentaa hänelle jäävälle maalle tällä asemakaava-alueella.

Tontin kerrosalan luetaan myös ullakko- ja kellarikerroksista se osa, joka rakentamismääräysten mukaan saadaan käyttää asuin- ja työhuoneiksi.

72 §. Kaupungille 47 §:n mukaan siirtyvästä alueesta, mikäli 71 §:stä ei muuta johdu, on omistajan vaatiessa suoritettava korvaus, joka määrätään soveltamalla 60 §:ssä säädettyjä perusteita, ei kuitenkaan sen 3 momenttia.

73 §. Kun alue 46 tai 47 §:n mukaan siirtyy kaupungin omistukseen, raukeavat siihen kohdistuvat oikeudet. Jos alueen joutuessa kaupungille se kiinteistö, johon alue kuului, vastasi saamisesta ja alueen omistajalle suoritetaan korvausta, on saamisen haltijalla korvaukseen samanlainen oikeus, kuin hänellä oli kiinteistöön.

74 §. Kaupungille siirtyvällä alueella olevat rakennukset, puut, istutukset ja laitteet on kaupungin korvattava.

Milloin alueen siirtymisestä korvauksetta kaupungille aiheutuu omistajalle erityistä vahinkoa, niinkuin alueella olevan rakennus- tai soranottoaikan menettämisestä, ja sitä olosuhteisiin katsoen on pidettävä kohtuuttomana, vahinko on kaupungin korvattava. Laki on sama, jos alueeseen kohdistuvan oikeuden raukeamisesta aiheutuu oikeuden haltijalle vahinkoa.

75 §. Jos maanomistaja 47 ja 71 §:n mukaan ei joudu korvauksetta luovuttamaan maata tai joutuu siten luovuttamaan maata huomattavasti vähemmän, kuin hän 71 §:n 2 momentin mukaan enintään olisi voinut olla velvollinen luovuttamaan ilman korvausta, ja sitä olosuhteisiin katsoen on pidettävä ilmeisesti kohtuuttomana, omistaja on velvollinen suorittamaan kaupungille kohtuullisen korvauksen silloin, kun kaupunki on ottanut haltuunsa sen katualueen, joka on hänen maansa kohdalla.

76 §. Jos katualueen rakentamisesta vahvistettuun korkeuteen aiheutuu haittaa sen varrella olevan rakennuksen välttämättömän kulkuyhteyden katkeamisen tai huomattavan vaikeutumisen vuoksi tahi jos katualueen korkeuden muuttamisen johdosta sen varrella olevan maan tai rakennuksen käyttämiselle aiheutuu haittaa taikka jos maan tai rakennuksen omistajalle tai haltijalle koituu kustannuksia haitan poistamista tarkoittavista toimenpiteistä, on kaupunki velvollinen korvaamaan siten syntyneen vahingon, mikäli sitä ei ole pidettävä vähäisenä.

Milloin asemakaavaa muutetaan siten, että katu, tori tai puisto on joko kokonaan tai osaksi poistettava taikka käytettävä muuhun tarkoitukseen, ja jos sellainen muutos rajoittaa oikeutta rakentaa sen varrella olevalle rakennetulle tai rakentamattomalle tontille tahi vaikeuttaa tontille pääsyä taikka muutoin ilmeisesti tuottaa vahinkoa, on kaupunki niin ikään velvollinen korvaamaan tästä johtuvan vahingon, jollei sitä ole pidettävä vähäisenä.

Samanlainen oikeus korvaukseen on vastaavasti sillä, jolla on nautinta-, rasite- tai muu sellainen oikeus maahan tai sillä olevaan rakennukseen.

77 §. Milloin 70, 72, 74, 75 ja 76 §:ssä tarkoitettu korvauksesta tehdään sopimus, se sitoo kiinteistön myöhempää omistajaa. Jollei korvauksesta sovita, asian ratkaisee kiinteistön sijaitsemispaikan tuomioistuin hankittuaan siitä, milloin se katsotaan tarpeelliseksi, lunastustoimikunnan lausunnon.

Milloin 70 tai 76 §:ssä tarkoitettu toimenpiteestä, josta on korvausta maksettava, on myös ilmeistä hyötyä korvauksen saajalle, on korvaus sovitettava sen mukaan, omistajan oikeutta täyteen korvaukseen kuitenkin supistamatta.

Korvaus määrätään sitä alioikeudessa vahvistettaessa vallitsevan

hintatason mukaan, ja korvausmäärästä on suoritettava korkoa kuusi sadalta vuodesta alueen haltuunottopäivästä. Muutoksenhausta huolimatta saadaan päätöksen mukainen korvaus nostaa vakuutta vastaan.

Mitä 3 momentissa on säädetty, ei koske 75 §:ssä tarkoitettua korvausta.

9 Luku.

Kadun ja muun yleisen alueen sekä viemärilaitoksen rakentaminen.

78 §. Kadun rakentaminen sekä yleisen viemärilaitoksen rakentaminen ja kunnossapito kuuluu kaupungille.

Kadun rakentamiseksi on myös katsottava kadun perustuksen vahvistaminen, sorapäällysteisen kadun kestopäällystämisen, kestopäällysteen muuttaminen huomattavasti korkealuokkaisemmaksi ja muu näihin verrattava parannustyö.

Niistä kauttakulku- tai sisääntuloliikennettä palvelevista teistä, joita tarkoitetaan 36 §:n 1 momentin 5 kohdassa, on voimassa mitä yleisistä teistä on säädetty.

Yleiseen viemärilaitokseen kuuluu jätevesien, sadevesien ja perustusten kuivatusvesien johtamista varten tarpeelliset putki-, tunneli- ja avoviemärit, tarkastus- ja sadevesikaivot ja muut niihin verrattavat laitteet sekä pumppaamot ja puhdistamot.

Teollisuusjätevesiä saadaan johtaa yleiseen viemärilaitokseen ainoastaan kaupungin erityisellä luvalla. Luvasta päätettäessä on otettava huomioon teollisuusjätevesien laatu ja yleisen viemärilaitoksen vastaanottokyky. Teollisuusjätevesistä, joita ei johdeta yleiseen viemärilaitokseen, on erikseen säädetty.

79 §. Uutta katuja on rakennettava sitä mukaa, kuin asemakaavan mukainen rakentaminen sen varrella edistyy, ja siltä tulee olla kulkuyhteys jo olevaan katuun tai yleisessä käytössä olevaan tiehen. Jokainen kadunosa, jota kahden peräkkäisen poikkikadun jatkettujen keskiviivat rajoittavat tai joka on sellaiseen kadunosaan rinnastettava, on rakennettava, milloin sen varrella olevista tonteista on asemakaavan vahvistamisen jälkeen sen mukaisesti rakennettu niin suuri osa, että niiden katuja vastaan olevien sivujen yhteenlaskettu pituus vastaa vähintään kolmannesta kaikkien kadunosan varrella olevien tonttien katusivujen pituudesta.

Niin ikään on katu rakennettava tarpeelliselta osalta, milloin sen varrella on vähintään 1 momentissa tarkoitettu määrä rakennuksia, jotka on tehty ennen asemakaavan vahvistamista, eivätkä alueella olevat tiet tai muut kadut tyydytä alueen välttämätöntä liikennetarvetta.

Kun katuja on asemakaavan muutoksella levennetty, on uusi kadunosa rakennettava sitä mukaa kuin sen varrella olevat tontit asemakaavan mukaisesti rakennetaan tai, jos kadun varrella ei ole tontteja, sen mukaan kuin liikenne vaatii.

80 §. Kun katu tai 79 §:n 1 momentissa tarkoitettu kadunosa on rakennettu, se on luovutettava yleiseen käyttöön.

Katu tai sen osa katsotaan yleiseen käyttöön luovutetuksi, kun se maistraatin toimittamassa katselmuksessa on tarkoitukseensa hyväksytty.

Yleiseen käyttöön luovutetuksi katsotaan myös sellainen katu, joka 1 päivänä tammikuuta 1932 on ollut paikkakunnan liikennetarvetta vastaavaan kuntoon saatettuna yleisessä käytössä.

81 §. Kun katu tai kadunosa luovutetaan yleiseen käyttöön, sen tulee olla rakennettu vahvistetun katupiirustuksen mukaisesti, päällystetty sekä varustettu tarvittavilla laitteilla sadeveden poisjohtamiseksi. Kadun tasauksen ja poikkileikkauksen tulee vastata liikenteen tarvetta.

Maistraatin suostumuksella katu voidaan toistaiseksi tai määräajaksi luovuttaa yleiseen käyttöön vahvistetusta katupiirustuksesta poiketen tähi määrätyllä aineella päällystämättä, mikäli liikenteen, terveydenhoidon ja paloturvallisuuden vaatimukset voidaan asianmukaisesti tyydyttää.

82 §. Kaupunginvaltuuston asiana on liikenteen tarpeen mukaisesti, ottamalla myös huomioon paikkakunnan tapa, määrätä, millä aineella katu sitä rakennettaessa on päällystettävä.

83 §. Milloin liikenne-, vaara- tai erityisalueelle taikka sen kautta on asemakaavan mukaan rakennettava liikenneväylä, jonka aikaansaamiseksi tarvitaan silta, tunneli tai muu erityinen rakennelma, mutta kaupunki ja alueen haltija ovat eri mieltä tästä johtuvista toimenpiteistä tai kustannusten suorittamisesta, määrää siitä valtioneuvosto, jollei ole toisin säädetty.

84 §. Torin, puiston ja muun niihin verrattavan yleisen alueen rakentaminen on kaupungin tehtävä, milloin kaupunki katsoo sen tarpeelliseksi.

85 §. Milloin tontille rakennetaan, ennen kuin sen kohdalla oleva katu tai tonttia palveleva yleinen viemäri on rakennettu, on tontinomistajan järjestettävä tontille ajokuntoinen pääsytie ja tarvittaessa viemäri. Tähän tarkoitukseen kaupunki on velvollinen korvauksetta sallimaan maan käyttämisen, mikäli kaupungin käytettävissä on rakentamatonta katu-alueita.

10 Luku.

Kadun ja viemärilaitoksen rakentamisen korvaaminen.

86 §. Kadun rakentamisesta kaupungilla on oikeus saada tontinomistajalta korvausta tontin suuruuden ja tontin kerrosalan perusteella. Korvattava katuala täysin neliömetrein on kahdeksan prosenttia tontin pinta-alan ja tontin kerrosalan yhteenlasketusta neliömetrimäärästä.

Korvaus lasketaan sen määrän mukaan, mitä sorapäällysteisen kadun rakentamisen on katsottava keskimäärin tulevan kaupungissa neliömetriä kohti maksamaan. Jos tonttiin rajoittuva katu heti tai myöhemmin kestopäällystetään, tontinomistajan on lisäksi suoritettava korvausta puolet sorapäällysteisen kadun ja kestopäällystetyn kadun arvioitujen rakentamiskustannusten keskimääräisestä erotuksesta korvattavan katualan neliömetriä kohti.

87 §. Yleisen viemärilaitoksen rakentamisesta kaupungilla on oikeus saada tontinomistajalta korvausta tontin suuruuden ja tontin kerrosalan perusteella. Korvaus lasketaan sen määrän mukaan, mitä 300 millimetrin läpimittaisen putkiviemärin tarkastuskaivoineen ja sitä varten tarvittavan kanavan on katsottava keskimäärin tulevan kaupungissa metriä kohti maksamaan. Viemäriä on korvattava tontin pinta-alan täyttä neliömetriä kohti 10 millimetriä ja sen lisäksi tontin kerrosalan täyttä neliömetriä kohti 6 millimetriä.

Jos kaupungissa on yleinen vesilaitos, lasketaan 1 momentissa tarkoitetut viemärin rakentamiskustannukset ottamalla vähennyksenä huomioon määrä, joka vastaa samaan kanavaan rakennettavan vesijohdon osuutta yhteisistä maatyökustannuksista.

Milloin muun kuin asunto- tai liiketontin pinta-ala on suurempi kuin 5 000 neliometriä, saadaan korvausta tontin suuruuden perusteella laskettaessa ottaa 5 000 neliömetrin yli menevästä pinta-alasta huomioon ainoastaan puolet, kuitenkin enintään 2 500 neliometriä.

88 §. Jos tontin osalta 86 tai 87 §:n mukaan määrättyä korvausta erityisestä syystä on pidettävä ilmeisesti kohtuuttoman suurena, korvaus on määrättävä ottamalla myös huomioon kadusta tai viemäristä tontille koitua hyöty.

Jos tontin pinta-alaa tai tontin kerrosalaa lisätään tai vähennetään sen jälkeen, kun tontinomistajan suoritettava korvaus on määrätty, on korvausta lisättävä tai vähennettävä 86 tai 87 §:n mukaisesti. Lisäkorvausvelvollisuus syntyy siinä järjestyksessä, kuin 90 §:ssä on säädetty. Palautettava korvausmäärä on maksettava vaadittaessa.

89 §. Kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupunginhallituksen esityksestä 86 §:n 2 momentissa tarkoitettujen sora- ja kestopäällysteisten katujen keskimääräiset rakentamiskustannukset neliometriä kohti.

Samoin kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupunginhallituksen esityksestä 87 §:ssä tarkoitettua 300 millimetrin läpimittaisen viemärin keskimääräiset rakentamiskustannukset metriä kohti.

Kaupunginhallituksen toimesta 1 ja 2 momentissa tarkoitettua kaupunginvaltuuston päätöstä varten laadittu selvitys ja ehdotus on pidettävä yleisön nähtävänä muistutusten tekemistä varten vähintään 30 päivän ajan kuulutuksen julkaisemisesta lukien. Oikeus tehdä muistutuksia on myös tontinomistajia edustavilla yhdistyksillä.

90 §. Tontinomistajan velvollisuus suorittaa 86 §:ssä tarkoitettu korvaus syntyy, kun tontin kohdalla oleva katu tai sen osa on luovutettu yleiseen käyttöön ja tontille on rakennettu uudisrakennus asemakaavan vahvistamisen jälkeen tai tontti sitä ennen on rakennettu pääasiallisesti asemakaavan mukaisesti.

Edellä 87 §:ssä tarkoitettu korvausvelvollisuus syntyy, kun tonttia palveleva, enintään 15 metrin päässä siitä oleva viemäri sallitaan otettavaksi käyttöön ja tontti on rakennettu 1 momentissa mainituin tavoin.

Vaikka tonttia ei ole rakennettu, niinkuin 1 momentissa on säädetty, on kaupungilla oikeus saada korvausta kadun ja viemärin rakentamisesta, sikäli kuin se, ottamalla huomioon kadusta tai viemäristä tontille koitua hyöty, katsotaan kohtuulliseksi.

91 §. Kaupunginhallitus määrää maksettavaksi korvauksen, joka tontinomistajan on suoritettava kadun tai viemärilaitoksen rakentamisesta. Päätös on annettava tiedoksi kunnallislain (642/48) 31 §:ssä säädettyllä tavalla.

Korvaukset saadaan maksaa kymmenenä vuotuismaksuna, kuitenkin niin, että vähin vuotuismaksu on 10 000 markkaa. Jos vuotuismaksu laiminlyödään, sille on seuraavan vuoden alusta suoritettava kaupunginvaltuuston määräämä vuotuinen korko, kuitenkin enintään kymmenen prosenttia.

Milloin 89 §:n mukaisesti vahvistetut rakentamiskustannukset ovat vuotuismaksun suorittamisvuotena suuremmat tai pienemmät kuin sinä vuotena, jona korvaus on 1 momentin nojalla määrätty maksettavaksi, on, mikäli muutos on ollut vähintään kymmenen prosenttia viimeksi mainitun vuoden vahvistetuista rakentamiskustannuksista, vuotuismaksua korotettava tai alennettava samassa suhteessa, kuin rakentamiskustannukset ovat muuttuneet.

92 §. Kaupunki voi sen estämättä, mitä edellä on kadun ja viemärlaitoksen rakentamisen korvaamisesta säädetty, alentaa tämän luvun mukaan määrättävää korvausta tai kokonaan siitä luopua, myöntää huojuenusta maksuvelvollisuudesta ja tehdä sopimuksen korvausvelvollisen kanssa.

Kaupungilla ei ole oikeutta saada korvausta kadun tai viemärin rakentamisesta luovuttamansa tontin osalta, jollei luovutuskirjassa ole pidätetty oikeutta siihen.

Omistajan vaihtuessa vastaa aina myös uusi omistaja maksamatta jätetyistä vuotuismaksuista ja niiden korosta, mikäli ne eivät ole olleet suorittamatta pitempää aikaa kuin viisi vuotta erääntymispäivästä. Korvauksesta tehty sopimus sitoo kiinteistön uutta omistajaa.

Korvaus kadun tai viemärlaitoksen rakentamisesta peritään korvausvelvolliselta siinä järjestyksessä, kuin julkisten saatavain ulosotosta on säädetty. Kaupungin on pidettävä maksamattomista korvauksista julkista luetteloa.

93 §. Kaupungilla on oikeus saada valtiolta korvausta kauko- tai kauttakuliikenteelle tärkeiden katujen ajoradan rakentamisen kustannuksista neliometriä kohti puolet siitä määrästä, minkä vastaavaa liikennetarvetta tyydyttävän sorapäällysteisen maantien rakentaminen kestopäällysteiseksi katsotaan keskimäärin tulevan kaupungissa maksamaan.

Tie- ja vesirakennushallituksen asiana on kaupungin hakemukselta ratkaista, onko katua pidettävä kauko- tai kauttakuliikenteelle tärkeänä.

Kaupungin on haettava 1 momentissa säädettyä korvausta sisäasiainministeriöltä viimeistään työn päättymistä seuraavan vuoden aikana, uhalla, että oikeus korvaukseen on menetetty, jollei näytetä hakemuksen myöhästyneen päteväksi katsottavan syyntä.

Jos moottoriajoneuvoliikenteelle tärkeään katuun liittyy kallisrakenteinen silta tai tunneli, voidaan sen rakentamiseen harkinnan mukaan antaa valtion avustusta tai erityisessä tapauksessa kokonaankin rakentaa valtion varoilla. Laki on sama kalliista leikkauksesta ja penkereestä.

94 §. Mitä tässä luvussa on säädetty tontista ja tontinomistajasta, koskee soveltuvin osin myös liikenne-, vaara- ja erityisalueita sekä niiden omistajia.

Tontilla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista tonttia, jonka kaikki osat kuuluvat samalle omistajalle. Jos tontinosan omistaja on saanut luvan rakentaa tontinosalle, on sellaisesta tontinosasta ja sen omistajasta voimassa, mitä tontista ja tontinomistajasta on säädetty.

III OSASTO.

Maalaiskuntia koskevat säännökset.

11 Luku.

Rakennuskaava.

95 §. Maalaiskunnan taaja-asutusta varten ja sellaiselle alueelle, jolla on alettu ositella, myydä tai vuokrata rakennusmaata siinä määrin, että sinne on syntymässä taaja-asutus, taikka jolle muutoin on odotettavissa huomattavaa rakennustoimintaa, voidaan laatia rakennuskaava.

Rakennuskaavaa laadittaessa on erityisesti otettava huomioon, että kaava tyydyttävästi täyttää ne vaatimukset, joita kohtuuden mukaan voidaan asettaa järjestetyille rakennustoiminnalle, ja että kaava tulee niin yksinkertainen ja tarkoituksenmukainen, kuin olosuhteiden mukaan

on mahdollista, sekä että tarpeettomia kustannuksia vältetään ja riittävää huomiota kiinnitetään voimassa oleviin omistusoikeussuhteisiin. Kuitenkin saadaan rakennuskaava laatia yksityiskohtaisemmaksi asema-kaavan tapaiseksi, milloin taloudelliset edellytykset ovat olemassa sellaisen kaavan toteuttamiseen ja sitä muutoinkin on pidettävä tarkoitukseenmukaisena.

96 §. Rakennuskaavan tulee osoittaa eri tarkoituksiin aiottujen alueiden kuten rakennusmaan, yleiseen liikenteeseen käytettävien liikenneväylien ja muiden yleisten alueiden sijainti ja rajat. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, voidaan kaavassa selvittää myös maaston korkeussuhteet, maaperän laatu sekä viemäroimis- ja vedensaantimahdollisuudet.

Jos tarvitaan erityisiä ohjeita rakennuskaava-alueen käyttämisestä, on kaavaan otettava sitä koskevat määräykset (rakennuskaavamääräykset).

97 §. Esityksen rakennuskaavan laatimisesta voi lääninhallitukselle tehdä maanomistaja, kunta, naapurikunta tai paikallinen hallintoviranomainen. Lääninhallitus voi ryhtyä toimenpiteisiin kaavan laatimiseksi ilman esitystäkin.

Lääninhallitus voi antaa alueen mittaamisen ja kartoittamisen sekä rakennuskaavaehdotuksen laatimisen kunnan, valtion taikka, mikäli pidetään tarkoituksenmukaisena, yksityisen tehtäväksi. Esitykseen liitetty kaavaehdotus voidaan myös hyväksyä joko sellaisenaan tai muutettuna.

98 §. Rakennuskaavan vahvistaa lääninhallitus.

Rakennuskaavassa määrätyt korttelit, liikenneväylät ja muut alueet on merkittävä maastoon sitä mukaa, kuin tarve vaatii.

99 §. Rakennuskaava-alueen mittaamisesta ja kartoittamisesta sekä rakennuskaavan laatimisesta ja maastoon merkitsemisestä aiheutuvat kustannukset suoritetaan etukäteen valtion varoista, jollei kunta tai maanomistaja ole niitä suorittanut tai sitoutunut suorittamaan.

Jollei kustannusten lopullisesta jakamisesta ole sovittu, on lääninhallituksen asiana määrätä, missä suhteessa kunnan tai maanomistajan, jolla rakennuskaavasta on etua, tahin valtion on kohtuuden mukaan osallistuttava niihin.

100 §. Milloin on pantu vireille kysymys rakennuskaavan laatimisesta, muuttamisesta tai laajentamisesta, voi lääninhallitus antaa alueelle tai sen osalle rakennuskiellon enintään kolmeksi vuodeksi. Erityisesti syystä lääninhallitus voi pitentää kieltoaikaa enintään kaksi vuotta kerrallaan.

101 §. Uudisrakennusta ei saa rakentaa vastoin rakennuskaavaa (rakentamisrajoitus).

Jos tarpeelliseksi katsotaan, voi lääninhallitus määrätä, että rakennuskaava-alueelle ei saa lääninhallituksen luvatta rakentaa uudisrakennusta, ennen kuin välttämättömät liikenneväylät ja viemärit on järjestetty sekä veden saanti turvattu (rakennuskielto).

102 §. Rakennuskaava-alueella erotetaan rakennuspaikka itsenäiseksi kiinteistöksi lohkomalla tai muulla maanmittaustoimituksella, niinkuin siitä erikseen on säädetty.

103 §. Kun rakennuskaavassa osoitettuun liikenneväylään sisältyvää maata, jolla ei ole rakennusta tai joka ei ole välttämätöntä rakennuksen käyttämistä varten, tarvitaan rakennuskaava-alueen tarkoituksiin, saadaan se panna kuntoon ja asettaa siihen johtoja sekä luovuttaa se rakennuskaava-alueen liikenteeseen.

Jos syntyy erimielisyyttä maan ottamisesta 1 momentin mukaiseen käyttöön, asian ratkaisee lääninhallitus.

104 §. Rakennuskaavassa osoitettuun liikenneväylään sisältyvän yksityisen tien alueesta, joka on määrätty maanmittaustoimituksessa tai jota vanhastaan on käytetty, taikka tiemaasta, jonka omistaja on korvauksetta tai jo suoritettua korvausta vastaan pysyvästi tieksi luovuttanut taikka aluetta järjestettyyn rakennustoimintaan käyttäessään tieksi varannut, ei omistajalla eikä muullakaan oikeuden haltijalla ole oikeutta saada korvausta.

Muusta rakennuskaavassa liikenneväyläksi tarkoitetusta maasta saa sen omistaja korvauksen siltä osalta, kuin luovutettava liikenneväylä on enemmän kuin kymmenesosa hänen kysymyksessä olevalla rakennuskaava-alueella omistamastaan maasta tai liikenneväylä ei ole tarpeellinen omistajalle kuuluvan rakennusmaan käyttämiseksi.

Alueella olevat puut, istutukset ja laitteet saa omistaja poistaa, mikäli niitä ei lunasteta.

105 §. Jollei maanomistaja tai muu oikeuden haltija 104 §:n mukaan ole velvollinen sallimaan rakennuskaavassa liikenneväyläksi tarkoitetun maan käyttämistä korvauksetta, hänellä on oikeus kunnalta saada alueen käyttämisestä liikenneväylänä korvaus, joka määrätään soveltamalla 60 §:ssä säädettyjä perusteita.

106 §. Milloin rakennuskaavassa liikenneväyläksi osoitetun maan käyttämisestä korvauksetta aiheutuu omistajalle tai siihen kohdistuvan oikeuden haltijalle erityistä vahinkoa, jota olosuhteisiin katsoen on pidettävä ilmeisesti kohtuuttomana, vahinko on kunnan hänelle korvattava.

Mitä 75 §:ssä on säädetty velvollisuudesta suorittaa korvausta katumaan luovuttamisen sijasta, on vastaavasti voimassa 103 §:ssä ja 104 §:n 2 momentissa tarkoitettun käyttöoikeuden luovuttamisen osalta.

107 §. Mitä 104, 105 ja 106 §:ssä on säädetty, ei ole sovellettava yleisistä teistä annetussa laissa (243/54) tarkoitettuihin teihin.

108 §. Edellä 105 ja 106 §:ssä tarkoitettu korvaus on määrättävä suoritettavaksi asian laadusta riippuen joko kerta kaikkiaan tai vuotuismaksuna. Vuotuismaksun suuruus voidaan olosuhteiden muuttuessa saattaa uudelleen harkittavaksi.

Milloin korvauksesta tehdään sopimus, se sitoo kiinteistön myöhempää omistajaa. Jollei korvauksesta sovita, asian ratkaisee kiinteistön sijaitsemispaikan tuomioistuin.

Korvaus määrätään sitä vahvistettaessa vallitsevan hintatason mukaan, ja korvausmäärästä on suoritettava kuusi sadalta korkoa vuodessa alueen haltuunottopäivästä. Muutoksenhausta huolimatta saadaan päätöksen mukainen korvaus nostaa vakuutta vastaan.

Mitä 3 momentissa on säädetty, ei koske 106 §:n 2 momentissa tarkoitettua korvausta.

109 §. Sellaista rakennuskaavassa osoitettua liikenneväylän osaa, jolla on rakennus tai joka on välttämätön rakennuksen käyttämiseksi, ei saa ilman omistajan suostumusta ottaa käytettäväksi ennen sillä olevan rakennuksen pakkolunastamista.

110 §. Jollei aluetta, joka rakennuskaavassa on osoitettu yleisen rakennuksen rakennusmaaksi tai muuksi yleiseksi alueeksi kuin liikenneväyläksi, ole viiden vuoden kuluessa rakennuskaavan vahvistamisesta maanomistajan suostumuksella otettu tarkoitukseensa käytettäväksi, tai sen pakkolunastamista pantu vireille, on lääninhallituksen, mikäli maanomistaja sitä vaatii, ryhdyttävä toimenpiteisiin rakennuskaavan muuttamiseksi, milloin maanomistaja rakennuskaavasta johtuvan rakentamisrajoituksen tähden ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan.

Milloin rakennuskaavaa ei voida asemakaavallisista syistä muuttaa, lääninhallitus voi päättää, ettei rakennuskaavaa muuteta. Kunta on tällöin 1 momentissa sanotuin edellytyksin velvollinen lunastamaan yleisen alueen. Jos kunta ei täytä lunastusvelvollisuuttaan, on omistajalla oikeus kanteella vaatia sitä. Jos tuomioistuin hyväksyy kanteen, omistaja saa hakea lunastuksen toimeenpanemista.

111 §. Omaisuutta tämän luvun säännösten nojalla pakkolunastettaessa on noudatettava pakkolunastuslain säännöksiä, kuitenkin niin, että korvaus määrätään tämän lain 60 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaan.

112 §. Rakennuskaavan toteuttaminen on kunnan asia.

113 §. Rakennuskaavan toteuttamiseen kuuluu rakennuskaava-alueen tarpeellisten liikenneväylien ja viemärilaitoksen rakentaminen ja kunnossa pitäminen sekä, sen mukaan kuin kunnan varat sallivat, tarpeen vaatimiin toimenpiteisiin ryhtyminen vedensaannin ja ulkovalaistuksen sekä puistojen ja muiden yleisten alueiden järjestämiseksi, ottaen kuitenkin huomioon 15 §:n määräykset.

114 §. Kunnanvaltuuston päätöksellä voidaan rakennuslautakuntaan asettaa osasto tai osastoja. Osaston tehtävänä on rakennuskaava-alueella hoitaa rakennuslautakunnalle kuuluvat tehtävät ja käyttää sen päätösvaltaa. Osasto tai osastot on asetettava myös lääninhallituksen määräyksestä.

Osastossa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä kaksi varajäsentä, jotka kaikki rakennuslautakunta valitsee keskuudestaan toimikaudekseen.

Jos kunnanvaltuusto on määrätynlaisten asioiden osalta niin päättänyt taikka rakennuslautakunta tai sen puheenjohtaja sitä vaatii tahi osasto sen tarpeelliseksi katsoo, osaston on siirrettävä asia rakennuslautakunnan ratkaistavaksi.

115 §. Valtion varoista suoritetaan maalaiskunnalle avustusta yleiseen tarkoitukseen käytettävien alueiden lunastuskustannusten peittämiseen, milloin se kustannusten suuruuden ja kunnan vaikean taloudellisen aseman vuoksi katsotaan tarpeelliseksi.

12 Luku.

Asemakaava.

116 §. Valtioneuvosto voi kunnanvaltuuston esityksestä määrätä, että asemakaava on laadittava maalaiskuntaan tai sen määrättyyn osaan.

Erityisestä syystä valtioneuvosto voi peruuttaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen.

117 §. Kun 116 §:ssä mainittu määräys on annettu, sovelletaan siinä tarkoitettulla alueella vastaavasti, mitä kaupungista on säädetty tämän lain 5, 11, 12, 14 ja 16 §:ssä sekä II ja IV osastossa. Rakennuskielto on voi-

massa myös tontilla, josta osa kuuluu toiselle omistajalle. Tontinosan lunastamista koskevia säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta maalaiskunnan asemakaava-alueella.

Mitä on säädetty kaupunginvaltuustosta, kaupunginhallituksesta ja maistraatista, on tällöin vastaavasti voimassa kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta ja rakennuslautakunnasta.

Asemakaava-alueen suhteen on rakennuslautakunnasta vastaavasti voimassa, mitä edellä 114 §:ssä on säädetty.

118 §. Tontti erotetaan maalaiskunnan asemakaava-alueella itsenäiseksi tilaksi lohkomalla tai muulla maanmittaustoimituksella, niinkuin siitä erikseen on säädetty.

Edellä 46 §:n 2 momentissa säädettyä tontinmittausta vastaa maanmittaustoimitus, jossa yhteisen tien alue liitetään tontin alueen käsitteeseen tilaan, ja tontinomistajaa tämän tilan omistaja.

13 Luku.

Yleiskaava.

119 §. Milloin yleiskaava katsotaan maalaiskunnassa tarpeelliseksi, on soveltuvin osin noudatettava 4 luvun säännöksiä. Maalaiskunnan yleiskaavalla on samat oikeusvaikutukset kuin yleiskaavalla kaupungissa.

14 Luku.

Haja-asutus.

120 §. Maalaiskunnan alueella, jolle rakennuskaavaa tai asemakaavaa ei ole vahvistettu, rakennukset on sijoitettava sopivan välimatkan päähän toisistaan ja rakennuspaikan rajoista.

Rakennusta ei saa rakentaa viittä metriä lähemmäksi toisen omistamaa tai hallitsemaa maata, ellei omistaja ja se, jonka hallinnassa maa on, anna siihen lupaa, eikä kymmentä metriä lähemmäksi rakennusta, joka on toisen omistamalla tai hallitsemalla maalla. Kymmentä metriä korkeamman rakennuksen etäisyyden naapurin maasta tulee, jolleivät naapurit toisin sovi, olla vähintään yhtä pitkä kuin rakennuksen korkeus vähennettynä viidellä metrillä sekä etäisyyden naapurin rakennuksesta aina vähintään sama kuin korkeamman rakennuksen korkeus. Asetuksella voidaan tässä mainittuja etäisyyksiä pidentää sellaisten rakennusten osalta, jotka aiheuttavat huomattavaa palovaaraa naapurille.

Rakennusten etäisyyttä koskevista naapurien välisistä sopimuksista on voimassa, mitä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa (26/20) on säädetty.

121 §. Rakennuspaikan on oltava alaltaan vähintään 2 000 neliometriä sekä rakennuksen laatuun ja kokoon nähden muutoinkin riittävän suuri ja rakennuksen tarkoitukseen sovelias.

Rakennuslautakunta voi kuitenkin erityisestä syystä sallia rakentamisen pienemmällekin rakennuspaikalle, jos se on alaltaan vähintään 1 000 neliometriä.

122 §. Rakennus on rakennettava siten, että se lujuudeltaan, terveellisyydeltään, paloturvallisuudeltaan ja kauneudeltaan tyydyttää kohtuulliset vaatimukset.

Tulisijat, savuhormit ja muut palovaaralliset rakenteet sekä niihin välittömästi liittyvät rakennuksen osat on siten rakennettava, etteivät ne aiheuta palovaaraa.

123 §. Joka tilastaan myy rakennuspalstan, on velvollinen siitä ilmoittamaan rakennuslautakunnalle ja tarvittaessa esittämään palstoitusuunnitelman.

IV OSASTO.

Erinäisiä säännöksiä.

15 Luku.

Yleistä.

124 §. Rakennus on ympäristöineen pidettävä sellaisessa kunnossa, että se tyydyttää terveellisuuden, lujuuden ja paloturvallisuuden vaatimukset eikä aiheuta epäsiisteyttä tai rumenna ympäristöä.

Milloin rakennus paloturvallisuuden taikka terveellisuuden tai lujuuden kannalta on vaarallinen, saa kaupungissa maistraatti ja kauppalassa järjestysoikeus sekä maalaiskunnassa lääninhallitus määrätä rakennuksen korjattavaksi tai purettavaksi.

125 §. Ennen kuin rakennusjärjestys, kaava tai tonttijako hyväksytään, on ehdotus sillä tavoin, kuin asetuksella säädetään, pantava julkisesti nähtäväksi, ja niille, joiden etua tai oikeutta se saattaa koskea, on varttava tilaisuus tehdä ehdotusta vastaan muistutuksia.

Asetuksella säädetään myös asianomaisten kuulemisesta kaavaa tai tonttijakoa valmistettaessa.

Rakennusjärjestys, kaava, tonttijako ja rakennuskielto tulee voimaan, kun se on saatettu yleisesti tiedoksi sillä tavoin, kuin asetuksella säädetään.

126 §. Tässä laissa tarkoitettujen kaavojen ja palstoitusuunnitelmien pitää perustua asianmukaiseen karttaan.

127 §. Mitä on säädetty rakennusjärjestyksen, kaavan tai tonttijaon laatimisesta, on vastaavasti sovellettava myös niitä muutettaessa ja kumottaessa.

Vahvistaessaan seutukaavan, yleiskaavan tai asemakaavan taikka tonttijaon sisäasiainministeriö voi tehdä niihin oikaisunluonteisia korjauksia.

128 §. Jos alue, jolla on voimassa rakennuskaava, liitetään kaupunkiin, kaavaa on edelleen noudatettava, kunnes aluetta varten on vahvistettu asemakaava tai rakennuskaava on kumottu.

Edellä 1 momentissa säädetystä rakennuskaavan kumoamisesta on voimassa, mitä asemakaavasta on säädetty.

129 §. Rakennuskiellon estämättä saadaan suorittaa rakennustyö, jota koskeva lupa on annettu ennen kiellon voimaantuloa, mikäli lupaa ei muutoksenhaun johdosta kumota. Laki on sama, milloin ennen rakennuskiellon voimaantuloa on aloitettu rakennustyö, johon ei tarvita lupaa.

130 §. Uudisrakennukseksi on katsottava, paitsi kokonaan uutta rakennusta, myös lisärakennus. Uudisrakennusta koskevia säännöksiä on sovellettava myös uudestaan rakentamiseen sekä rakennuksen sisärakenteiden olennaiseen muuttamiseen ja muihin sellaisiin rakenteellisiin muutoksiin, jotka ovat uudestaan rakentamiseen verrattavat. Uudisrakennuksena ei kuitenkaan pidetä muutosta, joka on vähäinen rakennuksen arvoon verrattuna eikä muuta rakennuksen käyttötarkoitusta.

131 §. Rakennuksena ei pidetä vähäistä kevytrakenteista katosta, lavaa, kioskia, kioskia ja käymälää eikä muutakaan kevyttä rakennelmaa eikä myöskään koristukseksi tai muuhun tarkoitukseen tehtyä pienehköä laitosta niinkuin muisto- ja kuvapatsasta.

Tällaisen kevyen rakennelman ja pienehkön laitoksen saa rakentaa sellaisellekin alueelle, jolla on voimassa rakennuskielto tai rakentamisrajoitus, jollei sitä ole erityisesti kielletty rakennusjärjestyksessä tai kaavassa. Maistraatilla, järjestysvoimalla ja rakennuslautakunnalla on kuitenkin valta kieltää rakennelman tai laitoksen rakentaminen ja määrätä se poistettavaksi, milloin se ei lujuukseltaan, terveellisyydeltään, paloturvallisuudeltaan tai kauneudeltaan vastaa kohtuullisia vaatimuksia tahi milloin se haittaa liikennettä taikka ei sovellu ympäristöön.

132 §. Sisäasiainministeriöllä on kaupungin osalta ja lääninhallituksella maalaiskunnan osalta valta myöntää uudisrakennuksen rakentamista varten poikkeus rakentamista koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista tahi muista rajoituksista, milloin sen ei havaita tuottavan huomattavaa haittaa kaavoituksen toteuttamiselle tai asutuksen muulle järjestämiselle. Edellä 42 §:n 1 momentissa säädetystä rakentamisrajoituksesta ei saa kuitenkaan myöntää poikkeusta rakennuksen korkeuteen eikä kerrosten lukumäärään.

Maistraatilla, järjestysvoimalla ja rakennuslautakunnalla on valta antaa 1 momentissa sanotuin edellytyksin rakennuslupa, milloin on kysymys vähäisestä poikkeamisesta uudisrakennuksen rakentamista koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista tahi muista rajoituksista tahi tilapäisen uudisrakennuksen rakentamisesta enintään viiden vuoden ajaksi taikka 42 §:n 2 momentin 3 kohdassa mainituista tapauksista.

133 §. Kaupungissa sekä maalaiskunnan asemakaava- ja rakennuskaava-alueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajat ja haltijat ovat velvollisia sallimaan yleisten ja yksityisten viemärien, vesijohtojen, lennätin-, puhelin-, voima-, lämpö- ja valaistusjohtojen sekä muiden sellaisten johtojen sijoittamisen omistamilleen tonteille tahi muille alueille, milloin sitä ei voida muulla tavoin tyydyttävästi järjestää kohtuullisin kustannuksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla alueella on tontin, maan tai rakennuksen omistaja velvollinen sallimaan, että seinään, kattoon, porttiin tahi aitaan laitetaan kiinnikkeitä tahi tukia lennätin-, puhelin-, voima- ja valaistusjohtoja tahi muita sellaisia yleisiä tarpeita palvelevia laitteita varten.

Haitasta tahi vahingosta on suoritettava kohtuullinen korvaus, jonka määrää, jollei siitä sovita, kiinteistön sijaitsemispaikan tuomioistuim.

134 §. Tontin tahi muun kiinteistön omistaja ja haltija on velvollinen sallimaan kaavoituksesta tahi tonttijaosta aiheutuvien töiden suorittamisen alueellaan. Toimituksessa asetettua merkkiä ei saa luvatta poistaa, siirtää tahi vahingoittaa.

Jollei merkkejä ole tarkoitettu ainoastaan lyhytaikaisiksi, ne on sijoitettava rakennukseen tahi aitaan taikka maahan mahdollisuuden mukaan siten, etteivät ne haittaa omaisuuden tavanmukaista käyttämistä eivätkä aiheuta rumennusta, joka voidaan kohtuullisin kustannuksin välttää.

135 §. Jos jotakin aluetta on sen sijainnin, luonnonkauneuden tahi erikoisten luonnonsuhteiden tahi historiallisesti tahi taiteellisesti arvokkaiden

muistojen, esineiden tai rakennusten takia taikka muusta niihin verrattavasta syystä erityisesti suojeltava, voidaan kaavassa antaa tarpeellisia määräyksiä.

Milloin määräystä ei voida antaa sen vuoksi, että se on maanomistajalle kohtuuton, voi valtioneuvosto antaa kunnalle luvan pakkolunastaa alueen.

136 §. Rakennuttajan suoritettavat maksut rakennustyön valvonnasta hyväksyy kunnallisvaltuusto, jonka päätös on alistettava kaupungissa sisäasiainministeriön ja maalaiskunnassa lääninhallituksen vahvistettavaksi.

137 §. Maalaiskunnalle suoritetaan valtion varoista avustusta rakentamisen neuvonnan ja valvonnan kustannuksiin.

16 Luku.

Muutoksenhaku.

138 §. Tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten taikka määräysten perusteella annettua päätöksestä saa valittaa lääninhallitukselle, maistraatin ja järjestysoikeuden päätöksestä 14 päivän sekä rakennuslautakunnan päätöksestä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Valitusoikeus on sillä, jonka oikeutta päätös välittömästi koskee, ja viereisen tai vastapäätä olevan tontin tahii rakennuspaikan haltijalla sekä kunnalla.

139 §. Lääninhallituksen päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

140 §. Maistraatin, järjestysoikeuden ja rakennuslautakunnan päätös rakennuslupa-asiassa sekä lääninhallituksen päätös rakennuslupaa, rakennusjärjestyksen tai rakennuskaavan vahvistamista tahii rakennuskieltoa taikka lupaa, jota tarkoitetaan 5 ja 132 §:ssä, koskevassa asiassa, samoin kuin sisäasiainministeriön päätös, joka perustuu tähän lakiin tai sen nojalla annettuihin määräyksiin, on annettava julkisanon jälkeen, ja päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

141 §. Rakennusjärjestyksen, kaavan ja tonttijaon vahvistamista sekä rakennuskieltoa ja rakennuslupaa koskevassa päätöksessä voidaan määrätä, että sitä on noudatettava, ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomaisen saa kuitenkin kieltää täytäntöön panemisen.

Laki on sama 124 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä sekä 144 §:ssä mainitusta päätöksestä, joka tarkoittaa paloturvallisuuden, lujouden tai terveellisuuden kannalta vaarallisen niskoittelun estämistä.

142 §. Lääninhallituksessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa voidaan tämän lain soveltamista koskevassa asiassa toimittaa suullinen kuuleminen sekä kuulemalla valallisesti todistajia ja totuusvakuutuksen nojalla asianosaista. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa sen toimittavat oikeuden määräämä jäsen puheenjohtajana ja asian esittelijä.

17 Luku.

Pakkokeinot ja rangaistus.

143 §. Milloin rakennusjärjestyksen, asemakaavan tai tonttijaon laatiminen taikka niiden tai yleiskaavan muuttaminen katsotaan tarpeelliseksi, voi sisäasiainministeriö asettaa kaupungille määrääjän, jonka kuules-

sa sitä koskeva päätös on alistettava ministeriön vahvistettavaksi. Jos kaupunki ei noudata määräystä, ministeriö voi ryhtyä toimenpiteisiin kaupungin velvoittamiseksi siihen uhkasakolla.

Laki on sama, milloin seutukaavaliitto ei ryhdy toimenpiteisiin seutukaavan laatimiseksi tai muuttamiseksi.

Jollei kaupunki asianmukaisesti täytä kadun rakentamisvelvollisuuttaan tai luovuta rakennettua katua yleiseen käyttöön, lääninhallituksella on valta velvoittaa kaupunki siihen uhkasakolla. Jos kaupunki 79 §:n mukaan joutuu rakentamaan katuja niin paljon, että siitä aiheutuu kaupungin taloudelle kohtuutonta rasitusta, voi lääninhallitus antaa lyykäystä niiden katujen rakentamisessa, joiden rakentamisen siirtymisestä aiheutuu vähimmin haittaa.

144 §. Milloin joku rakentaa uudisrakennuksen tai ryhtyy muuhun toimenpiteeseen vastoin tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja kieltoja tai määräyksiä taikka muutoin niskoittelee niiden mukaisten velvollisuuksiensa täyttämässä, on kaupungissa maistraatin ja kauppalaissa järjestysoikeuden sekä maalaiskunnassa lääninhallituksen pakotettava niskoittelija noudattamaan määräyksiä, poistamaan tai muuttamaan tehty työ ja täyttämään velvollisuutensa uhkasakolla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella (teettämisuhkka). Erityisestä syystä voidaan kuitenkin, milloin virhe on vähäinen, olla ryhtymättä mainittuihin toimenpiteisiin.

Teettämishallalla suoritettun työn kustannukset maksetaan etukäteen kunnan varoista ja peritään niskoittlevalta siinä järjestyksessä, kuin julkisten saatavain ulosotosta on säädetty.

145 §. Milloin rakennustyö aloitetaan ilman lupaa tai vastoin lupaa taikka sitä ryhdytään suorittamaan noudattamatta tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja kieltoja tai määräyksiä, maistraatilla, järjestysoikeudella, rakennuslautakunnalla ja niiden määräämällä rakennustyön valvojalla on valta sulkeamalla tai sinetöimällä työpaikka, asettamalla esteitä, järjestämällä vahdinpito, katkaisemalla johdot tai muulla sopivalla toimenpiteellä keskeyttää työ. Toimenpiteestä on rakennuslautakunnan ja sen määräämän valvojan viivytyksettä ilmoitettava lääninhallitukselle sekä maistraatin määräämän valvojan maistraatille ja järjestysoikeuden määräämän valvojan järjestysoikeudelle, ja on toimenpide heti peruutettava, jos lääninhallitus, maistraatti tai järjestysoikeus niin määrää.

Poliisiviranomainen on velvollinen antamaan 1 momentissa mainituissa tapauksissa virka-apua.

146. Sitä, joka rakentaa uudisrakennuksen tai ryhtyy muuhun toimenpiteeseen vastoin tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä, rangaistakoon sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella. Jos toimenpiteestä aiheutuu vakavaa vaaraa toisen hengelle, terveydelle tai omaisuudelle tahi jos asianhaarat muutoin ovat erittäin raskauttavat, olkoon rangaistus vähintään 50 päiväsakkoa tai vankeutta enintään yksi vuosi.

Rangaistukseen tämän pykälän nojalla tuomitaan yleisessä tuomioistuimessa.

18 Luku.

Siirtymäsäännöksiä.

147 §. Tämän lain säännösten estämättä rakennustyö saadaan suorittaa

ennen lain voimaantuloa annetun rakennusluvan nojalla, mikäli sitä ei muutoksenhaun johdosta kumota.

148 §. Maahan, joka tämän lain tullessa voimaan on asemakaavan mukaan katumaata ja joka on tämän lain mukaan katsottava katualueeksi, on sovellettava tämän lain katualueen luovuttamista, lunastamista ja korvausta koskevia säännöksiä, mikäli kaupungin ei sitä omista tai sen lunastamista ei ole vielä pantu vireille. Milloin tontinomistajan ei ole katsottava täyttäneen asemakaavalaissa tarkoitettua katumaata koskevaa korvausvelvollisuutta, pidetään tämän lain voimaan tullessa olevaa asemakaavaa sellaisena, kuin edellä 47 §:n 1 momentissa säädetään. Tontinomistajan velvollisuus suorittaa korvausta katumaasta, joka on joutunut tai joutuu kaupungille aikaisemman lain mukaan, on ratkaistava ennen tätä lakia voimassa olleiden säännösten nojalla.

Tontinomistajan velvollisuus suorittaa korvausta kadun tai viemärin rakentamiskustannuksista on ratkaistava aikaisempien säännösten mukaan, milloin sisäasiainministeriö on ennen tämän lain voimaantuloa tekemällään päätöksellä, joka saa lainvoiman, vahvistanut tontinomistajan korvausvelvollisuutta koskevan päätöksen ja ministeriön päätöksessä tarkoitettut kadut on ennen tämän lain voimaantuloa luovutettu yleiseen käyttöön tai ministeriön päätöksessä tarkoitettut viemärit rakennettu. Korvauksesta on kuitenkin tällöin voimassa tämän lain 90 §:n 1 ja 2 momentin, 91 §:n 1 ja 2 momentin sekä 92 §:n 3 ja 4 momentin säännökset.

Milloin katu, joka on ennen tämän lain voimaantuloa luovutettu yleiseen käyttöön, on sorapäälysteinen ja se kestopäälystetään tai kentäkivillä päälystetty katu uudelleen päälystetään ajanmukaisella kestopäälysteellä tahi kadun kestopäälyste muutoin siihen verrattavalla tavalla muutetaan huomattavasti korkealuokkaisemmaksi, tontinomistajan on suoritettava korvausta kadun kestopäälystämisestä 86 §:n 2 momentin ja muutokin tämän lain mukaan.

Milloin korvausvelvollisuudesta on sovittu ennen tämän lain voimaantuloa, noudatettakoon sopimusta.

Velvollisuutta suorittaa korvausta kadun tai viemärin rakentamisesta ei tontinomistajalla ole, 3 momentissa tarkoitettua kestopäälystämistä lukuun ottamatta, sellaisen tontin osalta, jonka kaupunki on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut, eikä sellaisen tontin osalta, jonka kohdalla oleva katu on ennen 1 päivää tammikuuta 1932 saatettu paikkakunnan liikennetarvetta tyydyttävään kuntoon, eikä myöskään sellaisen tontin osalta, johon nähden kaupungin oikeus korvauksen saamiseen on asemakaavalain säännösten mukaan rauennut.

149 §. Pakkolunastuksen toimeenpanossa tai tontinosan lunastamista tahi katumaan arvon korvaamista koskevassa oikeudenkäynnissä, joka on vireillä tämän lain tullessa voimaan, on edelleen sovellettava aikaisemman lainsäädännön korvauserusteita ja menettelyä koskevia säännöksiä.

Jos asemakaavaa tai tonttijakoa koskeva asia on sisäasiainministeriössä vireillä, on ministeriön kussakin tapauksessa määrättävä, onko ja missä kohdin tätä lakia asian käsittelyssä noudatettava. Samoin on lääninhallituksen kussakin tapauksessa määrättävä, onko ja missä kohdin tätä lakia noudatettava vireillä olevan rakennussuunnitelman käsittelyssä.

Jos alue on rakennussäännön (41/31) mukaan julistettu vanhaksi kaupunginosaksi, siihen on tämän lain voimaan tultua sovellettava 135 §:n säännöksiä.

150 §. Tämän lain tultua voimaan rakennussuunnitelma on voimassa rakennuskaavana. Asemakaavan- ja rakennussuunnitelmantakaiset määräykset ovat voimassa enintään viisi vuotta lain voimaantulosta. Ennen lain voimaantuloa annettu rakennuskielto on edelleen noudatettavana päätöksessä määrätyn ajan.

151 §. Tarkemmat määräykset rakentamisesta, rakennusluvasta ja luvasta muuhun rakentamistoimenpiteeseen sekä rakennustoimen valvonasta samoin kuin muutoinkin tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

Asetuksella säädetään myös rakennusrasitteita koskevasta menettelystä sekä tontinomistajan velvollisuudesta uudisrakennusta rakennettaessa järjestää autojen säilytys- tai pysäköimispaikkoja tontin ja sille tulevien rakennusten käyttötarkoitusta vastaava määrä.

Loma-alueen osalta voidaan antaa erityisiä määräyksiä, Loma-alueella tarkoitetaan seutukaavassa, yleiskaavassa, asemakaavassa, rakennuskaavassa tai 13 §:ssä tarkoitettussa rakennusjärjestyksessä loma-alueeksi määrättyä aluetta.

152 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1959, ja sillä kumotaan 24 päivänä huhtikuuta 1931 annettu asemakaavalaki (145/31) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, lukuun ottamatta sen 45-55 §:ää ja 73 §:n 5, 6 ja 7 momenttia, sekä rakentamisesta maaseudulla 6 päivänä heinäkuuta 1945 annettu laki (683/45), lukuun ottamatta sen 6 §:n 2 momenttia ja 15 §:n 2 momenttia.

Kaupपालaan, joka tämän lain tullessa voimaan kuuluu maalaiskuntaan, on sovellettava, mitä maalaiskunnasta on säädetty, kuitenkin siten, että rakennuslautakuntana toimii järjestysoikeus.

111. LAKI ERÄISTÄ NAAPURUUSSUHTEISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu elokuun 16 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 371/58)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 633, 1931:22 sekä 1938:26 ja 45)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan eräistä naapuruussuhteista 13 päivänä helmikuuta 1920 annetun lain (26/20) 1 §, sellaisena kuin se on 16 päivänä kesäkuuta 1938 annetussa laissa (245/38), ja muutetaan lain 2, 7, 14, 18 ja 19 §, sellaisina kuin 2 ja 7 § ovat muutettuina sanotussa laissa, 14 § 24 päivänä huhtikuuta 1931 annetussa laissa (147/31) ja 19 § 18 päivänä maaliskuuta 1938 annetussa laissa (123/38), näin kuuluviksi:

2 §. Puutavara- tai muuta helposti syttyvää ainevarastoa, joka on aiottu pitkähkön aikaa paikalla säilytettäväksi, ja tuulimyllyä älköön maalla ilman naapurin lupaa sijoitettako viittätoista metriä lähemmäksi hänen maataan eikä myöskään kolmeakymmentä metriä lähemmäksi hänen puutarhaansa, pihamaataan, vuokratonttiaan tahi omalla maalla olevaa rakennustaan. Sellaisia varastoja ei myöskään saa sijoittaa kahtakymmentä metriä lähemmäksi toisiaan.

Jos tuulimyllyn tai 1 momentissa tarkoitettun ainevaraston ja naapurin maan tahi rakennuksen välillä on toinen rakennus, voi naapuri vaatia 1 momentissa mainittua välimatkaa jatkettavaksi välillä olevan rakennuksen maataan tahi rakennustaan kohti olevan pituuden puolella määrällä.

Jos naapuruussuhde on syntynyt vasta sen jälkeen, kun tuulimylly tai ainevarasto jo oli valmiina tai tekeillä taikka varasto otettu käyttöön, älköön naapurilla olko oikeutta tämän pykälän nojalla vaatia niitä purettaviksi, siirrettäviksi tai poistettaviksi.

7 §. Sopimus, jolla on myönnetty poikkeaminen rakennuksen etäisyyttä toisen hallitsemasta tai omistamasta maasta tai rakennuksesta koskevista säännöksistä tahi 2 tai 5 §:n säännöksistä taikka oikeus tehdä ikkuna tai muu valoaukko toisiin, kuin paikkakunnan rakennusjärjestyksessä on määrätty, älköön lakatko olemassa voimassa, vaikka rakennus tai laitos, jota sopimus tarkoittaa, häviäisi tulipalossa tai muun ylivoimaisen tapahtuman johdosta, jos kohtuullisessa ajassa pääasiallisesti samantyyppinen rakennus tai laitos rakennetaan sen sijalle.

14 §. Jos rakennus on niin rakennettu, että se osaksi on toisen maalla taikka lähempänä sitä, kuin lain, asetuksen tai rakennusjärjestyksen taikka asema- tai rakennuskaavan mukaan on sallittu, eikä rakentaminen

ole tapahtunut vastoin parempaa tietoa taikka törkeästä huolimattomuudesta, olkoon naapuri, joka ei, sen jälkeen kun on alettu rakentaa rajan yli taikka lähemmäksi, kuin edellä on mainittu, viipymättä sitä vastaan ole tehnyt huomautusta, selvollinen sallimaan rakennuksen jäämisen paikoilleen, milloin sen purkaminen, toisenlaiseksi rakentaminen taikka muuttaminen aiheuttaisi naapurille johtuvaan haittaan ja rakennuksen arvoon nähden suhteettoman suurta vahinkoa.

Siitä oikeutensa loukkaamisesta, jota naapuri kärsii, tulee hänen kuitenkin, niin kauan kuin sitä kestää, saada korvaus, joka on suoritettava vuotuisena kiinteistöstä menevänä maksuna ja jonka etuoikeudesta on voimassa, mitä julkisoikeudellisten suoritusten etuoikeudesta on säädetty. Maksun suuruuden vahvistaa tuomioistuin varattuaan, milloin katsoo sen tarpeelliseksi, niille henkilöille, joiden saatavista kysymyksessä olevat kiinteistöt ehkä ovat kiinnityksen nojalla panttina, tilaisuuden antaa asiasta lausumansa. Sitten kun maksu on vahvistettu, on siitä tuomioistuimen toimesta tehtävä merkintä ulosmitattujen kiinteistöjen luetteloon.

Vahvistettu maksu olkoon voimassa kymmenen vuotta, niin myös senkin jälkeen, kunnes se jonkun asianosaisen hakemuksesta uudestaan määrätään.

18 §. Jos joku tahtoo perustaa laitoksen sellaisen toiminnan harjoittamista varten taikka pitää sellaista varastoa, joka voi aiheuttaa 17 §:ssä mainittua kohtuutonta rasitusta, hankkikoon kaupungissa maistraatin, kauppalassa järjestysoikeuden ja maalaiskunnassa rakennuslautakunnan päätöksen siitä, kuinka lähelle naapurin maata laitos saadaan perustaa tai varasto sijoittaa. Anomukseen on liitettävä tarpeelliset tiedot laitoksen tai varaston laadusta ja laajuudesta sekä kuinka laitoksen liikettä on aiottu harjoittaa. Sama olkoon laki, jos joku haluaa muuttaa tai laajentaa laitosta tai sen käyttöä tai varastoa sellaisella tavalla, ettei aikaisempia edellytyksiä paikkaan nähden enää ole olemassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia on maistraatin, järjestysoikeuden tai rakennuslautakunnan lausuntoineen toimitettava lääninhallituksen käsiteltäväksi, jos laitos saattaa tuottaa rasitusta laajalle alueelle taikka sellaista laitosta ylipäänsä ilman lääninhallituksen lupaa ei saa perustaa.

19 §. Ennen kuin päätös annetaan asiassa, josta 18 §:ssä on mainittu, on hakijan kustannuksella pidettävä paikalliskatselmus. Katselmukseen on kutsuttava naapuri, joka omistaa välittömästi vieressä olevan maan, ja on siitä kuulutuksella, joka on ilmoitettava sillä tavoin, kuin kunnallisten kuulutusten ilmoittamisesta paikkakunnalla on määrätty, tieto annettava muille, jotka lähistössä omistavat tai nautintaoikeudella hallitsevat maata tai huoneistoa. Jos asia on toimitettu lääninhallituksen käsiteltäväksi ja anomuksen harkitaan koskevan muunkin kunnan aluetta, on sen maistraattia, järjestysoikeutta tai rakennuslautakuntaa kuultava.

Mitä edellä on säädetty, sovellettakoon, kun lupaa laitoksen perustamiseen on lääninhallitukselta haettu.

Tutkittaessa 1 momentissa mainittua anomusta on myös otettava huomioon, onko paikka luonnonsuhteitten taikka muiden syiden takia erityisen sovelias laitoksen perustamiseen, niin myös, onko sellainen laitos jo ennestään paikkakunnalla olemassa. Jos asian arvostelemiseksi erityinen selvitys on tarpeen, hankittakoon se hakijan kustannuksella.

Maistraatin, järjestysoikeuden, rakennuslautakunnan ja läänin-

hallituksen päätökseen haetaan muutosta niinkuin niiden päätökseen rakennuslupaa koskevassa asiassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1959.

---

112. HELSINGIN TAKSILIKENTEEJÄRJESTYSOHJEET.

Maistraatin vahvistamat elokuun 19 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1949:7, 1952:81 ja 1954:121)

Yleisiä määräyksiä.

1 §. Harjoitettaessa Helsingin kaupungissa ammattimaista tilausliikennettä henkilöautoilla on muiden voimassa olevien säännösten lisäksi noudatettava näiden järjestysohjeiden määräyksiä.

2 §. Näissä järjestysohjeissa tarkoitetaan:

a) liikenteenharjoittajalla liikenneluvan haltijaa, jonka vastuulla ja lukuun Helsingin kaupungissa harjoitetaan tilausliikennettä yhdellä tai useammalla henkilöautolla;

b) kuljettajalla sitä, joka kuljettaa edellä mainitussa liikenteessä käytettävää henkilöautoa; ja

c) autolla sellaista henkilöautoa (taksiautoa), jota käytetään tilausliikenteessä Helsingin kaupungissa.

3 §. 1. Ennen auton liikenteeseen ottamista hankkikoon liikenteenharjoittaja auton rekisteriotteeseen ja liikennelupaan poliisin todistuksen siitä, että autoa saadaan käyttää tilausliikenteessä Helsingin kaupungissa, sekä esittääköön poliisille selvityksen, että maistraatille on tehty elinkeinoilmoitus.

2. Kun auto poistetaan tilausliikenteestä, on edellä 1 momentissa mainitut merkinnät esitettävä poliisin mitätöitäviksi.

4 §. Liikenteenharjoittajan, joka käyttää tilausliikenteessä tilapäisesti toista kuljettajana, on päivittäin tehtävä sellaisia muistiinpanoja, joista käy selville, kuka milloinkin on ajanut hänen autoaan. Nämä muistiinpanot on säilytettävä vähintään vuoden ajan ja vaadittaessa esitettävä poliisille.

Kuljettajaa koskevia määräyksiä.

5 §. 1. Kuljettajana saa toimia vain henkilö, jolla on Helsingin poliisilaitoksen antama asianmukainen ajolupa.

2. Kuljettajalle, joka esittää edellä 1 momentissa mainitun ajoluvan, antaa joko poliisi tai paikallinen liikenteenharjoittajain rekisteröity yhdistys maistraatin vahvistaman mallin mukaisen lakkimerkin.

3. Lakkimerkkiään kuljettaja ei saa tilapäisestikään luovuttaa toiselle henkilölle.

6 §. Kuljettajalla tulee toimessa ollessaan olla maistraatin vahvistaman mallin mukainen puku ja lakkimerkki. Puvun tulee olla siisti.

7 §. 1. Kuljettajalla tulee olla mukanaan nämä järjestysohjeet ja taksapäätös. Ne on pyynnöstä näytettävä kyydittävälle.

2. Jos ajomaksusta syntyy erimielisyyttä, on kuljettaja velvollinen kyydittävän vaatimuksesta ajamaan poliisi-asemalle. Jos kuljettaja oli väärässä, ei hänellä ole oikeutta saada maksua matkasta poliisi-asemalle, ja hän on velvollinen ajamaan kyydittävän alunperin sovittuun määräraikkaan.

8 §. Kuljettaja on velvollinen:

- a) esiintymään kohteliaasti kyydittävää kohtaan;
- b) auttamaan kyydittävän tavaroiden autoon sijoittamisessa ja niiden autosta purkamisessa;
- c) kyydittävän mahdollisesti hetkeksi poistuessa autosta valvomaan, ettei kyydittävän tavaroita häviä tai vahingoitu;
- d) heti kyydittävän poistuttua autosta tarkastamaan, onko autoon unohtunut tavaroita, sekä viivyttelämättä toimittamaan unohdetut tavarat poliisille tai, jos on mahdollista, palauttamaan ne omistajalleen;
- e) autoasemalla oleskelemaan autossa tai sen vierellä, huolehtimaan järjestyksestä asemalla, valvomaan, etteivät asiaan kuulumattomat oleskele autoissa, sekä tilapäisesti poistuessaan asemalta jättämään autonsa jonkun toisen kuljettajan valvontaan, jolloin asemalta ei kuitenkaan saa yht aikaa poistua enempää kuin puolet siellä kulloinkin autoineen olevasta kuljettajamäärästä;

- f) autonsa luota poistuessaan pysäyttämään moottorin;
- g) autoasemalla, asiakkaan erityisestä syystä pyytessä, ottamaan kyydittäviä riippumatta paikastaan autojonossa;
- h) ehdottomasti noudattamaan poliisin antamia määräyksiä ja ohjeita; sekä

i) noudattamaan paikallisen liikenteenharjoittajain yhdistyksen mahdollisesti asettaman liikenteen valvojan valtuuksiansa rajoissa antamia liikenteen hoitoa koskevia ohjeita ja määräyksiä.

9 §. Kuljettaja ei saa:

- a) kyydittävän luvatta sallia kenenkään muun seurata autossa mukana;
- b) matkalla luovuttaa auton kuljettamista toiselle;
- c) autoasemalla taikka muilla yleisillä paikoilla kokoontua muiden kuljettajien kanssa ryhmiin taikka muulla tavoin herättää huomiota tai pahennusta;
- d) ajovuorossa ollessaan nauttia väkijuomia eikä pitää niitä mukanaan;
- e) ajovuorossa ollessaan toimia apuna väkijuomien tai irtolaisnaisten hankkimisessa taikka muussa yleisen siveellisuuden vastaisessa toiminnassa; sekä
- f) kieltäytyä ottamasta ajon alkaessa tai matkan varrella kyydittävän vaatimuksesta lisää henkilöitä autoon, paitsi milloin kysymyksessä on edellä e) kohdassa tai jäljempänä 13 §:n 3 momentissa mainittu tapaus.

10 §. Milloin matkan aikana autoon tulee lisää tai siitä poistuu kyydittäviä, on taksamittari asetettava voimassa olevaa taksapäätöstä noudattaen autossa kulloinkin olevan matkustajaluvun mukaisesti. Tällaisestakin matkasta saadaan periä vain yksi pohjamaksu.

11 §. Kuljettaja saa perättäisen kahdenkymmenenneljän tunnin aikana olla ajossa enintään kaksitoista tuntia, odotusajat mukaan luettuna.

12 §. Kuljettaja on velvollinen maistraatin vahvistaman taksan mukaisesta maksusta kuljettamaan kyydittävän tavaroita, jos ne sopivasti voidaan sijoittaa autoon eikä kyseessä ole varsinainen tavarankuljetus.

13 §. 1. Kuljettajalla on oikeus kieltäytyä ajosta:

- a) kun hänet on aikaisemmin tilattu samaksi ajaksi;
- b) kun hän on matkalla kotiinsa;
- c) kun henkilö, joka haluaa käyttää autoa, on ilmeisesti juopuneena tai ilmeisesti tarttuvaa tautia sairastava tahi likaisuudellaan tai muusta sellaisesta syystä voi aiheuttaa auton likaantumisen, jollei kyyditsemistä vaadi poliisi tällaisten henkilöiden kuljettamiseksi; sekä
- d) kun hän voi näyttää muun pätevän esteen.

2. Poliisiin vaatimasta kuljetuksesta on kuljettajan esitettävä vaatimus ajomaksusta sekä mahdollisista kustannuksista ja vahingosta aiheutuvasta korvauksesta poliisille kyyditsemistä lähinnä seuraavan vuorokauden kuluessa, jollei niitä kyydittävän toimesta heti makseta.

3. Kuljettaja ei ole velvollinen:

- a) ottamaan kuljetettavakseen useampia henkilöitä kuin auton rekisteröity henkilöluku edellyttää; eikä
- b) toimittamaan kyyditsemistä kaupunkialueen ulkopuolelle Helsingin lentoasemaa lukuunottamatta.

14 §. Kuljettajan, jonka autossa on ulapuhelin, tulee ulapuhelimien käytöstä annettujen muiden määräysten lisäksi noudattaa seuraavaa:

a) Yhteyttä keskukseseen otettaessa on aina ilmoitettava auton järjestysnumero.

b) Asiaton keskustelu ja sopimaton kielenkäyttö ulapuhelinliikenteessä on kielletty.

c) Tilauskeskuksen antamaan I kutsuun saavat vastata ainoastaan ne ajovuorossa olevat autot, jotka ennättävät annettuun osoitteeseen 0-2 minuutissa sekä II kutsuun ne, jotka ennättävät osoitteeseen 2-4 minuutissa.

d) Ulapuhelin on suljettava, jos autossa oleva kyydittävä sitä vaatii.

Taksiautoa koskevia määräyksiä.

15 §. 1. Autoa ei saa käyttää tilausliikenteessä ennen kuin poliisilaitos on sen hyväksynyt. Tilausliikenteeseen hyväksyttävän auton tulee olla rekisteröity vähintään viidelle hengelle ja tulee siinä olla riittävän väljä tila matkustajille sekä mahdollisuudet matkatavarain kuljetukseen. Jos auton ei enää katsota täyttävän tilausliikenteessä käytettävälle autolle kulloinkin asetettavia vaatimuksia, voi poliisi määrätä auton poistettavaksi tilausliikenteestä.

2. Auton tulee olla ulkoa ja sisältä puhdas ja siisti sekä varustettu maistraatin hyväksymän mallin mukaisella taksamittarilla, joka on yhdistettävä, mikäli auton rakenne ei aseta voittamattomia esteitä, suoraan vaihdelaatikkoon tai kardaniakseliin sekä sijoitettava autoon siten, että maksunosoittaja on helposti kyydittävän nähtävänä. Mittari on suljettava ja kiinnitettävä autoon katsastusmiehen lyijykeellä. Mittarin taulukko on matkustajia kuljetettaessa pimeän aikana pidettävä valaistuna.

3. Auton takaosassa, oikealla puolella, joko takapuskuriin tai muuhun sopivaan paikkaan kiinnitettynä, tulee olla 12 x 16 senttimetrin suuruinen poliisin hyväksymän mallin mukainen ajovuorolaatta, jossa on 5 senttimetrin korkuisin numeroin auton järjestysnumero sekä 3, 5

senttimetrin korkuisin numeroin auton ryhmänumero. Ajovuorolaattojen vaihtaminen autosta toiseen on kielletty.

16 §. Liikenteenharjoittajan tulee saapua autoineen niihin tarkastuksiin, joita poliisi toimeenpanee näiden järjestysohjeiden noudattamisen valvomista varten.

Erinäisiä määräyksiä.

17 §. 1. Kuljettaja saa odottaa kyydittäviä vain autoasemalla. Ajovuorossa olevan vapaan auton pysäyttäminen autoaseman läheisyyteen siinä pääsyä odottamaan on kielletty.

2. Jos joinakin vuorokauden aikoina tai joissakin tilaisuuksissa tulee tai näyttää tulevan puutetta autoista, poliisi voi sallia tarpeelliseksi katsomansa määrän autoja määräämillään paikoilla ja määrättyinä aikana odottaa kyydittäviä, ja tulee kuljettajien tällöin noudattaa poliisin antamia ohjeita.

18 §. Autot jaetaan ajovuoroihin, joista poliisi päättää hankittuaan lausunnon paikalliselta liikenteenharjoittajain yhdistykseltä.

19 §. 1. Näiden järjestysohjeiden rikkomisesta rangaistaan, ellei laissa tai asetuksessa ole erityistä rangaistusta määrätty, varoituksella tai enintään viidelläkymmenellä päiväsakolla.

2. Vähäisestä rikkomuksesta, jollei se ole toistuva, älköön syytettä nostettako, vaan huomauttakoon poliisi asianomaiselle hänen virheellisestä menettelystään.

20 §. Nämä järjestysohjeet tulevat voimaan syyskuun 15 päivänä 1958 ja niillä kumotaan maistraatin tammikuun 8 päivänä 1949 vahvistamat järjestysohjeet Helsingin kaupungissa henkilöautoilla harjoitettavaa ammattimaista alueliikennettä varten niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

113. HELSINGIN KAUPUNGIN SAIRAALATOIMEN OHJESÄÄNTÖ.

Lääkintöhallituksen vahvistama elokuun 22 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä maaliskuun 26 p:nä 1958)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1925:55, 1947:6 ja 1949:47)

1 Luku.

Sairaalahallinto.

Sairaalahallinto.

1 §. Helsingin kaupungin sairaalahallinto huolehtii sairaanhoitoa koskevan lainsäädännön ja tämän ohjesäännön määräysten mukaisesti kunnallisesta sairaanhoidosta sekä siihen liittyvästä sairaanhoitajien koulutuksesta.

2 §. Hallintokuntaan kuuluu yhdeksän kaupunginvaltuuston vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joista valtuusto määrää yhden puheenjohtajaksi, sekä ensimmäinen kaupunginlääkäri hallintokunnan itseoikeutettuna jäsenenä.

Hallintokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa päättymistä, valitaan toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

3 §. Hallintokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estyneinä olemasta kokouksessa saapuvilla valitaan tilapäinen puheenjohtaja kokousta varten.

Hallintokunta on päätösvaltainen, kun vähintään kuusi jäsentä, puheenjohtaja näihin luettuna, on saapuvilla.

4 §. Hallintokunnan kokouksista pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä, milloin erimielisyyksiä on ilmennyt, kokouksessa tehdyt ehdotukset ja tapahtuneet äänestykset.

Pöytäkirja tarkistetaan hallintokunnan määräämällä tavalla kunnallislain 29 §:n säännösten mukaisesti.

5 §. Hallintokunnan kokouksista samoin kuin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on kaupunginhallituksen määräämällä tavalla hyvissä ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle, asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle ja hallintokunnan kokouksiin määrätyle kaupunginhallituksen edustajalle.

Päätökseen nähden, joka saatetaan ottaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi, on hallintokunnan noudatettava, mitä kunnallislaisissa on säädetty ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä määrätty.

6 §. Hallintokunnan tehtävänä on:

- 1) huolehtia, että hallintokunnan alaisia sairaaloita ja muita laitok-

sia hoidetaan lakien ja asetusten sekä tämän ohjesäännön mukaisesti sekä vahvistettuja johtosääntöjä ja annettuja määräyksiä noudattaen;

2) seurata niiden laitosten, joissa kaupungilla on sopimuksen perusteella käytettävään hoitopaikkoja, toimintaa;

3) valvoa sairaalain ja muiden lautakunnan alaisten laitosten yleistä hallintoa ja taloudenhoitoa;

4) valvoa, että myönnettyjä määrärahoja käytetään tarkoituksen mukaisesti ja annettuja määräyksiä noudattaen;

5) valvoa, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilyttämisessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventoinnissa sekä kiinteistö- ja irtaimistoluetteloiden laadinnassa noudatetaan kaupungin tilisäännön ja tämän ohjesäännön määräyksiä;

6) antaa ohjeita hankintojen suorittamisesta sekä vahvistaa vähintään kerran vuodessa se ylin raja, mihin sairaalatoimen toimitusjohtajan, sairaalain johtajien sekä taloudenhoitajien omalla vastuullaan suoritettavien hankintojen arvo tai määrä saa kerrallaan nousta, sekä päättää tämän rajan ylittävien hankintojen suorittamisesta;

7) tehdä esitykset sairaala- ja poliklinikkamaksuiksi;

8) vahvistaa sairaalain ruokajärjestys ja järjestyssäännöt;

9) tehdä tarvittaessa tilapäisiä muutoksia potilaiden jaoittelussa sairaalain sekä myös niiden osastoryhmien kesken;

10) käsitellä sairaalain uudis- ja lisärakennuksia sekä korjauksia koskevia kysymyksiä;

11) hyväksyä ja määrääaikana lähettää kaupunginhallitukselle ehdotus lautakunnan ja sen alaisten sairaalain ja muiden laitosten talousarvioiksi seuraavaa varainhoitovuotta varten;

12) lähettää kaupunginhallitukselle, terveydenhoitolautakunnalle ja lääkintöhallitukselle vuosittain kertomus omasta ja alaistensa sairaalain ja muiden laitosten toiminnasta;

13) määrätä kuka tai kutka ovat oikeutetut kamreerin asemasta tai hänen ohellaan antamaan maksumääräyksiä lautakunnan puolesta sekä ilmoittaa vuosittain näiden henkilöiden nimet revisiovirastolle, rahatoimistolle sekä sairaalaviraston tiliosastolle;

14) antaa valtion ja kaupungin viranomaisille lausuntoja ja selvityksiä, joita lautakunnalta pyydetään tai joiden antaminen muutoin kuuluu sen tehtäviin;

15) ilmoittaa lääkärin vaalista lääkintöhallitukselle sekä hankkia valtionavun saantiin oikeutetun sairaalan lääkärin virkaan valitulle lääkintöhallituksen määräys siihen sekä mielisairaalan ylihoitajan ottamiselle lääkintöhallituksen hyväksyminen;

16) vahvistaa sairaalatoimen toimitusjohtajan ja sairaalan johtajan vuosiloma sekä tarvittaessa määrätä viransijainen sekä

17) ryhtyä toimenpiteisiin kaupungin sairaanhoidon ja sairaalatoimen edistämiseksi ja kehittämiseksi.

7 §. Lautakunnan tehtävistä määrätään myös Helsingin kaupungin tuberkuloosipiirin ohje- ja johtosäännöissä, Helsingin mielisairaanhuoltopiirin keskusmielisairaalan ja huoltotoimiston ohjesäännössä sekä Helsingin kaupungin sairaanhoitajakoulun ohjesäännössä.

2 Luku.

Sairaalavirasto ja sen osastot.

Sairaalaviraston tehtävät ja sen johto.

8 §. Sairaalaviraston tehtävänä on sairaalalautakunnan kokouksissa käsiteltävien asioiden valmisteleminen ja lautakunnan päätösten täytäntöönpano, lautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten hallinnollinen, taloudellinen ja tilinpidollinen johto sekä lautakunnan toimialaan kuuluvien valvonta- ja tarkastustehtävien suorittaminen.

9 §. Sairaalavirastossa on kansliaosasto ja tiliosasto.

10 §. Sairaalaviraston päällikkönä on sairaalatoimen toimitusjohtaja.

Kelpoisuutena virkaan vaaditaan sairaalatoimen toimitusjohtajalta virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto, perehtyneisyyttä kunnallis- tai sairaalahallintoon ja talousalaa sekä hallinnollista johtamiskykyä.

Sairaalatoimen toimitusjohtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua sairaalalautakunnan toimesta haettavana ja lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Sairaalatoimen toimitusjohtajan on johdettava ja valvottava sairaalaviraston toimintaa sekä sairaalalautakunnan alaisten sairaalain ja muiden laitosten yleistä hallintoa.

Sairaalatoimen toimitusjohtajan on suoritettava tarkastuksia sairaalalautakunnan alaisissa sairaaloissa ja muissa laitoksissa sekä tällöin valvottava, että lainsäädännöllisiä ja muutoin annettuja määräyksiä noudatetaan ja että viranhaltijat täyttävät velvollisuutensa.

Sairaalatoimen toimitusjohtajan tehtävänä on tämän lisäksi:

- 1) toimia esittelijänä sairaalalautakunnan kokouksissa ja huolehtia, että lautakunnan päätökset pannaan täytäntöön;
- 2) erityisesti johtaa ja valvoa sairaalain taloudenhoitajien toimintaa;
- 3) huolehtia, että tarvikkeiden ja irtaimistoesineiden hankinnat sairaaloihin ja muihin sairaalalautakunnan alaisiin laitoksiin esitetään suoritettaviksi mahdollisuuksien mukaan yhteisostoin;
- 4) päättää hankinnoista ja tehdä hankintasopimukset lautakunnan vahvistamissa rajoissa;
- 5) tehdä sairaalalautakunnalle ehdotuksia lautakunnan hallintoon kuuluvissa rakennuksissa suoritettavista korjaus- ja muutostöistä;
- 6) tehdä sairaalalautakunnalle sairaalain ruokajärjestystä koskevia ehdotuksia ja tarkastaa vahvistetun ruokajärjestyksen soveltamista;
- 7) päättää lautakunnan vahvistamissa rajoissa edustusluvan myöntämisestä sairaaloissa tapahtuvaa vieraanvaraisuuden osoittamista varten;
- 8) laatia sairaalalautakunnalle ehdotus talousarvioksi seuraavaa vuotta varten;
- 9) valvoa sairaaloille ja muille sairaalalautakunnan alaisille laitoksille myönnettyjen määrärahojen käyttöä sekä siinä tapauksessa, että lisämäärärahan tarve osoittautuu välttämättömäksi, ryhtyä tilisäännössä edellytettyihin toimenpiteisiin;
- 10) a. huolehtia siitä, että jos valtionavun saamisen edellytykseksi on säädetty tai määrätty, että asianomainen valtion viranomaisen valvustaa, hyväksyy tai tarkastaa rakennus- tai muun suunnitelman taikka perus- tai muun hankinnan tai että työ taikka hankinta ennen valtionavun myöntämistä on hyväksyttävä valtionavun myöntämistä koskevaan yleiseen suunnitelmaan tai jos muu valtion viranomaisen toimenpide ennen

valtionavun myöntämistä on tarpeen, että näihin toimenpiteisiin ryhdytään kaupunginhallituksen välityksellä tai jos sairaalalautakunnalla on oikeus kääntyä asiassa suoraan valtion viranomaisen puoleen, sairaalalautakunnan toimesta,

b. valvoa, että edellä mainitut valtion viranomaisten toimenpiteet tulevat suoritetuiksi sekä huolehtia siitä, että valtionavun saamista koskeva anomus aikanaan tehdään asianomaiselle valtion viranomaiselle edellisessä kohdassa mainitulla tavalla,

c. huolehtia siitä, että myös muita sairaalatoimeen liittyviä valtionapuja koskevat anomukset tehdään määräajassa asianomaiselle valtion viranomaiselle edellä a. kohdassa mainitulla tavalla sekä valvoa, että valtionapu tulee myönnettyksi ja kaupungille tuloutetuksi,

d. valvoa, ettei mihinkään sellaiseen toimenpiteeseen, joka saataisi olla esteenä valtionavun myöntämiselle tai maksattamiselle, ryhdytä sairaalaviranomaisten eikä kaupungin muidenkaan viranomaisten toimesta ellei kaupunginhallitus ole yksityistapauksessa toisin päättänyt, sekä

e. erityisesti huolehtia siitä, että sairaalalain 38 §:n 3 momentissa tarkoitettu valtionapu anotaan edellä a. kohdassa mainitulla tavalla sekä tuloutetaan kaupungille;

11) hyväksyä sairaalalautakunnan ja sairaalaviraston laskut;

12) olla sairaalalautakunnan määräämänä aikana arkipäivisin sairaalavirastossa tavattavana;

13) ottaa sairaalaviraston tilapäiset viranhaltijat sekä työsuhteessa oleva henkilökunta;

14) seurata sairaalatoimen kehitystä ja tehdä sairaalalautakunnalle tältä johduttua sairaalatoimea koskevia esityksiä ja aloitteita sekä

15) suorittaa sairaalalautakunnan hänelle antamat muut tehtävät.

Niistä sairaalatoimen toimitusjohtajan päätöksistä, jotka koskevat viranhaltijain palvelukseen ottamista, eron myöntämistä tai irtisanomista sekä virkaloiman myöntämistä ja viransijaisen määräämistä samoin kuin muistakin sairaalatoimen toimitusjohtajan tarpeelliseksi katsomista päätöksistä, on pidettävä päätösluetteloa ja on sairaalatoimen toimitusjohtajan allekirjoitettava luetteloon merkityt päätökset.

Kansliaosasto.

11 §. Kansliaosaston tehtävänä on huolehtia sairaalalautakunnalle kuuluvien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon samoin kuin lautakunnan pöytäkirjanpitoon ja kirjeenvaihtoon liittyvistä toimenpiteistä sekä suorittaa muut lautakunnan ja viraston toimistotyöt.

12 §. Kansliaosaston henkilökuntaan kuuluu sihteerin, joka toimii osaston päällikkönä, kanslianhoitaja, toimistoapulaisia ja vahtimestari sekä määrärahojen puitteissa tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.

13 §. Kelpoisuutena virkaan vaaditaan sihteeriltä tuomarinvirkkaa varten vaadittava lainopillinen loppututkinto.

Sihteerin valitsee kaupunginhallitus viran oltua sairaalalautakunnan toimesta haettavana ja lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Sihteerin tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoa kansliaosaston toimintaa;

2) hoitaa sairaalalautakunnan ja sen jaostojen pöytäkirjanpito ja kirjeenvaihto;

3) laatia sairaalatoimen toimitusjohtajan ohjeiden mukaan sairaalalautakunnan esityslistat ja vuosikertomus sekä huolehtia, että viranomaisille annettavat määräaikaesilmoitukset valmistuvat ajoissa;

4) huolehtia siitä, että sairaalavirastossa pidetään tarpeellisia luetteloita ja asiakortistoja;

5) huolehtia sairaalalautakunnassa käsiteltävien ratkaisemattomien asioiden luettelon laatimisesta;

6) toimia sairaalatoimen toimitusjohtajan vuosilomalla tai muutoin estyneenä ollessa ilman eri määräystä hänen viransijaisenaan, mikäli sairaalalautakunta ei toisin päättä;

7) antaa sairaalatoimen toimitusjohtajan ohjeiden mukaan neuvoja, lausuntoja ja selvityksiä sairaalatoimea koskevista asioista;

8) pitää sairaalatoimen toimitusjohtajan päätösluetteloa sekä

9) suorittaa sairaalalautakunnan ja sairaalatoimen toimitusjohtajan määräämät muut tehtävät.

14 §. Kanslianhoitajan valitsee sairaalalautakunta kansliaosaston päällikön annettua hakijoista lausuntonsa.

Kanslianhoitajan tehtävänä on:

1) järjestää kansliaosastolle kuuluvat toimistotyöt;

2) huolehtia sairaalalautakunnan ja sairaalaviraston luetteloiden ja kortistojen tai päiväkirjojen hoitamisesta;

3) ottaa vastaan saapuvat asiakirjat ja postilähetykset;

4) huolehtia toimituskirjain lähettämisestä ja lunastusmaksujen perimisestä;

5) hoitaa ja järjestää sairaalalautakunnan ja sairaalaviraston arkisto sekä

6) suorittaa sairaalatoimen toimitusjohtajan ja sihteerin määräämät muut tehtävät.

15 §. Toimistoapulaiset valitsee sairaalalautakunta kansliaosaston päällikön annettua hakijoista lausuntonsa.

Toimistotöiden järjestämisestä toimistoapulaisten kesken huolehtii kanslianhoitaja.

16 §. Vahtimestarin valitsee sairaalalautakunta kansliaosaston päällikön annettua hakijoista lausuntonsa.

Vahtimestarin tehtävistä määrää kansliaosaston päällikkö.

Tiliosasto.

17 §. Tiliosaston tehtävänä on suorittaa sairaalavirastossa kaupungin tilisäännön mukaisesti tiliosastolle kuuluvat tehtävät.

18 §. Tiliosaston henkilökuntaan kuuluu kamreeri, joka toimii osaston päällikkönä, kirjanpitäjä ja toimistoapulaisia.

19 §. Kelpoisuutena virkaan vaaditaan kamreerilta virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto sekä perehtyneisyttä kunnalliseen kirjanpitoon ja rahatoimeen.

Kamreerin valitsee kaupunginhallitus viran oltua sairaalalautakunnan toimesta haettavana ja lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Kamreerin tehtävänä on:

1) johtaa tiliosaston työtä ja valvoa, että kirjanpito on järjestetty kaupungin tilisäännön ja sen soveltamisesta annettujen määräysten mukaisesti;

2) valvoa, että sairaalain taloudenhoitajat tekevät tilin kantamistaan varoista;

3) tarkastaa tiliosastolle lähetetyt laskut ja tilit sekä valvoa, että määrärahoja käytetään ainoastaan niihin tarkoituksiin, joihin ne on myönnetty, ja ettei niitä ylitetä;

4) antaa sairaalalautakunnan puolesta maksumääräyksiä lautakunta varten vahvistetun talousarvion ja muutoin myönnettyjen määrärahojen puitteissa, ellei sairaalalautakunta ole siirtänyt tätä tehtävää muulle viranhaltijalle;

5) tarkastaa, että laskuissa ja muissa asiakirjoissa meno- ja tuolerät ovat oikeilla tilimerkinnöillä varustetut;

6) ilmoittaa sairaalatoimen toimitusjohtajalle, milloin myönnetyt määrärahat eivät riitä suoritettaviin maksuihin;

7) laatia rahatoimistolle ja revisiovirastolle annettavat taseet;

8) laatia rahatoimistolle annettavat tilien yleiskatsaukset;

9) antaa rahatoimistolle kaupungin tilinpäätöksen laatimista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset;

10) päättää sairaalalautakunnan ja sen alaisten sairaalain ja muiden laitosten tilit ellei kaupunginhallitus ole toisin määrännyt;

11) ryhtyä toimenpiteisiin suorittamatta jääneiden sairaalamaksujen ja muiden sairaaloille tulevien korvausten perimiseksi;

12) tarkastaa sairaalain taloudenhoitajain hallussa olevat sairaalain rahavarat ja maksulipukkeet tilisäännön mukaisesti;

13) huolehtia, että sairaalaviraston henkilökunnasta pidetään määrysten mukaisesti luetteloja;

14) huolehtia, että sairaalavirastoon kuuluvasta irtaimistosta pidetään luetteloja vahvistettujen ohjeiden mukaan sekä

15) suorittaa sairaalalautakunnan ja sairaalatoimen toimitusjohtajan määräämät muut tehtävät.

20 §. Kirjanpitäjän ja toimistoapulaiset valitsee sairaalalautakunta kamreerin annettua hakijoista lausuntonsa.

Näiden viranhaltijain tehtävistä määrää kamreeri.

Kirjanpitäjä on velvollinen määräyksestä toimimaan kamreerin vuosilomalla tai muutoin estyneenä ollessa hänen viransijaisenaan.

3 Luku.

Sairaalat.

Yleisiä määräyksiä.

21 §. Helsingin kaupungilla on sairaalalautakunnan alaisina toimivia vakinaisia sairaaloita. Näitä ovat Auroran sairaala, Kivelän sairaala, Malmin sairaala, Marian sairaala ja Nikkilän sairaala sekä Tuberkuloosiparantola. Kivelän sairaalan mielitautien osasto ja Nikkilän sairaala muodostavat keskusmielisairaalan. Auroran sairaala toimii kunnallisenä kulkutautisairaalaana.

Tarvittaessa voidaan perustaa uusia sairaaloita.

Kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupungin sairaaloita varten niiden hoitopaikkojen lukumäärän ja jakautumisen lääketieteen erikoisaloja vastaavien eri osastoryhmien kesken. Tilapäisiksi tarkoitetuista hoitopaikkojen lukumäärän muutoksista päättää sairaalalautakunta.

Lääkintöhallituksen oikeudesta määrätä valtionavun saantiin oikeutettujen sairaalain hoitopaikkojen lukumäärästä on säädetty erikseen.

Viranhaltijat.

22 §. Kaupungin sairaaloissa on seuraavia viranhaltijoita:

ylilääkäri, apulaisyliääkäri, osastolääkäri, apulaislääkäri, röntgenylilääkäri, röntgenlääkäri, röntgenapulaislääkäri, laboratorioylilääkäri, laboratoriolääkäri, anesthesiayliääkäri, anestesialääkäri, anestesiapulaislääkäri, patologiylilääkäri, hammaslääkäri sekä muita tarvittavia lääkäreitä;

ylihoitaja, perhehoidon ylihoitaja, apulaisylihoitaja, yöylihoitaja, apulaisyöylihoitaja, vastaava sosiaalihoitaja, sosiaalihoitaja, sosiaalihoitaja, terveysisär, oppilaskodin hoitaja, perhehoitaja, kotisairaanhoidaja, osastonhoitaja, laboratoriohoitaja, röntgenhoitaja, sairaanhoitaja, mielisairaanhoidaja, mielisairaanhoidajat, lastenhoitaja, apuhoitaja;

psykologi, miesten käsityönohjaaja, käsityönohjaaja, käsityönapulaisohjaaja, voimistelunopettaja, voimistelunohjaaja, vastaava lääkin-tävoimistelijä, lääkintävoimistelijä, lastentarhanopettaja;

kemisti, farmaseutti, laboraattori, laborantti, laboratorioapulainen, laboratorioteknillinen apulainen, röntgenteknillinen apulainen, obduktioapulainen;

taloudenhoitaja, kirjanpitäjä, kanslianhoitaja, toimistonhoitaja, kassanhoitaja, toimistoapulainen, asuntolan hoitaja, pesulaitoksen hoitaja, liinavaatevaraston hoitaja, liinavaatevaraston apulaishoitaja, puhelunvälittäjä, vahtimestari, autonasentaja, autonkuljettaja, traktorin-kuljettaja, työnjohtaja, työ- ja autoesimies, puutarhuri, tallimies, sianhoitaja, karjanhoitaja, karjanhoitajan apulainen, apumies, yövartija, sairaala-apulainen, pesuapulainen, lasinpesijä, koe-eläinten hoitaja, kylvettäjä, pesun hoitaja, siivoaja;

emäntä, apuemäntä, varastomies, varastonhoitaja, apulaisvaras-tonhoitaja, varastoapulainen, keittäjä, leipoja, annostelija, keittiöapu-lainen;

konemestari, koneenhoitaja, mekaanikko, lämmittäjä-mekaanik-ko, asentaja, desinfiointsija-mekaanikko, lämmittäjä, talonmies-lämmit-täjä sekä

puuseppä, seppä, maalari, suutari ja ompelija.

Tarvittaessa voi sairaaloissa olla myös muita vakinaisia ja tila-päisiä viranhaltijoita sekä työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.

23 §. Sairaalaan, jossa on kaksi tai useampia osastoryhmiä, kaupungin-hallitus määrää sairaalalautakuntaa kuultuaan yhden ylilääkäreistä tä-män oman viran ohella johtajaksi.

Jos sairaalassa on vain yksi ylilääkäri, on hän samalla sairaalan johtaja.

24 §. Kelpoisuutena virkaan vaaditaan:

1) ylilääkäriltä, apulaisytilääkäriltä ja osastolääkäriltä laillistetun lääkärin pätevyuden lisäksi erikoiskoulutus sillä lääketieteen alalla, jolla hän sairaalassa pääasiallisesti tulee toimimaan, kuitenkin siten, että mielisairaalan osastolääkäriltä vaaditaan laillistetun lääkärin päte-yyys;

2) apulaislääkäriltä laillistetun lääkärin pätevyys;

3) sairaalapsykologilta filosofian tai kasvatustieteiden kandidaatin tutkinto siihen sisältyvine tai erikseen suoritettuine korkeimpine yliopis-tollisine arvosanoineen psykologiassa sekä soveltuvuus kliiniseen psyko-logiaan;

4) ylihoitajalta, perhehoidon ylihoitajalta, apulaisylihoitajalta ja yöylihoitajalta sairaanhoitajan pätevyuden lisäksi erikoiskoulutus oman alansa tehtävissä, työnjohdollinen ja hallinnollinen koulutus, vähintään kahden vuoden työskentely osastonhoitajana tai vastaavissa tehtävissä omalla erikoisalallaan sekä sopivuus työnjohdollisiin tehtäviin;

5) osastonhoitajalta sairaanhoitajan pätevyuden lisäksi koulutus kliinisessä sairaanhoidossa, perustiedot osaston hallinnasta ja työnjoh-dosta sekä vähintään yhden vuoden toiminta sairaanhoitajana;

6) vastaavalta sosiaalihoitajalta, sosiaalihoitajalta ja sosiaalihuol-tajalta erikoiskoulutus lääkinnöllis-sosiaaliseseen työhön tai muu riittävä sosiaalinen koulutus;

7) terveysisarelta koulutetun sairaanhoitajan pätevyuden lisäksi alan erikoiskoulutus;

8) perhehoitajalta terveysisaren pätevyuden lisäksi perehtynei-syys mielisairaanhoidoon;

9) kotisairaanhoidajalta sairaanhoitajan pätevyuden lisäksi joko koulutus kliinisessä sairaanhoidossa tai terveysisaren pätevyys;

10) röntgenhoitajalta ja laboratoriohoitajalta sairaanhoitajan pätevyyden lisäksi alansa erikoiskoulutus;

11) sairaanhoitajalta koulutetun sairaanhoitajan pätevyys;

12) mielisairaanhoidajalta, mielisairaanhoidajattarelta, lastenhoitajalta ja apuhoitajalta lääkintöhallituksen hyväksymä alan koulutus;

13) kemistiltä filosofian kandidaatin tutkinto korkeimmin arvossa osastossa tai diplomi-insinöörin tutkinto korkeakoulun kemiallisessa osastossa sekä käytännöllinen perehtyneisyys alan tehtäviin;

14) farmaseutilta farmaseutin tutkinto;

15) taloudenhoitajalta korkeakoulun loppututkinto sekä riittävä kokemus hallinnollisella ja taloudellisella alalla;

16) konemestarilta ja koneenhoitajalta viranhoidon edellyttämä teknillinen koulutus;

17) emännältä talousopettajan pätevyys tai sitä vastaava koulutus ja riittävä kokemus laitوسruokatalouden hoidossa sekä

18) apuemännältä ammattioppilaitoksessa suoritettu laitosemäntälinjan tutkinto tai sitä vastaava koulutus.

25 §. Muilta viranhaltijoilta vaaditaan sellainen pätevyys kuin valinnan suorittava lautakunta tai viranhaltija pitää tarpeellisena, kuitenkin siten, että toimistovirkoihin kuuluva virkaa täytettäessä on noudatettava näitä virkoja varten erikseen määrättyjä pätevyysvaatimuksia.

Helsingin mielisairaanhoidopiirin keskusmielisairaalan ja huolto-toimiston viranhaltijain kelpoisuusvaatimuksiin nähden on lisäksi otettava huomioon keskusmielisairaalan ja huoltotoimiston ohjesääntöjen sekä tuberkuloosipiirin viranhaltijoihin nähden Helsingin kaupungin tuberkuloosipiirin johtosäännön määräykset.

26 §. Kaupunginhallitus valitsee ylilääkärin sairaalalautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Sairaalalautakunta valitsee:

a) muut kuin 1 momentissa mainitut lääkärin ja erikoislääkärin virkojen haltijat sairaalan johtajan, asianomaista ylilääkärinä kuultuaan, annettua hakijoista lausuntonsa;

b) ylihoitajan, perhehoidon ylihoitajan, apulaisylihoitajan, yölihoitajan, vastaavan sosiaalihoitajan, sosiaalihoitajan, sosiaalihoitajan, kemistin, psykologin, laboraattorin, voimistelunopettajan, farmaseutin, lastentarhanopettajan ja kanslianhoitajan sairaalan johtajan annettua hakijoista lausuntonsa sekä

c) taloudenhoitajan, sairaalatoimen toimitusjohtajan annettua hakijoista lausuntonsa, sekä kirjanpitäjän, toimistonhoitajan, kassanhoitajan, työnjohtajan, työ- ja autoesimiehen, puutarhurin, liinavaatevaraston hoitajan, emännän, apuemännän, pesulaitoksen hoitajan, asuntolan hoitajan, konemestarin ja koneenhoitajan sairaalan taloudenhoitajan annettua hakijoista lausuntonsa.

Sairaalatoimen toimitusjohtaja valitsee:

toimistoapulaisen, vahtimestarin, mekaanikon, lämmittäjä-mekaanikon, varastonhoitajan, apulaisvarastonhoitajan, asentajan, desinfiointsija-mekaanikon, puhelunvälittäjän, autonasentajan, autonkuljettajan, traktorinkuljettajan, puusepän, sepän, maalarin, suutarin, liinavaatevaraston apulaishoitajan ja pesun hoitajan sekä muut hoitohenkilökuntaan kuulumattomat viranhaltijat, jotka eivät ole sairaalalautakunnan tai taloudenhoitajan valittavia.

Sairaanalan johtaja valitsee:

apulaisyöylihoitajan, terveysisaren, oppilaskodin hoitajan, perhehoitajan, kotisairaanhoidajan, röntgenhoitajan, laboratoriohoitajan, osastonhoitajan, sairaanhoitajan, mielisairaanhoidajan, mielisairaanhoidajattaren, laborantin, vastaavan lääkintävoimistelijan, lääkintävoim-

mistelijan, voimistelunohjaajan, laboratorioapulaisen, laboratorioteknillisen apulaisen, röntgenteknillisen apulaisen, lastenhoitajan, apuhoitajan, miesten käsityönohjaajan, käsityönohjaajan, käsityönapulaisohjaajan, obduktioapulaisen sekä muut näihin verrattavat hoitohenkilökuntaan kuuluvat viranhaltijat.

Taloudenhoitaja valitsee:

apumiehen, tallimiehen, sianhoitajan, karjanhoitajan, karjanhoitajan apulaisen, yövartijan, lasinpesijän, koe-eläinten hoitajan, sairaala-apulaisen, pesuapulaisen, kylvettäjän, siivoojan, varastomiehen, varastoapulaisen, keittäjän, keittiöapulaisen, leipojan, annostelijan, lämmittäjän, talonmies-lämmittäjän ja ompelijan.

Mitä edellä on viranhaltijain valitsemisesta määrätty, sovelletaan vastaavasti tilapäisiä viranhaltijoita otettaessa.

Työsuhteessa olevan hoitohenkilökunnan ottaa sairaalan johtaja sekä muun työsuhteessa olevan henkilökunnan taloudenhoitaja.

Apulaislääkäri valitaan kolmen vuoden ajaksi ja voidaan hänet harkinnan mukaan kerran valita uudelleen kolmivuotiskaudeksi.

Ennen kuin sairaalatoimen toimitusjohtaja, sairaalan johtaja tai taloudenhoitaja valitsee tai ottaa viranhaltijan tai työsuhteessa olevan henkilön, on asian selvittämiseksi hankittava sen viranhaltijan lausunto, jonka alaisena asianomainen tulee toimimaan.

Viranhaltijain tehtävät.

27 §. Sairaalan johtajan tehtävänä on:

1) johtaa sairaalalautakunnan ja sairaalatoimen toimitusjohtajan valvonnan alaisena sekä näiden ohjeiden mukaisesti sairaalan yhteistä hallintoa ja ylläkärien hallinnollisten tehtävien suorittamista sekä ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin sairaalan kehittämiseksi ja ilmenneiden epäkohtien poistamiseksi;

2) toimia sairaalan sellaisten yhteisten lääkinnöllisten laitosten ja osastojen esimiehenä, jotka eivät ole muun ylläkärien alaisia;

3) määrätä osastoryhmien yhteisten lääkärintarkkojen, sairaanhoitotarvikkeiden, arkiston ja kirjaston hoidosta;

4) valvoa sairaalan hankintojen ja tilausten tarkoituksenmukaisuutta, mikäli ne koskevat lääkärintarkkoja sekä sairaanhoitovälineitä ja -tarvikkeita;

5) päättää sairaalalautakunnan vahvistamissa rajoissa lääkkeiden sekä lääketieteellisen välineistön ja kirjallisuuden hankkimisesta;

6) valvoa, että sairaalan lääkärit noudattavat hyväksyttyä työjärjestystä;

7) vahvistaa ylläkärien esityksestä sairaalan päivystysvuorot;

8) valvoa, että sairaalan apteekkitavarain varastoa hoidetaan lääkintöhallituksen antamien määräysten ja ohjeiden mukaan;

9) valvoa, että asianomaiselle poliisiviranomaiselle ilmoitetaan ne tapaukset, joissa oikeudellinen tutkimus näyttää olevan tarpeen;

10) vahvistaa kunkin ylläkäarin, ylihoitajan tai taloudenhoitajan tehtyä alaltaan esitykset, sairaalan henkilökunnan vuosilomat ja virkojen hoitamisen loman aikana;

11) antaa maaliskuun loppuun mennessä sairaalalautakunnalle kertomus sairaanhoidosta ja sairaalan hallinnosta edellisenä vuonna;

12) ilmoittaa hyvissä ajoin ennen lääkäriille annetun virkamääräyksen umpeenkulumista siitä sairaalalautakunnalle;

13) huolehtia siitä, että hänen tulevista ja lähtevistä virkakirjeistään pidetään asianmukaista diaaria;

14) olla kutsusta saapuvilla sairaalalautakunnan ja sen jaostojen kokouksissa;

15) tehdä pyydettyinä ehdotuksia ja antaa lausuntoja sairaalalautakunnalle ja sairaalatoimen toimitusjohtajalle sekä

16) suorittaa sairaalalautakunnan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Sairaalan johtajan ollessa vuosilomalla tai muutoin estyneenä toimii hänen sijaisenaan sairaalalautakunnan määräämä asianomaisen sairaalan ylilääkäri, apulaisyylilääkäri tai osastolääkäri:

Niistä sairaalan johtajan päätöksistä, jotka koskevat viranhaltijain palvelukseen ottamista, eron myöntämistä tai irtisanomista sekä virkaloman myöntämistä ja viransijaisten määräämistä samoin kuin muistakin sairaalan johtajan tarpeelliseksi katsomista päätöksistä, on pidettävä päätösluetteloa ja on sairaalan johtajan allekirjoitettava luetteloon merkityt päätökset.

28 §. Ylilääkärin tehtävänä on osastoryhmänsä tai vastaavan osalta:

1) valvoa, että hallinnossa noudatetaan lakia ja asianmukaisesti annettuja määräyksiä;

2) päättää 60 §:n mukaan potilaiden sairaalaan ottamisesta ja sieltä poistamisesta;

3) vastata potilaiden hoidosta sekä olla sairaalassa arkipäivinä määrääjakana tavattavissa;

4) tehdä sairaalan johtajalle esitykset päivystysvuoroista sekä huolehtia siitä, että päivystystä hoidetaan asianmukaisesti;

5) valvoa ruokajärjestyksen ja annettujen ruokamääräysten noudattamista ynnä sairaanhoitovälineiden ja -tarvikkeiden tilausta sekä pitää huolta, että sairaanhoitovälineiden ja -tarvikkeiden käytössä noudatetaan asiallista säästäväisyyttä;

6) valvoa sairaskertomusten laatimista ja päiväkirjan pitämistä;

7) valvoa, että sairaalan johtajan tietoon saatetaan ne kuolemantapaukset, joita varten oikeudellinen tutkimus on tarpeen, sekä antaa viranomaisten käytettäväksi rikosten, kuolemantapausten tai tapaturmien tutkimista varten tarvittavat tiedot;

8) valvoa sairaalan lääkärinkojeiden, sairaanhoitovälineiden ja -tarvikkeiden, arkiston ja kirjaston sekä muun irtaimiston hoitoa ja luettelointia;

9) valvoa, että saadut sairaanhoitovälineet ja -tarvikkeet ovat asianmukaisia;

10) valvoa, että henkilökunta täyttää velvollisuutensa sekä että siisteys ja järjestys vallitsevat;

11) antaa sairaalan johtajalle lausuntonsa ylihoitajan laatimasta ehdotuksesta hoitohenkilökunnan ja sairaala-apulaisten vuosilomajärjestykseksi sekä tehdä ehdotus sairaalan johtajan vahvistettavista muun henkilökunnan vuosilomista ynnä virkojen hoitamisesta loman samoin kuin tilapäisen esteen aikana;

12) antaa sairaalan johtajalle tämän virkatehtäviensä suorittamista varten tarvitsemat tiedot;

13) tehdä sairaalan johtajalle esityksiä niiksi toimenpiteiksi, joita osastoryhmän hoito ja kehittäminen saattaa aiheuttaa;

14) laatia sairaalan johtajalle vuosikertomus osastoryhmänsä lääketieteellisestä toiminnasta;

15) antaa sairaalalautakunnalle, sairaalatoimen toimitusjohtajalle ja sairaalan johtajalle näiden pyytämiä selvityksiä ja lausuntoja sekä

16) suorittaa sairaalan johtajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Ylilääkärin tulee myös huolehtia alaansa koskevan virka-avun antamisesta sairaalan muille osastoryhmille. Jos lääkärin kesken syntyä erimielisyyttä virka-avun antamisesta, määrää asiasta sairaalan johtaja.

Ylilääkärin ollessa vuosilomalla tai muutoin estyneenä toimii hänen sijaisenaan apulaisylilääkäri tai, missä tällaista ei ole, osastolääkäri.

29 §. Röntgenylilääkärin, laboratorioylilääkärin, anestesiaylilääkärin sekä patologiylilääkärin tulee soveltuvin osin suorittaa ylilääkärille 28 §:ssä määrätty tehtävät.

30 §. Apulaisylilääkärin tehtävänä on:

- 1) toimia osastoryhmän ylilääkärin antamien ohjeiden mukaan ja sijaistapauksissa suorittaa ylilääkärin tehtävät osastoryhmissä;
- 2) ottaa osaa sairaiden hoitoon osastoryhmässään ja antaa ylilääkärin määräyksestä alaltaan virka-apua sairaalan muille osastoryhmille;
- 3) olla sairaalassa arkipäivinä osastoryhmänsä potilaiden omaisten kanssa sovittuna aikana näiden tavattavana sekä
- 4) suorittaa sairaalan johtajan ja osastoryhmän ylilääkärin määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

31 §. Osastolääkärin tehtävänä on:

- 1) suorittaa sairaalan osastoilla ja poliklinikoissa ylilääkärien antamien ohjeiden mukaisesti osastolääkärin pätevyysvaatimat tutkimus- ja hoitotoimenpiteet sekä antaa tarpeelliset hoitomääräykset ja lääkäri-lausunnot;
- 2) ohjata ja valvoa alaistensa apulaislääkärien ja muun hoitohenkilökunnan tehtävien suoritusta vastaten mm. siitä, että sairaskertomuksiin merkittävät tiedot ja annetut hoitomääräykset ovat oikeita ja riittävän yksityiskohtaisia;
- 3) antaa sairaalan muilla osastoilla ja poliklinikassa toimiville lääkäreille toisten erikoisalojen piiriin kuuluvien potilaiden käsittelyssä neuvoa-antavaa virka-apua;
- 4) osallistua sairaalan päivystystehtäviin sairaalan johtajan vahvistaman suunnitelman mukaisesti;
- 5) olla sairaalassa arkipäivinä osastoryhmänsä potilaiden omaisten kanssa sovittuna aikana näiden tavattavana sekä
- 6) suorittaa muut ylilääkärin määräämät osastolääkärin toimialaansa kuuluvat tehtävät.

32 §. Röntgenlääkärin, röntgenapulaislääkärin, laboratoriolääkärin, anestesia- ja hammaslääkärin, anestesia-apulaislääkärin ja hammaslääkärin sekä muiden erikoislääkärien tulee hoitaa alansa tehtävät sairaalan johtajan tai asianomaisen alan ylilääkärin, milloin tällainen sairaalassa on, ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

33 §. Apulaislääkärin tehtävänä on:

- 1) avustaa sairaalan muita lääkäreitä osastoilla ja poliklinikassa suoritettavien tehtävien hoitamisessa;
- 2) laatia sairaskertomukset ja huolehtia niihin sekä potilaskortteihin tehtävien merkintöjen suorittamisesta;
- 3) osallistua sairaalan päivystystehtäviin sairaalan johtajan vahvistaman suunnitelman mukaisesti sekä
- 4) suorittaa muut ylilääkärin ja apulaisylilääkärin määräämät apulaislääkärin toimialaansa kuuluvat tehtävät.

34 §. Kemistin tehtävänä on:

- 1) huolehtia alansa kuuluvien tutkimusten suorittamisesta sairaalan laboratorion toiminnasta vastaavan erikoislääkärin alaisena;
- 2) neuvoo ja ohjata laboratorion henkilökuntaa tutkimusmenetelmien oikeassa ja tehokkaassa käyttämisessä sekä
- 3) suorittaa muut sairaalan johtajan ja laboratorioylilääkärin tai laboratoriolääkärin määräämät kemistin toimialaansa kuuluvat tehtävät.

35 §. Psykologin tehtävänä on:

- 1) suorittaa mielitautien tai lasten sielullisten häiriöitten erikoislääkärin alaisena alaansa kuuluvia tutkimuksia ja antaa niiden perusteella asiantuntija-apua sairaalan hoitohenkilökunnalle;
- 2) osallistua ylilääkärin määräyksestä sielusyntyisten sairauksien hoitokäsittelyn antamiseen;
- 3) osallistua sosiaalisissa tehtävissä toimivan hoitohenkilökunnan kouluttamiseen sairaalan johtajan vahvistaman suunnitelman mukaisesti;
- 4) tehdä esityksiä alaansa kuuluvan toiminnan kehittämiseksi sairaalassa sekä
- 5) suorittaa muut osastoryhmänsä ylilääkärin ja edellä 1)kohdassa mainitun erikoislääkärin määräämät psykologin toimialaansa kuuluvat tehtävät.

36 §. Ylihoitajan tehtävänä on:

- 1) ohjata ja valvoa sairaanhoitoa ja tehdä esityksiä sen edistämiseksi sekä ryhtyä toimenpiteisiin siinä havaittujen puutteiden ja epäkohtien poistamiseksi;
- 2) valvoa alallaan, että sairaalan johto- ja järjestyssääntöjä noudatetaan;
- 3) valvoa järjestystä ja puhtautta;
- 4) avustaa vuosikorjauksia suunniteltaessa, lisä- ja uudishankintaesityksiä tehtäessä sekä talousarviota laadittaessa;
- 5) valvoa, että irtaimiston, ruoan, liinavaatteiden ja kulutustavain käytössä noudatetaan asiallista säästäväisyyttä;
- 6) valvoa hoitovälineiden hoitoa ja olla läsnä kaluston vuositarkastuksessa;
- 7) valmistella sairaanhoitohenkilökunnan virkojen täyttämistä koskevat asiat;
- 8) hyväksyä apulaisylihoitajan tai osastonhoitajan esittämät sairaanhoitohenkilökunnan ja sairaala-apulaisten työsuunnitelmat ja valvoa niiden noudattamista;
- 9) valvoa sosiaalihuoltajan, kotisairaanhoitajan ja terveysisären toimintaa;
- 10) valvoa ja edistää henkilökunnan terveydellisiä ja asunto-oloja;
- 11) tehdä sairaalan johtajalle ehdotukset valvonnassaan olevan henkilökunnan vuosilomista;
- 12) valvoa sairaalassa annettavaa sairaanhoitohenkilökunnan opetusta ja kasvatusta sekä tässä tarkoituksessa pitää yhteyttä asianomaisten opetuslaitosten johtoon;
- 13) suunnitella sairaanhoitoalaan kuuluva työpaikkakoulutus ja valvoa sitä;
- 14) valvoa potilaiden vaatteiden ja muun omaisuuden vastaanottamista ja luetteloimista sekä
- 15) suorittaa sairaalan johtajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Ylihoitajan ollessa vuosilomalla tai muuten estyneenä toimii hänen sijaisenaan johtajan määräämä apulaisylihoitaja tai osastonhoitaja.

37 §. Perhehoidon ylihoitajan tehtävänä on:

- 1) ohjata ja valvoa perhehoidossa olevien potilaiden sairaanhoitoa ja tehdä esityksiä sen edistämiseksi sekä ryhtyä toimenpiteisiin siinä havaittujen puutteiden ja epäkohtien poistamiseksi;
- 2) valvoa alallaan, että sairaalan johto- ja järjestyssääntöjä noudatetaan;
- 3) valvoa, että irtaimiston, ruoan, liinavaatteiden ja kulutustavain käytössä hänen alallaan noudatetaan asiallista säästäväisyyttä,
- 4) olla mukana perhehoidon irtaimiston ja kaluston vuositarkastuksissa;

5) valmistella alaisensa sairaanhoitohenkilökunnan virkojen täyttämistä koskevat asiat;

6) valvoa perhehoidon henkilökunnan toimintaa;

7) tehdä ehdotukset valvonnassaan olevan henkilökunnan vuosilomista;

8) valvoa perhehoitopotilaiden vaatteiden ja muun omaisuuden vastaanottamista ja luetteloimista sekä

9) suorittaa muut sairaalan johtajan tai perhehoitoa valvovan lääkärin määräämät toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Perhehoidon ylihoitajan ollessa vuosilomalla tai muuten estyneenä toimii hänen sijaisenaan sairaalan johtajan määräämät perhehoitaja.

38 §. Apulaisylihoitajan tehtävänä on ylihoitajan valvonnan alaisena osastoryhmässään soveltuvin osin suorittaa 36 §:ssä mainitut, ylihoitajalle kuuluvat tehtävät.

Apulaisylihoitaja, jolla ei ole sairaalaosastoa, vaan muu toimipiiri, suorittaa ne siihen kuuluvat tehtävät, jotka sairaalan johtaja tai ylilääkäri, neuvoteltuaan ylihoitajan kanssa, hänelle määrää.

39 §. Yöylihoitajan tehtävänä on:

1) ohjata ja valvoa, että yöhoitajat suorittavat huolellisesti tehtävänsä;

2) valvoa, että lääkärrien antamia ohjeita noudatetaan sekä

3) suorittaa ylihoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Apulaisyöylihoitajan tehtävänä on soveltuvin osin suorittaa yölihoitajalle kuuluvat tehtävät.

40 §. Osastonhoitajan tehtävänä on osastollaan:

1) huolehtia potilaiden hoidosta ja lääkärin määräysten täsmällisestä noudattamisesta;

2) vastata määräysten mukaisesta lääkkeiden tilaamisesta, säilytyksestä ja jakelusta;

3) valvoa, että ruokatilaukset ja ruoanjakelu suoritetaan tarkoituksenmukaisesti;

4) tarvittaessa neuvotella potilaista sosiaalihoitajan kanssa ja antaa hänelle omaamansa tiedot;

5) järjestää ja johtaa hyväksytyjen työsuunnitelmien mukaisesti osastollaan toimivan sairaanhoito- ja muun henkilökunnan työtä ja pitää siitä asianmukaista luetteloa;

6) valvoa henkilökunnan terveydenhoitoa, ennen muuta tartunnan ehkäisemistä;

7) valvoa yleistä järjestystä, puhtautta ja säästäväisyyttä;

8) suorittaa kalustonlaskennat määräysten mukaisesti sekä vastata hoitovälineistä ja muusta irtaimistosta taloudenhoitajalle;

9) vastata osastollaan annettavasta sairaanhoitohenkilökunnan opetuksesta sekä

10) suorittaa ylilääkärin, osaston muun lääkärin sekä asianomaisen ylihoitajan ja apulaisylihoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

41 §. Perhehoitajan tehtävänä on:

1) valvoa ja huolehtia hänen alaisiinsa hoitokoteihin sijoitettujen mielisairaiden hoidosta ja tässä tarkoituksessa ainakin kerran viikossa, tarvittaessa useammin, käydä jokaisen potilaan luona ja tällöin tarkata, että sairaita kohdellaan ystävällisesti ja kärsivällisyydellä sekä että hoitokodeille vahvistettuja ohjeita ja niitä määräyksiä, joita perhehoidon lääkäri tai perhehoidon ylihoitaja antaa, täsmällisesti noudatetaan;

2) seurata perhehoidon lääkäriä hänen käynneillään hoitokodeissa, ja tällöin tehdä hänelle selkoa sairaiden tilasta;

3) etsiä uusia hoitokoteja ja ilmoittaa perhehoidon ylihoitajan tarkastettaviksi ne, jotka havaitaan sopiviksi perhehoitoa varten;

4) huolehtia potilaiden ja heidän tavaroittensa muutosta hoitokoteihin ja sieltä takaisin;

5) vaikuttaa kehittävästi tapaan, jolla hoitokodit suhtautuvat sairaaseen, ja herättää näiden mielenkiintoa ottamaansa tehtävään;

6) edistää työhoitoa huolehtien siitä, että sairaita hoitokodeissa askarrutetaan;

7) noudattaa lääkkeiden säilyttämisessä ja jakelussa soveltuvin kohdin määräyksiä, jotka lääkintöhallitus on antanut lääkkeiden säilyttämisestä ja jakelusta sairaaloissa;

8) suorittaa kalustonlaskennat määräysten mukaisesti ja vastata hänelle sairaalasta uskotusta hoitovälineistöistä ja muusta irtaimistosta sairaalan taloudenhoitajalle sekä

9) suorittaa perhehoidon lääkärin ja perhehoidon ylihoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

42 §. Kotisairaanhoidajan tehtävänä on:

1) antaa lääkärin määräämää sairaanhoitoa kodeissa tai toipilaskodeissa sairaalan kirjoissa olevina hoidettaville potilaille;

2) avustaa sairauden vuoksi puutteenalaiseen tilaan joutuneita henkilöitä muun huoltoavun saamisessa;

3) neuvoa ja opastaa hoitokodin perheenjäseniä potilaan hoidossa ja erityisesti vieraaseen perheeseen sijoitetun potilaan isäntäväkeä potilaan sopivaa kohtelua koskevissa asioissa;

4) toimia tarvittaessa osastonhoitajan sijaisena sairaalatyössä;

5) pitää kirjaa hänen hoidettavikseen uskotuista lääkkeistä ja sairaanhoitotarvikkeista;

6) pitää vahvistetun kaavan mukaista päiväkirjaa tekemistään kotikäynneistä;

7) tilittää kantamansa hoitomaksut sairaalan kassanhoitajalle sekä

8) suorittaa muut ylilääkärin ja ylihoitajan määräämät kotisairaanhoidajan toimialaansa kuuluvat tehtävät.

43 §. Sosiaalihoitajan ja sosiaalihuoltajan tehtävänä on:

1) auttaa potilasta sairauteen liittyvissä sosiaalisissa kysymyksissä ja sen aiheuttamien käytännöllisten toimenpiteiden järjestelyssä yhdessä asianomaisten lääkärin ja sairaanhoitajien kanssa;

2) hankkii tarvittaessa tietoja potilaan kotiloista ja hänen sosiaalisesta ympäristöstään;

3) avustaa ennako- ja jälkihuollon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä;

4) auttaa potilaan omaisia suhtautumaan tämän sairauteen sekä sen ehkäisy- ja hoitotoimenpiteisiin;

5) tehdä asianomaiselle huoltoviranomaiselle esityksiä potilaan sairaanhoidon edistymiseksi huomioon otettavista sairaanhoidollisista näkökohdista;

6) valvoa mielisairaalan potilaille tulevien huoltoviranomaisten tai omaisten lähettämien käyttövarojen käyttöä sekä huolehtia myös muun potilaille kuuluvan omaisuuden valvonnasta niin laajassa määrin kuin se hänelle uskotaan;

7) antaa alaansa kuuluvaa opetusta sairaanhoitohenkilöstölle sekä

8) suorittaa sairaalan johtajan, asianomaisen lääkärin ja vastaavan sosiaalihoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Vastaavan sosiaalihoitajan tehtävänä on edellä mainittujen tehtä-

vien suorittamiseen osallistuen valvoa ja ohjata muitten sosiaalihoitajien työtä sekä huolehtia toimistonsa kalustosta ja kortistosta sekä ilmoitusten ja tilastojen laatimisesta.

44 §. Terveysisaren tehtävänä on:

1) antaa terveyden- ja sairaanhoidollisissa asioissa, erityisesti taudin ehkäisemistä silmällä pitäen, neuvoja ja ohjeita potilaan omalle;

2) järjestää sairaalan piirissä tapahtuvaa terveydenhoidon valistustoimintaa sekä

3) suorittaa muut ylilääkärin ja ylihoitajan määräämät toimialaansa kuuluvat tehtävät.

45 §. Laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, sairaanhoitajan, mielisairaanhoidajan, mielisairaanhoidajattaren, lastentarhanopettajan, lastenhoitajan, apuhoitajan ja laboratorioapulaisen tulee suorittaa osastonsa ylilääkärin, muun lääkärin, ylihoitajan ja osastonhoitajan määräämät alansa tehtävät.

Voimistelunopettajan tulee suorittaa sairaalan lääkärin määräämät toimialaansa kuuluvat tehtävät.

46 §. Farmaseutin tulee voimassa olevien määräysten mukaan ja sairaalan johtajan tai hänen määräämänsä muun lääkärin valvonnan alaisena hoitaa sairaalan lääkevarastoa sekä valmistaa ja jakaa lääkkeet sairaalan lääkärin määräysten mukaisesti.

Lääkevarastosta vastaavan farmaseutin velvollisuutena on edellä mainittujen tehtävien suorittamiseen osallistuen järjestää lääkeaineiden tilaukset, tarkastaa, että sairaalaan ostetut lääkkeet ovat laadultaan kunnollisia, tarkastaa lääkeaineita koskevat laskut, pitää varastokirjaa, huolehtia sairaalaosastojen lääkekaappien jatkuvasta tarkastuksesta, huolehtia osastonsa kalustosta sekä suorittaa muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

47 §. Lääkintävoimistelijan tulee hoitaa alansa tehtävät asianomaisen lääkärin ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Vastaavan lääkintävoimistelijan velvollisuutena on tehtävien suorittamiseen osallistuen huolehtia osastonsa käytännöllisen työn järjestämisestä, osaston kalustosta ja kortistosta sekä ilmoitusten ja tilastojen laatimisesta.

48 §. Taloudenhoitajan tehtävänä on:

1) lähinnä vastata siitä, että sairaalan taloudessa noudatetaan voimassa olevia määräyksiä;

2) valvoa, että taloushenkilökunta täyttää huolellisesti tehtävänsä;

3) suorittaa voimassa olevien säännösten ja määräysten edellyttämät isännöitsijän tehtävät;

4) laatia ehdotus sairaalan talousarvioksi;

5) huolehtia päivä- ja hoitomaksujen sekä muiden sairaalan tulojen perimisestä sekä ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin maksusitoumukseen hankkimiseksi;

6) tilata sairaalaviraston tiliosaston välityksellä palkkojen ja pienhekköjen laskujen maksamista varten tarvittavat rahavarat, ellei toisin ole määrätty;

7) huolehtia, että kassa- ja tilitoimessa, varastohallinnossa sekä kirjanpidossa noudatetaan kaupungin tilisäännön ja muita voimassa olevia määräyksiä;

8) päättää ja huolehtia sairaalalautakunnan vahvistamissa rajoissa ruoka-aineiden, vaatteiden, kalustoesineiden, kulutustarvikkeiden samoin kuin sairaalan johtajan ohjeiden mukaan sairaanhoitovälineiden ja -tarvikkeiden sekä lääkärinkojeiden hankkimisesta ja tilaamisesta;

9) valvoo, että ainoastaan kelpollisia ja määräysten mukaisia ta-varoita vastaanotetaan, niiden määrät todetaan oikeiksi ja ne kirjataan asianmukaisesti;

10) tarkastaa laskut ja hyväksyy ne tilisäännön määräysten mukaisesti;

11) valvoo, että ruoanpito hoidetaan taloudellisesti ja vahvistetun ruokajärjestyksen mukaisesti sekä että lämmityksessä, valaistuksessa ja hänen valvonnassaan olevien tarvikkeiden kulutuksessa noudatetaan asiallista säästäväisyyttä;

12) valvoo järjestystä ja puhtautta sairaalan alueella ja talousrakennuksissa;

13) pitää huolta sairaalarakennuksista sekä valvoo niihin kuuluvien teknillisten laitteiden hoitoa;

14) hoitaa sairaalalle ehkä kuuluvaa maatilaa;

15) huolehtia pienistä korjaustöistä, ottaa osaa rakennusten vuositarkastuksiin ja laatia sairaalatoimen toimitusjohtajalle ehdotus vuosikorjauksista;

16) huolehtia ja pitää luetteloa sairaalan irtaimesta omaisuudesta, lukuun ottamatta arkistoa ja kirjastoa, sekä valvoo, että ne henkilöt, joiden tulee hänelle vastata heidän haltuunsa uskotusta irtaimistosta, pitävät siitä luetteloa;

17) tarkastaa kunakin vuonna tammikuun kuluessa valvonnassaan oleva irtaimisto ja tehdä ehdotus kelvottomiksi käyneiden esineiden poistamisesta;

18) hyväksyy alaisensa henkilökunnan työsuunnitelmat ja niiden mukaan huolehtia tehtävien jakamisesta;

19) valvoo, että voimassa olevaa työläinsäädäntöä noudatetaan;

20) tehdä sairaalan johtajalle ehdotukset taloushenkilökunnan, sairaala-apulaisia lukuun ottamatta, ruokala- ja konehenkilökunnan sekä käsityöläisten vuosilomajärjestykseksi;

21) huolehtia sairaalan henkilökunnan henkilökortiston pitämisestä;

22) ilmoittaa sairaalan johtajan määräyksestä potilaan omaisille tai sille viranomaiselle, jolle sairaan tai kuolleen poistaminen kuuluu, kun potilas on poistettava sairaalasta tai on siellä kuollut;

23) lähettää sairaalassa kuolleesta potilaasta rekisteriviranomaisille lääkärin kirjoittama kuolintodistus;

24) huolehtia siitä, että potilaiden vaatteiden ja muun omaisuuden vastaanottaminen ja säilyttäminen on sairaalassa järjestetty;

25) ottaa kuittia vastaan sairaalan kassassa säilytettäväksi potilaan rahat ja arvopaperit;

26) valvoo sairaalan hallussa olevien potilaille kuuluvien käyttövärojen kirjanpitoa;

27) huolehtia siitä, että hänen tulevista ja lähtevistä virkakirjeistään pidetään asianmukaista diaaria;

28) ryhtyä toimenpiteisiin sairaalan taloudenhoidossa ilmenneiden epäkohtien poistamiseksi sekä

29) suorittaa sairaalalautakunnan ja sairaalatoimen toimitusjohtajan sekä sairaalan johtajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Taloudenhoitajan ollessa vuosilomalla tai muutoin estyneenä toimii hänen sijaisenaan kirjanpitäjä.

Niistä taloudenhoitajan päätöksistä, jotka koskevat viranhaltijain palvelukseen ottamista, eron myöntämistä tai irtisnomista sekä virkalamon myöntämistä ja viransijaisten määräämistä samoin kuin muistakin taloudenhoitajan tarpeellisiksi katsomista päätöksistä, on pidettävä päätösluetteloa ja on taloudenhoitajan allekirjoitettava luetteloon merkityt päätökset.

49 §. Kirjanpitäjän tehtävänä on:

- 1) avustaa taloudenhoitajaa tämän tehtävissä;
- 2) hoitaa kirjanpitoa ja siihen liittyviä tehtäviä voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti sekä
- 3) suorittaa taloudenhoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

50 §. Kassanhoitajan tehtävänä on:

- 1) hoitaa taloudenhoitajan johdolla ja hänen valvontansa alaisena sairaalan kassaliikettä sekä
- 2) suorittaa taloudenhoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

51 §. Kanslianhoitajan tehtävistä määrää sairaalan johtaja, jos hän toimii tämän alaisena, ja muussa tapauksessa asianomainen ylilääkäri.

Toimistonhoitajan ja toimistoapulaisen sairaanhoitoon liittyvistä tehtävistä määrää sairaalan johtaja, ylilääkäri, ylihoitaja, apulaisylihoitaja tai osastonhoitaja sen mukaan, kenen alaisena asianomainen lähinnä toimii. Toimistonhoitajan ja toimistoapulaisen taloushallintoon liittyvistä tehtävistä määrää ja yleisvalvonnasta huolehtii taloudenhoitaja.

52 §. Konemestarin tehtävänä on:

- 1) vastata sairaalan teknillisten laitteiden toiminnasta ja ryhtyä toimenpiteisiin havaittujen puutteiden ja epäkohtien poistamiseksi, tarpeen vaatiessa yhdessä taloudenhoitajan kanssa;
- 2) huolehtia, itse työhön osaa ottaen, sairaalan koneiden ja laitteiden sekä palokaluston kunnosta, laitoksen lämmityksestä sekä viemäri-, vesi-, sähkö- ja kaasujohtojen hoidosta ja kunnossapidosta samoin kuin lämpökeskuksen irtaimistosta ja sairaalan palokalustosta;
- 3) valvoa alallaan, että sairaalan toimintaa koskevia sääntöjä noudatetaan;
- 4) tehdä taloudenhoitajalle ehdotus talousarvioksi teknillisten laitteiden osalta;
- 5) tehdä hyvissä ajoin taloudenhoitajalle ehdotukset polttoaineiden ja muiden alan tarvikkeiden hankinnoista,
- 6) tarkastaa ja varastoida sairaalaan tulevat teknilliset laitteet ja alan tarvikkeet;
- 7) tarkastaa sairaalan teknillisiä laitteita ja alan tarvikkeita koskevat laskut;
- 8) huolehtia alan tarvikkeiden käyttämisestä säästävaisesti ja taroituksenmukaisesti;
- 9) ottaa osaa teknillisten laitteiden vuositarkastuksiin ja laatia ehdotus vuosikorjauksista;
- 10) valvoa, että konehenkilökunta suorittaa sille kuuluvat tehtävät annettujen määräysten mukaisesti;
- 11) tehdä taloudenhoitajalle ilmoitus valvonnassaan olevan henkilökunnan työvuoroista ja ehdotus vuosilomajärjestykseksi sekä
- 12) suorittaa sairaalan johtajan ja taloudenhoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Koneenhoitajan tulee avustaa konemestaria tämän määräysten mukaisesti ja konemestarin ollessa vuosilomalla tai muutoin estyneenä, ellei ole apulaiskonemestaria, toimia konemestarin sijaisena.

Mekaanikon, lämmittäjä-mekaanikon, asentajan, desinfioitsijamekaanikon ja lämmittäjän tulee suorittaa konemestarin määräämät alansa tehtävät.

53 §. Emännän tehtävänä on:

1) pitää huolta sairaalan ruokataloudesta ja sitä varten tarvittavasta kalustosta, pitää kalustosta luetteloja ja ilmoittaa havaitsemistaan puutteista ja epäkohdista taloudenhoitajalle;

2) valvoo alallaan, että sairaalan toimintaa koskevia sääntöjä noudatetaan;

3) avustaa osaltaan vuosikorjauksia suunniteltaessa, lisä- ja uudishankintaesityksiä tehtäessä sekä talousarviota laadittaessa;

4) tilata ruoka-aineet ja muut tarvikkeet taloudenhoitajan ohjeiden mukaisesti;

5) vastaanottaa sairaalaan tulleet ruoka-aineet ja muut keittiötarvikkeet, tarkastaa ja varastoida ne sekä pitää niistä varastokirjaa;

6) tarkastaa keittiön hankintoja koskevat laskut;

7) johtaa ja valvoo ruoan valmistusta ja tarjoilua silmällä pitäen, että ruoka valmistetaan vahvistetun ruokajärjestyksen ja annettujen erikoismääräysten mukaisesti sekä asiallista säästäväisyyttä noudattaen;

8) valvoo, että ruokasaleissa, keittiössä, kellareissa ja muissa ruokatalouspuolelle kuuluvissa suojissa vallitsee järjestyks ja puhtaus;

9) laatia annettujen ohjeiden mukainen kuukausitilasto ruoka-ainneiden käytöstä ja ravintopäivistä;

10) esittää taloudenhoitajan hyväksyttäväksi ruokalahenkilökunnan työsuunnitelmat ja valvoo niiden noudattamista;

11) valmistella ehdotus ruokalahenkilökunnan vuosilomajärjestykseksi;

12) valvoo ruokalahenkilökunnan terveydellisiä oloja sekä

13) suorittaa sairaalan johtajan ja taloudenhoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

54 §. Apuemännän tehtävänä on:

1) johtaa käytännöllisen työn suoritusta ja osallistua siihen emännän määräysten mukaisesti;

2) valvoo ruoan valmistusta, jakelua ja lähetystä;

3) valvoo keittiön varastojen ja ruokasalien päivittäistä siivousta;

4) valvoo keittiökojeiden, työvälineiden, astiaston ja muun irtaimiston sekä keittiön liinavaatteiden käyttöä ja huoltaa ne sekä

5) suorittaa emännän määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Apuemännän tulee emännän ollessa vuosilomalla tai muutoin estyneenä toimia määräyksestä hänen sijaisenaan.

55 §. Liinavaatevaraston hoitajan tehtävänä on:

1) huolehtia, itse työhön osallistuen, sairaalan liinavaatevarastosta sekä siihen liittyvästä kirjanpidosta;

2) valvoo alallaan, että sairaalan toimintaa koskevia sääntöjä noudatetaan;

3) tehdä taloudenhoitajalle ehdotus talousarvioksi liinavaatevaraston osalta;

4) hankkia taloudenhoitajan ohjeiden mukaan liinavaatevarastoa varten vaatetusesineet, kankaat ja muut alan tarvikkeet sekä varastoida ne ja pitää niistä varastokirjaa;

5) tarkastaa liinavaatevaraston hankintoja koskevat laskut;

6) esittää taloudenhoitajan hyväksyttäväksi alaisensa henkilökunnan työsuunnitelmat ja valvoo niiden noudattamista;

7) valmistella ehdotus alaisensa henkilökunnan vuosilomajärjestykseksi sekä

8) suorittaa taloudenhoitajan määräämät muut toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Mikäli liinavaatevaraston hoitajan alaisena on myös pesula, tulee hänen huolehtia myös tämän osalta edellä 1), 3), 4) ja 5) kohdissa mainituista tehtävistä.

56 §. Varastonhoitajan, pesulaitoksen hoitajan, puhelunvälittäjän, vah-timestarin, talonmies-lämmittäjän, työnjohtajan, työ- ja autoesimiehen ja puutarhurin tulee suorittaa taloudenhoitajan määräämät toimialaansa kuuluvat tehtävät.

57 §. Liinavaatevaraston apulaishoitajan, apulaisvarastonhoitajan, sair-raala-apulaisen, pesuapulaisen, lasinpesijän, koe-eläinten hoitajan, kylvettäjä, pesun hoitajan, siivoojan, autonasantajan, autonkuljettajan, traktorinkuljettajan, puusepän, sepän, maalarin, suutarin, apumiehen, yövartijan, tallimiehen, sianhoitajan, karjanhoitajan, karjanhoitajan apulaisen, keittäjän, leipojan, ruokavarastonhoitajan, annostelijan, va-rastomiehen, varastoapulaisen, keittiöapulaisen sekä ompelijan tulee suorittaa ne tehtävät, jotka se henkilö, jonka alaisena asianomainen lä-hinnä toimii, määrää taloudenhoitajan hyväksymän yleissuunnitelman mukaan.

58 §. Tilapäisen viranhaltijan tehtäviin nähden on soveltuvin osin nouda-tettava, mitä vastaavan vakinaisen viranhaltijan tehtävistä on määrätty.

Viranhaltijan, jonka tehtäviä ei edellä ole määrätty, samoin kuin työsuhteessa olevan henkilön tulee suorittaa sen henkilön määräämät toimialaansa kuuluvat tehtävät, jonka valvonnan alaisena hän lähinnä toi-mii.

Sairaanhoidajakoulun viranhaltijain valitsemisesta, tehtävistä ja kelpoisuusvaatimuksista on määrätty sairaanhoidajakoulun ohjesäännössä.

Potilaan sairaalaan ottaminen ja sieltä poistami-nen sekä muita hoitoon liittyviä määräyksiä.

59 §. Kaupungin sairaalaan otetaan hoidettavaksi Helsingin kaupungissa henkikirjoitettuja sairaita. Potilaita, jotka eivät täytä tätä ehtoa, ote-taan sairaalaan ainoastaan huoltolautakunnan esityksestä tai poikkeustar-pauksessa sairaalalautakunnan luvalla ja ohjeiden mukaan.

Henkikirjoituspaikasta riippumatta otetaan Auroran sairaalaan hoi-dettavaksi kulkutautipotilaita, jotka ovat Helsingissä sairastuneet yleis-vaaralliseen tarttuvaan tautiin.

Helsingissä sairastuneen kulkutautipotilaan kuljetus Auroran sai-raalaan tapahtuu sairaalan toimesta.

60 §. Sairaalaan hoidettavaksi pyrkivän on joko itse tai toisen välityk-sellä ilmoitettava sairaalassa vastaanotolle tätä varten määrättyä aikana. Potilaalle, joka hengenvaarallisen taudin tai vamman takia tai muusta syystä on pikaisen avun tarpeessa, on kuitenkin vuorokauden ajasta samoin kuin henkikirjoituspaikasta riippumatta annettava tarpeen-linen hoito.

Jos potilaita samaan aikaan ilmoittautuu enemmän kuin voidaan ot-taa vastaan, on etuoikeus sairaalahoittoa kipeimmin tarvitsevalla.

Potilaan ottamisesta sairaalaan päättää asianomaisen osaston yli-lääkäri tai hänen poissa ollessaan tahi asianhaarain muutenkin vaaties-sa päivystävä lääkäri.

Sairaalan vastaanotolla suoritetaan tutkimuksia ja annetaan hoitoa maksuttomasti potilaalle, joka esittää kaupungin huoltolautakunnan anta-man varattomuustodistuksen, samoin kuin myös potilaalle, joka nauttii kansaneläkelain mukaista kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuuden tukea, niin ikään koululääkärin lähettämille kansakoulujen oppilaille ja muille, joille kaupunginvaltuusto tämän oikeuden myöntää. Muuten vastaanotol-la suoritettavista tutkimus- ja hoitomaksuista noudatetaan, mitä niistä on erikseen säädetty tai määrätty.

61 §. Sairaalaan pääsyä varten vaaditaan lääkärin suositus, joka sisältää tiedon sairauden laadusta ja mikäli mahdollista syyn, minkä vuoksi potilaan ottamista sairaalaan pidetään tarpeellisena. Tätä ei vaadita, jos potilas on tarkastettu sairaalan vastaanotolla. Sairaalan lääkärin on siinäkin tapauksessa, että suositus on annettu, tutkittava potilas selvittääkseen, onko hänet otettava sairaalaan.

Lääkärille, jonka suosituksen perusteella potilas on otettu sairaalaan, on viimeistään silloin, kun potilas poistuu sairaalasta, ilmoitettava suoritettujen tutkimuksen tuloksista ja mahdollisesti tarvittavasta jälkihoidosta.

Lisäksi tarvitaan sairaalaan pyrittäessä, jos asianhaarat niin vaativat, rekisteriviranomaisen todistus, jossa on mainittuna hakijan sukija ristimänimet sekä ikä ja ammatti ynnä todistus henkikirjoittamisesta.

Mielisairaalaan hoidettavaksi tai mielentilan tutkimusta varten otettaessa menetellään, kuten siitä on mielisairaslaissa ja mielisairasasetuksessa säädetty.

Sairaalaan otettavan potilaan on suoritettava sairaalahoidon edellyttämistä maksuista ennakkoa, ei kuitenkaan potilaan suostumuksetta kerrallaan enempää kuin mikä vastaa 15 vuorokauden hoitoa, tai annettava huoltolautakunnan tahi jonkun vakavaraisen henkilön sitoumus taikka muu hyväksyttävä vakuus päivä- ja hoitomaksujen suorittamisesta. Potilas on otettava sairaalaan, vaikka sairaalaan pääsyä varten vaadittuja asiakirjoja ja edellä mainittuja etumaksuja ei voidakaan samalla saada, mutta tulee taloudenhoitajan tällöin heti ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin niiden sekä tarpeellisen maksusitoumuksen hankkimiseksi.

62 §. Potilaiden omaisille on, elleivät erityiset syyt sitä estä, varattava tilaisuus määrättyä aikana päivästä tavata potilaita.

63 §. Sairaalan lääkäri ei saa sairaalassa hoidettavalta potilaalta ottaa itselleen hoidosta korvausta, mikäli valtuusto ei ole toisin päättänyt. Myöskään muu sairaalan henkilökunta ei saa ottaa itselleen hoidosta korvausta.

64 §. Potilas ei saa luvatta tai ennen kuin hänet on asianmukaisessa järjestyksessä poistettu sairaalan kirjoista, lähteä sairaalasta.

Jos potilas, joka voi määrätä itsestään, ilmoittaa lähtevänsä sairaalasta kesken hoidon tai holhouksenalaisen puolesta holhooja niin vaatii, on siihen suostuttava, ellei potilas sairasta yleisvaarallista tarttuvaa tautia eikä takeita ole siitä, että häntä tullaan muualla hoitamaan niin, että tarttumisvaaraa ei ole.

Potilaan päästämiseksi mielisairaalasta menetellään, kuten siitä on mielisairaslaissa ja mielisairasasetuksessa säädetty.

Mielisairaalan edusmiehelle tai sille, joka on toimittanut potilaan sairaalaan, tulee yllälääkärin toimesta antaa hyvissä ajoin tieto, milloin potilas päästetään sairaalasta.

65 §. Mielisairaalaan liittyvästä perhehoidosta on voimassa, mitä siitä on säädetty mielisairaslaissa ja mielisairasasetuksessa.

Tätä ohjesääntöä on sovellettava 1.10. 1958 lukien. Kaupungin hallitus 18/9 1958.

Uudenmaan lääninhallitus päätti kumota 16. 12. 1925 vahvistamansa Helsingin kaupungin sairaalahallinnon ohjesäännön.
Uudenmaan lääninhallitus 11/6 1958.

Kaupunginvaltuusto päätti kumota 28. 10. 1925 vahvistamansa Helsingin kaupungin sairaalain säännöt sekä Helsingin kaupungin sairaalain tiliviraston johtosäännön. Kaupunginvaltuusto 26/3 1958.

Sairaalalautakunta päätti kumota Helsingin kaupungin sairaalain hallituksen 3. 6. 1927 vahvistamat Helsingin kaupungin sairaalain apulaislääkärien, ylihoitajattarien, osastonhoitajattarien, alihoitajattarien, toimitsijain, kirjanpitäjain, ruokalan johtajattarien ja liinavaatevaraston ja pesulaitoksen johtajattarien johtosäännön, Helsingin kaupungin mielisairaalain alihoitajattarien ja hoitajien johtosäännön sekä määräykset tarttuvan taudin levenemisen estämiseksi Helsingin kaupungin kulkutautisairaalassa samoinkuin Helsingin kaupungin röntgenlaitoksen johtosäännön. Sairaalalautakunta 25/4 1958.

---

114. VÄKIJUOMALIIKKEEN KUNNALLISTEN TARKASTAJAIN OHJEET.

Sosiaaliministeriön päätös syyskuun 1 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 391/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:86)

Väkijuomista annetun lain täytäntöönpanosta 6 päivänä kesäkuuta 1958 annetun asetuksen (238/58) 34 §:n 3 momentin nojalla sosiaaliministeriö on antanut väkijuomaliikkeen kunnallisten tarkastajain toiminnasta seuraavat ohjeet:

1 §. Kunnallisen tarkastajan tehtävänä on pitää silmällä, että kunnan alueella harjoitetussa väkijuomain vähittäismyynnissä ja anniskelussa noudatetaan väkijuomista annettua lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä sekä väkijuomayhtiön hallintoneuvoston määräyksiä.

2 §. Tarkastajan toimintaa valvoo lähinnä asianomainen kunnallinen viranomainen.

Ohjeita tarkastajan toimen hoidosta antaa sen lisäksi, mitä tässä päätöksessä on sanottu, tarpeen mukaan sosiaaliministeriö.

Tarkastajan toimi katsotaan lakanneeksi, kun ei väkijuomain vähittäismyyntiä eikä anniskelua kunnassa enää harjoiteta.

3 §. Tarkastajan tulee pitää luetteloa kunnassa olevista vähittäismyynti- ja anniskelupaikoista, ja on tähän luetteloon merkittävä väkijuomayhtiön hallintoneuvoston antamat ja hänelle toimittamat kutakin anniskelupaikkaa koskevat erityiset määräykset ja mahdolliset anniskeluoikeuden rajoitukset. Anniskelupaikkain vastuunalaisia hoitajia ja heidän sijaisiaan sekä anniskelupaikkain aukioloaikaa koskevat tiedot tarkastajan on hankittava poliisiviranomaisilta ja merkittävä luetteloon.

Tarkastajalla tulee olla väkijuomista annettu laki, sen nojalla annetut säännökset ja ravitsemisliikkeen pitoa koskevat asetukset, jotka väkijuomayhtiön on hänelle toimitettava, sekä hyvin järjestettyinä väkijuomayhtiön kirjeet ja tiedonannot. Luopuessaan toimestaan on tarkastajan jätettävä arkistonsa seuraajalleen.

4 §. Tarkastajan on mahdollisimman usein ja asianomaisille edeltäpäin ilmoittamatta toimitettava tarkastuksia vähittäismyynti- ja anniskelupaikoissa. Erityisesti on pidettävä silmällä niitä valvottavia paikkoja, joissa tarkastaja on havainnut aiheetta muistuttamiseen tai joissa satuneesta väärinkäytöstä tai muusta epäkohdasta hän on saanut tiedon, sekä sovitettava tarkastuskäynnit etupäässä sellaisiksi päiviksi ja vuorokaudenajoiksi, jolloin epäkohtain on otaksuttava yleisimmin ja helpoimmin ilmenevän.

Tarkastukset on toimitettava huolellisesti, mutta vältettävä mah-

dollisuuden mukaan aiheuttamasta haittaa liikkeiden ja niiden henkilökunnan toiminnalle.

5 §. Vähittäismyyntiä silmälläpitäessään tulee tarkastajan erityisesti:

1) valvoa, että väkijuomista annetun lain 34 §:n säännöksiä ja sen nojalla annettuja myyntikieltoja noudatetaan;

2) valvoa, että väkijuomista annetun lain täytäntöönpanosta annetun asetuksen 6 §:n säännöksiä ja sen nojalla annettuja määräyksiä ostajain rekisteröimisestä ja valvonnasta noudatetaan; ja

3) tarkastaa niitä henkilöitä koskevat luettelot, joille vähittäismyyntipaikasta tilauksesta lähetetään väkijuomia, sekä väkijuomista annetun lain täytäntöönpanosta annetun asetuksen 5 §:n 3 ja 4 momentissa mainituista myynneistä pidettäviä kirjoja.

6 §. Tarkastajan tulee tarpeen vaatiessa, yleensä kuitenkin vähintään kaksi kertaa kuukaudessa, väkijuomayhtiön paikallisosaston hoitajan kanssa tarkastaa ja käsitellä paikallisessa väkijuomamyynnissä niitä tietoja, joita väkijuomain väärinkäytöstä on tullut joko väkijuomayhtiölle tai tarkastajalle.

Edellämainituissa tilaisuuksissa, joihin väkijuomayhtiön erityisesti näitä asioita hoitamaan määräämä paikallinen toimihenkilö on kutsuttava, tulee tarkastajan yhdessä paikallisosaston hoitajan kanssa, milloin jonkun henkilön väkijuomain väärinkäyttö on ilmeinen ja mahdollisesti tarvittu lisäselvitys on hankittu, tehdä sellainen päätös kuin väkijuomista annetun lain 34 §:n 2 momentissa mainitaan. Asiasta pidettävä pöytäkirja on sekä tarkastajan että paikallisosaston hoitajan allekirjoitettava.

7 §. Tarkastajan tulee toisessa kunnassa asetetun kunnallisen tarkastajan tai paikallisosaston hoitajan pyynnöstä tarpeen mukaan antaa näille virka-apua ilmoittamalla kunnassa asuvista henkilöistä ostajain rekisteröimisessä ja valvonnassa tarvittavat tiedot.

8 §. Anniskelua silmälläpitäessään tulee tarkastajan erityisesti valvoa:

1) että anniskelua harjoitetaan ainoastaan siinä ravintolahuoneistossa tai huoneiston osassa, jossa anniskelu hallintoneuvoston päätöksen mukaan on sallittu; että, jos anniskelupaikan yhteydessä harjoitetaan majoitusliikettä, matkustajahuoneisiin toimitettavassa anniskelussa noudatetaan hallintoneuvoston antamia määräyksiä sekä että maaseudulla sijaitsevassa matkailijahotellissa, jolle anniskeluoikeudet on myönnetty väkijuomalain 30 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisin ehdoin, anniskelu rajoitetaan toimitettavaksi ainoastaan hotellissa asuville ja aterian yhteydessä muille matkustajille tapahtuvaksi;

2) että anniskelupaikassa, jota anniskeluoikeuksien saaja itse ei hoida, on lääninhallituksen hyväksymä vastuunalainen hoitaja ja hänellä sijainen sekä, jos kysymyksessä on suuri tai moniosainen anniskeluhuoneisto, huoneiston ja anniskelun laajuuteen nähden riittävä määrä muuta valvovaa henkilöstöä;

3) että vastuunalainen hoitaja ja hänen sijaisensa huolehtivat siitä, että anniskelemiseen osallistuva ravintolan henkilökunta on selvillä anniskelua koskevista säännöksistä ja määräyksistä; niin myös poliisiviranomaisten ohella pitää silmällä, että vastuunalainen hoitaja ja hänen sijaisensa ovat tehtävänsä kykeneviä ja soveliaita sekä hoitavat sitä asianmukaisella tavalla ja tarkkuudella;

4) että anniskelupaikassa ylläpidetään hyvää järjestystä ja että

siellä noudatetaan, paitsi hyviä tapoja, niitä kieltoja ja määräyksiä, joita anniskelusta väkijuomain käytön supistamiseksi ja juoppouden ehkäisemiseksi on annettu;

5) ettei väkijuomain anniskelemiseen käytetä 21 vuotta nuorempia henkilöitä sekä että anniskelupaikan henkilökunta väkijuomainkäytössään noudattaa voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä;

6) ettei anniskelupaikassa anniskella eikä säilytetä muita kuin sellaisia väkijuomayhtiöltä hankittuja väkijuomia, jotka yhtiö on luovuttanut siellä anniskeltaviksi;

7) että anniskelupaikassa noudatetaan laillisesti määrättyjä anniskelu- ja aukioloaikoja;

8) ettei ravintolassa anniskella ilmeisesti alle 18 vuotiaille sekä että siellä noudatetaan alle 25 - vuotiaille anniskeltaessa sitä erityistä varovaisuutta, mitä tällaisten henkilöiden juopumusta ja raittiushuoltoa koskevat lainsäädännökset edellyttävät;

9) ettei päihtyneille tai päihtyneen seurassa oleville anniskella sekä että muutoinkin noudatetaan niitä lähempiä ohjeita, joita hallintoneuvosto liika-anniskelun ja juopottelun ehkäisemiseksi ja järjestyksen ylläpitämiseksi on antanut;

10) ettei päihtyneiden sallita päästä anniskelupaikkaan eikä oleskella siellä;

11) ettei anniskelupaikassa nautita mukana tuotuja väkijuomia sekä että kiellon rikkojat poistetaan anniskelupaikasta;

12) ettei anniskelupaikasta myydä väkijuomia poisvietäväksi eikä anniskeltuja väkijuomia sallita viedä anniskelupaikasta;

13) että väkijuomain mittaus suoritetaan vaattuja tai muutoin lainmukaisia mitta-astioita käyttäen ja anniskelu täysin mitoin; että vahvistettuja anniskeluhintoja noudatetaan, että anniskelluista väkijuomista kirjoitetaan asiakkaalle lasku niinkuin siitä erikseen on säädetty ja hallintoneuvosto lähemmin määrännyt sekä ettei lainvastaisesti anniskella velaksi eikä panttia vastaan; sekä

14) että anniskelupaikan väkijuomavarastoa säilytetään ja väkijuomia koskevaa kirjanpitoa hoidetaan huolellisesti ja oikein sekä hallintoneuvoston antamia määräyksiä noudattaen.

9 §. Tarkastajan tulee sen lisäksi, mitä edellä on sanottu:

1) pitää päiväkirjaa, johon on lyhyesti merkittävä, missä ja milloin tarkastuksia on toimitettu, sekä niissä tehdyt havainnot, niin myös muut toimenpiteet, joihin tarkastaja on ryhtynyt;

2) antaa kirjallinen selostus tarkastajana tekemistään huomioista ja niiden aiheuttamista toimenpiteistä väkijuomayhtiön hallintoneuvostolle ja tarkastajan toimintaa valvovalle kunnalliselle viranomaiselle hallintoneuvoston määräämiltä ajanjaksoilta ja määrääminä aikoina;

3) antaa hallintoneuvostolle lausuntoja toimialaltaan ja tehdä hallintoneuvostolle esityksiä väkijuomain myynnistä ja anniskelussa havaitsemiensa epäkohtien poistamiseksi; sekä

4) laatia tammikuun aikana edellisen vuoden tarkastustoimintaa ja sijoituspaikkakuntansa väkijuomaolojen kehitystä selostava vuosikertomus niiden tarkempien ohjeiden mukaan, jotka väkijuomayhtiön hallintoneuvosto antaa.

Vuosikertomus on valmistettava kolmena kappaleena, joista yksi on luovutettava tarkastajan toimintaa valvovalle kunnalliselle viranomaiselle ja kaksi väkijuomayhtiölle, joka toimittakoon niistä toisen kappaleen sosiaaliministeriölle.

10 §. Kun tarkastaja havaitsee anniskelun toimittamisessa tai annis-

kelupaikan järjestyksenpidossa välitöntä puuttumista vaativia epäkohtia, on tarkastajan viipymättä ilmoitettava huomioistaan anniskelupaikan vastuunalaiselle hoitajalle tai hänen sijaisenaan tarkastuksen aikana toimivalle sekä annettava hänelle tarpeelliseksi osoittautunutta ohjausta.

Epäkohtia havaitessaan tarkastajan on pyrittävä selvittämään, onko vastuunalainen hoitaja tai hänen sijaisenaan toiminut itse aiheuttanut epäkohdan tai onko vastuunalaiselle hoitajalle kuuluvain velvollisuuksien laiminlyönti siihen myötävaikuttanut, sekä on hänen näissä tapauksissa mahdollisuuden ja tarpeen mukaan ilmoitettava toteamuksestaan myös anniskeluoikeuden saajalle.

Jollei tarkastajan toteama rikkomus tai muu epäkohta ole vähäpätöinen tai satunnainen tai jos epäkohtien todetaan tarkastajan antamasta ohjauksesta huolimatta jatkuvan, tehkään tarkastaja viipymättä hallintoneuvostolle erillisen kirjallisen ilmoituksen, jossa tarkastajan toteamukset sekä vastuunalaisen hoitajan ja asian vaatiessa myös anniskeluoikeuden saajan antamat selitykset selostetaan tai, jos ne on annettu kirjallisina, liitetään mukaan.

11 §. Jos vastuunalainen hoitaja tai hänen sijaisensa on syyllistynyt joko väkijuomista annetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten rikkomiseen taikka hänelle lain ja voimassa olevien säännösten mukaan kuuluvain, anniskelua tai järjestyksenpitoa koskevien tehtävien hoitamisen jatkuvaan laiminlyöntiin tai jos hän osoittautuu tehtävänsä kykenemättömäksi tahi muutoin sopimattomaksi tai ainoastaan näennäisesti toimii tehtävässään, ilmoittakoon tarkastaja siitä paitsi hallintoneuvostolle myös poliisiviranomaisille asian vaatimia toimenpiteitä varten.

Tarkastaja tehkään hallintoneuvostolle ja asianomaiselle poliisiviranomaiselle ilmoituksen, jos paikkakunnan anniskeluravintoloihin järjestetty tanssi tai näytäntö taikka niiden järjestämiseksi paikkakunnan anniskelupaikkoihin myönnettyjen lupien lukuisuus aiheuttavat sellaisia epäkohtia, joista mainitaan väkijuomista annetun lain 46 §:n 2 momentissa.

12 §. Tarkastajan tulee poliisitutkintaa ja 6 §:ssä mainittua myyntikieltokäsittelyä varten ilmoittaa muutkin kuin edellä 11 §:ssä mainitut tiedotnsa tulleet rikkomukset väkijuomista annettua lakia ja siihen perustuvia säännöksiä vastaan.

13 §. Tarkastajan tulee tehtäviinsä kuuluvissa asioissa jatkuvasti olla yhteydessä paikallisiin poliisiviranomaisiin sekä väkijuomayhtiön paikallisosaston hoitajaan. Tarkastajan tulee tutustua niihin tietoihin, joita poliisiviranomaisilta on saatavissa paikkakunnalla suoritetuista juopumuspidätyksistä ja anniskelun osuudesta niihin, niin myös muihin tietoihin, joita poliisi- ja muilla viranomaisilla on paikkakunnan vähittäismyyntiin ja anniskeluravintolain hoidosta.

Väkijuomista annetun lain noudattamista valvovana erikoisviranomaisena tarkastajan on, milloin olosuhteet vaativat, tehtävä asianomaiselle poliisiviranomaiselle ja väkijuomayhtiön paikallisosaston hoitajalle esityksiä näille kuuluvan valvonnan suuntaamiseksi, erityisesti anniskelun osalta, toisaalta niihin epäkohtiin, jotka tarkastajan toteamuksien mukaan eniten vaativat huomiota, sekä toisaalta niihin anniskelupaikkoihin, joissa on otaksuttava rikkomuksia tapahtuvan tai muita epäkohtia ilmenevän, ja siten pyrittävä saattamaan paikkakunnan anniskelutoiminta suunnitelmalliseen ja tehokkaaseen valvontaan.

Tarkastajan tulee myös olla yhteistoiminnassa paikkakunnan sosiaalilautakunnan ja raittiuslautakunnan tai vastaavan kunnallisen viran-

omaisen kanssa sekä avustaa poliisiviranomaisia ja väkijuomayhtiötä väkijuomain vähittäismyynnissä ja anniskelussa sattuneiden väärinkäytösten ilmaisaamiseksi ja laittoman väkijuomaliikkeen ehkäisemiseksi.

14 §. Saatuaan tietää, että vähittäismyynnissä tai anniskelussa myyty väkijuoma ei ole sellaista kuin siitä veroluokasta tai juomalajista, johon juoman tulisi kuulua, on säädetty tai että väkijuoman valmistaja muutoin on syyllistynyt luvattomaan valmistukseen tai muuhun väärinkäyttöön, tarkastajan on siitä viipymättä ilmoitettava enempää toimenpiteitä varten asianomaiselle alkoholien valmistuksen tarkastajalle.

15 §. Tarkastaja on oikeutettu väkijuomayhtiön paikallisosaston hoitajalle jättämään väkijuomayhtiölle tarkoitetut kertomukset, kirjelmät ja lausunnot.

16 §. Tarkastaja älköön valvottavalta liikkeeltä tai sen henkilökuntaan kuuluvalta vastaanottako lahjana tai alennettuun hintaan väkijuomia taikka muuta taloudellista etua.

17 §. Tarkastajan tulee väkijuomienkäytössään yleensä ja erityisesti virkatehtäviä suorittaessaan olla pidättyvä ja muutoinkin noudattaa hyviä tapoja.

18 §. Tämä päätös tulee kunnanvaltuuston asettamain väkijuomaliikkeen tarkastajain ohjeista 31 päivänä maaliskuuta 1951 annetun sosiaaliministeriön päätöksen tilalle, joka oli kumoutunut väkijuomista annetun lain täytäntöönpanosta 6 päivänä kesäkuuta 1958 annetun asetuksen (238/58) 41 §:n johdosta.

---

115. KANSAKOULUJEN JOHTAJIEN VAPAA-TUNNIT.

Kaupunginhallituksen päätös syyskuun 4 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1943:117)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä kumota 23. 9. 1943 tekemänsä päätöksen kansakoulujen johtajien vapaatuntien määräämisestä.

---

116. TYÖTAPATURMIEN ILMOITTAMINEN KAUPUNGIN TYÖTURVALLISUUSTARKASTAJALLE.

Kaupunginhallituksen päätös syyskuun 4 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:115 ja 1958:100)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä kehoittaa kaupungin kaikkia virastoja ja laitoksia tekemään ilmoituksen paitsi asianomaiselle vakuutuslaitokselle myös kaupunginhallituksen järjestelytoimiston työturvallisuustarkastajalle kaikista sellaisista työtapaturmista, joiden seurauksena on ollut tai todennäköisesti tulee olemaan kuolema taikka pysyvä invaliditeetti tai joissa on vahingoittunut samanaikaisesti useita henkilöitä.

---

117. JÄÄMÄLUETTELON LAATIMINEN RATKAISEMATTA OLEVISTA ASIOISTA.

Kaupunginhallituksen päätös syyskuun 11 p:ltä 1958.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, muuttaen 27. 1. 1938 tekemäänsä päätöstä, kehoittaa kaupunginhallituksen alaisia hallintoelimiä, joiden ohje- tai johtosäännöissä ei ole toisin määrätty, laadittamaan vuoden vaihteessa ja puolivälissä asianomaisessa hallintoelimeissä ratkaisematta olevista asioista jäämäluettelon, joka on esitettävä hallintoelimelle sekä

määrätä, että vuoden vaihteen tilanteesta laaditusta luettelosta on jäljennös toimitettava kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

---

118. HENKILÖKULJETUSMAKSUT YKSITYISTEN LINJALIIKENTEENHARJOITTAJIEN HELSINGIN KAUPUNGIN ALUEELLA LIIKENNÖIMILLÄ LINJOILLA.

Maistraatin päätös syyskuun 13 p:ltä 1958.
(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:7)

Maistraatti päätti mainittuna päivänä lisätä 14. 1. 1958 tekemäänsä päätökseen yksityisten liikenteenharjoittajain Helsingin kaupungin alueella harjoittamassa linjaliikenteessä noudatettavista henkilökuljetusmaksuista seuraavan lisäyksen:

D. Muita määräyksiä:

-----
3) Kello 23. 00 ja 5. 00 välisenä aikana saadaan kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen maksu periä kaksinkertaisena.

119. ASETUS KESKUSPARANTOLAIN KUNNOSSAPITO- JA KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN ANNETTAVASTA VALTIONAVUSTA.

Annettu syyskuun 19 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 394/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:54)

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään 3 päivänä syyskuuta 1948 annetun tuberkuloosilain (649/48) 28 §:n 2 momentin nojalla:

1 §. Keskusparantolain vuotuisiin kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annetaan valtionapua 498 markkaa hoitopäivää kohden.

2 §. Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1958 lukien ja sillä kumotaan keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavasta valtionavusta 24 päivänä toukokuuta 1957 annettu asetus (207/57).

120. ASUNTOTUOTANNON VERONHUOJENNUSLAISSA TAR-
KOITETTU KÄYPÄ KORKO.

Valtiovarainministeriön päätös syyskuun 23 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 399/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:2)

Valtiovarainministeriö on asuntotuotannon veronhuojennuslain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta 30 päivänä joulukuuta 1953 annetun valtiovarainministeriön päätöksen 14 §:n, sellaisena kuin se on 10 päivänä heinäkuuta 1957 annetussa valtiovarainministeriön päätöksessä (263/57), mukaisesti määrännyt seuraavaa:

Joulukuun 11 päivänä 1953 annetun asuntotuotannon veronhuojennuslain 2 §:n 3 momentissa, sellaisena kuin se on 16 päivänä joulukuuta 1955 annetussa laissa (506/55), tarkoitettuna käypänä korkona pidetään korkoa, joka on seitsemän ja yksi neljännes sadalta vuodessa.

Tätä päätöstä sovelletaan 1 päivästä lokakuuta 1958 lukien. Asuntotuotannon veronhuojennuslaissa tarkoitettua käyvää korosta 4 päivänä tammikuuta 1956 annettua valtiovarainministeriön päätöstä (15/56) sovelletaan 30 päivään syyskuuta 1958 saakka.

---

121. AUTOREKISTERIN SIIRTÄMINEN HELSINGIN POLIISILAITOKSELLE.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös syyskuun 24 p:ltä 1958.

(Suomen as. -kok. 401/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:31)

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö on 4 päivänä lokakuuta 1957 annetun moottoriajoneuvoasetuksen (330/57) 19 §:n 2 momentin nojalla päättänyt 1 päivästä marraskuuta 1958 lukien siirtää Uudenmaan lääninhallitukselta Helsingin kaupungin poliisilaitokselle niiden moottoriajoneuvojen rekisterin pitämisen, joiden kotipaikka on Helsingin kaupungissa, sekä tästä johtuvat lääninhallitukselle kuuluvat muutkin tehtävät.

---

122. MAKKARAIN MYYNTIÄ KOSKEVIEN MÄÄRÄYSTEN MUUTTAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös syyskuun 24 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1935:9 ja 1937:44)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 27. 3. 1935 vahvistamiensa, kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavaa kauppaa ja muuta sen taipaista ansiotoimintaa koskevien määräysten 4 §:n 1 momentin 1) kohdan, sellaisena kuin se on kaupunginvaltuuston 27. 10. 1937 tekemällä päätöksellä muutettuna, näin kuuluvaksi:

Kaupungin omistamalla maalla olevissa kioskeissa tai niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla saadaan harjoittaa kauppaa ja ansiotoimintaa kiinteistölautakunnan lähemmin määräämillä ehdoilla alla mainittuina vuoden ja vuorokauden aikoina:

vuoden ympäri: 1) lämpimäin makkarain myyntiä sinapin, etikan ja leivän kera tai ilman niitä klo 19-3 sekä vapunpäivän ja uudenvuoden vastaisina öinä kiinteistölautakunnan harkinnan mukaan enintään klo 19-5.

**123. KAUPUNGIN VIRANHALTIJOILLE YLEISILLÄ TYÖ-
MÄRKKINOILLA TAPAHTUNEEN PALKKOJEN NOUSUN PE-
RUSTEELLA MYÖNNETTÄVÄ PALKKOJEN KOROTUS.**

Kaupunginvaltuuston päätös syyskuun 24 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1957:19)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

että yleisillä työmarkkinoilla vuoden 1957 työehtosopimusten uusimisten yhteydessä suoritettuja palkkojen tarkistuksia vastaava tarkistus suoritetaan Helsingin kaupungin viranhaltijain osalta siten, että virkasäännön 21 §:n mukaiset kaupunginvaltuuston 6. 3. 1957 vahvistamat ja 1. 1. 1957 alkaen voimassa olleet viranhaltijain peruspalkat ja ikälisät korotetaan 2 1/2 %:lla 1. 10. 1958 lukien, kuitenkin siten, että palkankorotus on vähintään 1 200 mk kuukaudelta ja että takautuvasti ajalta 1. 4. - 30. 9. 1958 niinkään suoritetaan kaikille viranhaltijoille 1 200 mk:n suuruinen palkankorotus kuukaudelta,

että vastaava tarkistus suoritetaan myös työsopimussuhteessa kuukausipalkalla samoinkuin kaupungin voimassa olevien työehtosopimusten ulkopuolella olevien työntekijäin kohdalla sen palkan mukaan, joka työntekijällä oli kaupunginvaltuuston 23. 4. 1958 tekemän, Helsingin kaupungin työntekijäin palkkauksen sitomista elinkustannusindeksiin koskevan päätöksen voimaan tullessa,

että sääntömääräiset ja ylimääräiset eläkkeet samoinkuin myös leski- ja orpoeläkekassan maksamat eläkkeet tarkistetaan vastaavasti kaupunginvaltuuston edellä mainitun päätöksen voimaan tullessa maksetun määrän mukaisesti sekä

että erinäisten palkkioiden korottamisesta oikeutetaan kaupunginhallitus päättämään kussakin tapauksessa erikseen.

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston kaikille viranhaltijoille 1. 4. - 30. 9. 1958 väliseltä ajalta myöntämä 1 200 mk:n suuruinen palkankorotus kuukaudelta eli yhteensä 7 200 mk viranhaltijaa kohden maksetaan viipymättä suorittamalla siitä prosentuaalinen eli 20 %:n suuruinen veronpidätys,

että mainittua takautuvaa palkankorotusta ei makseta 1. 4. - 30. 9. 1958 välisenä aikana eronneille tai eroaville tilapäisesti kaupungin palveluksessa olleille sijaisille, mutta että, mikäli sijaisuus kestää yli ajankohdan 30. 9. 1958, korotus maksetaan 1. 4. 1958 alkaen, sikäli kuin asianomainen viransijainen jo silloin on ollut kaupungin palveluksessa tai muussa tapauksessa sijaisuuden alkamisesta lähtien,

että sanottua korotusta ei oteta huomioon 1. 4. - 30. 9. 1958

väliseltä ajalta maksetuissa ja maksettavissa ylityö-, päivystys- ja sunnuntaityökorvauksissa,

että kaupunginvaltuuston nyt myöntämä palkankorotus 1. 10. 1958 alkaen on laskettava lisäykseksi viranhaltijain 1. 1. 1957 alkaen voimassa olleisiin palkkoihin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti, joten kaupunginvaltuuston 23. 4. 1958 tekemän päätöksen mukainen indeksikorotus on lisättävä edellä mainituin tavoin laskettuihin palkkoihin 1. 10. 1958 alkaen. Kaupungin-
hallitus 25/9 1958.

---

124. HELSINGIN KAUPUNGIN PALOLAITOKSEN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama syyskuun 24 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:93)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 3. 11. 1954 vahvistamansa palolaitoksen johtosäännön 3, 6, 8-14, 18, 22-24, 27 ja 29 §:t seuraavalla tavalla:

3 §. Palolaitos, jonka päällikkönä toimii palopäällikkö, jakautuu seuraaviin osastoihin:

- 1) sammutusosastoon,
- 2) teknilliseen osastoon,
- 3) palonehkäisyosastoon ja
- 4) talousosastoon.

Palolaitoksen toimintaa varten jaetaan kaupunkialue palopiireihin, joiden lukumäärästä ja rajoista kaupunginhallitus päättää. Palopiirin päällikkönä toimii palopäällikön määräämä palomestari.

6 §.

Sammutusosastoon kuuluu apulaispalopäällikkö, joka toimii osaston päällikkönä, tarpeellinen määrä palomestareita, apulaispalomestari, ruiskumestareita, palokersanteja, palokorpraaleja ja palomiehiä sekä määrärahojen puitteissa tilapäistä henkilökuntaa.

8 §.

Palomestarin tehtävänä on:

- 1) toimia päivystävänä palomestarina ja suorittaa varapäivystystä,
- 2) toimia hänen johdettavakseen määrätyn palopiirin sekä siihen kuuluvan paloaseman päällikkönä ja piirissä olevien palolaitoksen rakennusten ja huonetilojen isännöitsijänä,
- 3) perehtyä ja perehdyttää palopiirin sammutushenkilökunta piirissään oleviin paloturvallisuuden kannalta tärkeisiin kohteisiin, suorittaa järjestystarkastuksia sekä ilmoittaa apulaispalopäällikölle piirissä havaitsemistaan sammutustoimintaa vaikeuttavista seikoista ja palotarkastajalle paloturvallisuutta koskevien säännösten laiminlyönneistä mikäli hänen valtuutensa eivät riitä näiden seikkojen korjaamiseen,
- 4) huolehtia sekä vastata hänen johdettavakseen määrätyn palopiirin sammutushenkilökunnan hälytysvalmiudesta ja kalustosta,
- 5) toimia sammutushenkilökunnan kouluttajana sekä huolehtia koulutuksen toteuttamisesta ja valvonnasta apulaispalopäällikön antamien suuntaviivojen mukaisesti kuin myös laatia harjoitusohjelmat,
- 6) antaa pyydettyäessä yleisölle piirinsä paloturvallisuutta koskevia neuvoja ja

7) suorittaa apulaispalopäällikön määräämät muut tehtävät.

9 §. Apulaispalomestarilta vaaditaan palokaluston hyvää tuntemusta, perehtyneisyyttä palosammutukseen ja kokemusta henkilöasioiden hoidossa.

Apulaispalomestarin tehtävänä on:

1) toimia tarvittaessa päivystävänä palomestarina ja suorittaa varapäivystystä,

2) avustaa apulaispalopäällikköä sammutusosaston henkilöasioiden hoidossa sekä henkilökunnan sijoittamisessa palo- ja vartioasemille,

3) valvoa palokersanttien hoitamien varastojen ja palokaluston hoitoa,

4) tehdä ehdotuksia varastojen ja palokaluston täydennyshankinnoista, uusimisesta, poistoista ja myynnistä sekä avustaa hankinnoissa ja myynneissä,

5) tehdä ehdotuksia kaluston vaihdoista ja täydennyssiirroista eri asemien kesken,

6) pitää luetteloja palo- ym. kalustosta sekä huolehtia palokaluston ja varastojen inventoimisesta,

7) hoitaa palolaitoksen kalustoluettelot,

8) valvoa moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen käyttöä sekä huolehtia moottoriajoneuvokortiston pitämisestä sekä

9) suorittaa apulaispalopäällikön määräämät muut tehtävät.

10 §. Sammutusosaston muun henkilökunnan tehtävistä määrätään sisäpalvelussäännössä.

11 §. Vakinaiselta palomieheltä vaaditaan virkasäännössä edellytetyn lääkärintodistuksen lisäksi suoriutuminen palomiesten valintaa varten laaditusta psykoteknisestä kokeesta ja kahden vuoden palvelu tilapäisenä palomiehenä Helsingin palolaitoksessa.

12 §. -----

Teknilliseen osastoon kuuluu paloinsinööri, joka toimii osaston päällikkönä, korjausmestari ja varastonhoitaja sekä määrärahojen puitteissa tilapäistä henkilökuntaa ja työntekijöitä.

13 §. Paloinsinööriltä vaaditaan koneinsinöörin tutkinto, mieluummin korkeakoulussa suoritettu, sekä palokaluston hyvää tuntemusta.

Paloinsinöörin tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoa teknillisen osaston toimintaa,

2) palopäällikön määräyksestä osallistua päivystyspalvelukseen,

3) seurata palokaluston kehitystä,

4) suunnitella ja valmistella uuden palo- ym. teknillisen kaluston ja työkalujen hankintaa sekä tehdä palopäällikölle esityksiä kaluston hankkimisesta,

5) valmistella ja esitellä palopäällikölle osastoa koskevat asiat,

6) suorittaa uuden kaluston vastaanottotarkastukset,

7) huolehtia korjausmestarin avustamana autojen, veneiden ja moottoriruiskujen sekä palo-, savusuojelu- ym. kaluston samoin kuin myös lennätin-, sähkö- ja radiolaitteiden korjauksista ja kunnossapidosta sekä korjaamon tehtäväksi annetusta palo- ym. kaluston rakentamisesta ynnä yleensä valvoa korjaamon toimintaa,

8) tilata korjaamon raaka- ja tarveaineet,

9) avustaa sammutusosastoa varastointia ja palokaluston hoitoa koskevissa asioissa,

10) suorittaa ehkäisevään palosuojeluun liittyviä sähkö- ja kone-
teknillisten palosuojelulaitteiden tarkastuksia,

11) huolehtia osaston henkilökunnan tapaturmia ja tapaturman-
torjuntaa koskevien asioiden hoitamisesta sekä

12) suorittaa palopäällikön määräämät muut tehtävät.

Paloinsinöörin ollessa vuosilomalla tai muuten estyneenä hoitaa
hänen virkaansa palopäällikön määräämä viranhaltija.

14 §. Teknillisen osaston muun henkilökunnan tehtävistä määrätään si-
säpalvelussäännössä.

18 §. Palonehkäisyosaston muun henkilökunnan tehtävistä määrätään
sisäpalvelussäännössä.

22 §. Talousosaston muun henkilökunnan tehtävistä määrätään sisä-
palvelussäännössä.

23 §. Palolaitoksessa noudatettavasta järjestyksestä, kurista ja sisä-
palveluksesta määrätään sisäpalvelussäännössä sekä päiväkäskyissä ja
toimintaohjeissa.

24 §. Palopäällikön ja apulaispalopäällikön on suoritettava tavallista
virkasäännön mukaista virantoimitusta 5 päivää viikossa ja lisäksi olta-
va nopeasti tavattavissa hälytysvalmiina joka toisena vuorokautena.

Palomestarien työaika käsittää 48 tunnin palvelusjakson, josta
24 tuntia varapäivystyspalvelusta ja 24 tuntia päivystyspalvelusta. Tätä
jaksoa seuraa 48 tunnin vapaa-aika.

Paloinsinööri ja apulaispalomestari, muulloin kuin päivystyspal-
veluksessa ollessaan, palonehkäisyosaston henkilökunta ja taloussosa-
ston toimistohenkilökunta noudattavat virkasäännön 17 §:n 1 momentin
mukaista virka-aikaa.

Muun henkilökunnan virka-ajasta määrätään sisäpalvelussään-
nössä.

Palopäällikkö ja muu palopäällystöön kuuluva viranhaltija, joka
palopäällikön määräyksestä on suorittanut toukokuun 20 päivänä 1955
annetussa asetuksessa mainittuja palavien nesteiden valmistusta, varas-
toimintia ja kuljetusta koskevia katsastuksia, on velvollinen tilittämään
näissä virkatoimissa kantamansa maksut ja palkkiot kuukausittain raha-
toimistoon.

27 §. Virkapukua käyttävät palopäällikkö, sammutus- ja palonehkäisy-
osastojen henkilökunta, paloinsinööri ja korjausmestari palveluksessa
ollessaan sekä piirinuhoajat päivystys- ja palotarkastustehtävissä.

29 §. Palopäällikön sekä palopäällystön muiden virkojen, joihin luetaan
apulaispalopäällikön, paloinsinöörin, palotarkastajan, palomestarin,
apulaispalotarkastajan, apulaispalomestarin ja paloteknikon samoinkuin
talouspäällikön virat, täyttämisestä on erikseen säädetty.

Korjausmestarin, ruiskumestarin, palokersantin, varusmesta-
rin, varastonhoitajan, räätälimestarin, kirjanpitäjän, kirjaajan ja toi-
mistoapulaisen vakinaiset virat täyttää palolautakunta.

Palolaitoksen muut virat täyttää palopäällikkö, joka ottaa palve-
lukseen myös työntekijät.

125. HELSINGIN KAUPUNGIN PALOLAITOKSEN SISÄPALVELUSSÄÄNTÖ.

Kaupunginvaltuuston vahvistama syyskuun 24 p:nä 1958.

I. Yleistä.

1 §. Helsingin kaupungin palolaitoksen johtosäännön lisäksi määrätään tässä sisäpalvelussäännössä henkilökunnan tehtävistä sekä johtosäännön 23 §:n mukaisesti palolaitoksessa noudatettavasta järjestyksestä, kurista ja sisäpalveluksesta.

2 §. Palolaitoksen henkilökunnalle kuuluvien tehtävien yksityiskohtaisesta suorittamisesta määrätään asianomaisia tehtäviä koskevissa toimintaohjeissa, jotka palopäällikkö vahvistaa ja joihin voidaan sisällyttää myös järjestystä koskevia määräyksiä.

3 §. Palolaitoksen toiminta-alueena on kaupungin alue. Kuitenkin tulee palolaitoksen toimia myös tämän alueen ulkopuolella palolain 26 ja 27 §:n määräämissä tapauksissa sekä sammutusapua koskevien sopimusten niin velvoittaessa.

Tämän lisäksi voi palopäällikkö yksityistapauksissa määrätä palolaitoksen suorittamaan kaupungin alueen ulkopuolella muitakin avunantotehtäviä.

4 §. Jokaisessa palopiirissä on paloasema ja sille mahdollisesti alistettuja palovartioasemia. Paloaseman päällikkönä toimii palopiirin palomestari ja palovartioaseman esimiehenä palopäällikön määräämä palokersantti.

Henkilökunnan jaosta eri palo- ja palovartioasemille samoinkuin palokaluston sijoituksesta päättää palopäällikkö.

II. Henkilökunnan jako ja käskyvaltasuhteet.

5 §. Palolaitoksen henkilökunta on tehtäviensä mukaan jaettu sammu-
tusosastoon, teknilliseen osastoon, palonehkäisyosastoon ja talousosastoon.

Henkilökunta jaetaan päällystöön, alipäällystöön ja miehistöön sekä talous- ja huoltohenkilökuntaan.

Päällystön virat on lueteltu palolaitoksen johtosäännössä. Ali-päällystöön kuuluvat ruiskumestarit, korjausmestari ja palokersantit sekä miehistöön palokorpraalit ja palomiehet, joihin luetaan vanhemmat palomiehet ja tilapäiset palomiehet. Muut viranhaltijat tai työntekijät kuuluvat talous- ja huoltohenkilökuntaan.

6 §. Esimies on jokainen, jolla on toiseen palolaitoksen palveluksessa olevaan henkilöön nähden pysyvä tai tilapäinen käskyvalta.

Palolaitoksen osastossa on pysyvä käskyvalta jokaisella, jolle palotoimesta annettujen säännösten ja palolaitoksen johto- ja sisäpalvelussääntöjen määräysten mukaan asemansa ja tehtävänsä perusteella kuuluu päällikkyys.

Tilapäinen käskyvalta, joka voi ulottua myös toiseen osastoon kuuluvaan henkilöön, perustuu annettuun määräykseen tai voi aiheutua poikkeuksellisen olosuhteen vaatimuksesta.

7 §. Palvelusta koskevassa asiassa sekä esimiehiin että alaisiin nähden on käytettävä virkatietä.

III. Työaika ja päiväjärjestys.

8 §. Palolaitoksen henkilökunnan työaikaan nähden noudatetaan, mitä työaikalaisissa ja virkasäännössä sekä muissa säännöksissä, päätöksissä, palolaitoksen johtosäännössä ja tässä sisäpalvelussäännössä on määrätty.

9 §. Palopäällystön sekä talousosaston toimistohenkilökunnan virkaajasta on määrätty palolaitoksen johtosäännössä.

10 §. Palolaitoksen johtosäännön 24 §:n 2 momentissa mainitut palomestarien päivystys- ja varapäivystysvuorokaudet jakaantuvat varsinaiseen työaikaan, joka määräytyy virkasäännön 17 §:n 1 momentin mukaisesti, ja varallaoloon.

Palomestarit suorittavat päivystys- ja varapäivystysvuoronsa palopäällikön määräämällä paloasemalla, mikäli viransuoritus ei muuta vaadi.

11 §. Ruiskumestareihin sovelletaan työaikalakia ja työneuvoston antamia sanotusta laista poikkeavia erikoismääräyksiä. Heidän työaikansa käsittää 38 tunnin palvelusjakson, jota seuraa 58 tunnin vapaa-aika.

12 §. Palokersantit ja palomiehistö, joihin sovelletaan työaikalakia sekä työneuvoston antamia tästä laista poikkeavia erikoismääräyksiä, suorittavat jaksoittain toistuvasti viiden vuorokauden aikana kaksi 24 tunnin päivystysvuorokautta siten, että joka toista päivystysvuorokautta seuraa 24 tunnin ja joka toista 48 tunnin yhtäjaksoinen vapaa-aika.

13 §. Tarvittaessa voi palopäällikkö tilapäisesti määrätä sammutushenkilökuntaan kuuluvan viranhaltijan muuhun kuin sammutuspalvelukseen, jolloin päällistö noudattaa virkasäännön sekä alipäällistö ja miehistö työaikalain määräämää säännöllistä työaikaa.

14 §. Muihin viranhaltijoihin ja työntekijöihin sovelletaan työaikalakia. Työehtosopimuksen alaisiin työntekijöihin sovelletaan kuitenkin kaupungin voimassa olevan työehtosopimuksen määräyksiä.

15 §. Sammutusosaston henkilökunnan palvelusvuorot määrää palopäällikkö edellä mainittujen työaikojen puitteissa.

16 §. Vuoropäivystystä varten jaetaan palokersantit ja palomiehistö viiteen palvelusryhmään, joista kaksi on aina kerrallaan palveluksessa. Palokersanttien ja -miehistön jaon palvelusryhmiin suorittavat asianomaisten palopiirien palomestarit.

17 §. Erikoistapauksessa voidaan anomuksesta myöntää sammutushenkilökuntaan kuuluvalla viranhaltijalle oikeus vaihtaa palvelusvuoronsa vapaavuorolla olevan, vastaavissa tehtävissä toimivan viranhaltijan kanssa.

Palopäälylystön ja ruiskumestarien vuorovaihdot hyväksyy palopäällikkö, palokersanttien ja -miehistön vuorovaihdot palopäällikön antamien ohjeiden mukaan asianomaisen palopiirin palomestari tai hänen sijaisensa. Palvelusvuorovaihdosta on pidettävä kirjaa.

18 §. Palvelusvuorojen vartionvaihto tapahtuu palo- ja palovartioasemilla päivittäin kello 9 palopäällikön määräämällä tavalla.

Päivystävän palomestarin vuorovaihto tapahtuu pääpaloasemalla.

19 §. Palveluksessa olevan sammutushenkilökunnan tulee olla hälytysvalmiudessa.

20 §. Alipäälylystön ja miehistön 12 §:ssä mainittu palvelusvuoro ja kaantuu varsinaiseen työaikaan ja varallaoloon. Varsinaisen työntekijän päivittäinen palvelusohjelma on arkipäivisin seuraava:

Kello 7-8 paloasemien ja palovartioasemien sekä niihin kuuluvien rakennusten ja alueiden siivous.

" 9 vartionvaihto.

" 9-12 koulutusta ja työpalvelusta.

" 12-13 ruokailu.

" 14-17 koulutusta ja työpalvelusta.

Sekä aamu- että iltapäivän palvelusaikaan sisältyy 15 minuutin tauko.

Sunnuntaisin sekä pyhä- ja juhlapäivisin suoritetaan vain välttämättömät koulutus- ja työpalvelustehtävät.

21 §. Muiden työaikalain alaisten viranhaltijain ja tuntityöntekijäin työaika on 8 tuntia kello 7-16 välisenä aikana, paitsi lauantaisin, pyhä- ja juhlapäivien sekä vapunpäivän aattona, jolloin työaika on 5 tuntia kello 7-12.

Kaupungin voimassa olevan työehtosopimuksen alaisten työntekijäin työstä on kuitenkin voimassa, mitä siitä on työehtosopimuksessa määrätty.

22 §. Varallaoloaikana suorittaa sammutushenkilökunta hälytyksistä ja avunantotehtävistä johtuvat työt sekä turvavartiointitehtäviä, minkä lisäksi se voidaan määrätä osallistumaan myös välttämättömiin harjoituksiin, oppitunteihin ja työpalvelustehtäviin.

Sammutushenkilökunnan joutuessa varallaoloaikana suorittamaan avunanto-, turvavartiointi- ja työpalvelustehtäviä sekä osallistumaan koulutustilaisuuksiin myönnetään asianomaisille vastaavasti vapautusta varsinaiseen työaikaan kuuluvasta työpalveluksesta.

23 §. Sairaan- ja tapaturmakuljetustehtäviin, hälytyskeskusten päivystystehtäviin sekä lähetin ja lämmittäjän tehtäviin komennettujen henkilöiden varsinaisen työaika poikkeaa 22 §:ssä mainitusta palvelusohjelmasta.

Sairaankuljetustehtäviin komennettujen henkilöiden varsinaisen työaika on 8 tuntia päivystysvuorokaudessa ja se määräytyy sairaankuljetusvuoroista riippuen. Päivystysvuorokauden muuna aikana sairaankuljetustehtäviin komennettu henkilökunta osallistuu sammutus- ja pelastustöihin.

Tapaturmakuljetustehtäviin komennettu henkilökunta suorittaa vuorokauden pituisen palvelusvuoronsa aikana tapaturmakuljetuksista johtuvia tehtäviä sekä osallistuu välttämättömiin harjoituksiin, oppitunteihin ja työpalvelustehtäviin esimiesten niin määrätessä.

Hälytyskeskusten päivystystehtäviin komennettu henkilökunta suo-

rittää vuorokauden pituisen palvelusvuoronsa hälytyskeskuksissa eikä osallistu muualla suoritettaviin tehtäviin.

Lähettinä toimiva henkilö suorittaa vuorokauden pituisen palvelusvuoronsa aikana lähetin tehtäviä paloasemalla ja osallistuu hälytyksistä johtuviin tehtäviin.

Lämmittäjäksi määrätty henkilö hoitaa vuorokauden pituisen palvelusvuoronsa aikana paloasemaan kuuluvien kiinteistöjen lämmityksen, toimii lähettinä silloin, kun lähetiksi määrätty henkilö on hälytyksen vuoksi poissa paloasemalta, sekä suorittaa hänelle mahdollisesti määrätty muut tehtävät.

IV. Sisäjärjestys.

24 §. Palo- ja palovartioasemien sisäjärjestyksessä on noudatettava yleisiä säännöksiä ja hyvää tapaa sekä tämän sisäpalvelussäännön samoin kuin palo- ja palovartioasemia varten vahvistettuihin toimintaohjeisiin sisältyviä järjestysmääräyksiä. Toimintaohjeissa järjestyksestä palo- ja palovartioasemilla sekä niiden ulkopuolella annettujen määräyksien noudattamista valvovat asianomaisen palopiirin palomestari ja ruiskumestari, palovartioasemien esimiehet sekä päivystävät palokersantit.

25 §. Esimiesten antamia, palvelusta koskevia määräyksiä on tarkoin noudatettava.

Rikkomuksesta kuria ja järjestystä vastaan rangaistaan, kuten palosäännön 35 §:ssä on säädetty.

Palosäännön 35 §:n mukaiset sekä tuomioistuimien langettamat rangaistukset on merkittävä palolaitoksen rangaistuspäiväkirjaan.

26 §. Sammutusosaston alipäällystön ja miehistön on työvuorollaan majoitettava palo- ja palovartioasemille majoitusta varten järjestetyissä tiloissa.

Palo- ja palovartioasemilla tapahtuu herätys arkipäivisin kello 6.30 sekä pyhä- ja juhlapäivisin kello 7.30. Palomiehistöille varatuissa makuuhuoneissa tulee vallita hiljaisuus kello 21 lähtien ja valaistus on sammutettava kello 22.30 mennessä, ellei poikkeuksellisesti toisin määrätä.

27 §. Varsinaisen työajan ulkopuolella voi palveluksessa oleva henkilökunta palo- ja palovartioasemilla käyttää varallaoloaikaa lepoon, harrastuksiinsa ja ajanvietteisiin. Kaikenlaisten rahapeliä pelaaminen palolaitoksessa on kuitenkin kielletty.

Palolaitoksessa toimii henkilökunnan keskuudesta kokoonpantu soittokunta. Soittokunnan toiminnasta ja koulutuksesta huolehtii kaupungin varoilla palkattu kapellimestari. Muihinkin harrastuksiin tähtäävien palolaitoksen henkilökunnan keskuudessa perustettujen yhdistysten ja kerhojen toiminta palolaitoksessa on sallittu palopäällikön antamalla luvalla.

28 §. Palo- ja palovartioasemille suoritettavista ryhmävierailuista on sovittava asianomaisen paloaseman päällikön tai palovartioaseman esimiehen kanssa.

Palveluksessa oleva henkilökunta saa palo- ja palovartioasemilla vastaanottaa yksityisvieraita tähän tarkoitukseen osoitetuissa tiloissa arkipäivisin kello 12-14 ja 17-21 sekä sunnuntaisin ja juhlapäivisin kello 9-21. Palohälytyksen sattuessa tulee vierailijoiden poistua.

V. Henkilökunnan tehtävät.

29 §. Palopäällikön tehtävistä on määrätty palolaissa, palosäännössä, kaupungin palojärjestyksessä ja kaupungin palolaitoksen johtosäännössä, missä viimeksi mainitussa myös on määrätty apulaispalopäällikön, paloinsinöörin, palotarkastajan, talouspäällikön, palomestarin, apulaispalotarkastajan ja apulaispalomestarin tehtävistä.

30 §. Ruiskumestarin tehtävänä on:

- 1) lähteä hälytyksen sattuessa palopiirin sammutusyksiköiden mukana tulipalo- ja onnettomuuspaikalle ja tarvittaessa avunantotehtäviin sekä toimia palopiirin sammutusyksiköiden johtajana,
- 2) vastata sammutus-, pelastus- ja avunantotoiden asianmukaisesta suorittamisesta, kunnes päivystävä palomestari on ryhtynyt toimintaa johtamaan,
- 3) toimia asianomaisen paloaseman päällikön sijaisena,
- 4) valvoa palopiirin sammutusyksiköiden hälytysvalmiutta ja kuntoa,
- 5) perehtyä palopiirin alueeseen, vaarallisiin kohteisiin, vedentottopaikkoihin sekä muihin sammutus- ja pelastustoiminnan edellyttämiin seikkoihin,
- 6) valvoa paloaseman sisäistä järjestystä sekä huolehtia sisäpalvelusta ja palopiirin alipäällystön ja miehistön henkilöasioista,
- 7) toimia harjoitusten ohjaajana ja oppituntien pitäjänä sekä valvoa työpalveluksen suorittamista,
- 8) tarkastaa turvavartioiden ja suorittaa järjestystarkastuksia sekä
- 9) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

31 §. Palokersantin tehtävänä on:

- 1) toimia hänen johdettavakseen määrätyn palovartioaseman tai sammutusyksikön esimiehenä tai varaesimiehenä,
- 2) lähteä saatuaan hälytyksen tulipalo- tai onnettomuuspaikalle tahi avunantotehtäviin sekä johtaa sammutusyksikkönsä työtä,
- 3) toimia paloaseman päivystävänä palokersanttina,
- 4) osallistua koulutustilaisuuksiin,
- 5) toimia miehistön kouluttajana ja työpalveluksen valvojana,
- 6) hoitaa hänelle uskottua varastoa ja vastata varaston kalustoesineistä ja tarveaineista sekä hoitaa varaston kirjanpito,
- 7) toimia tarvittaessa ruiskumestarin sijaisena sekä
- 8) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

32 §. Palokorpraalin ja palómiehen tehtävänä on:

- 1) suorittaa esimiestensä johdolla sammutus- ja pelastustöitä tulipaloissa ja onnettomuustapauksissa sekä avunantotehtäviä ja turvavartiointia,
- 2) toimia palo-, sairaankuljetus- ym. autojen ja ruiskuveneiden kuljettajana sekä moottoriruiskujen käyttäjänä ja tällöin vastata näiden päivittäisestä huollosta,
- 3) osallistua harjoituksiin ja oppitunteihin sekä suorittaa työpalvelusta,
- 4) osallistua palonehkäisyosaston suorittamiin palotarkastuksiin,
- 5) toimia hälytyskeskusten päivystäjänä, palolaitoksen kiinteistöjen lämmittäjänä ja muissa talonmiehen tehtävissä ja lähettinä sekä apulaisena teknillisen- ja talousosaston korjaamoissa ja varastoissa sekä
- 6) suorittaa esimiesten määräämät muut tehtävät.

Palokorpraalin tehtävänä on lisäksi toimia määräyksestä palo-
vartioaseman tai sammutusyksikön esimiehenä tai varaesimiehenä ja
paloaseman päivystävänä palokersanttina sekä hoitaa hänelle uskottua
varastoa.

33 §. Teknillisen osaston korjausmestarin tehtävänä on:

1) toimia vastaavana työnjohtajana palolaitoksen kalustokorjaa-
mossa, jolloin hän valvoo töiden asianmukaista suorittamista ja kalus-
tokorjaamon sisäistä järjestystä,

2) huolehtia palolaitoksen autojen, veneiden, moottoriruiskujen
ja palo-, savusuojelu- ym. kaluston sekä lennätin-, sähkö- ja radio-
laitteiden korjauksista ja kunnossapidosta sekä korjaamon tehtäväksi
annetusta kaluston rakentamisesta,

3) valvoa kalustokorjaamon koneiden ja työkalujen hoitoa,

4) valvoa raaka- ja tarveaineiden asianmukaista käyttöä kalusto-
korjaamossa sekä tehdä esityksiä hankittavista raaka- ja tarveaineista,

5) valvoa kalustokorjaamon varastojen hoitoa ja

6) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

34 §. Teknillisen osaston varastonhoitajan tehtävänä on:

1) avustaa kalustokorjaamossa tarvittavien raaka- ja tarveainei-
den hankkimisessa sekä huolehtia niiden varastoimisesta ja jakelusta,

2) huolehtia kalustokorjaamon varastokirjanpidosta sekä työ- ja
tuntikoriston asianmukaisesti hoidosta,

3) huolehtia tuntityöntekijöiden palkkojen maksamisesta ja

4) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

35 §. Palonehkäisyosaston paloteknikon tehtävänä on:

1) suorittaa yleisiä palotarkastuksia jälkitarkastuksineen sekä
niihin liittyviä tehtäviä,

2) suorittaa palotarkastajan ja apulaispalotarkastajan määräämät
muut tarkastustehtävät,

3) ilmoittaa palotarkastajalle tai apulaispalotarkastajalle tarkas-
tuksissa havaituista, annettujen määräysten laiminlyönneistä,

4) pitää palotarkastuksiin liittyviä kortistoja ja luetteloita sekä

5) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

36 §. Talousosaston varusmestarin tehtävänä on:

1) avustaa varusesineiden, vuode- ja liinavaatteiden, siivousvä-
lineiden ja -aineiden, astioiden, varuskorjaamossa tarvittavien raaka-
ja tarveaineiden sekä palolaitoksen majoitus- ja toimistohuoneiden irtai-
miston hankkimisessa sekä huolehtia näiden varastoimisesta ja jakelus-
ta,

2) hoitaa varusvaraston varasto- sekä vaate- ja varuskirjanpito
ja varusvaraston kalustoluettelot,

3) valvoa varusvaraston ja varuskorjaamon toimintaa ja järjes-
tystä sekä

4) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

37 §. Talousosaston räätälimestarin tehtävänä on:

1) toimia vaatekorjaamon vastaavana työnjohtajana, jolloin hän
valvoo vaatekorjaamolle kuuluvien töiden asianmukaista suorittamista
sekä vaatekorjaamon sisäistä järjestystä,

2) sovittaa, leikata ja tarvittaessa valmistaa palolaitoksen hen-
kilökunnan virkapuvut ja muut vaate-esineet,

3) huolehtia vaatekorjaamon tarveaineiden käyttövarastoista ja
työkirjanpidosta sekä

4) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

38 §. Talousosaston suutarin tehtävänä on valmistaa palolaitoksen henkilökunnan virkapukuun kuuluvat jalkineet, huolehtia niiden korjauksesta ja jalkinekorjaamon tarveaineiden käyttövarastosta sekä suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

39 §. Talousosaston kirjanpitäjän tehtävänä on:

1) huolehtia laitoksen kirjanpidosta sekä vastata siitä, että laitoksen menot ja tulot merkitään tositteiden mukaisesti asianomaisille tileille,

2) huolehtia laitoksen maksettavien laskujen ja maksumääräysten sekä tulojen edelleen lähettämisestä tilivirastolle,

3) huolehtia palkkaluetteloiden laatimisesta ja edelleen lähettämisestä sekä

4) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

40 §. Talousosaston kirjaajan tehtävänä on:

1) huolehtia palolautakunnan ja -laitoksen saapuvien ja lähtevien kirjelmien kirjaamisesta, edelleenjakamisesta ja lähettämisestä sekä arkistoisimisesta,

2) hoitaa henkilökortistoa sekä suorittaa ikälisä- ja eläkeanomuksista johtuvat tehtävät,

3) huolehtia toimistotarvikkeiden hankinnasta, varastoimisesta ja jakelusta sekä arkiston ja kirjaston hoidosta kuin myös

4) suorittaa esimiesten hänelle antamat muut tehtävät.

41 §. Palolaitoksen soittokunnan kapellimestarin tehtävänä on:

1) toimia soittokunnan johtajana sekä vastata ja huolehtia soittokunnan toiminnasta ja koulutuksesta,

2) huolehtia soittokunnan nuotiston ajanmukaisesta kunnosta sekä suorittaa tarvittavat sovitustyöt ja nuotinkirjoitukset,

3) valvoa soittokunnan kaluston asianmukaista käyttöä ja hoitoa,

4) toimia palolaitoksen henkilökunnan mahdollisen muun musiikki- ja lauluharrastustoiminnan ohjaajana sekä

5) suorittaa palopäällikön määräämät muut soittokunnan toimintaan liittyvät tehtävät.

42 §. Muiden viranhaltijain ja työntekijäin tehtävistä määräävät palopäällikkö ja asianomaisten osastojen päälliköt.

VI. Henkilökunnan erikoistehtävät.

43 §. Palolaitoksessa toimii aina kaksi päivystävää palomestaria, joista toinen on päivystäjä ja toinen varapäivystäjä. Päivystävänä palomestarina toimivan viranhaltijan tehtävänä on hänelle määrättyjen muiden tehtävien lisäksi:

1) lähteä hälytyksen sattuessa tulipalo- tai onnettomuuspaikalle sekä tarvittaessa avunantototevtäviin lukuun ottamatta laadultaan vähäisiä tapauksia, joista palopäällikkö on toisin määrännyt,

2) vastata sammutus-, pelastus- ja avunantotöiden asianmukaisesta suorittamisesta sekä toimia näiden töiden johtajana, paitsi silloin kun palopäällikkö tai apulaispalopäällikkö ryhtyy toimintaa johtamaan,

3) vastaanottaa päivystysvuoron alkaessa päivystystehtävä edelliseltä päivystävältä palomestarilta, joka tällöin ilmoittaa sammutusvahvuuteen ja muuhun hälytystoimintaan vaikuttavat seikat, sekä luovuttaa päivystysvuoron päätyttyä päivystystehtävä seuraavalle päivystävälle palomestarille,

4) seurata päivystysvuorokauden aikana sammutusvahuudessa tapahtuvia muutoksia ja kaupunkialueella tapahtuvia, hälytystoimintaan vaikuttavia seikkoja sekä ryhtyä niiden vaatimiin toimenpiteisiin,

5) päättää toisen kunnan alueelle palolain mukaan tai tehdyn sopimuksen perusteella annettavasta avusta tulipaloissa ja muissa onnettomuustapauksissa sekä ryhtyä siitä johtuviin toimenpiteisiin kuin myös

6) laatia päivystysvuoronsa aikana suoritetuista sammutus-, pelastus- ja avunantotöistä palopäällikön antamien määräysten mukainen toimintaselostus.

44 §. Päivystävän palomestarin ollessa hälytyksestä johtuvissa tehtävissä ryhtyy uuden hälytyksen sattuessa varapäivystäjä tämän hälytyksen edellyttämiin päivystävälle palomestarille kuuluviin toimenpiteisiin.

45 §. Jokaisella paloasemalla toimii aina yksi päivystävä palokersantti, jonka tehtävänä on:

1) huolehtia paloaseman palokersanttien ja -miehistön järjestäytymisestä palvelusta varten sekä palvelustehtävien jaosta ja

2) valvoa paloasemalla esiintyvien töiden asianmukaista suoritusta ja järjestystä paloaseman alueella sekä huolehtia siitä, että annettuja määräyksiä noudatetaan.

46 §. Palovartioaseman esimiehen tehtävänä on sen lisäksi, mitä palokersantin tehtävistä jo on määrätty:

1) huolehtia ja vastata palovartioaseman sammutushenkilökunnan ja kaluston hälytysvalmiudesta ja kunnosta,

2) huolehtia palovartioaseman miehistön järjestäytymisestä palvelusta varten sekä palvelustehtävien jaosta,

3) johtaa palovartioasemalla esiintyvien töiden asianmukaista suoritusta ja valvoa järjestystä palovartioaseman alueella sekä huolehtia siitä, että annettuja määräyksiä noudatetaan, ja

4) huolehtia rakennusten talonkirjojen ym. kiinteistöön kuuluvien tehtävien hoitamisesta palopiirin palomestarin määräysten mukaisesti.

Palovartioaseman esimiehen vapaa-aikana sekä hänen ollessaan lomalla tai muuten estyneenä hoitaa hänen tehtäviään varaesimies.

47 §. Sammutusyksikön esimiehen tehtävänä on sen lisäksi, mitä palokersantin tehtävistä on määrätty, huolehtia ja vastata sammutusyksikön henkilökunnan hälytysvalmiudesta sekä kalustosta. Sammutusyksikön esimiehen vapaa-aikana sekä hänen ollessaan lomalla tai muuten estyneenä hoitaa hänen tehtäviään varaesimies.

48 §. Muiden henkilöiden erikoistehtävistä määrätään 2 §:ssä mainituissa toimintaohjeissa.

VII. Vaatetus ja varusteet sekä huolto.

49 §. Palolaitoksen johtosäännön 27 §:ssä mainituille henkilöille jaetaan kuittausta vastaan henkilökohtaisia, virkapukusäännön mukaisia vaatetusesineitä sekä muita tarvittavia varusteita. Viranhaltijoille myönnettävistä muista varus- tai vaatetusesineistä määrätään kaupungin viranhaltijain luontoisetusäännössä. Työntekijöille voidaan luovuttaa tarpeellisia vaatetusesineitä ja muita varusteita. Mikäli on kysymys voimassa olevan työehtosopimuksen alaisista työntekijöistä, vaatetuseneiden ja muiden varusteiden luovuttamisen suhteen on meneteltävä siten kuin työehtosopimuksessa on määrätty.

Jaetuista vaatetus- ja varusesineistä on pidettävä hyvää huolta.

Vioittuneet vaatetus- ja varusesineet on viipymättä jätettävä korjattaviksi. Hävinneet ja huolimattomuudesta turmeltuneet esineet on korvattava.

Jaettujen vaatetus- ja varusesineiden käyttäminen palveluksen ulkopuolella on kielletty muulloin kuin edustustehtävissä.

Virka- tai työsuhteen päättyessä tulee asianomaisen viipymättä luovuttaa hänelle jaetut vaatetus- ja varusesineet varusvarastoon.

50 §. Palo- ja palovartioasemille on ruokailua varten järjestetty siihen tarvittavat tilat sekä keitto- ja ruokailuvälineet. Ruokailusta on lähemmät määräykset asianomaisen palo- ja palovartioaseman toimintaohjeissa.

Sammutusosastoon kuuluva, palveluksessa oleva palomestari, alipäällystö ja miehistö eivät saa poistua ruokailua varten paloaseman alueelta.

51 §. Jos viranhaltija tai työntekijä sairauden tai tapaturman vuoksi on estynyt olemasta työssä, on hänen siitä heti ilmoitettava esimiehelleen sekä esitettävä viipymättä asiasta lääkärintodistus.

52 §. Työtapaturman sattuessa on vahingoittunut heti vietävä lääkärin hoitoon ja on tapauksesta ilmoitettava tapaturma-asioita hoitavalle esimiehelle tapaturmailmoituksen laatimista varten.

53 §. Henkilökunnan terveydentilan tarkkailemista varten toimitetaan erikoistarkastuksia.

54 §. Ensiapua varten tulee jokaisella palo- ja palovartioasemalla olla lääkekaappi sekä määrättyissä palo- ja sairaankuljetusautoissa ensiapulaukut. Niistä huolehtivat ja vastaavat tehtävään määrätty henkilöt.

VIII. Tervehtiminen, kunnianosoitus ja ilmoittamisvelvollisuus.

55 §. Palolaitoksen jokaisen virka- tai työpuvussa olevan viranhaltijan on tervehdittävä esimiestään. Palo- ja palovartioasemien alueella sekä muissa tilaisuuksissa, missä kohtaaminen toistuu useita kertoja, tervehditään päivittäin vain ensimmäisellä kerralla.

Tervehtiminen suoritetaan, kuten hyvä tapa vaatii. Esimiestä tervehditään seisaalta, paitsi kuljetusajoneuvoissa tai palolaitoksen majoitusuonetoiloissa.

56 §. Tervehdittäessä ja kunniaa osoitettaessa päähine päässä ryhdistäydytään ja viedään oikea käsi päähineeseen. Paikalla oltaessa paljain päin tervehditään ryhdistäytyen ja kevyesti kumartaen. Liikkeellä oltaessa paljain päin tervehditään kevyesti kumartaen. Autonkuljettaja ei tervehti ajaessaan.

57 §. Osaston suorittaessa sammutus-, avunanto- yms. työtä sekä työpalvelusta ja harjoitustehtäviä tai sen ollessa muusta syystä liikkeellä tervehtii ainoastaan osaston johtaja.

58 §. Virkapuvussa oleva palolaitoksen viranhaltija osoittaa kunniaa ohikulkevassa kulkuessa oleville valtioiden päämiehille, valtakunnan ja vieraiden valtioiden lipuille sekä hautausmaatossa olevalle vainajalle. Kansallislauluja kuunnellaan juhlatilaisuuksissa kunniaa osoittaen.

59 §. Paraateissa ja muissa tilaisuuksissa, joihin palolaitos on asettanut kunniaosaston tai -vartion, toimitaan erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti.

60 §. Sammutus-, avunanto-, vartio- ja koulutustoimintaa suoritettaessa antaa paikalla oleva vanhin esimies tehtävän laatua ja suoritusta koskevan tilanneilmoituksen paikalle saapuvalla virantoimituksessa olevalle esimiehelleen. Palo- ja palovartioaseman tarkastavalle esimiehelle tehdään myös tilanneilmoitus.

---

126. RAKENNUSTEN JA RAKENNUSOSIEN PALONKESTÄVYYDEN LUOKITTELEMINEN.

Sisäasiainministeriön päätös lokakuun 4 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 406/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1936:3)

Sisäasiainministeriö on kumonnut rakennusten ja rakennusosien palonkestävyyden luokittelemisesta 6 päivänä helmikuuta 1936 antamansa päätöksen (81/36) 4 §:n B-luokan k) 4 kohdan viimeisen kappaleen määräyksen ja 5 §:n I A-luokan c) kohdan määräykset sekä muuttanut jäljempänä mainitut kohdat näin kuuluviksi:

-----
2 Luku.

Rakennusten paloteknillinen luokittelu.

4 §. Eri luokkiin luettavien rakennusten tulee paloturvallisuuteen nähden täyttää seuraavat vaatimukset:

A-LUOKKA.

-----
b) 1. Kantavat seinät ja pylvääät sekä sellaiset seinät, joiden tarkoituksena on rakennuksen jonkin osan eristäminen toisesta:

Palonkestävät (5 § I A a).

2. Muunlaiset seinät:

Ainakin paloa pidättävät (5 § I B).

3. Ilmanvaihtohormit:

Ilmanvaihtohormin seinämät, sen saumat ja jatkokset on niin tehtävä, että hormi kokonaisuudessaan on tiivis.

Elleivät hormin seinämät ole paloa pidättävät (5 § I B 4 tai 5) tai palonkestävyydeltään sitä vastaavat, on hormi tai hormiryhmä ympäröitävä välittömästi hormin tai hormiryhmän seinämään liittyvällä paloa pidättävällä suojaseinämällä (5 § I B 4 tai 5). Näiltä osin hormin tulee säilyttää tiiviytensä myös tulipalon aiheuttamissa olosuhteissa.

Siinä huoneistossa tai huonetilassa, mistä hormi alkaa, saavat ilmanvaihtohormin seinämät olla D-luokkaan kuuluvia ilman suojaseinämiä edellyttäen, että hormin seinämät kuitenkin ovat syttymätöntä ainetta.

Kun veto on riittävä, saa hormoneja yhdistää edellyttäen, että yhdistettävä hormi on lähtökohdastaan alkaen ylöspäin vähintään 2,5. m erillinen. Yhteisen hormin seinämät on tällöin tehtävä palonkestäviksi taikka vähintään 0.55 mm paksusta sinkitystä teräslevystä tai vastaavasti, mikä lisäksi on välittömästi ympäröitävä hormin seinämään liitetyvällä paloa pidättävällä suojaseinämällä (5 § I B 4 tai 5). Erilaisessa käytössä olevista huonetiloista poisjohtavia hormoneja ei saa keskenään yhdistää, ei myöskään WC-poistohormeja muihin.

Ammattimaisesti käytetyn keittiön, savustamon ja muun työhuoneen höyrynpoistohormi, johon kerääntyy runsaasti rasvoja, on tehtävä palonkestävin seinämin ja vietävä erillisenä ulos asti.

Höyrynpoistohormi on varustettava venttiilillä, joka on helposti avattavissa tai irroitettavissa hormin puhdistusta varten.

Hormien tulee aina ulottua vesikaton yläpuolelle ja ainakin vesikaton harjakorkeuteen saakka, mikäli vetoa ei ole koneellisesti riittävästi tehostettu.

Keskusilmanvaihtoa järjestettäessä on hormoneihin nähden noudatettava asianomaisen viranomaisen antamia erityisiä ohjeita.

-----

g) Vesikatto:

Palonkestävä tai paloa pidättävä (5 § V A tai B), kattoluukulla varustettu.

B-LUOKKA.

-----

b) 1. Kantavat seinät ja pylvää:

Palonkestävät (5 § I A a).

2. Muunlaiset seinät:

-----

3. Ilmanvaihtohormit:

Kuten A-luokassa.

-----

g) Vesikatto:

Kuten A-luokassa.

h) Tulisijat:

Tulisijat ovat sallittuja ehdolla, että tarpeellisia paloturvallisuusohjeita noudatetaan.

C-LUOKKA.

-----

b) Seinät:

Ulko- ja väliseinät yleensä paloa hidastavat (5 § I C).

Ilmanvaihtohormin seinämät, sen saumat ja jatkokset on niin tehtävä, että hormi kokonaisuudessaan on tiivis. Hormi tai hormiryhmä on lävistettyään kellarin välikaton palonkestävän osan ympäröitävä välittömästi hormin tai hormiryhmän seinämään liittyvällä paloa hidastavalla suojaseinämällä (5 § I C 3) tai mikäli se kulkee huoneistoja toisistaan eroittavan välikaton tai seinän läpi, on se lävistämiskohdasta alkaen ympäröitävä ainakin 10 mm paksulla kipsikerroksella tai vastaavasti siten, että hormin lävistämä koko rakennusosa tulee myös suojatuksi. Näiltä osin hormin tulee säilyttää tiiviytensä myös tulipalon aiheuttamisessa olosuhteissa.

Jos hormin tai hormiryhmän seinämät ovat ainakin paloa hidastavat (5 § I C 3) tai palonkestävyydeltään sitä vastaavat saavat ne olla ilman suojaseinämää.

Siinä huoneistossa tai huonetilassa, mistä hormi alkaa, saavat ilmanvaihtohormin seinämät kuitenkin olla D-luokkaan kuuluviin ilman suojaseinämiä, mutta eivätkä helposti syttyviä.

Ilmanvaihtohormeja saadaan yhdistää kohdassa 4 § A b 3 mainituilla ehdoilla.

Höyrynpoistohormit on tehtävä samoin kuin ilmanvaihtohormitkin, mutta tulee niiden sisäpinnan aina olla vähintään 0.55 mm paksusta sinkitystä teräslevystä tai sitä vastaavasta aineesta ja höyrynpoistohormi on varustettava venttiilillä, joka on helposti avattavissa tai irrotettavissa hormin puhdistusta varten.

Hormien tulee ulottua vesikaton yläpuolelle.

Keskusilmanvaihtoa järjestettäessä on hormoneihin nähden noudatettava asianomaisen viranomaisen antamia erityisiä ohjeita.

d) Vesikatto:

Ainakin paloa hidastava (5 § V C).

e) Tulisijat:

Kuten kohdassa 4 § B h.

j) Huoneistot ja muut huonetilat:**4. Ullakkotila:**

Saadaan käyttää ainoastaan vaatteiden kuivaukseen ja talousirtaimiston säilytysuojana. Ullakolle tulee olla pääsy joko rakennuksen ulko- tai sisäpuolelta.

D-LUOKKA.

Tämän luokan rakennukset jaetaan kolmeen (I, II ja III) ryhmään.

I. Enintään kolmikerroksiset asuinrakennukset, joissa portaat eivät ole paloa hidastavasti eristetyt kerroksista tai jotka eivät joltakin muulta osalta täytä edes C-luokan vaatimuksia:

-----

b) Seinät:

Jos rakennuksen korkeus on yli 9 m, ulkoseinät palonkestävät (5 § I A a ja b). Jos korkeus on pienempi, voivat ulkoseinät olla palon-arkaa luokkaa (5 § I D). Ilmanvaihtohormit kuten kohdassa 4 § C b.

-----

d) Vesikatto:

Ainakin paloa hidastava (5 § V C).

e) Tulisijat:

Kuten kohdassa 4 § B h.

-----

k) Kiinteät palosuojeluvälineet:

Kuten C-luokassa (m).

-----

3 Luku.

Rakennusosien paloteknillinen luokittelu.

5 §. Rakennusosien tulee eri luokissa täyttää seuraavat vaatimukset:

VI. Tulisijat ja savuhormit.

Tässä päätöksessä tarkoitetaan tulisijalla rakennukseen kuuluvaa, lämmönkehitykseen tarkoitettua laitetta, joka edellyttää sen liittämistä palokaasujen poistohormiin.

a) Yleiset tulisijamääräykset.

Tulisija on perustettava palonkestävälle lujalle alustalle. Kuitenkin voidaan enintään 300 kg painoinen jalallinen tulisija perustaa muullekin kuin palonkestävälle alustalle, jos tulisijan alle jää vähintään 5 cm korkuinen vapaa ilmarako ja lattia suojataan tulisijan kohdalla asbestipahvi- ja metallilevy-suojuksella tai vastaavasti. Tällaisen jalallisen kamiinan pohjana tulee olla vähintään 5.5 cm paksu muuraus ja tiivistyskerros tai niitä vastaavasti tehty eristys.

Syttyväaineinen lattia on suojattava tulipesän suuaukon kohdalla ainakin 40 cm x 50 cm metallisuojuksella tai vastaavasti. Jos tulipesän suuaukko on 30 cm leveämpi, tulee tämän suojuksen olla vastaavasti leveämpi.

Vapaan ilmavälin tulee tulipesän edessä olla vähintään 100 cm. Tulipesän suuaukko ei saa olla 20 cm lähempänä syttyvää lattiarakennetta.

Tulisijan sivuilla olevat syttyvästä aineesta tehdyt rakennusosat on suojattava niin, että vapaa ilmaväli tulisijan pinnasta muuhun rakenteeseen on vähintään seuraava (mitat senttimetreissä):

Tulisijan pinnat	Ilman suojusta	Kevyt suojus	Suojukse- na 5,5 cm muuraus	Suojukse- na 12 cm muuraus	Suojuksen ulottuvuus tulisijan ohi
I Lämminpinnaiset - Vähintään 12 cm paksulla muura- tulla ulkokuorel- la varustetut tu- lisijat	15	10	5	-	10
II Kuumapinnaiset - Vähintään 5,5 cm paksulla muuratulla ulko- kuorella varus- tetut tulisijat - Lämpöeristei- set, tehdasval- misteiset tuli- sijat	25	15	5	-	20
III Polttavapinnaiset - Valurautaliedet - Lämpöeristei- set saunankiu- kaat ja vastaa- vat	40	30	15	5	30
IV Hehkuvapinnaiset - Eristämättömät saunankiuukaat - Eristämättömät kamiinat - Valurautainen liesitaso - Eristämätön terässavutorvi	60	55	20	10	40

Jos tulisijan käyttö edellyttää jatkuvaa lämmitystä, tulee väli-
matkojen olla ainakin kohdan III mukaiset.

Suojuksena voidaan myös käyttää taulukossa olevien 5,5 cm ja
12 cm paksujen muurausten asemasta niitä vastaavia eristyskerroksia.
Kevyt suojus on vähintään 5 mm paksu asbestipahvi peitettynä vähintään
0,5 mm paksuisella sinkityllä teräslevyllä niin, että suojattavan pinnan
ja suojuksen väliin muodostuu ainakin 2,5 cm ilmaväli, joka on reunoil-
taan avonainen, tai tällaista rakennetta vastaava suojus.

Ellei suojusta käytetä tulee lämmin- ja kuumapintaisten tulisi-
jain yläpuolella olla vapaata ilmatilaa ainakin 25 cm, polttavapintaisten
yläpuolella 80 cm ja hehkuvapintaisten yläpuolella 100 cm, elleivät eri-
koiset seikat edellytä suurempia välimatkoja.

Välimatkoja määrättäessä on lisäksi otettava huomioon tulisijan muuta pintaa kuumemmat paljaana olevat osat, kuten esim. kiuaskivet ja lieden taso.

Tuli- ja tuhkapesän luukkujen on oltava sellaiset, ettei kekäleitä tai kipinöitä voi pudota tai räskentiä ulos. Nuohousluukut on tarvittaessa lämpöeristettävä. Liitehormin, joka yhdistää tulisijan savuhormiin, tulee olla tiivis. Tulisijan savukanavien ja tulipesän tulee olla helposti puhdistettavissa. Tulisija on niin rakennettava, ettei sen normaalin käyttö aiheuta räjähdysvaaraa.

b) Tulisijojen luokitus:

Tulisijat jaetaan neljään luokkaan A, B, C ja D sen mukaan min-käläisen savukaasujen poistohormin niiden käyttö edellyttää.

A-luokkaan luetaan tulisijat, jotka jatkuvan lämmityksen johdosta aiheuttavat savuhormien seinämiin kovaa kuumuutta ja suuria lämpötilan eroja. Näihin kuuluvat keskuslämmityskattilat, joiden tulipinta on yli 5 m^2 , suuret ravintolaliedet ja leipomouunit sekä erikoistarkoitukseen käytettävät muut näihin verrattavat hyvin suurta kuumuutta aiheuttavat tulisijat.

Tämän luokan tulisijain käyttö edellyttää:

Savuhormit tämän pykälän VI c 1-kohdan mukaiset paitsi keskuslämmityskattiloiden yhdyskanavat, joiden tulee olla tämän pykälän VI c 2-kohdan mukaiset. Määräys ei koske rakennuksen ulkopuolella vapaasti seisovia piippuja.

Lattiapäällyste kivivälineistä sekä syttyväaineiset seinät ja katot varustetut ainakin paloa pidättävällä suojaverhouksella siinä huoneessa, missä tulisija on.

B-luokkaan luetaan tulisijat, jotka jatkuvan lämmityksen johdosta aiheuttavat savuhormin seinämiin kohtalaisen kuumuuden. Näihin tulisijoihin kuuluvat keskuslämmityskattilat, joiden tulipinta on yli $2,5 \text{ m}^2$ mutta korkeintaan 5 m^2 sekä sellaiset työhuoneiden tulisijat, joita jatkuvasti lämmitetään hyvinkin kuumaksi kuten saunalaitosten kiukaat, kivihiilikäyttöiset polttouunit yms.

Tämän luokan tulisijain käyttö edellyttää

Savuhormit ainakin tämän pykälän VI c 3-kohdan mukaiset tai vastaavat. Lattiapäällyste kivivälineistä sekä syttyväaineiset seinät ja katot varustetut ainakin paloa pidättävällä suojaverhouksella siinä huoneessa, missä tulisija on.

C-luokkaan luetaan ajoittaisesti lämmitettävät tulisijat, kuten huoneuunit, keittiöliedet, avotakat, kamiinat, muuripadat, yksityissauvojen kiukaat ja näihin verrattavat tulisijat sekä keskuslämmityskattilat, joiden tulipinta on enintään $2,5 \text{ m}^2$.

Tämän luokan tulisijain käyttö edellyttää:

Savuhormit ainakin tämän pykälän VI c 4-kohdan mukaiset, kuitenkin voivat savuhormit C- ja D-luokan rakennuksissa olla tämän pykälän VI c 5-kohdan mukaiset.

Alle 50 m^2 suuruisen D I-luokan asuin- ja D II-luokan talousrakennusten hormit voivat olla tämän pykälän VI c 6-kohdan mukaiset.

D-luokkaan luetaan eräät työhuoneissa ja teollisuuslaitoksissa käytettävät kuumentuslaitteet sekä tilapäiset tulisijat.

Tämän luokan tulisijain käyttö edellyttää:

Laitteet, joissa kuumentettu ilma puhalletaan huonetilaan, on niin asennettava, etteivät syttyvät rakennusosat voi kuumentua vaaralli-

nessa määrin. Savuhormit ainakin tämän pykälän VI c 7-kohdan mukaiset. Tilapäisten tulisijojen savuhormit tämän pykälän VI c 8-kohdan mukaiset.

c) Savuhormit.

Savuhormeihin käytettävien tiilien on oltava raskaita, täysiaineisia, poltettuja savitiiliä. Vähemmän vaativissa paikoissa kuten hormien ulkokuorissa ja kohdan c 4 mukaisissa hormien seinämissä voidaan käyttää myös kalkkihiekkatiiliä sekä kohdan c 3 mukaisessa hormimuurauksessa niinä tiilinä, jotka eivät muodosta hormin sisäpintaa. Hormien ulkokuorena voi olla myös muu palonkestävä seinä. Laastissa ei saa olla yli 3 mm läpimittaisia rakeita ja on muuraus tehtävä ohuin ja täysin saumoin.

Savuhormit on aina vietävä mahdollisimman pystysuoraan ja erillisinä ylös piipun päähän saakka. Piipun yläpää on tarkoituksenmukaisesti suojattava. Hormin kaltevuus ei missään kohdin saa poiketa enempää kuin 45 astetta pystysuorasta suunnasta liitehormeja ja yhdyskanavia lukuunottamatta. Kattilahuoneessa saadaan yhdyskanavaan liittää useita tulisijoja. Roskanpolttoon saa yhdistää myös keskuslämmityspiipun savuhormiin. Lisäksi voidaan saman huoneiston kaksi eri tulisijaa yhdistää yhteiseen hormiin, jos veto on riittävä.

Savuhormin on oltava helposti nuohottavissa ja tulisijojen helposti puhdistettavissa. Hormin poikkipinnan tulee olla riittävän suuri, samoin kuin siihen huonetilaan johtavan tuloilma-aukon, jossa on suuritehoisia tulisijoja. Tämän pykälän VI c 1, VI c 3, 4, 5 ja 6-kohtien mukaiset savuhormit on aina vietävä vesikatton yläpuolelle riittävän korkealle. Savuhormin seinämiin ei saa upottaa johtimia, eikä hormiseinämiä muutenkaan saa vioittaa.

Savuhormit jaetaan rakennustavaltaan seuraavasti:

1. Savuhormi on yhdyskanavasta lähtien tehtävä kaksinkertaisin seinämin, joiden välissä on vähintään 2 cm leveä ilmarako. Sisäpuoli on murattava vähintään 12 cm paksuksi hyvin poltetuista savitiilistä, joiden tilavuuspaino on vähintään 1.6 kg/dm^3 , puristuslujuus vähintään 150 kg/dm^2 ja pirstoluku vähintään 6. Tiilien keskinäiset mittapoikkeamat eivät saa olla suurempia kuin + 3 %. Tiilien tulee olla niin suorina, että niitä on mahdollista muurata käyttäen enintään 5 mm paksuista saumaa. Ulkokuorena on oltava palonkestävä seinä, joka rakennuksen sisäpuolisilta osiltaan on rapattu.

Savuhormit voidaan myös rakentaa siten, että niiden seinämät hormin alaosassa ovat ainakin 6 m korkeuteen vähintään 10 cm paksut tehtynä tiilestä, jonka sulamispiste ei ole alle + 1 300°C; muurauksessa on oltava mahdollisimman ohuet saumat ja siinä käytetty laasti sellaisesta savesta, jonka sulamispiste ei ole alle + 1 600°C, sekä seinämien ympärillä on oltava vähintään 2 cm paksu ilmakerros ja tämän ulkopuolella palonkestävä seinä. Savuhormin näin tehdyn alaosan yläpuolella on seinämänä oltava vähintään 25 cm paksu tiilimuuraus. Yläosan sekä alaosan sisäkuoren välillä on oltava vähintään 2 cm leveä rako. Rakennuksen sisäpuolella olevalta osaltaan on savupiipun ulkopinta rapattava.

2. Tulisijojen yhdyskanava ja savuhormin alin osa yhdyskanavan yläreunan korkeuteen on tehtävä vähintään 25 cm paksuin, muuratuin seinämin, jotka sisäpuolelta on peitetty vähintään 6 cm paksulla tulitiiliverhouksella. Yhdyskanava voidaan myös tehdä palonkestävin seinämin, joiden sisäpuolella on 2 cm paksu eristyskerros ja vähintään 11 cm paksu tulitiilimuuraus. Eristyskerroksena tulee olla ilmarako, hiekka-

kerros, kivi- tai kuonakerros taikka vastaava eristys. Tulitiilet on muurattava käyttäen tulilaastia. Kanavan pohjaan ei tarvita eristyskerrosta, vaan riittää siinä kanavan palonkestävän seinämän sisäverhouksena edellisessä kohdassa c 1 mainituista tiilistä tehty 5.5 cm paksu muuraus tai sitä vastaava kerros. Ilmaraon saa katkaista seinämän yläosassa tarpeellisen tuen saamiseksi.

3. Savuhormin seinämät on muurattava tiilistä vähintään 18 cm paksuiksi. Syttyvän rakennusosan välittömässä läheisyydessä lukuunottamatta vesikaton ruodelaudoitusta, lattiapäällystettä ja vähäisiä listoja, tulee savuhormin seinämän paksuuden olla tarpeellisine eristys- ja tiivistyskerroksineen vähintään 25 cm. Ulkoilmaa ja naapuritontin rajaa vasten, ellei yhteisestä palomuurista ole sovittu, tulee savuhormin seinämän paksuuden olla vesikaton alapuolella ainakin 25 cm tai tulee hormin olla vastaavasti eristetty. Rakennuksen sisäpuolella olevan savupiipun ulkopinta on rapattava.

4. Savuhormin seinämät on muurattava vähintään 12 cm paksuiksi. Kuitenkin saa kahden savuhormin välissä oleva seinämä olla paksuudeltaan 5.5 cm, lukuunottamatta keskuslämmityskattilan savuhormin seinämää. Jos savuhormia vasten säilytetään tavaraa; kuten komeroissa, tulee savuhormin seinämän paksuuden olla vähintään 18 cm. Syttyvän rakennusosan välittömässä läheisyydessä sekä ulkoilmaa ja naapuritontin rajaa vasten tulee savuhormin seinämän vesikatons alapuolella olla kuten edellisessä VI c 3-kohdassa on määrätty. Rakennuksen sisäpuolella olevan savupiipun ulkopinta on rapattava.

5. Savuhormit tai hormiryhmät, joissa savuhormien seinämien sisäosana on vähintään 4 mm paksu valurautaputki tai sitä vastaava tiivis osa, on ympäröitävä ainakin 8 cm paksuisella lämmöneristyskerroksella suojattuna tarvittaessa ulkopuolisia mekaanisia vaikutuksia vastaan. Lämmöneristyskerroksen tulee olla sellainen, ettei hormin vapaan ulkopinnan lämpötila ylitä 60°C tulisijaa normaalisti käytettäessä. Lämmöneristyskerroksen tulee vioittumatta kestää savuhormissa sattuneen nokipalon aiheuttamat lämpötilat. Sisäosien ja lämmöneristyskerroksen jatkoksien tulee olla tiiviit ja rakenteeltaan sellaiset, ettei jatkoskohta voi kuumeta muita kohtia enempää. Syttyvän rakennusosan välittömässä läheisyydessä on savuhormin eristystä tarvittaessa lisättävä niin, että saadaan edellä olevassa kohdassa c 3 määrätty eristys ja tiiveys. Samassa hormiryhmässä olevien savuhormien välillä ei lämmöneristyskerrosta tarvita, mutta on se tehtävä savu- ja ilmanvaihtohormien välille.

6. Savuhormi on tehty vähintään 1.25 mm paksusta teräslevystä. Tämä hormin sisäosa on tehtävä yhtenä kappaleena ja tulee saumojen olla tiiviit. Sisäosan ympärillä tulee olla vähintään 20 mm ilmarako ja sen ympärillä sellainen lämmöneristyskerros kuin mitä edellä kohdassa c 5 on määrätty. Sisäputki on varustettava laitteilla, joilla putki on tuettu lämmöneristyskuoreen niin, ettei se voi liikkua. Sisäputken on oltava sellainen, että sen voi tarvittaessa vaihtaa.

7. Savuhormi on tehty vähintään 3 mm paksusta teräslevystä, jonka jatkokset ovat tiiviit. Syttyvän aineen kohdalla tulee hormin olla suojattu samoin kuin hehkuvapintaisista tulisijoista on määrätty.

8. Savuhormi on tehty vähintään 0.55 mm paksusta teräslevystä. Saumojen ja jatkosten on oltava tiiviit. Jatkokset voidaan tehdä työntämällä putket vähintään 10 cm sisäkkäin. Syttyvän aineen kohdalla tulee putken olla suojattu kuten hehkuvapintaisista tulisijoista on määrätty.

4 Luku.

Erinäiset määräykset.

_____

127. HELSINGIN KAUPUNGIN YLEISEN TALLETUSMAKASIININ TYÖMAKSUT.

Satamalautakunnan vahvistamat lokakuun 6 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:106)

Satamalautakunta päätti mainittuna päivänä vahvistaa Helsingin yleisen talletusmakasiinin työmaksut seuraaviksi 16. 10. 1958 lukien:

1) Tavarain vastaanotosta tai luovuttamisesta työmaksu on 310 mk tonnilta tai tunnilta. Vähin maksu on 160 mk.

2) Jos vastaanottoon sisältyy rautatievaunujen purkaus tai luovuttamiseen niiden kuormaus, on työmaksu 360 mk tonnilta tai tunnilta.

3) Tavarain vastaanoton tai luovuttamisen yhteydessä suoritettua punnituksesta veloitetaan lisämaksuna 70 mk tonnilta. Muusta punnituksesta veloitetaan 1) kohdan mukaiset työmaksut.

4) Ylityöajalta veloitetaan työmaksut työaikalain mukaisin korkuiksi.

---

128. HELSINGIN KAUPUNGIN KIINTEISTÖVIRASTON JOHTOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuuta 8 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:50 ja 1956:167)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä vahvistaa 16. 6. 1954 vahvistamansa ja 19. 12. 1956 muuttamansa kiinteistöviraston johtosäännön 34-39 §:ien tilalle uudet 34-45 §:t seuraavasti samalla muuttaen 40 ja 41 §:ien järjestysnumerot 46 ja 47 §:ksi:

34 §. Talo-osaston tehtävänä on hoitaa kaupungin omistamia taloja ja osakehuoneistoja sekä kaupungin vuokraamia huoneistoja ynnä huolehtia halli- ja torikauppaa sekä yleisillä paikoilla olevia myyntipaikkoja koskevista asioista, mikäli näitä tehtäviä ei ole annettu muulle viranomaiselle, niin myös valmistella asiat, jotka mainitaan kiinteistölautakunnan johtosäännön 2 §:n 7) ja 8) kohdassa.

35 §. Talo-osastossa on isännöitsijätoimisto, teknillinen toimisto ja taloustoimisto.

36 §. Osastoa johtaa osastopäällikkö. Osaston muuna henkilökuntana on:

isännöitsijätoimistossa apulaisosastopäällikkö toimiston päällikkönä, alueisännöitsijöitä, apulaisisännöitsijöitä sekä halli- ja torikaupan valvoja,

teknillisessä toimistossa insinööri toimiston päällikkönä, rakennusmestareita, apulaisrakennusmestareita ja toimentaja,

taloustoimistossa konttoripäällikkö toimiston päällikkönä, kirjanpitäjä, kirjaaja ja toimistoapulaisia sekä

välittömästi osastopäällikön alaisina osastosihteeri ja toimistorakennusmestari.

Lisäksi voi osastolla olla kaupunginvaltuuston päätösten edellyttämiä muita vakinaisia viranhaltijoita. Määrärahojen puitteissa voidaan palkata myös tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsuhteessa olevaa henkilökuntaa ja työntekijöitä.

Talo-osaston osastopäällikön pätevyysvaatimuksena on korkeakoulussa suoritettu loppututkinto, apulaisosastopäällikön kauppa- ja korkeakoulussa suoritettu tai jokin muu vastaava korkeakoulussa suoritettu loppututkinto, insinöörin teknillisen opiston rakennusinsinööriosastossa suoritettu loppututkinto, konttoripäällikön kauppa- ja korkeakoulussa suoritettu loppututkinto, osastosihteerin lainopin tai hallinto-opin kandidaattitutkinto, rakennusmestareiden teknillisen koulun huonerakennusosastossa suoritettu loppututkinto, alueisännöitsijöiden teknillisen koulun huonerakennusosastossa tai kauppaopistossa suoritettu loppututkinto ja

kokemusta isännöitsijätehtävien hoitamisessa sekä halli- ja torikaupan valvojan kauppaopistossa suoritettu loppututkinto tai viran hoidon edellyttämä kaupallinen kokemus.

Talo-osaston muilta viranhaltijoilta vaaditaan sellainen pätevyys kuin valinnan suorittava lautakunta tai viranhaltija pitää tarpeellisena, kuitenkin siten, että toimistovirkoihin kuuluvaa virkaa täytettäessä on noudatettava näitä virkoja varten erikseen määrättyjä pätevyysvaatimuksia.

37 §. Talo-osaston osastopäällikön tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoo talo-osaston toimintaa sekä huolehtia osaston taloudellisesta ja teknillisestä kehittämisestä;

2) tehdä kiinteistölautakunnalle ja sen talojaostolle osaston hoidossa olevien kiinteistöjen, kauppatorien ja myyntipaikkojen hallintoa sekä osaston toimintaa koskevia esityksiä ja antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) valmistella sekä lautakunnan ja sen talojaoston kokouksissa esitellä toimialaansa kuuluvat asiat, mikäli niiden valmistelemista ja esittelemistä kiinteistölautakunnan vahvistaman työnjaon mukaan ei ole annettu osaston muun viranhaltijan tehtäväksi;

4) tehdä kiinteistölautakunnalle esitykset osaston hoidossa olevien rakennusten palovakuuttamisesta kaupunginvaltuuston antamien ohjeiden mukaisesti;

5) tarkastaa ja varustaa tilimerkinnällä laskut, maksumääräykset ja muut osaston tileihin kuuluvat tositteet;

6) huolehtia osaston toimialaan kuuluvien lautakunnan päätösten täytäntöönpanosta;

7) antaa pyynnöstä neuvoja ja ohjeita kaupungin muiden viranomaisten hallinnossa olevien rakennusten hoidosta sekä

8) antaa kiinteistölautakunnan ja sen talojaoston sekä virastopäällikön pyytämää muuta virka-apua.

Osastopäällikön ollessa vuosilomalla tai muuten estyneenä hoitaa hänen tehtäviään apulaisosastopäällikkö, ellei kiinteistölautakunta ole toisin määrännyt.

38 §. Isännöitsijätoimiston tehtävänä on:

1) huolehtia talo-osaston hallinnossa olevien rakennusten ja osakehuoneistojen sekä vierailta vuokrattujen huonetilojen taloudesta ja hoidosta;

2) huolehtia kiinteistölautakunnan vahvistamien ohjeiden mukaan hoidossaan olevien rakennusten ja huoneistojen vuokralle annosta tai käyttämisestä virastotarkoituksiin ja

3) huolehtia talo-osaston hoidossa olevia kauppahalleja ja -toreja sekä elinkeino- ja ansiotoiminnan harjoittamista yleisillä paikoilla koskevista asioista.

39 §. Apulaisosastopäällikön tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoo isännöitsijätoimiston ja sen henkilökunnan toimintaa;

2) huolehtia siitä, että toimiston hoidossa olevia rakennuksia ja huoneistoja hoidetaan taloudellisesti;

3) tarkastaa ja varustaa tilimerkinnällä laskut, maksumääräykset ja muut toimiston tileihin kuuluvat tositteet sekä

4) tehdä osastopäällikölle toimialaansa sekä toimiston toiminnan kehittämistä ja sen henkilökuntaa koskevia esityksiä.

Alueisännöitsijän tehtävänä on:

- 1) huolehtia toimiston hoidossa olevien, isännöitsijäalueellaan sijaitsevien rakennusten ja huoneistojen isännöitsijätehtävistä;
- 2) tehdä hoidossaan olevien huoneistojen vuokralle antoa koskevat vuokrasopimukset;
- 3) huolehtia siitä, että vuokrien kannantaa ja suoritusta varten taloustoimistolle annettavat tiedot ovat vuokrasopimusten mukaiset;
- 4) valvoa, että vuokrat hänen hoidossaan olevista rakennuksista ja huoneistoista suoritetaan ajallaan ja että vuokralaiset täyttävät vuokrasopimusten ehdot;
- 5) vastaanottaa hoitoonsa tulevat ja luovuttaa siitä poistettavat rakennukset ja huoneistot sekä
- 6) huolehtia siitä, että hänen hoidossaan olevat huonetilat ovat tehokkaassa käytössä.

Apulaisisännöitsijän tehtävänä on alueisännöitsijän antamien ohjeiden mukaan olla apuna isännöitsijäalueen töitä suoritettaessa.

Isännöitsijäalueiden rajat määrää kiinteistölautakunta.

Halli- ja torikaupan valvojan tehtävänä on:

- 1) huolehtia toimiston hoidossa olevien kauppahallien ja kioskien isännöitsijätehtävistä;
- 2) valvoa, että hänen hoidossaan olevissa kauppahalleissa ja ulkosalla olevissa myyntipaikoissa noudatetaan järjestystä;
- 3) antaa kiinteistölautakunnan ja sen talojaoston ohjeiden mukaan vuokralle kauppahallien myymälöitä ja ulkosalla olevia myyntipaikkoja;
- 4) huolehtia siitä, että vuokrien kannantaa varten taloustoimistolle annettavat tiedot ovat vuokrasopimusten mukaiset;
- 5) valvoa, että vuokrat hänen hoidossaan olevista myymälöistä ja myyntipaikoista suoritetaan ajallaan ja että vuokralaiset täyttävät vuokrasopimusten ehdot, sekä
- 6) toimia yhdessä terveydenhoitoviranomaisten kanssa terveydenhoitolautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti, sikäli kun on kysymys elintarvikekaupan terveydellisestä puolesta.

40 §. Teknillisen toimiston tehtävänä on:

- 1) huolehtia talo-osaston hallinnossa olevien rakennusten ja huoneistojen kunnossapitotoimintaan liittyvien töiden suunnitelmien laatimisesta piirustuksineen, työselityksineen ja kustannusarvioineen tai niiden hankkimisesta asiantuntijoilta;
- 2) huolehtia edellä mainittujen töiden suorittamisesta tai teettämisestä niitä varten osoitettujen määrärahojen puitteissa;
- 3) huolehtia siivoustöiden järjestelyn tarkastuksesta ja antaa tarvittaessa asiantuntija-apua siivouskysymyksestä kaupungin taloissa ja virastohuoneistoissa;
- 4) hoitaa talo-osaston kiinteistökortistoa sekä
- 5) huolehtia kiinteistöluetteloon tehtävistä ilmoituksista.

41 §. Insinöörin tehtävänä on:

- 1) johtaa ja valvoa teknillisen toimiston ja sen henkilökunnan toimintaa;
- 2) tarkastaa ja varustaa tilimerkinnällä laskut, maksumääräykset ja muut toimiston tileihin kuuluvat tositteet;
- 3) tehdä osastopäällikölle toimialaansa sekä toimiston toiminnan kehittämistä ja sen henkilökuntaa koskevia esityksiä sekä
- 4) valvoa, että toimiston piirustukset ja muut asiakirjat hoidetaan asianmukaisesti.

42 §. Taloustoimiston tehtävänä on:

- 1) huolehtia talo-osaston kirjanpito- ja kansliatoista;
- 2) laatia talo-osaston lopullinen talousarvioehdotus isännöitsijätoimiston ja teknillisen toimiston antamien tietojen perusteella;
- 3) huolehtia talo-osaston saatavien kannannasta ja maksujen suorituksesta sekä
- 4) suorittaa isännöitsijätoimiston antamien tietojen perusteella polttoaine- ja irtaimistohankinnat.

43 §. Konttoripäällikön tehtävänä on:

- 1) johtaa ja valvoo taloustoimiston ja sen henkilökunnan toimintaa;
- 2) tarkastaa ja varustaa tilimerkinnällä laskut, maksumääräykset ja muut toimiston tileihin kuuluvat tositteet;
- 3) tehdä osastopäällikölle toimialaansa sekä toimiston toiminnan kehittämistä ja sen henkilökuntaa koskevia esityksiä sekä
- 4) valvoo, että talo-osaston rahavarojen säilytyksessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaamisessa, inventauksessa sekä kiinteistö- ja kalustoluetteloiden laadinnassa noudetaan kaupungin tilisäännön määräyksiä.

44 §. Toimistorakennusmestarin tehtävänä on:

- 1) selvittää kaupungin eri virastojen ja laitosten huoneistotarvetta ja valmistella siihen liittyviä asioita;
- 2) valmistella rakennusten ja huoneistojen myynti- ja vuokraustarjouksiin liittyviä asioita;
- 3) suorittaa kaupungille ostettujen rakennusten ja osakehuoneistojen vastaanotto yhdessä alueisännöitsijän kanssa;
- 4) valmistella kaupungin muille viranomaisille annettavat lausunnot rakennusten arvoista, vakuuksista ja vuokra-arvoista sekä
- 5) laatia ehdotukset tilitysvuokrien suuruudesta.

45 §. Talo-osaston muulle henkilökunnalle kuuluvat tehtävät määrää osastopäällikkö.

Osaston viranhaltija on velvollinen tämän lisäksi suorittamaan esimiehensä antamat tehtävät ja osastopäällikön määräyksestä tilapäisesti työskentelemään muussakin kuin omassa toimistossaan.

---

129. YLIMÄÄRÄISTEN ELÄKKEIDEN SEKÄ LESKI- JA OR-
POELÄKEKASSAN KAUPUNGIN VAROISTA MAKSAMIEN
ELÄKKEIDEN TARKISTAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös lokakuun 8 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:74 ja 1958:123)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä täydentää 24. 9. 1958 tekemäänsä päätöstä kaupungin viranhaltijoille myönnettävästä palkkojen korotuksesta siten, että ylimääräiset eläkkeet tarkistetaan 2 1/2 %:lla 1. 10. 1958 lukien, kuitenkin siten, että eläkkeen korotus on vähintään 300 mk kuukaudelta ja että takautuvasti ajalta 1. 4. -30. 9. 1958 niinkään suoritetaan kaikille ylimääräisen eläkkeen saajille 300 mk:n suuruinen eläkkeen korotus kuukaudelta.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että leski- ja orpoeläkekassan kaupungin varoista maksamien eläkkeiden osalta on noudatettava kaupunginvaltuuston 29. 6. 1950 kaupungin leski- ja orpoeläkekassan li-säeläkkeiden korottamisesta tekemää päätöstä.

---

130. HELSINGIN KAUPUNGIN LUOTTAMUSMIESTEN PALK-
KIOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös lokakuun 8 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:65)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä täydentää 23. 4. 1958 hyväksymänsä Helsingin kaupungin luottamusmiesten palkkiosäännön 5 §:n siten, että sen luettelon loppuun, jossa nimetään ne lauta- ja johto-kunnat, joiden puheenjohtajien vuosipalkkio on 35 000 mk, lisätään väes-tönsuojelulautakunta. Näin täydennettyä palkkiosääntöä on noudatettava 1. 1. 1959 lukien.

---

131. HELSINGIN KAUPUNGIN VUOSITTAIN MYÖNTÄMIEN
TAIDE- JA KIRJALLISUUSAPURAHOJEN JAKOA KOSKEVI-
EN SÄÄNTÖJEN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuun 8 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1953:10)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 28. 1. 1953 vahvistamansa Helsingin kaupungin vuosittain myöntämien taide- ja kirjallisuusapurahojen jakoa koskevien sääntöjen 3 ja 4 §:t seuraavan sisältöisiksi:

- 3 §. Apurahoja jaetaan vuosittain siten, että kulloinkin käytettävissä oleva määräraha jaetaan tasan seuraavien ryhmien kesken:
- a) kirjailijat, näytelmäkirjailijat, runoilijat ja lausujat,
  - b) näyttämötaiteilijat, tanssitaiteilijat ja lavastustaiteilijat,
  - c) säveltäjät ja esittävät säveltaiteilijat sekä
  - d) taidemaalarit, kuvanveistäjät, taidegraafikot ja taideteollisuusalan taiteilijat.
- 4 §. Apurahojen jaon toimittaa Helsingin kaupungin taide- ja kirjallisuusapurahojen jakotoimikunta, jonka kaikki jäsenet ja varajäsenet Helsingin kaupunginhallitus valitsee tammikuussa sinä vuonna, jolloin kaupunginvaltuuston toimikausi alkaa, neljäksi vuodeksi kerrallaan.
-

132. VIRVOITUSJUOMAKIOSKIEN JA KUKKIENMYyntIPAIKKOJEN MYYNTIKAUDEN JATKAMINEN.

Kaupunginvaltuuston päätös lokakuun 8 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1935:9)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että kaupunginvaltuuston 27. 3. 1935 kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavasta kaupasta ym. ansiotoiminnasta hyväksymien määräysten 4 §:stä poiketen saadaan kauppaa kaupungin maalla olevissa virvoitusjuomakioskeissa sekä kukkien myyntiä harjoittaa 16. -31. 10. 1958 välisenä aikana.

---

133. HELSINGIN KESKUSMIELISAIRAALAN KIVELÄN OSASTON, TUBERKULOOSIPARANTOLAN JA NAISTEN KESKUSKODIN NIMEN MUUTTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös lokakuun 9 p:ltä 1958.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä muuttaa 1. 1. 1959 lukien Helsingin keskusmielisairaalan Kivelän osaston nimeksi Hesperian sairaala - Hesperia sjukhus, Tuberkuloosiparantolan nimeksi Laakson sairaala - Dals sjukhus ja Naisten keskuskodin nimeksi Pukinmäen hoitokoti - Bocksbacka vårdhem.

---

134. SIELULLISESTI SAIRAIDEN HUOLTOTOIMISTON JA VASTAANOTTOASEMAN NIMEN MUUTTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös lokakuun 30 p:ltä 1958.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä muuttaa 1. 1. 1959 lukien sielullisesti sairaiden huoltotoimiston nimeksi Psykiatrinen huoltotoimisto - Psykiatriska vårdbyrån ja sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman nimeksi Psykiatrinen vastaanotto-osasto - Psykiatriska mottagningsavdelningen.

---

135. LAKI MIELISAIRASLAIN MUUTTAMISESTA ANNETUN
LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu lokakuun 24 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 421/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:90)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan mielisairaslain muuttamisesta 27 päivänä heinäkuuta 1955 annetun lain (366/55) voimaantulosäännös näin kuuluvaksi:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1956. Sen mukaista perustamiskustannuksiin annettavaa valtionapua suoritetaan niille B-luokan mielisairaanhoidolaitoksille, jotka ovat valmistuneet 1 päivän tammikuuta 1953 jälkeen. Ennen 1 päivää tammikuuta 1956 valmistuneille tai sanottuna päivänä rakenteilla olleille B-luokan mielisairaanhoidolaitoksille suoritettava valtionapu, jonka suuruuden määräämiseksi otetaan huomioon sisäasiainministeriön perustamiskustannuksina tarpeellisiksi katsomat menot, on maksettava viimeistään viiden vuoden kuluessa siitä, kun sairaala on hyväksytty tarkoitukseensa käytettäväksi.

---

136. LÄMPIMÄN VEDEN JAKELUSTA SUORITETTAVAT KORVAUKSET.

Sosiaaliministeriön päätös lokakuun 29 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 428/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:126)

Sosiaaliministeriö on asuinhuoneistojen lämmityskustannusten suorittamisesta 5 päivänä joulukuuta 1956 annetun valtioneuvoston päätöksen (598/56) 3 ja 6 §:n nojalla, sellaisena kuin viimeksimainittu säännös on muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1957 (456/57), päättänyt:

1 §. Asuinhuoneistojen lämmityskustannusten suorittamisesta annetun valtioneuvoston päätöksen 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuna korvauksena lämpimän veden jakelusta aiheutuneista lämmityskustannuksista, johon sisältyy myöskin korvaus lämpimänä vetenä jaetusta kylmästä vedestä, suoritetaan talon omistajalle, jos huoneistossa on lämminvesimittari, joka osoittaa kulutetun vesimäärän, käytetystä lämpimästä vedestä 26 penniä litralta.

2 §. Jollei huoneistossa ole lämminvesimittaria, suoritetaan 1 §:ssä mainittuna korvauksena jokaiselta viikolta, jonka aikana lämmintä vettä on jaettu kahtena tai useampana päivänä, kutakin huoneistossa talonkirjan mukaan asuvaa henkilöä kohden seuraavasti:

Vettä jaettu viikon aikana	Huoneistossa kylpyamme ja lämminvesihana	Huoneistossa suihku ja lämminvesihana	Huoneistossa vain lämminvesihana
Kahtena päivänä	42:-	27:-	24:-
Kolmena "	60:-	42:-	36:-
Neljänä "	72:-	49:-	42:-
Viitena "	80:-	55:-	46:-
Kuutena "	84:-	58:-	49:-
Seitsemänä "	88:-	60:-	51:-

Kutakin talonkirjan mukaan huoneistossa asuvalta lapselta, joka ei ole täyttänyt 10 vuotta, suoritetaan korvauksena vain puolet 1 momentissa mainitusta määrästä.

3 §. Sellaisena korvauksena lämpimän veden jakeluun käytetystä kylmästä vedestä, josta mainitaan asuinhuoneistojen lämmityskustannusten suorittamisesta annetun valtioneuvoston päätöksen 6 §:ssä, luettakoon lämmityskustannuksiin kutakin huoneistossa talonkirjan mukaan asuvaa henkilöä kohden, jos huoneistossa on kylpyamme ja lämminvesihana, viikolta, jonka kuluessa lämmintä vettä on jaettu

kahtena päivänä	.....	4 mk 70 p.
kolmena "	.....	6 " 80 "
neljänä "	.....	8 " 20 "
viitenä "	.....	10 " 10 "
kuutena "	.....	12 " 60 "
seitsemänä "	.....	14 " 50 "

Jos huoneistossa on vain suihku ja lämminvesihana, on korvaus puolet ja, jos huoneistossa on vain lämminvesihana, kolmasosa mainitusta määrästä.

4 §. Tätä päätöstä, joka tulee voimaan 1 päivästä marraskuuta 1958, sovelletaan myös niihin korvauksiin kulumassa olevalta lämmityskaudelta, joita ei ole ennen tämän päätöksen voimaan tuloa määrätty maksettaviksi.

---

137. LAKI KANSAKOULULAITOKSEN VIRANHALTIJAIN
PALKKAUKSESTA JA ELÄKKEISTÄ ANNETUN LAIN MUUT-
TAMISESTA.

Annettu lokakuun 31 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 422/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:64)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kansakoululaitok-
sen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957
annetun lain (248/57) 48 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

48 §. -----

Kansakoulunopettaja ja asuntolanhoitaja, joka on nimitetty ennen
1 päivää elokuuta 1958, säilyttää siihen saakka voimassa olleiden sään-
nösten mukaisen palkkaus- ja eläkeoikeutensa, jos hän ennen vuoden
1958 päättymistä ilmoittaa asianomaiselle viranomaiselle sitä haluavan-
sa.

---

138. VÄESTÖNSUOJELULAKI.

Annettu lokakuun 31 p:nä 1958.
(Suomen as.-kok. 438/58)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1939:80, 81 ja 82)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, säädetään:

1 Luku.

Yleisiä säännöksiä.

1 §. Väestönsuojelun tarkoituksena on, siten kuin tässä laissa säädetään, väestön ja omaisuuden turvaaminen sodan ja muiden siihen verrattavien olosuhteiden aiheuttamilta tuhoilta sekä niiden vahinkojen rajoittaminen ja niiden seurausten lieventäminen.

2 §. Rauhan aikana on ryhdyttävä sellaisiin väestönsuojelun valmiutta edistäviin toimenpiteisiin, että väestönsuojelu tarpeen vaatiessa voidaan viipymättä saattaa toimintaan.

Väestönsuojelun valmistelua ja toimeenpanoa varten valtakunnan alue jaetaan suojelukohteisiin ja valvonta-alueeseen. Suojelukohteeksi valtioneuvosto voi, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, määrätä asutus-, teollisuus-, liikenne- tai muun niihin verrattavan keskuksen. Muu osa valtakunnasta on valvonta-alueita.

3 §. Siinä tarkoituksessa, kuin 2 §:n 1 momentissa on säädetty, on rauhan aikana rakennettava suojarakenteita, laadittava suunnitelmat suojelukohteista siirrettävän väestön siirrosta ja sijoittamisesta muualle, varauduttava sodan ajan paloturvallisuutta, sammutustointia ja kulontorjuntaa, raivaus- ja ensiaputoimintaa sekä viestikeskusten ja -yhteyksien tarkoituksenmukaista järjestelyä ja varmentamista edistäviin, väestönsuojelun kannalta tarpeellisiin toimenpiteisiin, hankittava väestönsuojelussa tarvittavaa erityiskalustoa ja -välineistöä, huolehdittava väestönsuojeluhenkilöstön koulutuksesta ja ryhdyttävä muihinkin väestönsuojelun valmiutta edistäviin toimenpiteisiin.

4 §. Valtio huolehtii väestönsuojelun yleissuunnittelusta ja -järjestelyistä, neuvonta- ja valistustyöstä, väestönsuojelun johto- ja muun erityishenkilöstön koulutuksesta sekä muista väestönsuojelutoimenpiteistä, joilla on yleisempi kuin paikallinen merkitys ja joista muut, sen mukaan kuin jäljempänä on säädetty, eivät ole velvolliset huolehtimaan.

Kunta pitää huolen kunnan alueella sen asukkaita varten yhteisesti tarvittavista väestönsuojelutoimenpiteistä.

Yhteisöt ja yksityiset ovat velvolliset huolehtimaan palvelukseen oleviin henkilöihin työpaikalla kbdistuvasta sekä omaisuutensa suojelusta.

5 §. Valtion ja kuntien sekä muiden julkisten yhteisöjen asiana on kohdaltaan ryhtyä sellaisiin erityisiin suojelutoimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen niiden virastojen ja laitosten sekä muun toiminnan turvaamiseksi.

6 §. Valmentautuminen väestönsuojelutehtäviin tapahtuu rauhan aikana vapaaehtoisuuden pohjalla.

Valtioneuvosto voi kuitenkin määrätä, että väestönsuojelun joh- to- ja muun erityishenkilöstön on osallistuttava väestönsuojelukoulutukseen enintään 36 tuntia vuodessa.

7 §. Kunnassa, jossa on suojelukohde, ja muussakin kunnassa, jos sisäasiainministeriö niin määrää, kunnallisvaltuuston on hyväksyttävä väestönsuojelujärjestys, jossa on tarkemmat määräykset väestönsuojelun järjestelystä ja suojelutoimenpiteistä kunnassa. Väestönsuojelujärjestys on alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

8 §. Sisäasiainministeriö voi antaa vapaaehtoisten järjestöjen suori- tettaviksi määrättyjä väestönsuojelutehtäviä.

2 Luku.

Raken

Rakenteelliset suojelutoimenpiteet.

9 §. Rakennuksen omistajan toimesta on suojelukohteessa sijaitse- vaan, tilavuudeltaan vähintään 3 000 m³ suuruiseen kiviseen tai raken- teeltaan siihen verrattavaan rakennukseen tai sen välittömään läheisyy- teen rakennustyön yhteydessä tehtävä väestönsuoja, jonka suuruudeltaan, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, voidaan arvioida riit- tävän sodan aikana tai siihen verrattavissa oloissa rakennuksessa asu- via, työskenteleviä tai muutoin oleskeleviä henkilöitä varten.

Jos 1 momentissa mainitunlaisessa valmiissa rakennuksessa suo- ritetaan perusteellinen, rakennuksen pohjakerrokseen ulottuva muutos- tai korjaustyö, voidaan rakennukseen määrätä työn yhteydessä tehtäväksi 1 momentissa tarkoitettu väestönsuoja, mikäli se suuremmista vaike- uksitta ja kustannuksista käy päinsä.

Jos rakennusta varten sen suuruuden vuoksi tai muusta syystä on suojautumismahdollisuuksien tai suojan antaman turvan parantamisen kannalta tarkoituksenmukaisempaa rakentaa yhden sijasta kaksi tai useam- pia vastaavasti pienempiä väestönsuojia, voidaan niin määrätä tehtäväksi.

Kahta tai useampaa rakennusta varten voidaan sallia rakennetta- vaksi yhteinen väestönsuoja, mikäli sellainen järjestely ei heikennä suo- jautumisen mahdollisuuksia ja turvallisuutta.

10 §. Valtion toimesta on rakennettava väestönsuojat matkustavan yleis- ön ja liikennehenkilöstön suojaamiseksi suojelukohteissa oleville rauta- tieasemille ja lentoasemille.

11 §. Kunnan toimesta on suojelukohteessa rakennettava väestönsuojia matkustavan yleisön ja liikennehenkilöstön suojaamiseksi linja-autojen keskusasemille ja satamiin sekä kunnan väestönsuojeluelimiä varten.

Jos suojelukohteessa asuvien tai oleskelevien sekä ulkona liikku- vien suojaamisen ei voida katsoa sen mukaan, mitä tässä luvussa edellä

on säädetty, tulevan riittävästi turvatuksi eikä sitä muutoinkaan voida turvata, on heitä varten kunnan toimesta rakennettava tarpeelliset väestönsuojat.

Kunnallisvaltuuston on hyväksyttävä yleissuunnitelma 2 momentissa mainittujen väestönsuojien rakentamista varten. Suunnitelma on alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

12 §. Väestönsuoja on tehtävä rakenteeltaan sellaiseksi, että sen voidaan katsoa antavan siinä oleskeleville turvan rakennussortumilta ja muilta pommien vaikutuksilta, täysosumasta aiheutuvia lukuun ottamatta.

Teollisuus- tai muun tuotantolaitoksen taikka teknillisen laitoksen tahi näihin verrattavan rakennuksen väestönsuoja samoin kuin 10 tai 11 §:ssä tarkoitettu väestönsuoja voidaan, milloin se suojan suuruuden takia tai muutoin on katsottava tarpeelliseksi, määrätä rakennettavaksi lujemmaksi, kuin 1 momentissa on sanottu.

13 §. Asetuksella voidaan säätää helpotusten myöntämisestä väestönsuojien rakentamisvelvollisuudesta ja niille asetettavista vaatimuksista.

3 Luku.

Väestönsuojeluviranomaiset.

14 §. Väestönsuojelun ylin johto ja valvonta kuuluu sisäasiainministeriölle.

Väestönsuojelutoimintaa läänissä johtaa ja valvoo lääninhallitus.

Väestönsuojelutehtävien suorittamista varten voidaan sisäasiainministeriöön ja lääninhallitukseen perustaa tarpeelliset virat ja toimet sekä ottaa ylimääräisiä toimenhaltijoita.

15 §. Väestönsuojelun suunnittelua, järjestelyä ja kehittämistä varten valtioneuvosto asettaa sisäasiainministeriön avuksi väestönsuojeluneuvottelukunnan, jonka kokoonpanosta säädetään asetuksella.

16 §. Kunnassa on väestönsuojelun valmistelu-, järjestely- ja toimeenpanotehtäviä varten väestönsuojelulautakunta, johon kunnallisvaltuusto valitsee neljäksi vuodeksi kerrallaan puheenjohtajan sekä vähintään kuusi jäsentä. Lautakunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Lautakuntaan valittavista on, mikäli mahdollista, ainakin yhden oltava perehtynyt palotoimeen ja yhden rakennusalaan.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun saapuvilla on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä.

Kunnallisvaltuusto hyväksyy väestönsuojelulautakunnalle ohjesäännön, joka on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

17 §. Väestönsuojelulautakunnan päätökseen saadaan hakea muutosta valittamalla lääninhallitukseen kolmenkymmenen päivän kuluessa tiedoksi saannista.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske päätöstä, joka kunnallislain (642/48) 95 §:n mukaan voidaan alistaa kunnallishallituksen tutkittavaksi.

18 §. Väestönsuojelulautakunnan apuna on kunnassa oleva väestönsuojelupäällikkö tai -ohjaaja, jonka vaali on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

19 §. Kunnassa, jossa ei ole suojelukohdetta, voidaan väestönsuojelulautakunta jättää asettamatta ja väestönsuojelupäällikön tai -ohjaajan virka perustamatta, mikäli sisäasiainministeriö ei toisin määrää. Jos

kunnassa ei ole väestönsuojelulautakuntaa, huolehtii sille kuuluvista tehtävistä kunnallishallitus tai muu lautakunta, jonka kunnallisvaltuusto määrää. Kunnallishallitukseen ja lautakuntaan on tällöin sovellettava, mitä 16 §:n 2 momentissa ja 17 §:n 1 momentissa on säädetty.

20 §. Viranomaisten, joiden toimialaan kuuluu väestönsuojeluun liittyviä tehtäviä, on niitä suorittaessaan otettava huomioon väestönsuojelun näkökohdat ja siinä tarkoituksessa oltava tarpeellisessa yhteydessä väestönsuojeluviranomaisiin.

4 Luku.

Väestönsuojelun kustannukset.

21 §. Väestönsuojelutoimenpiteiden kustannuksista vastaa, mikäli jäljempänä ei ole toisin säädetty, se, jonka velvollisuutena toimenpiteen tai tehtävän suorittaminen taikka siitä huolehtiminen on.

22 §. Väestönsuojien rakentamisesta 11 §:n 1 momentin nojalla linja-autojen keskusasemille ja satamiin aiheutuneet kustannukset korvataan kunnalle valtion varoista, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

23 §. Milloin väestönsuoja on tehtävä rakennusta varten, jonka rakentamis- tai kunnossapitokustannuksiin, sen mukaan kuin siitä on säädetty tai määrätty, myönnetään valtion avustusta tai lainaa, annetaan sitä samojen perusteiden mukaan myös väestönsuojasta aiheutuvien kustannusten osalta.

24 §. Kunnalle myönnetään valtion varoista pitkäaikaista halpakorkoista lainaa väestönsuojien rakentamisesta aiheutuvia kustannuksia varten, ei kuitenkaan 22 §:ssä mainitun suojan osalta eikä 23 §:ssä tarkoitetun lainan lisäksi, sekä väestönsuojelussa tarvittavan erityiskaluston tai -välineistön hankkimista varten.

Lainaehdot vahvistaa valtioneuvosto.

25 §. Jos kunnalle tai muulle yhteisölle tahi yksityiselle rakenteellisista tai muista väestönsuojelutoimenpiteistä aiheutuvat kustannukset muodostuvat sille erityisen rasittaviksi, niistä korvataan kohtuullinen osa valtion varoista.

26 §. Verovelvollisella on oikeus valtion tulo- ja omaisuusverotuksessa vähentää väestönsuojan rakentamisesta aiheutuneista hyväksyttävistä kustannuksistaan kaksikymmentä sadalta sen verovuoden, jona kustannukset ovat syntyneet, ja kunkin seuraavan neljän verovuoden veronalaisesta tulostaan.

27 §. Jos väestönsuojelutehtäviä 8 §:n mukaisesti uskotaan vapaaehtoiseen järjestön suoritettaviksi, voidaan niistä aiheutuneet kustannukset kokonaan tai osaksi suorittaa tai korvata valtion varoista.

5 Luku.

Erinäisiä säännöksiä.

28 §. Väestönsuojelutehtävä valtion tai kunnallisessa virastossa tai laitoksessa kuuluu siinä palvelevan viran tai toimen haltijan virkavelvollisuuksiin.

29 §. Väestönsuojelupalveluksessa sattuneesta tapaturmasta tai siinä saadusta ammattitaudista suoritetaan korvausta valtion varoista sen mukaan, kuin työntekijäin tapaturmavakuutuksesta on säädetty.

30 §. Jos tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaista velvollisuutta suorittaa jokin tehtävä tai työ ei ole täytetty, lääninhallituksella on valta määrätä se suoritettavaksi määrääjässä. Määräys on kirjallisena annettava asianomaiselle todisteellisesti tiedoksi. Jos määräystä ei noudateta, lääninhallitus velvoittakoon niskoittelevan siihen uhkasakolla tai määrätköön, että tehtävä on suoritettava laiminlyöjän kustannuksella.

Teetettäessä työ laiminlyöjän puolesta suoritettakoon tarpeelliset kustannukset ennakoilta valtion varoista. Ne voidaan asianomaiselta ulosottoteitse periä ilman tuomiota tai päätöstä.

31 §. Joka rikkoo tätä lakia tahi sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, rangaistakoon, milloin siitä ei ole ankarampaa rangaistusta muulla säädetty, sakolla tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, enintään kuuden kuukauden vankeudella.

32 §. Milloin maa tai osa siitä on valtakunnan puolustamista varten julistettu sotatilaan tai maata uhkaa sodan vaara tahi jos muutoin on välttämätöntä saattaa väestönsuojelu viipymättä tehostettuun toimintaan tai valmiustilaan, valtioneuvosto voi määrätä:

1) että jokainen 16, mutta ei 65 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen on velvollinen suorittamaan väestönsuojelutehtäviä, joihin hän ruumiinvoinansa ja terveydentilansa huomioon ottaen kykenee;

2) että väestö tai osa siitä on suojelukohteesta tai määrättyltä alueelta siirrettävä muualle;

3) että oikeus oleskella määrättyllä paikkakunnalla tai poistua paikkakunnalta on kielletty tai rajoitettu;

4) että väestön ja omaisuuden turvaamiseksi on rakennettava ja järjestettävä sen lisäksi, mistä edellä tässä laissa on säädetty, tarvittavia suojarakenteita ja -laitteita; ja

5) että väestönsuojelua varten saadaan ottaa käyttöön rakennuksia ja huonetiloja, kuljetus-, sammutus-, raivaus-, ensiapu-, tiedotus- ja muita välineitä sekä siirretyn väestön majoitukseen, muonitukseen ja muuhun huoltoon tarpeellista omaisuutta ja tarvikkeita; sekä määrätä

6) muista toimenpiteistä, jotka väestön ja omaisuuden suojelemiseksi ovat tarpeen, ja toimenpiteiden johdosta asianomaisille ehkä suoritettavista korvauksista; samoin kuin

7) väestönsuojeluviranomaisten ja muidenkin viranomaisten velvollisuuksista ja tehtävistä sekä johto- ja alistussuhteista väestönsuojelun toimeenpanossa.

Edellä 1 momentissa mainituista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset valtioneuvosto voi siitä poiketen, mitä 4 luvussa on säädetty, määrätä kokonaan tai osaksi valtion varoista suoritettaviksi.

Kun tämän pykälän säännösten nojalla on julkaistu määräyksiä, joiden antamiseen hallitusmuodon mukaan eduskunnan myötävaikutus on tarpeen, niistä on viipymättä ilmoitettava eduskunnan puhemiehelle, jonka on saatettava ne eduskunnan tietoon heti tai, jollei eduskunta ole koolla, niin pian kuin se on kokoontunut. Jos eduskunta niin päättää, määräykset on kumottava.

33 §. Tarkemmat säännökset tämän lain soveltamisesta ja täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

34 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1959, ja sillä kumotaan 30 päivänä lokakuuta 1939 annetut väestönsuojelulaki (374/39)

ja laki yksityisten suoritettavista väestönsuojelutoimenpiteistä ja niiden kustannuksista (375/39) sekä 5 päivänä huhtikuuta 1940 annettu laki sisältävä eräitä säännöksiä sotilasjohdon alaisesta väestönsuojelusta (127/40) samoin kuin niiden nojalla annetut asetukset ja muut määräykset.

---

139. LASKUTUS JA KORVAUSTEN PERIMINEN HUOLTOLAITOSTEN TULO- JA LÄHTÖPÄIVILTÄ.

Huoltolautakunnan päätös marraskuun 3 p:ltä 1958.

Huoltolautakunta päätti mainittuna päivänä:

1) että huoltolaitosten johtokunnan alaisissa huoltolaitoksissa 16. 8. 1958 lukien annettua huoltoa koskevassa laskutus- ja perimistoi- minnassa on hoitopäivämaksu velottava sekä tulo- että lähtöpäivältä, paitsi jos ne ovat samat, kuitenkin niin että tätä ei sovelleta aikaisem- pien periaatteiden mukaisesti laskettuihin jo loppuunsaajattuihin las- kutus- ja perimistapauksiin; sekä

2) että potilaan siirtyessä huoltolaitosten johtokunnan alaisesta huoltolaitoksesta välittömästi kaupungin sairaalaan tai Helsingin yliopis- tolliseen keskussairaalaan lähtöpäivää ei kuitenkaan velota.

140. HELSINGIN KAUPUNGIN PALKKALAUTAKUNNAN JOH- TOSÄÄNNÖN MUUTOS.

Kaupunginvaltuuston vahvistama marraskuun 5 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1946:170 ja 1958:52)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 13. 11. 1946 vahvistamansa ja 26. 3. 1958 muuttamansa palkkalautakunnan johtosään- nön 2 §:n siten, että siihen lisätään uusi 12) kohta näin kuuluvana:

12) päättää työn suorittamista varten tarpeellisen, kaupungin omistaman puhelimen asentamisesta kaupungin työntekijäin asuntoon sekä niistä ehdoista, mitä tällaisessa tapauksessa on noudatettava, sa- moin kuin päättää, missä tapauksissa ja millä ehdoilla kaupunki osal- listuu työntekijän itsensä hankkiman puhelimen kustannuksiin.

141. KUNNALLISTAKSOITUKSESSA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET.

Kaupunginvaltuuston päätös marraskuun 5 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:95)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että Helsingissä vuodelta 1958 toimitettavassa taksoituksessa lapsivähennyksen suuruus on 40 000 mk ja asteittaisen tulon vähennyksen korkein määrä 80 000 mk.

---

142. KULUTUSMAIDON PASTÖROINTI.

Maatalousministeriön päätös marraskuun 8 p:ltä 1958.

(Suomen as. -kok. 445/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1952:60)

Maatalousministeriö on 19 päivänä heinäkuuta 1946 annetun maidontarkastuslain (558/46) 5 §:n nojalla päättänyt:

1 §. Pastöroiduksi kulutusmaidoksi ei saa pastöroida maitoa, joka ei täytä vähintään II luokan vaatimuksia luokiteltuna maidontarkastuksen suorittamisesta 5 päivänä marraskuuta 1946 annetun maatalousministeriön päätöksen (765/46) 3 §:n mukaisesti. Maito ei saa olla aikaisemmin pastöroitua.

2 §. Milloin maito pastöroinnin lisäksi suodatetaan, sentrifugoidaan, vakioidaan separoimalla, homogenisoidaan tai käsitellään muulla niihin verrattavalla tavalla, on tällaiset käsittelyt suoritettava ennen pastörointia.

3 §. Pastörointi on suoritettava maidontarkastuskunnan terveydenhoitolauslupakunnan hyväksymässä, sanotussa kunnassa olevassa meijerissä tai muussa kunnassa olevassa meijerissä, jonka maatalousministeriön eläinlääkintöosasto on hyväksynyt tähän tarkoitukseen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on sanottu, saadaan maidontarkastuskunnassa pitää kaupan ja myydä toisessa maidontarkastuskunnassa pastöroitua, valmiisiin vähittäismyyntipäällyksiin suljettua maitoa. Kuljetus suoritettakoon tällöin hyvin suojattuna siten, ettei maidon lämpötila ennen vähittäismyynti- tai muuhun jakelupaikkaan luovuttamista nouse yli 8° C.

4 §. Pastöroitaessa on käytettävä teholtaan riittävää laitetta. Laitteessa tulee olla merkintä sen tehosta ja tulee laitteeseen kuulua itse toimiva lämmönsäädin, kestopuumennusosasto, palautuslaite, elohopealämpömittari sekä lämpötilan merkitsevä laite, jonka liuskat on päivämäärillä merkittynä säilytettävä kolmen kuukauden ajan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen laitteiden tulee tyypiltään olla valtion maitotalouskoelaitoksen hyväksymiä.

5 §. Pastörointi on suoritettava 71-74° C lämpötilassa 15-20 sekunnin ajan siten, että maidosta sen jälkeen saadaan kielteinen tulos Scharrerin fosfaatasikokeessa, mutta myönteinen tulos Storchin peroksydaasikokeessa.

Maito on välittömästi pastöroinnin jälkeen jäähdytettävä suljetussa jäähdyttimessä.

6 §. Pastöroitu maito on merijerissä käsiteltävä ja säilytettävä siten, ettei maidon lämpötila siellä nouse yli 6°C sekä ettei pastöroidussa maidossa 1 millilitraa kohden ole 25 000 bakteeria eikä kymmentä kolibakteeria.

7 §. Pastöroidun maidon sulkemisen valmiisiin vähittäismyyntipäällyksiin saa suorittaa vain meijerissä, jossa on tähän tarkoitukseen sopeva koneisto ja, mikäli lasipulloja käytetään, niiden tehokas pesulaite.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun koneiston ja laitteen tulee tyypiltään olla valtion maitotalouskoelaitoksen hyväksymä.

8 §. Pastöroitua maitoa kuljettaessa on huolehdittava siitä, ettei maidon lämpötila ennen vähittäismyynti- tai muuhun jakelupaikkaan luovuttamista nouse yli 8°C .

9 §. Pastöroitua maitoa, jota ei ole suljettu valmiisiin vähittäismyyntipäällyksiin, ei saa pitää kaupan ja myydä myöhemmin kuin pastörointia seuraavana päivänä.

Valmiisiin vähittäismyyntipäällyksiin suljettua pastöroitua maitoa ei saa pitää kaupan ja myydä myöhemmin kuin valmiisiin vähittäismyyntipäällyksiin sulkemista seuraavana päivänä.

10 §. Pastöroitu maito on vähittäismyynti- tai muussa jakelupaikassa siten säilytettävä, ettei maidon lämpötila siellä nouse yli 10°C . Pastöroitua ja pastöroimatonta maitoa alkoon pidettävä kaupan samassa jakelupaikassa, ellei jompaa kumpaa niistä ole suljettu valmiisiin vähittäismyyntipäällyksiin.

11 §. Pidettäessä kaupan pastöroitua maitoa valmiissa vähittäismyyntipäällyksissä tulee niissä olla elintarvikeasetuksen (408/52) 18 §:n mukaiset merkinnät sekä lisäksi tarkoituksenmukainen merkintä viimeisestä sallitusta myyntipäivästä.

12 §. Mitä edellä on määrätty maidosta, sovellettakoon vastaavasti kermaan, kuitenkin niin, että pastöroitava kerma saa olla aikaisemmin lämpökäsiteltyä sekä että pastörointi saadaan suorittaa kuumentamalla kerma pastöroimislaitteessa lämpötilaan 80°C .

13 §. Maatalousministeriön eläinlääkintöosastolla on valta myöntää poikkeuksia tämän päätöksen määräyksistä.

14 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959, ja sillä kumotaan maatalousministeriön ja sen eläinlääkintöosaston kulutusmaidon pastöroinnista aikaisemmin antamat määräykset ja hyväksymät säännöt.

143. KAUPUNGIN ANTOLAINOISTA PERITTÄVÄT KOROT.

Kaupunginhallituksen päätös marraskuun 13 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1952:27, 1954:1, 1957:71 sekä 1958:57 ja 80).

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että kaupungin antolainoista peritään 1. 10. 1958 alkaen seuraavat korot:

Antolainan korko, joka velkakirjan mukaan on sama kuin liiket- tai säästöpankkien talletuskorko tai Helsingin säästöpankkien korkein 6 kuukauden talletuksista maksama korko tai on määräsuhteessa näihin korkoihin, peritään 5 %:n määräisenä tai velkakirjan mukaisessa suhteessa 5 %:n korkoon.

Antolainan korko, joka velkakirjan mukaan on sama kuin säästöpankkien antolainauskorko tai Helsingin säästöpankkien ensimmäistä kiinnitystä vastaan myöntämän lainan korko, peritään 7 %:n määräisenä.

Antolainan korko, joka velkakirjan mukaan on sama kuin Helsingin kolmen suurimman säästöpankin asuintaloille myöntämien kiinnel- lainojen ylin antolainauskorko, peritään 7 1/4 %:n määräisenä.

Lahjoitusrahastojen antolainojen korko peritään 7 1/4 %:n määräisenä.

Huoltokassan jäseniltä peritään 7 1/4 %:n antolainauskorko.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että 1. 10. 1958 alkaen lahjoitusrahastojen sekä leski- ja orpoeläkekassan kaupunginkassaan sijoit- tamille varoille hyvitetään 5 %:n korko ja että huoltokassan jäsenille hy- vitetään samasta päivämäärästä lukien 5 %:n talletuskorko.

Kaupunginhallitus päätti edelleen, että myönnettäessä lainan mak- suajan pidennystä peritään, milloin ei ole kysymys sakkokorosta ja mak- suvelvollinen ei ole syyllistynyt laiminlyöntiin, pidennysajalta 9 %:n kor- ko erääntyneelle määrälle erääntymispäivästä lukien ja että laiminlyön- titapauksen kysymyksessä ollessa peritään erääntyneelle määrälle sak- kokorkoa 11 % erääntymispäivästä lukien.

144. LAUTTASAAREN MAANTIESILLAN LIIKENNÖIMINEN.

Valtioneuvoston päätös marraskuun 20 p:ltä 1958.

(Suomen as. -kok. 456/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1937:55)

Valtioneuvosto on kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön esittelystä muuttanut Lauttasaaren maantiesillan liikennöimisestä 28 päivänä lokakuuta 1937 annetun valtioneuvoston päätöksen (355/37) 3 ja 11 § näin kuuluviksi:

3 §. Alukset saavat 2 §:ssä mainituin edellytyksin kulkea läppäsillan aukosta purjehduskautena klo 5.45-6.15, klo 7.00-7.30, klo 10.30-11.00, klo 17.30-18.00 ja klo 20.00-20.30 välisinä aikoina. Kuitenkin voi aluksen päällikkö poikkeustapauksessa sopia muustakin läpipääsyajasta sen viranomaisen kanssa, joka sillan hoidosta huolehtii.

Rikoslaisissa säädetyn rangaistuksen uhalla älköön kukaan omavaltaisesti sillan vartijan poissa ollessakaan avatko läppäsiltaa.

11 §. Tieliikenteen pysäyttämiseksi läppäsillan ollessa avattuna ja sitä avattaessa tai suljettaessa toimivat seuraavat merkinantolaitteet: oikealla puolella jalkakäytävän reunassa kaupungin puoleisessa päässä sekä samoin Lauttasaaren puolella rannassa ja sillan laella sijaitsevat liikennevalot näyttävät kiinteää punaista valoa sekä läppäsillan molemmin puolin sijaitsevien puomien oikealla puolella jalkakäytävän vieressä olevat merkkilyhdyt punaista vilkkuvaloa tien suuntaan. Hetkistä ennen kuin puomit lasketaan alas, alkavat soittokellot voimakasäänisillä lyönneillä antaa varoitusmerkkejä, jotka jatkuvat, kunnes puomit ovat alas lasketut; puomien vasemmalla puolella sijaitsevat lyhdyt valaisevat puomeja niiden alhaalla ollessa;

ajoneuvot eivät saa ajaa punaisen merkkivalon ohitse; jalankulkijat eivät saa mennä eivätkä jäädä läppäsillan puomien välille, kun näkyy punainen vilkkuvalo tai kuuluu kellonsoitto;

läppäsillan ollessa perusasennossa ja liikenteen sillä sallittuna ovat puomit nostetut ja valaisematta, puomien kohdalla olevat merkkilyhdyt sammutettuina ja liikennevalot näyttävät tien suuntaan vihreätä valoa.

145. MUUTOKSIA TAKSAAN HELSINGIN KAUPUNGIN SAIRAALOISSA PERITTÄVISTÄ HOITOPÄIVÄMAKSUISTA.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat marraskuun 26 p:nä 1958.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymät lokakuun 29 p:nä 1958)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:107)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa 18. 6. 1958 kaupungin sairaaloiden hoitomaksujen tarkistamisesta tekemäänsä päätöstä seuraavasti:

Helsingin kaupungin sairaaloissa perittävät hoitopäivämaksut.

Hoitopäivämaksuja on Helsingin kaupungin sairaaloissa suoritettava seuraavasti:

A. Marian, Auroran, Kivelän ja Malmin sairaala.

1) yhden hengen huoneessa	2 000 mk
2) kahden hengen huoneessa	1 200 "
3) useamman kuin kahden hengen huoneessa	600 "
4) 15 vuotta nuoremmat lapset	400 "
5) toipilaskodeissa	400 "
6) kotihoitopotilaat	200 "

Edellä mainituissa sairaaloissa suorittaa potilas, jota on hoidettu yhtämittäisesti 30 päivää, sen jälkeiseltä ajalta hoidostaan useamman kuin kahden hengen huoneessa ainoastaan 75 % edellä mainitusta maksusta.

Yleisvaarallista tarttuvaa tautia sairastavilta kaupunkikuntalaisilta ja tällaiseen tautiin Helsingin kaupungissa sairastuneilta ulkokuntalaisilta ei peritä hoitopäivämaksua.

Tätä taksaa noudatetaan 15. 12. 1958 alkaen. Kaupunginhallitus 11. 12. 1958.

146. SAIRAALALAUTAKUNNAN ALAISILLA POLIKLINIKOIL-
LA PERITTÄVÄT MAKSUT.

Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat marraskuun 26 p:nä
1958.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymät lokakuun 29 p:nä 1958)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:108)

Sairaalalautakunnan alaisella poliklinikalla tutkittavalta tai hoi-
dettavalta potilaalta peritään sairaalalle korvauksena 600 mk käynniltä.
Tämän perusmaksun lisäksi potilaan on suoritettava hänelle toimitetuis-
ta röntgentutkimuksista 275 mk ja laboratoriotutkimuksista 75 mk.

Jos potilaan on samasta sairaudesta aiheutuvan yhtäjaksoisen
tutkimuksen tai hoidon vuoksi tehtävä sairaalan poliklinikalle useita
käyntejä, on perusmaksu ensimmäisen käynnin jälkeen 300 mk.

Sarjassa annettavasta röntgenhoidosta on potilaan suoritettava
ensimmäisen käynnin jälkeen 275 mk käynniltä. Mikäli hoitokäyntejä
on enemmän kuin 15, on hoito tämän yli menevältä osalta maksuton.

Sarjassa annettavasta lyhytaalto- ja diatermiahoidosta sekä hie-
rontahoidosta on potilaan suoritettava ensimmäisen käynnin jälkeen 150
mk käynniltä.

Lääkemääräyksen uusimisesta sairaalan poliklinikalla on suori-
tettava 50 mk.

Jos potilas poliklinikalla suoritettua tutkimuksen jälkeen välittö-
mästi otetaan sairaalaan hoidettavaksi, ei edellä tässä pykälässä sää-
dettyjä maksuja peritä.

Muita kuin tässä taksassa mainittuja maksuja ei sairaalassa tai
sen poliklinikalla tutkittavana tai hoidettavana olevalta potilaalta saada
periä.

Potilaat, jotka esittävät ilmaiseen poliklinikkahoitoon oikeutta-
van huoltoviraston antaman todistuksen, ovat vapautetut poliklinikkamak-
suista. Samoin ovat vapautetut poliklinikkamaksuista kansaneläkelain
mukaista kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea nauttivat henkilöt.
Poliklinikkamaksua eivät suorita myöskään kuululääkärin läheteellä va-
rustetut kaupungin kansakoulujen oppilaat eivätkä ne lastensuojeluviran-
omaisten piiriin kuuluvien laitosten lapset ja nuoret henkilöt, jotka las-
tensuojelulautakunnan lääkärin tai hoitajan kirjallisella läheteellä tule-
vat kaupungin sairaaloiden poliklinikoille tutkittaviksi tai saamaan eri-
koishoitoa.

Poliklinikkamaksuja koskevat tulkintakysymykset ratkaisee sai-
raaalalautakunta.

Näitä maksuja on sovellettava 15. 12. 1958 lukien. Kaupungin-
hallitus 11. 12. 1958.

147. LAKI TULLILAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu marraskuun 28 p:nä 1958. (Lyhennysote)
(Suomen as. -kok. 474/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1939:41 ja 1949:141)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä syyskuuta 1939 annetun tullilain (271/39), 11, 59, 60, 64, 65, 66, 67, 68, 72, 73, 89, 90, 91, 95, 98, 99, 101, 102, 105, 106, 107 ja 109 §, näistä 11, 65, 68, 89, 98, 99, 101, 105 ja 109 § sellaisina kuin ne ovat 18 päivänä marraskuuta 1949 annetussa laissa (707/49), 90 § sellaisena kuin se on 18 päivänä marraskuuta 1949 annetussa laissa (707/49) ja 15 päivänä kesäkuuta 1956 annetussa laissa (351/56), 91 § sellaisena kuin se on 30 päivänä heinäkuuta 1943 annetussa laissa (638/43) ja 95 § sellaisena kuin se on 30 päivänä toukokuuta 1952 annetussa laissa (231/52), näin kuuluviksi:

-----
5 Luku.

Tavaran käsittely.

60 §. Tullialueelle tuotu tavara on, mikäli sitä ei heti tulliselvitetä ja noudeta tai panna tullivarastoon tahi siirretä vapaavarastoon tai vaapasatamaan, vietävä tullitoimipaikan käytettäväksi asetettuun pakkahuoneeseen tai tavarasuojaan sitä mukaa, kuin tavara puretaan siitä kulkuneuvosta, jolla se on tuotu. Räjähäviä tai herkästi syttyviä aineita sekä terveydelle vahingollisia ja muita sellaisia tavaroita, jotka laatusa vuoksi voivat vaikuttaa vahingollisesti huoneistoihin tai muihin sinne varastoituihin tavaroihin, älköön säilytettäkö muualla kuin tarkoitusta varten varatussa paikassa. Tullivapaan tavaran, joka voidaan purkamispaikalla luotettavasti tarkastaa, sekä suurien tavarakerien ja suurikokoisen tavaran ottamisen pakkahuoneeseen voi tullitoimipaikka kieltää. Tavaraa, joka puretaan ja jota ei heti viedä pakkahuoneeseen tai tavarasuojaan, älköön pantako muuhun paikkaan tai muuhun järjestykseen, kuin tullitoimipaikka osoittaa.

Huolehtiminen tavaran viemisestä pakkahuoneeseen tai tavarasuojaan kuuluu kulkuneuvon päällikölle tai kuljettajalle ja, mikäli on kysymys raja-asemalle tuodusta rautatietavarasta, rautatieviranomaisille taikka sille, jonka aluksen päällikkö 33 §:n mukaan on asettanut sijansa, tai, 32 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, siinä mainitulle laitokselle, joka on ottanut huolehtiakseen tavarasta. Postitse tullialueelle saapuneen lähettyksen kuljetuksesta määräraikan tullitoimipaikkaan säädetään erikseen.

Jollei tavaraa, jota 1 momentin mukaan ei saa ottaa pakkahuoneeseen tai tavarasuojaan, tulliselvitetä mahdollisimman pian ja viimeistään tullitoimipaikan määräämässä ajassa, myytäköön se, sittenkin tavaranhaltijalle on annettu asiasta tieto, tullitoimipaikan toimesta viipymättä julkisella huutokaupalla. Myös voi tullitoimipaikka keskeyttää herkästi syttyvien ja räjähtävien sekä terveydelle vahingollisten aineiden purkamisen, jollei niitä heti tulliselvitetä ja noudeta purkamispaikalta.

64 §. -----

65 §. Tullivarastoja ovat yleinen tullivarasto, yksityinen tullivarasto, muonitusvarasto ja kauttakulkuvarasto.

Yleinen tullivarasto on joko yleisessä talletusmakasiinissa oleva tullivarasto tai sellaisessa muussa rakennuksessa tai sen osassa taikka aitauksella tai muulla tehokkaalla tavalla eristetyllä maa-alueella oleva tullivarasto, joka on yleiseksi tullivarastoksi tämän lain mukaan hyväksytty.

Yksityinen tullivarasto on sellainen tullivarasto, jona tavaranhaltija käyttää omaa tai vuokrattua huoneistoa tai muuta suljettavaa varastotilaa tullaamattoman tavarän säilyttämiseen.

Muonitusvarasto on tullivarasto, jona tavaranhaltija käyttää omaa tai vuokrattua huoneistoa sellaisen tullaamattoman tai verottamattoman tavarän säilyttämiseen, joka on tarkoitettu ulkomaisessa liikenteessä olevan aluksen tai ilma-aluksen päällystön ja miehistön sekä aluksella tai ilma-aluksella matkustavien muonaksi.

Kauttakulkuvarasto on sellainen tullivarasto, joka on tarkoitettu maasta jälleen vietävän tai tullaamattomana kotimaiselta paikkakunnalta toiselle lähetettävän tai lähetetyn tavarän säilyttämiseen.

Tullivarasto voi sijaita kaupungissa, jossa on tullitoimipaikka, sekä muussa kunnassa, jolle valtioneuvosto on myöntänyt sellaisen edun.

Tullivarasto on pidettävä tehokkaassa tullivalvonnassa. Jollei riittävää varmuutta tavarän säilymisestä saavuteta tavarakirjanpidon, kausi-inventoinnin tai muun sellaisen tarkkailun avulla, on tullivarasto pidettävä tullilaitoksen lukitsemana.

Tavaranhaltija on velvollinen pitämään yksityisessä tullivarastossa ja muonitusvarastossa olevasta tavarasta kirjaa sekä antamaan täydellisen selvityksen varaston tilasta tulliviranomaisille määrääjain ja muulloinkin milloin tullihallitus tullivalvonnan kannalta harkitsee sen tarpeelliseksi. Tullihallituksella on valta antaa tarkempia määräyksiä edellä mainitun kirjanpidon sisällyksestä ja muodosta.

66 §. Tullivarastohuoneiston tulee sijaita niin, ettei tullilaitoksen puolesta toimitettava valvonta käy hankalaksi, sekä olla rakennustavan ja aseman puolesta sellainen, että siinä on tarpeellinen varmuus murren sekä palo- ja vedenvaaran varalta. Tullivarastohuoneistoa älköön otettako käytäntöön, ennenkuin tullitoimipaikka on sen tarkastanut ja tarkoitukseen hyväksynyt.

Liikennöitsijäin käyttöön tullivarastoksi luovutetusta varastotilasta on rakennuksen omistajalla tai varastotilan haltijalla oikeus kantaa vuokraa varastotilan käyttäjältä.

Jos tullivalvonnan järjestäminen tullivaraston perustamisen tai sen käyttämisen johdosta aiheuttaa erityisiä kustannuksia valtiolle, on rakennuksen omistajan tai varastotilan haltijan ne valtiolle korvattava sen mukaan kuin tullihallitus määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959.

148. HELSINGIN KAUPUNGIN YLEISEN TALLETUS-
MAKASIININ TAKSA.

Satamalautakunnan vahvistama joulukuun 1 p:nä 1958.

Yleiset määräykset.

- 1) Tavaraan, jota ei tässä taksassa mainita, sovelletaan lähinnä samanlaisen tavaralajin vuokramäärää.
- 2) Jos tavaralähetyksen sisällystä ei tunneta, lasketaan varastomaksu taksan korkeimman vuokramäärän mukaan.
- 3) Ellei toisin ole sovittu, suorittaa maksut se, jonka nimessä tavara on alkuaan pantu varastoon.
- 4) 100 kilolle vahvistettu maksu sovelletaan myös osaan siitä. Vähin varastomaksu on mk 150:-.
- 5) Jos tavara on ollut varastossa vuotta kauemmin, voidaan vuokra, harkinnasta riippuen, korottaa enintään 50 %:lla.
- 6) Talletusmakasiini huolehtii varastoon pantujen tavaroiden palo-, murto- y. m. vakuutuksista ainoastaan varastoonpanijan erityisestä pyynnöstä.
- 7) Tavaralle koituneesta sään aiheuttamasta vahingosta ei talletusmakasiini vastaa (vertaa ohjesääntöä).
- 8) Tavaroiden kuljetuksesta, varastoonpanosta, varastostaotosta, punnitsemisesta, leimaamisesta, tullikäsitteystä, lajittelusta, latomisesta, päällyksen korjaamisesta, rautatievaunujen kuormauksesta ja purkauksesta ja muista suoritetuista töistä kannetaan omat kustannukset 20 % korotuksella.
- 9) Tavaroista, jotka myydään huutokaupalla, lasketaan varsinnaisten huutokauppakustannusten lisäksi 1 % palkkio huutokauppahinnasta, siihen luettuna huutokauppatoimitsijan palkkio. Vähin maksu on 800 markkaa, joka kannetaan, vaikka myyntiä ei tapahtuisikaan.
- 10) Tavaranomistajan puolesta suoritetuista käteisistä maksuista kannetaan korkoa 6 sadalta vuodessa.
- 11) Tätä taksaa noudatetaan 1 päivästä huhtikuuta 1959 alkaen.

Ote Helsingin kaupungin yleisen talletusmakasiinin ohjesäännöstä.

-----

13 §. Jos se, joka yksinkertaista kuittia vastaan on talteenpannut tavaraa, tahtoo sittemmin saada sille talletustodistuksen warranteineen, annetaan tämä 100 markan maksusta.

-----

15 §. Jokaisesta uudesta talletustodistuksesta warranteineen suoritetaan 100 markan maksu.

Vuokramaksut		30 päivän vuokra 100 kilolta, brutto	
	mk		mk
Aaltopahvi	85:-	Hammaspyörät	50:-
Agar-agar	30:-	Hamppu	25:-
Ajanvietepelit ja -esineet	85:-	Hamppuköysi	38:-
Akkumulaattorit	85:-	Hapot	
Alabasteri	25:-	astioissa, ei eriks. main.	38:-
Albumiini	38:-	koripull, ei eriks. main.	50:-
Alumiinifooliot	85:-	Harjakset	30:-
Alumiinirondellit	85:-	Harjateokset	65:-
Alumiinitanko, -lanka,		Hartsit	20:-
-levy ja -putki	65:-	Hatut, kaikenlaiset	85:-
Alumiiniteokset, muut	85:-	Hatunteelmät	65:-
Aluna	20:-	Hedelmäkuoret	38:-
Apteekkitavarat ja rohdokset	85:-	Hedelmät	
Asbesti	25:-	kuivatut	38:-
Asbestiteokset	25:-	säilyke-	38:-
Aseet, kaikenlaiset	50:-	tuoreet	38:-
Asfaltti	20:-	Heinät ja oljet, paaluissa	38:-
Autorenkaat	85:-	Hiekkapaperi	30:-
Autot ja autonosat	85:-	Hihnat	50:-
		Hiomalaikat	20:-
Bakeliitti	38:-	Hiomapaperi ja -kangas	30:-
Bambu	50:-	Hirvensarvisuola (ammonium-	
Booraksi	20:-	karbonaatti)	20:-
		Hitsauslanka	25:-
Degras	20:-	Hitsauspuikot	30:-
Dekstriini	25:-	Hohkakivi	50:-
Desinfioimisaineet	38:-	Humala	30:-
Dynamoilyhdyt	85:-	Hunaja	38:-
		Huonekalut	85:-
Eboniitti	50:-	Huopa	
Elokuvatarvikkeet	85:-	hattuhuopa	65:-
Emaliteokset	38:-	muu	38:-
Eristyslevyt	30:-	Höyhenet ja untuvat	85:-
Eristysmassa	20:-	Höyrykattilat ja osat	38:-
Esanssit (mehusteet)	85:-		
Etikka	50:-	Ilmakompressorit	38:-
		Insuliitti	20:-
Fajanssiteokset	30:-		
Faneeri	20:-	Jalkineet, kaikenlaiset	50:-
Filmit	85:-	Jalometallit ja -teokset	85:-
Flaxi	38:-	Jarruhinna	38:-
Flokki	38:-	Jarruneste	25:-
		Jauhot	
Glaubersuola (natriumsul-		kaikenlaiset	20:-
faatti)	20:-	lasten- ja muut väkijauhot	30:-
Glykoosi (rypälesokeri)	20:-	Jouhet	30:-
Glyseriini, koripulloissa	50:-	Juuti	20:-
Grafiitti	20:-	Juusto	30:-
Gummi Arabicum	25:-	Juustonjuoksute	25:-
		Jäähdytyskaapit	65:-
Hajuvedet	85:-		

	mk		mk
Kaakao		Konehihnat ja -tiivisteet . . .	50:-
-jauhe ja -hiutaleet	50:-	Konttoritarvikkeet, ei eriks.	
-pavut ja voi	30:-	main.	85:-
Kaapeli	30:-	Kookoshiutaleet	38:-
Kahvi säkeissä	25:-	-rasva ja öljy	25:-
" purkeissa	38:-	Kori- ja palmikkoteokset . . .	65:-
Kahvinselvike	50:-	Korkki ja korkkipuu	50:-
Kaihtimet, metallia	30:-	Korkkieristelevyt	50:-
Kala, kuivattu ja suol.	30:-	Koruompeleet	85:-
Kaliumsulfaatti	20:-	Korutavarat	85:-
Kalvopaperi (sellofaani) . . .	38:-	Kosmeettiset aineet	85:-
Kankaat		Kudokset	
silkki, sametti ja nylon . . .	85:-	silkki, sametti ja nylon . . .	85:-
muut	65:-	muut	65:-
Kapokki	65:-	Kuidut, ei eriks. main.	30:-
Karbidi	20:-	Kukkasipulit ja -juuret	38:-
Karbolineumi	20:-	Kumi	20:-
Karborundumi	20:-	Kumimaito	25:-
Kartonki, aineena	25:-	Kumi.teokset, ei eriks. main. .	38:-
Kartongit, tyhjä	65:-	Kurkut, suolatut	20:-
Karvat, eläinten	38:-	Kuulalaakerit	85:-
Kaseiini	30:-	Kvartsihiekkä	20:-
Kasvinsuojeluaineet	50:-	Kylpyammeet	30:-
tekoiset	65:-	Kynttilät, kaikenlaiset	30:-
Kasviöljyt, ei hajustetut . . .	25:-	Kytkimet	38:-
Kattohuopa ja -pahvi	25:-	Köydenpunontatuotteet	38:-
Kattilakiven poistoaine	30:-	Laakerimetalli	65:-
Kautsu	20:-	Laatikot, tyhjä	65:-
Kautsuteokset, ei erikseen		Lakritsi	38:-
main.	38:-	Lamput ja lampunkuvut	65:-
Kellosepänteokset	85:-	Langat ja rihmat, kaikenlaiset	38:-
Kemikaalit, kemiallis-tek-		Lannoitteet	20:-
nilliset valmisteet, ei		lasi	
eriks. main.	38:-	ikkuna- ja kuvastin-	38:-
Kilvet ja mainosteet	38:-	-tavarat, laatikoissa ja as-	
Kipsi	20:-	tioissa	38:-
Kipsiteokset	38:-	-tavarat, irtonaiset	65:-
Kirjapainotarvikkeet	38:-	Latex (kumimaito)	25:-
Kirjoitusmuste	85:-	Lattia- ja seinälaatat	20:-
Kivennäisöljyt	26:-	Lelut	85:-
Kivi, luonnon ja keinotekoi-		Leipä, karkea	25:-
nen	20:-	Leivonnaiset, hienot	50:-
Kiviteokset	38:-	Lentokoneosat	85:-
Kloorikalkki	20:-	Liedet ja keittimet, kaiken-	
Kojeet, fysikaaliset, kemi-		laiset	50:-
alliset, optiset ja sähkö-		Lieriöt ja säiliöt	65:-
tekn.	85:-	Liima	25:-
Kondensaattorit	38:-	Liitu, koulu- ja räätälin-	38:-
Koneet ja koneenosat, ei		Linoleumimatot	30:-
erikseen mainitut	38:-	Litofoni	20:-
Koneet		Loisteputket	65:-
kirjoitus- y. m. konttori-,		Lukot ja niiden osat	38:-
ompelu-, kutoma- ja ta-		Lumput	38:-
louskoneet	85:-	Lyhyttavarat	85:-

	mk		mk
Lyijyoksidit (lyijyhilse)	20:-	Nahkateokset, ei eriks.	
Lääkkeet	85:-	mainitut	50:-
Maalaistuotteet, ei eriks.		Neuletuotteet	85:-
main.	20:-	Niini	30:-
Maatalouskoneet	50:-	Nosturit	85:-
Maapähkinät	38:-	Näyttelytavara, ei eriks.	
Magneetit	65:-	mainittu	65:-
Magnesiitti	20:-	Oleini	25:-
Magnesiumkloridi	20:-	Olkipalmikot	38:-
Mainostavarat	65:-	Olut ja portteri	
Maitokalkki	38:-	astioissa	38:-
Maissena	30:-	pulloissa	38:-
Makaroonit	38:-	Olut ja sokeriväri	38:-
Makeistuotteet	65:-	Pahvi	25:-
Makeuttamisaineet, keino-		Pahvirasiat	65:-
tekoiset	65:-	Painotuotteet	38:-
Manillaköysi	38:-	Palonsammutuskojeet	38:-
Manteli	38:-	Panokset	38:-
Margariini	30:-	Paperi	
Marjat	38:-	kirjoitus-, piirustus-, kää-	
Marmelaadi (hedelmähilloke)	50:-	re-, paino- ja tapetti-	30:-
Matkalaukut, tyhjät	65:-	-massa	20:-
Matkatavarat	65:-	-teokset, ei eriks. main.	38:-
Matot, paaluissa, ei eriks.		- trasseli, paaleissa	25:-
main.	65:-	Parafiini	20:-
Mausteet, ei eriks. main.	50:-	Parkitusaineet ja -uutteet	25:-
Mehu, hedelmä- ja marja-		Parranajokoneen terät	85:-
astioissa	38:-	Pegamoidit	50:-
pulloissa	50:-	Peittausaineet	30:-
Mejeriastiat ja -koneet	38:-	Pellava	20:-
Meriheinät	38:-	Pesuaineet, ei eriks. main.	38:-
Merieläinöljyt (traani)	25:-	Pesusienet	65:-
Merkelikangas	30:-	Piiput ja imukkeet	85:-
Metallikankaat	50:-	Piki	20:-
Metallit, ei eriks. main.		Polkupyörät ja osat	65:-
- valmistamaton, tanko,		Polkupyörän rungot	85:-
lanka, levy, putki ja torvi,		Polkupyöränkumit	65:-
ei eriks. main.	20:-	Posliiniteokset	30:-
- ohkolevy ja -lehdet, verk-		Potaska	
ko, kudelmä ja ristikko	38:-	(kaliumkarbonaatti)	20:-
-teokset, muut ei eriks.		Puhelinkojeet ja -osat	65:-
mainitut	50:-	Pumput	38:-
Mittarft	85:-	Puristemassa	20:-
Mootorit, kaikenlaiset	38:-	Purjekangas	65:-
Moottoripyörät ja moottori-		Puukaasutinpilkkeet	30:-
polkupyörät	85:-	Puukierteet	38:-
Muovimassa säikeissä ja as-		Puu ja puutavarat	20:-
tioissa	25:-	Puusepänteokset	
Muoviteokset, ei eriks.		hienot	65:-
main.	65:-	karkeat	38:-
Muuttotavarat	65:-	Puuvilla	20:-
Naftaliini	20:-	Pyörät, metalliset	50:-
Nahka	38:-	Pähkinät	38:-

	mk		mk
Tulitikkusäleet	30:-	Valokuvaustarvikkeet	85:-
Tulitikut	38:-	Vanu	50:-
Tupakka	38:-	Vaseliini	25:-
Turkikset	85:-	Vesilasi	20:-
Tuulilyhdyt	65:-	Vihtrilli, kupari- ja rauta	20:-
Tynnyrit ja aamit		Vilja, säikeissä	20:-
puiset, tyhjät	65:-	ruis, ohra, vehnä, tattari,	
rautaiset, tyhjät	65:-	kaura, maissi, riisi, her-	
Työkalut, kaikenlaiset	38:-	neet, linssit, pavut, mal-	
Täpeheinät	38:-	taat	
Tärkkelys	25:-	Villa ja villatopsi	38:-
Urheilu- ja kalastusvälineet		Voi	30:-
ja -tarvikkeet	85:-	Vuodat	38:-
Vahtokumi	65:-	Väkijuomat	
Vaa'at	65:-	astioissa	50:-
Vaatteet ja muut ompelu-		pulloissa	65:-
teokset	85:-	Värit	38:-
Vaha	20:-	Äänilevyt	85:-
Vahakangas	38:-	Öljyt, lakat, vernissat ja	
Valaisimet ja osat	85:-	kitit	38:-

149. HELSINGIN SATAMAN KONEELLISTEN TAVARAN-SIIRTOLAITTEIDEN KÄYTTÖTAKSA.

Satamalautakunnan vahvistama joulukuun 1 p:nä 1958.

Taksa A

Laiturinosturit.

1. 25 tonnin nosturi.

Tavaran paino	Maksu tunnilta tai sen osalta varsinaisena työaikana
Enintään 3 tonnia	1 000 mk
Yli 3, mutta enintään 5 tonnia	1 400 "
" 5, " " 10 "	3 500 "
" 10, " " 15 "	5 500 "
" 15, " " 20 "	7 500 "
" 20, " " 25 "	10 000 "

Tuntimaksu määrätään kulloinkin kysymyksessä olevan tunnin aikana nostetun raskaimman kappaleen painon mukaan.

Nosturia tilattaessa nostamaan yli 5 tonnin painoisia kappaleita, on kappaleiden lukumäärästä ja painosta annettava kirjallinen ilmoitus.

2. Kappaletavaranosturit.

a. Kappaletavara.

Tavaran paino	Maksu tunnilta tai sen osalta varsinaisena työaikana
Enintään 3 tonnia	1 000 mk
Yli 3, mutta enintään 5 tonnia	1 400 "
" 5, " " 6 "	2 000 "

Maksu yhdeltä nostolta varsinaisena työaikana

Enintään 3 tonnia	900 mk
Yli 3, mutta enintään 5 tonnia	1 100 "
" 5, " " 6 "	1 200 "

Maksu tunnilta tai sen osalta taikka yhdeltä nostolta käytettäessä kahta nosturia yhdessä varsinaisena työaikana

Enintään 4, 5 tonnia	2 100 mk
" 7, 5 "	3 500 "
" 9 "	4 000 "

b. Joukkotavara.

(Irtonainen tavara, kuten hiekka, vilja, suola, takkirauta yms.)

Maksu tunnilta tai sen osalta
varsinaisena työaikana

1 600 mk

3. Joukkotavaranosturit.
(Saukko ja Hanasaari)

Maksu tonnilta

	Hiili ja muu joukkotavara	Koksi
Lastaus aluksesta autoon tai suppiloon	90 mk	110 mk
Muu käyttö	110 "	130 "

Käytettäessä nostureita poikkeuksellisesti kappaletavaran käsittelyyn, noudatetaan yllä kohdassa 2 mainittua taksaa.

Taksa B

Autonosturit.

1. Nostosäde enintään 12 m.

a. Kappaletavara.

Tavaran paino

Maksu tunnilta tai sen osalta
varsinaisena työaikana

Enintään 3 tonnia	1 200 mk
Yli 3 tonnia	1 500 "

b. Joukkotavara

Maksu tonnilta

Hiili ja muu joukkotavara	90 mk
Koksi	110 "

Mikäli tonnimaksulla työskenneltäessä korvaus nosturin käytöstä tilausaikana jää tuntimaksua pienemmäksi, noudatetaan kohdassa B 1 mainittua tuntitaksaa.

Milloin nosturia vuokrataan muuhun kuin satamaliikenteen tarpeisiin, kannetaan nosturin käytöstä korvauksena kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 3 000 mk tunnilta ja seuraavilta 2 500 mk tunnilta.

2. Nostosäde enintään 9 m.

Maksu tunnilta tai sen osalta
varsinaisena työaikana

Ilman kahmaria	950 mk
Kahmarilla	1 200 "
Kahta autonosturia yhdessä käytettäessä	2 100 "

Milloin nosturia vuokrataan muuhun kuin satamaliikenteen tarpeisiin, kannetaan nosturin käytöstä korvauksena 1 400 mk tunnilta tai sen osalta.

Taksa C

Trukit ja vaunnsiirtotraktorit.Maksu tunnilta tai sen osalta
varsinaisena työaikana

Trukit	850 mk
Vaunnsiirtotraktorit	600 "

Milloin trukkeja vuokrataan muuhun kuin satamaliikenteen tarpeisiin, kannetaan niiden käytöstä korvauksena 1 150 mk tunnilta tai sen osalta.

Yleisiä määräyksiä.

1. Ylityöajalta, myös silloin, kun laitteita vuokrataan muuhun kuin satamaliikenteen tarpeisiin, veloitetaan lisämaksuna henkilöstölle maksettava ylityökorvaus.

2. Odotusajalta eli siltä ajalta, joka kuuluu tilatun ajan alkamisesta laitteen käyttämisen alkamiseen, raukeamiseen tai peruuttamiseen, maksu varsinaisena työaikana on laituri- ja autonostureista 700 mk sekä trukeista ja traktoreista 500 mk tunnilta tai sen osalta. Ylityöajalta veloitetaan lisäksi kuten 1. kohdassa on määrätty.

Tämä taksa tulee voimaan 1. 1. 1959.

---

150. ALUELÄÄKÄREIDEN VASTAANOTOLLA RÖNTGEN-
JA LABORATORIOTUTKIMUKSISTA SEKÄ FYSIKAALISESTA
HOIDOSTA PERITTÄVÄT MAKSUT.

Kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 3 p:ltä 1958.

(Uudenmaan lääninhallituksen vahvistamat tammikuun 28 p:nä 1959)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1958:55 ja 143)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että aluelääkäreiden vastaanotolla röntgen- ja laboratoriotutkimuksista sekä fysikaalisesta hoidosta peritään potilailta saman suuruiset maksut kaupungille kuin sairaalalautakunnan alaisilla poliklinikoilla.

Tätä päätöstä on sovellettava 1. 3. 1959 lukien. Kaupungin-
hallitus 19/2 1959.

---

151. HELSINGIN KAUPUNGIN SOSIAALIOHJESÄÄNNÖN MUUTOS.

Sosiaaliministeriön vahvistama joulukuun 4 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä syyskuun 10 p:nä 1958)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:144 ja 1957:73)

Sosiaaliministeriö vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuuston 10. 9. 1958 tekemän päätöksen, jolla 5. 11. 1951 vahvistetun ja 8. 8. 1957 muutetun sosiaaliohjesäännön 8 §:n 2) kohta ja 10 § muutettiin seuraavasti:

8 §. -----

2) määrätä puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja jäsenet 9 §:ssä edellytettyihin jaostoihin ja alaiensa laitosten johtokuntiin sekä Tervalammen työlaitoksen huoltoasiain johtokuntaan;

-----

10 §. Huoltolautakunnan alaisten laitosten hallintoa varten huoltolautakunta asettaa johtokuntia sekä huoltoapulain ja alkoholistilain mukaan johtokunnalle kuuluvien, huollettavia koskevien asiain käsittelyä varten Tervalammen työlaitoksessa erityisen huoltoasiain johtokunnan, joiden kaikkien jäsenet valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokuntien ja huoltoasiain johtokunnan kokoonpanosta, päätösvallasta ja tehtävistä määrätään huoltolautakunnan alaisten laitosten ohjesäännössä.

152. HELSINGIN KAUPUNGIN HUOLTOLAUTAKUNNAN
ALAISTEN LAITOSTEN OHJESÄÄNNÖN MUUTOS.

Sosiaaliministeriön vahvistama joulukuun 4 p:nä 1958.
(Kaupunginvaltuuston hyväksymä syyskuun 10 p:nä 1958)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:146 ja 1957:74)

Sosiaaliministeriö vahvisti mainittuna päivänä kaupunginvaltuus-
ton 10. 9. 1958 tekemän päätöksen, jolla 5. 11. 1951 vahvistetun ja 8. 8.
1957 muutetun huoltolautakunnan alaiisten laitosten ohjesäännön 5 § muu-
tettiin sekä 6, 7, 8 ja 10 §:iin lisättiin uudet momentit seuraavasti:

5 §. Laitoksia valvovat ja johtavat laitosten johtokunnat ja johtajat,
kuitenkin niin, että Tervalammen työlaitoksessa huoltoapulain ja alko-
holistilain mukaan johtokunnalle kuuluvat, huollettavia koskevat asiat
käsittelee erityinen huoltoasiain johtokunta.

6 §. -----

Tervalammen työlaitoksen huoltoasiain johtokunnassa on puheen-
johtajana työlaitoksen johtaja ja varapuheenjohtajana työlaitoksen apu-
laisjohtaja sekä jäsenenä työlaitoksen vartijain esimies, varamiehenään
yksi vastaavassa esimiesasemassa oleva viranhaltija, sekä yksi työlai-
toksen sijaintipaikkakunnan väestöön kuuluva, tehtävään sopiva ja kun-
nalliseen luottamustoimeen vaalikelpoinen henkilö, varamiehenään sa-
mat edellytykset täyttävä henkilö. Paikkakunnan väestöön kuuluvan jä-
senen ja hänen varamiehensä sekä vartijain esimiehen varamiehen huol-
tolautakunta valitsee Tervalammen työlaitoksen johtokunnan ehdotukses-
ta kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

7 §. -----

Tervalammen työlaitoksen huoltoasiain johtokunnan tulee käsi-
tellä huoltoapulain ja alkoholistilain mukaan johtokunnalle kuuluvat lo-
mauttamis-, kurinpito- ja muut huollettavia koskevat asiat.

8 §. -----

Tervalammen työlaitoksen huoltoasiain johtokunta kokoontuu tar-
vittaessa puheenjohtajansa kutsusta ja on päätösvaltainen vain täysilu-
kuisena.

10 §. -----

Tervalammen työlaitoksen huoltoasiain johtokunnassa esittelee
asiat ja pitää pöytäkirjaa vartijain esimies tai hänen varamiehensä.

**153. PALKKAETUJEN MYÖNTÄMINEN VIRANHALTIDOILLE
JA TYÖNTEKIJÖILLE VIRKAVAPAUDEN TAI LOMAN
AJALTA.**

Kaupunginhallituksen päätös joulukuun 4 p:ltä 1958.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä kehoittaa kaikkia kaupungin lauta- ja johtokuntia sekä virastoja ja laitoksia huolehtimaan siitä, että esitykset palkkaetujen myöntämisestä viranhaltijoille ja työntekijöille virkavapauden tai loman ajalta tehdään niin hyvissä ajoin, että asianomaiset anojat saavat tiedon palkkalautakunnan päätöksestä ennen virkavapauden tai loman alkamista.

Samalla kaupunginhallitus päätti tähdentää kokouksessaan 6. 2. 1958 palkkaetujen myöntämisestä viranhaltijoille ja työntekijöille eräissä virkavapaus- ja lomatapauksissa hyväksymiensä ohjeiden noudattamista yleensäkin ja erityisesti siinä suhteessa kuin ne koskevat vuosilomien käyttämistä virkavapauksiin ja lomiin.

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä seuraavat ohjeet palkkaetujen myöntämisestä viranhaltijoille ja työntekijöille eräissä virkavapaus- ja lomatapauksissa:

1) Mikäli viranhaltija tai työntekijä saa virkavapautta tai lomaa osallistuakseen konferenssiin, kokoukseen, kursseille tai muuhun vastaavanlaiseseen tilaisuuteen erilaisten järjestöjen, yhdistysten, säätiöiden tms. edustajana tai muussa ominaisuudessa, on palkkaetujen myöntämisen edellytyksenä, että osanotosta tilaisuuteen on hyötyä asianomaiselle hänen virka- tai työtehtäviensä suorituksessa. Tällöin on katsottava, että tilaisuudesta on tässä mielessä hyötyä vain jos pääosa sen ohjelmasta on sellaista, mikä hyödyttää virka- tai työtehtävien suoritusta.

2) Milloin kaupungin tai kaupungin palkannauttijoita edustavan järjestön välitön edustus tai muu siihen verrattava näkökohdista sitä puoltaa, voidaan palkkaetuja poikkeuksellisesti myöntää myös sellaisen edustustilaisuuden ajalta, josta ei ole välitöntä hyötyä asianomaiselle hänen virassaan tai työssään.

3) Mitä 1) kohdassa palkkaetujen myöntämisen edellytyksistä on mainittu, on noudatettava myös kysymyksen ollessa opiskelua tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten myönnetystä virkavapaudesta tai lomasta.

4) Mikäli 1), 2) tai 3) kohdassa mainitut edellytykset palkkaetujen myöntämiselle ovat olemassa, palkkalautakunta tai kysymyksen ollessa työntekijästä, kaupunginhallitus harkitsee kuskakin yksityistapauksessa erikseen myönnettävän palkan suuruu-

den. ASLA- tai muun siihen verrattavan stipendiaatin palkkaetuja harkittaessa on kuitenkin pyrittävä seuraamaan valtiolla kulloinkin hyväksyttyä käytäntöä.

5) Ehdoksi palkkaetujen myöntämiselle edellä mainituissa tapauksissa on asetettava, että asianomainen viranhaltija tai työntekijä suorittaa takaisin virkavapauden ajalta saamansa palkkaedut, jos hän omasta aloitteestaan eroaa kaupungin palveluksesta, ennenkuin virkavapauden tai loman päättymisestä lukien on kulunut:

a) 2 vuotta, jos virkavapautta tai lomaa on myönnetty vähintään 14 päivää, mutta alle 3 kuukautta,

b) 3 vuotta, jos virkavapautta tai lomaa on myönnetty 3-6 kuukautta, ja

c) 5 vuotta, jos virkavapautta tai lomaa on myönnetty sitä pitemmäksi ajaksi.

Edellä mainitut määräykset eivät koske terveysisaria ja kättilöitä, jotka osallistuvat lakisääteisille kertauskursseille.

6) Urheilutarkoituksia varten myönnetyn virkavapauden tai loman ajalta voidaan palkkaetuja myöntää vain siinä tapauksessa, että asianomainen osallistuu maaotteluun tai siihen verrattavaan urheilutilaisuuteen valtakunnallisten urheiluliittojen edustusurheilijana.

7) Läheisen omaisen hautajaisia ja avioliiton solmimista varten myönnetyn virkavapauden ajalta saa asianomainen viraston tai laitoksen päällikkö myöntää mahdollisten matkapäivien lisäksi palkkaedut enintään 2 päivän ajalta. Jos viranhaltijalle on palkkattava sijainen eikä asianomaisella virastolla tai laitoksella ole määrärahaa tarkoitusta varten, on asia palkkaetujen ja määrärahan osalta saatettava palkkalautakunnan käsiteltäväksi.

8) Mikäli voidaan pitää kohtuullisena, että viranhaltija käyttää tai että hänen olisi tullut käyttää vuosilomaansa sen tarkoituksiperän toteuttamiseen, jota varten virkavapautta tai palkkaa virkavapauden ajalta on pyydetty, ei virkavapautta eikä palkkaa myöskään edellä mainituissa tapauksissa myönnetä.

9) Anomus palkkaetujen saamiseksi myönnetyn virkavapauden tai loman ajalta on tehtävä hyvissä ajoin ennen virkavapauden tai loman alkua ja tulee asianomaisen liittää anomukseensa selvitys kulloinkin kysymyksessä olevan tilaisuuden tai kurssin ohjelmasta tai opintosuunnitelmasta sekä muut tarpeelliset selvitykset. Kaupunginhallitus 6/2 1958.

154. KAUPUNGIN PALVELUKSESSA OLEVILTA TAI PALVELUKSEEN PYRKIVILTÄ HENKILÖILTÄ VAADITTAVAT LÄÄKÄRINTODISTUKSET.

Kaupunginhallituksen päätös joulukuun 4 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:166, 1952:24 ja 91 sekä 1953:34)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä:

1. vahvistaa kaupungin palveluksessa olevilta tai palvelukseen pyrkiviltä henkilöiltä vaadittavia lääkärintodistuksia varten yksinomaan käytettäviksi seuraavat lomakkeet:

- a. lääkärintodistuslomakkeen virkaan tai työhön ottamista varten (Kh 28 a)
- b. lomakkeen sairausloman anomista ja siihen liittyvää lääkärintodistusta varten (Kh 28) sekä
- c. lääkärintodistuslomakkeen eläkeanomukseen liitettäväksi (Kh 28 b)

2. hyväksyä lomakkeiden täyttämässä ja käsittelyssä noudatettaviksi seuraavat ohjeet:

Ennen kuin lomake Kh 28 a annetaan asianomaiselle, on tarkastusliuskan yläosaan täytettävä viraston tai laitoksen nimi, hakijan nimi sekä virka tai työ, johon hän pyrkii. Tutkiva lääkäri suorittaa tutkimuksen asianomaisen lomakkeen mukaan ja täyttää sen osaksi tutkitun vastausten, osaksi oman tutkimuksensa perusteella tehden sairauksia koskevat merkinnät latinan kielellä tai käyttäen puhtaasti lääketieteellisiä termejä. Tutkitun tulee lomakkeeseen Kh 28 a nimikirjoituksellaan varmentaa antamansa tiedot oikeiksi sekä muihin lomakkeisiin kirjoittaa nimensä tutkivan lääkärin läsnä ollessa. Lomakkeet Kh 28 a ja Kh 28 b lähettää tutkiva lääkäri tutkitun mukana ao. virastolle tai laitokselle suljetussa kirjekuoressa. Sensijaan lomake Kh 28 luovutetaan sellaisenaan tutkitulle, joka täytettyään lomakkeen yläosassa olevan anomuksen-tän jättää lomakkeen esimiehelleen.

Viraston tai laitoksen leimalla varustetut kirjekuoret avaamattomina ja lomake Kh 28 täydennettynä viraston tai laitoksen merkinnöillä on sen jälkeen toimitettava viraston tai laitoksen toimesta kaupunginkansliaan sieltä edelleen lähetettäväksi kaupungin lääkärintodistusten tarkastajalle. Lausuntonsa lomakkeelle Kh 28 a kirjoitetusta lääkärinlausunnosta lääkärintodistusten tarkastaja merkitsee lomakkeen alaosassa olevalle irroitettavalle liuskalle, joka on varustettu samalla juoksevalla numerolla kuin lomakkeen yläosa. Lomakkeesta irroitettun liuskan lääkärintodistusten tarkastaja palauttaa kaupunginkansliaan ao. virastolle tai laitokselle toimitettavaksi. Lomakkeen kantaosat lääkärintodistusten tarkastaja lähettää suljetussa kirjekuoressa kaupunginlääkä-

rille, jonka toimesta ne säilytetään terveydenhoitovirastossa siten, että ne pysyvät salaisina. Lausuntonsa lomakkeille Kh 28 ja Kh 28 b lääkärintodistusten tarkastaja merkitsee lomakkeiden alaosassa olevaan erilliseen kenttään ja palauttaa lomakkeet kaupunginkansliaan ao. virastolle tai laitokselle edelleen toimitettaviksi.

Lomakkeelle Kh 28 a laadittu lääkärintodistus toimitetaan lääkärintodistusten tarkastajalle vain siinä tapauksessa, että asianomainen on otettu kaupungin virkaan tai työhön. Muussa tapauksessa avoimaton kirjekuori on pyynnöstä annettava asianosaiselle takaisin.

Milloin laitoksella on oma lääkäri, hänellä on oikeus avata lomakkeet Kh 28 a ja Kh 28 b sisältävät kirjekuoret ja liittää lääkärinlausuntoon, jos hän katsoo sen tarpeelliseksi, oman lausuntonsa puheena olevan henkilön terveydentilasta ennen kuin kirjekuori uudelleen suljetuna lähetetään edelleen kaupungin lääkärintodistusten tarkastajalle toimitettavaksi.

Milloin kaupungin palvelukseen otetaan tilapäinen viranhaltija, viransijainen tai avoinna olevaa virkaa hoitamaan henkilö kauintaan kuudeksi kuukaudeksi virka- tai työsuhteeseen, häneltä ei ole vaadittava lääkärintodistusta terveydentilastaan, mutta palvelussuhde on tällöin selvästi määrättävä kestäväksi vain toistaiseksi ja kauintaan kuusi kuukautta ja palvelukseen otettavalle henkilölle on nimenomaan huomautettava, että hänellä virkasäännön 39 §:n tai työsuhteessa olevien työntekijäin sairaus- ja hautausapusäännön 2 §:n mukaan ei ole oikeutta saada sairausavustusta yli tosiasiallisesti jatkuvan tai sovitun palvelusajan eikä enempää kuin sen ajan, minkä hän on ollut työssä ennen sairastumistaan, kuitenkin enintään kahdelta viikolta.

Lomakkeelle Kh 28 a laaditusta lääkärintodistuksesta aiheutuneet kustannukset saadaan suorittaa kaupungin palvelukseen otetun henkilön osalta asianomaisen viraston tai laitoksen tarverahojen tililtä taikka asianomaisesta työ määrärahasta. Milloin lääkäri katsoo kaupungin palvelukseen pyrkivän henkilön erikoistutkimuksen tarpeelliseksi, tällainen tutkimus on suoritettava jonkin kaupungin sairaalan poliklinikalla ja maksu tästä saadaan suorittaa kaupungin varoista vain, mikäli puheenoleva henkilö otetaan kaupungin palvelukseen.

155. KAAVOJEN VAHVISTAMINEN LOMAKKEITA VARTEN,
JOITA SAADAAN KÄYTTÄÄ TEHTÄESSÄ TULOILMOITUSTA
KUNNALLISVEROTUSTA VARTEN ERÄISSÄ TAPAUKSISSA.

Valtiovarainministeriön päätös joulukuun 5 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 493/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1939:93)

Valtiovarainministeriö on tulojen ilmoittamisvelvollisuudesta kunnallisverotusta varten 9 päivänä huhtikuuta 1919 annetun lain 3 §:n, sellaisena kuin se on 20 päivänä tammikuuta 1922 annetussa laissa (17/22), nojalla tänään tapahtuneessa esittelyssä vahvistanut oheenliitetyt kaavat lomakkeita varten, joita saadaan käyttää tehtäessä tuloilmoitusta kunnallisverotusta varten.

Ko. lomakkeet ovat tarkoitettut:

lomake A maatalouskiinteistöistä saatujen tulojen sekä henkilökohtaisten eli palkanluontoisten tulojen ilmoittamista varten;

lomake B muusta kiinteistöstä kuin maatalouskiinteistöstä saatujen tulojen sekä henkilökohtaisten eli palkanluontoisten tulojen ilmoittamista varten;

lomake C liikkeestä tai ammatista saatujen tulojen sekä verovelvollisen muiden tulojen ilmoittamista varten; sekä

lomake D niitä varten, joilla ei ole tuloja kiinteistöstä, liikkeestä tai ammatista.

156. KANSAKOULUJEN VAHTIMESTAREILLE JA SIIVOOJILLE SUORITETTAVAT KORVAUKSET.

Kaupunginhallituksen vahvistamat joulukuun 11 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:65 ja 99)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä, että kansakoulujen vahtimestarit ja siivoojat sekä talonmies-lämmittäjät oikeutetaan 1. 10. 1958 lukien laskuttamaan siitä ylityöstä, jonka he arki-iltoina kello 18:n jälkeen ja pyhäpäivinä joutuvat yhdistysten ym. toiminnan vuoksi tekemään, seuraavasti:

1) Vahtimestarit 215 mk tunnilta yhden, 250 mk tunnilta kahden, 300 mk tunnilta kolmen, 375 mk tunnilta neljän ja 50 mk tunnilta joksikaiselta seuralta tai ryhmältä sitä useamman opinto-, harjoitus- tai kokousryhmän samanaikaisesti kokoontuessa eri huoneissa, koulun omat toimintaryhmät jaossa mukaan lukien. Kello 21.30 jälkeen tapahtuvasta toiminnasta maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.

Milloin koulun sisäänkäytävät ja huoneistot jakaantuvat siten, että yksi henkilö ei voi valvontaa hoitaa, voidaan toiseksi valvojaksi määrätä koulun johtajan ja taloudenhoitajan hyväksymä henkilö ja laskutus jakaa hänen ja vahtimestarin kesken siten, että kumpikin laskuttaa valvomiensa ryhmien osalta erillisesti edellä olevan taksan mukaisesti.

2) Siivooja voimistelusalin ylimääräisestä siivouksesta 230 mk voimistelukerralta, veistosalin siivouksesta 195 mk sekä luokka- tai muuhun siihen verrattavan huoneen siivouksesta 100 mk kokoontumiskerralta, jos ylimääräinen siivous sen johdosta suoritetaan.

3) Lauantai-iltoina tai sunnuntaina järjestettävistä tilaisuuksista suoritetaan edellä mainitut korvauspalkkiot 100 %:lla korotettuina, ei kuitenkaan koulun opettajan valvonnassa toimivien kerhojen ja toimintaryhmien osalta, ellei koulun johtajan harkinnan mukaan erikoista syytä siihen ole.

4) Kouluilla mahdollisesti järjestettävistä suurista juhlista suoritetaan korvaukset koulun johtajan hyväksymän sopimuksen mukaan.

5) Voimistelu- ym. seurojen, jotka haluavat lämmintä vettä, on maksettava sen valmistamisesta koulujen talonmies-lämmittäjille sinä aikana vuodesta, jona kouluilla ei ole avustavia talonmieslämmittäjiä, 250 mk käyttökerralta, jos vettä käyttää samana iltana yksi ryhmä, 210 mk ryhmää kohden, jos vettä käyttäviä ryhmiä on kaksi sekä 170 mk ryhmää kohden, jos vettä käyttäviä ryhmiä samana iltana on kolme tai sitä useampia.

157. LAKI POIKKEUKSESTA PORVARISTON JA KAUPUN-
KIEN ERIOIKEUKSIIN.

Annettu joulukuun 12 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 481/58)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjär-
jestyksen 67 §:ssä määrätyllä tavalla, säädetään:

Ne viranomaiset, joiden tehtävänä on määrätä kunnalle suoritet-
tava vero, voidaan määrätä lailla, riippumatta siitä, mitä porvaristol-
le ja kaupungeille 23 päivänä helmikuuta 1789 annetun kuninkaallisen va-
kuutuksen 3 ja 6 §:ssä ja mainittuja pykäläiä muuttaneessa 8 päivänä jou-
luukuuta 1873 annetussa asetuksessa on säädetty.

---

158. VEROTUSLAKI.

Annettu joulukuun 12 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 482/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1923:43, 1925:3, 1943:124 ja 128, 1948:193 sekä 1950:62)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA.

YLEISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ.

1 §. Valtiolle tulon ja omaisuuden perusteella vuosittain suoritettavan veron (valtionvero), kunnalle tulon perusteella suoritettavan veron (kunnallisvero), evankelisluterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnalle menevän kirkollisveron sekä kansaneläkelaitokselle suoritettavan vakuutusmaksun (kansaneläkevakuutusmaksu) määrääminen eri laeissa säädettyjen perusteiden nojalla sekä niiden maksunpano ja kanto toimitetaan, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Metsänhoitomaksun määräämisestä ja kannosta on voimassa, mitä siitä on 110 ja 154 §:ssä sekä metsänhoitoyhdistyksistä annetussa laissa (558/50) säädetty.

2 §. Valtionveroa suoritetaan siitä tulosta, mikä verovelvollisella on ollut verovuonna, sekä sen omaisuuden perusteella, mikä hänellä oli verovuoden päättyessä. Kunnallisveroa suoritetaan verovuoden tulosta.

Verovuosi on kalenterivuosi tai, jos tilikautena ei ole kalenterivuosi, se tai ne tilikaudet, jotka ovat kalenterivuoden aikana päättyneet. Verotus toimitetaan verovuotta seuraavana kalenterivuotena (verotusvuosi). Mitä tässä on sanottu tilikaudesta, sovellettakoon myös poronhoitovuoteen. Maatalouskiinteistöistä saadusta tulosta verotetaan kuitenkin aina lähinnä edelliseltä kalenterivuodelta.

Älköön sen johdosta, että tilikautta on muutettu, verovelvolliselle kuitenkaan miltään vuodelta jätettävä määräämättä veroa omaisuuden perusteella.

3 §. Avoimen yhtiön osakas ja kommandiitti-yhtiön henkilökohtaisesti vastuunalainen yhtiömies on niinkuin omasta verostaan vastuussa yhtiön tässä laissa tarkoitettusta verosta. Sama vastuu on kuolinpesän verosta pesän osakkaalla sekä yhtymän verosta sellaisen yhtymän osakkaalla, jonka kaksi tai useampia henkilöitä on muodostanut liikkeen tai ammatin harjoittamista taikka kiinteistön viljelemistä tai hallintaa varten ja joka on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen laskuun. Laivanisäntö-yhtiön osakas vastaa yhtiön verosta laivaosuutensa mukaisessa suhteessa.

Verovelvollinen, joka harjoittaa maa- tai metsätaloutta, on niin- kuin omasta verostaan vastuussa perheenjäsenensä, jäsenensä tai osakkaansa tulon perusteella määrätystä verosta ja kansaneläkevakuutusmaksusta siltä osin, joka vastaa verovelvollisen maa- tai metsätalouden hyväksi tehdyn työn arvon osuutta perheenjäsenen, jäsenen tai osakkaan tulojen kokonaisuudesta.

Henkilölle, joka ei asu Suomessa, sekä ulkomaiselle yhteisölle, laitokselle ja säätiölle määrätyn veron suorittamisesta on niiden täällä oleva edustajakin vastuussa niinkuin omasta verostaan.

4 §. Verosta ja kansaneläkevakuutusmaksusta, joka on suoritettava kuolleen henkilön tulosta ja omaisuudesta, vastaa kuolinpesä ainoastaan pesän varoilla. Jos pesä on jaettu, vastaa osakas vain siitä, mitä hänen pesäosuudelleen verosta tai vakuutusmaksusta tulee, ja enintään pesäosuutensa määrällä.

II OSA.

VEROVIRANOMAISET.

1 Luku.

Verolautakunta ja verotoimisto.

5 §. Jokaisessa kunnassa on verolautakunta.
Verolautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

6 §. Maa jaetaan veropiireihin, joihin kuuluu yksi tai useampia kuntia. Veropiirit määrää valtioneuvosto kuultuaan asianomaisia kunnallishallituksia ja lääninhallituksia.

Veropiirissä on verotoimisto, jonka sijainnin valtiovarainministeriö määrää kuultuaan lääninhallitusta ja asianomaisia kunnallishallituksia.

Verotoimiston päällikkönä on veropiirin verojohtaja. Verojohtajan nimittää viran oltua haettavaksi julistettuna valtiovarainministeriö, kuultuaan veropiiriin kuuluvia kuntien kunnallishallituksia. Verojohtajan ollessa estyneenä toimii hänen sijaisenaan verotoimiston päällikkönä valtiovarainministeriön määräämä henkilö.

7 §. Verolautakunnassa on puheenjohtaja, riittävä määrä varapuheenjohtajia sekä kuusi tai useampia muita jäseniä, sen mukaan kuin valtiovarainministeriö kunnallishallitusta kuultuaan määrää, ottaen huomioon, että lautakunnan jäsenten kokonaisluku on kahdella jaollinen. Ellei kunnallishallitus pidä suurempaa määrää tarpeellisena, voi verolautakunnassa kuitenkin olla vain puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kaksi tai neljä muuta jäsentä.

8 §. Verolautakunnan puheenjohtajana on veropiirin verojohtaja.
Muut verolautakunnan jäsenet kuin puheenjohtaja sekä varamiehet heille valitaan ja määrätään kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan niin, että puolta lautakunnan jäsenten kokonaisluvusta vastaavan määrän jäseniä sekä varamiehen kullekin heistä valitsee kunnallisvaltuusto ja muut jäsenet, varapuheenjohtajat heihin luettuina, sekä varamiehen kullekin heistä määrää valtiovarainministeriö kunnallisvaltuustoa kuultuaan.

Valtiovarainministeriö määrää, kuka varapuheenjohtajista puheenjohtajan estyneenä ollessa toimii lautakunnan puheenjohtajana.

9 §. Verolautakunnan jäseniä valittaessa ja määrättäessä on pyrittä-

vä siihen, että eri veronmaksajaryhmät tulevat siinä edustetuiksi.

Verolautakunnan varapuheenjohtajaksi tai muuksi jäseneksi älköön valittako tai määrättäkö sitä, joka on holhouksen alainen tahi kansalaisluottamusta vailla tai maan palvelukseen kelpaamaton. Älköön myöskään jäseneksi valittako tai määrättäkö henkilöä, joka ei ole kunnan luottamustoimeen vaalikelpoinen. Kun lautakunnan jäsen menettää kelpoisuutensa, valittakoon tai määrättäköön uusi jäsen hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Älköön kunnassa asuva henkilö, joka ei ole neljää edellistä vuotta ollut verolautakunnan jäsenenä tahi neljää edellistä vuotta toiminut kunnallisvaltuuston, kunnallishallituksen tai kunnallisen lautakunnan puheenjohtajana taikka ole täyttänyt 60 vuotta, ilman pätevää syytä kieltäytykö verolautakunnan jäsenyydestä.

Jos päätöksestä, joka koskee verolautakuntaan valitsemista tai määräämistä, valitetaan, hoitakoon jäsen kuitenkin tointa, kunnes valitus on ratkaistu.

10 §. Valtiovarainministeriö voi vapauttaa verolautakuntaan määräämänsä jäsenen kesken toimikauden lautakunnan jäsenyydestä, jos hän on toiminnallaan tai käyttäytymisellään lautakunnassa tai sen ulkopuolella tahi tehtäviensä laiminlyömisellä osoittanut, ettei hän ansaitse sitä luottamusta ja kunnioitusta, jota hänen asemansa verolautakunnan jäsenenä edellyttää. Sama oikeus on kunnallisvaltuustolla valitsemaansa jäsenen nähden.

Vapauttamispäätöstä on valituksesta huolimatta heti noudatettava.

11 §. Valtiovarainministeriö määrää verolautakuntaan valtionasiamiehen ja hänelle varamiehen. Kunnallishallitus määrää lautakuntaan samoin kunnanasiomiehen ja hänelle varamiehen. Valtion- ja kunnanasiomiehenä voi olla sama henkilö. Verojohtaja sekä verolautakunnan varapuheenjohtaja ja muu jäsen tai heidän varamiehensä älköön toimiko valtion- tai kunnanasiomiehenä.

Milloin lautakunta on jaettu jaostoihin, voidaan siihen määrätä useampia valtion- ja kunnanasiomiehiä. Tehtävien jaosta valtionasiamiesten kesken määrää verotarkastaja sekä kunnanasiomiesten kesken kunnallishallitus.

Valtionasiomiehelle antamansa määräyksen voi valtiovarainministeriö peruuttaa. Niin ikään kunnallishallitus voi peruuttaa kunnanasiomiehen tehtävään antamansa määräyksen.

12 §. Verolautakunnan on pidettävä kokouksensa kunnan alueella tahi, jos verolautakunta erityisistä syistä katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi, läheisessä väestökeskuksessa.

Lautakunnan kokouksesta on ilmoitettava paitsi lautakunnan jäsenille myös valtion- ja kunnanasiomiehelle.

Milloin lautakunnan jäsen on estynyt kokoukseen saapumasta, ilmoittakoon siitä hyvissä ajoin puheenjohtajalle, jonka tulee estyneen tilalle kutsua tämän varamies. Jos tälläkin on este, kutsukoon puheenjohtaja valitun jäsenen sijaan muun valitun varamiehen sekä valtiovarainministeriön määräämän jäsenen sijaan ministeriön määräämän muun varamiehen.

Valtion- ja kunnanasiomiehellä, niin myös verotarkastajalla samoin kuin lautakunnan kutsumalla asiantuntijalla on oikeus olla saapuvilla verolautakunnan kokouksessa ja siellä ottaa osaa keskusteluun. Siivullisten älköön sallittako olla kokouksessa saapuvilla.

13 §. Verolautakunnan puheenjohtajan ja puheenjohtajana toimivan va-

rapuheenjohtajan sekä valtion- ja kunnanasiameiehen esteellisyydestä olkoon soveltuville kohdilta voimassa, mitä tuomarin jäävistä on säädetty.

Lautakunnan jäsen älköön olko saapuvilla käsiteltävässä asiaa, joka koskee häntä itseään, hänen puolisoaan, lastaan, otto- tai kasvatilastaan, vanhempiaan tai puolisonsa vanhempia, sisaruksiaan tahi näiden puolisoita tai lapsia taikka sellaista yhteisöä, laitosta tai säätiötä, jonka hallitukseen tai hallintoon hän kuuluu tai josta hänellä on tunnettavaa etua.

14 §. Verolautakunta on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä puheenjohtajana toimivan lisäksi enemmän kuin puolet lautakunnan muista jäsenistä.

15 §. Valtionasiameiehen tehtävänä on valvoa valtion oikeutta ja kunnanasiameiehen tehtävänä valvoa kunnan, seurakuntien sekä kansaneläkelaitoksen oikeutta verotuksessa.

16 §. Verolautakunnan kokouksessa on pidettävä sellaista pöytäkirjaa, kuin asetuksella säädetään.

17 §. Verolautakunnan jaostoissa, joiden lukumäärän valtiovarainministeriö määrää, on vähintään neljä jäsentä.

Jaostossa on puheenjohtajana verojohtaja tai, mikäli hän ei toimi jaoston puheenjohtajana, se varapuheenjohtajista, jonka verolautakunta määrää. Jaoston muut jäsenet määrää lautakunta, ottaen huomioon, että puolet jaostosta on valittuja lautakunnan jäseniä.

18 §. Verolautakunnan jaoston käsiteltävä asia on siirrettävä lautakunnan ratkaistavaksi, jos verolautakunnan puheenjohtaja tahi asianomaisen jaoston puheenjohtaja tai muu jäsen taikka valtion- tai kunnanasiames vaatii.

19 §. Verolautakunnan jaostosta ja sen puheenjohtajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä verolautakunnasta ja sen puheenjohtajasta on säädetty.

2 Luku.

Lääninverolautakunta.

20 §. Jokaisessa läänissä on lääninverolautakunta. Lääninverolautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

Lääninverolautakunnassa on puheenjohtaja, riittävä määrä varapuheenjohtajia sekä, sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää, neljä tai useampia muita jäseniä. Muilla jäsenillä kuin puheenjohtajalla on varamies.

21 §. Lääninverolautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat sekä muut jäsenet ja varamiehet määrää valtiovarainministeriö kahdeksi kalenterivuodeksi, ottaen huomioon, että puolet lautakunnan jäsenten kokonaisuudesta, jolloin myös puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat luetaan jäseniksi, sekä heidän varamiehensä on määrättävä kunnallisten keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Valtiovarainministeriö määrää kunnallisia keskusjärjestöjä kuuluttamaan lautakuntaan yhden tai useampia verotusasiamesiä ja heille varamiehet. Verotusasiameiehen on huolehdittava valtion, kuntien ja seurakuntien sekä kansaneläkelaitoksen oikeuden valvomisesta.

Verotusasiamiehelle antamansa määräyksen valtiovarainministeriö voi peruuttaa.

22 §. Lääninverolautakuntaan, sen jaostoon, puheenjohtajaan, varapuheenjohtajaan ja muihin jäseniin on vastaavasti sovellettava mitä verolautakunnasta sekä sen puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja muista jäsenistä on säädetty. Lääninverolautakunnan puheenjohtajaan sovellettaisiin myös, mitä 10 §:ssä on säädetty verolautakunnan jäsenestä.

Verotusasiamiehestä on soveltuvin kohdin voimassa, mitä valtion- ja kunnanasiameiehestä on säädetty.

3 Luku.

Tutkijalautakunta.

23 §. Jokaisessa kunnassa on tutkijalautakunta.

Tutkijalautakunnassa on puheenjohtaja, jona toimii verojohtaja, riittävä määrä varapuheenjohtajia sekä kuusi tai useampia muita jäseniä, sen mukaan kuin valtiovarainministeriö, kunnallishallitusta kuultuaan, määrää.

Tutkijalautakunta voi toimia jakaantuneena vähintään kuusijäsenisiin jaostoihin, joiden lukumäärän valtiovarainministeriö määrää.

24 §. Tutkijalautakunnan varapuheenjohtajat ja muut jäsenet varamiehineen valitaan ja määrätään samassa järjestyksessä kuin verolautakunnan varapuheenjohtajat ja muut jäsenet, kuitenkin niin, että tutkijalautakunnan sekä valituista että määrättyistä jäsenistä tulee olla verolautakuntaan kuuluvia vähintään neljännes, mutta vähemmän kuin puolet.

Tutkijalautakunnan jaostossa on puheenjohtajana verojohtaja tai, mikäli hän ei toimi jaoston puheenjohtajana, se varapuheenjohtaja, jonka tutkijalautakunta määrää. Jaoston muut jäsenet määrää tutkijalautakunta, ottaen huomioon, että puolet jaostosta on valittuja lautakunnan jäseniä.

25 §. Tutkijalautakunnassa valvoo verolautakunnassa toimiva valtioasiamies valtion oikeutta sekä kunnanasiames kunnan, seurakuntien ja kansaneläkelaitoksen oikeutta.

26 §. Tutkijalautakuntaan ja sen jaostoon sekä puheenjohtajaan, varapuheenjohtajaan ja muihin jäseniin on vastaavasti sovellettava, mitä verolautakunnasta ja sen jaostosta sekä puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja muista jäsenistä on säädetty.

III OSA.

LÄÄNINOIKEUS.

27 §. Lääninhallitukselle tämän lain mukaan kuuluvat muutoksenhakuasiat käsitellään lääninoikeudessa.

28 §. Lääninoikeudessa valvoo valtion, kuntien ja seurakuntien sekä kansaneläkelaitoksen oikeutta tarkastusasiames.

Tarkastusasiameiehen ja hänen varamiehensä määrää valtiovarainministeriö kuultuaan kunnallisia keskusjärjestöjä.

29 §. Tarkastusasiameiehen ja varamiehen tulee olla tuomarinviran hoitamiseen oikeuttavan tutkinnon suorittanut ja veroasioihin perehtynyt.

30 §. Jäljempänä 90 §:ssä tarkoitettujen, verojyvitystä ja -luokitusta koskevien valitusten käsittelyyn lääninoikeudessa osallistuu kolme lisä-

jäsentä, jotka ynnä heidän henkilökohtaiset varamiehensä valtioneuvosto määrää viisivuotiskausittain. Näistä jäsenistä ja vastaavasti varajäsenistä on yhden oltava maanmittausinsinööri ja yhden metsänhoitajan tutkinnon suorittanut sekä yhden maatalouteen hyvin perehtynyt henkilö.

31 §. Tarkastusasiamiehellä on oikeus seurata asiain käsittelyä lääninoikeuden istunnossa.

32 §. Tarkastusasiamiehen ja 30 §:ssä mainittujen lisäjäsenten esteellisyydestä on voimassa, mitä lääninoikeuden jäsenten esteellisyydestä on säädetty.

IV OSA.

ILMOITTAMISVELVOLLISUUS.

1 Luku.

Verovelvollisen ilmoitukset.

33 §. Verotusta varten tulee verovelvollisen, jolla on verovuotena ollut veronalaista tuloa tai omaisuutta, kehotuksetta antaa veroilmoitus.

Velvollinen antamaan veroilmoituksen on myös jokainen, jolta verojohtaja sitä erityisesti vaatii.

34 §. Veroilmoitus on annettava verovelvollisen kotikunnan verolautakunnalle. Veroilmoitus voidaan myös jättää verovelvollisen oleskelukunnan verotoimistoon toimitettavaksi edelleen virkateitse verovelvollisen ilmoittamalle verolautakunnalle.

Verovelvollisella, joka oleskelee ulkomailla tai palvelee ulkomaan liikenteessä olevassa suomalaisessa aluksessa, on oikeus antaa veroilmoituksensa Suomen ulkomailla olevalle lähetetyn edustajan virastolle tahi sen aluksen päällikölle, jossa hän palvelee. Mainitun viranomaisen tai aluksen päällikön tulee huolehtia siitä, että annettu veroilmoitus viivytyksettä toimitetaan valtiovarainministeriölle asianomaiselle verolautakunnalle lähetettäväksi.

Milloin kiinteistö-, liike- tai ammattitulosta on kunnallisveroa suoritettava muulle kuin kotikunnalle, veroilmoitus on annettava kaksinkappalein kunkin kunnan osalta erikseen.

Verovelvollisen henkilön kotikunnaksi katsotaan se kunta, missä hänet verovuoden alussa on ollut henkikirjoitettava. Milloin puolisoita on valtionverotuksessa yhteisverotettava, pidetään miehen kotikuntaa kuitenkin myös vaimon kotikuntana. Verovelvollisen yhteisön kotikunta on se kunta, missä yhteisön kotipaikka verovuoden alussa oli.

Jäljempänä 63 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa on veroilmoitus annettava Helsingin kaupungin verolautakunnalle.

35 §. Veroilmoituksessa, joka on omakätisellä allekirjoituksella kunnan ja omantunnon kautta vakuutettava oikeaksi, on riittävästi eritellen ilmoitettava veronalainen tulo ja omaisuus sekä ne vähennykset, mitkä verovelvollinen tahtoo lukea hyväkseen.

Jos verovelvollinen on harjoittanut liikettä tai ammattia eri paikkakunnilla tahi muutoin saanut tuloa kahdesta tai useammasta kunnasta, on veroilmoituksessa mainittava, miten tulo hänen mielestään on kunnallisverotuksessa jaettava eri kuntien kesken.

36 §. Tulosta ja omaisuudesta, joita ei voida suuruudeltaan tai arvotetaan tarkalleen määrätä, on raha-arvon sijasta ilmoitettava ne seikat,

joiden nojalla sellainen tulo tai omaisuus voidaan arvioida.

Varsinaisesta maatalous- ja metsätaloustulosta sekä poronhoidosta saadusta tulosta on annettava sellaisten tulojen laissa säädettyä arvioimista varten tarpeelliset tiedot.

37 §. Sen, joka kuuluu kirjanpitolain (701/45) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kirjanpitovelvollisten ensimmäiseen ryhmään, on veroilmoitukseensa liitettävä luettelo, josta käy selville hänen kaikki rahavaransa, tavara- ja raaka-ainevarastonsa, rakennustensa, koneittensa, kalustonsa, saamistensa sekä muiden varojensa arvo, niin myös velkojensa määrä, ja sen, joka kuuluu kirjanpitovelvollisten toiseen, kolmanteen tai neljänteen ryhmään, oikeaksi todistettu jäljennös verovuoden ja sitä edeltäneen vuoden omaisuustaseesta ynnä verovuoden tulostaseesta sekä erityinen luettelo arvonvähennyksistä, jotka on tehty kiinteistöstä, kalustosta ja koneista ynnä muusta sellaisesta omaisuudesta, samoin kuin saamisista tehdyistä poistoista, kuin myös muut mahdolliset täydentävät tiedot, joka ovat tarpeen, jotta verotettava tulo ja omaisuus voidaan ilmoituksen perusteella saada selville.

Yhteisön on veroilmoitukseensa liitettävä myös jäljennös tilintarkastuskertomuksesta sekä pöytäkirjanote, josta käy ilmi, mitä tilinpäätöksen vahvistamisesta, voitonjaosta ja tarkastuskertomuksen johdosta on yhteisön kokouksessa päätetty, sekä osakeyhtiön osalta, ketkä osakkeenomistajat ja kuinka suurin osakemäärin ovat olleet yhtiökokouksessa edustettuina.

Avoimen, kommandiitti- ja laivanisännistöyhtiön samoin kuin kuolinpesän ja muun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua yhtymän on veroilmoituksessaan ilmoitettava kaikkien osakkaiden tai yhtiömiesten nimet ja osoitteet sekä kunkin osuus yhtiössä tai yhtymässä taikka laiva- tai pesäosuus.

Kauppa-, teollisuus-, käsityö- tai palveluliikettä harjoittavan sekä liiketoimia välittävän verovelvollisen on veroilmoituksessaan ilmoitettava myös mainitunlaisen liikkeen liikevaihdon suuruus verovuoden aikana.

Asetuksella voidaan määrätä, mitä muita tietoja, asiakirjoja ja selvityksiä 1 momentissa tarkoitettua verovelvollisen on veroilmoituksessaan annettava ja minkälaisia tulotositteita kirjanpitovelvollisten ensimmäiseen ryhmään kuuluvan verovelvollisen on verotusta varten käytettävä.

Asetuksella voidaan niin ikään määrätä, että verovelvollisen, joka saa tuloa muusta kiinteistöstä kuin maatalouskiinteistöstä tai kalastuksesta taikka muusta toiminnasta kuin elikeinon, liikkeen tai ammatin harjoittamisesta eikä yleisen lain mukaan ole kirjanpitovelvollinen, on pidettävä sellaista kirjaa, josta aikajärjestyksessä luotettavasti selviävät hänen tulonsa ja verotuksessa huomioon otettavat menonsa, sekä antaa tarkempia määräyksiä sanotusta kirjanpitotavasta ja käytettävistä tulotositteista kuin myös siitä, mitä tällaisen verovelvollisen veroilmoitustaan varten muutoin on otettava huomioon.

38 §. Saadakseen verotuksessa lukea hyväkseen säädetty vähennykset verovelvollisen tulee veroilmoitukseensa liittää sellaiset selvitykset, kuin asetuksella tarkemmin määrätään.

39 §. Veroilmoitus on kultakin verovuodelta annettava ennen seuraavan vuoden tammikuun loppua. Verovelvollisella, joka kuuluu kirjanpitovelvollisten kolmanteen tai neljänteen ryhmään ja jonka tilikausi on päättynyt lokakuun 1 päivän jälkeen, olkoon kuitenkin oikeus antaa vero-

ilmoituksensa viimeistään huhtikuun 1 päivänä. Sama oikeus on valtiolla, kunnalla, kuntainliitolla sekä evankelisluterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnalla.

Jollei 37 §:n 2 momentissa mainittuja asiakirjoja voida veroilmoitukseen liittää, ne saadaan toimittaa verotoimistoon erikseen kahden viikon kuluessa yhteiskönsä kokouksen pitämisestä, kuitenkin viimeistään saman vuoden toukokuun kuluessa.

40 §. Veroilmoituksen lisäksi verovelvollisen tulee, saatuaan verojohtajalta, verolautakunnan jaoston puheenjohtajalta, lääninverolautakunnan puheenjohtajalta taikka valtion- tai kunnanasiainmieheltä, verotusasiainmieheltä tai verotarkastajalta taikka valtiovarainministeriön tai vero-toimiston asianomaiselta virkamieheltä kehotuksen, antaa samoin veloitukseen kuin veroilmoitus ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka hänen verotustaan tai siitä tehdyn valituksen ratkaisemista varten saattavat olla tarpeen.

41 §. Kehotuksesta annettavat veroilmoitukset, tiedot ja selvitykset on siinä määrätyn kohtuullisen ajan kuluessa toimitettava kehotuksen antajalle.

42 §. Verojohtajalla on oikeus pyynnöstä pidentää veroilmoituksen tai siihen liitettävien asiakirjojen antamisaikaa.

Sillä viranomaisella, jolle 40 §:ssä mainitut tiedot ja selvitykset on annettava, on myös oikeus pidentää asettamaansa määräaikaa.

Veroilmoituksen, tiedon ja selvityksen antamisesta on antajalla oikeus maksutta saada todistus.

43 §. Verovelvollisen, joka on lain mukaan kirjanpitovelvollinen tai jonka on 37 §:n 6 momentissa tarkoitettu tavoin pidettävä kirjaa tuloistaan ja menoistaan, on verojohtajan, lääninverolautakunnan puheenjohtajan, verotarkastajan tai valtiovarainministeriön asianomaisen virkamiehen kehotuksesta esitettävä sanotun viranomaisen tai tämän määräämään asiantuntevan ja esteettömänä pidettävän henkilön tarkastettavaksi liikekirjansa sekä niihin kuuluvat kalusto- ja varastoluettelot, sopimus- ja velkakirjat, laskut, kuitit ja kirjeenvaihto ynnä muut asiakirjat, jotka saattavat olla ohjeena häntä verotettaessa tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä, sekä näytettävä liikkeen varastot ja muu liikeomaisuus. Tarkastus voidaan toimeenpanna jo verovuoden aikana.

Asiakirjain tarkastus on, mikäli mahdollista, toimitettava verovelvollisen liikehuoneistossa. Suoritetusta tarkastuksesta on laadittava kertomus.

2 Luku.

Muiden ilmoitukset.

44 §. Viranomaisen, joka toimittaa henkikirjoituksen, on vuosittain ennen marraskuun 1 päivää lähetettävä asianomaiselle verotoimistolle tarpeellinen ote viimeksi laaditusta henkikirjasta. Saman viranomaisen on kunkin kuukauden 5 päivään mennessä lähetettävä kahtena kappaleena jäljennös sille edellisen kuukauden aikana tulleesta julkisen kaupanvähvistajan päiväkirjanotteesta sen veropiiriin verotoimistolle, jonka alueella luovutettu kiinteistö on.

Kirkollisen ja muun rekisteriviranomaisen tulee kuukauden kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä lähettää verotoimistolle

luettelot edellisen vuosineljänneksen aikana kuolleista sekä paikkakunnalle ja paikkakunnalta muuttaneista henkilöistä.

Ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnan neuvoston on vuosittain ennen syyskuun 1 päivää lähetettävä verotoimistolle kunnittain laadittu luettelo seurakunnalle verovelvollisista.

Maistraatin ja nimismiehen on ennen tammikuun ja heinäkuun loppua toimitettava verotoimistolle luettelot niistä ilmoituksista, jotka edellisenä puolivuotiskautena on tehty elinkeinon aloittamisesta tai loppettamisesta.

Tuomiokunnan tuomarin ja raastuvanoikeuden on toimitettava verotoimistolle kuukauden kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä myönnettyistä lainhuudoista tehty luettelo, johon on merkitty hakijan ja hänen saantomiehensä nimet ja kotipaikat, saannon laatu ja päiväys sekä luovutushinta ja oikeuden kiinteistölle määräämä arvo.

Verotoimistolle on, sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää, toimitettava myös tarpeelliset oteet maarekisteristä sekä tiedot kaupungin ja kauppalan tonttikirjasta.

45 §. Verotusta varten tulee jäljempänä mainittavien viranomaisten, henkilöiden ja yhteisöjen toimittaa asianomaiselle verotoimistolle tammikuun kuluessa edelliseltä kalenterivuodelta seuraavat asiakirjat ja tiedot:

- 1) maistraatin aluksen omistusoikeutta koskevista, alusrekisteriin tehdyistä ilmoituksista luettelo, johon on merkitty luovuttaja, vastaanottaja, saantoaika sekä luovutushinta ja rekisteröitäessä alukselle määrätty arvo;
- 2) uudisraivauspalkkioita jakavien yhteisöjen kunnittain tehty luettelo niistä tiloista, joiden viljelijöille on valtion varoista myönnetty uudisraivauspalkkiota, sekä raivattujen alueiden pinta-aloista;
- 3) viranomaisen, yhteisön, yhtymän, niin myös sellaisen kuolinpesän ja yksityisen henkilön, jolla edellisen kalenterivuoden aikana vähintään kolmen kuukauden ajan on ollut ainakin kolme henkilöä samanaikaisesti työssään, rahassa ja luonnossa suorittamistaan palkka- ja eläke-eduista, niihin luettuina myös osapalkat, lahja- ja tilapäispalkkiot, päivärahat ja edustusrahat, asuntoedut ynnä muut rahanarvoiset etuudet;
- 4) sellaisen osakeyhtiön tai osuuskunnan, jonka omistamassa kiinteistössä sen osakkailla tai jäsenillä on hallittavanaan huoneistoja, huoneiston suuruudesta ja laadusta sekä siitä yhtiölle tai osuuskunnalle suoritettavasta vastikkeesta, osakkaan tai jäsenen omistamien osakkeiden tai osuuskien lukumäärästä, niin myös siitä, onko huoneisto edellisen vuoden aikana ollut muun kuin osakkaan tai jäsenen käytettävänä;
- 5) väkijuomayhtiön kullekin anniskeluliikkeelle luovuttamiensa väkijuomien ja mallasjuomien määristä ja hinnoista;
- 6) vakuutuslaitoksen, eläkesäätiön ja muun eläkelaitoksen vakuutuksen perusteella tahi eläkkeenä tahi avustuksena suorittamastaan määrästä, paitsi milloin se on verovapaa tai sitä on edellisenä vuotena maksettu vähemmän kuin 20 000 markkaa;
- 7) sen, joka on maksanut korvausta tekijän-, patenti-, kaivos- tai muun senkaltaisen oikeuden käyttämisestä, kullekin suoritetun korvauksen määrästä, mikäli korvausta on edellisenä vuotena maksettu ainakin 10 000 markkaa; sekä
- 8) poroisännän paliskuntaan kuuluvan poronomistajan omistamien, edellisenä poronhoitovuotena laskettujen, vuotta vanhempien ja erikseen sitä nuorempien porojen luvusta.

46 §. Jäljempänä mainittavien viranomaisten, henkilöiden ja yhteisöjen tulee 40 §:ssä tarkoitetun viranomaisen kehotuksesta ilmoittaa:

1) jokaisen, joka on toiselle suorittanut rahassa tai luonnossa palkka-, palkkio- tai eläke-etuja, niihin luettuina myös osapalkat, lahja- ja tilapäispalkkiot, asiamiespalkkiot ja -provisiot, myös itsenäisesti toimiville suoritetut, päivärahat ja edustusrahat sekä asuntoedut, taikka muita rahanarvoisia etuuksia, suorittamiensa etuuksien laatu ja määrä;

2) vakuutuslaitoksen, eläkesäätiön ja eläkelaitoksen muukin kuin 45 §:n mukaan ilmoitettava elinkorko, eläke tai avustus;

3) palovakuutuslaitoksen vakuutetun rakennuksen, laitoksen, met-sän tai tavaravaraston vakuutusarvo ja, jos sellainen omaisuus on vakuutuslaitoksen toimesta arvioitu, se arvo, mikä sille on pantu;

4) pankin ja muun rahalaitoksen tiedot asiakkaan korkotuloista ja tilillä olleista varoista sekä asiakkaalle annetuista luotoista;

5) osakeyhtiön osingonsaajalle suorittamansa osinko;

6) apteekin valmistamiensa lääkemääräysten antajat ja kunkin osalta määräysten lukumäärä; sekä

7) holhouslautakunnan tieto siitä tulosta ja omaisuudesta, joka holhouksen alaisella on holhoustilin mukaan ollut.

47 §. Jokaisen on valtiovarainministeriön asianomaisen virkamiehen tai verotarkastajan kehotuksesta myös annettava toisen verotusta tai siitä johtunutta valitusasiaa varten sellaisia toista koskevia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista tai muutoin ovat hänen tiedossaan, mikäli ne eivät koske sellaista asiaa, josta hänellä lain mukaan on oikeus kieltäytyä todistamasta.

48 §. Viranomaisella, jolle 45 §:n 2-8 kohdassa sekä 46 ja 47 §:ssä tarkoitetut tiedot on annettava, on oikeus tarkastaa tai 43 §:ssä mainituin tavoin tarkastuttaa kaikki ne liike- ja muut asiakirjat, joista sanottuja tietoja voi olla saatavissa.

49 §. Viranomaisen ja julkisen laitoksen tulee 40 §:ssä tarkoitetun viranomaisen pyynnöstä antaa verotusta varten tarpeellisia tietoja taikka sallia sellaisen viranomaisen tai hänen valtuuttamansa ottaa niistä selko, mikäli ne eivät koske sellaista asiaa, josta lain mukaan ei saa todistaa.

3 Luku.

Muita ilmoittamisvelvollisuutta koskevia säännöksiä.

50 §. Veroilmoitus ja, mikäli tarpeelliseksi katsotaan, muut tiedot, joista tässä laissa on säädetty, on annettava valtiovarainministeriön vahvistamia lomakkeita käyttäen.

51 §. Velvollinen täyttämään, mitä ilmoittamisvelvollisuudesta on säädetty, on holhouksen alaisen puolesta holhooja ja poissa olevan puolesta hänelle määrätty uskottu mies hallittavanaan olevasta tulosta ja omaisuudesta sekä kuolinpesän puolesta se, jolla on pesä hallussaan, taikka, jos pesä on jaettu, se, jonka hallussa pesä jaon aikana oli.

Yhteisön ilmoittamisvelvollisuuden täyttäminen on asianomaisen hallituksen tai hallinnon asiana. Veroilmoituksen tulee olla toimitusjohtajan taikka ainakin yhden hallituksen tai hallinnon jäsenen allekirjoittama.

Avoimen yhtiön, kommandiittiyhtiön, laivanisännistöyhtiön ja yhtymän ilmoittamisvelvollisuuden täyttäminen on sellaisen osakkaan

velvollisuutena, joka 3 §:n 1 momentin mukaan on sen verosta vastuussa.

Ilmoittamisvelvollisuuden täyttäminen henkilön puolesta, joka ei asu valtakunnassa, ja ulkomaisen yhteisön puolesta on myös niiden täällä olevan edustajan asiana.

Joka poissaolon tai muun laillisen esteen tähden on estynyt täyttämästä ilmoittamisvelvollisuuttaan, saa asettaa sijaansa soveliaan henkilön; vastatkoon kuitenkin siitä, mitä sijainen tekee tai jättää tekemättä.

52 §. Sen, joka on laiminlyönyt veroilmoituksen tai muun tässä laissa säädetyn tiedon tai asiakirjan antamisen määräajassa taikka joka on antanut ne puutteellisina, tulee verojohtajan tai muun 40 §:ssä mainitun viranomaisen kehotuksesta uuden kohtuullisen määräajan kuluessa täyttää velvollisuutensa.

53 §. Viranomaisen kehoitus tietojen tai asiakirjain antamiseen on tarpeellisesti yksilöitynä annettava kirjallisesti. Kehotuksessa on ilmoitettava aika, jonka kuluessa ilmoittamisvelvollisuus on täytettävä, se seuraamus, minkä velvollisuuden laiminlyöminen tuottaa, sekä mitä 54 §:ssä on ilmoittamisvelvollisuuden täyttämisen helpottamiseksi säädetty. Milloin tieto voidaan antaa vahvistetulla lomakkeella, on sellainen liitettävä kehotukseen.

54 §. Joka haluaa selvitystä ilmoittamisvelvollisuudestaan tai ilmoittamistavasta, saakoon sitä verojohtajalta tai tämän sitä varten määräämältä henkilöltä, joka myös maksutta avustaa ilmoittamisvelvollista ilmoituksen laadinnassa.

Milloin ilmoittamisvelvollisen on vaikeata antaa tietoja kirjallisesti, saakoon esittää ne suullisesti, jolloin tietojen vastaanottaja laatii niistä kirjoituksen ja antaja nimikirjoituksellaan vakuuttaa ne oikeiksi.

V OSA.

VEROTUS JA MUUTOKSENHAKU.

1 Luku.

Yleisiä säännöksiä.

55 §. Verotettavan tulon ja omaisuuden määriä vahvistettaessa on tunnollisesti sekä valtion ja kunnan että verovelvollisen etua silmällä pitäen harkittava, mitä verovelvollisen tulosta ja omaisuudesta sekä muista asiaan kuuluvista seikoista on veroilmoituksesta tai muutoin selville käynyt taikka muulla perusteella on oikeaksi katsottava.

56 §. Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, on verotusta toimitettaessa meneteltävä niin, kuin jos asiassa olisi käytetty oikeata muotoa. Milloin kauppahinta, muu vastike tahi suoritusaika kauppa- tai muussa sopimuksessa on määrätty taikka muuhun toimenpiteeseen on ryhdytty ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että suoritettavasta verosta vapauduttaisiin, on verolautakunnalla oikeus arvioida verotettava tulo ja omaisuus.

57 §. Jos on ilmeistä, että osakeyhtiö tai muu yhteisö on suorittanut osakkaansa taikka tämän puolison, lapsen, vanhemman tai muun omaisen hyväksi palkan, lahjapalkkion, osapalkan, asuntoedun, edustus- tai matkakustannuksen, vakuutusmaksun tahi muun sellaisen hyvityksen ni-

mellä enemmän, kuin on pidettävä kohtuullisena, taikka että yhteisö on hintana, vuokrana, korkona, provisiona tai muuna kustannuksena edellä mainituille henkilöille maksanut olennaisesti enemmän tai heiltä kantanut vähemmän, kuin mikä on tavallista, otettakoon se verotuksessa huomioon kohtuullisen määräisenä.

Jos osakeyhtiö lunastamalla omia osakkeitaan tai alentamalla osakepääomaansa on jakanut varoja osakkailleen ja jos on ilmeistä, että varojen jakaminen on tapahtunut osingosta menevän veron välttämiseksi, on jaetut varat tältä osin katsottava osakkaan veronalaiseksi tuloksi.

58 §. Jos verotusta toimitettaessa tai siitä tehtyä muutoksenhakua ratkaistaessa ilmaantuu eri mieliä, tulee se mielipide päätökseksi, jota useimpien on katsottava kannattaneen, sekä äänten jakautuessa tasan se mielipide, joka on verovelvolliselle edullisempi, tahi, ellei tätä perustetta käy soveltaminen, se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut.

2 Luku.

Verotuspaikka.

59 §. Kunnallisveroa on verovelvollisen suoritettava:

- 1) kiinteistötulosta sille kunnalle, jossa kiinteistö on;
- 2) liike- ja ammattitulosta sille kunnalle, jossa liikettä tai ammattia on harjoitettu kiinteästä toimipaikasta; sekä
- 3) henkilökohtaisesta tulosta kotikunnalle.

60 §. Kiinteällä toimipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa liikkeen tai ammatin pysyväistä harjoittamista varten on erityinen laitos tai jossa on ryhdytty erityisiin järjestelyihin, kuten paikkaa, missä sijaitsee liikkeen johto, sivuliike, teollisuuslaitos, tuotantolaitos, työpaikka tai myymälä taikka muu pysyväinen osto- tai myyntipaikka. Kiinteäksi toimipaikaksi luetaan myös käytössä oleva kaivos tai muu löydös, kilvilouhos, turvesuo, soranotto- tai muu siihen verrattava paikka taikka palstoitettujen tai palstoitettaviksi tarkoitettujen kiinteistöjen ammattimaisessa myynnissä nämä kiinteistöt ja rakennusurakoinnissa paikka, jossa sellaista urakointia on huomattavassa määrässä harjoitettu, sekä linjaliikenteen harjoittamisessa myös liikkeen huolto- tai muu erityinen, liikennettä palveleva pysyväinen laitos.

61 §. Milloin liiketulosta on suoritettava kunnallisveroa useammalle kunnalle, siitä on viisi prosenttia taikka, milloin olosuhteet antavat siihen aihetta, suurempi tai pienempikin osuus verotettava siinä kunnassa, jossa pääkonttori sijaitsee (pääkonttorikunta), ja muu osa niissä kunnissa, joissa muuta kiinteätä toimipaikkaa on käytetty, jaettuna kohtuuden mukaisesti eri kunnissa valmistettujen tavaroiden arvon, liikevaihdon suuruuden, sijoitettujen varojen määrän, työntekijäin lukumäärän tai muiden sellaisten perusteiden mukaan, jotka voivat osoittaa eri kunnissa saaduksi katsottavan tulon määrää.

62 §. Jos liikettä tai ammattia on harjoitettu valtakunnassa siten, ettei sitä voida katsoa harjoitetun missään kunnassa olevasta kiinteästä toimipaikasta, tahi jos ulkomaisella yhteisöllä tai sellaisella henkilöllä, jolla verovuoden alussa ei ole ollut valtakunnassa kotikuntaa, on ollut henkilökohtaista tuloa tältä taikka jos tulosta maksettavan veron 59 §:n mukaan muutoin ei voida katsoa kuuluvan millekään tietylle kunnalle, verovelvollisen on suoritettava kunnallisveroa valtiolle.

Milloin henkilön, jonka on verovelvollisuutta koskevien säännösten mukaan katsottava asuneen verovuonna Suomessa, on suoritettava henkilökohtaisista tuloistaan kunnallisvero valtiolle, määrätään kunnallisverotuksessa verotettava tulo, niinkuin verovelvollisen kotikuntana olisi verovuoden alussa ollut Helsingin kaupunki.

63 §. Veron määrää:

- 1) valtionveron verovelvollisen kotikunnan verolautakunta;
- 2) kunnallisveron sen kunnan verolautakunta, jolle vero tulee;

sekä

3) valtionveron silloin, kun verovelvollisella ei ole valtakunnassa kotikuntaa, ja kunnallisveron 62 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa Helsingin kaupungin verolautakunta.

Veronoikaisu ja jälkiverotus on sen kunnan verolautakunnan toimitettava, jossa vero olisi ollut määrättävä, jos verotus olisi oikeaan aikaan tapahtunut.

64 §. Milloin liikettä tai ammattia on harjoitettu siten, että siitä on suoritettava veroa kahdelle tai useammalle kunnalle, vahvistaa 63 §:n säännöksestä poiketen sen läänin lääninverolautakunta, jossa verovelvollisen kotikunta on, tällaisen verovelvollisen verotettavan tulon ja sen jakamisen asianomaisten kuntien kesken sekä näille kunnille tulevien veroäyriä määrät. Näiden kuntien verolautakuntien on tehtävä lääninverolautakunnalle ehdotukset asianomaiselle kunnalle tulevien veroäyriä määräästä.

Lääninverolautakunta vahvistaa edellä 1 momentissa tarkoitettujen verovelvollisten verotettavan tulon ja omaisuuden myös valtionverotuksessa.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus määrätä, että muidenkin erityisiin ryhmiin kuuluvien verovelvollisten verotuksesta on hankittava lääninverolautakunnan lausunto.

65 §. Kunnallisen jaoituksen muutoksen voimaantuloa seuraavana vuotena toimitettavassa verotuksessa on 34, 59 ja 63 §:n säännöksiä sovellettava, niinkuin uusi jaoitus olisi tullut voimaan vuotta aikaisemmin.

3 Luku.

Verojyvitys ja -luokitus.

66 §. Verotusta varten on maatalouskiinteistöjen tilukset mitattava. Viljelysmaa, johon luetaan pelto ja siihen verrattava viljelyslaidun sekä luonnonniitty ja -laidun, on jyvitetävä sekä metsämaa luokitettava, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään (verojyvitys ja -luokitus).

Verojyvityksen ja -luokituksen suorittamisesta kunnassa sekä työn suorittajan ottamisesta tähän tehtävään määrää valtiovarainministeriö kunnallisvaltuustoa kuultuaan.

Viljelysmaalle annetaan verojyvityksessä 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden mukaan pistearvo, niinkuin asetuksella tarkemmin säädetään. Kunkin tiluskuvion pinta-ala muunnetaan verohetkareiksi siten, että pinta-ala kerrotaan pistearvon sadasosalla.

Valtiovarainministeriön asiana on valvoa verojyvityksen ja -luokituksen suorittamista. Kunnallisvaltuuston on valittava toimikunta avustamaan tässä valvonnassa valtiovarainministeriön antamien ohjeiden mukaan.

67 §. Kun verojyvitys ja -luokitus kunnassa on suoritettu, verojohtajan

on asetettava siinä laaditut asiakirjat ja kartat verovelvollisten nähtäväksi soveliaana vuodenaikana kuudenkymmenen päivän ajaksi siitä lukien, kun asiasta on ilmoitettu, niinkuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan.

68 §. Veroyjvitystä ja -luokitusta, joka on 67 §:n mukaisesti asetettu verovelvollisten nähtäväksi, noudatettakoon sitovana ensimmäisen keran siinä verotuksessa, joka toimitetaan nähtävänä pitämisen päättymistä seuraavana kalenterivuotena. Milloin valtion tai kunnan puolesta on jäljempänä 90 §:ssä säädetyin tavoin vaadittu veroyjvityksen ja -luokituksen kumoamista kokonaisuudessaan, noudatettakoon sitä kuitenkin vasta sen lainvoimaiseksi tulemistä seuraavana kalenterivuotena toimitettavassa verotuksessa. Jos lääninoikeus valituksen johdosta muuttaa jo verotuksessa sovellettua veroyjvitystä ja -luokitusta jonkin kiinteistön osalta, tehtäköön verotukseen vastaava oikaisu verolautakunnan päätöksellä tai, jos verotus ei ole saanut lainvoimaa, sitä koskevan muutoksenhauun johdosta annettavan ratkaisun yhteydessä.

Veroyjvityksestä ja -luokituksesta on verotuksessa kuitenkin poikettava, milloin havaitaan, että kiinteistön viljelysmaan tai metsämaan pinta-alassa on veroyjvityksen ja -luokituksen toimittamisen jälkeen tapahtunut muutos. Niin ikään on veroyjvityksestä ja -luokituksesta poikettava, jos viljelysmaan tai metsämaan tuottoon vaikuttavissa tekijöissä on tapahtunut sellainen muutos, joka aiheuttaa viljelysmaan tai metsämaan tuoton lisääntymisen tai vähentymisen ainakin viidellä sadalta.

4 Luku.

Ennakkotiedon antaminen.

69 §. Ennakkotiedon antamista varten kysymyksessä, joka koskee verovelvolliselle määrättävää valtionveroa tai kunnallisveroa taikka ennakkoperinnästä voimassa olevien säännösten mukaan tapahtuvaa ennakon pidättämistä tai suorittamista, on valtiovarainministeriön yhteydessä keskusverolautakunta.

Keskusverolautakunta voi, jos se katsotaan verovelvolliselle tai ennakon pidättämiseen velvolliselle erityisen tärkeäksi, hakemuksesta antaa 1 momentissa tarkoitetun ennakkotiedon kirjallisella päätöksellä, jota on, kun hakija tekee siitä vaatimuksen, sitovana noudatettava siinä verotuksessa tai ennakkoperinnässä, jota varten ennakkotieto on annettu.

70 §. Keskusverolautakunnassa on puheenjohtaja ja kuusi muuta jäsentä, jotka ynnä heidän varamiehensä valtioneuvosto määrää viisivuotiskausittain. Jäsenistä on kaksi määrättävä valtiovarainministeriön viran haltijoista sekä kaksi kunnallisten keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Keskusverolautakunnan puheenjohtajalta vaaditaan tuomarinviran hoitamiseen oikeuttava tutkinto sekä perehtyneisyyttä tuomarin tehtäviin. Vähintään puolet keskusverolautakunnan muista jäsenistä tulee olla tuomarinviran hoitamiseen oikeuttavan tutkinnon suorittaneita. Sen ohessa keskusverolautakunnan kaikkien jäsenten tulee olla veroasioihin perehtyneitä, ja heillä tulee, mikäli mahdollista, olla tuntemusta talouselämän eri aloista.

5 Luku.

Verotuksen toimittaminen.

71 §. Ennen kuin verotettava tulo ja omaisuus vahvistetaan, on verotusaineisto valmistelevasti käsiteltävä verotoimistossa (verovalmistelu).

72 §. Verotusta toimittaessaan verolautakunnan on ennen muiden paitisi luonnollisten vähennysten tekemistä kunkin tulolähteen ja omaisuusryhmän osalta:

1) jollei ilmene syytä, minkä vuoksi veroilmoitusta sellaisenaan ei voida asettaa verotuksen perusteeksi, vahvistettava verotettava tulo ja omaisuus sen mukaan (ilmoituksen mukainen verotus);

2) jos veroilmoituksen jotakin kohtaa ei sellaisenaan voida hyväksyä verotuksessa noudatettavaksi, tehtävä tulo- ja omaisuuslaskelmaan vastaava oikaisu ja toimitettava verotus sen mukaan (laskelmaverotus);

3) jollei veroilmoitusta ole annettu tai sitä ei voida panna oikaisunakaan verotuksen perusteeksi, ja sitten kun verovelvolliselle on mikäli mahdollista annettu tilaisuus selvityksen esittämiseen, niin myös jos osoittautuu, että verovelvollisen ilmoittama tulo muiden samalla alalla ja vastaavasti samanlaatuisissa olosuhteissa toimivien verovelvollisten vuosituloon verrattuna on ilmeisesti liian vähäinen eikä verovelvollinen vaadittaessakaan voi esittää vuositulon vähäisyyteen johtaneita päteviä syitä, toimitettava verotus arvioimalla (arvioverotus);

4) jos kunnallisverotusta toimitettaessa liikkeestä tai muusta kiinteistöstä kuin varsinaisesta maatalouskiinteistöstä saatu edellä säädetyn tavoin vahvistettu verotettava tulo on jäänyt niin vähäiseksi, että sitä kiinteistön tai liikkeen laatuun ja laajuuteen katsoen ei voida hyväksyä kunnallisveron suorittamisen perusteeksi, taikka jos tällaista tuloa ei ole jäänyt lainkaan, huolellisesti tutkittava kiinteistön käyttötapa ja liikkeen toimiala sekä niiden muu laatu ja tuottavuus, niin myös aikaisempien ja verovuoden vuosivaihto, tuotto ja toiminnan muu laajuus sekä jatkuva toimimismahdollisuus ynnä varallisuusasema ja kaikki ne muut asianhaarat, jotka voivat olla johtona asian arvostelemiseen, sekä, annettuaan verovelvolliselle tilaisuuden selvityksen esittämiseen, harkittava se kohtuullinen määrä, jonka perusteella verotus on toimitettava (harkintaverotus).

Harkintaverotusta älköön sovellettako liikkeestä saatuun tuloon kahtena ensimmäisenä verovuotena liikkeen perustamisesta lukien, mikäli sitä ei voida katsoa perustetun ennestään olemassa olevan liikkeen toiminnan jatkamista varten.

73 §. Milloin tulo valtakunnassa harjoitetusta liikkeestä, joka välittömästi tai välillisesti on riippuvainen ulkomaisesta yhteisöstä tai ulkomaalla asuvasta henkilöstä, jää huomattavasti pienemmäksi kuin muista samanlaisista liikkeistä yleensä saatu tulo, taikka jos sellaisen liikkeen tulo muutoin on katsottava kohtuuttoman pieneksi, voidaan liikettä, sen jälkeen kun verovelvolliselle on annettu tilaisuus selvityksen esittämiseen, harkinnan mukaan verottaa tulosta, jota liikkeen laatuun ja laajuuteen nähden on pidettävä kohtuullisena.

Ulkomaisen vakuutuslaitoksen tulon arvioimista varten voidaan asetuksella määrätä, miten monta prosenttia vakuutusmaksuista, jotka sellainen laitos on kantanut täällä harjoitetusta vakuutusliikkeestä, on eri vakuutusaloilla luettava täältä saaduksi tuloksi.

Jos sellainen ulkomaalla asuva henkilö tai ulkomainen yhteisö

jolla ei ole täällä kiinteätä toimipaikkaa, harjoittaa täällä ansiotoimintaa, on tällaisen henkilön tai yhteisön suoritettava veroa siitä tulosta, jonka arvioidaan muodostuneen valtakunnassa harjoitetusta toiminnasta.

74 §. Jos verovelvollisen omaisuusaseman havaitaan siitä tehtyjen laskelmien mukaan verovuoden aikana muodostuneen hänelle edullisemmaksi, kuin hänen tulojensa ja menojensa väliseen suhteeseen nähden, ottaen huomioon menoina myös hänen elinsuhteittensa mukaiset arvioidut yksityismenonsa, olisi ollut mahdollista, eikä verovelvollinen vaa-dittaessa esitä luotettavaa selvitystä siitä, että sen mukaisen omaisuuden lisäyksen on katsottava muodostuneen aikaisemmin verotetusta tai verovapaasta tulosta tahi tulosta, jota ei enää voida jälkiverottaa, pidetäköön tätä lisäystä, ellei häntä siitä ole jälkiverotettava, hänen vero-vuodelta verotettavana tulonaan.

75 §. Sen jälkeen kun verolautakunta on kunkin tulolähteen ja omaisuusryhmän osalta vahvistanut tulon ja omaisuuden sekä määrännyt verovelvollisen tulojen ja omaisuuden kokonaismäärästä tehtävät vähennykset, verolautakunnan on vahvistettava valtionverotuksessa verotettava tulo ja omaisuus sekä verovelvollisen veroluokka ynnä hänen verostaan alaikäisten lasten elättämisen tai muun säädetyn perusteen nojalla tehtävä vähennys, samoin kuin kunnallisverotuksessa verotettava tulo ja siitä pantavien veroäyriën määrä.

Veroäyriä määrättäessä jätetään se tulon osa, joka ei vastaa täyttä kymmentä veroäyriä, kunkin tulolähteen osalta huomioon ottamatta.

76 §. Veroäyrit määrätään erikseen

- 1) kiinteistötuloista;
- 2) liike- ja ammattituloista; sekä
- 3) henkilökohtaisista tuloista.

77 §. Verolautakunnan on määrättävä veroa korotettavaksi (veronkorotus):

1) jos veroilmoituksessa tahi muussa tiedossa tai asiakirjassa on vähäinen puutteellisuus eikä verovelvollinen ole noudattanut todistetavasti saamaansa kehötystä sen korjaamiseen, enintään 20 prosentilla;

2) jos verovelvollinen ilman pätevää syytä on laiminlyönyt veroilmoituksen tahi muun säädetyn tiedon tai asiakirjan oikeassa ajassa antamisen taikka antanut ne olennaisesti vaillinaisina, enintään 20 prosentilla ja, jos hän säädetyn kehotuksen todistettavasti saatuaankin on ilman hyväksyttävää estettä jättänyt velvollisuutensa kokonaan tai osaksi täyttämättä, vielä enintään 20 prosentilla; sekä

3) jos verovelvollinen on tietensä tai törkeästä huolimattomuudesta antanut olennaisesti väärän veroilmoituksen tahi muun säädetyn tiedon tai asiakirjan, enintään kaksinkertaiseksi.

Veronkorotus määrätään kunnallisveron osalta veroäyreinä.

Milloin 1 momentissa tarkoitettu puutteellisuus tai virheellisyys on koskenut vain tiettyä tulon tai omaisuuden osaa, on veronkorotus määrättävä vain tämän tulon tai omaisuuden osan aiheuttamasta veron tai veroäyriën lisääntymisestä.

78 §. Kunnallishallituksen asiana on, saatuaan verolautakunnalta ilmoituksen verotuksessa määrättyjen veroäyriën kokonaismäärästä, vahvistaa kunnallisen veroäyriën hinta. Samoin on kirkollisten viranomais-ten, saatuaan tiedon veroäyriën kokonaismäärästä, vahvistettava kirkol-listen veroäyriën hinta.

Edellä 62 §:ssä mainituissa tapauksissa määrätään kunnallisvero Helsingin kaupungille vahvistetun veroäyrin hinnan mukaan.

79 §. Verojohtajan on verolautakunnan 75 ja 77 §:n mukaisesti tekevien päätösten nojalla maksuunpantava verovelvollisen valtionvero.

Kun veroäyrin hinta on 78 §:ssä mainituin tavoin vahvistettu, tulee verojohtajan määrätä kunkin verovelvollisen maksettavan kunnallisveron ja evankelis-luterilaisen kirkon tai ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnalle verovelvollisen osalta myös kirkollisveron lopullinen suuruus kertomalla veroäyrin hinta vahvistetulla veroäyrien lukumäärällä sekä maksuunpanna kunnallis- ja kirkollisvero.

Niin ikään verojohtajan on, sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty, määrättävä ja maksuunpantava kansaneläkevakuutusmaksu.

80 §. Verovelvollisista on kunkin kunnan osalta laadittava veroluettelo, joka sisältää tiedot kunkin verovelvollisen verotettavasta tulosta ja omaisuudesta, maksuunpannuista valtion-, kunnallis- ja kirkollisverosta sekä kansaneläkevakuutusmaksusta ynnä niiden suorituksiksi käytettävistä ennakoista.

Tarkemmat säännökset veroluettelosta annetaan asetuksella.

81 §. Veroluettelo on pidettävä julkisesti nähtävänä kymmenen päivän ajan verolautakunnan päättämässä paikassa kunnan alueella tai, jos se on erityisistä syistä tarkoituksenmukaista, läheisessä väestökeskuksessa. Nähtävällepanosta on sitä ennen ilmoitettava, niinkuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan.

Verotuksen katsotaan päättyneen silloin, kun veroluettelo on pantu 1 momentin mukaan julkisesti nähtäväksi.

82 §. Jos verovelvolliselle laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi tahi sen johdosta, että verolautakunta ei ole asiaa joltakin osalta tutkinut, on, hänen sitä aiheuttamattaan, jäänyt panematta säädetty vero tai osa siitä, tehtäköön oikaisu verotuksen toimittamisvuotta seuraavien kahden vuoden kuluessa (veron oikaisu).

83 §. Jos verovelvollinen sen johdosta, että hän on jättänyt antamatta veroilmoituksen taikka antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän veroilmoituksen tahi muun tiedon tai asiakirjan, on säännönmukaisessa verotuksessa jäänyt kokonaan tai osaksi verottamatta, on hänen suoritettavakseen jonakin säännönmukaisen verotuksen toimittamisvuotta seuraavista viidestä vuodesta määrättävä se vero, mikä mainitusta syystä on jäänyt hänelle panematta, veronmaksun laiminlyömisien johdosta suoritettavaksi säädettyä veronlisäystä vastaavine korkoineen ynnä säädetty veronkorotus (jälkiverotus).

84 §. Milloin edellä 82 ja 83 §:ssä mainitusta syystä asianomaisena vuotena verottamatta jäänyt tulo on verotettu jonakin muuna vuotena ja tämä verotus on saanut lainvoiman, on verovelvollinen veron oikaisun tai jälkiverotuksen yhteydessä osoitettava saamaan takaisin se vero, mikä samasta tulosta on sanottuna muuna vuotena pantu verovelvollisen maksettavaksi.

85 §. Verovelvollisen kuoltua tulee veron oikaisun ja jälkiverotuksen kohdistua kuolinpesään, ja noudatettakoon silloin, mitä 4 §:ssä on sanottu. Kuolinpesään kohdistuvaa veron oikaisua tai jälkiverotusta alköön kuitenkin toimitettako myöhemmin kuin kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu perintöverolautakunnalle.

86 §. Veronoikaisu, jälkiverotus ja muutoksenhakuviranomaisen uudeen verolautakunnan toimitettavaksi palauttama verotus toimitettakoon säännönmukaisesta verotuksesta erillisenä.

Edellä 1 momentissa mainituissa tapauksissa toimitettavissa verotuksissa on käytettävä sitä veroasteikkoa, verokantaa ja veroäyrin hintaa, jota olisi ollut sovellettava, jos verotus olisi tapahtunut oikeaan aikaan.

87 §. Edellä 86 §:n 1 momentissa mainituista verotuksista on kunkin kunnan osalta laadittava erillinen veroluettelo. Verotetulle on tällaisesta verotuksesta toimitettava virkateitse henkilökohtainen tieto veroluettelon otteella, johon on liitettävä osoitus siitä, miten ja minkä ajan kuluessa verotukseen saadaan hakea muutosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun veroluetteloon ei ole sovellettava 81 §:n säännöstä.

88 §. Verojohtajan tulee, veroluettelon mukaisesti, kirjoittuttaa verolippu jokaiselle, jolle on maksuunpantu veroa tai kansaneläkevakuutusmaksua tahi jolle veron ennakkoa on määrätty palautettavaksi.

Veroliput, joihin on merkittävä, miten verotukseen voidaan hakea muutosta, on ennen veroluettelon nähtäville panoa lähetettävä verovelvollisille.

89 §. Milloin veron koko määrästä on 3 §:n säännöksen nojalla vastuussa muukin henkilö kuin verovelvollinen, vero on 79 §:ssä säädetyn tavoin maksuunpantava verovelvollisen ja verosta vastuussa olevien henkilöiden yhteisvastuullisesti suoritettavaksi. Veroluetteloon ja verolippuun on tällöin merkittävä verosta vastuussa olevat henkilöt.

Jos veroluetteloon ei ole tehty 1 momentissa tarkoitettua merkintää verosta vastuussa olevasta henkilöstä tai jos toinen henkilö on 3 §:n mukaan vastuussa vain osasta veroa, määrätköön tarvittaessa sen veropiirin verojohtaja, jossa maksuunpano on tapahtunut, edellä tarkoitettua henkilöä kuultuaan, hänet verovelvollisen kanssa yhteisvastuulliseksi veron tai sen osan suorittamisesta. Samalla tavoin meneteltäköön, kun on todettava 4 §:ssä tarkoitettu kuolinpesän osakkaan vastuu kuolleen henkilön tulosta ja omaisuudesta suoritettavasta verosta.

Mitä tässä pykälässä säädetään verosta, sovelletaan 3 §:n 2 momentissa ja 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myös kansaneläkevakuutusmaksuun.

6 Luku.

Muutoksenhaku.

90 §. Omistamansa tai hallitsemansa maatalouskiinteistön verojyvitykseen ja -luokitukseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta sen läänin lääninhallitukselta, jossa kiinteistö sijaitsee. Muutoksenhaku on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirja on toimitettava asianomaiseen verotoimistoon tai lääninhallitukseen sen ajan kuluessa, jona verojyvitys ja -luokitus 67 §:n säännöksen mukaan pidetään kunnassa nähtävänä. Valtion puolesta on verotarkastajalla ja valtionasiamiehellä sekä kunnan puolesta kunnanasiamiehellä ja kunnallishallituksella oikeus hakea samassa ajassa muutosta verojyvitykseen ja -luokitukseen jonkin tilan osalta tai vaatia verojyvityksen ja -luokituksen kokonaan kumoamista.

Lääninoikeuden on toimitettava 1 momentissa tarkoitettun muutoksenhaun johdosta katselmus ja suullinen kuulustelu tai, jos asia voidaan ratkaista ilman sellaista menettelyä, varattava asianomaisille tilaisuus kirjallisen vastineen antamiseen.

Lääninoikeuden on valtion tai kunnan puolesta tehdystä vaatimuksesta kumottava verojyvyitys ja -luokitus kokonaisuudessaan, milloin se havaitaan niin virheelliseksi tai puutteelliseksi, että sen soveltaminen aiheuttaisi olennaisesti epätasaisen verotuksen.

Lääninhallituksen tässä pykälässä tarkoitettussa asiassa antama päätös on lopullinen.

91 §. Veron ja kansaneläkevakuutusmaksun määräämiseen ja maksuunpanoon voi hakea muutosta verovelvollinen itse sekä jokainen muu, jonka oman veron määrään verotus välittömästi saattaa vaikuttaa tai joka on veron suorittamisesta joko julkis- tai yksityisoikeudellisen oikeussuhteen perusteella vastuussa.

Valtion- ja kunnanasiamehellä, verotusasiamehellä, verotarkastajalla sekä kunnallishallituksella on niin ikään oikeus hakea muutosta verotukseen. Seurakunnalla on oikeus hakea muutosta 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kirkollisveron maksuunpanoon sekä kunnanasiamehellä ja kansaneläkelaitoksella 79 §:n 3 momentissa mainittuun kansaneläkevakuutusmaksun määräämiseen ja maksuunpanoon.

92 §. Muutosta voi verovelvollinen tai muu 91 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö hakea tutkijalautakunnalle tehtävällä muistutuksella (veromuistutus).

Maalaiskunnassa tutkijalautakunta kokoontuu aikaisintaan neljäntoista päivän kuluttua siitä päivästä, jona veroluettelo on pantu julkisesti nähtäville, aikana ja paikassa, joista kuulutetaan siten, kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Veromuistutus voidaan tutkijalautakunnalle esittää joko suullisesti tai kirjallisesti. Kirjallinen muistutus on toimitettava tutkijalautakunnalle tai asianomaisen veropiirin verotoimistolle niin hyvissä ajoin, että tutkijalautakunta voi sen ilmoitetussa järjestyksessä käsitellä. Muistutuksesta tutkijalautakunnan on kuultava valtion- ja kunnanasiamiestä, joiden on sitä varten oltava tutkijalautakunnan kokouksessa saapuvilla. Tutkijalautakunnan päätös on heti, kun muistutus on ratkaistu, julistettava saapuvilla oleville asianosaisille.

Kaupungissa on veromuistutus tehtävä tutkijalautakunnalle kirjallisesti. Muistutuskirjelmä on neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun veroluettelo on pantu julkisesti nähtäväksi, toimitettava asianomaisen veropiirin verotoimistolle. Muistutuksesta tutkijalautakunnan on kuultava valtion- ja kunnanasiamiestä.

Tutkijalautakunnan päätöksestä on tehtävä merkintä veroluetteloon. Siitä on myös lähetettävä ilmoitus muistutuksen tekijälle, maalaiskunnassa kuitenkin vain, milloin muistutuksen tekijä tai hänen valtuuttamansa asiamies ei ole ollut kokouksessa saapuvilla.

Lääninverolautakunnan toimittamasta verotuksesta, samoin kuin veronoiikaisusta, jälkiverotuksesta ja verotuksesta, joka on toimitettu verolautakunnan uudelleen käsiteltäväksi palautetussa asiassa, älköön tehtäkö veromuistutusta.

93 §. Verovelvollinen tai muu 91 §:n mukaan muutoksenhakuun oikeutettu voi, olipa veromuistutus tehty tai ei, hakea muutosta sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella verovelvollisen kotikunta on tai häntä on henkilökohtaisista tuloista verotettu, taikka, ellei hänellä ole valtakunnassa kotikuntaa eikä häntä ole täällä verotettu henkilökohtaisista tuloista, Uudenmaan lääninhallitukselta. Muutoksenhaku on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirja on toimitettava veropiirin verotoimistoon taikka lääninhallitukseen viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä sen

päivän jälkeen, jona tutkijalautakunnan ilmoitus valitusajan alkamisesta on julkipantu siten, kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan (säännönmukainen valitus).

Jos muutoksenhakukirjelmä on annettu verotoimistoon, tulee verojohtajan, varattuaan valtion tai kunnan puolesta tehdyn valituksen johdosta verovelvolliselle tilaisuuden vastineen antamiseen sekä hankittuun 91 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilön tekemästä valituksesta valtion- ja kunnanasiamiehen vastineen, viipymättä lääninhallitukseen lähettää valituskirja vastineineen ja verotuksen perusteena olleet asiakirjat sekä otteet verolautakunnan pöytäkirjasta ja veroluettelosta ynnä tutkijalautakunnan pöytäkirjasta, jos asia on tutkijalautakunnassa käsitelty. Vielä asiakirjoihin on liitettävä selvitys valitusajan alkamisesta sekä verojohtajan lausunto valituksesta. Jos valitus on toimitettu lääninhallitukseen tai jos siihen muutoin on aihetta, vaatikoon lääninoikeus verojohtajan välityksellä tarpeelliset vastineet, selvitykset ja lausunnot.

Edellä 86 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luetaan muutoksenhaku aika kuitenkin 91 §:n 1 momentin nojalla muutoksenhakuun oikeutettujen osalta 87 §:n mukaisesta tiedoksi antamisesta sekä 91 §:n 2 momentissa mainittujen viranomaisten osalta verolautakunnan päätöksen tekemisestä.

Milloin verovelvollista on verotettu useammassa kunnassa, hänellä on oikeus hakea muutosta kaikkiin verotuksiin yhdellä muutoksenhakukirjalla, joka on toimitettava joko 1 momentissa tarkoitettuun lääninhallitukseen tai johonkin asianomaisista verotoimistoista viimeksi päättyvän muutoksenhakuajan kuluessa.

94 §. Jos verovelvollinen tai muu 91 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö tahtoo valittaa verotuksesta sillä perusteella, että verotus on toimitettu lakia virheellisesti tulkiten tai että siinä on tapahtunut ilmeinen olennainen asiallinen erehdys taikka että asiaa käsiteltäessä verolautakunnassa on tapahtunut sellaiseen tuomiovirheeseen verrattava virhe, kuin oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 21 §:ssä tarkoitetaan, saakoon hän tällaiseen verotuksen perusteeseen hakea muutosta 93 §:ssä tarkoitettua lääninhallitukselta samassa pykälässä mainittujen määräaikojen jälkeenkin (perustevalitus). Samalla tavoin haetaan muutosta 89 §:n 2 momentin nojalla annettuun verojohtajan päätökseen.

Milloin verovelvolliselle on määrätty valtionveroa tai henkilökohtaisesta tulosta kunnallisveroa jossakin muussa kunnassa kuin siinä, jonka verolautakunnalle hän on veroilmoituksensa antanut, voidaan, jos jokin muu kuin viimeksi mainittu kunta on verovelvollisen oikea verotuspaikka, perustevalituksena hakea muutosta myös veron määrään. Sama on laki, milloin tietyistä liike-, ammatti- tai kiinteistötulosta on määrätty kunnallisveroa muussa kunnassa, kuin mistä verovelvollinen on ilmoittanut sen saaneensa.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainittua valitusta älköön kuitenkaan tehtäkö myöhemmin kuin viidennen vuoden kuluessa sitä seuranneen kalenterivuoden alusta lukien, jona veron maksuunpano on tapahtunut.

Tässä pykälässä tarkoitettua valitusta koskeva muutoksenhakukirja on toimitettava 93 §:n 1 tai 4 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle. Valituksesta on hankittava 93 §:n 2 momentissa tarkoitettua vastineet, selvitykset ja lausunnot.

95 §. Milloin verovelvolliselle on määrätty valtionveroa tai samasta tulosta kunnallisveroa kahdessa tai useammassa kunnassa, asia voidaan saattaa lääninoikeuden käsiteltäväksi perustevalituksin myös siten, että

sen veropiirin verojohtaja, jossa jokin verotuksista on toimitettu, taikka lääninhallituksen asianomainen virkamies tai ulosottomies verovelvollisen pyynnöstä ilmoittaa asian lääninhallitukselle. Verojohtaja tai ulosottomies antakoon pyynnöstä verovelvolliselle todistuksen asian viereillepanosta.

96 §. Lääninhallituksen päätöksestä muussa kuin 90 §:ssä tarkoitettussa asiassa on niillä, jotka 91 §:n mukaan voivat hakea muutosta verotukseen, oikeus valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen kuudenkymmenen päivän kuluessa tiedoksi saamisesta. Valtion puolesta on valitusoikeus kuitenkin tarkastusasiاميةhellä ja kunnan puolesta kunnallishallituksella. Tarkastusasiاميةhelle luetaan valitusaika päätöksenteon päivästä.

Valituskirja sekä lääninhallituksen päätös ynnä, jos valitus ei ole valtion puolesta tehty, selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedokseen, on 1 momentissa mainitussa ajassa toimitettava lääninhallitukseen, joka varatkoon asianosaisille tilaisuuden vastineen antamiseen määräajan kuluessa sekä lähettäköön korkeimpaan hallinto-oikeuteen valituksen vastineineen ynnä asiassa kertyneet asiakirjat.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu valituskirja voidaan toimittaa myös suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

97 §. Milloin valitusta käsiteltäessä havaitaan, että veroa ei ole määrätty oikeassa verotuspaikassa, on lääninoikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden, elleivät ne katso voivansa asiaa välittömästi ratkaista, siirrettävä se sille verolautakunnalle, jonka olisi pitänyt toimittaa verotus.

98 §. Jos lääninoikeus muutoksenhakemusta käsitellessään toteaa, että valitus kuuluu toisen läänin lääninhallituksen käsiteltäväksi, on asia siirrettävä viimeksi mainittuun lääninhallitukseen.

Milloin valituksen käsitteleminen olisi kuulunut toiselle lääninhallitukselle, kuin missä se on ratkaistu, siirtäköön korkein hallinto-oikeus, jollei se katso voivansa asiaa välittömästi ratkaista, asian ensiksi mainitulle lääninhallitukselle.

99 §. Keskusverolautakunnan päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta tämän lain 69 §:ssä tarkoitettua ennakkotietoa, ei saa hakea muutosta.

Hakijalla, valtiovarainministeriöllä, kunnallishallituksella ja kansaneläkelaitoksella on oikeus valittaa keskusverolautakunnan ennakkotiedon sisältävästä päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen päivän kuluessa luettuna päätöksen tiedoksi saamisesta. Asia on korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltävä kiireellisenä.

100 §. Jos verotus on jonkin kunnan kohdalta toimitettu olennaisesti väärin, korkein hallinto-oikeus voi valtionasiamiehen, verotarkastajan, kunnanasiamiehen tai kunnallishallituksen taikka kunnassa verotetun vaatimuksesta kumota verotuksen kokonaisuudessaan tai tarpeellisilta osilta ja määrätä verotuksen uudelleen toimitettavaksi. Vaatimus on kolmenkymmenen päivän kuluessa sen päivän jälkeen, jona verotus on päättynyt, annettava kirjallisesti verotoimistoon. Verojohtajan on viipymättä toimitettava se ynnä verolautakunnan antama selitys korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asia on korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltävä kiireellisenä.

101 §. Lainvoiman saaneen päätöksen purkamista tai menetetyn määräajan takaisin antamista koskevissa asioissa käyttää valtion puhevaltaa verotarkastaja.

102 §. Asetuksella voidaan erityisten paikallisten tai muutoin poikkeuksellisten olojen johdosta pitentää muutoksenhakuaikaa verolautakunnan, tutkijalautakunnan tai lääninhallituksen päätöksestä.

VI OSA.

ENNAKON KÄYTTÄMINEN JA VERONKANTO.

1 Luku.

Ennakon käyttäminen.

103 §. Verovelvolliselta ennakkoperintälain mukaan pidätetty ennako on käytettävä hänelle määrätyn valtionveron ja siinä kunnassa, missä hän on velvollinen suorittamaan kunnallisveroa henkilökohtaisista tuloista, määrätyn kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläkevakuutusmaksun suoritukseksi.

104 §. Ennako, joka on ennakkoperintälain mukaan määrätty verovelvolliselta kannettavaksi 103 §:ssä tarkoitetussa kunnassa, on käytettävä sanotussa pykälässä mainittujen verojen ja kansaneläkevakuutusmaksun suorittamiseen.

Jos valtionveron ennako on määrätty muussa kuin siinä kunnassa, missä valtionvero on veruodelta määrättävä, se on vähennettävä viimeksi mainitussa kunnassa maksuunpannuista veroista ja kansaneläkevakuutusmaksusta.

Verovelvolliselle muussa kuin 103 §:ssä tarkoitetussa kunnassa määrätään ainoastaan omaisuusveroa taikka tuloveroa vain tietynlaisesta määrättyjen kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläkevakuutusmaksun ennako käytettäväksi hänelle sanotussa kunnassa määrättyjen kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläkevakuutusmaksun suoritukseksi.

105 §. Saadaksean lukea maksettavakseen pantavan veron ja kansaneläkevakuutusmaksun lyhennykseksi ennakkoperintälain mukaan ennakkona pidätetyt määrät verovelvollisen tulee veroilmoitukseensa liittää verokirjansa ja muut saamansa pidätystodistukset.

Milloin valtionveron määrääminen tapahtuu muussa kunnassa, kuin missä valtionveron ennako on maksuunpantu, verovelvollisen on, saadaksean mainitun ennakon käytetyksi 104 §:n 2 momentissa säädettyin tavoin, liitettävä veroilmoitukseensa ennakon määränneen viranomaisen todistus hänen maksettavakseen pannun ennakon määrästä.

106 §. Milloin verovelvolliselle sen johdosta, että hänen tilikautenaan ei ole kalenterivuosi, joltakin vuodelta toimitettavassa verotuksessa määrätään ainoastaan omaisuusveroa taikka tuloveroa vain tietynlaisesta tulosta, luetaan hänen hyväkseen veron lyhennykseksi tässä verotuksessa vain omaisuutta ja sanottua tuloa vastaava osa maksuunpannusta ja häneltä pidätetystä ennakosta. Muu osa ennakosta luetaan verovelvollisen hyväksi seuraavassa verotuksessa.

107 §. Milloin puolisoita on valtionverotuksessa yhteisverotettava ja toiselta puolisoilta on pidätetty tai hänelle on maksuunpantu 103 §:ssä ja 104 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuina ennakkoina enemmän, kuin tarvitaan niiden verojen ja kansaneläkevakuutusmaksun suorittamiseksi, joiden suoritukseksi niitä on käytettävä, on yli menevällä osalla lyhennettävä toiselle puolisolle samassa kunnassa maksuunpantuja veroja ja kansaneläkevakuutusmaksua, sikäli kuin näitä ei voida suorittaa tämän puolison omilla ennakoilla.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei ole sovellettava, jos puoliso on veroilmoituksessaan kieltänyt ennakkojensa käyttämisen toisen puolison verojen ja kansaneläkevakuutusmaksun lyhennykseksi.

108 §. Milloin verovelvolliselta on pidätetty tai hänelle on ennakkona maksuunpantu enemmän, kuin tarvitaan niiden verojen ja kansaneläkevakuutusmaksun suorittamiseksi, joiden suoritukseksi ne on ollut käytettävä, on liikaa pidätetty tai kannettu ennakko, mikäli sitä on vähintään 200 markkaa, palautettava ja maksuunpantua ennakkoa, jos se on suorittamatta, lyhennettävä liikaa maksuunpanulla määrällä.

Sen estämättä, että suorittamatta olevaa ennakkoa on 1 momentin nojalla lyhennetty, on maksuunpanulle ennakolle suoritettava säädetty veronlisäys. Ennakon lyhennetylle osalle lasketaan veronlisäys tällöin sen kalenterikuukauden loppuun, jona verotuksen 81 §:n 2 momentin mukaan katsotaan päättyneen.

2 Luku.

Veronkanto.

109 §. Jos verovelvolliselta verovuotena pidätetyt ja kannettavaksi määrätty ennakot eivät nouse niiden verojen ja kansaneläkevakuutusmaksujen yhteismäärään, joiden suoritukseksi ne on käytettävä, on puuttuva osa verovelvolliselta perittävä veronkannossa verolipulla.

Milloin 1 momentin mukaan maksettavaksi jäävä määrä ei nouse 200 markkaan, se on jätettävä perimättä.

110 §. Valtion-, kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläkevakuutusmaksun kanto toimitetaan yhdessä. Samassa yhteydessä kannetaan metsänhoitomaksu, jonka maksuunpanosta on säädetty erikseen.

111 §. Veronkantoviranomaisina ovat, jollei valtiovarainministeriö tietyn veropiirin osalta toisin määrää, vero toimisto ja lääninhallitus. Tehtävien jaosta veronkantoviranomaisten kesken säädetään aseksella.

Kanto tapahtuu postisäästöpankin välityksellä, sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin määrätä, että vero saadaan suorittaa myös muihin rahalaitoksiin.

Veronkantoviranomaisen asiana on viivytyksettä palauttaa liikaa pidätetyt tai kannetut ennakot.

112 §. Kanto toimitetaan yhdessä tai useammassa erässä, sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää.

Verovelvollinen ja muu verosta vastuussa oleva henkilö on siitä huolimatta, että verotukseen on haettu muutosta, velvollinen kannossa suorittamaan hänen maksettavakseen pannun määrän.

Milloin joku on 89 §:n 2 momentin säännöksen nojalla määrätty verovelvollisen kanssa yhteisvastuulliseksi veron osan suorittamisesta, hän on velvollinen maksamaan 109 §:n mukaan maksettavaksi jäävästä verosta vain sen osan, jolla hänen suoritettavakseen 89 §:n 2 momentin nojalla määrätty veron osa ylittää sen verovuoden tulosta kannettavaksi määrätyn ennakon, jonka maksamisesta hän ennakkoperintälain säännösten nojalla on vastuussa.

Jos verovelvolliselle on määrätty valtionveroa tai samasta tuloista kunnallisveroa kahdessa tai useammassa kunnassa ja kysymys hänen oikeasta verotuspaikastaan on saatettu säännönmukaisin tai perustealituksin lääninhallituksen ratkaistavaksi, verovelvollisella tai muulla verosta vastuussa olevalla henkilöllä on oikeus pyytää sellaisen veropiirin verojohtajaa, jossa jokin verotuksista on toimitettu, määräämään, mikä sanotuista veroista on maksettava muutoksenhausta riippumatta. Täten maksettavaksi on ensisijaisesti määrättävä se vero, joka on koko-

naan tai osaksi maksettu tahi jonka suorituksiksi on käytetty ennakkvoja. Verojohtaja määrätköön samalla muussa kunnassa samasta tulosta tai omaisuudesta määrättyjen verojen pakkoperinnän lykkääntymään, kunnes lääninhallituksen päätös verotuspaikasta tehtyyn valitukseen on annettu. Tarvittaessa kirjoitettakoon uudet veroliput, erikseen sille verolle, joka on maksettava muutoksenhausta riippumatta, ja erikseen muulle verolle. Tässä momentissa tarkoitettuun verojohtajan päätökseen älköön haettako muutosta.

113 §. Milloin lääninoikeus tai korkein hallinto-oikeus on määrännyt jonkun verovelvolliseksi taikka korottanut tai alentanut veroa, on jäljennös päätöksestä toimitettava asianomaiselle lääninhallitukselle ja verotoimistolle sekä, mikäli päätös koskee kunnallis- tai kirkollisverotusta, asianomaiselle kunnallishallitukselle tai seurakunnalle.

Jos vero on tutkijalautakunnan tai 1 momentissa mainitun viranomaisen päätöksellä poistettu tai sitä on alennettu, veronkantoviranomaisen on asianomaiselle maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä ynnä sille korkoa verotusvuoden päättymisestä tai, mikäli vero on maksettu sen jälkeen, maksupäivästä takaisinmaksupäivään, sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Jos tutkijalautakunta on tehdyn muistutuksen johdosta muuttanut verotusta, on verovelvolliselle annettava sen mukainen uusi verolippu. Milloin valituksen johdosta joku on määrätty verovelvolliseksi tai veroa on korotettu, veronkantoviranomaisen on annettava verotetulle niin ikään verolippu ja perittävä maksamaton vero ja sille 2 momentin nojalla ehkä maksettu korko.

114 §. Jos joku muutoin kuin 113 §:ssä mainitussa tapauksessa on maksanut veroa enemmän, kuin hänen maksettavakseen on määrätty, hänellä on oikeus veronkantoviranomaiselta saada liikaa maksamansa määrä takaisin 113 §:n 2 momentissa säädetyin tavoin laskettuine korkoineen.

115 §. Milloin kunnallisverotuksesta tehdyn muistutuksen tai valituksen johdosta annetulla päätöksellä muutetaan sitä veroäyrien määrää, johon kirkollisveron tai kansaneläkevakuutusmaksun maksuunpano perustuu, mainittu maksuunpano on samalla oikaistava.

Mitä 111-114 §:ssä on säädetty verosta, sovellettakoon vastaavasti kansaneläkevakuutusmaksuun.

3 Luku.

Tilitys.

116 §. Veronkantoviranomaisen on viipymättä kannon päätyttyä taikka, milloin kanto toimitetaan useammassa kuin yhdessä erässä, ensimmäisen erän kannon päätyttyä suoritettava kunnalle 96 sadalta maksuunpannun kunnallisveron määrästä sekä seurakunnalle 90 sadalta maksuunpannun kirkollisveron määrästä vähennettynä sillä, mitä ennakkoperintälain mukaan on etukäteen maksettu, sekä veronkantoviranomaisen kunnan tai seurakunnan puolesta edellisen kalenterivuoden aikana 113 §:n 2 momentin mukaisesti verovelvollisille takaisin suorittamalla määrillä niille maksettuine korkoineen.

Veronoikaisuna tai jälkiverotuksena maksuunpannuista kunnallis- ja kirkollisveroista on kultakin kalenterivuodelta erikseen suoritettava 1 momentissa säädetyt määrät.

117 §. Kansaneläkelaitokselle on veronkantoviranomaisen kannon päätyttyä taikka, milloin kanto toimitetaan useammassa kuin yhdessä eräs-

sä, ensimmäisen erän kannon päätyttyä suoritettava 98 sadalta maksuunpantujen kansaneläkevakuutusmaksujen määrästä vähennettynä sillä, mitä kansaneläkelaitokselle on etukäteen maksettu, sekä veronkantoviranomaisen kansaneläkelaitoksen puolesta edellisen kalenterivuoden aikana 113 §:n 2 momentin mukaisesti maksuvelvollisille takaisin maksamilla määrillä.

Edellä 116 §:n 2 momentissa tarkoitettujen verotusten yhteydessä maksuunpannuista kansaneläkevakuutusmaksuista on kultakin kalenterivuodelta erikseen suoritettava 1 momentissa säädetty määrä.

118 §. Tässä laissa tarkoitetuille veroille ja kansaneläkevakuutusmaksulle veron- tai maksunlisäyksinä kertyvät varat jäävät valtiolle.

119 §. Viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona maksuunpano on tapahtunut, veronkantoviranomaisen on annettava lopputilitys kunnalle, seurakunnille ja kansaneläkelaitokselle verojen ja kansaneläkevakuutusmaksujen kannosta.

Jos ennakkoperintälain mukaan pidätetty ja kannettu ennako sekä veronkannossa suoritettut tai muutoin ennen lopputilitystä kertyneet määrät eivät riitä verovelvollisen verojen ja kansaneläkevakuutusmaksun täyteen suoritukseen, on kertyneillä määrillä katsottava suoritettun niitä seuraavassa etuoikeusjärjestyksessä:

- 1) kansaneläkevakuutusmaksu;
- 2) valtion- ja kunnallisvero; sekä
- 3) kirkollisvero.

Milloin valtion- ja kunnallisvero eivät ole tulleet täysimääräisesti suoritetuiksi, on kummankin veron suorituksesi katsottava yhtä suuri osa kertyneestä määrästä, kuin kumpikin vero on verovelvolliselle määrätyn valtion- ja kunnallisveron yhteismäärästä, kuitenkin siten, että kunnallisveron osuus tasoitetaan lähimpään kymmenellä jaolliseen markkamäärään.

Lopputilityksen jälkeen perittyjen veromäärien jaossa valtion, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen kesken on vastaavasti noudatettava, mitä 2 ja 3 momentissa on säädetty.

120 §. Mikäli lopputilityksessä todetaan kunnallis- tai kirkollisveroa taikka kansaneläkevakuutusmaksuja kertyneen enemmän tai vähemmän, kuin mitä kunnalle, seurakunnille tai kansaneläkelaitokselle on 116 ja 117 §:n mukaisesti suoritettu, tehdään vastaavat hyvitykset tai räsitukset tilityksen antamisen jälkeen ensiksi tapahtuvassa suorituksessa.

Lopputilityksen antamisen jälkeen kertyvät tai verovelvollisille palautetut verot ja kansaneläkevakuutusmaksut on tilitettävä erikseen vuosittain.

VII OSA.

RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET.

121 §. Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle hyötyä on, antamalla väärän veroilmoituksen taikka muun verotuksen perusteeksi tarkoitetun tiedon, pidättänyt tai yrittänyt pidättää valtiolta, kunnalta tai seurakunnalta veroa, rangaistakoon, niinkuin rikoslain 38 luvun 11 §:ssä on säädetty. Rangaistukseen rikoslain mukaan voidaan tuomita silloinkin, kun veroa on 77 §:n mukaan korotettu.

122 §. Joka verotusta tai verotuksesta tehtävää muistutusta tai valitusta varten on viranomaiselle antanut tietensä sisällykseltään väärän kirjallisen todistuksen taikka, valmistettuaan sellaisen todistuksen, anta-

nut sen toiselle sanottuun tarkoitukseen käytettäväksi, rangaistakoon, jollei teko muun lainkohdan mukaan ole ankarammin rangaistava, niinkuin rikoslain 17 luvun 8 §:ssä on säädetty.

Joka korkeimmassa hallinto-oikeudessa tai lääninoikeudessa todistajana, asiantuntijana tai totuusvakuutuksen nojalla asianosaisena kuulusteltaessa on antanut perättömän lausuman tai laillisetta syyttä sallanut jotakin, mikä hänen tietensä olisi valaissut asiaa, rangaistakoon, niinkuin rikoslain 17 luvun 1 ja 3 §:ssä on säädetty.

123 §. Joka jättää asianmukaisesti täyttämättä 45 §:n 2-8 kohdassa taikka 46 tai 47 §:ssä säädetyn velvollisuuden, rangaistakoon enintään viidelläkymmenellä tai, milloin 52 §:n nojalla annettua kehotusta ei ole noudatettu, enintään sadalla päiväsakolla. Sen ohessa syyllinen voidaan saattaa täyttämään velvollisuutensa, niinkuin 142 §:ssä säädetään.

124 §. Jos verotusta toimittava tai muu virkamies tämän lain mukaan hänelle kuuluvassa tehtävässä menettelee lainvastaisesti tai laiminlyö hänelle tässä laissa säädetyn velvollisuuden taikka ilmaisee siinä saamansa, salaassa pidettävän tiedon, rangaistakoon, niinkuin rikoslain 40 luvussa on säädetty.

Tässä pykälässä tarkoitettuna virkamiehenä pidettäköön myös sitä, joka on määrätty tilapäisestikin olemaan apuna verotuksessa.

VIII OSA.

ERITYISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ SEKÄ VOIMAANTULO- JA SIIRTYMISSÄÄNNÖKSET.

1 Luku.

Erityisiä säännöksiä.

125 §. Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön veronmaksukyky oman tai läheisen henkilön sairauden, tapaturman tai muun sellaisen syyn tähden on olennaisesti vähentynyt taikka jos verovelvollinen on kuollut ja häneltä jäänyt leski, lapsia tai muita perillisiä, joiden elatus on ollut hänen ansionsa varassa, samoin kuin milloin veron periminen tällaiselta tai muulta verovelvolliselta olisi muusta erityisestä syystä ilmeisesti kohtuutonta, voi valtionveron osalta valtiovarainministeriö sekä kunnallisveron osalta kunnallisvaltuusto tai kunnan ohjesäännössä olevan valtuutuksen nojalla kunnallishallitus harkintansa mukaan hakemuksesta myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen verosta. Samoin edellytyksin voi valtiovarainministeriö hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä.

Valtiovarainministeriö voi oikeuttaa veronkantoviranomaisen myöntämään veron suorittamisen lykkäystä ministeriön määräämissä rajoissa.

126 §. Jos valtakunnassa asunut henkilö, valtakunnassa asuneen henkilön kuolinpesä tai kotimainen yhteisö on joutunut ulkomaalla suorittamaan veroa sellaisista ulkomaalla saaduista tuloista tai siellä olleesta omaisuudesta, joista häntä on myös täällä verotettu, voi valtiovarainministeriö, milloin olosuhteet ovat säällittävät tai siihen muutoin on erityistä syytä, kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi tai lieventämiseksi myöntää valtionverosta ja, asianomaista kuntaa ja seurakuntaa kuultuaan, myös kunnallis- ja kirkollisverosta, sikäli kuin ne kohdistuvat sanottuun tuloon tai omaisuuteen, osittaisen tai täydellisen vapautuksen. Tähän päätökseen älköön haettako muutosta.

127 §. Sille, joka kauppamatkustajan toimesta on suorittanut leimavero-laissa säädettyä leimaveroa, valtiovarainministeriö voi hakemuksesta määrätä maksettavaksi takaisin leimaveroa vastaavan osan valtionverosta.

128 §. Siinä kertomuksessa, jonka hallitus valtiopäiväjärjestyksen 29 §:n mukaan antaa eduskunnalle, on lueteltava 125 ja 126 §:n mukaan valtionverosta myönnetty vapautukset, sikäli kuin ne saman verovelvollisen osalta ovat 200 000 markkaa suuremmat.

129 §. Verolautakunnan ja tutkijalautakunnan asiakirjat on säilytettävä vero toimiston arkistossa.

Valtiovarainministeriön asiana on määrätä, ottaen huomioon, mitä asiakirjojen hävittämisestä valtion virka-arkistoista erikseen on säädetty, milloin ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi annetut asiakirjat saadaan hävittää.

130 §. Edellä 91 §:n 1 momentissa tarkoitettulla asianosaisella on oikeus saada ote vero- ja tutkijalautakunnan pöytäkirjasta sekä jäljennös lääninhallituksen päätöksestä, niin myös jäljennös asiassa annetuista lausunnoista ja vastineista sekä 43 §:n mukaan toimitetussa tarkastuksessa laadituista kertomuksista. Sama oikeus on 69 §:ssä tarkoitettun ennakkotiedon hakijalla.

131 §. Jäljennöksestä tai otteesta, joka kirjoitetaan yksityiselle verotai tutkijalautakunnan pöytäkirjasta taikka vero toimiston tai lääninverolautakunnan hallussa olevasta muusta asiakirjasta, voidaan ottaa lunastusta sen mukaan, kuin eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavain maksujen perusteista annetun lain (806/42) perusteita noudattaen annettavassa asetuksessa säädetään.

Lunastusta ei kuitenkaan kanneta 87 §:ssä tarkoitettu veroluettelon otteesta eikä asianosaiselle muutoksenhakua varten annettavasta tutkijalautakunnan pöytäkirjanotteesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu lunastus kannetaan leimamerkkejä käyttämällä.

Keskusverolautakunnan toimituskirjoista peritään leimaveroa, sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

132 §. Tietoja ja asiakirjoja, jotka ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi on esitetty, älköön vero- ja tutkijalautakunnassa, keskusverolautakunnassa, lääninhallituksessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa annettako muiden kuin lautakunnan tai korkeimman hallinto-oikeuden puheenjohtajan ja muiden jäsenten, lääninhallituksen asianomaisten virkamiesten, valtion- ja kunnanasiamiehen, verotusasiameiehen, tarkastusasiameiehen, verotarkastajan taikka kunnallishallituksen ja kansaneläkelaitoksen edustajan sekä asianomaisten lautakuntien ja oikeuksien toimihenkilöiden ja niiden kutsumien asiantuntijain nähtäväksi.

Verotuksen valvontaa, veron perimistä, verotuksesta tehtyjen valitusten tutkimista ja syytteeeseen saattamista varten on vero ilmoitukset sekä muut veroviranomaisille kertyneet asiakirjat annettava asianomaisen viranomaisen tai sen edustajan käytettäväksi. Niin ikään voi valtiovarainministeriö määrätä asiakirjat annettavaksi tilastollista tai muuta tieteellistä tutkimusta varten tällaista tutkimusta suorittavan viranomaisen tai henkilön käytettäväksi.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei estä myöskään keskusverolautakunnan, lääninoikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätösten painosta julkaisemista sanamuodon mukaisina tai lyhennettyinä, asianosaisten nimiä kuitenkaan mainitsematta.

133 §. Jokainen on velvollinen pitämään salassa, mitä hän virassaan tai julkisessa toimessaan tai 132 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa on veroilmoituksista tai muista verotusta varten annetuista tiedoista tai asiakirjoista saanut tietää toisen taloudellisesta asemasta tai liikesuhteista taikka seikasta, joka lain tai erityisen määräyksen mukaan nimenomaan tai asian laadun vuoksi ilmeisesti on pidettävä salassa, sekä myös, mitä vero- ja tutkijalautakunnassa, keskusverolautakunnassa sekä läänioikeudessa niistä asian käsittelyssä on lausuttu.

134 §. Jos veroilmoituksia taikka muita verotukseen kuuluvia asiakirjoja tuhoutuu, on valtiovarainministeriöllä oikeus antaa tarpeelliset määräykset ilmoittamisvelvollisuuden uudelleen täyttämisestä sekä verotuksen toimittamisesta.

135 §. Veropiiriin kuuluvista kunnista tulee sen, jonka alueella veropiirin verotoimisto on, hankkia ja ylläpitää verotoimistolle tarkoituksenmukainen huoneisto, ellei valtio ole ottanut siitä huolehtiakseen. Huoneiston ylläpidosta aiheutuvat kustannukset, maksettu vuokra tai vuokra-arvo niihin luettuna, jaetaan puoliksi valtion ja edellä mainitun kunnan kesken.

Milloin verotoimisto sijaitsee veropiirin ulkopuolella, hankkii ja ylläpitää verotoimiston huoneiston valtio, ja veropiiriin kuuluvat kunnat suorittavat yhteisesti puolet huoneiston ylläpitokustannuksista, vuorakorvaus niihin luettuna, henkikirjoitetun väkiluvun mukaisessa suhteessa.

Kunnan, jonka alueella ei ole verotoimistoa, on omalla kustannuksellaan varattava vero- ja tutkijalautakunnille niiden tarvitsemat huoneistot.

Valtio hankkii omalla kustannuksellaan verotoimistojen kaluston ja toimistokoneet.

136 §. Vero- ja tutkijalautakuntien sekä verotoimistojen kustannusten suorittamisesta huolehtii valtio edellä 135 §:ssä mainituin poikkeuksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista vuotuisista kustannuksista vastaavat valtio ja asianomainen kunta kumpikin 43 prosentista, kansaneläkelaitos 8 prosentista ja evankelisluterilainen seurakunta 6 prosentista. Näiden perusteiden mukaan vastattavia kustannuksia ovat muun ohessa kustannukset maatalouskiinteistöjen verojyvityksestä ja -luokituksesta, verotoimiston kaluston ja toimistokoneiden vuotuisesta kunnossapidosta sekä verotoimiston käyttämistä tai yleisölle jakamista lomakkeista ja muista painotuotteista. Jos kunnan osuus kustannuksista, lukematta mukaan osuutta maatalouskiinteistöjen verojyvityksestä ja -luokituksesta aiheutuvista menoista, nousisi suurempaan määrään kuin 30 penniin kutakin samana vuotena toimitetussa kunnallisverotuksessa pantua veroäyriä kohti, jää osuus siltä osin valtion vastattavaksi. Milloin veropiiriin kuuluu useampia kuntia tai seurakuntia, vastaavat ne osuudestaan henkikirjoitetun väkiluvun mukaisessa suhteessa, kuitenkin niin, että verojyvitys- ja luokituskustannuksista kuntien ja seurakuntien osuudesta vastaavat vain ne kunnat ja seurakunnat, joiden alueilla verojyvityksiä ja -luokituksia on toimitettu.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainitut kustannukset on valtiolla oikeus periä puolivuosittain.

Valtionasiamiehen palkkauksesta vastaa valtio ja kunnanasiamiehen palkkauksesta kunta.

137 §. Lääninverolautakuntien ja keskusverolautakunnan kustannuksista vastaa valtio.

138 §. Verotusta koskevasta valituksesta päättäessään voivat lääninoikeus ja korkein hallinto-oikeus määrätä valtion, kunnan, seurakunnan tai kansaneläkelaitoksen taikka verovelvollisen suorittamaan oikeudenkäyntikulujen korvausta noudattaen soveltuvin kohdin oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädettyjä perusteita.

139 §. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa voidaan tämän lain alaisessa asiassa toimittaa suullinen kuulustelu. Sen toimittavat korkeimman hallinto-oikeuden määräämä jäsen puheenjohtajana sekä asian esittelijä. Siinä voidaan myös kuulustella valallisesti todistajia ja asiantuntijoita ynnä totuusvakuutuksen nojalla asianosaista.

140 §. Sen lisäksi, mitä 139 §:ssä ja muualla laissa on säädetty, voi se viranomainen, jossa tämän lain alainen asia on vireillä, myöntää verovelvolliselle sekä kunnalle, kunnan- tai valtionasiamiehelle, tarkastusasiamiehelle tai verotarkastajalle oikeuden kuulustuttaa todistajia myös siinä yleisessä alioikeudessa, jossa se saattaa sopivasti käydä päinsä. Todistajan kuulustelussa on myös toisilla asianosaaisilla tällöin oikeus kuulustuttaa todistajia.

141 §. Edellä 139 ja 140 §:ssä tarkoitettulle todistajalle on sen viranomaisen, joka on todistajaa kuullut, määrättävä suoritettavaksi palkkio, ja tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä todistajain palkkioiden määräämisestä yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa on voimassa. Milloin todistajaa on kuultu valtion nimeämänä, maksetakoon hänelle tuleva palkkio yleisistä varoista niiden perusteiden mukaan, jotka ovat voimassa korvauksen suorittamisesta valtion varoista tuomioistuimessa kuullulle todistajalle. Muussa tapauksessa suoritakoon palkkion se, joka on todistajan nimennyt.

Lääninoikeudessa tai sen toimesta kuullun todistajan palkkiosta ja sen suorittamisesta on säädetty erikseen.

Mitä tässä pykälässä säädetään todistajasta, noudatettakoon soveltuvin kohdin myös asiantuntijaan nähden.

142 §. Ulosotonhaltija sekä nimismies maalla ja poliisilaitos kaupungissa ovat velvollisia antamaan viranomaisille tarpeellista virka-apua veroasioissa, ja ulosotonhaltijalla on myös oikeus veroviranomaisten esityksestä sakon tai vankeuden uhalla velvoittaa se, joka ei ole noudattanut 52 §:n nojalla annettua kehotusta, täyttämään velvollisuutensa.

143 §. Siitä, mitä tässä laissa on sanottu verotoimistosta ja verojohtajasta, voidaan asetuksella säätää suurimmissa veropiireissä tarpeellisia poikkeuksia.

144 §. Valtiovarainministeriöllä on oikeus, milloin erityiset syyt vaativat, pitentää niitä määräaikoja, joiden kuluessa veroilmoitukset on verolautakunnalle annettava.

145 §. Mitä tässä laissa on säädetty kaupungista, sovellettakoon myös kauppaan.

146 §. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

2 Luku.

Voimaantulo- ja siirtymissäännökset.

147 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1960, ja sillä kumotaan 19 päivänä marraskuuta 1943 annettun tulo- ja omaisuusverolain

(888/43) II, III ja IV osa sekä 14 ja 15 luku samoin kuin 2, 13, 23 ja 30 ynnä 116-128 §, sellaisina kuin ne ovat voimassa, tulojen ilmoittamisvelvollisuudesta kunnallisverotusta varten 9 päivänä huhtikuuta 1919 annettu laki (43/19) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27 päivänä syyskuuta 1919 annetun lain (122/19) 16 § ja kunnallisen jaoituksen muuttamisesta 19 päivänä toukokuuta 1925 annetun lain (180/25) 18 §:n 2 momentti.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

148 §. Milloin muutoksenhaun johdosta tai muusta syystä on tämän lain voimaan tultua määrättävä vero aikaisemman kuin tämän lain voimaantuloa edeltäneen verovuoden tulon tai omaisuuden perusteella, määrätään verovelvollisen maksettavaksi se vero, joka hänelle olisi tätä ennen voimassa olleiden asianomaiselta verovuodelta toimitettavaa verotusta koskevien säännösten mukaan ollut määrättävä. Vastuuseen tällaiselta verovuodelta maksettavasta verosta voidaan määrätä vain se, joka myös tätä ennen voimassa olleiden säännösten mukaan on siitä vastuussa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulta verovuodelta ei voida tämän lain voimaan tultua ryhtyä veronoikaisuun eikä jälkiverotukseen, vaikka veronoikaisuun tai jälkiverotuksen tämän lain mukaan saisikin toimittaa, ellei siihen ryhtyminen tätä ennen voimassa olleiden säännösten mukaan olisi ollut mahdollista. Kunnallisverotusta koskevassa veronoikaisussa tai jälkiverotuksessa, johon ryhdytään tämän lain voimaan tultua, määrätään veronkorotus veroäyreinä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa verotuksissa noudetaan tämän lain mukaista menettelyä. Kunnallisveron maksuunpano ja kanto toimitetaan kuitenkin tätä ennen voimassa olleiden säännösten mukaisessa järjestyksessä, ellei ole kysymys sellaisesta veronoikaisusta tai jälkiverotuksesta, johon on ryhdytty tämän lain voimaantulon jälkeen.

Ennen tämän lain voimaantuloa toimitetusta kunnallistaksoituksesta tehtävään perustevalitukseen ei sovelleta, mitä 94 §:n 3 momentissa on säädetty.

Mitä tässä pykälässä säädetään kunnallisverotuksesta, sovelletaan myös kansaneläkevakuutusmaksuun ja metsänhoitomaksuun.

149 §. Kunnallishallituksen on kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta ilmoitettava verojohtajalle kunnassa tämän lain voimaantuloa edeltäneeltä verovuodelta maksuunpannut kunnallisveron ja kansaneläkevakuutusmaksun ennakot.

Edellä 1 momentissa mainitut ennakot on muiden kysymykseen tulevien ennakkojen jälkeen käytettävä niiden verojen ja kansaneläkevakuutusmaksujen suoritukseksi, joiden suorittamiseen ennakot on tämän lain 104 §:n 1 ja 3 momentin mukaan käytettävä.

Verojohtajan on ilmoitettava kunnallishallitukselle, kuinka suuri osa 1 momentissa mainituista ennakoista on käytetty 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Kunnallishallituksen on palautettava liikaa kannetut ennakot ja lyhennettävä maksuunpantuja, mutta vielä suorittamatta olevia ennakkoja 108 §:ssä säädetyllä tavalla.

Mitä 116 §:ssä on kunnalle ennakkoperintälain mukaan etukäteen maksetuista määristä sanottu, sovelletaan vastaavasti 1 momentissa mainittuihin ennakkoihin, sikäli kuin ne on käytetty 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

150 §. Asetuksella säädetään, mistä ajankohdasta lukien tätä lakia on sovellettava evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakuntien kirkollisverojen määräämiseen. Niin kauan kuin näiden verojen määrääminen ei tapahdu tämän lain mukaan, vastaavat 136 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista valtio ja asianomainen kunta kumpikin 45 prosentista sekä kansaneläkelaitos 10 prosentista.

Mitä 148 §:ssä on säädetty kunnallisverotuksesta, noudatetaan 1 momentissa tarkoitettun ajankohdan jälkeen soveltuvin osin aikaisemman kuin sanottua ajankohtaa edeltäneen verovuoden tuloon perustuvassa kirkollisverotuksessa.

151 §. Tämän lain säännöksiä kunnallis- ja kirkollisverosta sekä kansaneläkevakuutusmaksusta ja metsänhoitomaksusta ei ole sovellettava Ahvenanmaan maakunnassa. Valtiovarainministeriön asiana on antaa tästä johtuvat tarkemmat määräykset.

Jos Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä annetaan tarvittavat säännökset, voidaan asetuksella määrätä, että tätä lakia sovelletaan myös kunnallis- ja kirkollisveroa sekä kansaneläkevakuutusmaksua ja asetuksella määrättävin tavoin myös metsänhoitomaksua koskevalta osaltaan sanotussa maakunnassa. Asetuksella annetaan tällöin myös tarpeelliset siirtymissäännökset.

152 §. Milloin kunnallis- tai kirkollisveron periminen edellä tässä luvussa olevien säännösten mukaan on kunnan tai seurakunnan asiana, menee veronmaksun laiminlyömisestä johdosta suoritettava veronlisäys vastaavasti kunnalle tai seurakunnalle.

153 §. Ne tulo- ja omaisuusverotusta koskevat valitukset, jotka tämän lain voimaan tullessa ovat vireillä tarkastuslautakunnassa, siirretään lääninhallitukseen.

Tutkijalautakunnassa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat tai kunnallisvaltuustossa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat kunnallistaksoituksesta tehdyt muistutukset siirretään tämän lain mukaiseen tutkijalautakuntaan. Taksoituslautakunnassa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat tämän lain mukaan verolautakunnan tai verojohtajan käsiteltävät asiat siirretään vastaavasti verolautakuntaan tai verojohtajalle.

Tarkastuslautakunnalle tämän lain voimaantulon jälkeen osoitetut tulo- ja omaisuusverotuksen muutoksenhakua koskevat kirjelmät katsotaan lääninhallitukselle tarkoitetuiksi.

154 §. Mitä kunnallishallituksesta kaupungissa ja maalaiskuntain kunnallishallinnosta annetuissa asetuksissa tai muissa laeissa on säädetty taksoituslautakunnasta, sovellettakoon, mikäli on kysymys tässä laissa tarkoitettusta verosta tai maksusta, tämän lain voimaan tultua verolautakuntaan. Mitä metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain 10 §:ssä on sanottu taksoituslautakunnasta, sovellettakoon kuitenkin verojohtajaan. Veronkantoviranomaisen asiana on tilittää kertyneet metsänhoitomaksut metsänhoitoyhdistykselle ja -lautakunnalle sekä toimittaa liiaksi kannettujen maksujen palauttaminen. Metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain 13 §:n 2 kohdassa tarkoitettu korvaus metsänhoitomaksujen perimisen ja tilittämisen aiheuttamasta työstä menee valtiolle, ja on se otettava huomioon asianomaisen verotoimiston menojen vähennyksenä ennen 136 §:ssä tarkoitettujen kustannusten jaon toimittamista.

Milloin jokin muu kuin tässä laissa tarkoitettu vero tai maksu on määrättävä, maksuunpantava tai perittävä kunnallistaksoituksen

taikka kunnallisveron maksuunpanon tai kannon yhteydessä, on tällainen määrääminen, maksuunpano tai periminen tämän lain voimaantulon jälkeä tapahtuva erikseen kunnallishallituksen toimesta, niinkuin asetuksella tarvittaessa säädetään.

Milloin laissa muutoin puhutaan kunnallistaksoituksesta, on sillä katsottava tarkoitettavan tämän lain mukaista kunnallisverotuksen toimittamista. Niin ikään on, jos muualla viitataan tämän lain säätämisen yhteydessä kumottuun lainkohtaan, viittauksen katsottava soveltuvin osin tarkoittavan tämän lain vastaavaa kohtaa.

155 §. Valtiovarainministeriö määrää, missä kunnissa ennen tämän lain voimaantuloa suoritettuja verojyvityksiä ja -luokituksia koskevat asiakirjat ja kartat on pantava 67 §:ssä säädetyin tavoin ja 68 §:n mukaisin vaikutuksin verovelvollisten nähtäväksi.

Milloin kunnassa ei ole 68 §:n mukaisesti noudatettavaa verojyvitystä ja -luokitusta, muunnetaan viljelysmaa verotusta toimitettaessa verohehtaareiksi sen mukaan, mihin viljellyn maan ja luonnonniityn luokkaan se on ennen tämän lain voimaantuloa ollut luettava, niinkuin asetuksella tarkemmin säädetään.

156 §. Muut tarvittavat voimaantulo- ja siirtymissäännökset annetaan asetuksella.

---

159. LAKI KUNNALLISHALLITUKSESTA KAUPUNGISSA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 12 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 483/58)
(Vrt. kunn. as. -kok. 1923:42)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnallishallituksesta kaupungissa 8 päivänä joulukuuta 1873 annetun asetuksen 53 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat saman asetuksen muuttamisesta 21 päivänä joulukuuta 1923 annetussa laissa (276/23), sekä lisätään mainittuun pykälään uusi 10 momentti seuraavasti:

53 §. Velvollinen suorittamaan kunnallisveroa tulon perusteella on:

1) verovuonna Suomessa asunut henkilö, niin myös kotimainen yhteisö, yhtymä, laitos ja säätiö kaikesta täältä saamastaan tulosta, niin myös muualta saamastaan muusta kuin kiinteistö-, liike- tai ammattitulosta; ja

2) henkilö, joka verovuonna ei ole asunut Suomessa, sekä ulkomainen valtio, yhteisö, yhtymä, laitos ja säätiö täältä saamastaan tulosta, ei kuitenkaan obligaatioiden, pankki- tai muuhun rahalaitokseen talletettujen varojen eikä myöskään ulkomaan kaupassa syntyneitten tilisaamisten tuottamasta korkotulosta;

kuitenkin niin, että aatteellinen yhteisö, yhtymä, laitos tai säätiö on verovelvollinen vain kiinteistö- ja liiketuloista.

Henkilön katsotaan asuvan Suomessa, jos hänellä tai hänen perheellään on täällä varsinainen asuntonsa taikka jos hän jatkuvasti oleskelee täällä yli kuuden kuukauden ajan, jolloin tilapäinen poissaolo ei estä oleskelua jatkuvana pitämästä. Suomessa asuvaksi katsottakoon myös Suomen lähetystössä tai lähetetyn konsulin virastossa palveleva Suomen kansalainen, hänen puolisonsa ja alaikäinen lapsensa, niin myös hänen henkilökohtaisessa palveluksessaan oleva Suomen kansalainen. Niin ikään pidetään Suomessa asuvana henkilöä, joka palvelee suomalaisessa aluksessa, kuitenkin niin, että jos hän ei ole Suomen kansalainen, hän on vapaa suorittamasta veroa muusta kuin suomalaiselta alukselta saamastaan sekä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta tulosta. Sitä joka ainoastaan osan verovuotta on asunut Suomessa, verotettakoon siltä ajalta 1 momentin 1 kohdan ja muulta osalta vuotta sen 2 kohdan mukaan.

Sitä, mille kunnalle kunnallisvero on suoritettava, säädetään verotuslain 59-62 §:ssä. Milloin kunnallisvero näiden säännösten nojalla on suoritettava kaupungille tai kauppalalle taikka valtiolle, vahviste-

taan kunnallisverotuksessa verotettava tulo tässä laissa säädettyjen perusteiden mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1960, ja sillä kumotaan kunnallishallituksesta kaupungissa 8 päivänä joulukuuta 1873 annetun asetuksen (40/73) 54 §, 55 §:n 7 ja 8 kohta sekä 56, 57, 62, 63 ja 64 §, sellaisina kuin mainitut lainkohdat ovat voimassa.

Milloin tämän lain voimaan tultua on muutoksenhaun johdosta tai muusta syystä määrättävä vero aikaisemman kuin tämän lain voimaantuloa edeltäneen verovuoden tulon perusteella, määrätään verovelvollisen maksettavaksi se vero, joka hänelle olisi tätä ennen voimassa olleiden asianomaiselta verovuodelta toimitettavaa verotusta koskevien säännösten mukaan ollut määrättävä.

Erikseen on säädetty, missä tapauksissa tämän lain kumoamia menettelyä koskevia säännöksiä on sovellettava tämän lain voimaan tultua.

---

160. LAKI KUNNALLISLAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 12 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 485/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:143)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 27 päivänä elokuuta 1948 annetun kunnallislain (642/48) 49 §:n 1 ja 3 kohta, 53 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta sekä 118 §, 119 §:n 1 momentti ynnä 124, 195 ja 196 § näin kuuluviksi:

49 §. Valtuuston on kokoonnettava ainakin:

1. tammikuussa, jolloin edellisen vuoden lopussa avoimiksi tullessiin toimiin valitaan valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, vuositilintarkastajat ja varavuositilintarkastajat, kunnallishallituksen jäsenet sekä muut luottamusmiehet, ei kuitenkaan vero- eikä tutkijalautakunnan jäseniä;

3. syyskuussa, jolloin on tehtävä ehdotus veroäyriin hinnasta ennakoperintälain mukaan ja tarvittaessa, sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty, valittava asianmukainen määrä jäseniä vero- ja tutkijalautakuntaan sekä varamiehet kullekin heistä; sekä

53 §. Kaupungissa on vähintään seitsemän päivää ennen annettava kutsu valtuuston kokoukseen, jossa tulee käsiteltäväksi:

3. vuositilintarkastajain ja varavuositilintarkastajain lukumäärän vahvistaminen;

4. edellisessä kohdassa mainitun luottamusmiehen tahi vero- tai tutkijalautakunnan jäsenen vaali;

118 §. Kunnallisveron määräämisestä ja kannosta säädetään erikseen.

119 §. Veroäyriin hinta lasketaan siten, että 110 §:ssä mainitun varainhoitovuoden kunnallisveron siihen osaan, jota kunta ei ole oikeutettu saamaan valtiolta kunnallisveron ennakon etumaksuna, lisätään edellisen varainhoitovuoden kunnallisveron se osa, jota ei ole otettu huomioon sanotun vuoden veroäyriin hintaa vahvistettaessa, ja niiden summa jaetaan veroäyriin lukumäärällä.

124 §. Valtuustolla taikka ohjesäännössä olevan valtuutuksen perusteella kunnallishallituksella on oikeus, jos kunnallinen maksu on laittomasti maksuunpantu, myöntää vapautus sen maksamisesta, ei kuitenkaan,

kun asia on muutoin vireillä taikka lainvoimaisella päätöksellä asiallisesti ratkaistu. Vapautuksen myöntämisen jälkeen älköön enää ryhdyttävä toimenpiteisiin maksun perimiseksi siltä osalta, josta vapautus on myönnetty.

195 §. Sitten kun hallintolautakunta on vahvistanut yhdyskunnalle veroäyriiltä kannettavan veron, on sen maksuunpantava yhdyskunnan kunkin verovelvollisen jäsenen maksettava vero ja toimitettava verojen kanto.

Yhdyskunnan tulee pyydetäessä saada verolautakunnalta kohtuullista korvausta vastaan sellainen ote veroluettelosta, josta ilmenee yhdyskunnan verovelvollisille 194 §:n mukaisesti tahi muutoin määrättyjen veroäyrien lukumäärä. Samoin tulee yhdyskunnan pyydetäessä saada tarpeelliset jäljennökset yhdyskunnan jäsenille pantua kunnallisveroa koskevista viranomaisten päätöksistä.

196 §. Maksamatta jätetyt yhdyskunnan verot ulosotetaan samojen viranomaisten toimesta kuin kunnallisverotkin ja noudattaen, mitä näistä on laissa ja asetuksissa säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1960, ja sillä kumotaan 27 päivänä elokuuta 1948 annetun kunnallislain (642/48) 120, 121, 122 ja 123 § sekä 176 §:n 1 momentin 3 kohta.

Erikseen on säädetty, missä tapauksissa tämän lain kumoamia kunnallisveron maksuunpanoa ja kantoa koskevia säännöksiä on sovellettava vielä tämän lain voimaan tultua. Lykkäyksen myöntämiseen sellaisen kunnallisveron maksamisesta, jonka kanto on tämän lain voimaan tultuakin kunnan asiana, sovelletaan, mitä siitä on kunnallislain 124 §:n 2 momentissa tätä ennen ollut säädettyä.

---

161. LAKI KANSANELÄKELAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 12 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 486/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:88)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 4 §:n 2 momentti, 8 §, 9 §:n 2 ja 3 momentti sekä 16, 18 ja 19 § näin kuuluviksi:

4 §.

 Jos vakuutusmaksu on jäänyt määräämättä tai se on määrätty liian pieneksi, on vakuutetun suoritettavaksi määrättävä se vakuutusmaksu tai vakuutusmaksun osa, joka on jäänyt hänelle määräämättä, ei kuitenkaan pitemmältä ajalta kuin viideltä lähinnä edelliseltä vuodelta.

8 §. Vakuutetun on suoritettava vakuutusmaksun ennakkoa, niinkuin ennakkoperintälaissa säädetään.

9 §.

 Verotuslaissa tarkoitetun veronkantoviranomaisen on kunakin kalenterivuonna vuosineljänneksittäin suoritettava eläkelaitokselle työnantajan kansaneläkemaksun etumaksua kunkin kunnan kohdalta yhteensä 90 sadalta viimeksi kulunutta kalenterivuotta edeltäneenä vuonna maksettujen työnantajan kansaneläkemaksujen yhteismäärästä.

Kalenterivuoden päätyttyä tulee veronkantoviranomaisen seurauvan kesäkuun loppuun mennessä suorittaa eläkelaitokselle työnantajan kansaneläkemaksuista se osa, jota ei ole 2 momentin mukaan suoritettu etukäteen.

-----
 16 §. Joka laiminlyö vakuutusmaksun tai sen osan maksamisen määrää- aikana, on velvollinen suorittamaan erääntyneelle määrälle maksunli- säyksenä korkoa, niinkuin kunnallisveron maksamisen laiminlyömis- en johdosta suoritettavasta veronlisäyksestä on säädetty.

18 §. Mitä verotuslain 125 §:ssä on säädetty kunnan oikeudesta myön- tää vapautus kunnallisveron maksamisesta ja valtiovarainministeriön tai veronkantoviranomaisen oikeudesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä, on vastaavasti voimassa vakuutusmaksusta.

19 §. Eläkelaitoksella on oikeus valvoa vakuutusmaksujen määräämis- tä, maksuunpanoa, kantoa, pakkoperintää ja tilitystä sekä tarvittavin osin tarkastaa veroluetteloita ynnä veronkantoa ja pakkoperintää koske- via asiakirjoja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1960, ja sillä kumotaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 7, 10, 11, 12, 13, 14 ja 17 §, kuitenkin niin, että 7 §:ää on edelleen sovellettava aikaisemman kuin tämän lain voimaantuloa edeltäneen tulovuoden tulon perusteella määrättyyn kansaneläkevakuutusmaksuun.

Milloin tämän lain voimaan tultua on muutoksenhaun johdosta tai muusta syystä määrättävä kansaneläkevakuutusmaksu aikaisemman kuin tämän lain voimaantuloa edeltäneen tulovuoden tulon perusteella, määrätään maksuvelvollisen maksettavaksi se maksu, joka hänelle olisi tä-
tä ennen voimassa olleiden asianomaiselta tulovuodelta suoritettavaa vakuutusmaksua koskevien säännösten mukaan ollut määrättävä.

Erikseen on säädetty, missä tapauksissa tämän lain kumoamia menettelyä koskevia säännöksiä on sovellettava tämän lain voimaan tultua. Niiden vakuutusmaksujen osalta, joiden maksuunpano, kanto ja pak-
koperintä edelleen kuuluu kunnalle, on myös edelleen sovellettava tällä lailla kumottua kansaneläkelain 17 §:ää.

Tämän lain estämättä on Ahvenanmaan maakunnassa sovelletta-
va kansaneläkelain vakuutusmaksua koskevia säännöksiä sellaisina, kuin ne olivat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa. Jos asetuksella mää-
rätään, sen mukaan kuin on erikseen säädetty, että verotuslaki tulee myös kansaneläkevakuutusmaksua koskevalta osaltaan sovellettavaksi Ahvenanmaan maakunnassa, sovelletaan siellä myös tätä lakia samasta ajankohdasta lukien. Tällöin annetaan asetuksella myös tarpeelliset siir-
tymissäännökset.

162. LAKI VERONMAKSUN LAIMINLYÖMISEN JOHDOSTA SUORITETTAVASTA VERONLISÄYKSESTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 12 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 487/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:177)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan veronmaksun laiminlyömisestä johdosta suoritettavasta veronlisäyksestä 30 päivänä joulukuuta 1943 annetun lain 1 §, sellaisena kuin se on 15 päivänä joulukuuta 1950 annetussa laissa (598/50), näin kuuluvaksi:

1 §. Joka laiminlyö valtiolle tai kunnalle tai evankelis-luterilaisen kirkon tai ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnalle suoritettavan veron maksamisen määräaika, olkoon velvollinen suorittamaan erääntyneelle veromäärälle siitä päivästä, jona vero viimeistään olisi ollut maksettava, maksupäivään veronlisäyksenä kultakin täydeltä sadalta markalta kahdentoista prosenttiin vuotuisen koron.

Edellä 1 momentissa säädetystä päivästä lukien on veronlisäys laskettava silloinkin, kun veron pakkoperintä on verotuslain 112 §:n 4 momentin nojalla määrätty lykkääntymään.

Milloin verovelvolliselle on samasta tulosta maksuunpantu veroa kahdelle tai useammalle kunnalle tai seurakunnalle ja näin tapahtuneista verotuksista tehdyn muutoksenhaun johdosta pysytetään voimassa muulle kunnalle tai seurakunnalle maksuunpantu vero, kuin mille verovelvollinen on veron maksanut tai missä ennakkoa on verotuslain mukaisesti käytetty veron suorituksiksi, on siltä osin, kuin verovelvollinen verotuslain 113 §:n mukaan saa toiselle kunnalle tai seurakunnalle maksuunpantua veroa takaisin, veronlisäystä ennen edellä tarkoitettua takaisinmaksua kuluneelta ajalta suoritettava vain saman perusteen mukaan, kuin palautettavalle verolle maksetaan korkoa.

Mitä 3 momentissa on säädetty, noudatetaan vastaavasti, milloin verovelvolliselle on maksuunpantu tulo- ja omaisuusveroa kahdessa tai useammassa kunnassa eikä sitä veroa, joka muutoksenhaun johdosta pysytetään voimassa, voida lyhentää toisessa kunnassa maksuunpantun veron suorituksiksi käytetyillä määrillä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1960.

Jos 1 §:ssä tarkoitettun kirkollisveron maksuaika on päättynyt ennen tämän lain voimaantuloapäivää, veronlisäys lasketaan vasta sanotusta voimaantulosta alkaen.

163. LAKI TYÖNANTAJAN LAPSILISÄ- JA KANSANELÄ-
KEMAKSUSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 12 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 488/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:66)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan työnantajan lapsi-
lisä- ja kansaneläkemaksusta 8 päivänä heinäkuuta 1957 annetun lain
(243/57) 1 §:n 1 momentti näin kuuluvaksi:

1 §. Työnantaja on vuosien 1958 ja 1959 aikana suorittamiensa palk-
kojen perusteella velvollinen suorittamaan työnantajan lapsilisä- ja
kansaneläkemaksua, josta yksi kolmasosa käytetään työnantajan kansan-
eläkemaksuna kansaneläkelaiissa (347/56) säädetyllä tavalla ja kaksi
kolmasosaa lapsilisälain (541/48) aiheuttamien menojen peittämiseen.

---

164. LAKI INVALIDIRAHALAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 12 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 490/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:157)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä kesäkuuta 1951 annetun invaliidirahain 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 15 päivänä joulukuuta 1956 annetussa laissa (607/56), näin kuuluvaksi:

4 §. Invaliidirahan vuotuinen määrä on:

- 1) invaliidille, jolta puuttuu suuntausnäkö hänelle tuntemattomassa paikassa, 121 200 markkaa;
  - 2) muulle 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulle invaliidille 84 300 markkaa; sekä
  - 3) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulle invaliidille 61 200 markkaa.
-

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1959 lukien.

-----

165. TYÖVÄENOPISTOJEN LUENTO- JA TUNTIPALKKIOIDEN KOROTTAMINEN.

Kaupunginhallituksen päätös joulukuun 18 p:ltä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:116)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä korottaa alempana mainitut työväenopistoissa maksettavat palkkiot 1. 1. 1959 lukien seuraaviksi:

Opintopiiritunti	700 mk
Korjaustunti	500 "
Luentopiiritunti	1 700 "
Palkkio kuoron ja orkesterin johdosta (2 t.)	2 350 "
Palkkio luento-lauluillan johtamisesta	1 000 "
Elo- ja varjokuvien näyttö, 1 t.	375 "
Ilmoittautumisten vastaanottajat, järjestysmies ja muut tp. avustajat (4 t.)	800 "

---

166. PURKAUSMAKSUT HELSINGIN KAUPUNGIN TEURASTAMOSSA.

Teurastamolautakunnan vahvistamat elokuun 29 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1952:95)

1) Elävä karja:

Raavas, sika ja hevonen	32 mk/	kpl
Vasikka alle 30 kg, lammas ja vuohi	15	

2) Lihan purkaus:

Raavas, sika ja hevonen	32 mk/	kpl
Vasikka alle 30 kg, lammas ja vuohi	15	

Näitä maksuja on sovellettava 1. 9. 1958 alkaen.

---

167. HELSINGIN KAUPUNGIN TEURASTAMON SUOLIPUH-DISTAMO- JA NAVETTAMAKSUT.

Kaupunginhallituksen vahvistamat joulukuun 18 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1953:40)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä:

1) vahvistaa teurastamon navettamaksut seuraaviksi:	
Raavas ja sika	40 mk/vrk
Vasikka ja lammas	15 "
Hevonen	70 "

Navettamaksut peritään kaikista teurastamossa teurastetuista eläimistä.

2) vahvistaa suolipuhdistamon maksut seuraaviksi:	
Suolet, sorkat, mahalaukut ja päät:	
Raavas	35 mk/kpl
Hevonen ja sika	18 "
Vasikka ja lammas	10 "

Näitä maksuja on noudatettava 1. 1. 1959 alkaen.

---

168. VUOTIEN TARKASTUS- JA PUNNITUSMAKSUT HELSINGIN KAUPUNGIN TEURASTAMOSSA.

Kaupunginhallituksen vahvistamat joulukuun 18 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1953:38)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa vuotien tarkastus- ja punnitusmaksut seuraaviksi, 1. 1. 1959 alkaen:

Tarkastusmaksu:

Suurkarja ja hevonen	15 mk/kpl
Pikkuvasikat ja lampaat	5 "
<u>Punnitusmaksu:</u>	15 mk/kpl

169. HELSINGIN KAUPUNGIN TEURASTAMON JÄÄHDYTTÄMÖN JÄÄHDYTYSKOPPIEN VUOKRAT.

Kaupunginhallituksen vahvistamat joulukuun 18 p:nä 1958.

(Vrt. kunn. as. -kok. 1956:164)

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa jäähdytyskoppien vuokrat seuraaviksi, 1. 1. 1959 alkaen:

Liha- ja suolauskopit	1 000 mk/m ² /kk
Elinkammiot	1 000 "

170. LAKI ERÄIDEN VALTION VAROISTA SUORITETTAVIEN KANSAKOULULAITOKSEN VIRANHALTIJAIN ELÄKKEIDEN JA ELINKAUTISTEN APURAHOJEN JÄRJESTELYSTÄ.

Annettu joulukuun 19 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 502/58)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Kansakoulunopettajille ja asuntolanhoitajille valtion varoista ennen 1 päivää elokuuta 1958 myönnetyt vakinaiset eläkkeet ja elinkautiset apurahat järjestetään jäljempänä säädetyllä tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulle eläkkeensaajalle eläkepäätöksellä myönnettyä vakinaista eläkettä sanotaan tässä laissa vanhaksi peruseläkkeeksi.

2 §. Yläkansakoulunopettajan vanha peruseläke määrätään 1 päivästä elokuuta 1958 lukien saman suuruiseksi kuin kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetun lain (248/57) mukaan määrätty täysi yläkansakoulunopettajan eläke.

Alakansakoulunopettajan vanha peruseläke määrätään 1 päivästä elokuuta 1958 lukien saman suuruiseksi kuin 1 momentissa mainitun lain mukainen alakansakoulunopettajan täysi eläke. Jos alakansakoulunopettajalla aikaisempien säännösten mukaan on oikeus yläkansakoulunopettajan eläkkeeseen, määrätään hänen eläkkeensä kuitenkin 1 momentin mukaisesti.

Asuntolanhoitajan vanha peruseläke määrätään 1 päivästä elokuuta 1958 lukien saman suuruiseksi kuin 1 momentissa mainitun lain mukainen oppilasasuntolanhoitajan täysi eläke.

3 §. Yläkansakoulunopettajan täysi elinkautinen apuraha määrätään 1 päivästä elokuuta 1958 lukien saman suuruiseksi kuin 2 §:n 1 momentissa mainitun lain mukainen yläkansakoulunopettajan täysi eläke, alakansakoulunopettajan täysi elinkautinen apuraha vastaavasti saman suuruiseksi kuin alakansakoulunopettajan täysi eläke sekä asuntolanhoitajan täysi elinkautinen apuraha vastaavasti saman suuruiseksi kuin oppilasasuntolanhoitajan täysi eläke.

Jos elinkautinen apuraha ei ole ollut täysi, määrätään se 1 päivästä elokuuta 1958 lukien uudelleen yhtä moneksi kahdeskymmenenosaiksi 1 momentissa tarkoitetusta täydestä eläkkeestä kuin se on ollut täydestä elinkautisesta apurahasta.

4 §. Edellä 2 tai 3 §:ssä olevien säännösten nojalla uudelleen määrätyn eläkkeen tai elinkautisen apurahan määrä tasoitetaan lähimpään sellaiseen lukuun, jonka kahdestoistaosa on kahdellakymmenelläviidellä jaollinen. Jos kaksi lukua on edellä tarkoitettuna lähimpänä lukuna, suoritetaan tasoitus suurempaan näistä.

5 §. Uudelleen määrätystä eläkkeestä tai elinkautisesta apurahasta on muutoin voimassa, mitä vanhasta peruseläkkeestä tai elinkautisesta apurahasta on säädetty.

6 §. Valtiokonttorin asiana on määrätä tämän lain mukaan järjestettävien eläkkeiden ja elinkautisten apurahojen suuruus sekä huolehtia niiden suorittamisesta.

7 §. Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain nojalla annettu päätös loukkaa hänen laillista oikeuttansa, saa siitä valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

8 §. Tarkempia määräyksiä tämän lain soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella.

---

171. LAKI KANSAKOULULAITOKSEN ASEVELVOLLISELLE
VIRANHALTIJALLE ERÄISSÄ TAPAUKSISSA SUORITETTA-
VASTA PALKASTA.

Annettu joulukuun 19 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 503/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:64)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Palkan suorittamisesta kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetussa laissa (248/57) mainitulle kansakoululaitoksen viranhaltijalle, joka on kutsuttu asevelvollisuuslain (452/50) nojalla reservin kertausharjoituksiin tai ylimääräiseen palvelukseen taikka sotatilan aikana palvelukseen, olkoon vastaavasti voimassa, mitä valtioon virkasuhteessa olevalle asevelvolliselle suoritettavasta palkasta on säädetty.

2 §. Viranhaltijalla tarkoitetaan tässä laissa virkaa vakinaisena, koeajaksi otettuna, väliaikaisena tai sijaisena hoitavaa henkilöä.

3 §. Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä elokuuta 1958 lukien.

---

172. ASUNTOTUOTANNON VERONHUOJENNUSLAKI.

Annettu joulukuun 19 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 504/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1953:101 ja 1955:134)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Asuntotarkoitukseen käytettävän rakennuksen omistajalle sekä sille, jolla asunto-osakeyhtiön osakkaana tai asunto-osuuskunnan jäsenenä on oikeus hallita tällaisessa rakennuksessa olevaa asuinhuoneistoa, myönnetään tulo- ja omaisuusverotuksessa ja kunnallisverotuksessa sekä leimaveron suorittamisesta veronhuojennuksia niin kuin tässä laissa säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään rakennuksesta, sovelletaan myös yhtenäisen rakennussuunnitelman mukaan rakennettuun, samalle omistajalle kuuluvaan rakennusryhmään.

2 §. Veronhuojennukset myönnetään sellaisesta rakennuksesta, jossa asuinhuoneistojen pinta-ala on vähintään 70 prosenttia rakennuksen huoneistojen kokonaispinta-alasta ja jossa minkään asuinhuoneiston pinta-ala ei ole suurempi kuin 120 neliometriä. Niin ikään myönnetään veronhuojennukset sellaisesta lämpökeskus- tai muusta huoltorakennuksesta, jota pääasiallisesti käytetään yhtä tai useampaa edellä tarkoitettua rakennusta varten.

Asuinhuoneiston pinta-alaan on luettava huoneiston osalle tuleva suhteellinen osuus rakennuksessa olevien asumiseen liittyvien ja asukkaitten yhteiskäyttöön tarkoitettujen huoneilojen pinta-alasta.

Veronhuojennuksia ei myönnetä sellaisesta rakennuksesta, jota käytetään vain loma-aikojen viettämiseen tai muuhun vastaavanlaiseseen tilapäiseen oleskeluun.

3 §. Rakennuksen omistajan veronalaisena tulona ei pidetä tuloa, joka on saatu 2 §:n 1 momentissa tarkoitettusta rakennuksesta ja sen tonttimaasta, joka on hankittu aikaisintaan vuonna 1954. Tällaista rakennusta ja sen tonttimaata ei myöskään pidetä rakennuksen omistajan veronalaisena omaisuutena.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna tonttimaana pidetään enintään rakennuksen pohjapinta-alan viisinkertaista määrää, kuitenkin vähintään 2 000 neliometriä. Asemakaavoitetulla alueella olevaa tonttia, josta on rakennettu vähintään 90 prosenttia sallitusta määrästä, pidetään kuitenkin kokonaan edellä tarkoitettuna tonttimaana.

4 §. Milloin asunto-osakeyhtiön tai asunto-osuuskunnan kokonaisvaroista vähintään kolme neljäsosaa muodostavat 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut rakennukset ja niiden tonttimaat, asunto-osakeyhtiön osakkaan

tai asunto-osuuskunnan jäsenen veronalaisena tulona ei pidetä tuloa osakkeista tai osuuksista, jotka oikeuttavat hallitsemaan tällaisessa rakennuksessa olevaa asuinhuoneistoa. Näitä osakkeita ja osuuksia ei myöskään pidetä osakkaan tai jäsenen veronalaisena omaisuutena.

5 §. Verovelvollisen muusta tulosta ei saada vähentää 3 ja 4 §:n mukaan verottoman tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneita kustannuksia.

Verovelvollisella on kuitenkin oikeus korkomenojen vähentämisestä yleensä voimassa olevien säännösten mukaisesti vähentää veronalaisesta tulostaan myös 3 ja 4 §:ssä mainittuun omaisuuteen kohdistuvien velkojen korot. Niin ikään on sellaisella 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun rakennuksen omistajalla, joka käyttää rakennusta pääasiallisesti omana ja perheensä asuntona, oikeus kunnallisverotuksessakin vähentää samassa kunnassa verotettavista muista tuloistaan sanottuun rakennukseen kohdistuvan velan korko.

6 §. Tämän lain mukaiset veronhuojennukset myönnetään tulo- ja omaisuusverotuksessa sekä kunnallisverotuksessa siltä verovuodelta, jona 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun rakennuksen rakentaminen on aloitettu, ja kymmeneltä seuraavalta verovuodelta.

7 §. Veronhuojennuksien myöntämisen esteenä ei ole se, että rakennus ei ole vielä valmistunut, jos esitetyn selvityksen perusteella on ilmeistä, että rakennus valmistuttuaan asuttavaan kuntoon tulee täyttämään veronhuojennuksen edellytykset. Jos rakennuksen valmistuttua asuttavaan kuntoon ilmenee, että veronhuojennusta ei olisi pitänyt myöntää, on se vero, mikä on jäänyt panematta, ynnä mahdollinen veronkorotus määrättävä jälkiverotuksin noudattaen, mitä siitä on erikseen säädetty.

8 §. Milloin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun rakennuksen omistaja on hankkinut sen tonttimaan aikaisintaan kolme vuotta ennen rakennuksen valmistumista asuttavaan kuntoon, hänellä on oikeus hakemuksesta saada asianomaiselta lääninhallitukselta takaisin mainitun tonttimaan omistusoikeuden tai vuokraoikeuden luovutuskirjasta suoritettu leimavero.

Jos 1 momentissa tarkoitettu rakennus rakennussuunnitelman laajuuden tai rakennustyötä kohdanneen, verovelvollisesta riippumattoman esteen vuoksi on valmistunut asuttavaan kuntoon myöhemmin kuin kolmen vuoden kuluessa tonttimaan hankkimisesta, valtiovarainministeriö voi verovelvollisen hakemuksesta kuitenkin määrätä, että hänellä on oikeus mainitusta määräajasta riippumatta saada suorittamansa leimavero takaisin.

Milloin 1 momentissa tarkoitettun kiinteistön pinta-ala ylittää sen määrän, mitä 3 §:n 2 momentin mukaan enintään voidaan pitää verottomana tonttimaana, taikka luovutuskirjalla on luovutettu myös rakennuksia tai irtaimistoa, katsotaan luovutuskirja leimaveroottomaksi vain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettun tonttimaan arvon osalta.

9 §. Asianomaisen lääninhallituksen on hakemuksesta palautettava leimavero, joka on suoritettu, kun osakeyhtiön tai osuuskunnan perustaja on ensi kerran siirtänyt 4 §:ssä tarkoitettun osakkeen tai osuuden uudelle omistajalle, mikäli siirtäminen on tapahtunut vuoden kuluessa rakennuksen valmistumisesta asuttavaan kuntoon.

10 §. Sen leimaveron suorittamista, joka 8 tai 9 §:n mukaan olisi palautettava, älköön vaadittako, jos verovelvollinen esittää selvityksen

siitä, että sanotuissa pykälissä säädetty palautuksen edellytykset ovat olemassa jo silloin, kun luovutuskirja annetaan asianomaiselle viranomaiselle tahi osakkeen tai osuuden luovutuksesta tehty laskelma näytetään verolautakunnan puheenjohtajalle.

11 §. Rakentamista valvovien viranomaisten sekä muiden kunnan ja valtion viranomaisten on toimitettava tässä laissa säädettyjen veronhuojennusten toteuttamiseksi tarpeelliset katselmukset sekä annettava tarvittavat lausunnot ja todistukset.

12 §. Tarkemmat määräykset siitä, mitä on pidettävä tässä laissa tarkoitettuina rakennusryhminä ja huoneistoina, sekä niiden pinta-alan laskemisesta ynnä muusta tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

Asetuksella säädetään myös, minkälainen selvitys verovelvollisen tulee esittää saadakseen tässä laissa säädetty veronhuojennukset.

13 §. Tätä lakia sovelletaan rakennuksiin, joiden rakentaminen on aloitettu aikaisintaan 1 päivänä helmikuuta 1959 ja viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1962.

Joulukuun 11 päivänä 1953 annetun asuntotuotannon veronhuojennuslain (477/53) soveltamisaikaa jatketaan siten, että sitä on sovellettava myös rakennuksiin ja rakennusryhmiin, joiden rakentaminen aloitetaan vuoden 1959 tammikuun aikana.

---

173. LAKI HUONEENVUOKRIEN SÄÄNNÖSTELYSTÄ.

Annettu joulukuun 23 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 522/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:120)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §. Valtioneuvostolla on valta väestön toimeentulon tai maan talouselämän turvaamiseksi säännöstellä rakennusten ja niiden osien vuokria sekä niihin rinnastettavia tai liittyviä maksuja ja korvauksia sekä antaa määräyksiä irtisanomisoikeudesta, vuokraoikeuden menettämisestä ja rakennusten purkamisesta niissä kaupungeissa, joissa vallitseva asuntopula sitä välttämättä vaatii.

2 §. Edellä 1 §:ssä tarkoitettusta säännöstelystä ovat kuitenkin vapaat sellaiset uudet rakennukset ja vanhojen rakennusten uudet huoneistot, jotka ovat valmistuneet tammikuun 1 päivän 1949 jälkeen, sekä sellaiset kesä- tai muut lomanviettoasunnot, jotka tammikuun 1 päivänä 1950 eivät ole olleet vuokralaisen hallinnassa tai sen jälkeen ovat vapautuneet tai vapautuvat, niin myös sellaiset vanhojen rakennusten huoneistot, jotka tammikuun 1 päivänä 1958 eivät ole olleet vuokralaisen hallinnassa tai sen jälkeen ovat vapautuneet tai vapautuvat, sekä sellaiset vanhat rakennukset, jotka maistraatti tai järjestysvoima on lainvoimaisella päätöksellä määrännyt hengenvaarallisina purettaviksi tai joiden purkamiseen on annettu asianmukainen lupa.

Liikehuoneistot ovat niin ikään vapaat säännöstelystä, mutta on valtioneuvostolla oikeus, mikäli erityisen painavat syyt jollakin paikkakunnalla vaativat, määrätä liikehuoneistot sillä paikkakunnalla huoneenvuokrasäännöstelyn piiriin kuuluviksi.

3 §. Mikäli tämän lain nojalla annettujen säännösten perusteella vuokranantajan oikeus asuinhuoneistoa koskevan vuokrasopimuksen irtisanomiseen tehdään viranomaisen suostumuksesta riippuvaksi, ei vuokranantajalta saa kieltää irtisanomisoikeutta:

1) jos vuokranantaja, joka on neljä vuotta omistanut talon tahi määrätyn asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat osakeyhtiön tai asunto-osakeyhtiön osakkeet, haluaa saada talostaan huoneiston tai osakehuoneistonsa asunnoksi itselleen tai perheelliselle lapselleen ja jos lisäksi hän tai hänen lapsensa on välttämättömästi asunnon tarpeessa tahi painavat syyt muutoin puoltavat irtisanomista;

2) jos vuokranantaja, joka omistaa talon tai sellaiset osakkeet, kuin 1 kohdassa tarkoitetaan, halutessaan asuntoa itselleen tai lapselleen tahi hyväksyttävästä syyistä muulle henkilölle, luovuttaa vuokralai-

sensa käyttöön toisen huoneiston eivätkä kohtuussyyt vaadi vaihdon epäämistä;

3) jos talo, missä huoneisto on, aiotaan kokonaan tai osaksi uudestaan rakentaa tahi asuinhuoneisto jakaa pienempiin osiin ja pätevät syyt puoltavat uudestaan rakentamista tai jakamista;

4) jos omakotitalon tai muun siihen verrattavan rakennuksen omistaja todella tarvitsee rakennuksen joko kokonaan tai osaksi omaan käyttöönsä;

5) jos työsopimus, jonka mukaan työpalkkaan sisältyy vapaa asunto taikka jonka johdosta työntekijällä on oikeus vuokralla hallita työnantajan huoneistoa, lakkaa; eikä

6) muutoinkaan, jos erittäin painavat syyt puoltavat irtisanomisen hyväksymistä.

Milloin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa on ilmeistä, että vuokranantaja tai hänen lapsensa ei tarvitse koko kysymyksessä olevaa huoneistoa, voidaan oikeus irtisanomiseen hyväksyä sallimalla vuokranantajan tai hänen lapsensa saada hallintaansa vain osa huoneistoa, muun osan jäädessä siinä asuneiden henkilöiden tai osan näistä hallintaan.

Jos asuinhuoneistoa koskevaan irtisanomiseen suostutaan, on vuokralainen niissä tapauksissa, joita 1 momentin 1, 4 sekä 6 kohdassa tarkoitetaan, velvoitettava muuttamaan huoneistosta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen kuukauden päättymisestä, jonka aikana asia on ratkaistu ensimmäisessä asteessa.

4 §. Lupaa sellaisen rakennuksen, jossa on asuinhuoneistoja, tai sen osan purkamiseen älköön kielletäkö, jos sen tilalle suunniteltuun uudisrakennukseen, jonka osalta esitetään piirustukset ja rakentamiseen tarvittavasta rahoituksesta luotettava selvitys, tulee huomattavasti lisää uutta asuintilaa tahi pätevät syyt muutoin puoltavat uudestaan rakentamista ja jos kummassakin tapauksessa purettavan rakennuksen asuinhuoneiston vuokralaiselle tarjotaan hänen asunnontarvettaan vastaava asunto.

5 §. Vuokranantajalla ja vuokralaisella on oikeus sopia vuokramaksun suuruudesta. Jolleivät asianosaiset voi siitä sopia, on kummallakin heistä oikeus saattaa vuokramaksun suuruus huoneenvuokralautakunnan ratkaistavaksi.

Vahvistaessaan vuokramaksun on huoneenvuokralautakunnan otettava huomioon sosiaaliministeriön erikseen vahvistama vuokrakustannusten nousu, paikkakunnan vapaa vuokrataso, huoneiston sijainti ja muut sen vuokra-arvoon vaikuttavat tekijät.

Jollei vuokramaksusta sovita tai sitä ole edellä sanotulla tavalla vahvistettu, on vuokralaisen suoritettava viimeksi voimassa ollut huoneenvuokrasäännöstelymääräysten mukainen vuokra korotettuna sosiaaliministeriön vahvistamalla korotusmäärällä.

Sosiaaliministeriön on vahvistettava asuinhuoneistojen vuokramaksujen korotusmäärät sellaisiksi, että vuokratulot säännönmukaisissa tapauksissa vastaavat korkoja sekä tavanomaisia kiinteistön hoidosta ja rakennusten kohtuullisesta kunnossa pysymisestä johtuvia menoja, joihin luetaan myös verot ja rakennusten arvovähennykset. Arvovähennyksenä saadaan ottaa huomioon kivitaloissa 1.0 % ja puutaloissa 2.0 % rakennusten teknillisestä arvosta.

Sosiaaliministeriön tehtävänä on sitä varten tekemiensä laskelmien perusteella ainakin kerran vuodessa vahvistaa ne määrät, joilla vuokrakustannusten on katsottava edelliseen vuoteen ja vuoteen 1939 verrattuna nousseen.

6 §. Valtioneuvoston asiana on, mikäli jäljempänä olevista säännöksistä ei muuta johdu, antaa määräykset menettelystä ja muutoksenhaku-oikeudesta tämän lain nojalla annettujen määräysten täytäntöönpanossa sekä siitä, mitkä viranomaiset huolehtivat täytäntöönpanosta, ja velvoittaa kunnat asettamaan sitä varten lautakuntia ja toimihenkilöitä sekä määrätä näiden tehtävistä ja toiminnasta.

Valtioneuvosto voi myös antaa määräyksiä tarkastusten toimitamisesta ja ilmoittamisvelvollisuudesta, milloin se on tarpeen tässä laissa edellytetyjä toimenpiteitä tai tämän lain nojalla annettujen määräysten täytäntöönpanoa ja valvontaa varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja määräyksiä annettaessa ja niissä olevia valtuuksia käytettäessä on otettava huomioon:

1) että valtioneuvoston tämän lain alaan kuuluvissa asioissa ratkaisuvalltaa käyttämään asettamissa elimissä tulee puheenjohtajien lisäksi valittavista jäsenistä yhtä monen edustaa vuokralais- ja vuokranantajapiirejä;

2) että kaikissa elimissä yhdellä jäsenistä, mikäli mahdollista, sekä valitusasteena toimivassa elimessä puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla tuomarinvirkaan vaadittava kelpoisuus; sekä

3) että valitusasteena toimivan elimen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää korkein oikeus.

7 §. Valtioneuvoston hyväksymällä, vuokralais- tai vuokranantajapiirejä edustavalla rekisteröidyllä yhdistyksellä on oikeus asianosaisen suostumuksella saattaa edellä 6 §:ssä tarkoitettun elimen huoneenvuokrasäännöstelyä koskevassa asiassa antama ratkaisu, josta ei muutoin saada valittaa, korkeimman oikeuden tutkittavaksi, jos yhdistys katsoo, että ratkaisu perustuu virheelliseen lain soveltamiseen. Tällainen valitus on tehtävä kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun valituksenalainen päätös on julistettu tai, milloin päätöstä ei julisteta, kun asianosainen on saanut siitä tiedon.

Tutkiessaan valituksen korkein oikeus voi palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi tai oikaista valituksenalaisen ratkaisun tahi asiakirjoihin liitettävällä päätöksellä hylätä valituksen.

Asian saattaminen korkeimman oikeuden tutkittavaksi ei estä valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanoa, ellei korkein oikeus toisin määrää.

Edellä olevat säännökset eivät aiheuta muutosta siihen, mitä menetetyt ajan takaisin saamisesta ja lainvoiman saaneen tuomion purkamisesta on voimassa.

Tarkemmat määräykset menettelystä tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa antaa valtioneuvosto.

8 §. Kun tämän lain nojalla on julkaistu sellaisia säännöksiä, joiden antamiseen hallitusmuodon mukaan eduskunnan myötävaikutus on tarpeen, on niistä viivytyksettä ilmoitettava eduskunnan puhemiehelle, jonka on saatettava ne eduskunnan tietoon heti tahi, jollei eduskunta ole koolla, niin pian kuin se on kokoontunut, ja ne on kumottava, jos eduskunta niin päättää.

9 §. Valtioneuvoston ja sosiaaliministeriön tämän lain tai siihen perustuvien määräysten nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

10 §. Sitoumus, sopimus tai muu välipuhe, joka tehdään vastoin tämän lain nojalla annettuja määräyksiä taikka jonka tarkoituksena on näiden määräysten kiertäminen, olkoon mitätön.

11 §. Tämän lain nojalla annettujen määräysten rikkomisesta rangaistetaan eräitä valtuuslakeja vastaan tehtyjen rikosten rankaisemisesta 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun lain (305/58) mukaan.

12 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959 ja on voimassa vuoden 1959 loppuun. Kuitenkin voidaan asuinhuoneistoa koskeva vuokrasuhde, jonka osalta säännöstely lakkaa muusta syystä kuin 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun purkamismääräyksen tai -luvan johdosta, vuoden kuluessa sen jälkeen irtisanoa päättyväksi vain neljän kuukauden kuluttua sen kuukauden päättymisestä, jonka aikana irtisanominen on toimitettu, jolleivät asianosaiset tämän lain voimaantulon jälkeen ole muusta irtisanomisajasta sopineet.

Valtioneuvoston päätös asuinhuoneistojen lämmityskustannusten suorittamisesta 5 päivältä joulukuuta 1956 (598/56) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen ja siihen liittyvä lämpimän veden jakelusta suoritettavista korvauksista 29 päivänä lokakuuta 1958 annettu sosiaaliministeriön päätös (428/58) ovat noudatettavina, kunnes niitä asianmukaisessa järjestyksessä muutetaan tai ne kumotaan, kuitenkin enintään vuoden 1959 loppuun.

---

174. HUONEENVUOKRASÄÄNNÖSTELY.

Valtioneuvoston päätös joulukuun 23 p:ltä 1958.

(Suomen as. -kok. 523/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:121)

Valtioneuvosto on huoneenvuokrien säännöstelystä 23 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (522/58) nojalla sosiaaliministeriön esittelystä päättänyt:

1 Luku.

Säännöstelyn alaiset vuokrasuhteet.

1 §. Asuinhuoneistoja koskevat vuokrasuhteet ovat Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungeissa sellaisen säännöstelyn alaisia kuin jäljempänä säädetään.

2 §. Asuinhuoneistona pidetään huoneistoa, jota yksinomaan tai pääasiallisesti käytetään asuntona.

Huone tai huoneet, joihin ulkoa tai portaikosta on oma sisäänkäytävä, muodostavat erillisen huoneiston, jos sitä tai niitä on sellaisena pidetty tai asianhaaran mukaan sellaisena pidettävä.

3 §. Huoneenvuokrasäännöstelystä ovat vapaat sellaiset uudet rakennukset ja vanhojen rakennusten uudet huoneistot, jotka ovat valmistuneet tammikuun 1 päivän 1949 jälkeen sekä sellaiset kesä- tai muut lomanviettoasunnot, jotka tammikuun 1 päivänä 1950 eivät ole olleet vuokralaisen hallinnassa taikka sen jälkeen ovat vapautuneet tai vapautuvat, niin myös sellaiset vanhojen rakennusten huoneistot, jotka tammikuun 1 päivänä 1958 eivät ole olleet vuokralaisen hallinnassa tai sen jälkeen ovat vapautuneet tai vapautuvat.

Huoneenvuokrasuhde, jossa huoneistossa asuva henkilö on luovuttanut osan huoneistosta alivuokralaisen käyttöön, ei ole säännöstelyn alainen.

Rakennusta pidetään tämän päätöksen tarkoittamana vanhana rakennuksena, jos sen rakentamiseen kuuluvat pääasialliset työt on suoritettu ennen tammikuun 1 päivää 1949 ja suurin osa rakennuksesta on otettu tai olisi voitu ottaa sitä ennen tarkoitukseensa käytettäväksi.

Kesä- tai muulla lomanviettoasunnolla tarkoitetaan sellaista asuinhuoneistoa, jota huoneiston omistaja tai haltija ei käytä vakinaisena asuntona, vaan joka on varattu hänen tai hänen perheensä käytettäväksi loma-aikojen viettämistä tai muuta vastaavanlaista tilapäistä oleskelua varten.

Vanha rakennus, jonka maistraatti tai järjestysvoikeus on lainvoi-

maisella päätöksellä määrännyt hengenvaarallisena purettavaksi tai jonka purkamiseen huoneenvuokralautakunta on lainvoimaisella päätöksellään antanut luvan, on vapaa huoneenvuokrasäännöstelystä.

4 §. Huoneenvuokrasäännöstelyn alaisia eivät ole vanhoissakaan rakennuksissa sellaiset hotellien, matkustajakotien ja yömajojen kalustetut huoneet, joista vuokramaksu luetaan päivältä tai viikolta kerrallaan.

Jos sopimuksella, jolla rakennus tai sen osa on annettu vuokralle, on samalla luovutettu jokin maa-alue sen yhteydessä viljeltäväksi, ei vuokrasuhde ole säännöstelyn alainen viljelysmaan osalta.

5 §. Säännöstelyalaista asuinhuoneistoa älköön huoneenvuokralautakunnan luvatta muutettako muunlaiseksi huoneistoksi eikä myöskään kestä- tai muuksi lomanviettoasunnoksi. Ilman lautakunnan lupaa älköön sellaista asuinhuoneistoa tai sen osaa myöskään yhdistettävä toiseen huoneistoon.

Rakennusta, jossa on yksi tai useampia asuinhuoneistoja, tai sen osaa, älköön purettako ilman huoneenvuokralautakunnan lupaa. Selalaista lupaa älköön kiellättävä, jos rakennuksen tilalle suunniteltuun uudisrakennukseen, jonka osalta esitetään piirustukset ja rakentamiseen tarvittavasta rahoituksesta luotettava selvitys, tulee huomattavasti lisää uutta asuintilaa tahi pätevät syyt muutoin puoltavat uudestaan rakentamista ja jos kummassakin tapauksessa purettavan rakennuksen asuinhuoneiston vuokralaiselle tarjotaan hänen asunnon tarvettaan vastaava asunto.

6 §. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna selvityksenä rakentamiseen tarvittavasta rahoituksesta pidettäväksi myös asuntotuotantotoimikunnan antamaa todistusta.

Asunnon tarjoaminen purettavan rakennuksen asuinhuoneiston vuokralaiselle on tehtävä kirjatussa kirjeessä tai muutoin todisteellisesti; ja on siinä mainittava tarjotun huoneiston huoneluku, pinta-ala, todennäköinen vuokra tai milloin kysymyksessä on osakehuoneisto, siihen oikeuttavien osakkeitten todennäköinen hinta.

Jollei vuokralainen ole 14 päivän kuluessa tiedon saannista hyväksynyt tarjousta eikä voi esittää pätevää syytä kieltäytymiselleen, katsotaan hänen luopuneen tarjotusta huoneistosta.

7 §. Vuokralaisen on suoritettava korvauksena asuinhuoneiston käytämisestä viimeksi voimassa ollut huoneenvuokrasäännöstelymääräysten mukainen vuokra korotettuna sosiaaliministeriön vahvistamalla korotusmäärällä, ellei vuokramaksu määräydy 8 tai 10 §:n säännösten mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vuokra on suoritettava kuukausittain etukäteen.

8 §. Vuokralaisella ja vuokranantajalla on valta sopia sen vuokramaksun suuruudesta, joka vuokralaisen on suoritettava.

Elleivät asianomaiset ole sopineet vuokramaksusta, on kummallakin oikeus saattaa vuokramaksun suuruus huoneenvuokralautakunnan ratkaistavaksi.

9 §. Vuokramaksun lisäksi on vuokralaisen suoritettava korvausta lämmityksestä ja lämpimän veden jakelusta siten kuin siitä erikseen säädetään, ellei vuokramaksusta tehty sopimus koske näitäkin korvauksia.

10 §. Vahvistaessaan vuokramaksun on huoneenvuokralautakunnan otettava huomioon sosiaaliministeriön erikseen vahvistama vuokrakustan-

nusten nousu, paikkakunnan vapaa vuokrataso, huoneiston sijainti ja muut sen vuokra-arvoon vaikuttavat tekijät.

11 §. Jos viimeksi voimassa ollutta huoneenvuokrasäännöstelymääräysten mukaista vuokramaksua ei tiedetä ja sitä koskeva kysymys saataan huoneenvuokralautakunnan ratkaistavaksi, on huoneenvuokralautakunnan päätöksessään vahvistettava sen määrä soveltuvin kohdin noudattamalla, mitä huoneenvuokrasäännöstelystä 30 päivänä joulukuuta 1955 annetussa valtioneuvoston päätöksessä (553/55) on määrätty.

12 §. Vuokralaisen on suoritettava huoneenvuokralautakunnan 10 §:n nojalla määräämä vuokramaksu sen kuukauden alusta, jona asia on pantu vireille huoneenvuokralautakunnassa.

13 §. Sosiaaliministeriö asettaa avukseen huoneenvuokrien säännöstelystä 23 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (522/58) 5 §:n 5 momentissa mainittua tarkoitusta varten enintään viisijäsenisen toimikunnan, jossa puheenjohtajan lisäksi on yhtä monta edustajaa vuokranantaja- ja vuokralaispiireistä.

14 §. Säännöstelynälaista asuinhuoneistoa koskevaa vuokrasopimusta ei voida vuokranantajan puolelta irtisanoa ilman huoneenvuokralautakunnan suostumusta. Jos vuokrasopimus on tehty ehdolla, että se ilman irtisanomista päättyy määräaikana, on sopimus, milloin vuokralainen haluaa sen jatkuvan eikä lautakunta vuokranantajan hakemuksesta toisin päättä, katsottava uudistetuksi ennen sovituksi vuokrakaudeksi, ei kuitenkaan kerrallaan kuutta kuukautta pitemmäksi ajaksi.

15 §. Huoneenvuokralautakunta älköön kieltäytykö antamasta suostumusta asuinhuoneistoa koskevan vuokrasopimuksen irtisanomiseen tai määräaikaisen vuokrasopimuksen pitentämättä jättämiseen:

1) jos vuokranantaja, joka on neljä vuotta omistanut talon tai määrätyn asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat osakeyhtiön tai asunto-osakeyhtiön osakkeet, haluaa saada talostaan huoneiston tai osakehuoneistonsa asunnoksi itselleen tai perheelliselle lapselleen ja jos lisäksi hän tai hänen lapsensa on välttämättömästi asunnon tarpeessa tai painavat syyt muutoin puoltavat irtisanomista;

2) jos vuokranantaja, joka omistaa talon tai sellaiset osakkeet, kuin 1 kohdassa tarkoitetaan, halutessaan asuntoa itselleen tai lapselleen tai hyväksyttävästä syystä muulle henkilölle, luovuttaa vuokralaisensa käyttöön toisen huoneiston eivätkä kohtuussyyt vaadi vaihdon epäämistä;

3) jos talo, missä huoneisto on, aiotaan kokonaan tai osaksi uudestaan rakentaa tahi asuinhuoneisto jakaa pienempiin osiin ja pätevät syyt puoltavat uudestaan rakentamista tai jakamista;

4) jos omakotitalon tai muun siihen verrattavan rakennuksen omistaja todella tarvitsee rakennuksen joko kokonaan tai osaksi omaan käyttöönsä;

5) jos työsopimus, jonka mukaan työpalkkaan sisältyy vapaa asunto taikka jonka johdosta työntekijällä on oikeus vuokralla hallita työnantajan huoneistoa, lakkaa; eikä

6) muutoinkaan, jos erittäin painavat syyt puoltavat irtisanomisen hyväksymistä tai vuokrasuhteen jatkamatta jättämistä.

Välttämättömästi asunnon tarpeessa ei ole sellainen henkilö, joka on menettänyt asuntonsa ilmeisesti omasta syystään.

Omakotitalona pidetään sellaista pienehköä rakennusta, johon kuuluvat huoneet, ullakolla ehkä olevat mukaanluettuina, perustyyppiltään on tarkoitettu yhdeksi huoneistoksi.

16 §. Milloin 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa on ilmeistä, että vuokranantaja tai hänen lapsensa ei tarvitse koko kysymyksessä olevaa huoneistoa, huoneenvuokralautakunnalla on oikeus hyväksyä irtisanominen tai vuokrasuhteen jatkamatta jättäminen sallimalla vuokranantajan tai hänen lapsensa saada hallintaansa vain osa huoneistoa. Lautakunnan on sen ohella määrättävä huoneiston yhteisten etujen käyttämisestä.

Milloin 15 §:n 1 momentin 1 ja 6 kohdassa säädettyjä edellytyksiä vuokrasuhteen irtisanomiseen tai jatkamatta jättämiseen ei ole olemassa, voi lautakunta velvoittaa vuokralaisen luovuttamaan osan tämän hallitsemasta huoneistosta hakijan tai hänen lapsensa käytettäväksi sinä aikana, kun hän tai hänen lapsensa sitä tarvitsee.

Jos osa asuinhuoneistosta määrätään luovutettavaksi 2 momentin nojalla vuokranantajan tai hänen lapsensa käytettäväksi, tahi 15 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla vuokranantajalle, tulee lautakunnan, mikäli vuokramaksusta ei sovit, päätöksessään samalla vahvistaa vuokramaksu sille osalle huoneistoa, joka edelleen jää vuokralaisen käytettäväksi, huomioon ottaen sopivassa suhteessa yhteisistä eduista aiheutuvat kustannukset.

Mitä 3 momentissa säädetään, olkoon, mikäli toisin ei ole sovit, vastaavasti noudatettavana myös, milloin vuokralainen vapaaehtoisesti luovuttaa osan huoneistosta vuokranantajan tai hänen lapsensa käytettäväksi.

17 §. Jos huoneenvuokralautakunta niissä tapauksissa, joita 15 §:n 1 momentin 1, 4 ja 6 kohdassa tarkoitetaan, suostuu irtisanomiseen, lautakunnan on velvoitettava vuokralainen muuttamaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen kuukauden päättymisestä, jonka aikana asia on ratkaisu huoneenvuokralautakunnassa, sekä vaihtamaan huoneistoa 15 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa huoneenvuokralautakunnan sopivaksi harkitsemaan päivään mennessä, ei kuitenkaan myöhemmin kuin kolmen kuukauden kuluessa.

Antaessaan suostumuksen vuokrasuhteen irtisanomiseen niissä tapauksissa, joita 15 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetaan, lautakunnan on velvoitettava työntekijä muuttamaan huoneistosta neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun työsuhte on päättynyt.

Jos lautakunta niissä tapauksissa, joita 15 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetaan, antaa suostumuksensa vuokrasuhteen irtisanomiseen tai jatkamatta jättämiseen, on vuokrasopimus katsottava irtisanotuksi sinä päivänä, jona vuokralainen on saanut kutsun lautakunnan istuntoon; ja lautakunnan tulee samalla velvoittaa vuokralainen muuttamaan huoneistosta määräpäivänä, jolloin on otettava huomioon 12 päivänä toukokuuta 1925 annetun huoneenvuokralain (166/25) määräykset muuttoajasta.

Jos lautakunta 16 §:n 1 ja 2 momentin nojalla antaa suostumuksensa vuokrasuhteen irtisanomiseen tai jatkamatta jättämiseen siten, että vuokranantaja tai hänen lapsensa saa hallintaansa vain osan huoneistoa, lautakunnan tulee velvoittaa vuokralainen sopivaksi katsottavasta määräpäivästä alkaen luovuttamaan päätöksessä määrätyn osan huoneistosta vuokranantajan tai hänen lapsensa hallintaan.

18 §. Vuokranantajan hakemuksesta voi huoneenvuokralautakunta määrätä säännöstelynalaisen asuinhuoneiston vuokrasuhteen määräpäivästä lakkaamaan:

1) jos huoneiston vuokralainen ei ole asunut hallitsemassaan huoneistossa kolmen viimeksi kuluneen kuukauden aikana eikä tämä ole aiheutunut pätevästä syystä; tai

2) jos aviopuolisoilla, muulla perheellä tai yksityisellä henkilöllä on vuokralalla hallitsemansa asuinhuoneiston lisäksi toinenkin asuinhuoneisto samalla paikkakunnalla.

Huoneiston haltija, jonka vuokrasuhde määrätään lakkaamaan, on velvollinen vastaamaan vuokrasopimuksensa mukaisista velvoituksista 1 momentissa tarkoitettuun määräpäivään.

Asuntoa, joka on tarkoitettu kesä- tai muuksi lomanviettoasunoksi, älköön luettako 1 momentissa tarkoitetuksi eri asuinhuoneistoksi.

Määrätessään vuokrasuhteen lakkaamaan velvoittakoon huoneenvuokralautakunta huoneistossa asuvat tai sitä hallitsevat viipymättä siitä muuttamaan omalla kustannuksellaan tapahtuvan hädän uhalla.

2 Luku.

Säännöstelyn toimitelimit ja niiden tehtävät.

19 §. Vuokrasäännöstelystä johtuvien asiain käsittelyä varten on 1 §:ssä tarkoitettuihin kaupunkieihin asetettava huoneenvuokralautakunta tai tarpeen mukaan useampia huoneenvuokralautakuntia.

Milloin kaupungissa on useampia lautakuntia, vahvistaa sosiaaliministeriö tarvittaessa niiden esityksestä sen elimen kokoonpanon, jonka tulee huolehtia lautakuntien yhteisten asiain hoidosta ja päättää asiain jaosta eri lautakuntien kesken.

Lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenet valitsee kaupunginvaltuusto. Kaupunginhallituksella on oikeus valita lautakuntaan väliaikainen puheenjohtaja ja jäsenet sekä heidän varamiehensä, ja jatkuu näiden toimikausi, kunnes valtuusto on vaalin toimittanut.

Lautakunnan palkkiot sekä muut lautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset suorittaa kaupunki.

20 §. Huoneenvuokralautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä, jotka valitaan enintään vuodeksi kerrallaan. Lautakunnan jäsenistä tulee yhden edustaa vuokralais- ja yhden vuokranantajapiirejä, ja yhdellä jäsenistä, lähinnä puheenjohtajalla, tulee, mikäli mahdollista, olla tuomarinvirkaan vaadittava kelpoisuus. Jokaiselle jäsenelle valitaan vähintään yksi varamies. Puheenjohtajalle ja jäsenille on tehtävästään suoritettava kohtuullinen palkkio.

Lautakunnalla tulee tarpeen mukaan olla sihteeri, tarkastaja ja muita toimihenkilöitä, jotka lautakunta ottaa, kun kaupunginvaltuusto on sitä varten osoittanut määrärahan. Sihteerin tulee olla perehtynyt pöytäkirjan pitoon. Lääninhallituksella on valta tarvittaessa velvoittaa kaupunki asettamaan lautakunnan avuksi tarpeellisiksi katsottavat toimihenkilöt.

Lautakunnan tulee sosiaaliministeriölle ilmoittaa, kuka toimii lautakunnan puheenjohtajana ja hänen varamiehenään sekä lautakunnan sihteerinä.

Lautakunnan pöytäkirjasta annettavista oteista peritään kaupunginvaltuuston vahvistaman perusteen mukainen kaupungille tuleva lunastus.

21 §. Jos 1 §:ssä tarkoitettu valtioneuvoston päätös koskee vain osaa kaupungin alueesta, on valtioneuvoston siinä määrättävä alueen rajat. Kaupunginvaltuuston tulee asettaa aluetta varten huoneenvuokralautakunta tai tarvittaessa useampia huoneenvuokralautakuntia.

22 §. Huoneenvuokralautakunnan tehtävänä on:

1) valvoa, että tätä päätöstä ja huoneenvuokralautakunnan sen

nojalla antamia määräyksiä noudatetaan, sekä ryhtyä tarpeen vaatiessa asianmukaisiin toimenpiteisiin rikkomusten syytteeseen saattamiseksi ja väärinkäytösten oikaisemiseksi;

2) sosiaaliministeriölle toimittaa sen pyytämiä tietoja ja selostuksia huoneenvuokraoloista paikkakunnalla sekä lautakunnan toiminnasta;

3) epäselvissä tapauksissa ratkaista, onko rakennusta pidettävä tämän päätöksen mukaan vanhana vai uutena rakennuksena, onko huoneisto katsottava säännöstelyn alaiseksi vai ei sekä onko huoneisto luetava asuinhuoneistoksi; sekä

4) muutoin täyttää tässä päätöksessä ja sen nojalla lautakunnalle määrätyt tehtävät.

23 §. Vahvistamistaan vuokramaksuista tulee lautakunnan pitää kiinteistöittäin järjestettyä luetteloa, jossa on mainittava vuokratun rakennuksen tai huoneiston tarkka osoite ja suuruus, vuokranantajan nimi sekä, jos lautakunta on käsitellyt huoneiston vuokramaksun suuruutta, päätöksen antamispäivä, vahvistetun vuokramaksun suuruus ynnä päätökseen tyytymättömyyttä ilmoittaneen asianosaisen nimi. Saatuaan jäljennöksen vuokrantarkastuslautakunnan päätöksestä huoneenvuokralautakunnan on merkittävä vastaavat tiedot siitä luettelonsa.

24 §. Muutosta huoneenvuokralautakunnan päätökseen haetaan valituksella Helsingin vuokrantarkastuslautakunnalta.

Vuokrantarkastuslautakunnassa voi, milloin valtioneuvosto katsoo sen tarpeelliseksi, olla useampia osastoja. Asiain jaosta eri osastojen kesken määrää lautakunnan puheenjohtajan toimessa vanhin puheenjohtaja.

Vuokrantarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää oikeusministeriön esittelystä korkein oikeus. Muut jäsenet määrää valtioneuvosto.

Puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot sekä muut vuokrantarkastuslautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

25 §. Vuokrantarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä sekä vastaava määrä varajäseniä. Lautakunnan jäsenistä tulee kahden edustaa vuokralais- ja kahden vuokranantajapiirejä. Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla tuomarinvirkaan vaadittava kelpoisuus.

Milloin vuokrantarkastuslautakunnassa on useampia osastoja, noudatettakoon niiden kunkin kokoonpanossa, mitä 1 momentissa on vuokrantarkastuslautakunnasta määrätty. Lautakuntaan on tällöin määrättävä tarpeellinen määrä lisäjäseniä. Jäsenten ja varajäsenten jaosta osastoihin päättää kalenterivuodeksi kerrallaan lautakunnan puheenjohtajan toimessa vanhin puheenjohtaja.

Vuokrantarkastuslautakunta ottaa itselleen sihteerin ja, saatuaan siihen sosiaaliministeriön suostumuksen, muun ehkä tarvitsemansa henkilökunnan. Sihteerin vaalista on sosiaaliministeriölle tehtävä ilmoitus.

Lautakunta tai sen osasto kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta. Pöytäkirjan ja lautakunnan toimituskirjat allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

Lautakunnan toimituskirjoista ei peritä maksua.

26 §. Huoneenvuokralautakunnan ja vuokrantarkastuslautakunnan jäsenet toimivat tuomarinvastuulla. Heidän kelpoisuudestaan ja esteellisyy-

destään on voimassa, mitä välimiesmenettelystä 4 päivänä helmikuuta 1928 annetun lain (46/28) 5 ja 6 §:ssä on säädetty.

Jos jäsenten kesken ilmaantuu eri mieliä asiasta, on äänestyksen tulosta määrättäessä noudatettava, mitä oikeudenkäymiskaaren 23 luvun 3 ja 4 §:ssä on säädetty.

Huoneenvuokralautakunta ja vuokratarkastuslautakunta tai sen osastot ovat vain täysilukuisina päätösvaltaisia.

27 §. Huoneenvuokralautakunnan ja vuokratarkastuslautakunnan käsittelemistä asioista on pidettävä luetteloa. Huoneenvuokralautakunnan käsittelemistä asioista on luettelossa mainittava vuokranantajan ja vuokralaisen nimet, vuokratun huoneiston tai rakennuksen osoite ja suuruus sekä lautakunnan toimenpiteet asiassa; ja siihen on tehtävä merkintä tyytymättömyyden ilmoittamisesta.

28 §. Tämän päätöksen noudattamista valvoo sosiaaliministeriö, jonka asiana myös on tarpeellisia tietoja, neuvoja ja ohjeita antaen huolehtia siitä, että huoneenvuokralautakuntien ja vuokratarkastuslautakunnan toiminnassa säilyy tarpeellinen yhdenmukaisuus, niin myös lautakunnilta hankkimien selvitysten nojalla sekä tarpeen mukaan tarkastuksia toimittamalla seurata lautakuntien toimintaa ja yleensä huoneenvuokralojen kehitystä eri paikkakunnilla.

Sosiaaliministeriön valtuuttamalle henkilölle on pyynnöstä esitettävä huoneenvuokralautakunnan ja vuokratarkastuslautakunnan pöytäkirjat sekä niiden toimintaa koskevat asiakirjat. Hänen tulee asianomaisilta saada myöskin kaikki muut tarpeellisiksi katsomansa, huoneenvuokralautakunnan ja vuokratarkastuslautakunnan toimintaa koskevat tiedot.

3 Luku.

Säännöstelyä koskevien asiain käsittely.

29 §. Se, joka haluaa saada tässä päätöksessä mainitun asian huoneenvuokralautakunnan käsiteltäväksi, ilmoittakoon siitä suullisesti vastaanottoaikana tai kirjallisesti lautakunnan puheenjohtajalle tai sihteerille. Kirjallinen ilmoitus on laadittava sosiaaliministeriön vahvistamalle lomakkeelle, joita on pidettävä asianosaisten saatavana lautakunnan kansliassa. Asia katsotaan vireille pannuksi silloin, kun ilmoitus on tehty.

Lautakunnalle ilmoitettu asia on otettava käsiteltäväksi lautakunnan istunnossa neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on tehty. Lautakunnan puheenjohtajan tai sihteerin tulee toimituttaa kutsu ilmoituksen tekijälle ja hänen vastapuolelleen lautakunnan istuntoon vähintään viisi päivää ennen istuntoa. Samaa määräaikaa noudattaen on kutsu lautakunnan istuntoon toimitettava asianosaisille silloin, kun lautakunta ilman asianomaisen ilmoitusta omasta aloitteestaan ottaa asian käsiteltäväkseen.

Jos asianosaista on kutsun antamista varten kotoansa etsitty, häntä tahi hänen asiamiestänsä tapaamatta, ja jos ei myöskään hänen kotiväeltänsä tahi naapureiltansa taikka sieltä, missä hänellä on virka tai elinkeino, ole voitu saada varmaa osoitusta, missä hän tahi hänen asiamiehensä tässä maassa oleskelee, voidaan kutsu toimittaa hänelle tiedoksi kiinnittämällä se hänen asuntonsa ovelle tai talon ilmoitustaululle tahi sellaisen puuttuessa muuhun näkyvään paikkaan talossa.

Huoneenvuokralautakunnassa voi asianosaista ilman eri valtuutusta edustaa hänen puolisonsa tai täysi-ikäinen lapsensa.

Sen estämättä, että asianosainen kutsun saatuaan jää istuntoon

saapumatta, tulee lautakunnan käsitellä sille ilmoitettu asia ja, jollei muuta estettä ole, ratkaista se päätöksellä.

30 §. Huoneenvuokralautakunta voi, milloin syytä on, itse tai jollakin jäsenellään taikka muulla määräämällään henkilöllä toimittaa huoneiston katselmuksen. Katselmuksen toimittamista varten tulee poliisiviranomaisen tarvittaessa antaa virka-apua.

Vuokranantajat ja vuokralaiset ovat velvolliset, lautakunnan vaatiessa, antamaan sille tietoja vuokrasäännöstelyn alaisten huoneistojen vuokrista eri aikoina sekä lautakunnan vaatimia muita kiinteistöjä tai huoneistoa koskevia tietoja.

31 §. Milloin asian käsittely huoneenvuokralautakunnassa siirretään, on asia, jolle erityisiä syitä pitempään lykkäykseen ole, otettava edelleen käsiteltäväksi neljäntoista päivän kuluessa pidettävässä istunnossa.

32 §. Kun asianosaisille tai, jos asiassa on vain yksi asianosainen, tälle on varattu tilaisuus esittää lausuntonsa ja kun huoneenvuokralautakunta on saanut tarpeelliseksi katsomansa selvityksen sekä tarvittaessa toimittanut 30 §:n 1 momentissa mainitun katselmuksen, tulee lautakunnan viipymättä julistaa päätös asiassa.

Jolleivät asianosaiset heti ilmoita tyytyvänsä lautakunnan päätökseen, tulee puheenjohtajan antaa valitusosoitus.

33 §. Huoneenvuokralautakunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta.

Lautakunnan istunnossa pidetään pöytäkirjaa, jossa on mainittava saapuvilla olleet jäsenet sekä kussakin käsitellyssä asiassa asianosaisten esittämät vaatimukset, ehkä kuultujen henkilöiden kertomukset ja lautakunnan päätös.

Pöytäkirjaan on myös otettava katselmuspöytäkirja, jos katselmus on pidetty, sekä tarpeellisin osin muut asiakirjat.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja.

Pöytäkirjan tulee olla valmiina neljäntoista päivän kuluessa istuntopäivän jälkeen. Siitä on annettava pyydettyä otteita. Kuitenkin on, milloin asian käsittely on siirretty, pöytäkirja valmistettava niin joutuisasti, että siitä voidaan asianosaiselle pyynnöstä antaa ote hyvissä ajoin ennen asian seuraavaa käsittelyä.

34 §. Huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajan tai sihteerin tulee olla yleisön tavattavissa vähintään kahtena päivänä viikossa aikana ja paikassa, joista on ilmoitettava niin kuin kunnallisten ilmoitusten tiedoksiantamisesta on säädetty. Niin ikään tulee lautakunnan puheenjohtajan tai sihteerin, milloin lautakunta on käsittelemässään asiassa tehnyt lopullisen päätöksen, olla tavattavissa niinä päivinä, jolloin 35 §:ssä sanotut määräajat päättyvät.

Milloin muu kuin 35 §:ssä tarkoitettu määräaika päättyy sellaisena päivänä, jolloin lautakunnan puheenjohtaja tai sihteerin 1 momentin mukaan ei ole yleisön tavattavissa, saadaan toimenpide suorittaa vielä lähinnä seuraavana 1 momentissa mainittuna päivänä.

35 §. Asianosainen, joka ei tyydy huoneenvuokralautakunnan päätökseen, ilmoittakoon tyytymättömyytensä lautakunnan puheenjohtajalle tai sihteerille seitsemän päivän kuluessa päätöksen julistamispäivästä lukiin ja antakoon viimeistään ensimmäisenäkolmatta päivänä ennen kello kahtatoista vuokrantarkastuslautakunnalle osoitetun valituskirjansa liitteineen kaikki kaksin kappalein huoneenvuokralautakunnalle. Valituskirjan perilletoimittamisessa saadaan käyttää myös postin välitystä.

Oikeudesta valittaa korkeimpaan oikeuteen säädetään 41 ja 42 §:ssä.

36 §. Huoneenvuokralautakunta vaatikoon valituksen johdosta toiselta asianosaiselta selityksen, joka on annettava neljäntoista päivän kuluessa, sekä lähettäköön sen jälkeen viipymättä valituskirjan liitteineen, vastapuolen ehkä antaman selityksen sekä asiaa lautakunnassa käsiteltäessä kertyneet asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä, niin myös lautakunnan valituksen johdosta antaman lausunnon vuokratarkastuslautakunnalle.

Selitys voidaan toiselta asianosaiselta, jota ei tavata, vaatia kiinnittämällä sitä koskeva tiedoitus hänen asuntonsa ovelle tai talon ilmoitustaululle tahi sellaisen puuttuessa muuhun näkyvään paikkaan talossa. Selityksen voi asianosaisen puolesta antaa 29 §:n 4 momentissa tarkoitettu omainen.

37 §. Vuokratarkastuslautakunnan tulee sille saapuneiden asiakirjojen perusteella ja hankittuaan asiassa ehkä tarpeellisen lisäselityksen joutuisasti käsitellä asia ja antaa siitä päätös. Lautakunnan päätökseen asianosainen ei saa hakea muutosta. Oikeudesta valittaa korkeimpaan oikeuteen eräissä tapauksissa säädetään 41 ja 42 §:ssä.

38 §. Jos vuokralainen tai vuokranantaja sellaisessa asiassa, joka on ratkaistu vuokratarkastuslautakunnan tai huoneenvuokralautakunnan lainvoimaisella päätöksellä, väittää, että jossakin päätökseen vaikuttaneessa olosuhteessa on tapahtunut muutos tahi että poikkeuksellinen muu syy vaatii asian uudelleen harkitsemista, sekä sellaisella perusteella ilmoittaa asian uudelleen huoneenvuokralautakunnan käsiteltäväksi, otakoon lautakunta hänen hakemuksensa tutkittavaksensa. Mikäli tällöin näytetään, että olosuhteet ovat asiassa aikaisemmin annetun päätöksen jälkeen olennaisesti muuttuneet, tai todetaan sanotonlainen poikkeuksellinen syy, ratkaiskoon lautakunta asian uudelleen aikaisemman päätöksen esteenä olematta.

39 §. Huoneenvuokralautakunta ja vuokratarkastuslautakunta voivat vaadittaessa velvoittaa asianosaisen suorittamaan kohtuullisen korvauksen niistä kuluista, jotka vastapuolelle ovat asian käsittelystä aiheutuneet.

40 §. Vuokratarkastuslautakunnan tai huoneenvuokralautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niinkuin oikeuden lainvoimainen tuomio.

Päätös, jolla lautakunta 15 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainitusta syystä on velvoittanut työntekijän muuttamaan huoneistosta, saadaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, mikäli hakija asettaa pantin tai takauksen vahingonkorvauksesta, johon hänet ehkä velvoitetaan, jos päätös muuttuu.

41 §. Vuokralaisten Keskusliitto r. y:llä, Suomen Kiinteistöliitto r. y:llä, Suomen Pienkiinteistöliitto r. y:llä ja Suomen Asunto-osakeyhtiöt ja Asunto-osakkaat - Finlands Bostadsaktiebolag och Bostadsaktieägare r. y:llä on oikeus asianosaisen suostumuksella saattaa huoneenvuokralautakunnan ratkaisu, josta ei muutoin saada valittaa, tai vuokratarkastuslautakunnan päätös korkeimman oikeuden tutkittavaksi, jos yhdistys katsoo, että ratkaisu tai päätös perustuu virheelliseen lain soveltamiseen.

Valituskirja on annettava korkeimman oikeuden kirjaajankonttoriin viimeistään ennen kello kahtatoista kuudentenakymmenentenä päivänä siitä lukien, kun valituksen alainen päätös on julistettu. Valituskirjaan on liitettävä valituksenalainen päätös alkuperäisenä tai virallisesti oikeaksi todistettuna jäljennöksenä.

42 §. Jollei korkein oikeus katso, että valitus on ilman enempiä toimenpiteitä jätettävä tutkittavaksi ottamatta tai hylättävä, hankkikoon toisen asianosaisen selityksen virkateitse.

Tutkiessaan valituksen korkein oikeus voi palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi tai oikaista valituksen alaisen ratkaisun tahti asiakirjoihin liitettävällä päätöksellä hylätä valituksen.

Korkeimmalle oikeudelle tehty valitus ei estä valituksen alaisen päätöksen täytäntöönpanoa, ellei korkein oikeus toisin määrää.

4 Luku.

Erinäisiä määräyksiä.

43 §. Talojen ja huoneistojen omistajat ja haltijat älkööt estäkö huoneenvuokralautakuntaa, sen jäsentä taikka sen määräämää muuta henkilöä toimittamasta huoneiston katselmusta. He ovat myös velvolliset antamaan näille huoneistoja ja niiden asukkaita koskevia tietoja.

44 §. Tämän päätöksen määräykset eivät aiheuta muutosta 12 päivänä toukokuuta 1925 annetun huoneenvuokralain (166/25) säännöksiin vuokranantajan ja vuokralaisen oikeudesta purkaa sekä vuokralaisen oikeudesta irtisanoa huoneistoa koskeva vuokrasopimus.

45 §. Viranomaiset antakoot huoneenvuokralautakunnalle ja vuokrantarkastuslautakunnalle tarpeellista virka-apua.

46 §. Huoneenvuokrauksessa ja muussa tämän päätöksen alaan kuuluvassa asiassa älköön pyydetäkö, vaadittako tai otettako älköönkää myöskään tarjottako tai suoritettako palkkiota, hyvitystä tahti muuta siihen verrattavaa taloudellista hyötyä.

Sellaisissakaan tapauksissa, joissa vuokramaksusta sovitaan, älköön otettako tai suoritettako olosuhteisiin nähden ilmeisesti kohtuutonta maksua tahti muuta taloudellista etua.

Muukin sitoumus, sopimus tahti välipuhe, joka tehdään vastoin tämän päätöksen määräyksiä tahti jonka tarkoituksena on niiden kiertäminen, olkoon mitätön.

47 §. Tämän päätöksen määräysten rikkomisesta rangaistaan eräitä valtuuslakeja vastaan tehtyjen rikosten rankaisemisesta 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun lain (305/58) mukaan.

48 §. Sosiaaliministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän päätöksen soveltamisesta.

Poiketen siitä, mitä huoneenvuokrasäännöstelystä muutoin on voimassa, valtioneuvosto voi antaa eri määräyksiä sellaisen rakennuksen osalta, jonka ulkomaan valtio omistaa ja johon sen lähetystö sijoitetaan.

49 §. Valtioneuvoston ja sosiaaliministeriön huoneenvuokrasäännöstelyä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

50 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959 ja on voimassa sen vuoden loppuun.

Tätä päätöstä on noudatettava sellaisessakin asiassa, joka on saatettu huoneenvuokralautakunnan ratkaistavaksi, mutta jota se ei ole ratkaissut ennen tämän päätöksen voimaan tuloa.

Huoneistossa asunut vuokralainen, joka on ennen tämän päätöksen voimaantuloa huoneenvuokralautakunnan tahti vuokrantarkastuslauta-

kunnan päätöksellä veloitettu luovuttamaan osa huoneistoa vuokranantajan tai hänen lapsensa käyttöön ja sen jälkeen ollut katsottava alivuokralaiseksi, hallitsee sanotusta ajankohdasta lähtien huoneiston osaa päävuokralaisena. Vuokramaksua ja -ehtoja älköön kuitenkaan tämän johdosta muutettako.

Väliaikainen vuokrasopimus, jonka huoneenvuokralautakunta on hyväksynyt ennen tämän päätöksen voimaantuloa, on senkin jälkeen voimassa sopimuksessa määrätyn ehdoin.

---

175. LIIKEHUONEISTOJA KOSKEVIEN VUOKRASUHTEIDEN
SÄÄNNÖSTELY HELSINGIN KAUPUNGISSA.

Valtioneuvoston päätös joulukuun 23 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 524/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:123)

Huoneenvuokrien säännöstelystä 23 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (522/58) 2 §:n 2 momentin nojalla valtioneuvosto on sosiaaliministeriön esittelystä päättänyt:

1 §. Milloin vuokranantaja on irtisanonut Helsingin kaupungissa sijaitsevaa liikehuoneistoa koskevan vuokrasuhteen, vuokralaisella on oikeus saattaa kysymys vuokrasuhteen jatkumisesta alempana mainittavan liikehuoneistojen vuokralautakunnan ratkaistavaksi.

Jolleivät asianosaiset sovi 1 momentissa tarkoitettusta huoneistosta suoritettavan vuokramaksun suuruudesta, on kummallakin heistä oikeus saattaa kysymys vuokramaksun määrästä sanotun lautakunnan vahvistettavaksi.

2 §. Liikehuoneistojen vuokralautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä sekä vastaava määrä varajäseniä, jotka kaikki sosiaaliministeriö määrää. Lautakunnan jäsenistä kaksi määrätään Suomen Kiinteistöliitto r. y:n ja kaksi Liikehuoneistojen vuokralaisten Keskusliitto - Affärslokalshyresgästernas Centralförbund r. y:n ehdottamista henkilöistä. Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla tuomarinvirkaan vaadittava kelpoisuus.

Liikehuoneistojen vuokralautakunta on päätösvaltainen vain täysilukuisena. Erimielisyyden sattuessa ratkaistaan asia äänten enemmistöllä.

3 §. Kun asia on ilmoitettu liikehuoneistojen vuokralautakunnan ratkaistavaksi, varatkoon se kummallekin asianosaiselle tilaisuuden esittää, mitä asiansa puolesta katsovat tarpeelliseksi.

4 §. Kun kysymys liikehuoneiston vuokrasuhteen jatkumisesta on saatettu liikehuoneistojen vuokralautakunnan ratkaistavaksi, on lautakunnalla valta erittäin painavien syiden vaatiessa kieltää irtisanominen määräajaksi. Vuokrasuhde päättyy määräajan umpeen kuluttua, ellei sitä ennen tehdystä hakemuksesta vuokrasuhdetta määrätä edelleen määräajan jatkumaan.

Vahvistaessaan vuokramaksun määrän lautakunnan tulee ottaa huomioon liikehuoneiston sijainti ja muut sen arvoon liikehuoneistona vaikuttavat seikat.

5 §. Liikehuoneistojen vuokralautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Oikeudesta valittaa korkeimpaan oikeuteen säädetään huoneenvuokrien säännöstelystä 23 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (522/58) 7 §:ssä. Valitusoikeus on edellä 2 §:ssä mainituilla yhdistyksillä.

6 §. Liikehuoneistojen vuokralautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot sekä muut lautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

7 §. Sosiaaliministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän päätöksen soveltamisesta.

8 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959 ja on voimassa vuoden loppuun.

Päätös ei koske edellä mainitun huoneenvuokrien säännöstelystä annetun lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöstelystä vapaita rakennuksia ja huoneistoja.

176. ASUINHUONEISTOJEN VUOKRAKUSTANNUSTEN NOUSU.

Sosiaaliministeriön päätös joulukuun 23 p:ltä 1958.

(Suomen as. -kok. 525/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:125)

Sosiaaliministeriö on huoneenvuokrien säännöstelystä 23 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (522/58) 5 §:n nojalla päättänyt:

1 §. Siksi määräksi, jolla vuokrakustannusten on asuinhuoneistojen vuokrakustannusten noususta 30 päivänä joulukuuta 1957 annetussa sosiaaliministeriön päätöksessä (457/57) edellytetyyn tasoon verrattuna katsottava nousseen ja jolla vuonna 1958 voimassa ollutta säännöstelymääräysten mukaista vuokramaksua, johon ei sisälly korvausta lämmityskustannuksista, saadaan 1 päivästä tammikuuta 1959 korottaa, vahvistetaan 5 %.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske vuokramaksua, jonka suuruudesta on sovittu.

Vuokramaksusta, joka on vahvistettu huoneenvuokralautakunnan tai vuokrantarkastuslautakunnan päätöksellä, on voimassa, mitä erikseen on määrätty.

2 §. Edellä 1 §:ssä mainitut prosenttimäärät vastaavat

1 päivänä kesäkuuta 1939 voimassa olleelle vuokramaksulle tai myöhemmin vahvistetulle perusvuokralle	862 %	korotusta
jälkeen 1 päivän kesäkuuta 1939, mutta ennen vuoden 1941 loppua valmistuneen huoneiston perusvuokralle	605 %	"
vuosina 1942, 1943 ja 1944 valmistuneen huoneiston perusvuokralle	407 %	"
vuonna 1945 valmistuneen huoneiston perusvuokralle	222 %	"
vuonna 1946 valmistuneen huoneiston perusvuokralle	121 %	"
vuonna 1947 valmistuneen huoneiston perusvuokralle	80 %	"
vuonna 1948 valmistuneen huoneiston perusvuokralle	32 %	"

jolloin vuokramaksussa ja perusvuokrassa ei oteta lukuun lämmityskustannusten korvausta.

3 §. Vuonna 1958 voimassa olleena 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuna säännöstelymääräysten mukaisena vuokramaksuna, jota saadaan korot-

taa 5 %:lla, pidetään asuinhuoneiston 1 päivänä kesäkuuta 1939 voimassa olleen vuokrasopimuksen mukaista vuokramaksua tai huoneistolle myöhemmin vahvistettua perusvuokraa, lukuun ottamatta lämmityskustannusten korvausta, mutta korotettuna asuinhuoneistojen vuokratilakustannusten noususta 30 päivänä joulukuuta 1957 annetun sosiaaliministeriön päätöksen (457/57) 2 §:ssä vahvistetulla korotusmäärällä.

4 §. Milloin vaurioituneessa ja 1 päivän kesäkuuta 1939 jälkeen oleellisesti korjatussa rakennuksessa olevan asuinhuoneiston perusvuokra on jaettu kahteen osaan, joista toinen vastaa rakennuksen vaurioitumatonta ja toinen korjattua osaa, molemmat ilman lämmityskustannuksia, saadaan kumpaakin perusvuokran osaa korottaa, niinkuin edellä on määrätty.

5 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959.

---

177. LAKI ERÄIDEN TYÖASIAIN HALLINNON JÄRJESTELYSTÄ.

Annettu joulukuun 23 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 527/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1955:136)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Työvoiman sijoitusta, työnvälitystä, siirtolaisuutta sekä työttömyyden torjumista tai lieventämistä koskevat asiat, työttömyyden torjumiseksi järjestettävät ammattikurssit ja työtuvat tähän luettuna, alistetaan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön johdon ja valvonnan alaisiksi myös sikäli, kuin ne ovat olleet jonkun muun ministeriön alaisina.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei kuitenkaan koske niitä toimenpiteitä, joihin ryhdytään yhteiskunnallista huoltoa koskevien lakien nojalla.

2 §. Työnvälitystoiminnan tehostamiseksi voidaan siihen liittyviä tehtäviä antaa työasiain hallintoon kuuluvien kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön alaisten viranomaisten hoidettaviksi.

3 §. Kuntaan voidaan perustaa valtion työnvälitystoimisto, milloin työnvälitys siellä huomattavassa määrässä kohdistuu tämän kunnan ulkopuolelle tai milloin työnvälitystoiminnan tarkoituksenmukainen kehittäminen vaatii valtion välitöntä hoitoa.

Valtion työnvälitystoimiston perustamisesta tai lakkauttamisesta päättää valtioneuvosto.

4 §. Kunta voidaan velvoittaa asettamaan erityinen lautakunta työvoiman työhönsijoitusta sekä työttömyyden torjumista tai lieventämistä tarkoittavaa toimintaa varten, ja tulee tämän lautakunnan lisäksi käsitellä muita 1 §:ssä mainittuja asioita ja antaa niistä tietoja ja lausuntoja.

5 §. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

6 §. Tämä laki kumoaa eräiden työasiain hallinnon väliaikaisesta järjestelystä 16 päivänä joulukuuta 1955 annetun lain (607/55), kuitenkin niin, että sen nojalla annetut asetukset jäävät edelleen voimaan, jollei niistä asetuksella toisin määrätä.

178. LAKI ERÄIDEN TALLETUSTEN, OBLIGATIOIDEN JA OSUUSTODISTUSTEN OMISTAJILLE SEKÄ ERÄIDEN VELKASITOU-
MUSTEN SAAJILLE MYÖNNETTÄVÄSTÄ VERONHUO-
JENNUKSESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 23 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 535/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:116 ja 1957:128)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräiden talletusten, obligatioiden ja osuustodistusten omistajille sekä eräiden velkasitou-
musten saajille myönnettävästä veronhuojennuksesta 30 päivänä joulu-
kuuta 1954 annetun lain 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 30 päi-
vänä joulukuuta 1957 annetussa laissa (460/57), näin kuuluvaksi:

1 §. Valtiolle, kunnalle tai seurakunnalle vuosien 1956-1960 tulojen perusteella toimitettavissa verotuksissa ei luonnollisen henkilön tai ja-
kamattoman kuolinpesän veronalaiseksi tuloksi katsota korkoa, joka on
saatu kotimaiseen pankkiin, säästöpankkiin, osuuskassaan, postisäästö-
pankkiin tai osuuskunnan säästökassaan karttuvalle talletustilille, sääs-
tötilille tai talletustodistuksella vähintään kuudeksi kuukaudeksi sijoite-
tusta sellaisesta talletuksesta, jota ei ole indeksiin sidottu tai joka on
tehty vuosien 1957-1959 aikana ja sidottu indeksiin enintään indeksin
nousun puoleen määrään. Älköön tällaisia talletuksia sanotuilta vuosil-
ta omaisuuden perusteella toimitettavissa verotuksissa myöskään luet-
tako luonnollisen henkilön tai jakamattoman kuolinpesän veronalaiseksi
omaisuudeksi.

---

179. LAKI KOIRAVERON SUORITTAMISESTA ANNETUN
ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 23 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 536/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1948:29)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä joulukuuta 1894 koiraveron suorittamisesta annetun asetuksen 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 19 päivänä maaliskuuta 1948 annetussa laissa (229/48), ja 5 § näin kuuluviksi:

1 §. Koirasta on sen omistajan vuosittain maksettava kunnalle veroa, maalla vähintään tuhat ja enintään kolmetuhatta markkaa sekä kaupungissa ja kauppalassa vähintään tuhatviisisataa ja enintään kuusituhatta markkaa, ja on kunnallisvaltuuston asiana mainituissa rajoissa määrätä veron suuruus.

-----

5 §. Koiraveron maksuunpannaan ja peritään kunnallishallituksen toimesta. Verotuslaissa (482/58) tarkoitetussa veroilmoituksessa on ilmoitettava, onko verovelvollisella ollut verovuonna koira, ja tulee verojohtajan antaa kunnallishallitukselle tarpeelliset tiedot koiran ilmoitaneista verovelvollisista.

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran maksuunpantaessa vuonna 1960 koiraveron niille, joilla vuonna 1959 on ollut koira.

180. ASETUS VALTION VIRAN TAI TOIMEN HALTIJAIN
PALKKAUKSESTA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 23 p:nä 1958.
(Suomen as. -kok. 539/58)

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvia erinäisiä asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muutetaan valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta 19 päivänä tammikuuta 1943 annetun asetuksen 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 2 päivänä joulukuuta 1955 annetussa asetuksessa (481/55), näin kuuluvaksi:

6 §.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa on säädetty, saa viran tai toimen haltija ikälisää varten lukea hyväkseen koko sen ajan, minkä hän on ollut raastuvanoikeuden tai maistraatin lainoppineena jäsenenä tai kaupunginviskaalina taikka, kaksikymmentäyksi vuotta täytettyään, valtion haltuun otetun kunnallisen tai yksityisen rautatien tahi valtion haltuun otetun puhelinlaitoksen taikka Maatalousseurojen Keskusliiton siirtoväen asutusvaliokunnan, jälleenrakennusvaliokunnan tai asutusvaliokunnan tahi maanviljelys- tai talousseuran siirtoväen asutustoiminnasta johtuvia tehtäviä varten asetetun toimikunnan, maanviljelysseuran jälleenrakennustoimikunnan tai maanviljelys- tai talousseuran asutustoimikunnan tahi asutustoiminnan johtajan päätoimiseksi katsottavassa palveluksessa taikka maanviljelys- tai talousseuran päätoimisena asutustoiminnan johtajana. Niin ikään on viran tai toimen haltija, joka on ollut kunnan kansakoululaitoksen virassa, oikeutettu lukemaan ikälisää varten hyväkseen koko sen ajan, minkä hän kansakoululaitoksen viran haltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetun lain (248/57) mukaan saa lukea hyväkseen ikälisää varten kansakoululaitoksen palveluksessa. Viran tai toimen haltija, jonka palkkaukseen on edellä mainitun lain voimaantulon jälkeenkin sovellettu kansakoululaitoksen kustannuksista 8 päivänä kesäkuuta 1926 annettua lakia (180/26), on oikeutettu lukemaan ikälisää varten hyväkseen koko sen ajan, minkä hän viimeksi mainitun lain mukaan on saanut lukea hyväkseen ikälisää varten kansakoulunopettajan virassa palvellessaan.

Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä elokuuta 1958 lukien.

181. ASETUS VIRKAMIESELÄKKEISTÄ ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA.

Annettu joulukuun 23 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 540/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1950:207)

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvia erinäisiä asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muutetaan virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun asetuksen (460/50) 3 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä maaliskuuta 1951 annetussa asetuksessa (179/51), näin kuuluvaksi:

3 §.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, saa viran tai toimen haltija eläkevuosina laskea hyväkseen koko sen ajan, minkä hän on ollut raastuvanoikeuden tai maistraatin lainoppineena jäsenenä tai kaupunginviskaalina taikka, kaksikymmentäyksi vuotta täytettyään, Maatalousseurojen Keskusliiton asutusvaliokunnan tahi maanviljelys- tai talousseurojen asutustoimikunnan taikka valtion haltuun otetun kunnallisen tai yksityisen rautatien tahi valtion haltuun otetun puhelinlaitoksen päätoimeksi katsottavassa palveluksessa. Niin ikään on viran tai toimen haltija, joka on ollut kunnan kansakoululaitoksen virassa, oikeutettu eläkevuosina laskemaan hyväkseen koko sen ajan, minkä hän kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetun lain (248/57) mukaan saa lukea hyväkseen kansakoululaitoksen virasta suoritettavaa eläkettä varten. Viran tai toimen haltija, jonka palkkaukseen on edellä mainitun lain voimaantulon jälkeenkin sovellettu kansakoululaitoksen kustannuksista 8 päivänä kesäkuuta 1926 annettua lakia (180/26), on oikeutettu eläkevuosina laskemaan hyväkseen koko sen ajan, minkä hän viimeksi mainitun lain mukaan saa lukea hyväkseen kansakoulunopettajan virasta suoritettavaa eläkettä varten. Merenkululaitoksen viran tai toimen haltijalla, jonka tulee olla diplomi-merikapteeni tai merikapteeni, sekä sellaisella diplomi-merikapteenin tai merikapteenin kirjan omaavalla merenkuluooppilaitosten viran tai toimen haltijalla, jonka virkaan tai toimeen kelpoisuusehtona on merikapteenintutkinto joko yksin tai muun tutkinnon ohella, on oikeus eläkettä varten lukea hyväkseen enintään kymmenen vuotta siitä ajasta, minkä hän merikapteenin kirjan saatuaan on purjehtinut Suomen kauppalaivastoon kuuluvan aluksen päällikkönä, kuitenkin siten, että henkilöllä, jolla tultaan eläkeikään tai erotessaan sitä ennen valtion palveluksesta on valtion palveluksen perusteella vähemmän kuin kymmenen eläkevuotta, ei ole oikeutta eläkkeeseen nähden lukea hyväkseen kauppa-aluksen päällikkönä olemaansa aikaa.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959.

182. LAKI ERÄISTÄ VÄLIAIKAISISTA POIKKEUSSÄÄNNÖK-
SISTÄ VEROLAKEIHIN.

Annettu joulukuun 31 p:nä 1958.

(Suomen as. -kok. 552/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1957:127 ja 1958:59)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Vuoden 1959 tulojen ja omaisuuden perusteella toimitettavassa tulo- ja omaisuusverotuksessa sekä sanotun vuoden tulojen perusteella toimitettavassa kunnallisverotuksessa on sen estämättä, mitä voimassa olevassa verolainsäädännössä on säädetty, noudatettava tämän lain säännöksiä.

2 §. Veronalaisena tulona ei ole pidettävä:

1) vuonna 1959 nostettua korvausosakkeiden hallintoyhteisöstä 5 päivänä toukokuuta 1945 annetussa laissa (392/45) tarkoitetun yhteisön osuustodistusten, välirauhansopimuksen mukaan Sosialististen Neuvostotasavaltain Liitolle palautetun omaisuuden korvaamisesta 18 päivänä lokakuuta 1945 annetun lain (1021/45) mukaisten valtion velkasitoumusten eikä 5 päivänä toukokuuta 1945 annetun maanhankintalain (396/45) ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaisten valtion velkasitoumusten kor-koa vuosilta 1945 - 1957;

2) toisen korvauslain (390/45) nojalla annetuista korvausobliga-
tioista ja korvausosakkeiden hallintoyhteisön osuustodistuksista valtiolta tai hallintoyhteisöltä saatua indeksikorotusta taikka pääomanlisäystä tai muuta siihen verrattavaa hyvitystä;

3) maataloustuotannon sekä jälleenrakennuksen tukemiseksi an-
nettuja valtionavustuksia;

4) stipendiä tai muuta apurahaa, joka on saatu opintoja tai tutki-
muksia varten, niihin luettuna Suomen Akatemiasta ja valtion apurahois-
ta korkeimman hengenviljelyn edistämiseksi 3 päivänä lokakuuta 1947
annetun lain (732/47) mukaiset apurahat sekä tieteellisessä tutkimuslai-
toksessa toimivalle tieteenharjoittajalle tieteellistä työtä varten anne-
tut apurahat;

5) tieteellisen tai taiteellisen toiminnan tunnustukseksi annettua
palkkiota tai valtion samanluontoista taikka muusta ansiokkaasta toimin-
nasta antamaa eläkettä;

6) maksua, jonka sähkölaitos- tai puhelinlaitosliikettä säädetyn
toimiluvan nojalla harjoittava tahti vesi- tai viemärijohtoliikkeen omis-
tava yhteisö kantaa liittymisestä liikkeen johtoverkostoon, kuitenkin
enintään sellaiseen määrään saakka, että eri vuosina kertyneiden täl-
laisten maksujen yhteismäärä sekä yhteisön osakkaiden tai jäsenten liik-

keeseen sijoittama pääoma yhteenlaskettuina eivät ylitä liikkeen verovuoden päättyessä käytössä olevan käyttöomaisuuden hankinta-arvoa; eikä

7) palkkaa tai palkkiota, jonka Yhdistyneet Kansakunnat tai jokin sen erikoisjärjestö maksaa asiantuntijatehtävästä muualla kuin Suomessa.

3 §. Porkkalan alueella olevan maatalouskiinteistön veronalaista puhdasta tuottoa määrättäessä älköön otettako huomioon sitä osaa viljelmän viljellyn maan ja luonnonniityn pinta-alasta, jolta satoa ei ole verovuonna korjattu.

4 §. Milloin Suomen rahan määräisestä velasta on vuonna 1956 tai sen jälkeen tapahtuneen hinta- tai kustannusindeksin taikka muun vastaavan vertailuperusteen muuttumisen johdosta suoritettava koron lisäksi hyvitystä, jota muualla verolainsäädännössä olevien säännösten nojalla ei voida vähentää veronalaisesta tulosta, saadaan tämä hyvitys vähentää verovelvollisen tulojen kokonaismäärästä sellaiseen määrään saakka, joka vastaa velkapääomalle laskettavaa kahden prosentin vuotuista korkoa siltä ajalta, jolta hyvitys suoritetaan, ei kuitenkaan 1 päivää tammikuuta 1956 aikaisemmalta ajalta.

5 §. Veronalaisena omaisuutena ei ole pidettävä:

1) oikeutta 10 päivänä helmikuuta 1947 tehdyllä rauhansopimuksella luovutetulle alueelle taikka 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetussa Porkkalan palautuslaissa (341/56) tarkoitetulle Porkkalan alueelle jääneestä omaisuudesta saatavaan korvaukseen; eikä

2) maanhankintalain (396/45) 98 §:n 1 momentissa ja maankäyttölain (353/58) 68 §:ssä tarkoitettuun hallintasopimukseen perustuvaa oikeutta.

6 §. Edellä 2 §:n 6 kohdassa mainittu yhteisö on oikeutettu tulo- ja omaisuusverotuksessa veronalaisesta omaisuudestaan vähentämään sanotussa kohdassa tarkoitettujen eri vuosina kertyneiden maksujen yhteismäärän.

7 §. Tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta antaa tarvittaessa valtiovarainministeriö.

183. HELSINGIN KAUPUNGIN VAPAUTTAMINEN ERÄIDEN MAANHANKINTA-ALUEIDEN KUNTOONPANOON LIITTYVIEN TEHTÄVIEN SUORITTAMISESTA.

Valtioneuvoston päätös joulukuun 31 p:ltä 1958.

(Suomen as. -kok. 562/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1949:82)

Valtioneuvosto on maatalousministeriöstä tapahtuneesta esittelystä eräiden maanhankinta-alueiden kuntoonpanoon liittyvien tehtävien hoitamisesta kaupungeissa ja kauppaloissa 12 päivänä heinäkuuta 1949 annetun lain (508/49) 1 §:n 2 momentin nojalla vapauttanut Helsingin kaupungin maaliskuun 1 päivästä 1959 lukien sanotussa laissa tarkoitettujen tehtävien suorittamisesta.

---

184. KUNNALLISEN KODINHOITOAVUN KORVAUSPERUSTEET.

Sosiaaliministeriön päätös joulukuun 31 p:ltä 1958.

(Suomen as. -kok. 564/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1954:16)

Sosiaaliministeriö on kunnallisista kodinhoitajista 2 päivänä kesäkuuta 1950 annetun lain (272/50) 6 §:n nojalla päättänyt:

1 §. Kunnallisesta kodinhoitoavusta voi kunnallisvaltuusto muilta kuin vähävaraisilta perheiltä määrätä kodinhoitajalle annettavan ruoan ja asunnon lisäksi perittäväksi korvausta enintään 700 markkaa vuorokaudelta.

2 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959, ja sillä kumotaan 24 päivänä helmikuuta 1954 annettu sosiaaliministeriön päätös (94/54) kunnallisen kodinhoitoavun korvausperusteista.

---

185. KUNNALLISTEN KODINHOITAJIEN LUONTOISETUJEN KORVAAMINEN.

Sosiaaliministeriön päätös joulukuun 31 p:ltä 1958.
(Suomen as. -kok. 565/58)

(Vrt. kunn. as. -kok. 1951:13)

Sosiaaliministeriö on kunnallisista kodinhoitajista 2 päivänä kesäkuuta 1950 annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1955 annetussa laissa (613/55), päättänyt:

1 §. Puuttuvista luontoiseduista kodinhoitajalle suoritettava korvaus on määrättävä paikkakunnan käypien hintojen mukaan. Korvauksen on kuitenkin eri luontoisetujen osalta oltava sosiaaliministeriön 17 päivänä joulukuuta 1945 antamassa päätöksessä (1229/45), siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, tarkoitettuihin kalleusryhmiin kuuluvissa kunnissa kuukaudessa vähintään:

	I ja II ryhmän kunnissa mk	III ryhmän kunnissa mk	IV ryhmän kunnissa mk
huone lämpöineen	2 300	3 400	3 800
keittiö lämpöineen, osuus keittiöön, keittomahdolli- suus	1 200	1 700	1 900
valo	400	400	400
osuus kellariin ja tarpeelli- siin ulkokuoneisiin	300	350	400
sauna, sen käyttöoikeus, kylpyhuone	250	275	300

Jos luontoisetu annetaan vain osaksi, on korvaus vastaavasti pienempi.

2 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1959, ja sillä kumotaan 9 päivänä tammikuuta 1951 annettu sosiaaliministeriön päätös (19/51) kunnallisten kodinhoitajien luontoisetujen korvaamisesta.

186. RAKENNUSPIIRUSTUSTEN HYVÄKSYMISESSÄ NOUDATETTAVAT MENETTELYOHJEET.

Kaupunginvaltuuston vahvistamat maaliskuun 26 p:nä 1958.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä kumota 31. 3. 1920 tekemänsä päätöksen rakennuspiirustusten saattamisesta valtuuston hyväksyttäväksi sekä vahvistaa piirustusten hyväksymisessä noudatettavaksi seuraavat menettelyohjeet:

luonnospiirustusten vahvistamista varten ei tarvitse hankkia lausuntoa palo- ja terveydenhoitoviranomaisilta,

pääpiirustuksia vahvistettaessa on palo- ja terveydenhoidollisista näkökohdista pyydettävä lausunto palolaitokselta ja terveydenhoitovirastolta ja

asianomaisten suunnittelevien viranomaisten on jo suunnittelu-työn alkuvaiheista alkaen oltava sellaisessa yhteistyössä palo-, terveydenhoito-, ammattientarkastus-, asemakaava- ja väestönsuojeluviranomaisten kanssa, että näitä aloja koskevat näkökohdat tulevat suunnittelutyössä riittävästi huomioon otetuiksi.

---

187. YKSITYISIÄ VIEMÄRIJOHTOJA KOSKEVIEN PIIRUSTUSTEN JA NÄIDEN MUKAAN RAKENNETTUIEN VIEMÄRIJOHTOJEN TARKASTAMISESTA VESIJOHTOLAITOKSELLE SUORITETTAVAT TOIMITUSMAKSUT.

Kaupunginvaltuuston vahvistamat maaliskuun 26 p:nä 1958.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä hyväksyä seuraavat Helsingin kaupungissa rakennettavia yksityisiä viemärijohtoja koskevien piirustusten ja näiden mukaan rakennettujen viemärijohtojen tarkastamisesta vesijohtolaitokselle suoritettavat toimitusmaksut:

Piirustusten tarkastaminen.

Viemärijohtoon liittyvien käyttöpaikkojen lukumäärä 0-10 ...	200 mk
Lisämaksu jokaisesta edellisen määrän ylittävästä käyttöpaikasta	20 "
Uusintatarkastuksesta 50 %:n alennus.	

Töiden tarkastaminen.

Viemärijohtoon liittyvien käyttöpaikkojen lukumäärä 0-10 ...	200 mk
Lisämaksu jokaisesta edellisen määrän ylittävästä käyttöpaikasta	10 "

Johtojen painekoetus.

Viemärijohtoon liittyvien käyttöpaikkojen lukumäärä 0-10 ...	400 mk
Lisämaksu jokaisesta edellisen määrän ylittävästä käyttöpaikasta	20 "

Lopputarkastus.

Viemärijohtoon liittyvien käyttöpaikkojen lukumäärä 0-10 ...	300 mk
Lisämaksu jokaisesta edellisen määrän ylittävästä käyttöpaikasta	20 "

Maksujen suoritusaika.

Maksu piirustusten tarkastamisesta suoritetaan takaisin luovutettavia piirustuksia ja muut maksut viimeistään lopputarkastuksesta annettavaa todistusta vastaanotettaessa.

188. ASEMAKAAVAN MUUTOKSET VUONNA 1958.

Kaup. osa	Kortteli, alue ym.	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus	Asemakaavapiirustuksen n:o
29	29138, 29139	27. 11. 57	10. 1. 58	4314, 4315
21	V. K. 675, T. K. 676 sekä katu-, puisto- ja liikennealue	"	11. 1. 58	4311
23	671	"	"	4312
28	28020 sekä viereinen puistoalue	"	"	4321
44	44023 sekä puistoalue	"	"	4316
2	40	11. 12. 57	22. 1. 58	4323
4	162	"	"	4326
21	653 sekä viereinen puistoalue	18. 12. 57	"	4317
39	39083, 39088	"	"	4325
31	31062 sekä siihen liittyvä puistoalue	11. 12. 57	28. 1. 58	4324
10	299 tontti n:o 10	15. 1. 58	15. 2. 58	4352
29	29076 tontit n:o 2 ja 5 sekä viereinen puistoalue	"	"	4339
29	29076 tontit n:o 6, 7 ja 8	29. 1. 58	22. 2. 58	4342
4	69 a	23. 10. 57	25. 2. 58	4304
11	316	29. 1. 58	3. 3. 58	4343
21	658	"	"	4345
29	29010	12. 2. 58	4. 3. 58	4344
39	39118	15. 1. 58	10. 3. 58	4333
12	379	29. 1. 58	11. 3. 58	4346
10	299 tontti n:o 12	15. 1. 58	14. 3. 58	4351
18	625	12. 2. 58	18. 3. 58	4362
23	903, 906, 907 sekä läheinen katu- ja puistoalue	"	27. 3. 58	4369
28	Asemakaava osasta 28. kaupunginosaa (Oulunkylä, Maunula)	"	"	4330
36	36003	26. 2. 58	31. 3. 58	4364
29	29024 sekä läheinen liikennealue	12. 3. 58	17. 4. 58	4372
46	46044	"	23. 4. 58	4368
43	43101	"	25. 4. 58	4371

Kaup. osa	Kortteli, alue ym.	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus	Asemakaa- vapiirus- tuksen n:o
30	Kuusisaaren alkuosan ni- men muuttaminen	26. 3. 58	2. 5. 58	4375
31	31010, 31011, 31014, 31025 sekä Kotkavuori- niminen puistoalue	"	"	4381
33	33121	"	6. 5. 58	4377
39	39050	"	"	4374
14	525	12. 3. 58	20. 5. 58	4370
4	72	26. 3. 58	22. 5. 58	4376
29	29046	23. 4. 58	"	4387
2	37	"	27. 5. 58	4402
6	T. K. 176 sekä siihen kuu- luva liikennealue	"	"	4394
11	307	"	"	4385
31	Länsilahdenkuja ja Nahka- housuntien länsiosa se- kä läheinen puistoalue	"	31. 5. 58	4395
38	38112	"	"	4396
15	642, 643	"	13. 6. 58	4390
4	62	"	16. 6. 58	4383
33	33126, 33127	21. 5. 58	23. 6. 58	4404
3	48	"	26. 6. 58	4407
29	29077	7. 5. 58	"	4400
3	52, 210 sekä Kasarmin- torin osa	"	12. 7. 58	4406
10	299 tontti n:o 10	18. 6. 58	4. 8. 58	4414
31	31015	"	"	4418
38	38125	"	"	4422
30	30025	7. 5. 58	16. 9. 58	4399
5	84 a	10. 9. 58	8. 10. 58	4442
29	29019	"	14. 10. 58	4439
43	43214, 43215	"	"	4433
3	51	"	16. 10. 58	4437
12	384	"	"	4435
30	30006	"	"	4432
30	30116	"	"	4443
31	31005	"	"	4440
4	65	24. 9. 58	31. 10. 58	4444
18	625	"	"	4445
21	651	"	"	4448
10	281	8. 10. 58	12. 11. 58	4453
29	29138	"	"	4456
30	30103, 30104	"	"	4452
38	38122	"	"	4447
1	7	22. 10. 58	13. 11. 58	4459
31	31009, 31010, 31023, 31025, 31040 sekä lä- heiset katu- ja puisto- alueet	8. 10. 58	"	4441

Kaup. osa	Kortteli, alue ym.	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus	Asemakaa- vapiirus- tuksen n:o
46	46043	22. 10. 58	13. 11. 58	4454
30	30039	5. 11. 58	25. 11. 58	4462
30	30031	"	9. 12. 58	4460
30	30113	"	"	4464
43	T. K. 43065	"	"	4463
43	43101	"	"	4457
30	30112 sekä viereinen katu ja puistokaista	"	15. 12. 58	4458
44	44005	19. 11. 58	18. 12. 58	4467
25	855, 856	12. 3. 58	19. 12. 58	4367

KATUJEN JA YLEISTEN PAIKKAIN YM. NIMIEN MUUTOKSET.

Kaup. osa	Entinen nimi	Uusi nimi tai muutos	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus
28		Haavikkopolku - Aspdungestigen	12. 2. 58	27. 3. 58
"		Metsäpuronkuja - Skogsbäcksgränd	"	"
30	Kuuisaarentie - Granövägen	Kärkitie - Uddvägen	26. 3. 58	2. 5. 58

189. TONTTIJAON MUUTOKSET VUONNA 1958.

Kaup. osa	Kortte- li	Tont- ti	Muutos	Kaup. valt. päätös	Sisäas. min. vahvistus
18	625	1	Tonttijako vahvistettu osit- tain	11. 12. 57	10. 1. 58
28	28008		Tonttijako vahvistettu	"	"
28	28304		" "	"	"
29	29008		" muutettu	"	"
30	30079		" vahvistettu	"	"
33	33138		" "	18. 12. 57	"
43	43068		" " osit- tain	11. 12. 57	"
28	28255		Tonttijako vahvistettu	18. 12. 57	11. 1. 58
10	T. K. 252		" muutettu	29. 1. 58	19. 2. 58
28	28061		" vahvistettu	"	"
28	28106, 28107		" "	"	"
46	46118		" "	"	"
30	30077, 30080		" "	12. 2. 58	7. 3. 58
12	374		" muutettu	26. 2. 58	20. 3. 58
28	28005		" vahvistettu	"	"
28	28010		" "	12. 3. 58	8. 4. 58
28	28221		" "	"	"
22	693		" muutettu	26. 3. 58	23. 4. 58
29	29095		" vahvistettu	"	"
30	30073		" "	"	"
43	43010		" muutettu	"	"
38	38118		" vahvistettu	23. 4. 58	19. 5. 58
25	862, 876		" "	"	20. 5. 58
39	39008		" "	"	"
30	30058		" "	21. 5. 58	12. 6. 58
33	33135		" "	"	"
34	34111		" "	"	"
38	38106		" "	27. 11. 57	4. 7. 58
16	728		" " osittain	18. 6. 58	17. 7. 58
16	730, 731		Tonttijako vahvistettu (730 osittain)	"	"
21	654		Tonttijako vahvistettu osittain	"	"
28	28176		Tonttijako vahvistettu	"	"

Kaup. osa	Kortte- li	Tont- ti	Muutos	Kaup. valt. päätos	Sisäas. min. vahvistus
29	29079	4 ja 5	Tonttijako muutettu	8. 10. 58	8. 11. 58
28	28103		" vahvistettu	22. 10. 58	11. 11. 58
29	29008		" " osit-	"	"
			tain		
28	28091,		Tonttijako vahvistettu	8. 10. 58	13. 11. 58
	28139				
29	29091		" "	"	"
14	471		Tonttijako muutettu	5. 11. 58	25. 11. 58
38	38120		" vahvistettu	"	"
39	39115		" "	"	"
43	43140		" "	"	"
29	29033		" "	19. 11. 58	11. 12. 58
38	38127		" "	"	"
39	39122		" "	"	"

190. MUUTOKSET VAKINAISTEN VIRKOJEN LUOKITTELUUN
VUONNA 1958.

A. Perustetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkaluokka	Kielitaito luokka	Kaup. valt. päät.	
						tehty	astui voimaan
1	Koskelan sairaus-	Kirjanpitäjä	1	18	15.1	1.1.59	
2	koti						
3	Terveystieteiden						
4	Terveydenhoitovi-						
5	rasto						
6	"						
7	"	Asiamies	1	32	II	"	1.3.58
8	"	Valistussihteeri	1	26	II	"	"
9	"	Taloudenhoitaja	1	24	IV	"	"
10	"	Johtava ylihoitaja	1	23	IV	"	"
11	"	Apulaisylihoitaja	1	20	IV	"	"
12	Rakennustarkastus-	Rakennusmestari	1	26	29.1	"	"
13	toimisto	Apulaisoikeusavustaja	1	28	II	12.2	"
14	Oikeusaputoimisto	Toimistoapulainen	1	12	"	"	"
15	"	Talonmies-lämmittäjä-	1	13	26.2	1.9.58	
16	Ruotsinkielinen työ-	vahvistimestari					
17	väenopisto	Asiamies	1	29	III	"	1.4.58
18	Ammattioppilaslau-	Toimistopäällikkö	1	28	III	"	"
19	takunta						
20	Teollisuuslaitosten	Insinööri	1	32	III	7.5	1.7.58
21	kassa- ja tilios.	Korjausmestari	4	25	V	"	"
22	Sähkölaitos	"	2	24	V	"	"
23	"	Insinööri	1	29	IV	"	"
24	"	Sähkömestari	4	22	V	"	1.1.59
25	"	Toimistoapulainen	1	11	IV	"	"
26	Tilastotoimisto	"	1	12	"	"	"
27	Lastentarhain toi-	"	1	15	18.6	1.7.58	"
28	misto	Apulaiskirjanpitäjä	1	15	"	"	"
29	Ulosottovirasto	Asiamies	1	33	II	"	1.8.58
30	Liikennelaitos	Osastopäällikkö	1	33	II	"	"
31	" järjestelyos.	"	1	30	III	"	"
32	" sosiaali- ja	"	1	32	III	"	"
33	tiedotusos.	"	1	27	IV	"	"
34	" hankintaos.	"	1	27	IV	"	"
35	" autoliikenne-	"	1	32	III	"	"
36	os.	"	1	32	III	"	"
37	" raittoliikenne-	"	1	27	IV	"	"
38	os.	"	1	27	IV	"	"
39	" liikennesuun-	"	1	32	III	"	"
40	nitteluos.	"	1	32	III	"	"
41	" autokorjaa-	"	1	32	III	"	"
42	mo-os.	"	1	32	III	"	"

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kielilaito- luokka	Kaup. valt. päät.	
						tehty	astui voimaan
29	Liikennelaitos						
	raitiovaunu-						
	korjaamo-os.	Osastopäällikkö	1	32	III	18,6	1. 8. 58
30	"	"	1	32	III	"	"
31	"	"	"	"	"	"	"
	teknillinen	"					
	suunnitteluos.	"	1	33	III	"	"
32	Rahatoimisto, ve-						
	ronkanto-os.	Kirjanpitäjä	1	22	IV	10,9	1. 11. 58
33	"	Holvikassanhoitaja	1	19	IV	"	1. 1. 59
34	Huoltovirasto, huol-						
	to-os.	Huoltopsykiatri	1	31	II	"	"
35	"	Huoltotarkastaja	3	20	"	"	"
36	"	Huoltosisar	1	16	"	"	"
37	"	Toimistoapulainen	1	12	"	"	"
38	"	"	1	11	"	"	"
39	"	Kodinhoidon valvoja	1	17	IV	"	"
	kodinhuolto-						
	toimisto	Kodinhoitaja	22	11	"	"	"
40	"	Lastenseimenopettaja	1	19	"	"	"
41	Lastentarhat	Lastenhoitaja	1	13	"	"	"
42	"	"	2	13	"	"	1. 3. 59
43	"	"	1	7	"	"	"
44	"	Lastentarha-apulainen	1	21	"	"	1. 1. 59
45	"	Lastentarhanjohtaja	2	20	"	"	"
46	"	Lastentarhanopettaja	1	8	"	"	"
47	"	Talousapulainen	3	20	"	"	"
48	Terveydenhoitovi-	Terveyssisar	1	22	IV	"	"
	rasto	Nuorisoneuvoja	1	19	IV	"	"
49	Nuorisotoimisto	Kerhokeskusten valvoja	1	15	"	"	"
50	"	Vahtimestari-mekaa-	1	11	"	"	"
51	"	nikko	1	11	"	"	"
52	"	Toimistoapulainen	1	11	"	"	"
53	"	Vahtimestari-kaluston-	1	11	"	"	"
	hoitaja						
54	Vesilaitos, Pitkä-						
	kosken vedenpuh-	Käyttökemisti	1	32	IV	24,9	"
55	"	Laborantti	1	19	V	"	"
56	"	Ylikonemestari	1	26	V	"	"
57	"	Sähkömestari	1	25	V	"	"
58	"	Koneenhoitaja	10	18	V	"	"
59	Palolaitos	Palokersantti	1	18	"	"	"
60	Kiinteistövirasto,						
	talo-os.	Insinööri	1	29	III	8,10	"
61	"	Konttoripäällikkö	1	28	III	"	"
62	"	Toimistorakennusmes-	1	25	IV	"	"
	"	tari	2	24	V	"	"
63	"	Apulaisrakennusmestari	2	22	IV	"	"
64	"	Apulaisisännöitsijä	2	22	IV	"	"

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kielitaito- luokka	Kaup. valt. päät.	
						tehty	astui voimaan
65	Kiinteistövirasto, talo-os.	Toimistoapulainen	1	12	V	8. 10	1. 1. 59
66	Auroran sairaala	Apulaisylilääkäri	1	29		29. 10	"
67	"	Röntgenapulaislääkäri	1	25		"	"
68	"	Sosiaalihoitaja	1	20		"	"
69	"	Osastonhoitaja	1	18		"	"
70	"	Sairaanhoitaja	3	15		"	"
71	"	Apuhoitaja	1	12		"	"
72	"	Lääkintävoimistelija	1	15		"	"
73	"	Toimistoapulainen	3	12		"	"
74	"	Siivoustöiden ohjaaja	1	9		"	"
75	"	Lämmittäjä-mekaanikko	2	16		"	"
76	Kivelän sairaala	Kotilääkäri	1	30		"	"
77	"	Laboratorioapulais- lääkäri	1	25		"	"
78	"	Osastonhoitaja	1	18		"	"
79	"	Kotisairaanhoitaja	3	18		"	"
80	"	Laboratorioteknillinen apulainen	2	13		"	"
81	"	Apuhoitaja	10	12		"	"
82	Helsingin keskus- mielisairaala, Kivelän os.	Apulaislääkäri	2	25		"	"
83	"	Yölihoitaja	2	20		"	"
84	"	Toimistoapulainen	2	11		"	"
85	" Kammion os.	Apulaisylilääkäri	1	29		"	"
86	"	Apulaislääkäri	3	25		"	"
87	"	Apulaisylihoitaja	1	20		"	"
88	"	Sosiaalihoitaja	1	20		"	"
89	"	Osastonhoitaja	6	18		"	"
90	"	Käsityönohjaaja	1	16		"	"
91	"	Sairaanhoitaja	6	15		"	"
92	"	Laboratorioapulainen	1	15		"	"
93	"	Mielisairaanhoitaja	8	16		"	"
94	"	Mielisairaanhoitajat	28	14		"	"
95	"	Toimistoapulainen	1	12		"	"
96	"	Apumies	2	12		"	"
97	"	Sairaala-apulainen	9	8		"	"
98	"	Kylvettäjä	1	8		"	"
99	"	Pesuapulainen	2	8		"	"
100	"	Keittiöapulainen	4	8		"	"
101	"	Vahtimestari	1	11		"	"
102	Nikkilän sairaala	Ylilääkäri	1	31		"	"
103	"	Osastolääkäri	2	28		"	"
104	"	Sosiaalihoitaja	1	20		"	"
105	"	Osastonhoitaja	4	18		"	"
106	"	Mielisairaanhoitaja	1	16		"	"
107	"	Mielisairaanhoitajat	2	14		"	"
108	Salon B-sairaala	Ylihoitaja	1	20		"	"

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kielitaito- luokka	Kaup. valt. päät.	
						tehty	astui voimaan
109	Salon B-sairaala	Osastonhoitaja	1	18		29. 10	1. 1. 59
110	" "	Mielisairaanhoidattajat	19	14		"	"
111	" "	Toimistoapulainen	1	11		"	"
112	" "	Sairaala-apulainen	6	8		"	"
113	" "	Emäntä	1	18		"	"
114	" "	Keittäjä	2	8		"	"
115	" "	Keittiöapulainen	3	8		"	"
116	Sielullisesti sairaiden huoltolaitokset, vastaanottoas.	Sosiaalihoitaja	1	20		"	"
117	" huoltotoimisto	Huoltolääkäri	1	28		"	"
118	" "	Toimistoapulainen	1	11		"	"
119	Tuberkuloosiparantola	Apteekkiapulainen	1	9		"	"
120	" "	Emäntä	1	21		"	"
121	" "	Keittäjä	1	9		"	"
122	" "	Keittiöapulainen	4	8		"	"
123	" "	Apumies	2	12		"	"
124	" "	Lämmittäjä	1	15		"	"
125	Tuberkuloositoimisto	Sosiaalihoitaja	1	20		"	"
126	Malmin sairaala	Apulaisylilääkäri	1	29		"	"
127	" "	Apulaislääkäri	1	25		"	"
128	" "	Kemisti	1	28		"	"
129	" "	Farmaseutti	1	20		"	"
130	" "	Sosiaalihoitaja	1	20		"	"
131	" "	Apulaisylihoitaja	1	20		"	"
132	" "	Yöylihoitaja	3	20		"	"
133	" "	Osastonhoitaja	5	18		"	"
134	" "	Sairaanhoidattaja	9	15		"	"
135	" "	Apuhoitaja	19	12		"	"
136	" "	Röntgenteknillinen apulainen	2	13		"	"
137	" "	Laboratorioteknillinen apulainen	3	13		"	"
138	" "	Kanslianhoitaja	1	16		"	"
139	" "	Toimistoapulainen	2	14		"	"
140	" "	"	1	12		"	"
141	" "	"	3	11		"	"
142	" "	Vahtimestari	1	13		"	"
143	" "	"	1	12		"	"
144	" "	Puhelunvälittäjä	1	10		"	"
145	" "	Kylvettäjä	3	8		"	"
146	" "	Sairaala-apulainen	11	8		"	"
147	" "	Lasinpesijä	2	8		"	"
148	" "	Koneenhoitaja	1	17		"	"

B. Lakkautetut virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkuluokka	Kaup. valt. päät.	
					tehty	astui voimaan
1	Tuberkuloositoimisto	Röntgenteknillinen apulainen	1	13	15. 1	1. 1. 58
2	Työnvälitystoimisto	Siivooja	1	6	26. 2	
3	Marian sairaala	Apumies	1	12	26. 3	15. 4. 58
4	Satamalaitos, varastoimis- ja laiturihuolto-os.	Varastomies	2	14	"	1. 4. 58
5	"	"	1	14	"	1. 6. 58
6	Sähkölaitos	Asemapäivystäjä	3	21	7. 5	
7	"	Apuasemapäivystäjä	1	17	"	
8	Lastentarhat	Lastenhoitaja	1	8	"	31. 8. 58
9	Lastenseimet	Taloussapulainen	2	8	"	31. 12. 58
10	Kaupunginkirjasto	Siivooja	2	7	21. 5	1. 7. 58
11	Satamalaitos, kassa- ja tilios.	Rahastaja	1	14	"	1. 5. 58
12	Toivoniemen koulu-					
	koti	Johtaja	1	23	18. 6	31. 7. 58
13	"	Hoitaja	2	13	"	"
14	"	Emäntä	1	13	"	"
15	" tila	Maataloustöiden ohjaaja	1	15	"	31. 10. 58
16	"	Puutarhuri (nainen)	1	13	"	"
17	"	Tallimies	1	10	"	"
18	"	Maataloustyömies	1	9	"	"
19	Rytylän tila	Puutarhuri	1	15	"	31. 12. 58
20	"	Maataloustöiden ohjaaja	1	15	"	"
21	"	Karjanhoitaja	1	11	"	"
22	"	Tallimies	1	10	"	"
23	"	Traktorinkuljettaja	1	12	"	"
24	" koulukoti	Kuraattori	1	23	"	31. 5. 59
25	"	Opettaja	2	24	"	"
26	"	Metallitöiden ohjaaja	1	17	"	"
27	"	Räätäli	1	15	"	"
28	"	Suutari	1	15	"	"
29	"	Puuseppä	1	15	"	"
30	"	Seppä	1	15	"	"
31	Nikkilän sairaala	Lämmittäjä	1	15	10. 9	1. 8. 58
32	Kiinteistövirasto, talo-os.	Toimentaja	1	17	8. 10	1. 1. 59
33	Marian sairaala	Sairaala-apulainen	5	8	29. 10	"
34	Auroran sairaala	Apuemäntä	1	16	"	"
35	Helsingin keskusmielisairaala, Kivelän os.	Apulaisyölihoitaja	1	18	"	"
36	Tuberkuloosiparantola	Lastenhoitaja	1	13	"	"
37	"	Kylvettäjä	1	8	"	"

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kaup. valt. päät.	
					tetty	astui voimaan
38	Terveystieteiden laitos, asunotojen- tarkastustoimisto	Asuntojen tarkastaja	1	21	5. 11	1. 1. 59
39		Apulaisasuntojen tarkastaja	1	18	"	"
40	Kaupunginkirjasto, Pasilan sivukirjasto	Siivoaja	1	7	19. 11	"
41	Satamalaitos, kassa- ja tilios.	Vahtimestari	1	13	"	"
42	Sähkölaitos	Talonmies-lämmittäjä	1	13	"	"

C. Toisiin palkkaluokkiin siirretyt virat.

N:o	Virasto tai laitos	Virka	Lukumäärä	Palkka- luokka		Kaup. valt. päät.	
				entinen	uusi	tehty	astui voimaan
1	Terveydenhoitovi- rasto.	Terveydenhuoltolääkä- ri	1	32	35	15.1	1.3.58
2	"	Toimistoapulainen	2	12	14	"	"
3	Malmin sairaala, sisätautien os.	Ylilääkäri	1	30	31	26.3	1.4.58
4	Terveydenhoitovi- rasto	Kaupunginlääkäri	1	39	41	"	"
5	"	Kaupunginhygieenikko	1	35	36	"	"
6	"	Terveydenhuoltolääkäri	1	35	36	"	"
7	"	Apulaishygieenikko	1	28	29	"	"
8	Koskelan sairasko- ti	Ylilääkäri	1	31	32	"	"
9	Terveydenhoitovi- rasto, lastenpsy- kiatrin toim.	Psykiatri	1	29	31	"	"
10	Kansakoulut	Koulupsykiatri	2	29	30	"	"
11	Lastensuojeluviras- to	Sosiaalilääkäri	1	28	31	"	"
12	"	Lääkäri	1	28	31	"	"
13	Lastentarhat	Lastentarhanjohtaja	1	21	22	10.9	1.1.59
14	Vesilaitos	Koneenhoitaja	2	17	18	24.9	"
15	Kiinteistövirasto, talo-os.	Halli- ja torikaupan val- voja	1	23	24	8.10	"
16	Malmin sairaala	Johtava ylilääkäri	1	32	33	29.10	"
17	"	Ylihoitaja	1	21	22	"	"
18	"	Taloudenhoitaja	1	23	25	"	"
19	"	Kirjanpitäjä	1	16	17	"	"

D. Muutetut ja uuden nimen saaneet virat.

N:o	Virasto tai laitos	Viran		Lukumäärä	Palkka- luokka		Kaup. valt. päät.	
		aikaisempi nimi	uusi nimi		entinen	uusi	tehty	astui voimaan
1	Terveydenhoitovirasto	Kanslian esimies	Toimistonhoitaja ¹⁾	1	19	19	15. 1	1. 3. 58
2	"	Toimistoapulainen	Kirjaaja ²⁾	1	14	16	"	"
3	"	"	Kirjanpitäjä ³⁾	1	14	16	"	"
4	"	"	Kassanhoitaja ²⁾	1	12	14	"	"
5	"	Terveydenhoitontarkastaja	Kaupunginhygieenikko ⁴⁾	1	35	35	"	"
6	"	Apulaislääkäri	Apulaishygieenikko ⁴⁾	1	28	28	"	"
7	"	Ylikatsastaja	Terveyssyilitarkastaja ²⁾	1	22	24	"	"
8	"	Katšastaja	Terveystarkastaja ²⁾	8	16	18	"	"
9	"	"	" ²⁾	9	16	17	"	"
10	"	Ylihoitaja	Tartunnantorjunnan ylihoitaja	1	21	21	"	"
11	"	Asuntotarkastaja	Asuntojenyli-tarkastaja	1	30	30	"	"
12	"	Apulaistarkastaja	Asuntojentarkastaja	4	21	21	"	"
13	"	"	Apulaisasuntojentarkastaja	4	18	18	"	"
14	"	Koululääkäri	Kouluylilääkäri ²⁾	1	28	30	"	"
15	"	Lääkäri	Lastentarhain lääkäri ⁴⁾	1	27	28	"	"
16	"	Kouluhoitaja	Kouluylivoitaja	1	20	21	"	"
17	"	Korvahoitaja	Kouluhoitaja	1	17	19	"	"
18	"	Hoitaja	"	1	17	19	"	"
19	"	Johtava terveyssisar	Ylihoitaja	2	22	22	"	"
20	"	Johtava kättilö	Ylikättilö	1	22	22	"	"
21	"	Terveyssisar	Apulaisylihoitaja	1	20	21	"	"
22	"	Aluehoitaja	Kotisairaanhoidaja	31	20	20	"	"

1) III kielitaitoluokka
2) IV " "

3) V kielitaitoluokka
4) II " "

N:o	Virasto tai laitos	Viran		Lukumäärä	Palkka- luokka		Kaup. valt. päät.	
		aikaisempi nimi	uusi nimi		entinen	uusi	tehty	astui voimaan
23	Terveystoimisto	Päivystäjä	Päivystävä sairaanhoitaja	4	15	20	15. 1	1. 3. 58
24	"	Kaupunginkätilö	Kätilö	34	20	20	"	"
25	"	Toimistonhoitaja	Kanslisti	1	16	16	"	"
26	"	Kaupungineläinlääkäri	Elintarvikehygieenikko	1	35	35	"	"
27	"	Apulaiseläinlääkäri	Eläinlääkäri	1	29	29	"	"
28	"	Ylikatsastaja	Terveystarkastaja	1	18	18	"	"
29	"	Katsastaja	"	1	16	17	"	"
30	Työnvälitystoimisto, nuoriso-os.	AmmatINVALINTAPSYKOLOGI	Apulaisosastonjohtaja	1	29	29	12. 1	
31	"	AmmatINVALINTASOSIOLOGI	AmmatINVALINTAPSYKOLOGI	1	25	25	"	
32	"	Apulaispsykologi	"	2	25	25	"	
33	"	Assistentti	AmmatINVALINNONOHJAAJA	7	24	24	"	
34	Sairaala virasto	Sairaalatarkastaja	Sairaaloimennejohtaja	1	37	37	26. 3	
35	Sairaanhoidtajakoulu	Johtaja	Rehtori	1	24	24	"	
36	"	Apulaisjohtaja	Apulaisrehtori	1	21	21	"	
37	Auroran sairaala	Alilääkäri	Apulaisylilääkäri	3	28	29	"	1. 4. 58
38	Marian sairaala, sisätautien ja kirurg. os. ryhmä	"	"	4	28	29	"	"
39	Kivelän sairaala, sisätautien os.	"	"	3	28	29	"	"
40	" mielitautien os. ryhmä	"	"	2	28	29	"	"

N:o	Virasto tai laitos	Viran		Lukumäärä	Palkka- luokka		Kaup. valt. päät.	
		aikaisempi nimi	uusi nimi		entinen	uusi	tehty	astui voimaan
41	Kivelän sairaala, silmätautien sekä korva-, nenä- ja kurkkutautien os. ryhmä							
42	Nikkilän sairaala	Alilääkäri	Osastolääkäri	3	28	28	26.3	1.4.58
43	"	"	"	6	28	28	"	"
44	"	"	Apulaisylilääkäri	1	29	29	"	"
44	Tuberkuloosiparantola	"	"	2	28	29	"	"
45	Tuberkuloositoimisto	"	"					
46	"	I "	Huoltolääkäri	1	28	28	"	"
46	"	II "	"	1	28	28	"	"
47	Marian sairaala, keskuslaboratorio	Laboratoriolääkäri	Laboratorioylilääkäri	1	28	31	"	"
48	Kivelän sairaala, keskuslaboratorio	"	"	1	28	31	"	"
49	Kivelän sairaala	Prosektori	Patologiyli- lääkäri	1	28	31	"	"
50	Koskelan sairauskoti	Alilääkäri	Apulaisylilääkäri	1	28	29	"	"
51	"	"	Osastolääkäri	2	28	28	"	"
52	Kustaankartanon vanhainkoti	Lääkäri	Apulaisylilääkäri	1	28	29	"	"
53	Veneristen tautien poliklinikka	Alilääkäri	Osastolääkäri	1	28	28	"	"
54	Sähkölaitos	Ylikattilamestari	Ylikonemestari	1	26	26	7.5	
55	"	Kattilayli- asentaja	Korjausmestari	1	25	25	"	
56	Järjestelytoim.	Työntutkimusinsinööri	Järjestelyinsinööri	1	33	33	"	
57	"	Toimistotyöntutkija	Virastotutkija	2	30	30	"	
58	Lastentarhat	Lastenhoitaja	Lastentarha- apulainen	1	8	7	"	1.9.58

N:o	Virasto tai laitos	Virka		Lukumäärä	Palkka- luokka		Kaup. valt. päät.	
		aikaisempi nimi	uusi nimi		entinen	uusi	tehty	astui voimaan
59	Ryttylän koulu- koti	Lämmittäjä	Talonmies- lämmittäjä	2	13	13	18.6	31.5.59
60	Lastentarhat	Talouseläin- apuri	Keittäjä	1	8	9	10.9	1.1.59
61	Vesilaitos	Ostosapuri	Hankintapääl- likkö	1	27	30	24.9	"
62	"	Konemestari	Vuoromestari	4	22	24	"	"
63	Palolaitos	Palokorpraai- li	Palokersantti	5	16	18	"	"
64	" tekn. os.	Palomestari	Paloinsinööri	1	27	27	"	"
65	" " os.	Yliruiskumes- tari	Apulaispalo- mestari 1)	1	22	24	"	1.10.58
66	" "	Työnjohtaja	Korjausmes- tari	1	22	22	"	"
67	Kiinteistövi- rasto, talo- os.	Isännöitsijä	Alueisännöit- sijä 2)	1	25	26	8.10	1.1.59
68	" "	Puistotalojen isännöitsijä	" 2)	1	25	26	"	"
69	" "	Toimiston- hoitaja	Toimentaja 2)	1	18	18	"	"
70	" "	Toimistoapu- lainen	Apulaiskirjan- pitäjä 3)	1	11	13	"	"
71	" "	Osaston pääl- likkö	Osastopäällik- kö	1	32	34	"	"
72	" "	Apulaispääl- likkö	Apulaisosasto- päällikkö	1	28	30	"	"
73	Auroran sai- raala	Laboratorio- lääkäri	Laboratorio- ylilääkäri	1	28	31	29.10	"
74	Sielullisesti sairaiden huoltolaitok- set, vastaanotto- asema	Siivooja	Sairaala-apu- lainen	4	8	8	"	"
75	" naisten kes- kuskoti	"	"	1	7	8	"	"
76	Tuberkuloosi- parantola	Sairaala-apu- lainen	Keittiöapulai- nen	8	8	8	"	"

1) III kielitaitoluokka

2) IV " "

3) V " "

E. Toiseen laitokseen siirretty virka.

N:o	Laitos,		Virka	Lukumäärä	Palkkaluokka	Kaup. valt. päät.	
	josta virka siirrettiin	johon virka siirrettiin				tehty	astui voimaan
1	Kivelän sairaala	Sairaanhoidtajakoulu	Oppilaskodin hoitaja	1	18	26.3	

**HELSINGIN KAUPUNGIN
SÄÄDÖSKOKOELMASSA ILMESTYNEIDEN SÄÄDÖSTEN AAKKO-
SELLINEN HAKEMISTO**

Ajokirja, omaa henkilöautoaan kaupungin ajoissa käyttävien viranhaltijain velvoittaminen pitämään sellaista	IV:21
Aloitetoiminnan käytäntöön ottoa koskevat ohjeet	I:49
Alueliikenne, henkilöautoilla harjoitettava ammattimainen, järjestysohjeet sitä varten	VII:12
Alukset, satamalaitoksen, taksa niiden käyttämisestä	XIV:22
Aluksille annetusta vedestä kannettava maksu	XIV:23
Ammattikoulujen opettajien tuntipalkat	IV:23
Ansiomerkkien säännöt	I:50
Arkistot, julkiset, asetus niistä annetun lain täytäntöönpanosta	I:21
laki niistä	I:20
Arkistot, kunnalliset, ohjeet niiden asiakirjojen hoitamisesta	I:23
Arkistot, liitoskuntien, ohjeet niiden siirrosta kaupungin viranomaisille	I:25
Arkistot, valtion virka- ja kunnalliset, ohjeet niiden huoneista	I:22
Ks. myös Kaupunginarkisto.	
Asemakaavalaki	X: 1
Asemakaavamittaus, asetus siitä	X: 9
Asemakaavoja piirrettäessä käytettävät merkinnät	X:12
Asevelvollisuuslaki	IV: 5
Asiakirjat, asetus niiden lähettämisestä	I:33
asetus sisältävä eräitä poikkeuksia niiden julkisuudesta ..	I:38
Helsingin kaupungin viranomaisten antamat, niistä kannettavat lunastukset	I:46,47
laki niiden julkisuudesta	I:37
laki niiden lähettämisestä	I:32
niiden hävittäminen	I:52,53
niiden siirto kaupunginarkistoon	I:24
Asuntotonttien yleiset luovutusehdot	VIII: 4
Asutuslautakunnan ja asutusneuvojan ohjesääntö	IX: 1
Asutuslautakunnat, asetus niistä annetun lain toimeenpanosta ..	IX: 3
laki niistä	IX: 2
Autobussiliikenne, ammattimainen, sen ohjesääntö	VII:16
Autovaakojen käyttötaksa	XIV: 28
Bensiininjakeluasemat, ks. Moottoripolttoainejakeluasemat.	
Brändön rakennusjärjestys	X:16

Elinkeinojen harjoittamisen oikeus, laki siitä	VII:26
Elokuvanäytännöt, asetus niistä	VII:25
Eläkesääntö, työntekijäin	IV:35
viranhaltijain	IV:10
Eläkkeet, valtion työntekijäin, asetus niistä	IV:47
valtion viranhaltijain, asetus niistä	IV:46
Hankintatoimiston johtosääntö	I: 9
Helsinki-mitalin jakoa koskevat määräykset	I:51
Henkikirjoitus, laki ja asetus siitä	VI:5, 6
Henkikirjoitustoimiston johtosääntö	VI: 4
Henkilövuokra-autot, järjestysohjeet	VII:12
taksa	VII:13
Herttoniemen tehdaskorttelien ja öljysataman rakennusjärjestys	X:18
Huoltokassan toimintaohjeet	I:14
Huonerakenteet	X: 4
Huvit, julkiset	VII:2, 3
Itsenäisyyspäivän viettäminen yleisenä juhla- ja vapaapäivänä, laki siitä	IV: 3
Jakolaitos kaupungissa, asetus siitä	X:10
" " laki siitä	X: 8
" " siitä annetun lain ja asetuksen mukaisista toimituksista suoritettavat maksut	X:25
Jakolaki	X: 7
Julkiset huvit	VII:2, 3
Järjestelytoimiston johtosääntö	I:10
Järjestyssääntö, Helsingin kaupungin	VII: 4
Jätteiden kuljetusmaksut	XI:12
Kaasulaitoksen johtosääntö	XII: 4
Kaasulaitoksen työntekijäin työnsääntö	IV:41
Kaasutariffi	XII:11
Kaasutehtaan antama kaasu, ohjesääntö sen kulutuksesta	XII:10
Kaduissa suoritettavia kaivuita koskeva ohjesääntö	XI: 7
Kaduissa tehtävien kaivuiden suoritus- ja valvontataksa	XI:11
Kaduissa tehtävät kaivuut, määräykset ilmoitusvelvollisuudesta	XI: 6
Kadun erilleen aitaamisesta kannettavien maksujen veloitustapa	X:21
Kadun ja viemärin rakennuskustannusten jakaminen kaupungin ja tontinomistajan kesken	XI: 9
Kalastusta koskevat määräykset	VIII: 9
Kansakoulujen johtajien palkkiot	IV:22
Kansakoulunopettajien ylityntipalkat	IV:22
Katujen kunnossapidon kaupungin huoleksi ottamisen perusteet	XI: 5
Katujen puhtaanapitomaksut	XI:12
Katumaan aitaamisesta perittävä maksu	X:24
Kauppa- ym. liikkeiden aukioloaika, laki siitä	VII:28
Kaupunginarkisto, asiakirjojen siirto sinne	I:24
sen johtosääntö	I:19
Kaupungingeodeetin tehtävistä perittävä maksu	X:26

Liikennemerkkit	VII:10
Linjaliikenteenharjoittajat, yksityiset, henkilökuljetusmaksut heidän Helsingin kaupungin alueella liikennöimillään lin- joilla	VII:17 I:47
Lunastusmaksujen kannannassa noudatettavat menettelyohjeet	IV:14
Luontoisetusääntö	XIV:26
Luotsitaksa	IV:13
Lääkärintodistukset ja niiden tarkastaminen	XIII: 6
Löytötavararahasto, liikennelaitoksen, sen säännöt	XIII: 7
Löytötavara-toimisto, liikennelaitoksen, sen ohjesääntö	
Maanmittaustoimitukset, uskottujen miesten palkkiot niissä	X:27
Maataloustyöntekijät, heidän työehtosopimuksensa	IV:32
Maiistraatti, sen kokoonpano ja toiminta	V: 1
sen työjärjestys	V: 2
Matka-avustusten myöntäminen kaupungin viranhaltijoille ja työntekijöille	IV:17
Matkustussääntö	IV:16
Mitat ja painot, laki niistä	VII:30
Mittaus ja punnitseminen, asetus siitä	VII:31
Moottoriajoneuvoasetus	VII: 7
sen täytäntöönpano	VII:11
Moottoriajoneuvojen korkein sallittu nopeus pääväylillä	VII: 9
Moottoripolttoainejakeluasemat, kaupungin omistaman maan luovutus niille	VIII: 6
Neuvotteluoikeus, kunnan viranhaltijain, asetus siitä annetun lain soveltamisesta	IV: 7
laki siitä	IV: 6
Nostureita käytettäessä noudatettavat määräykset	XIV:17
Nosturitaksa	XIV:35
Omnibuslippujen hinnat	XIII: 9
Oppikoulutontteja luovutettaessa sovellettavat periaatteet	VIII: 5
Pakilan rakennusjärjestys	X:20
Palkkalautakunnan johtosääntö	IV: 1
Palkkalautakunnan toimiston johtosääntö	IV: 2
Palkkiosääntö	I:44
Palonkestävyys, rakennusten ja rakennusosien, sen luokitte- leminen	X: 6
Pika-ajurit, heidän järjestyssääntönsä	VII:18
Pika-ajuritaksa	VII:19
Poliisijärjestys, ks. Järjestyssääntö.	
Poliisilaitoksen menot, kaupungin osanotto niihin	VI:1,2
Poliisivartiopiirit, kaupungin jako niihin	VI: 3
Postirahanvapaus, asetus siitä	I:34,3
Puhtaanapitolaitoksen työntekijäin työsäännöt	IV:39
Pukinmäen rakennusjärjestys	X:19
Puutavara- ja polttoainetoimiston johtosääntö	I:26
Päivystystyön järjestely	IV:20
Pääliikenneväylät	VII: 8
Pöytäkirjakieltä koskevat määräykset	I:29

Raastuvanoikeus, sen kokoonpano ja toiminta	V: 5
sen työjärjestys	V: 6
Rahatoimiston johtosääntö	I:13
Raitiotie- ja omnibuslippujen hinnat	XIII: 9
Rakennusjärjestys, Brändön	X:16
" Helsingin	X: 3
" Herttoniemen tehdaskorttelien ja öljy- sataman	X:18
" Kuusisaaren	X:17
" Pakilan	X:20
" Pukinmäen	X:19
Rakennushuolto, sivistyksellinen, sitä valvovan toimikunnan johtosääntö	X:28
Rakennuskonttorin työntekijäin työsäännöt	IV:38
Rakennuspiirustukset	X: 5
Rakennussuunnitelmia piirrettäessä käytettävät merkinnät ..	X:12
Rakennussääntö	X: 2
Rakennustarkastustoimiston johtosääntö	X:14
Rakennusten ja rakennusosien palonkestävyyden luokittelu ..	X: 6
Rakennustoiminnan säännöstely	X:15
Rakennustoiminta, yleishyödyllinen, sen edistämislainarahas- ton säännöt	XIII: 8
Rakennustoimiston suorittamista töistä kannettava korvaus ..	XI:10
Rakennusvalvontaan kuuluvista toimituksista kannettavat mak- sut	X:22
Rakennusviraston johtosääntö	XI: 2
Rekisteröiminen kaupungissa, asetus siitä	X:10
" " laki siitä	X: 8
" " siitä annetun lain ja asetuksen mukaisista toimituksista kannettavat maksut	X:25
Revisioviraston johtosääntö	II: 2
Räjähdysaineet, asetus niistä	VII:29
Sairaus- ja hautausapusääntö, kaupungin työntekijäin	IV:37
Satama-alueiden rajat	XIV: 4
Satama-alueilla säilytetyn tavaran paikanvuokra	XIV:33
Satamajärjestys	XIV: 3
Satamajäänmurtajain toimintaohjesääntö	XIV: 9
Satamalaitoksen johtosääntö	XIV: 2
Satamalautakunnan johtosääntö	XIV: 1
Satamamaksutaksa	XIV:21
Satamaomaisuuden kuoletuussuunnitelma	XIV: 6
Satamaradan liikennöimismääräykset	XIV:15
Satamatyöntekijäin huoltorakennusten järjestyssäntö	XIV: 7
Sivistyksellistä rakennushuoltoa valvovan toimikunnan johto- sääntö	X:28
Sähkölaitoksen johtosääntö	XII: 5
Sähkölaitoksen työntekijäin työsäännöt	IV:42
Sähköraitioiteiden käyttämisessä noudatettavia määräyksiä ..	XIII: 4
Sähköraitioiteiden liikenteessä noudatettavat järjestyssännöt	XIII: 3
Sähkötariffi	XII:12
Talletusmakasiini, yleinen, sen järjestyssäntö	XIV:12
sen ohjesääntö	XIV:11

Talletusmakasiini, sen taksa	XIV:30
sen työmaksut	XIV:31
Talletusmakasiinit, yleiset, asetus niistä	XIV:10
Talouden tarkastussääntö	II: 1
Teatterijärjestys yhdistysteattereille	VII:24
Teollisuuslaitosten lautakunnan johtosääntö	XII: 1
Teollisuuslaitosten lautakunnan kanslian johtosääntö	XII: 2
Tieliikenneasetus	VII: 5
Tilapäinen työvoima	IV:18
Tilastotoimiston johtosääntö	I:18
Tilastot, viralliset, laki tietojen antamisesta niitä varten	I:36
Tilissäntö	I:12
Tilitysvuokrat, kaupungin omiin kiinteistöihin sijoitettujen	
virastojen	VIII: 7
Toimintakertomusten laatiminen	I:42
Toimituskirjain lunastus, asetus siitä	I:45
Toimituskirjat, kaupungin viranomaisten antamat, taksa	
niistä kannettavista lunastuksista	I:46
Tontinmittaus kaupungissa, asetus siitä	X:10
" " laki siitä	X: 8
" " siitä annetun lain ja asetuksen	
mukaisista toimituksista suoritettavat maksut	X:25
Tontinmittaus, valtioneuvoston päätös menettelystä siinä	X:11
Tontit, asunto-, niiden luovutusehdot	VIII: 4
" oppikoulu-, niiden luovutusehdot	VIII: 5
Tonttijakokarttojen laatiminen	X:13
Tonttirekisterikartta	X:11
Tullipakkahuoneissa säilytetyn tavaran paikanvuokra	XIV:29
Tuntipalkat, kaupungin työntekijäin	IV:33
Tuotantokomiteat, laki niistä	XI: 3
" valtioneuvoston päätös niistä	XI: 4
Tuulaakimaksun laskemisen perusteet	XIV:18,19
Työaikalaki	IV:28
asetus sen soveltamisesta	IV:29
Työehtosopimus, kaupungin työntekijäin	IV:31
maataloustyöntekijäin	IV:32
Työehtosopimuslaki	IV:27
Työehtosopimusten ulkopuolella olevan henkilökunnan asema	IV:12
Työntekijät, heidän vuosilomalakinsa	IV:26
Työntekijät, kaupungin, heidän eläkesääntönsä	IV:35
heidän irtisanomisensa	IV:19
" sairaus- ja hautausasutuslainsäädäntönsä	IV:37
" tuntipalkkansa	IV:33
" työehtosopimuksensa	IV:31
" vuosilomasääntönsä	IV:36
heiltä vaadittavat lääkärintodistukset	IV:13
matka-avustusten myöntäminen heille	IV:17
Työntekijät, valtion, asetus heidän eläkkeistään	IV:47
Työsopimuslaki	IV:24
Työsääntölaki	IV:25
Työturvallisuuslaki	IV:49
Ulkonevat rakennusosat, taksa oikeudesta rakentaa niitä	X:23
Ulosottolaki, otteita siitä	V: 3

Ulotottoimen tarkkaajan työjärjestys	V:12
Ulosottovirasto, Helsingin, asetus siitä	V:11
" " laki siitä	V:10
" " sen johtosääntö	V: 9
Vaakamestarien taksa	XIV:27
Vaakamestarin tehtävät pakkahuoneella	XIV:16
Vaakuna, Helsingin kaupungin, sen käyttöä koskevat ohjeet	I:41
Vakaustalaitos, asetus siitä	VII:32
Valtionavut, kaupungille tulevat, niiden hakeminen	I:43
Vapaakirjeoikeus	I:34,35
Vapunpäivän järjestäminen työntekijäin vapaapäiväksi, laki siitä	IV: 4
Varastoalueet, satamalautekunnan vuokralle antamat, niillä noudatettavat järjestyssäännöt	XIV:13
Varastosuojat satamissa, niiden järjestyssäännöt	XIV: 8
taksa niiden paikanvuokrista	XIV:32
Venelaituripaikkojen vuokra ja veneiden rekisteröimismaksu	XIV:25
Verontasausrahaston säännöt	I:16
Veroviraston johtosääntö	III: 1
Veroviraston tilinpidon tarkastajain toimintaohjeet	III: 2
Vesijohtolaitoksen taksa	XII: 8
Vesijohtolaitoksen työntekijäin työnsäännöt	IV:40
Vesijohtourakoitsijain johtosääntö	XII: 6
Vesilaitoksen johtosääntö	XII: 3
Viemärijohdot, yksityiset, niiden teettämistä koskeva ohjesääntö	XI: 8
niitä koskevien piirustusten ja niiden mukaan rakennettujen viemärien tarkastamisesta vesijohtolaitokselle suoritettavat toimitusmaksut	XII: 9
Viemärijohtojen urakoitsijain johtosääntö	XII: 7
Viemärin rakennuskustannusten jakaminen kaupungin ja tontinomistajan kesken	XI: 9
Viranhaltijat, kaupungin, heidän eläkesääntönsä	IV:10
heidän irtisanomisensa	IV:19
" kielitaitosääntönsä	IV:15
" luontoisetussääntönsä	IV:14
" virkasääntönsä	IV: 9
heiltä vaadittavat lääkärintodistukset	IV:13
jotka eivät ole oikeutettuja ylityökorvauksiin	IV:11
matka-avustusten myöntäminen heille	IV:17
Viranhaltijat, kuntien, heille myönnetty neuvotteluoikeus	IV:6,7
Viranhaltijat, valtion, asetus heidän eläkkeistään	IV:46
asetus heidän palkkauksestaan annetun asetuksen muuttamisesta	IV:44
heidän vuosilomistaan annetun asetuksen muuttaminen	IV:45
Virkamatkat, viranhaltijain omilla autoillaan tekemät, ajokirjan pitäminen niistä ja niistä suoritettava korvaus ..	IV:21
Virkasääntö	IV: 9
Vuokra-autoilijain virkapuku	VII:14
Vuokra-autot, järjestysohjeet	VII:12
taksa	VII:13
Vuokramoottoriveneiden kuljettajien järjestysohjeet	VII:22
Vuokramoottorivenetaksa	VII:23

Vuosikertomusten laatiminen	I:42
Vuosilomalaki, työntekijäin	IV:26
Vuosilomasääntö, kaupungin työntekijäin	IV:36
Yhdistysteatterit, niiden teatterijärjestys	VII:24
Yksityisiä viemärijohtoja koskevien piirustusten ja näiden mukaan rakennettujen viemärijohtojen tarkastamisesta vesijohtolaitokselle suoritettavat toimitusmaksut	XII: 9
Yksityisten laskujohtojen sekä taloihin ja tonteille rakennet- tavain johtojen teettämistä koskeva ohjesääntö	XI: 8
Yleiset kokoukset, laki niistä	VII: 1
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston säännöt	VIII: 8
Yleisten töiden lautakunnan johtosääntö	XI: 1
Ylityökorvaukset, viranhaltijat, jotka eivät ole niihin oikeu- tettuja	IV:11
